

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπαλύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

Τόμος ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1976

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ἰανουάριος 1976

Ἀριθ. φύλλου 361

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ

Ἀπορροφημένος ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς ἀπομακρύνει συνεχῶς ἀπὸ τὴν καρδίαν του τὴν ἰδέαν τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἔχει περιέλθει εἰς πνευματικὴν ἄδράνειαν καὶ λαμβάνει τὴν μορφήν τοῦ ἄφρονος ἀνθρώπου περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ ὁ Κύριος εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἀγωνίζονται οἱ ἄνθρωποι δι' ἀπόκτησιν ἐπιγείων ἀγαθῶν ἀντιστρατεύομενοι τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Ματαίονοῦν ὅμως, διότι συντόμως ἔρχεται ἡ στιγμή τοῦ θανάτου, ὅπου τὰ πάντα χάνονται.

Εἶναι ἀπλὸς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἐξαγγέλλει τὴν πλέον χαρμόσυνον εἴδησιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον περὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ καὶ δεικνύει εἰς τὸν ὁδοιπόρον τὸν δρόμον διὰ τὸν οὐρανόν. Ἀποκαλύπτει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅτι καὶ ὁ πλέον ἁμαρτωλὸς δύναται νὰ ἀποφύγῃ τὴν κόλασιν καὶ νὰ κληρονομήσῃ τὸν παράδεισον, ἀλλὰ καὶ πῶς δύναται νὰ ἀπαλλάσσεται κάθε φορὰ ἀπὸ τὸ ὁποιοδήποτε βάρος, τὸ ὁποῖον τυχὸν τὸν πιάζει καὶ τὸν καταταυραννεῖ πνευματικῶς. Ἀκόμη ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ πληροφορεῖται ὁ ἄνθρωπος πῶς θὰ ἀπολυτρωθῇ, πῶς θὰ γίνῃ δίκαιος, ἀγαθὸς καὶ ἐνάρετος καὶ πῶς θὰ γίνῃ παιδὶ τοῦ Θεοῦ.

Ὡς παιδὶ τοῦ Θεοῦ θὰ γίνῃ κληρονόμος τῆς Βασιλείας του. Αὐτὴν τὴν πρόσκλησιν ἔκαμνε καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἔρημον· Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ἐφώναζε δυνατὰ εἰς

τὴν ἔρημον εἰς αὐτούς, οἱ ὅποιοι ἔσπευδον νὰ τὸν ἀκούσουν, ἐκπέμπων διαρκῶς τὸ σῆμα τοῦ κινδύνου καὶ τῆς σωτηρίας.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ παίρνει τὸν ἀγωνιζόμενον ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ὁδηγεῖ εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, τοῦ ἀποκαλύπτει τὴν καταγωγὴν, τὴν ὑπόστασιν, τοὺς ὥραίους ἀγῶνας καὶ τὴν ἐπίγειον πορείαν του.

Μελετῶν ὁ ἄνθρωπος τὴν θεῖαν Ἀποκάλυψιν ἐκπλήσσεται καὶ θαμβοῦται ἀπὸ τὸ ἐξαίσιον ἔργον τῆς θείας Δημιουργίας. Ὑποκλίνεται πρὸ τῆς ὠραιότητος τῆς δημιουργικῆς τέχνης, τῆς παντοδυναμίας καὶ πανσοφίας τοῦ Δημιουργοῦ. Τὸ φῶς, ὁ ἀέρας, τὸ νερό, ἡ τροφή, τὰ δένδρα, τὰ ζῶα, τὰ βουνὰ καὶ οἱ κάμποι, ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ ἄστρα ἀποκαλύπτουν τὴν ἄπειρον δύναμιν τοῦ ὑπερτάτου νοῦ, ὁ ὁποῖος ἔθεσε τὰ πάντα εἰς κίνησιν μετὰ τὰς διαστάσεις τοῦ χρόνου, τοῦ χώρου καὶ τῆς ὕλης πορευόμενα αἰωνίως μετὰ ταχύτητα, ἀκρίβειαν, ἰσορροπίαν καὶ ἁρμονίαν διὰ νὰ μαρτυροῦν ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ὀλοκληροῦται εἰς τὸν οὐρανόν. Ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸ πλᾶσμα τοῦ Θεοῦ νὰ ζῇ εἰς τὸν ἐπίγειον παράδεισον, νὰ τὸν καλλιεργήσῃ, νὰ τὸν ἀπολαύσῃ καὶ νὰ τὸν χαρῇ. Εἶναι ἡ δυνατότης μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Ἔτσι τὸ «Μετανοεῖτε» τοῦ Προδρόμου εἶναι τὸ σῆμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διεγείρῃ, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀλλάξῃ σκέψεις, φρονήματα καὶ ζωὴν διὰ

νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πολιτείαν τῶν ἀγγέλων.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκδιωχθεὶς ἐκ τοῦ Παραδείσου κατώκησεν ἀπέναντι αὐτοῦ διὰ τὴν βλέπῃ τί εἶχε, τί ἔχασε καὶ τί τὸν ἀναμένει ὅταν μετανοῇ. Ὁ φύλαξ τοῦ Παραδείσου ὁ Ἀδὰμ ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῶν Χερουβίμ, τὰ ὁποῖα ἐφύλαττον αὐτὸν κρατοῦντα τὴν φλογίνην ρομφαίαν. Εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὸν Παράδεισον θὰ εἰσέρχονται ὅσοι πειθαρχοῦν εἰς τὸν θεῖον νόμον, ὅσοι πιστεύουν καὶ εἰλικρινῶς μετανοοῦντες ἐξομολογοῦνται καὶ κοινωνοῦν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ὅσοι ἀγαποῦν τὸν Θεὸν καὶ ἀγωνίζονται χωρὶς ὑστεροβουλίας διὰ τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ ὅσοι βαδίζουν τὸν ἐπίγειον δρόμον τῆς ζωῆς κατὰ τὴν θεῖαν διδασκαλίαν.

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ Παραδείσου. Ἦρχισεν ἕνας ἀγὼν σκληρὸς διὰ τὴν ἐπιβίωσίν του. Οἱ ἄνθρωποι αὐξάνουν. Ἡ γῆ παρέχει τὴν ἀφθονίαν τῆς εἰς ὕλικά ἀγαθά. Ἡ μέθη τῆς ἀφθονίας ἔχει ζαλίσει τὸν ἄνθρωπον. Λησμονεῖ τὰς τόσας εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ. Ἀπομακρύνεται συνεχῶς. Περιφρονεῖ καὶ ὑβρίζει τὸν Θεόν. Ἔτσι δὲν εἶναι ὀλίγοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἰρωνεύονται ὅταν γίνεται λόγος διὰ Κόλασιν καὶ Παράδεισον, διὰ μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν, διὰ θεῖαν Κοινωνίαν καὶ Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Καὶ τὸ πλέον χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι δέχονται πολλοὶ νὰ θυσιασθοῦν διὰ ἰδέας ἀνατρεπτικὰς καὶ διὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα παρέδωσαν τὸ πνεῦμά τους χωρὶς μετάνοιαν καὶ χωρὶς ἐλπίδα νὰ γευθοῦν τὴν χαρὰν τῆς Οὐρανίου Βασιλείας.

Μέσα εἰς αὐτὸ τὸ παγκόσμιον κλίμα τῆς ἀναταραχῆς εἶναι ἐπιτακτικὸν αἶτημα τῆς ἐποχῆς νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου: Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Ὁ Θεὸς ἔχει προνοήσει διὰ τὸν ἄνθρωπον τὸν οὐράνιον Παράδεισον, τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, διὰ νὰ εἰσέλθουν θριαμβευτικὰ οἱ ἀγωνισαὶ ὅχι τῶν ταπεινῶν ἐπιδιώξεων τῆς γῆς, ἀλλ' ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀκολουθοῦν τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Γολγοθᾶ τῆς ζωῆς.

Ἀγανακτοῦν οἱ ἄνθρωποι, διότι ὁ Θεὸς

δὲν ἀπαντᾷ ἀμέσως εἰς τὰ αἰτήματά τους. Ἀλλὰ εἰς ποῖα αἰτήματα ὁ Θεὸς δὲν ἀπαντᾷ; Ὁ ἴδιος τὸ ἀποκαλύπτει. Δὲν ἀπαντᾷ εἰς ὅσα ὁ ἄνθρωπος δὲν ξέρει τί ζητεῖ ἢ διότι δὲν εἶναι πρὸς ὠφέλειάν του. Ἀλλὰ πόσοι ὁμιλοῦν σήμερον διὰ τὸν Θεόν; Ἡ ἄρνησις καὶ ἡ περιφρόνησις τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς βασιλείας του ἔχουν τὸ προβάδισμα. Ἡ κοινωνία εἰς παγκόσμιον κλίμακα ἔχει ὑποστῇ πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν διαφοροποίησιν, ὥστε ἡ πλάνη, ἡ διαφθορά, ἡ ἀδικία, τὸ μῖσος νὰ μὴ τρομάζουν τὸν ἄνθρωπον. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις νὰ ἐπιθραβεύονται. Ἔτσι ἡ ἀγάπη, ἡ ἀλληλεγγύη, ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια νὰ περιφρονοῦνται ἢ νὰ ἐκδηλώνονται κατὰ τὰ συμφέροντά των.

Δὲν εἶναι τὸ παράπονον τῆς στήλης αὐτῆς οὔτε αὐτῆς μόνον ἡ διαπίστωσις περὶ τῆς κρισιμότητος τῆς ἐποχῆς μας. Εἶναι ἀναγνώρισις καὶ ὁμολογία σχεδὸν τῆς ὁλότητος. Γίνεται λόγος διὰ κρισιμότητα θρησκευτικὴν, ἠθικὴν, κοινωνικὴν, ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν. Ὁμολογεῖται ἡ κρισιμότης ἡθῶν καὶ ἐθίμων, παραδόσεων, ἀρχῶν καὶ ἰδεολογικῶν πεποιθήσεων. Συνειδητοποιεῖται ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐθεοποίησαν τὰ πάθη, τοὺς πόθους, τὰς ἐπιθυμίας, τὴν μέθην, τὴν γνῶσιν, τὸν πόλεμον, τὴν ἄγνοιαν, τὰς ἀδυναμίας, τὴν ἀναταραχὴν καὶ τοὺς ἐξτρεμισμοὺς των καὶ ὅτι ἐκήρυξαν εἰς χρεωκοπίαν ἰδέας καὶ δεδομένα. Θέλουν οἱ ἄνθρωποι νὰ πορευθοῦν μίαν πορείαν χωρὶς τὸ ἄστρον τῆς Βηθλεὲμ καὶ χωρὶς τὸν σταυρὸν τοῦ Γολγοθᾶ καὶ χωρὶς τὸ κενὸν μνημεῖον τῆς Ἱερουσαλήμ. Θέλουν νὰ ὀργανώσουν μίαν νέαν κοινωνίαν χωρὶς τὴν ταπείνωσιν τοῦ σπηλαίου, τὴν θυσίαν τοῦ σταυροῦ καὶ τὸν θρίαμβον τοῦ τάφου. Ὁ Θεάνθρωπος Κύριος ἐκήρυξε κατηγορηματικῶς, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀνησυχῇ ὅχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν συνάνθρωπόν του, νὰ δίδῃ τὰ πάντα διὰ τὸν πλησίον καὶ οὐδὲν διὰ τὸν ἑαυτὸν του, νὰ σταυρώνεται συνεχῶς συγχωρῶν τοὺς ἐχθρούς του. Τότε μόνον θὰ εἶναι ἄξιος τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Δὲν εἶναι κενοὶ λόγοι αὐτοί. Εἶναι ἡ πεῖρα αὐτῶν οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τὸν Χριστὸν διὰ νὰ γίνουν συγκληρονόμοι τοῦ

Ἀντισταρκετική στήλη**ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ
ΚΓ'**

ΕΡΩΤ.: Στὴν προηγούμενη συνέντευξη, κ. πατριάρχῃ, μᾶς παρουσιάσατε τὶς μαρτυρίες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Θὰ θέλαμε τώρα ν' ἀκούσουμε παρόμοιες μαρτυρίες ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

ΑΠΑΝ.: Κάθε ἄνθρωπος ποὺ πιστεύει καὶ ξέρει νὰ μελετᾷ τὴν ἁγία Γραφή, μελετώντας τὴν ἔστω καὶ μὴ φορὰ θὰ βρῇ ἀμέτρητες μαρτυρίες περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὁλόκληρη ἡ ἁγία Γραφή εἶνε ἓνα ρητὸ ποὺ μὲ πολλὴ σαφήνεια καὶ μὲ μεγάλη δύναμι μαρτυρεῖ τὴν τριαδικὴ ὑπόστασι τοῦ Θεοῦ. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη βλέπουμε πολλὰ καθαρὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ Πατρός. Ἀποκαλύπτεται ὁ Θεὸς σὰν ἕνας προσωπικὸς Θεὸς μὲ ὄνομα καὶ μὲ τίτλους, μὲ ιδιότητες καὶ ἐνέργειες καὶ κυρίως σὰν ἕνας πατέρας ποὺ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ παιδιά του. Στὴν Κ. Διαθήκη, στὰ Εὐαγγέλια, ἔχουμε τὸ Θεὸ πὺλ κοντὰ μας. Γίνεται ἄνθρωπος. Εἶνε ὁ Ἰησοῦς Χριστός. «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν» (Ἰω. 1, 14) καὶ «Θεὸς ἦν ὁ Λόγος». Ὁ Λόγος λοιπὸν ποὺ ἡ-

ταν Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος. Ζῇ ἀνάμεσά μας καὶ ἀποκαλύπτει ἓνα δεύτερο ἐγώ, ἓνα δεύτερο πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Τέλος, στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων καὶ στὴ συνέχεια στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ἔχουμε τὴ φανερώσει, τὴν ἀποκάλυψιν καὶ τῆς τρίτης ὑπάρξεως τῆς Θεότητας, τὴ φανερώσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Κάτι ποὺ πρέπει ἰδιαίτερα νὰ προσέξουμε εἶνε ὅτι σὲ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς περιόδους τοῦ παροπάνω ἀνέρερα καὶ μὲν ὁλοκάθαρα φαίνεται νὰ ἀποκαλύπτεται ἓνα πρόσωπο τῆς Τριάδος, ἀλλὰ συγχρόνως ὑπάρχουν καὶ τὰ ἄλλα πρόσωπα. Ἔτσι, στὴν Παλαιὰ Διαθήκη φανερώνεται ὁ Πατήρ, ὑποφώσκει, φαίνεται θαυμά, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο καὶ ἀκούγονται τὰ ῥήματα τοῦ Υἱοῦ ποὺ ἔρχεται μὲ τὴν Καινὴ Διαθήκη. Στὰ Εὐαγγέλια πάλι φαίνεται ὁλοκάθαρα ὁ Θεὸς σὰν ἄνθρωπος στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ὑπάρχει μαζὶ καὶ ὁ Πατήρ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ποὺ δὲν βλέπουμε ἄμεσα. Καὶ στὶς Πράξεις καὶ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ποὺ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο εἶνε ἐκείνο ποὺ κατευθύνει τὰ πάντα

Χριστοῦ. Ὅσοι ἐδέχθησαν τὴν ἀποκάλυψιν καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὴν ἐκέρδισαν τὴν ἐλπίδα, ἐθηριομάχησαν, ἐκάησαν εἰς τὴν φωτιάν, ἐσταυρώθησαν μὲ τὸ χαμόγελο εἰς τὰ χεῖλη, μὲ τὴν καλωσύνην εἰς τὴν καρδίαν καὶ μὲ τὴν γαλήνην εἰς τὸ πνεῦμα.

Οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν ὅτι μὲ τὴν ἀλλαγὴν τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως ἔχουν μεταβληθῇ καὶ οἱ τρόποι ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων. Ἡ σύγχρονος ἐποχὴ μᾶς ἐδόθη καὶ δὲν τὴν ἐπελέξαμεν ἡμεῖς. Τὸ βασικὸν εἶναι νὰ ἀναζητήσωμεν τὴν σωστὴν θέσιν τῶν πνευματικῶν ζητημάτων. Νὰ εὕρωμεν τὴν πίστιν, τὴν ὑπακοήν, τὴν ἀγάπην, τὴν ἐλπίδα καὶ τὸν δρόμον διὰ νὰ βαδίσωμεν τὴν πορείαν τὴν ὁποῖαν ἠκολούθησεν ὁ Χριστός.

Νὰ τεθοῦν φραγμοί, στόχοι καὶ σκοποὶ εἰς τὴν ζωὴν. Δὲν εἶναι ἰδανικὸν μόνον ἡ ὕλη καὶ ἡ ἄρνησις. Εἶναι ἰδανικὸν καθε πνευματικὴ πτῆσις δι' ἀνύψωσιν, διότι ὁ ἄνθρωπος πορεύεται ἀπὸ τὸν οὐρανὸν διὰ τὸν οὐρανόν.

Αὐτὴν τὴν πορείαν ἠκολούθησαν οἱ πραγματικοὶ ἄνθρωποι τῆς γῆς. Ἐβάδισαν σιαθερὰ τὸν δρόμον τῆς ζωῆς. Καὶ κατῴρθωσαν νὰ ὑποτάξουν ἰσχυροὺς, νὰ κυβερνήσουν μὲ δικαιοσύνην, νὰ φράξουν τὰ στόματα τῶν λεόντων, νὰ γίνουν ἰσχυροὶ εἰς πολέμους, νὰ φωτίσουν μὲ τὸν ἐνάρετον βίον τοὺς καὶ νὰ ὑπομείνουν ὅλα τὰ δεινὰ. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐδέχθησαν διὰ νὰ κληρονομήσουν τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, διότι ἠκολούθησαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ μόνου διδασκάλου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Α.Β.Χ.

καὶ φαίνεται ὁλοκάθαρα ἀρῆναι καὶ μᾶς βοηθεῖν νὰ δοῦμε καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Πατρὸς καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Υἱοῦ.

ΕΡΩΤ.: Ἄν καὶ γενικῇ, εἶνε πολὺ δυνατὴ καὶ πειστικὴ ἡ μαρτυρία αὐτῇ, κ. καθηγητά, Ἐχετε ἄλλη νὰ μᾶς παρουσιάσετε;

ΑΠΑΝ.: Βεβαίως. Ὅπως ἡ φυσικὴ δημιουργία μετὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἁρμονίαν ποὺ τὴ διακρίνει ὁμιλεῖ αὐτομάτως γιὰ τὴν ὑπαρξιν Δημιουργοῦ, ἔτσι ἡ ὑπερφυσικὴ δημιουργία, ἡ ἐκκλησία, ἡ καινὴ κτίσις ὁμιλεῖ γιὰ τὴν ὑπαρξιν ὄχι ἀπλῶς ἐνὸς Θεοῦ ἀλλὰ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν, φαίνεται ὁλοκάθαρα ἡ τριαδικὴ ὑπόστασις τῆς Θεότητος. Ἦταν γνωστός ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός. Μετὰ τὴ γνωριμίαν καὶ τοῦ τρίτου προσώπου, τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὁλοκληρώνεται ἡ ἀποκάλυψις περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἴδιαν ἡμέραν καὶ τὴν ἴδιαν στιγμήν ποὺ ἰδρύεται ἡ Ἐκκλησία, ἡ καινὴ κτίσις ὅπως ἔγινε γνωστὴ ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ δημιουργοῦ, ὅταν ἔγινε ἡ δημιουργία.

ΕΡΩΤ.: Πολὺ σπουδαία καὶ αὐτὴ ἡ μαρτυρία. Μὲ ἐνδιαφέρον περιμένουμε ν' ἀκούσουμε καὶ ἄλλη.

ΑΠΑΝ.: Ὁ Παῦλος στὶς ἐπιστολὰς του πολλὰς φορὰς κάνει λόγον γιὰ κάποιον μυστήριον ἀποκεκρυμμένο, σεσιγημένο, γιὰ ἓνα μυστικὸν τοῦ Θεοῦ. Τὸ μυστήριον αὐτὸ ποὺ δὲν τὸ γνώριζε κανεὶς, οὔτε οἱ ἄνθρωποι ἀλλ' οὔτε καὶ οἱ ἄγγελοι, εἶνε ὁ τριαδικὸς Θεός, ὅτι δηλ. ὁ Θεὸς εἶνε τριαδικός. Οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καυχῶνται, ὅταν ἀκοῦν γιὰ μυστήριον. Δὲν θέλουν νὰ παραδεχτοῦν τὴν ἀλήθειαν ὅτι πονηρὰ, σὲ καμμία θρησκείαν τοῦ κόσμου σὲ καμμία φιλοσοφίαν δὲν εἶχαν συλλάβει οἱ ἄνθρωποι τὴν τριαδικὴν ὑπόστασιν τοῦ Θεοῦ.

Ἐπάρχουν θρησκείαι ποὺ παρουσιάζουν τριάδες θεοτήτων, ἀλλὰ θρησκεία μετὰ ἓνα Θεὸν σὲ τρεῖς ὑποστάσεις, τρία πρόσωπα, πονηρὰ δὲν φαίνεται κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ συλλάβῃ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀλήθειαν. Γι' αὐτὸ ἐπεμβοῖναι ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καὶ ἀποκαλύπτει τὸν ἑαυτό του, τὴν τριαδικὴν του ὑπόστασιν. Καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικὸν τοῦ Θεοῦ ποὺ ὀνομάζει ὁ Παῦλος «σεσιγημένον μυστήριον», «μυστήριον ἀποκεκρυμμένον», ἀπόκρυφο ἀπ' αἰῶνος. Ἡ ἀποκάλυψις αὐτῇ, ὅπως παραπάνω ἀ-

νέφερα, γίνεται σὲ τρεῖς περιόδους, σιγά-σιγά.

Ὅλ' αὐτὰ, ὅπως εἶπα καὶ στὴν ἀρχὴ τῆς σειρᾶς τῶν μαθημάτων αὐτῶν, δ' ἔν εἶνε δυνατὸν νὰ τὰ συλλάβουμε μετὰ τὴ λογικὴ. Γίνονται ὁμοῦ πολὺ ἀπλὰ καὶ πολὺ κατανοητὰ μετὰ τὴν ἀπλὴν πίστιν καὶ τὸ φωτισμὸν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

ΕΡΩΤ.: Ὅλες αὐτὲς οἱ μαρτυρίαι ποὺ μᾶς ἀναφέρατε, κ. καθηγητά, νομίζω πὼς εἶνε ἀρκετές, γιὰ νὰ πείσουν ἕναν καλοπροαίρετο ἄνθρωπον γιὰ τὴν τριαδικὴν ὑπόστασιν τοῦ Θεοῦ. Μήπως θὰ μπορούσατε νὰ μᾶς ἀναφέρετε καὶ μερικὰ γεγονότα στὰ ὁποῖα ἀποκαλύπτεται ὁ τριαδικὸς Θεός;

ΑΠΑΝ.: Πολὺ εὐχαρίστως. Θὰ σᾶς ἀναφέρω δύο γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μας κ' ἓνα τῆς παρουσίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος, στὰ ὁποῖα φαίνονται ὁλοκάθαρα τὰ τρία πρόσωπα καὶ ἡ μία οὐσία τῆς Θεότητος. Καὶ πρῶτα - πρῶτα κατὰ τὴ βάπτισιν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐμφανίζεται καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐν εἶδει περισσεύσεως καὶ ὁ Πατὴρ εἶνε παρὼν μετὰ τὴ φωνὴν του «Οὗτος ἐστὶν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός ἐν ᾧ εὐδόκησα». Ἀγαπητός εἶνε αὐτός ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν κόλπον, τὴν οὐσίαν τοῦ πατρὸς, ὁ ὁμοούσιος. Καὶ στὴ μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου, ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρας γιορτάσαμε, ἔχουμε τὴν παρουσίαν τῶν τριῶν προσώπων τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὁ Υἱὸς ἐμφανίζεται περιλαμπρὸς νὰ συνομιλῇ μετὰ τὸ Μωϋσῆ καὶ τὸν Ἠλία. Ὁ Πατὴρ δηλώνει τὴν παρουσίαν του μετὰ τὴ φωνὴν «Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε». Τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον παρίσταται μετὰ τὴ μορφήν τῆς φωτεινῆς νεφέλης. Καὶ ἓνα τρίτον γεγονός, στὸ ὁποῖο βλέπουμε καὶ τὰ τρία πρόσωπα τῆς ἁγίας Τριάδος, εἶνε ἡ Πεντηκοστὴ μετὰ τὴν ἔννοιαν ποὺ εἶπαμε καὶ στὴν ἀρχή. Μ' ὅλες αὐτὰς τὰς μαρτυρίας ποὺ ἀνέφερα νομίζω πὼς γίνεται πολὺ ἀπλὸν τὸ δόγμα τῆς ἁγίας Τριάδος. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ διαθέτει κοινὸν νοῦ ἔχει διάθεσιν καὶ πιστεῖν στὴν ἀποκάλυψιν τῆς Γραφῆς διὰ τῆς πίστεως, κατανοεῖ πλήρως αὐτὸ τὸ βασικὸν δόγμα. Δὲν νομίζω ὅτι μετὰ ἄλλο τρόπον ἔπρεπε νὰ γράψῃ ἡ Γραφή ἢ ὅτι ἔπρεπε νὰ μᾶς δώσῃ ἀκόμη περισσότερες μαρτυρίας, γιὰ νὰ πιστέψουμε ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ἓνας, καὶ αὐτός ὁ ἓνας Θεὸς ἔχει τρία πρόσωπα, τρεῖς ὑποστάσεις. Τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας μας καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ μας

Πρόσωπα της Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

4. ΜΙΑ ΑΦΥΛΑΧΤΗ ΚΑΡΔΙΑ

«Καὶ ἐγεννήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ Ἀβεσσαλὼμ υἱὸς Δαυὶδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ Θημάρ...» (Β' Βασ. 13, 1)

Στὴν ἱστορία τοῦ Ἀβεσσαλὼμ παρεμβάλλονται τώρα δύο νέα πρόσωπα. Ὁ Ἀμνὼν καὶ ἡ Θημάρ. Ἡ Θημάρ εἶνε ἀδελφὴ τοῦ Ἀβεσσαλὼμ. Ὁ Ἀμνὼν εἶνε ἐπίσης ἀδελφὸς τοῦ Ἀβεσσαλὼμ, ἀλλ' ἐτεροθαλής. Ἔχουν τὸν ἴδιο πατέρα ἀλλὰ διαφορετικὴ μητέρα. Ὁ Ἀμνὼν εἶνε γυιὸς τῆς Ἀκινόμ. Ἡ Θημάρ ἐστολίζετο ἀπὸ μιᾶ ἐξαίσια καὶ σπάνια ὀμορφιά. Ἡ Βίβλος εἶσι τὴν χαρακτηρίζει «καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα». Ἦτο δηλαδὴ ὀμορφὴ πάρα πολύ. Ξεχωριστὴ κι' αὐτὴ γιὰ τὸ σωματικὸ της κάλλος, ὅπως καὶ ὁ Ἀβεσσαλὼμ. Γύρω ἀπ' αὐτὰ τὰ τρία πρόσωπα θὰ ξετυλιχτῇ μιὰ φοβερὴ οἰκογενειακὴ τραγωδία.

Ἄς ἀφήσουμε τὴ Γραφὴ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὰ γεγονότα. «Καὶ ἠγάπησε τὴν Θημάρ Ἀμνὼν υἱὸς Δαυὶδ. Καὶ ἐθλίβετο Ἀμνὼν, ὥστε ἀρρωστεῖν διὰ Θημάρ...».

εἶνε ἔργο τοῦ Πατρὸς διὰ τοῦ Τίου ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. «Ὁ Πατὴρ δι' Τίου ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ποιεῖ τὰ πάντα», διεκήρυξε ὁ Μ. Ἀθανάσιος. Ἐνῷ μπορούσε μόνος ὁ Πατὴρ νὰ δώσῃ τὰ πάντα, ἢ μόνος ὁ Τίος ἢ μόνο του τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ἐν τούτοις ἱστορικὰ παρουσιάζεται ὁ Πατὴρ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη νὰ προετοιμάζῃ τὴ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος μὲ τὴν ἀγάπην του, ὁ Τίος στὰ Εὐαγγέλια νὰ δίνῃ τὴ λύτρωσιν, τὴ σωτηρία, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο σὺν Πράξει τῶν ἀποστόλων καὶ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας νὰ χαρίζῃ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν κοινωνία στοὺς πιστοὺς. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει, γιὰ νὰ φανῇ ὅτι πρόκειται γιὰ τρία διαφορετικὰ πρόσωπα. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ πού οἱ τρεῖς τῆς Τριάδος προσφέρουν στὴν οὐσία εἶνε τὸ ἴδιο πρᾶγμα, ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ τρία πρόσωπα εἶνε ἕνας Θεός.

Στέργιος Ν. Σάκκος

Τὸ βλέμμα τοῦ Ἀμνὼν εἶχε πέσει ἐπάνω στὴν ἐτεροθαλῆ ἀδελφή του. Δὲν ἦταν ματιὰ ἀθώα καὶ ἀγνή. Μέσα του εἶχαν ξυπνήσει ἐφάρμαρτες διαθέσεις, πόθοι ἁμαρτωλοί, πού ἐξελίχτηκαν σιγὰ - σιγὰ σ' ἓνα ἀβάσταχτο καημό, σ' ἓνα παθιασμένο ἔρωτα γιὰ τὰ σωματικὰ κάλλη τῆς Θημάρ.

Ὁ Σατανᾶς βρῆκε ἀφύλαχτὴ τὴν καρδιά τοῦ Ἀμνὼν, τὸν παρέσυρε, τὸν τύλιξε στὰ τρομερά του δίχτυα καὶ τὸν ξαυρε στὰ μονοπάτια τῆς ὁδόνης. Ὁ ἀγέρας τοῦ πάθους ξεσήκωσε τὴν καρδιά του σὲ μιὰ τρελλὴ ἐρωτικὴ τρικυμία. Καὶ ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη ἡσυχία δὲν μπορούσε πιά νὰ βρῇ πουθενά. Ἐρχόταν σὲ ἔρημους τόπους καὶ ἐκεῖ στὴ μοναξιά τὸν ἀκολουθοῦσε ἡ μορφή τῆς Θημάρ. Καὶ βλαστὸν κόσμον ἐνόμιζε πὼς τοῦ μιλοῦν γι' αὐτή. Τὰ κάλλη τῆς φύσεως πού ἔπρεπε νὰ ἀνυψώνουν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδιά του πρὸς τὴν ἀνέραςτὴ ὀμορφιὰ τοῦ Δημιουργοῦ, τοῦ μιλοῦσαν γιὰ τὴν ὀμορφιὰ ἐνὸς θνητοῦ δημιουργήματος. Τὸ φῶς τοῦ θίμπιζε τὸ λαμπρὸ πρόσωπο τῆς Θημάρ. Τὰ λουλούδια, τὸ χαριόγελό της. Τὰ πουλιά, τὰ τραγούδι της. Ὁ κόσμος ὅλος φαινόταν σπὸν Ἀμνὼν, πὼς ἦταν γεμάτος ἀπ' τὴν παρουσία τῆς Θημάρ. Ὡρες - ὥρες ἔκλεινε τὰ μάτια του γιὰ νὰ διώξῃ τὴ μορφή της, ἀλλὰ καὶ πάλι τὴν ἀνακάλυπτε πίσω ἀπ' τὰ βλέφαρά του τυραννικῇ κι' ἐπίμονῃ. Στὸν ὕπνον του τὸν ἐτάραζε. Στὸς περιπάτους τὸν ἀκολουθοῦσε. Ἄχ! Πόσο ἡσυχος κι' εὐτυχισμένος ἦταν πρῶτα.

Καὶ τώρα, τί δυστυχία! Ἐνιωθε πὼς ἦταν δερμένος. Ὁλόκληρὴ ἡ ψυχὴ του σκλάβαι στὸ πάθος τῆς καρδιᾶς. Περνοῦσε νύχτες ἀπαίσίες. Χίλιες φωνὲς ἄκουγε μέσα του πού τὸν καλοῦσαν στὴν ἁμαρτία.

Κι' όλα αυτά γιατί δὲν πρόσεξε στὴν ἀρχή. Γιατὶ ἄφησε ἀκυβέρνητα τὰ αἰσθήματά του. Γιατὶ ἡ φρόνηση ὑποτάχθηκε στὴν ἀρριωλιή ἐπιθυμία.

Ἀφύλακτη ἡ καρδιά τοῦ Ἀρνών! Καὶ μόνον τοῦ Ἀρνών; Χιλιάδες νέοι καὶ νέες ζοῦν σήμερα τὴν τραγωδία του. Κι' αὐτοὶ ἄφησαν ἀφύλακτες τὴς καρδιές των. Καὶ μόλις κύλησαν λίγο τὰ παιδικὰ χρόνια καὶ παρουσιάσθηκε τὸ πρῶτο χνοῦδι στὸ πρόσωπο, ἡ καρδιά ὑποσκέλισε τὴ λογικὴ καὶ θέλησε αὐτὴ νὰ ἐξουσιάσῃ τὴν ὑπαρξή. Θεώρησαν τὸν ἑαυτό τους φτασμένο καὶ ὥριμο γιὰ νὰ γνωρίσῃ όλα τὰ μυστικά τῆς ζωῆς. Ὁνειρεύτηκαν νὰ γίνουν οἱ νέοι Ρωμαῖοι καὶ οἱ νέες Ἰουλιέτες. Σπατάλησαν αἰσθήματα καὶ βεβήλωσαν τὴν ἀκεραιότητα τῶν καρδιῶν τους. Ὁ Σατανᾶς πῆρε τὰ αἰσθήματα τῶν νέων αὐτῶν στὰ δαίμονικά του δάκτυλα καὶ τὰ ἐμόλυνε. Τοὺς πότισε ἅπ' τὰ μεθυστικά του ποτὰ κι' ἀδιαμαρτύρητα τὸν ἀκολούθησαν. Ἄλλοι, ἀκόμα ζαλισμένοι ἀπ' τὴς ἀναθυμιάσεις τῶν ἐρωτικῶν ἀπολαύσεων, ζοῦν μὲ τὴν ψευδαίσθησιν τῆς εὐτυχίας, καὶ ἄλλοι ἔχουν ξυπνήσει καὶ θρηνοῦν τὸ θρυμμάτισμα τῆς καρδιάς των.

Τὰ πάρα πάνω δὲν εἶνε φιλολογία. Εἶνε δυστυχῶς ἡ καθημερινὴ πραγματικότητα. Στὰ Γυμνάσιά μας πόσες τέτοιες περιπτώσεις δὲν ἀντιμετωπίζουμε; Μαθητοῦδια ποὺ ὡς τὰ χθὲς ἀκόμα ἔπαιζαν καὶ γελοῦσαν ἡμέρινα, κι' ἔτρεχαν στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου ξεφωνίζοντας, ἦλθε μέρα ποὺ ἔχασαν τὸ κέφι καὶ τὴν αἰσιόδοξον διάθεσίν των καὶ ἀποτραβήχτηκαν σὲ κάποιες γωνιὲς ἀπόμερες σὰν μαραμένα ζουμπούλια. Χάθηκε ἡ παλὴ ἀπλότητα. Ἐκανε φτερά καὶ πέταξε ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς. Σύνπησε ὁ κόσμος τῶν αἰσθημάτων. Καὶ ἡ ψυχὴ δὲν ἦταν ἔτοιμη γιὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ ἓνα τέτοιο ξόπημα. Ὁ ἐκθρὸς βρῆκε ἀφύλακτη τὴν καρδιά καὶ τώρα τὸ παδί μας, ὁ ἔφηβός μας εἶνε ἐπικίνδυνα ἐρωτευμένος. Μέσα στίς σελίδες κάποιας Ἀλγέβρας ἢ κάποιας Τριγωνομετρίας ἀκνοφέγγει ἡ πλαστὴ γοητεία μιᾶς σύγχρονης Ἀφροδίτης. Καινούργιος Ἀρνών μ' ἀφύλακτη καρδιά. «Καὶ ἐθλίβεται Ἀρνών ὥστε ἀρρωστεῖν διὰ Θημάρ...».

Φταῖμε ὅμως πολὺ καὶ μεῖς οἱ μεγάλοι γιὰ τὴν κατάστασιν τῶν νέων μας καὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματά μας δὲν ἔδωσαν στὴ νεότητα τὴν πρέπουσα ἀγωγή. Μιλήσαμε πολὺ σὺν νοῦ, καὶ στὴν καρδιά ἐλάχιστα. Ἀφήσαμε τὸν συναισθηματικὸ κόσμον τῶν νέων μας χωρὶς κατεύθυνσιν, χωρὶς προστασία. Δὲν ἔμαθαν τὰ παιδιὰ νὰ κυβερνοῦν τὰ πάθη καὶ τοὺς πόθους των. Δὲν ξέχρουν ἀκόμα τί πρέπει ν' ἀγαπήσουν καὶ σὲ τί ἀρμόζει ν' ἀφοσιωθοῦν. Ἀφήνονται ἔρραια στὰ κύματα τῶν ἀλόγων ἐπιθυμιῶν καὶ κατανοῦν τρομερὰ ναυάγια. Εἶνε θλιβερό, πῶς οὔτε ἡ οἰκογένεια, μὰ οὔτε καὶ τὸ σχολεῖο βοήθησαν τὴ νεολαίαν μας σὺν εὐαίσθητο αὐτὸ σῆμα τῆς συναισθηματικῆς ἀγωγῆς. Καὶ ἀφήσαμε τὸ τόσο ἱερὸ καὶ ὑψηλὸ αὐτὸ ἔργο τῆς συναισθηματικῆς ἀγωγῆς στὴν Μπουκοβάλα Ἀναγνώστου μ' ἐκεῖνα τὰ θλιβερά της αἰσθηματικὰ ρομάντζα, τὰ ὁποῖα τόσες νεανικὲς καρδιὲς διέστρεψαν...

Ἀγαπητοὶ μας νέοι!

Ἀποχαιρέτησατε πὰ τὰ παιδικὰ σας χρόνια. Νέες δυνάμεις νιώθετε τώρα νὰ γεννιοῦνται μέσα σας. Ἡ καρδιά σας ἀρτίζει δειλὰ-δειλὰ νὰ τραγουδᾷ τὸ δικό της ἄθῳ καὶ τρυφερὸ τραγούδι. Ὁ κόσμος τώρα σὰς βλέπει μὲ διαφορετικὸ μάτι. Ὁ ἐκθρὸς караδοκεῖ. Προσέξτε! Περνάτε τὴν πρὸ δύσκολη καμπὴ τῆς ζωῆς σας. Ἐπαγρυπνήσατε πνευματικῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἑαυτό σας. Προσοχὴ στὰ μάτια, προσοχὴ στὴν καρδιά! Μὴν ἀφήνετε τὰ μάτια τὰ περιεργασθοῦν πονηρά. Θυμηθεῖτε τὸν φοβερὸν ἐκείνον λόγον τοῦ Κυρίου, ὅτι «πᾶς ὁ ἐμβλέψας γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτήν ἤδη ἐμοίχευσε αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ» (Ματθ. 5, 28) καὶ ἀκούσατε τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ ἢ ὁποία παραγγέλλει «Υἱέ μου! Οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλέπέτωσαν» (Παροιμ. 4, 25).

Μὴν ἀφήσετε ἐλεύθερη τὴν καρδιά νὰ σᾶς κυβερνήσῃ αὐτὴ. Θὰ σᾶς ρίξῃ σὲ ξέρες καὶ βράχια, σὲ ὑφάλους καὶ δίνες. Πάντα τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ βλέμματά σας νὰ τὰ κρατᾶτε καθαρὰ. «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁμολογοῦν», εἶπεν ὁ Κύριος (Ματθ. 5, 8). Πολεμᾶ-

ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΟΣ;

«Εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
οὐκ ἔστι Θεός» (Ψαλμ. 52, 2)

Πόσο παράξενοι είναι μερικοί άνθρωποι! Παράξενοι με τις ἐρωτήσεις πού κάνουν. Ρωτοῦν: Ὑπάρχει Θεός; Ἀλλά αὐτοὶ εἶναι τόσο παράξενο καὶ τόσο ἀλλόκοτο, ὅσο παράξενο καὶ ἀλλόκοτο εἶναι νὰ ἐρωτήσει τὸ ὠρολόγι: Ὑπάρχει ὠρολογιοποιός;

Τὸ ἴδιο παράξενο καὶ ἀλλόκοτο εἶναι καὶ ἐκεῖνο πού λένε ἄλλοι: "Ἄν δὲν δοῦμε τὸ Θεὸ με τὰ μάτια μας, δὲν πιστεύουμε. Νὰ δοῦν τὸ Θεό! Ἡ λογικὴ ὁμως λέγει, ὅτι με τὰ ὕλικά μας μάτια μόνο ὕλικά πράγματα μποροῦμε νὰ δοῦμε. Ἀφοῦ, λοιπόν, αὐτὸ λέγει ἡ λογικὴ, πῶς αὐτοὶ θὰ δοῦν τὸ Θεό, πού εἶναι πνεῦμα, με μάτια πού ὕλικά; Ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς εἶπε σ' ἓνα Χριστιανό: Θέλω νὰ δῶ τὸ Θεὸ πού πιστεύεις. Ὁ Χριστιανὸς τοῦ ἔδειξε τὸν ἥλιο μέσα στὸ καταμεσήμερο καὶ τοῦ εἶπε: Κότταξε τὸν ἥλιο. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπήντησε: Δὲν μπορῶ. Ἡ λάμψη του με θαμπώνει. Καὶ ὁ πιστὸς παρατήρησε: "Ἄν δὲν μπορεῖς νὰ δῇς τὸ δημιουργήμα, πῶς θὰ δῇς τὸ δημιουργό του; Ἡ Ἀγ. Γραφὴ λέγει: «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε» (Ἰωάν. 1, 18).

Ὑπάρχει Θεός.

.....

τε ἀκόμα κάθε πονηρὴ ἐνθύμησις πού θάρκεται γιὰ νὰ σᾶς τραβήξῃ σὲ περιοχὲς ἁμαρτίας. Βάλετε φράγμα στὴν καρδιά σας. Καὶ μὴν λησιμονᾶτε πῶς με τὰ πρόσωπα τοῦ ἄλλου φύλου ποτὲ δὲν πρέπει νὰ γίνεσθε κυνικοὶ καὶ κυδαῖοι. Οὕτε νὰ φθάνετε σὲ ἐπικίνδυνες οἰκειότητες. Ποθῆσιτε νὰ σώσετε καὶ νὰ φυλάξετε μέσα σας, με κάθε θυσία, ὅλη τὴν φρεσκάδα καὶ τὴν ὁμορφιά τῆς νεανικῆς καρδιάς γιὰ κάποιοιον καιρὸ πού ἔρχεται. Γιὰ τὸν καιρὸ πού θὰ σᾶς καλέσῃ ὁ Θεὸς διὰ τῆς Ἐκκλησίας του γιὰ νὰ σᾶς στεφανώσῃ με τοὺς λεμονανθοὺς ἑνὸς ἐν Κυρίῳ γάμου.

«Υἱέ μου! πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν!» (Παροιμ. 4, 23).

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

Τὸ μαρτυροῦν τὰ ἔργα του. Ἡ δημιουργία προϋποθέτει δημιουργό. Με αὐτὴ τὴ σκέψι, ὁ διάσημος ἀστρονόμος Κίρχερ, καὶ στὴν προσπάθειά του νὰ πείσῃ ἓνα φίλο του γιὰ τὴν ὑπαρξὶ τοῦ Θεοῦ, πῆρε καὶ τοποθέτησε στὸ σαλόνι τοῦ σπιτιοῦ του μιὰ θαυμασία σφαῖρα με τὸν οὐρανὸ καὶ με ὅλα τὰ ἄστρα. Στὴ θέα τῆς σφαῖρας ὁ φίλος ἔμεινε κατὰπληκτος καὶ ζήτησε ἀντιπρόμου νὰ μάθῃ τὸν κατασκευαστὴ τῆς. Ὁ Κίρχερ ἀπάντησε: Κανεῖς δὲν τὴν κατασκεύασε. Τυχαιὰ βρέθηκε. Ἀλλὰ ὁ ἄπιστος φίλος τοῦ Κίρχερ βρῆκε παράλογη τὴν ἀπάντησι τοῦ ἀστρονόμου, καὶ ἐπέμενε ὅτι κάποιος κατασκεύασε τὴ σφαῖρα. Τότε ὁ Κίρχερ τοῦ εἶπε: Κάποιος κατασκεύασε τὴ σφαῖρα. Σωστά τὸ λές. Ἀλλὰ κάποιος κατασκεύασε καὶ τὸ σῶμα. Λογικὴ ἡ ἀπάντησις τοῦ ἀστρονόμου. Αὐτὸ τονίζει καὶ ὁ ἀπ. Παῦλος: «Πᾶς οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός» (Ἑβρ. 3, 4).

Τὴν ἴδια ἀπόδειξι γιὰ τὴν ὑπαρξὶ τοῦ Θεοῦ γρηγοροποίησε καὶ ὁ διάσημος μαθηματικὸς Πασκάλ σ' ἓνα δικό του φίλο ἄθεο. Πῆρε στὰ χέρια ἓνα μικροσκοπικὸ γαλάζιο λουλούδι καὶ εἶπε στὸν συνομιλητὴ του: Αὐτὸ ἂς μαρτυρήσῃ γιὰ τὴν ὑπαρξὶ τοῦ πανσόρου καὶ στοργικοῦ δημιουργοῦ πού δὲν παρέλειψε γιὰ τὸ στολισμὸ καὶ τὴ συντήρησί του. Ναί. Τὰ φτωγὰ ἀγριολούλουδα μαρτυροῦν κι' αὐτὰ τὴν ὑπαρξὶ τοῦ Θεοῦ.

Ποιὸς μελέτησε τὴ δημιουργία καὶ δὲν πίστεψε στὸ Θεό; «Ἐρευνῶν τὴν δημιουργίαν, ἔλεγε ὁ μεγάλος ἀστρονόμος Κέπλερ, νομίζω ὅτι ἐγγίζω τὸν Θεὸν με τὰς χεῖρας μου». Μιὰ παρόμοια ὁμιλογία ἔκανε καὶ ὁ διάσημος φυσιοδίφης καὶ ἰδρυτὴς τῆς συγχρόνου βοτανικῆς, Λινναῖος. Νὰ ἡ ὁμολογία του: «Εἶδα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ στὰ ἔργα του. Ὁ αἰώνιος, ὁ ἀπειρος, ὁ παντογνώστης καὶ παντοδύναμος Θεὸς ἦρθε κοντά μου. Δὲν εἶδα τὸ πρόσωπό του ἀλλὰ ἡ ἀνταύγεια τῆς θεότητός του γέμισε τὴν ψυχὴ μου με ἀνείπωτο θαυμασμό».

Ὑπάρχει Θεός.

Τὸ διαλαλοῦν τὰ ὠραῖα τῆς γῆς. Ὁ Ἀναξαγόρας ἔλεγε: «Νοῦς ἐστὶν ὁ τὰ πάντα διακοσμήσας». Ὁ Δαβὶδ, γνωρίζοντας αὐτὸν τὸν «Νοῦν», διεκήρυττε: «Πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας, Κύριε» (Ψαλμ. 103, 24). Καὶ ἄλλοτε ἔψαλλε: «Σὺ, Κύριε, ἐποίησας πάντα τὰ ὠραῖα τῆς γῆς» (Ψαλμ. 73, 17).

Ἐκείνη δὲ ἡ ἁρμονία καὶ ἡ τάξις ποὺ ὑπάρχει μέσα στὸ σύμπαν ἄφησε κατάπληκτα ὅλα τὰ μεγάλα πνεύματα τῆς ἱστορίας. Ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ ἀντίχριστος Βολταῖρος ὡμολόγησε κάποτε: «Τὸ σύμπαν μὲ ἐκπλήττει καὶ δὲν δύναμαι νὰ σκεφθῶ ὅτι τὸ ὠρολόγι αὐτὸ λειτουργεῖ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὠρολόγοποιός». Ὁ μέγας Ναπολέον, ἐξόριστος στὴν Ἀγία Ἐλένη, ἔλεγε μιὰ μέρα στὸ στρατηγὸ τοῦ Μπερτρὰν: «Οἱ νῆες μου σ' ἔπεισαν νὰ πιστέψῃς στὴ μεγαλοφυΐα μου. Γιὰ μένα ὡστόσο ὁλόκληρο τὸ σύμπαν μὲ πείθει νὰ πιστέψω στὸ Θεό. Τί ἀξία ἔχει, ἀλήθεια, τὸ καλύτερο καὶ μεγαλύτερο στρατιωτικὸ μου κατόρθωμα μπρὸς στὴν κίνηση τῶν ἀστερῶν!». Αὐτὴ ἡ θαυμαστὴ κίνηση τῶν ἀστρῶν ἔκανε τὸν Δαβὶδ νὰ διακηρύξῃ τὴ μεγάλη ἀλήθεια: «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιῇσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλει τὸ στερέωμα» (Ψαλμ. 18, 2).

Ἵπάρχει Θεός.

Τὸ βεβαιώνει ἡ ἱστορία. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ ἡ μαρτυρία τοῦ Πλουτάρχου: «Μπορεῖς νὰ εἶρῃς, διὰ τὰς ταξιδεύς, καὶ πόλεις χωρὶς τεῖχη, χωρὶς γράμματα, χωρὶς βασιλεῖς, χωρὶς σπίτια, ἀλλὰ πόλιν ἀνίερων καὶ ἄθροον κανένας δὲν εἶδε, οὔτε θὰ ἰδῇ ποτέ». Αὐτὴ τὴν ἴδια ἀλήθεια μαρτυρεῖ καὶ ὁ Κικέρων. Τὸ ἴδιο πιστοποιεῖ καὶ ὁ φιλόσοφος Σενέκας. Οὐδέποτε ὑπῆρξε στὴν ἱστορία λαὸς χωρὶς νὰ πιστεῖν στὸ Θεό. Ἡ θρησκευτικὴ ἐπιστήμη αὐτὸ διακηρύττει.

Ἵπάρχει Θεός.

Τὸ φωνάζει ἡ ψυχὴ μας. Κατὰ τὸν Σενέκα, «εἰς ὅλους ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ ἰδέα εἶναι ἔμνητος». Ὁ Γκαίτε λέγει χαρακτηριστικὰ: «Εἰς τὰ καθαρὰ βάθη τοῦ στήθους μας σφραδάζει μία προσπάθεια, νὰ ἀφροσυνθῶμεν ἐξ εὐχαριστίας ἐκουσίως εἰς κατὰ ἀνώτερον καὶ καθαρώτερον». Εἶναι ἐξ ἄλλου, κλασικὴ ἡ φράσις τοῦ Πασκάλ: «Ὁ ἄνθρωπος ὑπερτηδᾷ τὰ ἀνθρώπινα δρῶν, ὁρ-

μᾶ ἀκάθεκτος πρὸς τὸ θεῖον καὶ τὴν αἰωνιότητα».

Χωρὶς τὸ Θεὸ στὴ ζωὴ μας εἴμεθα πολὺ μόντοι. Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγέλως, ἡ μεγαλοφυΐα τῆς Ἀναγεννήσεως, αὐτὴ τὴν ἀλήθεια διεκήρυξε κάποτε σὲ μιὰ στροφὴ τοῦ πρὸς τὸ Θεό: «Οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι τόσον ταπεινόν, τόσον ἄθλιον, ὅσον ἐγώ, διὰ τὸ αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου ἄνευ Σοῦ». Κάτι παρόμοιο ἔγραψε καὶ ὁ ἱερὸς Λύγουστίνος: «Λὰ Σέ, ὦ Θεέ, μᾶς ἐδημιούργησες καὶ εἶναι ἀνίσχυος ἡ καρδιά μας μέχρις οὗ ἀναπαυθῇ εἰς Σέ».

Πάντοτε ἡ ψυχὴ ποθεῖ τὸν Θεόν. Πάντα διψᾷ Ἐκείνον. Αὐτὸν τὸν πόθο, αὐτὴ τὴ δίψα, ἐξέφραξε ὁ μέγας προφήτης, ὁ Δαβὶδ, διὰ τὸν ἔλεγε: «Ὅν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὦ Θεός. Ἐδίρησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν Θεόν τὸν ζῶντα». (Ψαλμ. 41, 1-3).

Ἵπάρχει Θεός. Κι' ὅμως ὑπάρχουν μερικοὶ ποὺ λένε τὸ ἀντίθετο: δὲν ὑπάρχει Θεός. Ἀλλὰ αὐτοὶ εἶναι:

Οἱ ἄφρονες. «Εἶναι τόσον φανερόν, ἔγραψε ὁ φυσιοδίης Ὀύραχ, ὅτι ὑπάρχει Θεός, ὥστε ἀμφιβάλλω διὰ τὴν διανοητικὴν ὑγείαν ἐκείνου, ὅστις ἀρνεῖται τὴν ὑπαρξίν του». Αὐτὸ παρατηρεῖ καὶ ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τῶν Φυσικῶν στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γενεύης, ὁ Ἐρνέστ Μαβίλ: «Ἀμφιβάλλω ἂν ὑπάρχουν ἄθεοι. Ἄν ὅμως ὑπάρχουν, τοῦτο σημαίνει ὅτι κατὰ καιροὺς ἀναγραινόνται εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον καὶ τέρατα». Καὶ ἓνας ἄλλος φιλόσοφος ἔγραψε: «Ὁ ἀθεϊσμός εἶναι νόσος τοῦ ἐγκεφαλοῦ. Μόνο οἱ ἀρρωστοὶ στὸ μυαλό, οἱ ἀνόητοι, οἱ ἄφρονες δὲν πιστεύουν στὸ Θεό. Ἐἶπεν ἄρρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστι Θεός».

Οἱ ἡμιμαθεῖς. «Ἡ ὀλίγη ἐπιστήμη, ἔλεγε ὁ φιλόσοφος Λεϊβνίτιος, ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν Θεόν ἢ πολλὴ ἐπιστήμη ἐπαναφέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν Θεόν».

Οἱ φανταστοί. Ὁ Κύριος εἶπε: «Πᾶς ὁ φανταστὴς πράττειν μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ» (Ἰωάν. 3, 20). Ὅλα τὰ κάνει ἡ ἁμαρτία. Γι' αὐτὸ ἔλεγε ὁ Πασκάλ: «Διακόμματα τὰς σχέσεις σας μὲ τὴν ἁμαρτίαν καὶ αἵριον

Τὸ διήγημά μας

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΝΕΑ ΖΩΗ

Τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς τὸ ζεῦγος Μίμη καὶ Ἑλσα Β. ἔδειχνε φανερά ἐκνευρωμένον. Ἦθελαν πάρα πολὺ νὰ ὑποδεχιοῦν τὸν καινούργιον χρόνον σ' ἓνα ρεβεγιὸν σὲ φιλικὸ σπῆτι, ὅπου τοὺς εἶχαν προσκαλέσει. Ἰδιαίτερα ἡ Ἑλσα ἐπιθυμοῦσε περισσότερο ἀπ' τὸν ἄντρα τῆς νὰ ξεσκάσῃ ἐπὶ τέλους ἓνα βράδυ, νὰ ξεδώσῃ, ὥστερα ἀπὸ τὶς τόσες φροντίδες τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῶν παιδιῶν τῆς. Ὑστερα ἤθελε νὰ δειξῇ καὶ τὴν καινούργια τῆς κουσάλεττα. Ὁ Μίμης ἤθελε κι' αὐτὸς νὰ βρεθῇ ἀνάμεσα σὴν φιλικὴ συντροφιά, ἀλλὰ ἔβλεπε ἀδύνατη τὴν πραγματοποιήσασθαι αὐτῆς τῆς ἐπιθυμίας, γιατί δὲν βρέθηκε ἄνθρωπος νὰ μείνῃ μετὰ τὰ παιδιά, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ λείψουν οἱ ἴδιοι.

Ἦταν κι' οἱ δυὸ ἐργαζόμενοι καὶ μετὰ τοὺς δυὸ μισθοὺς εἶχαν κάμει ἓνα κουκλίτικο σπῆτι μ' ὅλα τὰ κομφορ. Τὰ παιδιά τὸ πρόσκευε ἡ μητέρα τοῦ Μίμη καὶ γιὰ τὶς δουλειὰς εἶχαν μιὰ κοπέλλα συγγενῆ τους ἀπὸ τὸ χωριό. Δὲν μπόρεσαν νὰ τῆς ἀρνηθοῦν, ὅταν ζήτησε νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ πάῃ στὸ χωριὸ γιὰ νὰ κάμῃ τὶς γιορτὰς ἀνάμεσα στοὺς δικούς τῆς. Τὸ κακὸ ἦταν, ὅτι τὴν ἴδια ἐπιθυμία εἶχε καὶ ἡ γιαγιά. Στὸ ἴδιο χωριὸ ἦταν τ' ἀδελφία τῆς καὶ πολλοὶ συγγενεῖς. Μιὰ καὶ θὰ πῆγαινε, λοιπόν, ἡ κοπέλλα, ἦταν εὐκαιρία μετὰ τὴ συνοδεία τῆς νὰ πάῃ κι' αὐτή. Καὶ οἱ δυὸ μετὰ χαρούμενες φωνὲς ξεκίνησαν πρὶν ἀπ' τὰ Χριστούγεννα κι' ἀκόμη δὲν εἶχαν φανῇ. Οὔτε ποὺ τοὺς περίμεναν

πιά, ἀφοῦ ἔφτασε κιόλας τὸ βράδυ τῆς Πρωτοχρονιάς.

— Πάει, θὰ μείνουμε κλεισμένοι ἐδῶ μέσα ἀπόψε, εἶπε δυσσαρεστημένη ἡ Ἑλσα.

— Τί νὰ κάνουμε; Ἀνάγκα καὶ θεοὶ πεῖθονται, δήλωσε μετὰ φιλοσοφικῆς διαθέσεως ὁ Μίμης.

Ἡ ὥρα τῆς ὑποτιθεμένης ἀναχωρήσεως πλησίαζε. Τὰ παιδιά παίζανε ἀμέριμνα στὸ παιδικὸ δωμάτιο μετὰ τὰ καταπληκτικὰ παιγνίδια, ποὺ τοὺς εἶχαν ἀγοράσει οἱ γονεῖς τους, ὅταν χτύπησε τὸ μελωδικὸ κουδούνι τῆς ἐξώπορτας.

— Ἀὐς νᾶναι ἡ μητέρα; Ρώτησε ἡ Ἑλσα μετὰ τὴν εὐχὴ ἢ ἐλπίδα τῆς νᾶναι πραγματικότης.

— Ὁχι, θᾶναι ὁ Γιώργος καὶ ἡ Μαρία. Εἶχαμε συμφωνήσει νὰ περάσουν νὰ μᾶς πάρουν. Ποῦ νὰ ξέρουν ὅμως πῶς ἐμεῖς...

Οἱ ἄλλοι μπῆκαν μέσα καλοντυμένοι καὶ εὐδιάθετοι.

— Μὰ τί λοιπόν, ἔτσι εἶστε ἀκόμη; Δὲν εἶχαμε συμφωνήσει νὰ πᾶμε στὸ ρεβεγιόν; ρώτησε ὁ Γιώργος.

— Ἀς τα βρῇ Γιώργο, ἀτυχία. Δὲν ἔχομε ἄνθρωπο νὰ μείνῃ μετὰ τὰ παιδιά, εἶπε δὺσθυμη ἡ Ἑλσα.

— Ἐ, καλὰ πῶς; Ποῦναι ἡ κοπέλλα καὶ ἡ γιαγιά;

— Πῆγαν στὸ χωριὸ κι' ἀκόμη δὲν γύρισαν, εἶπε ὁ Μίμης.

— Τί κρίμα! Καὶ θὰ περνούσαμε ὥραϊα στὸ ρεβεγιόν, εἶπε ἡ Μαρία.

— Ἐνας Θεὸς ξέρει πόσο τὸ εἶχα ἐπιθυμήσει αὐτὸ τὸ ρεβεγιόν, εἶπε νευρικὰ ἡ Ἑλσα.

— Γιατὶ δὲν τὰ κοιμίζετε τὰ παιδιά καὶ μετὰ νὰ φύγουμε; Τὰ μικρά σας, καθὼς ξέρω, δὲν ξυπνοῦν ὅλη νύχτα, εἶπε ὁ Γιώργος.

— Ναι ποτὲ δὲν ξυπνοῦν, ἐπανέλαβε ἡ Ἑλσα κι' ἓνα χαμόγελο ἐλπίδας ἀνθισσε στὸ πρόσωπό τῆς.

θὰ ἔχετε ἔντονον πίστιν».

Ἀγαπητὲ ἀναγνώστα,

Τάραχει, λοιπόν, Θεός. Διακέρυξέ το μετὰ τὸ στόμα σου, μετὰ τὴν πέννα σου καὶ μετὰ τὴν ζωὴν σου σὲ ὅλους καὶ σὲ ὅλην σου τὴν ζωὴν.

Ἀρχμ. Γερβάσιος Ραυτόπουλος

— Ἀδύνατο, φώναξε ὁ Μίμης.

— Ποιὸ εἶναι ἀδύνατο; ρώτησαν οἱ ἄλλοι.

— Μὲ κανένα τρόπο δὲν θάφηναι τὰ παιδιὰ μόνον τους, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ Μίμης.

— Ἐχεις δίκαιο, ἀλλὰ γιατί κάνεις ἔτσι; Μιὰ ἰδέα ρίξτε.

— Ἐχω πολὺ κακὴ πείρα ἀπὸ τέτοιες ἰδέες.

— Δηλαδή;

— Θυρῶμαι, ὅταν ἦμουν μικρός, ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα μ' ἔφησαν μὲ τὴν μικρή μου ἀδελφὴ κοιμισμένους καὶ πήγανε μιὰ ἐπίσκεψι. Ἦ γιαγιά κάπου εἶχε πάει καὶ θὰ γύρναγε νὰ μείνῃ μαζί μας, ὅσο θὰ ἔλειπαν ὁ πατέρας κ' ἡ μητέρα. Μὲχρι νὰ γυρίσῃ ἡ γιαγιά ὅμως, ἔγινε τὸ κακό.

— Ποιὸ κακό; Ρώτησαν ὅλοι μαζί.

— Εὐπνήσα ξαφνικὰ χωρὶς λόγα κ' ἄρχισα νὰ ζητῶ τὴ μαμά. Μὲ τίς φωνὲς ξόπνησε κ' ἡ ἀδελφὴ μου καὶ μ' ἀκολούθησε στὰ κλάματα. Ἀρχισα νὰ βλέπω φαντάσματα, παρεξηγώντας τίς φωτοσκιάσεις, ποὺ δημιουργοῦσε τὸ φῶς, ποὺ ἔμπαινε ἀπ' τὸ παράθυρο. Ἔτρεχα μέσα στὸ δωμάτιο φωνάζοντας γιὰ νὰ κατανικήσω τὸ φόβο κ' ὅσο χτυποῦσα τρικλίζοντας, νόμιζα πὼς μὲ κυνηγοῦσαν τὰ κακὰ φαντάσματα. Ὡσπου στὸ τέλος χτύπησα στὴ γωνιὰ τοῦ κρεβατιοῦ καὶ ἔπεσα ἀναίσθητος στὸ πάτωμα. Ἔτσι πεσμένο, λουσιμένο στὰ αἵματα, ποὺ ἔτρεχαν ἀπ' τὸ τραῦμα μου, μὲ βρῆκε ἡ γιαγιά, ποὺ ἦρθε σὲ λίγο. Καταλαβαίνετε λοιπόν, γιατί εἶπα ἀδύνατο;

— Ναί, καταλαβαίνουμε. Καὶ νὰ ἔρθετε μαζί μας πάλι δὲν θὰ εὐχαριστηθῆτε, ὅσο ὁ νοῦς σας θὰ σκέφτεται τὰ παιδιὰ.

— Ἔτσι εἶναι. Δὲν πειράζει, παιδιὰ, ἄλλη φορὰ. Δὲ χάλασε δὲ κ' ὁ κόσμος ἀν μείνουμε στὸ ζεστὸ σπῆτι μας μὲ τὰ παιδιὰ μας, εἶπε ὁ Μίμης.

— Ναὶ τώρα..., εἶπε μακραμένη ἡ ἄλλη.

— Κάλλιον νὰ προλαβαίνῃ κανεὶς τὸ κακό, εἶπε μὲ προφητικὸ ὕφος ὁ Γιώργος παίρνοντας τὴν γυναῖκα του γιὰ νὰ φύγουν. Ἴσως ἔτσι νᾶναι καλύτερα.

— Λυποῦμαι πολὺ, Ἔλσα μου, εἶπε καὶ ἡ Μαρία πρὸς τὴ φίλῃ της φεύγοντας.

— Καλὴ διασκέδασι καὶ εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος χρόνος, εἶπε ἡ ἄλλη χωρὶς διάθεσι, ἐνῶ τοὺς ἔβλεπε μὲ ζήλεια καθὼς ἔξαφανίζονταν πίσω ἀπ' τὴν πόρτα.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ξαναχτύπησε τὸ κουδοῦνι. Τὸ ζευγὸς κοιτάχτηκε μὲ σημασία.

— Λές;... ψιθύρισε ἡ Ἔλσα.

Ὅμως διαμεινέθηκε. Στὴν πόρτα ἦταν ἡ οἰκοδόμοινα τοῦ διπλανοῦ διαμερίσματος, ἡ κ. Ἀρετὴ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶπε πρόσχαρα, ἄκουσα θόρυβο καὶ κατάλαβα ὅτι εἶστε μέσα. Ἦθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω γιὰ μιὰ ἐξυπηρέτησι.

— Ὅ,τι θέλετε, κ. Ἀρετὴ, εἶπαν εὐγενικὰ κ' οἱ δύο.

— Νά, ἔχω καλεσμένους ἀπόψε καὶ θὰ ἤθελα μερικὲς καρέκλες καὶ λίγα πιατικά.

— Εὐχαρίστως, ἀγαπητὴ μου. Ἐμεῖς δὲν πρόκειται νὰ τὰ χρησιμοποιήσουμε ἀπόψε. Θὰ μείνουμε ὁλομόναχοι μὲ τὰ παιδιὰ, εἶπε ἡ Ἔλσα μὲ ὕφος φανερά παραπονιάρικο.

Πῆρε ἡ κ. Ἀρετὴ τὰ δανεικὰ καὶ ἀφοῦ τοὺς εὐχαρίστησε ἔκανε νὰ φύγῃ. Ξαφνικὰ κοντοστάθηκε καὶ τοὺς ἔκαμε εὐγενικὰ τὴν πρότασι.

— Μιὰ καὶ θάστε μόνοι, δὲν ἔρχεστε δίπλα νὰ κάνουμε παρέα; Θὰ χαροῦμε ὅλοι ἀν μᾶς κάνετε αὐτὴν τὴν τιμὴ.

— Μά, ἐσεῖς ἔχετε τὴν παρέα σας. Τί δουλειὰ ἔχουν ξένοι ἀνάμεσά σας; Δήλωσε ἡ Ἔλσα, πασχίζοντας νὰ ἀρνηθῇ τὴν πρόσκλησι σὲ μιὰ συγκέντρωσι ἀνθρώπων μὲ ἄγνωστες σ' αὐτὴν πεποιθήσεις.

Πολλὲς φορὲς ἄκουγε τραγούδια χριστιανικὰ καὶ ὕμνους ἀπ' τὰ τέσσαρα παιδιὰ τους καὶ ὄργανα μουσικὰ παίζανε μιὰ μουσικὴ ἀλλιώτικη ἀπ' τὴν καθιερωμένη. Δὲν ἔνοιωθε λοιπὸν τίποτε τὸ κοινὸ νὰ τοὺς συνδέῃ. Αἰσθανότανε πὼς ἀνάμεσα σὲ τέτοιο περιβάλλον δὲν θὰ διασκέδαζε, ὅπως τουλάχιστον ὄνειρευόταν γιὰ τούτῃ τὴ βραδυὰ.

Καθὼς ἔβλεπε τὸν ἄντρα της γιὰ νὰ μαντέψῃ τίς προθέσεις του εἶπε:

— Μὰ ἔχουμε τὰ παιδιὰ...

— Ὡ, δὲν πειράζει. Θὰ καθήσετε ὅσο

2. Η ΑΓΝΟΤΗΣ

Α'

«Οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσκει οὐ δύνανται» (Ρωμ. 8,5)

Τὸ ποδοῖο καλλυντικόν, πνευματικὸν καλλυντικόν, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιεῖ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα γιὰ τὰ μάτια τῆς, καὶ μὲ τὸ ὁποῖο προσπαθεῖ νὰ ἀρέσῃ στὸ Θεό, εἶναι ἡ ἀγνότης.

Ἡ ἀγνότης εἶναι καλλυντικὸν ἑξαίρετο. Εἶναι σὰν τὴν κοσμητικὴν πηγὴν. Εἶναι σὰν τὸν ἑσπέρου οὐρανόν. Εἶναι σὰν τὰ κατὰλευκα τὰ γυναικῶν. Εἶναι σὰν τὸν καθαρόν αἶμα των βοσκῶν. Εἶναι σὰν τὰ κρίνα στὸν κάμφο. Εἶναι σὰν τὸ ἄρωμα ὅλων των λουλουδιῶν.

Ἡ ὁμορφιὰ τῆς ἀγνότης ξεπερνᾷ κάθε

περιγραφή. Κε' αὐτό, γιατί δὲν ὑπάρχει τίποτε πὺ ὁμορφο, πὺ γοητευτικόν, πνευματικόν, ἀπὸ τὴν ἀρετὴ αὐτὴ. Εἶναι μεγαλεῖο ἡ ἀγνότης. Ἡθικὸ μεγαλεῖο. Μεγαλεῖο γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ λαὸς ἔφτιαξε εἰδικὸ ὕμνο. Ἦσαν ὕμνο, τὸν ὁποῖο τραγουδοῦν ὅλοι οἱ αἰῶνες: «Ἡ τιμὴ, τιμὴ δὲν ἔχει καὶ χαρὰ στὸν ποὺ τὴν ἔχει». Ναὶ χαρὰ, τιμὴ καὶ ἔπαινος σὲ κάθε ἀγνή γυναῖκα.

Ἡ ἀγνότης εἶναι πλοῦτος πνευματικῶς. Εἶναι θησαυρός. Εἶναι χρυσίον καὶ ἀσημί. Εἶναι καὶ τι παρὰπάνω. Ἡ ἀγνή καὶ ἀμόλυντη

θέλετε. Ἀλλωστε ἂς κοιμηθοῦν μέσα. Δὲν θὰ εἶναι δύσκολο νὰ τὰ φέρετε πάλι εἰς τὴν ἀγκαλιά.

Ὁ Μῆμης τῆς κούνησε τὸ κεφάλι καὶ δέχθηκε τὴν πρόσκλησι. Σὲ λίγο βρέθηκαν μέσα σ' ἓνα πρόσχαρο καὶ ζεστὸ περιβάλλον. Τὰ παιδιὰ γέμισαν ἀπὸ χαρὰ παίζοντας μὲ ἄλλα παιδάκια εὐχάριστα ὁρατικὰ παιχνίδια. Ὁ μεγάλος γιὸς τῆς κ. Ἀρετῆς τοὺς ἔπαιξε κουκλοθέατρο καὶ ἄλλα παιχνίδια. Τέλος τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ρεσιτὰλ μουσικῆς. Τὰ παιδιὰ τῆς εὐλογημένης οἰκογένειας παίζοντας τὸ καθένα ἀπὸ ἓνα ὄργανο ἐκτέλεσαν μὲ ἐπιτυχία διάφορα ὁμορφα μουσικὰ κομμάτια. Εἶπαν τραγούδια, ἀπήγγειλαν στίχους, διάβασαν ὠραῖα λογοτεχνικὰ κομμάτια καὶ σχολίασαν μὲ χιοῦμορ διάφορα πρόσωπα καὶ γεγονότα. Μὲ τὸν καινούργιο χρόνο ὅλοι εὐδιάθετοι τὸν ὑποδέχθηκαν ἀνταλλάσσοντας εὐχὲς μὲ ἰδιαίτερο περιεχόμενο, ποὺ πρώτη φορὰ ἀκούγαν οἱ νεόφερτοι στὴν παρέα.

Ὅταν λίγο ἀργότερα διαλύθηκαν δὲν

χρειάστηκε νὰ πάρουν κοιμισμένα τὰ παιδιά τους σὺ στὸ σπίτι τους. Ἐφυγαν κι' αὐτὰ εὐχαριστημένα, δηλώνοντας πὺς ποτὲ δὲν χάρηκαν τόσο στὴ ζωὴ τους.

Ὅταν μπῆκαν σὺ στὸ σπίτι τους δήλωσε ὁ Μῆμης εὐδιάθετα.

— Μὴ μοῦ πῆς πὺς δὲν περάσαμε ὁμορφα ἀπόψε;

— Ἰδιαίτερος τὰ παιδιὰ ἐνθουσιάστηκαν.

— Τί καλοὶ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ γείτονες! Ξανάπε ἐκεῖνος.

— Καὶ τί χαριτωμένα τὰ παιδιὰ τους! συμφώνησε ἡ Ἐλσα.

— Ἀξίζει νὰ κάνης παρέα μὲ τέτοιους σωστοὺς ἀνθρώπους, εἶπε πάλι ὁ Μῆμης κι' ἡ Ἐλσα συμφώνησε ἀπόλυτα.

Ἐκεῖνη ἡ βραδυὰ τῆς πρωτοχρονιάς ἄλλαξε τὴ ζωὴ τους καὶ τῆς ἔδωσε ἓνα καινούργιο νόημα. Τοὺς δίδαξε ποῖο νόημα ἔχει ἡ ζωὴ, ποὺ κατευθύνεται ἀπ' τὴ διδασκαλία καὶ τὴν χάρι τοῦ Χριστοῦ.

γυναίκα είναι άτίμητη. «Τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθον πολυτελῶν ἢ τοιαύτη» (Παροιμ. 31, 10).

Ἡ άγνότης ἀνταναγκάζει στὸ πρόσωπο τῆς γυναίκας. Ἐπὶ τὸ πρόσωπό της λάμπει ἀπὸ μεγαλοπρέπεια καὶ καλωσύνη. Ὁ κατοπτρισμὸς τῆς άγνότης στὸ ἐξωτερικὸ προσδίδει μιὰ χάρι στὴ γυναίκα. Ὅσο κι' ἂν τὸ πρόσωπο μιᾶς άγνῆς γυναίκας παρουσιάζει μερικὲς φυσικὲς ἀτέλειες, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ ἀρχίζει νὰ διηλεῖ μεταμορφώνεται κυριολεκτικὰ καὶ κυττάζει μὲ γάτι μάτια άγνά καὶ συμπαθητικὰ, ποὺ σὲ κάνουν νὰ νοιώθης μιὰ ἀκατανίκητη ἔλξι καὶ νὰ τὴν βλέπης σάν ἕνα άγγελὸ τοῦ οὐρανοῦ.

Αἰώνιο ὑπόδειγμα άγνῆς γυναίκας θὰ παραμένει σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες «ἡ καλὴ ἐν γυναιξὶ» (Ἄσμ. 6, 1), ἡ Παρθένος Μαρία τῆς Ναζαρέτ. Ὅλοι οἱ ὑμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας μας ὕμνησαν μὲ τὰ ὡραιότερα ἐπίθετα τὸν θησαυρὸ τῆς άγνότης τῆς Παναγίας μας. Στὴ γλώσσα τους, ἡ άσπιλη, ἡ ἀμόλυντη, ἡ άχραντη, ἡ άγνή παρθένος τῆς Γαλιλαίας εἶναι: «Ἄγνεϊας θησαυρίσμα. Ρόδον τὸ ἀμάραντον. Μῆλον τὸ εὖοσμον». «Κρίνον τὸ ἰδύπνουν, πιστοὺς εὐωδιάζον θυμίαμα εὖοσμον, μύρον πολύτιμον». «Ἄνθος τὸ ἀμάραντον, ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας». Ἡ παράδοσις, ἀναφέρει, δι, όταν ὁ άγγελος Γαβριὴλ ἐστάλη ἀπὸ τὸ Θεὸ πρὸς τὴν Παναγία μας, στὴ Ναζαρέτ, γιὰ νὰ τὴν μεταδώσῃ τὴ βουλὴ τοῦ Θεοῦ, στὰ χέρια του κρατοῦσε ἕνα κρίνο σάν σῆμα τῆς άγνότης της. Ἀπὸ τότε καὶ σὲ ὅλες τὶς γενεές, καὶ μέχρι σήμερα, τὸ κρίνο παραμένει αἰώνιο σῆμα τῆς άγνότης.

Ἡ άγνότης ἔχει δυὸ ἔννοιες: Τὴν στενή καὶ τὴν εὐρεία.

● Μὲ τὴν στενή ἔννοια ἡ άγνότης προσδιορίζεται σάν ἀποχὴ ἀπὸ τὰ σαρκικὰ ἁμαρτήματα. Ὁ Ἄπ. Παῦλος ἀναφερόμενος στὴν ἔννοια αὐτὴ τῆς άγνότης παραγγέλλει: «Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ άγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῆς πορνείας» (Α' Θεσ. 4, 3). Καὶ ἄλλου: «Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει άγίοις» (Εφ. 5, 3).

Μὲ τὸ βάπτισμα ἡ γυναίκα γίνεται μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Συνεπῶς μὲ τὴν ἀνηθικότητα δὲν ἀτιμάζει μόνο τὸν ἑαυ-

τό της, ἀλλὰ ἀτιμάζει καὶ τὸ Χριστό. Νά, λοιπόν, ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖον ἡ Χριστιανὴ γυναίκα διατηρεῖ τὸ σῶμα της άγνὸ καὶ ἀμόλυντο ἀπὸ κάθε μορφὴ ἀνηθικότητας. Ἐπειτα τὸ σῶμα της, κατὰ τὸν ἄπ. Παῦλο, εἶναι ναὸς τοῦ Θεοῦ, ναὸς τοῦ άγίου Πνεύματος. Ἀντιγράφουμε τὰ λόγια του: «Οὐκ οἶδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;» (Α' Κορ. 3, 16). Καὶ πάλιν «Οὐκ οἶδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν άγίου Πνεύματος ἐστίν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ;» (Α' Κορ. 6, 19). Εἶναι φρικτὸ μιὰ γυναίκα νὰ βεβηλώσῃ τὸ ναὸ τοῦ σώματός της μὲ τὴν ἀνηθικότητα. Γι' αὐτὸ ἡ Χριστιανὴ γυναίκα, ὅπως σέβεται καὶ εὐλαβεῖται κάθε ναὸ, τὸ ἴδιο καὶ περισσότερο, σέβεται καὶ τὸν ναὸ τοῦ σώματός της. Κάνει αὐτὸ ποὺ παρατηρεῖ ὁ ἐρμηνευτής: «Εἰ γάρ τῳ ἐκ ξύλων ὠκοδομημένῳ ναῶ τὸ προσῆκον ἀπονέμωμεν σέβας, πολλῶ δῆπουθεν σῆκον ἀπονέμωμεν σέβας, πολλῶ δῆπουθεν δικαιώτερον τοὺς λογικοὺς ναοὺς ἀριεροῦν τῳ Θεῳ». Νὰ βεβηλώσῃ αὐτὴ τὸν ναὸ τούτου τοῦ Θεοῦ; Νὰ μολύνῃ αὐτὸν καὶ νὰ ἐκδιώξῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ ἅγιον Πνεῦμα; Νὰ παραδώσῃ, λοιπόν, τὸ εὐγενέστερο αὐτὸ εἶδος τῆς οἰκοδομῆς στὴν ἀνηθικότητα; Αὐτὸ δὲν γίνεται ποτὲ καὶ μὲ κανένα τρόπο. Γιατί θὰ ἦταν φρικτὴ ἱεροσυλία. Προτιμᾷ τὸν πῶ σκληρὸ θάνατο παρὰ νὰ διαπράξῃ μιὰ τέτοια θρασυτάτη βλασφημία, ἀσέβεια καὶ προδοσιὰ κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅσοι δὲν ἔχει καὶ δικαίωμα, ἡ Χριστιανὴ γυναίκα, νὰ παραδίδῃ τὸ σῶμα της στὴ βδελυρὴ ἀνηθικότητα. Γιατί τὸ σῶμα της δὲν εἶναι δικό της. Αὐτὸ τὸνίζει ὁ ἴδιος ὁ ἀπόστολος: «Οὐκ ἐστὶ ἑαυτῶν. Ἠγοράσθητε γάρ τιμῆς» (Α' Κορ. 6, 19 - 20). Καὶ ὅπως ἀναφέρει ὁ ἄπ. Πέτρος: «οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαιίας ὑμῶν ἀναστροφῆς παροπαδότου, ἀλλὰ τιμῇ αἵματι ὡς ἁμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ» (Α' Πέτρ. 1, 18). Ἡμεῖς δὲν ἐξαγορασθήκαμε καὶ δὲν λυτρωθήκαμε ἀπὸ τὴν ματαιία καὶ ἁμαρτωλὴ ζωὴ μὲ λύτρα φθαρτά, χρυσὰ ἢ ἀσημένια, ἀλλὰ ἐξαγορασθήκαμε μὲ τὸ ἀτίμητον αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας, ὁ ὁποῖος θυσιάσθηκε γιὰ μᾶς ὡς ἁμνὸς ἀμόλυντος, καθαρὸς καὶ ἀκηλίδωτος. Ὅπως σημειώνει καὶ ὁ ἐρμηνευτής «αἰχμαλωτισθέντες πρότερον ὑπὸ τοῦ διαβόλου, νῦν ἠγοράσθητε παρὰ Χριστοῦ τιμῆς ὑπερτίμου, φημὶ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ». Αὐ-

τὸ τὸ γνωρίζει ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Καὶ τὸ ἐκτιμᾷ βαθύτατα. Εἶναι, λοιπόν, τὸ σῶμα της μέλος Χριστοῦ, εἶναι ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι ἐξαγορασμένο ἀπὸ τὸ Χριστὸ μὲ τὸ παν-
άγιο αἷμα τοῦ, ποὺ χύθηκε πάνω στὸ Γολγοθᾶ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ διατηρεῖ πάντοτε ἀ-
γνό, ἀκηλίδωτο καὶ ἀμόλυντο ἀπὸ τὴν ἀνη-
θικότητα.

● Μὲ τὴν εὐρεῖα ἔννοια ἀγνότητος εἶναι ἡ «πλήρης ἀποχή, ἐν λόγῳ, ἔρ-
γῳ καὶ διανοίᾳ ἀπὸ τὸ κακόν, ἡ καθαρότης
τῆς ψυχῆς, τὸ ἄμωμον τῶν διαλογισμῶν καὶ
τὸ ἄσπιλον τῶν πράξεων». Ἐδῶ, μαζὶ μὲ τὸ
σῶμα, ἀγνά πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀκοή, καὶ
ἡ ὁρασι, καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ φαντασία, καὶ ἡ
καρδιά, καὶ τὰ λόγια μας. Αὐτὸ τὸ νόημα
ἐκφράζει ἡ σύστασις, τὴν ὁποία κάμνει ὁ ἀπ.
Παῦλος πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Φίλιπ-
πων: «Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα
δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐρη-
μα, εἰς τις ἀρετὴ καὶ εἰς τις ἐπαινος, ταῦτα
λογίζεσθε» (Φιλίπ. 4, 8).

Ἡ ἀγνότης ἀρχίζει ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ
ἀνθρώπου. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀρχαῖος ποιητὴς
Ἐπίχαρμος, ἔλεγε: «Καθαρὸν τὸν νοῦν ἔαν
ἔχης, ὅλον τὸ σῶμα καθαρὸν εἶναι». Ἡ Χρι-
στιανὴ γυναῖκα γνωρίζει καλὰ τὴν ἀλήθεια
αὐτὴ καὶ τὴν κρατεῖ σὰν τὸ πῶ ἀκριβὲ μυσ-
τικὸ στὴν πνευματικὴ της ζωῇ. «Ὅποια κα-
τέχει τὸ μυστικὸ αὐτὸ, γι' αὐτὴν ἡ ἀγνότης
τοῦ σώματος εἶναι κατορθωτὴ χωρὶς πολλὰς
προσπάθειας. Ἀναφερόμενος πάνω στὴν ἀ-
λήθεια αὐτὴ καὶ ὁ Γάλλος Δρ. Παστώ, ἔλε-
γε: «Ἐκεῖνος ποὺ μένει ἐσωτερικῶς ἀγνός,
δύναται νὰ εἶναι ἐγκρατὴς χωρὶς πολλὴν
προσπάθειαν».

Ἀγνότητα ὁλοκληρωτικὴ ζητᾷ ὁ Κύριος ἀ-
πὸ τὴν Χριστιανὴ γυναῖκα. Καὶ αὐτὴν τὴν
ἀγνότητα τὴν προσφέρει σὰν τὴν πῶ ἐκλε-
κτὴ προσφορά λατρείας. Κι' ἂν κάποτε συμ-
βῇ νὰ μολύνῃ αὐτὴ τὴν ἀγνότητα μὲ ὁποιο-
δήποτε τρόπο, λάτρισσα αὐτὴ τῆς καθαρότη-
τος, ἐφαρμόζει πάραυτα τὴν προτροπὴ τοῦ
ἀποστόλου Παύλου «καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς
ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύμα-
τος» (Β' Κορινθ. 7, 1). Ἔτσι παραμένει σὲ
δλὴ της τῇ ζωῇ μιὰ ἀγνή, μιὰ αἰθέρεια, μιὰ
ἀγγελικὴ ὑπαρξίς ποὺ κλείνει μέσα της τὴν
ὁμορφίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ οὐρανοῦ.
(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενο)

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Προσφοραὶ ὑπὲρ τῶν φιλανθρωπικῶν σκοπῶν τῆς Ἀδελφότητος

— Ἡ δις Χρυσάνθη Γιαζιτζῆ προσέφερε
δραχμὰς τέσσαρες χιλιάδες (4.000) εἰς μνή-
μην τοῦ πατρὸς της Ἰγνατίου.

— Αἱ οἰκογένειαι Γεροκώστα, Δροσερόν
Γιαννιτσῶν, δραχμὰς πεντακοσίας (500) εἰς
μνήμην τοῦ υἱοῦ καὶ συζύγου αὐτῶν Στυ-
λιανοῦ.

— Ὁ κ. Χρήστος Σαμαρτζίδης δραχμὰς
τριακοσίας (300) εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του
Γεωργίου.

— Ὁ κ. Δημήτριος Ταμτάκος δραχμὰς
χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τῆς συζύγου του
Μαρίας.

— Ἡ κ. Μαρϊάνθη Δανιὴλ δραχμὰς πεν-
τακοσίας (500) εἰς μνήμην τῆς ἀδελφῆς της
Ἑλένης.

Τὸ Δ. Σ. εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ὑπὲρ ἀ-
ναπαύσεως τῶν ψυχῶν αὐτῶν.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Μὲ τὴν εἰσοδὸν εἰς τὸ νέον ἔτος ὑπενθυ-
μίζομεν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς καὶ
συνδρομητρίδας τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνανεώσεως
τῆς συνδρομῆς των. Ἡ συνδρομὴ παραμένει
30 δραχ. ἑτησίως διὰ τὸ ἐσωτερικόν καὶ 2
δολλάρια ἢ 5 μάρκα διὰ τὸ ἐξωτερικόν. Ἰ-
διαίτερώς παρακαλοῦνται, ὅσοι ἀρεῖλουν πα-
λαιὰς συνδρομὰς νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἀπο-
στολὴν των.

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀλλάζουν διεύθυνσιν
νὰ μᾶς τὴν γνωρίζουν ἐγκαίρως μαζὶ μὲ τὴν
παλαιὰν τοιαύτην.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

Τρία μικρὰ τεύχη κατάλληλα διὰ
τὴν σωτηρίαν μας:

1. Ἡ ἀναγκαίότης τῆς σωτηρίας
2. Ἡ ἀναγκαίότης τῆς μετανοίας
3. Πορεία πνευματικῆς ζωῆς

Τιμᾶται ἕκαστον δραχ. 4

Γράψατε: Βιβλιοπωλεῖον «Ἀπολύ-
τρωσις», Πλάτωνος 2, Θεσσαλο-
νίκη, Τηλ. 274-518.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Φοξίωμεν... καὶ ἀνανήψωμεν»

«Φοξίωμεν... καὶ ἀνανήψωμεν... Μὴ λησμονῶμεν ὅτι καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς ἀποθνήσκουν... Μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ ὥρα τοῦ τέλους ἐγγύς». Μὲ αὐτὰ καὶ παρόμοια λόγια προσπαθεῖ ὁ σεβασμιώτατος Χίου κ. Χρυσόστομος δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας νὰ κεντρίσῃ τὴν εὐαισθησίαν τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν τακτοποίησιν τοῦ δημιουργηθέντος δξυτάτου ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος. Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς συνάγεται ὅτι ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία διατηρεῖ τὴν ἐκκρεμότητα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ πνεῦμα ὑπεροφίας πιεζομένη ἀπὸ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουν τὴν φθοράν καὶ τὴν ἀναστάτωση. Συνεπῶς εἶναι ἀναγκαῖα ἡ φοξίη, ἡ ἀνάνηψις κάθε ὑπευθύνου τῆς κρίσεως καὶ ἡ ὑπόμνησις ὅτι τὸ τέλος ἐγγύς. Τὴν αὐτὴν ἔκκλησιν κάμνει ὁλόκληρον τὸ ποιμνιον πρὸς τοὺς ὑπευθύνους φορεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας. Ἄς μὴ ἐπαναπαύονται, ἐπεὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς δὲν προχωρεῖ δυναμικά. Ἀναμένει. Ἐως πότε ὅμως θὰ κρατήσῃ τὴν ὑπομονὴν του;

Ἡ ταπεινότης εἶναι δύσκολος, ἀλλ' ἀσφαλὲς δύναιμι νὰ ὀδηγήσῃ εἰς δυναμικὰς ἀποφάσεις. Χαίρονται καὶ υπερηφανεύονται πολλοί, ὅταν οἱ ἄλλοι τοὺς κολακεύουν καὶ τοὺς ἐπαινοῦν. Θεωροῦν τὸν ἑαυτὸν τοὺς σπουδαῖον. Οἱ Χριστιανοὶ ὅμως δὲν ἀκολουθοῦν αὐτὸν τὸν δρόμον. Πολὺ περισσότερον οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν νὰ γίνωνται τὸ παράδειγμα. Θὰ τὸ ἀντιληφθῶν τέλος πάντων ὅσοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἰσορροπίαν τῆς τάξεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὥστε νὰ προβῶν εἰς ὑποχωρητικότητα ἐν ταπεινώσει διὰ τὸ καλὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ποιμνίου;

Ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία ὀφείλει ἐν ταπεινώσει νὰ καλλιεργήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἐνότητος καὶ νὰ τοποθετήσῃ ἐνώπιον τῶν πιστῶν ὡς κέντρον τὸν Χριστὸν, πρὸς τὸν ὅποιον πρέπει νὰ στραφῶν ὅλοι διὰ τὴν εἰρήνευσιν, τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν εὐημερίαν.

Ἡ χριστιανικὴ ἄμυνα

Αἱ διάφοροι δυνάμεις τοῦ σκότους ἀγωνίζονται νὰ ἀναστατώσουν τοὺς πιστοὺς δημιουργοῦσαι προβλήματα εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς δοξασεῶς των. Εἴτε μὲ τὰ μέσα ἐνημερώσεως καὶ ψυχαγωγίας, εἴτε μὲ τὸ ἔντυπον, εἴτε μὲ τὸν προφορικὸν λόγον σκοπεύουν εἰς τὸν αὐτὸν στόχον. Τὸ δυσάρεστον εἶναι ὅτι κατορθώνουν νὰ καλύπτονται ὀπισθεν φορέων ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας. Ἡ συνεχιζομένη ἐκκλησιαστικὴ κρίσις, ἡ διάστασις τοῦ σκανδαλιστικοῦ θεάματος, ἡ καλλιέργεια πνεύματος ἀναρχίας καὶ ἀπειθείας εἰς τοὺς ἐκπαιδευομένους ὅλων τῶν βαθμίδων καὶ κατεπιδόσεων, ἡ διοχέτευσις ἰδεολογίας ξένης πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα καὶ ἡ διεύρυνσις ἀνταγωνιστικοῦ πνεύματος καὶ διχονοίας εἶναι τὰ κυριώτερα μέσα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖ ὁ ἐχθρὸς διὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς χριστιανικῆς καὶ ἑλληνικῆς ἰδεολογίας καὶ κατεπιδόσεως. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν καὶ ἄμυναν καὶ ἐλαγρόπνησιν. Ὁχι συμβιβασμοὶ καὶ συνθηκολογήσεις μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως. Ἡ χριστιανικὴ ἄμυνα νὰ εἶναι ἀποφασιστικὴ διὰ τὴν ἀνατροπὴν τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων. Προσευχὴ, μελέτη καὶ δοῶσις πρέπει νὰ εἶναι οἱ στόχοι τῶν Χριστιανῶν. Ἡ νίκη θὰ εἶναι βεβαία. Εἶναι ἱερὰ ὑποχρέωσις τῶν πιστῶν νὰ σώσουν ἀδελφοὺς των ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ πονηροῦ. Ὁ σατανᾶς προσπαθεῖ νὰ ἐλκύσῃ ὁπαδοὺς. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ τὸν ἀπορρίψουν μὲ κάθε τρόπον καὶ θυσίαν.

«Ἐλα γλυκὲ Νυμφίε»

Ἡ ἀγαποῦσα τὸν Θεὸν ψυχὴ συνεχῶς προσκαλεῖ τὸν γλυκὸν Νυμφίον διὰ νὰ γευματίῃ, νὰ ἀναπαύεται, νὰ ἐργάζεται, νὰ βαδίῃ, νὰ σκέπτεται, νὰ μελετᾷ, νὰ ἀγωνίζεται. Τότε αἰσθάνεται ἄνεσιν. Μὲ τὸν Νυμφίον καὶ διὰ τὸν Νυμφίον. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ πνευματικοῦ, τοῦ ἱερέως, τοῦ ἐπισκόπου βλέπουν τὸν Νυμφίον. Ἀπὸ τοὺς πνευματι-

κούς του εμπνέεται ὁ πιστός καὶ πειθαρχεῖ εἰς τὰς ἐντολὰς τῶν. Ὅπου οἱ κληρικοὶ ἐργάζονται μὲ ζήλον, συνέπειαν καὶ ἀποφασιστικότητα ἀσπῶν ἐπιδράσιν ἐπὶ τοῦ ποιμνίου τῶν. Ἀντιθέτως ὅπου οἱ κληρικοὶ ἐπεριρρόνησαν τὸ ποιμνιον ἐπὶ ἥλθε σοβαρὰ διάστασις τῶν. Καὶ κατὰ τὸ ἀπώτερον ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἐγγὺς παρελθὸν καὶ προσφύτως ὁ λαὸς ἐξεδήλωσε τὰς ἀντιρρήσεις του διὰ τὴν ἐπισκοποποιήσιν προσώπων μὴ ἀνεγνωρισμένου κύρους. Τὰ «ἀνάξις» πρέπει νὰ μελετηθοῦν μετὰ προσοχῆς, διότι ἀπὸ τὰ πρόσσωπα τοῦ διετύπωσαν αὐτὰ λείπει ἡ ἰδιότης καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν μήπως εἶναι κραυγὴ πόνου δι' ὅσα συντελοῦνται εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν χώρον. Αἱ διαμαρτυρίαι προφορικαὶ καὶ γραπτὰ τῶν Χριστιανῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιρρονηθοῦν. Καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν τίθενται ὑπὸ περιορισμὸν συντόμως θὰ ἐκραγῇ. Ἄς μὴν ἐπαναπαύονται ὅσοι ἀγαποῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν χριστιανικὴν πίστιν, διότι ὁ ἐχθρὸς πάντοτε εἶναι ἐπικίνδυνος.

Γραφεῖα Εὐρέσεως Ἑργασίας

Ὁ σεβασμιώτατος Νικαίας κ. Γεώργιος Ἰδρυσεν εἰς τὴν Μητρόπολιν του Γραφεῖον Εὐρέσεως Ἑργασίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀνέργων. Εἶναι μία ὥραία πρωτοβουλία. Ἡ στήλη αὕτη πρὸ πολλοῦ ἔχει προτείνει τὴν δημιουργίαν ἐιδικῶν Γραφείων ἐξυπηρετήσεως τοῦ ποιμνίου εἰς τὰς Μητροπόλεις. Ἡ Διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ ζῇ τὰ προβλήματα τοῦ ποιμνίου. Νὰ δίδῃ λύσεις κατὰ τὸ δυνατόν, διότι εἶναι ὁ μόνος φορεὺς, ὁ ὁποῖος δυναμικὰ καὶ ἀποφασιστικὰ δύναται νὰ ἐπιδράσῃ, νὰ ὁδηγήσῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ πέραν τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων. Πρέπει νὰ εἶναι ἡ ζῶσα παρουσία καὶ τὸ στήριγμα τοῦ ἀδικουμένου, τοῦ πεπλανημένου καὶ τοῦ πιστοῦ. Ἄν σήμερον ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία δὲν ἀσκή ἔντονον ἐπιρροήν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἔχει ἀποξενωθῇ ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ ἀπὸ τὰ προβλήματά του. Οἱ πιστοὶ ἀναμένουν νὰ ἴδουν τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἀνταμιδάνῃ σοβαρὰς πρωτοβουλίαις εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητος τοῦ ποιμνίου. Τότε θὰ εἶναι ἡ πραγματικὴ Ἐκκλησία τοῦ ἐνανθρωπήσαντος, παθόντος καὶ ταφέν-

τος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἐνεδυναμώσῃ τοὺς ἐργάτας τῆς νὰ μεγαλοπυγῇσιν. Ἦδη κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν θὰ ἀκουσθοῦν ἔπαινοι καὶ ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι διὰ τοὺς μεγάλους ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων τὸ κοινωνικὸν ἔργον ὑπῆρξε σημαντικόν. Ἡ ἐποχὴ μας ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἐργάταις κατὰ τὰ πρότυπα τῶν ἱεραρχῶν. Νὰ εἶναι ἀποφασιστικοί, ἀνυποχώρητοι ἐνώπιον τοῦ κακοῦ καὶ τῆς πλάνης καὶ εὐαίσθητοι εἰς τὴν σύλληψιν τῶν συνεχῶς ἐκτεμπομένων σημείων κινδύνων. Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι συντόμως θὰ ἀναδειχθοῦν ἐργάται τοῦ ἀμπελώντος διὰ νὰ βοηθήσουν τὸ ποιμνιον.

Σκοποὶ τῆς ἐθνικῆς μας παιδείας

Ὅλοι ὀφείλομεν νὰ συνεργασθῶμεν, ὥστε οἱ σκοποὶ τῆς ἐθνικῆς μας παιδείας περὶ τοῦ ἐλληνοχριστιανικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν παιδιῶν μας νὰ γίνουν σαφεῖς καὶ συγκεκριμένοι. Πᾶσα ἀπόπειρα διαφοροποιήσεως τῶν νομικῶν καὶ συνταγματικῶν πλαισίων αὐτῶν τῶν σκοπῶν πρέπει νὰ ἀποτραπῇ καὶ νὰ διαφωτισθοῦν, ὅσοι ἐπηρεασμένοι ἀπὸ ἄλλας κατευθύνσεις ἐπιχειροῦν ἀλλοίωσιν τῶν ἱστορικῶν δεδομένων. Ἐλπίζωμεν ὅτι ὅλοι οἱ φορεῖς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς θὰ συντελέσουν εἰς τὸν σαφεῖ καθορισμὸν τῶν σκοπῶν τῆς ἐθνικῆς παιδείας ὅλων τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπαίδεως, ἰδίᾳ δὲ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, διὰ τῶν νέων νομοθετικῶν μέτρων. Ἔτσι ἡ ἐκπαίδευσις θὰ καταστῇ δυναμικὴ μὲ «ὕψις κοσμοθεωριακὸν καὶ διαθεωριακὸν προσανατολισμὸν τῶν ἐλληνοπαίδων».

Ἀπαιτοῦνται ἀποφασιστικὰ μέτρα

Καὶ ἄλλοτε ἡ στήλη αὕτη ἐκρυσσε τὸν κῶδωνα τοῦ κινδύνου ἐκ τῶν ἐγκληματικῶν δραστηριοτήτων ἱκανοῦ ποσοστοῦ ἀτόμων τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Διαμαρτυρήθη ἔντονῶς καὶ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς πονοῦντας τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀγωνισθοῦν διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐγκληματικότητος. Δὲν παρέλειψε μάλιστα νὰ ἐπαινέσῃ τὰ ὄργανα τῆς δημοσίας τάξεως διὰ τὴν δραστηριότητά των. Ἐσχατῶς ὅμως αἱ ἐγκληματικαὶ δραστηριότητες καὶ ἰδιαίτερος τῶν νέων ἐμφανίζονται ἀνησυχητικὴν ἔξαρσιν. Κλοπαί, διαρρήξεις, ἐπι-

θέσεις κατά ἀνυπόπτων προσώπων, διαστροφαι καὶ ἀνηθικότητες ἀνέρχονται εἰς ὑψηλὸν ποσοστὸν. Τί θὰ γίνῃ; αὐτὸ εἶναι τὸ ἐρώτημα πολλῶν ὑγιῶς σκεπτομένων ἀνθρώπων. Ἐπιβάλλεται νὰ ληρθοῦν ἀποφασιστικὰ μέτρα περιστολῆς τοῦ κακοῦ, διότι συντόμως θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ τεθῇ ὑπὸ ἔλεγχον ἡ κατάσταση. Καλὸς εἶναι ὁ ἔπαινος τῶν δραστηριοτήτων τῶν νέων, ἀλλ' ἐπιβάλλεται καὶ ἔλεγχος καὶ καθοδήγησις. Ἐλεγχος ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὰ μέσα ψυχαγωγίας τοῦ λαοῦ. Ραδιόφωνον, τηλεόρασις, θέατρον καὶ κέντρα διασκεδάσεως νὰ τεθοῦν ὑπὸ ἔλεγχον. Εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀναχαίτησις τοῦ ἐγκλήματος, ἐφ' ὅσον κινηματογραφικαί, θεατρικαὶ καὶ τηλεοπτικαὶ ἐκδηλώσεις προβάλλουν τὴν γυναικότητα καὶ ἐξαίρουν τὰς ἐγκληματικὰς δραστηριότητας αὐτόμων. Καὶ ἐν ὀνόματι τῆς τέχνης διαστρέφουν τὸ ἥθικόν φρόνημα γεμίζοντες τὰ θυλάκιά των. Πῶς θὰ χαλιναγωγηθῇ ἡ νεολαία ὅταν θεατρικὰ ἔργα παρουσιάζουν ὁλοζώντανα τὴν σωματικὴν γυναικότητα καὶ τὰς διαστροφὰς τοῦ σέξ; Εἰς τὰ θέματα τῆς ἡθικῆς τάξεως δὲν χρειάζονται συναισθηματισμοί, οὔτε ἐπικεικὲς θέσεις. Ἐπιβάλλονται δραστικαὶ ἀποφάσεις καὶ ἀνυποχώρητοι. Θὰ εἶναι μεγάλη προσφορὰ πρὸς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διδαχθῶμεν ἀπὸ τὰς ἡθικὰς συμφορὰς τῶν ἄλλων κρατῶν, τὰ ὁποῖα ἐνίσχυσαν τὴν χαλαρότητα τῶν ἡθῶν. Ἦδη εὐρίσκονται ἐνώπιον τραγικῶν καταστάσεων καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων «Νὰ κλείσῃ ὁ φαῦλος κύκλος τῶν ἡθικῶν παρεκτροπῶν» φωνάζουν πολλοὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Αὐτὸ δρεῖλομεν νὰ τονίσωμεν ὅλοι. Νὰ κλείσῃ κάθε φαῦλος κύκλος ἡθικῆς χαλαρώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Πάλιν καὶ πολλάκις δά τό ἐπισημάνωμεν.

Πολλαὶ οἰκογένειαι ἐθρήνησαν ἀπὸ τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα τῆς χαρτοπαιξίας ἰδιαιτέρως τῆς πρωτοχρονιάς. Τὸ κακὸν τῆς χαρτοπαιξίας δυστυχῶς λαμβάνει ἀνησυχητικὰς διαστάσεις. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, μορφωμένοι καὶ μὴ με ἐπιπολαιότητα ἐπιδίδονται εἰς τὴν χαρτοπαιξίαν. Ἐκεῖ καλλιεργεῖται πνεῦμα ἐπιτολαιότητος καὶ ἀρροσύνης πέραν τῶν δυσμενῶν οικονομικῶν καὶ ἡθικῶν ἐπιπτώσεων. Ἡ χαρτοπαιξία ἐπιδρᾷ δυσμενῶς καὶ ἐπὶ τῆς υγείας. Οἱ Χριστιανοὶ ὄχι μόνον οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ συμβουλεύουν, ὥστε νὰ περιορισθῇ τὸ κακὸν τῆς χαρτοπαιξίας. Τὸ ἐπισημαίνουμεν ὄχι ἁπλᾶς, ἀλλὰ πάλιν καὶ παλιν καὶ τὸ τονίζουμεν.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μηνὸς Δεκεμβρίου 1975 ἐκ παραδρομῆς παρεξέφρυσαν δύο τυπογραφικὰ λάθη. Νὰ διορθωθοῦν ὡς ἑξῆς: Εἰς τὴν σελ. 189 ἡ ὑπογραφή εἶναι Β.Α.Ψ. καὶ εἰς τὴν σελ. 192, Ζ' ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ, τὰ ἄρθρα ἀπὸ τό· Τὰ χριστιανικὰ κοσμήματα καὶ ἑξῆς ἀνήκουν εἰς Β.Α.Ψ.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἑκδοαὶς Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἑτησίᾳ συνδρομή: Ἑσωτερικοῦ δρχ. 30 — Ἑσωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΤΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Φεβρουάριος 1976

Ἀριθ. φύλλου 362

Η ΑΓΩΝΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Γενική είναι η όρολογία ότι το άγχος και η αγωνία είναι το πρόβλημα της εποχής μας. Όλόκληρος σχεδόν ο ημερήσιος και περιοδικός τύπος εις παγκόσμιον κλίμακα καθώς και τὸ πλείστον μέρος τοῦ λαοῦ εις συζητήσεις περιγράφουν περιστατικά βίας, ἀναρχίας, ἐξτρεισμού, διαρρήξεων, ἀπαγωγῶν καὶ κάθε εἶδους διαστραμμένων ἐκδηλώσεων ἀτόμων. Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι κλείνουν τὴν ἐφημερίδα καὶ ἀποφεύγουν κάθε συζήτησιν, ἀπαγορευμένοι ἀπὸ ὅσα βλέπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος σχετικά με τὰς ἐγκληματικὰς ἐνεργείας μικρῶν καὶ μεγάλων εἰς τὸν κοινωνικόν, πολιτικόν καὶ πνευματικόν σίβον. Ἐχει ἀκόμη σημειωθῆ τι ματαίως ἀναζητεῖ ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος παρηγορίαν ἀπὸ τὴν σύγχρονον δῆθεν πολιτισμένην κοινωνίαν, διότι ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου μέχρι τοῦ πεζοδρομίου προσφέρεται με ἀφθονίαν καὶ ποικιλίαν ἐνδιαφέροντος ἡ ἀπογοήτευσίς καὶ μόνον αὐτή.

Ζαλισμένοι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὰς μεγάλας ἐπιτυχίας εἰς πολλοὺς παραγωγικοὺς καὶ τεχνικούς τομεῖς, καὶ ταραγμένοι ἀπὸ τὰς ἀποτυχίας εἰς ἄλλους τομεῖς καταλαμβάνονται ἀπὸ τὸ ἄγχος καὶ τὴν αγωνίαν. Τὸ πνεῦμα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐλέγξῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ περιβάλλοντός του. Καὶ αὐτὸ εἶναι ὁ σοβαρώτερος παράγων δημιουργίας αὐτῆς τῆς αγωνίας, διότι καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα ἀσθενοῦν. Ἐδραιώνεται σχεδὸν ἡ ἰδέα εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀγωνίζεται διὰ ὑψηλοὺς πνευματικούς στόχους με ὁδηγὸν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ναζωραίου. Ἀγωνίζονται ἐνδε-

χομένως δι' ἄλλους σκοποὺς ὅχι ὅμως διὰ θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν καλλιέργειαν. Ἔτσι ἡ ἀγωνία θὰ μεγαλῶνῃ, ὅσον ὁ ἄνθρωπος θὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ χριστιανικὸν ἰδεῶδες.

Πολλοὶ ψυχολόγοι τονίζουν ὅτι τὸ ἄγχος καὶ ἡ ἀγωνία τῆς ἐποχῆς μας προκαλοῦν ἐντόνους ψυχολογικὰς διαταραχὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀναζητοῦν τρόπους μειώσεως αὐτῶν τῶν διαταραχῶν. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τὸν σημαντικώτατον ρόλον θὰ διαδραματίσουν ἡ θρησκευτικὴ καθοδήγησις καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωή. Οἱ παράγοντες αὗτοι θὰ βοηθήσουν εἰς τὴν γαλήνην τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἀγωνία ἐπιτείνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ἔντασιν τοῦ ἐξτρεμιστικοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς μας, με ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιδεινωθῇ ἡ πνευματικὴ καὶ σωματικὴ κόπωση τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ τονωθῇ ἡ ἀντικοινωνικὴ, ἀντιθρησκευτικὴ καὶ ἀντιεκκλησιαστικὴ συμπεριφορὰ αὐτοῦ. Αἱ ἐξτρεμιστικαὶ τάσεις ὥθουν συνεχῶς εἰς ἐπικινδύνους ἐμπειρίας φυγαδεύουσαι τὴν κοσμιότητα, τὸν ἀλληλοσεβασμὸν καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν ἀτόμων ἐντὸς τοῦ κοινωνικοῦ πλαισίου. Ὁ συντηρητισμὸς δέχεται ἰσχυρὰς πιέσεις βαλλόμενος πανταχόθεν. Ἡ χριστιανικὴ πίστις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸν δείκτην πορείας τοῦ πιστοῦ ἀνθρώπου, βάλλεται ὡς ἀρχὴ συντηρητισμοῦ. Ἔτσι ἡμποροῦμεν σήμερον νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τῆς ἀγωνίας τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ ἄγχους τῶν Χριστιανῶν παρὰ τὰς σημειούμενας ἀναλαμπὰς τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὰς παλαιὰς ἀρχὰς εἰς χώ-

ρας, αἱ ὁποῖαι προηγήθησαν εἰς ἐντόνους ἐξτρεμιστικὰς δραστηριότητας. Παρατηροῦν λοιπὸν μερικοὶ μίαν κάμψιν τῶν ἀκροτήτων τοῦ «πανηδονισμοῦ» καὶ μίαν ἀνακωχὴν εἰς τὸ χάσμα τῶν γενεῶν. Αὐτὸ ὅπωςδήποτε θὰ σημειωθῇ, διότι εἶναι ἀδύνατον οἱ ἄνθρωποι νὰ εὐημερήσουν καὶ νὰ ἡρεμήσουν μακρὰν τοῦ εὐαγγελικοῦ φωτός καὶ τοῦ χριστιανικοῦ προσανατολισμοῦ.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔλαβε «τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας» κατὰ τρόπον ἐπαναστατικὸν καὶ ἐγώιστικόν καὶ περιφρονήσας ἀρχὰς καὶ ἰδέας περιπλανᾶται εἰς «χώραν μακράν». Ἀρνεῖται νὰ ἴδῃ τὰς πολλαπλὰς εὐεργεσίας τοῦ Πατρός. Ἐλκύεται ἀπὸ τὴν ἀχαλίνωτον ἀκολασίαν καὶ κυδαιότητα. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀσώτου, ὅπως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τὴν περιγράφει, μαγνητίζει πολλούς, ἀλλὰ εἶναι σκληρὰ δουλεία. Εἰς τὴν ἀσودασίαν τῶν ὁρμῶν καὶ κατωτέρων ἐνστίκτων τοῦ ἀνθρώπου ὑποτάσσονται πνευματικαὶ ἰκανότητες, σωματικαὶ δυνάμεις, ἐλευθέρα βούλησις καὶ λογικόν, ἐπαγγελματικαὶ ἐπιδεξιότητες καὶ ὑψηλοὶ στόχοι. Ἡ ἄσωτος ζωὴ εἶναι ὁ ἐξτρεμισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ὀρθὴν πορείαν. Ἡ ἀπάτη, τὸ ψεῦδος, ἡ ἀκόρεστος ἡδονή, ἡ κοσμικὴ δόξα, ἡ σκληροκαρδία καὶ κάθε σατανικὴ δραστηριότης εἶναι τὰ ἰδεώδη τοῦ ἀσώτου καὶ ἐξτρεμιστοῦ. Κυριευμένος ἀπὸ τὴν ἄρνησιν κάθε ἀξίας ζῇ μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ καὶ πολεμᾷ κάθε χριστιανικὴν ἀρχήν.

Τὸ ὅτι ὑπάρχει μεγάλη κρίσις εἰς τὸν πνευματικόν, θρησκευτικόν καὶ ἐκκλησιαστικόν τομέα εἶναι γενικὴ διαπίστωσις. Εἶναι συγχρόνως καὶ κρίσις κοινωνικὴ καὶ ἰδεολογικὴ. Ἡ ἀποδημία «εἰς χώραν μακράν» τοῦ ἀνθρώπου ἐδημιούργησε τεράστιον κενόν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καλυφθῇ μὲ τὰ «ξυλοκέρατα». Ὅσον καὶ ὅν ἐπιμείνῃ ὁ σύγχρονος ἄσωτος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ «χοιροβοσκοῦ» δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σμικρύνῃ τὴν τραγικότητα τῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως. Ἡ ἁμαρτία συνεχῶς θὰ κάμνῃ τραγικώτερη τὴν ζωὴν τοῦ κάθε ἀποστάτου καὶ θὰ πυκνώνῃ τὸ σκότος, τὴν πλάνην καὶ τὴν ταραχὴν του.

Συχνὰ γίνεται λόγος διὰ δυναμικὰς λύσεις εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητος τοῦ ἀτόμου. Καὶ δὲν ὑστεροῦν εἰς δυναμικότητα οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀκολουθοῦν τὸν δρόμον τῆς ἀποδημίας μακρὰν τοῦ Πατρός. Ἔχουν καὶ φαντασίαν, καταστρώνουν καὶ σχέδια δράσεως. Τοὺς λείπει μόνον ὁ ὀρθὸς προσανατολισμός. Αὐτὸς ἄλλως τε εἶναι καὶ ὁ βασικὸς λόγος τῆς καταλήξεως εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην τοῦ νὰ ἐπιθυμοῦν «γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτῶν ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθηον οἱ κοῖροι καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτοῖς».

Οὐδεὶς ἀντιλέγει ὅτι ὅταν ὁ δυναμισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποφασιστικὰ στραφῇ πρὸς τὴν ὀρθὴν πορείαν αὐτοῦ ὁδηγεῖ εἰς σωτηρίους δραστηριότητας. Τί κάμνει ὁ ἄσωτος; Συνέρχεται ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε περιπέσει. Ἀποφασίζει ὀριστικὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν βάσην του. Θέτει εἰς ἐνέργειαν ὁλόκληρον τὸν δυναμισμὸν του. Ἐπιστρέφει εἰς τὸν πατέρα του καὶ μετὰ δακρύων ζητεῖ τὴν ἀποκατάστασίν του. Αὐτὴν τὴν ἐπιστροφήν δὲν προσέχουν οἱ ἄνθρωποι. Ἀκολουθοῦν τὸν ἄσωτον εἰς τὴν ἀποδημίαν. Πρέπει ὅμως νὰ κινητοποιήσουν καὶ τὸν δυναμισμὸν διὰ τὴν ἐπιστροφήν. Ἐνα «ἥμαρτον» μὲ συναίσθησιν καὶ εἰλικρίνειαν τοῦ κάθε ἀσώτου καὶ ἁμαρτωλοῦ πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα εἶναι ἡ δυναμίτις, ἡ ὁποία ἀνατινάσσει τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν καὶ δημιουργεῖ τὸ μέλλον. Τὸ «Πάτερ ἡμαρτον» εἶναι ἡ πηγαία καὶ θαρραλέα ὁμολογία κάθε παραβάτου τοῦ θεοῦ καὶ ἀνθρωπίνου νόμου καὶ ἀποτελεῖ τὸ εὐρέος φάσματος δυναμικὸν θεραπευτικὸν μέσον τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία στενάζει, ἀγωνιᾷ καὶ ὑποφέρει ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς ἀποστασίας. Ἡ ἐπιστροφή πλησίον τοῦ στοργικοῦ Πατρός ὁδηγεῖ εἰς λιμένα ψυχικῆς καὶ σωματικῆς γαλήνης καὶ εἰς ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀποκατάστασιν. Πλησίον τοῦ Πατρός ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται πραγματικὰ ἐλεύθερος.

Πόσον παρεξηγημένη εἶναι εἰς τὰς ἡμέρας μας ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἐπιστροφή εἰς τὴν πηγήν! Ὁμιλοῦν πολλοὶ δι' ἀπελευθέρωσιν, ἀλλ' ἀφαιροῦν ἀπὸ τὸ νόη-

Αντισειρητική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ ΚΔ'

ΕΡΩΤ.: Πρὶν μᾶς μιλήσετε γιὰ νέες μαρτυρίες τῆς Κ. Διαθήκης περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ, θὰ θέλαμε πολὺ, κ. καθηγητά, νὰ μᾶς ἐπαναλάβετε τίς μαρτυρίες ποὺ στὴν προηγούμενη συνέντευξί μᾶς εἶχατε παρουσιάσει.

ΑΠΑΝ.: Θὰ τὸ κάνω πολὺ εὐχαρίστως γιὰτὶ πιστεύω πὼς μιά ἐπανάληψι θὰ βοηθοῦσε τοὺς ἀγαπητοὺς μου ἀκροατὰς νὰ ἔχουν συγκεντρωμένες στὸ μυαλό τους τίς σπουδαιότερες μαρτυρίες γιὰ τὸ βασικὸ αὐτὸ δόγμα τῆς πίστεώς μας.

Εἶχαμε πεῖ λοιπόν, ὅτι μία ἐκτενὴς καὶ ρητὴ μαρτυρία περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ εἶνε ὁλόκληρη ἡ ἁγία Γραφή. Καὶ εἰς μὲν τὴν Π. Διαθήκῃ ἀποκαλύπτεται ὁ Πατὴρ διὰ τῆς ἀγάπης του καὶ προετοιμάζει τὸ σχέδιο τῆς σωτηρίας, στὰ Εὐαγγέλια ἀποκαλύπτεται ὁ Υἱὸς ποὺ χαρίζει τὴν λύτρωσι καὶ τὴ σωτηρία, ἐνῶ στὶς Πράξεις τῶν ἀποστόλων καὶ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας φαίνεται ὁλοζώντανα τὸ ἅγιο Πνεῦμα μὲ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν κοινωνία μὲ τὴν ὁποία ἐνώνει τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης, ὅπως ἡ φυσικὴ

δημιουργία ἀποτελεῖ μαρτυρία τῆς ὑπάρξεως Θεοῦ, ἔτσι καὶ ἡ ὑπερφυσικὴ δημιουργία ἡ Ἐκκλησία ποὺ εἶνε ἔργο τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ, ἀποτελεῖ μαρτυρία αὐτοῦ.

Τὸ σεσιγημένο μυστήριον ποὺ ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὶς ἐπιστολές του, εἶνε ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος ποὺ δὲν παραδέχονται καὶ κατηλκώτατα ἐξυβρίζουν οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά.

Τέλος τὰ γεγονότα τῆς Βαπτίσεως, τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ Κυρίου εἶνε πολὺ δυνατὲς μαρτυρίες μέσα στὶς ὁποῖες πολὺ ἀπλᾶ καὶ πολὺ καθαρὰ ἀποκαλύπτεται ὁ τριαδικὸς Θεός.

ΕΡΩΤ.: Θὰ θέλαμε τώρα νὰ μᾶς ἀναφέρετε ὅσες μαρτυρίες περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος.

ΑΠΑΝ.: Μάλιστα. Τὶς πρὸ σαφεῖς μαρτυρίες περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ μᾶς τίς δίνει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος στὰ κεφ. 14, 15, 16 τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Στὰ κεφάλαια αὐτὰ ὁ Κύριος ὁμιλεῖ γιὰ ἕναν τρίτο. Ἀναφέρω χαρακτηριστικὰ μερικoὺς στίχους: «Ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον παρὰ

μά τῆς τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον. Ἡ μετάνοια εἶναι ὁ ἀσφαλὴς δείκτης προόδου τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιφέρει τὴν ἡρεμίαν, ἐκδιώκει τὸ ἄγχος καὶ τὴν ἀγωνίαν.

Ἡ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ θρησκεία ἰδιαίτερος τονίζει τὴν ἀναγκαιότητα τῆς μετανοίας. Καὶ ἡ ὀρθοδοξία εἶναι τὸ καύχημα καὶ ἡ ἀναπνοή μας. Ὡς Ἕλληνες καὶ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἔχομεν τὸ μέγιστον τῶν προνομίων τὸ νὰ κατέχωμεν τὴν ἀποκεκαλυμμένην ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου εἰς τὴν πιστοτέραν καὶ γνησιωτέραν μορφήν της. Ἡ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ θρησκεία μᾶς διδάσκει ὅτι στόχοι τοῦ κάθε ἀνθρώπου δὲν πρέπει νὰ εἶναι πὼς θὰ ἀποκτήσῃ πλοῦτη καὶ τιμὰς, ἀλλὰ πὼς θὰ γεμίξῃ τὴν καρδίαν του ἀπὸ ἀγάπης, πίστιν, ταπείνωσιν, εὐσέβειαν. Πὼς θὰ πλησιάξῃ περισσότερο διὰ τῆς μετανοίας τὸν Κύ-

ριον. Πὼς θὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Θεόν. Πὼς θὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰς δυσσαρέστους καὶ ἀνησυχoὺς ἐκδηλώσεις τῆς συγχρόνου ζωῆς, αἱ ὁποῖαι οὐδεμίαν χαρὰν καὶ οὐδὲν αἶσθημα ἀσφαλείας ἐξασφαλίζουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Αἱ ἀνησυχίαι τοῦ παρόντος τραυματίζουν καὶ ὀδηγοῦν εἰς πνευματικὸν μαρασμὸν καὶ θάνατον.

Ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἠρώτησαν τὸν ἀπ. Πέτρον τί νὰ κάνουν διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ ἄγχος τῆς ἀμαρτίας τοὺς ὑπέδειξε νὰ μετανοήσουν. Αὐτὴν τὴν προτροπὴν κάμνει καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον. Νὰ μετανόησῃ διὰ νὰ ἡρεμήσῃ καὶ νὰ σωθῇ.

Α. Β. Χ.

κλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας» (Ίω 14, 16). «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ» (Ίω 15, 26). Ὁ τρίτος αὐτὸς ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν πρώτων. Εἶνε ἅγιος ὅπως ἅγιος εἶνε ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός. Εἶνε παράκλητος ὅπως ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός. Εἶνε Πνεῦμα ἀληθείας, ἀληθινὸ Πνεῦμα, ἀπειρο καὶ αἰῶνιο ὅπως ὁ Πατὴρ Πνεῦμα καὶ ὁ Υἱός Πνεῦμα. Ἔχει ὅλες τὶς ιδιότητες τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ· Θεότητα, ἀιδιότητα, παντοδυναμία, παγγνωσία, ἀγιότητα. Ἔτσι μᾶς ἀποκαλύπτονται τρία διάφορα ἐγῶ, πρόσωπα, ὑπάρξεις. Μία ἀπλὴ ὁλοκάθαρη καὶ ὁλοζώντανη μαρτυρία γιὰ τὸν τριαδικὸ Θεὸ ἀποτελοῦν τὰ λόγια τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον· «ἐάν ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐάν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς» (16, 7). Ἐπίσης καὶ στὸ 16, 14-15· «Ἐκεῖνος (ὁ Παράκλητος) ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ ἐμὰ ἐστὶ διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν». Αὐτὴ εἶνε ἡ πρώτη σαφὴς μαρτυρία περὶ τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ εἶνε τοῦ Υἱοῦ καὶ ἀπὸ αὐτὰ λαμβάνει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Πέστε μου, σὰς παρακαλῶ, πῶς θὰ μπορούσε ἀπλούστερα καὶ καλύτερα νὰ μᾶς φανερώσῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὅτι τὰ τρία πρόσωπα εἶνε μία οὐσία, ἓνας Θεός;

ΕΡΩΤ.: Πράγματι, ἀποροῦμε, κ. καθηγητά, πῶς ἐπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ διαβάσουν τὴν Καινὴ Διαθήκην, διαβάσουν αὐτὸ τὸ χωρίο καὶ δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν αὐτὸ τὸ νόημα ποὺ μὲ τόση σαφήνεια καὶ ἀπλότητα παρουσιάζεται ἐδῶ.

ΑΠΑΝ.: Καὶ μιὰ ἀκόμη πολὺ σαφὴ μαρτυρία θὰ σὰς παρουσιάσω. Βρίσκεται στὸ ἐπόμενον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου (17, 6). Ἐκεῖ στὴν ἀρχιερατικὴ προσευχὴ του ὁ Κύριος μιλάει γιὰ κάποιον ὄνομα καὶ λέει· «Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις» καὶ παρακάτω στὸ στίχο 26 τοῦ ἰδίου κεφ. ἀναφερόμενος στὸ ἴδιο ὄνομα λέει· «Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω». Ποιὸ εἶνε τὸ ὄνομα αὐτό; Οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά λένε ὅτι ὁ Χριστὸς ἐφανε-

ρωσε τὸ ὄνομα τοῦ Γιαχβέ. Ἀλλὰ τὸ ὄνομα Γιαχβέ ἀμέτρητες φορὲς ἀναφέρεται στὴν Π. Διαθήκην, ἀρα εἶνε γνωστό. Καὶ τὸ σπουδαῖο εἶνε ὅτι οὔτε μία φορὰ ὁ Κύριος δὲν ἀναφέρει τὸ ὄνομα Γιαχβέ. Κι ἔπειτα ὁ Κύριος λέγει· «Καὶ ἐγνώρισά καὶ πάλιν γνωρίσω». Ποιὸ εἶνε λοιπὸν αὐτὸ τὸ ὄνομα; Εἶνε τὸ ὄνομα τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Εἶνε τὸ σεσηγημένο, τὸ ἀποκεκαλυμμένο μυστήριον ποὺ τώρα ἀποκαλύπτεται. Τὸ ἐγνώρισε στοὺς μαθητὰς του κατὰ τὸν καιρὸ τῆς ἐπιγείου ζωῆς του καὶ θὰ τὸ γνωρίσῃ καὶ πάλιν μετὰ τὴν ἀνάστασί του.

ΕΡΩΤ.: Πῶς θὰ γίνῃ ἡ γνωριμία αὐτὴ μετὰ τὴν ἀνάστασι;

ΑΠΑΝ.: Τὴν ἡμέρα ποὺ ἐμφανίσθηκε ὁ Κύριος στοὺς μαθητὰς του στὴ Γαλιλαία τοὺς εἶπε· «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν». Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ τοὺς γνωστοποιεῖ τὴν ἀποστολὴν τους καὶ τοὺς ἀποκαλύπτει τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς στὴν Παλαιὰ Διαθήκην ἀπεκάλυψε στὸ Μωϋσῇ τὸ μυστηριώδες ὄνομα Ἰεχωβά. Ὁ Χριστὸς ἐδῶ ἀποκαλύπτει νέο ὄνομα, περισσότερο μυστηριώδες. Ἐδῶ γίνεται θαυτέρη ἡ ἀποκάλυψη τῆς θείας φύσεως τοῦ Θεοῦ. Μὲ ἓνα ὄνομα παρουσιάζονται τρία πρόσωπα· «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος». Τὸ ὄνομα αὐτὸ τῆς ἁγίας Τριῆδος εἶνε ἐπισημότερο τοῦ ὀνόματος Ἰεχωβά. Σ' αὐτὸ καλεῖται νὰ βαπτισθῇ ὅλη ἡ ἀνθρωπότης. Μὲ ποιὸ δικαίωμα οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά χωρίζουν τὴν ἀχώριστη Τριάδα; Πῶς κατὰ τὴ γνώμη τους ἐρμηνεύεται αὐτὸ τὸ χωρίο; Ἄν ὁ Πατὴρ εἶνε ὁ Ἰεχωβά ποιὸ εἶνε τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ καὶ ποιὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος; Καὶ ὁ Υἱός καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἔχουν περισσότερα τοῦ ἐνὸς ὀνόματα. Ποιὰ ἀπὸ αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦνται κατὰ τὴ βάπτισι, σύμφωνα μὲ τὴν ἐρμηνεία τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά;

Μὲ ὅσα εἶπαμε νομίζω πῶς ἔγινε κατανοητὸ τοῖς ἀγαπητοῦς μου ἀκροατὰς τὸ δόγμα τῆς ἁγίας Τριάδος. Θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω καὶ τὸ ἑξῆς. Τὰ τρία πρόσωπα τῆς ἁγίας Τριάδος ἔχουν καὶ ἀπὸ ἓνα ἰδιαίτερο προσωπικὸ ἰδίωμα. Ὁ Πατὴρ εἶνε Πατὴρ, γεννᾷ τὸν Υἱὸ καὶ ἐκπορεύει τὸ Πνεῦμα. Ὁ Υἱός

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

5. ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ

Οἱ μέρες κυλοῦν τυραννικές. Οἱ νύχτες γεμάτες ἀπὸ ἐφιάλτες. Δὲν ὑπάρχει στιγμή χαρᾶς γιὰ τὸν δύστυχο Ἀμνών. Ἡ καρδιά του τὸν ἔχει ξελογιάσει. Τὸν βρῆκε ἀκυβέρνητο καὶ τὸν παρέσυρε. Τὸν ἔρριξε στὶς συμπληγάδες μιᾶς δαιμονικῆς ἐρωτικῆς ἀπελπισίας. Τώρα τσακισμένος, σωστὸ ναυάγιο, θρηνεῖ γιὰ τὸ συναισθηματικὸ του ἀδιέξοδο στὸ ὁποῖο κέitetαι. Θέλει, ἐπιθυμεῖ νὰ σβῆσῃ τὴν φωτιὰ ποὺ τὸν καίει κι' ὅμως ἀλλοίμονο, πόσο ἀνίσχυρο νοιώθει τὸν ἑαυτὸ του! Κάποιο κακὸ θρονιάστηκε μέσα του. Αὐτὸ τὸν ἐξουσιάζει. Ὁ Ἀμνών σ' αὐτὸ μονάχα ὑπακούει. Σκλάβος θλιβερός τοῦ ἐρωτικοῦ του πάθους...

Νὰ εἶχε τουλάχιστον ἕναν ἄνθρωπο στὸν ὁποῖο νὰ μιλοῦσε. Νὰ ἀνοίγε σ' αὐτὸν τὴν καρδιά του. Νὰ τοῦ ζητοῦσε κατόπιν συμβουλὴ καὶ βοήθεια. Χρειαζόταν ἕναν σύμμαχο, ἕναν συμπαραστάτη. Ἐναν φίλο. Ἐπρεπε νὰ μὴν ἡττηθῇ. Ἦθελε νὰ βγῇ νικητής. Ποῦ εἶναι τὸ χέρι ἐκεῖνο τὸ στιβαρὸ ποὺ θὰ τὸν στηρίζε;

Νόμισε πὺς βρῆκε ἕναν φίλο. «Καὶ ἦν τῷ Ἀμνών ἑταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωναδὰβ». Νά, σ' αὐτὸν θὰ πῆγαινε. Αὐτοῦ τὴν συμβουλὴ θὰ ζητοῦσε. Ἀπ' αὐτὸν θὰ γύρευε τὴν συμπάρασταση. Ἐξ ἄλλου ὁ Ἰωναδὰβ δὲν ἦταν τυχαῖος. «Καὶ Ἰωνα-

δὰβ ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα» (Β' Βασιλ. 13, 3). Ἡ εὐφυΐα τοῦ Ἰωναδὰβ ἦταν γνωστή. Εἶχε μυαλό, ἦταν μέσα σ' ὅλα. Κάτι θὰ εἶχε νὰ τοῦ προσφέρῃ. Ὅ,τι κι ἂν τοῦ ἔλεγε θὰ τὸ ἐκτελοῦσε.

Ἐζήτησε λοιπὸν ἐπίμονα νὰ τὸν συναντήσῃ. Ὅταν ἀνταιμώθηκαν τὰ πρῶτα λόγια τοῦ Ἰωναδὰβ ἦταν: «Τί σοὶ οὕτως ἀσθενής, υἱὲ τοῦ βασιλέως, τὸ πρῶτ - πρῶτ, οὐκ ἀπαγγέλλεις μοι;» «Δηλ. τί σοῦ συμβαίνει γυνὲ τοῦ βασιλεῖ;» Διὰ τί εἶσαι κάθε πρῶτ τόσο ἀσθενής; Δὲν μοῦ τὸ λέγεις;». «Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀμνών· Θημάρ τὴν ἀδελφὴν Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ». Νὰ γιατί εἶμαι ἄρρωστος μέρες τώρα. Τὴν Θημάρ τὴν ὑπόμητρε ἀδελφὴ τοῦ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἐτεροθαλοῦς ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἔχω ἐρωτευθῇ. Κι' εἶμαι πολὺ δυστυχισμένος. Χίλιες ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίες γεννῶνται μέσα μου καὶ μὲ τραβᾶνε στὴν λάσπη. Λαχταρῶ νὰ τίς ἐκτελέσω. Πάλι θυμὸς ἕνας φόβος μὲ κρατᾶει. Τρομάζω τίς συνέπειες. Γι' αὐτὸ προσπαθῶ νὰ σβῆσω τὴν φωτιὰ ποὺ μὲ λυώνει. Ὁχι. ὅχι πρέπει ὅπωςδήποτε ν' ἀπαλλαγῶ. Πρέπει νὰ λησμονήσω...

Ἀπ' τὸ σημεῖο αὐτὸ ἀρχίζει πᾶ ἡ... συμπάρασταση τοῦ Ἰωναδὰβ. Αὐτὸς ἀναλαμβάνει νὰ δώσῃ κατευθύνσεις στὸν δυστυχισμένο τοῦ φίλου. «Ἄκου, τοῦ λέγει. Μὴν γίνεσαι κουτός. Εἰσαι ἢ δὲν εἶσαι γυνὸς τοῦ βασιλεῖ;» λοιπὸν στὸ χέρι σου εἶναι νὰ κάνῃς ὅ,τι σ' εὐχαριστεῖ. Τί μοῦ μιλάς γιὰ συνέπειες καὶ γιὰ φόβους; Ἐτοῖμασαι κιόλας ἕνα σχέδιο. Ἄν τὸ ἀκολουθήσῃς θὰ ἀπολαύσῃς τὴν εὐτυχία. Λοιπὸν, νὰ τὸ σκεδίσῃς μου, ἄκου.....».

Κι' ὁ Ἰωναδὰβ ἀντὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν φίλο του νὰ ξεπεράσῃ τὴν συναισθηματικὴ του κρίση. ἀντὶ νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸν ὀλισθηρὸ δρόμο τοῦ πάθους, αὐτὸς μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια τὸν σπρώχνει. Καταστρώνει πανοῦργα σχέδια. Ἀνοίγει τὴν πόρτα τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ρίχνει τὸν Ἀμνών στὸ τέλμα

εἶνε ὧς καὶ γεννᾶται ἀπὸ τὸν Πατέρα. Τὸ Πνεῦμα εἶνε Πνεῦμα καὶ ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα. Αὐτὸ εἶνε τὸ ὑψηλότερο, τὸ ἀνεξιχνίαστο μυστήριον τῆς πίστεώς μας. Πὺς γίνεται, δὲν γνωρίζει κανεὶς, οὔτε μπορεῖ οὔτε θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ τὸ συλλάβῃ. Ἡ γέννησι αὐτῇ καὶ ἡ ἐκπόρευσι δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσι μὲ τὸ χρόνον. Τὸ Πνεῦμα καὶ ὁ ὢς εἶνε συναῖδιοι μὲ τὸν Πατέρα· δηλαδὴ ὑπῆρξαν πάντοτε καὶ ἐξ ἀρχῆς μαζί. Εἶνε συνάναρχοι διότι καὶ οἱ τρεῖς εἶνε ἀναρχοί.

Στέργιος Ν. Σάκκος

της ήδονης.

«Αχ! Ἀμνών. Γιατί ξεδίπλωσες τὴν καρδιά σου σ' ἕνα τέτοιον ἄνθρωπο; Πῶς τὸν ἐμπιστευθήκες; Δὲν προτιμοῦσες νὰ μείνης ὀλομόναχος μὲ τὸν σπαραγμὸ σου; Δὲν κρατοῦσες φυλαγμένο τὸ πατρὸς μυστικὸ σου; Τί τὸν ἤθελες ἕναν τέτοιον φίλο; Γιατὶ κήθηρες καὶ ἄκουσες τὰ πανοῦργα σχέδιά του; Αὐτὸς θὰ σοῦ ἐτοιμάσῃ τὴν ντροπὴ, τὸν χαρμὸ, τὴν κόλαση...»

✱

Ὁ Ἰωναδάβ. Ὁ σύγχρονός μας πιά τ' Ἰωναδάβ. Αὐτὸς ποὺ κινεῖται ἀνάμεσά μας. Αὐτὸς ποὺ παρευρίσκεται στὶς συντροφιές μας καὶ στὶς παρέες μας. Τί καταστροφή δὲν σκορπᾷ! Ἐμφανίζεται πάντα βέβαια σὰν ἄνθρωπος μὲ προσόντα. Σὰν τύπος μὲ πολλὰ χαρίσματα. Εὐχάριστος στὴν συντροφιά του. Δημιουργεῖ γύρω του μιὰ χαρούμενη ἀτμόσφαιρα. Μὲ τὸ καλαμπούρι του, τὰ πειράγματά του, τὸ σπριτόζο πνεῦμα του γίνεται ἑλκυστικός. Διόλου δὲν δείχνεται πῶς εἶναι κακός, πῶς πρόκειται γιὰ φίλο κακό. Ἡ προσωπικότης του ἔχει κάτι ποὺ σὲ μαγνητίζει. Σιγὰ - σιγὰ αἰχμαλωτίζει τὴν ψυχὴ σου. Κερδίζει τὴν ἐμπιστοσύνη σου. Στὶς συντροφιές πάντα ἔχει τὸν πρῶτο λόγο. Εἶναι ὁ πολυξερὸς. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνει μέσα σου σταλάζει τὸ δικό του πνεῦμα. Σ' ἐπηρεάζει αὐτὸς μαστορικά. Ἐχει τὸν τρόπο του. Χωρὶς νὰ τὸ νοιώσης ὑποτάσσῃσαι. Γίνεσαι ἀλλοιωτικός. Ἀπομονῶς παλῆς σου ἀσχές. Ξεχνᾷς τίς δικές σου συνήθειες. Κι' ἀφήνεσαι στὰ χέρια τοῦ νέου Ἰωναδάβ καὶ σὲ τραβᾷ καὶ σὲ σπρώχνει σὸ νκρεπί...»

Ἡ γύρω μας ζωὴ κρύβει πολλὰς νεανικές τραγωδίες. Παιδιὰ μὲ ἠθικές θάσεις, μὲ ἀποφάσεις μεγάλες, μὲ ἀναπεπταμένα ἠθικά, ποὺ ἡ παρουσία τους σὶν κόσμῳ ἦταν νῆα ὑπόσχεση, ἐμπλεξαν μ' ἕναν κακὸ φίλο, μ' ἕνα σύγχρονο Ἰωναδάβ καὶ τὰ ἔχασαν ὅλα. Τοῦ ἔδωσαν τὴν καρδιά των καὶ πίστεψαν στὰ λόγια του. Σήμερα δὲ θοηνοῦν πάνω στὰ συντρίμια καὶ τὰ ρημάδια τῆς ἠθικῆς των ὑπάρξεως.

✱

Θαορῶ καὶ τὸν ἀκούω τὸν Ἰωναδάβ τῆς ἐποχῆς μας νὰ μιλᾷ. «Ἐλα καὶ μένε! Δὲν εἶσαι ἐσὺ νέος; Θὰ κάθῃσαι ν' ἀκούς

τί λένε οἱ παπᾶδες καὶ τὰ Εὐαγγέλια; Ἐσὺ δὲν εἶσαι πιά μωρό. Εἶσαι ἄνδρας. Κάνε τὸ κέφι σου...». Τὸ δηλητήριο ρίχνεται. Στὴν ψυχὴ γεννιέται ἡ ἀμφιβολία τῆς πίστεως καὶ ἠθικῆς ζωῆς. Χωρὶς νὰ πάρῃς εἶδηση κάποια καθίζηση ἔγινε μέσα σου.

Κι' ὁ κακὸς φίλος συνεχίζει: «Ὡς πότε πιά θάσαι διστακτικός; Σπᾶσε τὰ δεσμὰ τῶν θρησκευτικῶν προλήψεων. Δευτερώσου. Ἡ ζωὴ σὲ καλεῖ. Στηρίξου σὲ μένα. Ἐέρω ἕνα ὁμορφο νυχτερινὸ κέντρο. Θὰ μᾶς νανουρίσῃ ἡ μουσικὴ μὲ τὰ ἀπαλά της μπλούζ. ὦ! Ἡ νυχτερινὴ ζωὴ κρύβει πολλὰ μυστικὰ μέσα της, γεμάτα γοητεία. Ἐλα πᾶμε...».

Κι' ἔτσι, σήμερα ἔδω καὶ αὔριο ἐκεῖ. Κατρακυλᾷς σὰν τὴν πέτρα. Ἀφέθηκες στὰ χέρια ἑνὸς κακοῦ φίλου. Πάει ἡ παλὴ σου πίστη. Πέταξε ἡ πρώτη σου ἀγνότης. Ἐσθῆσαν οἱ ὠραῖοι ἐνθουσιασμοί σου. Μαράθηκαν οἱ γλυκὲς ἐλπίδες. Πέθαναν τὰ χρυσᾶ σου ὄνειρα, ὅλα τὰ ὁμορφα σοῦ τὰ σκότωσε ὁ Ἰωναδάβ σου, γιατί σιγὰ - σιγὰ σκότωσε τὴν ψυχὴ σου. Ὅπως σκότωσε καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ Ἀμνών.

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Μὲ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ νέον ἔτος ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς καὶ συνδρομητριάς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνανεώσεως τῆς συνδρομῆς των. Ἡ συνδρομὴ παραμένει 30 δρχ. ἐτησίως διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ 2 δολάρια ἢ 5 μάρακα διὰ τὸ ἐξωτερικόν. Ἰδιαιτέρως παρακαλοῦνται, ὅσοι ἀφείλουν παλαιὰς συνδρομὰς νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἀποστολὴν των.

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀλλάζουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὴν γνωρίζουν ἐγκαίρως μαζὶ μὲ τὴν παλαιὰν τοιαύτην.

Τὸ διήγημά μας

ΜΕΣ' ΑΠΟ ΤΗ ΜΠΟΡΑ

Ήταν χαρὰ Θεοῦ. Ξαφνικά ἔπιασε βροχή. Μιὰ δυνατὴ, καταρρακτώδης βροχὴ ποὺ ἀνάγκασε τὸν κόσμο νὰ χιωθῇ κάτω ἀπ' τὰ ὑπόστεγα. Καὶ ἤμουν τόσο βιαστική! Ἔπρεπε νὰ τρέξω τὸ συντομώτερο νὰ πᾶω τὰ μπουκάλια μὲ τὸ αἷμα στὸ Νοσοκομεῖο.

Ἀπὸ τίς ὁκτὼ τὸ πρωῒ εἶχε ἀρχίσει ἡ ἐγχείρηση. Δύσκολη ἐγείρση, ἐπικίνδυνη. Ἡ ζωὴ τοῦ πιδ ἀγαπημένου μου προσώπου ἦταν στὰ χέρια τῶν γιατρῶν. Τὸ παιδί μου ἔπασχε ἀπὸ ἀνεπάρκεια τῶν νεφρῶν κι' ἡ ἐγχείρηση ἀποφασίσθηκε μὲ πολὺ λίγες ἐλπίδες σωτηρίας. Ὅμως ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Ἡ ἀπόφαση δὲν χωροῦσε ἀναβολή. Ἔδωσα τῇ συγκατάθεσὶ μου μὲ σφιγμένη καρδιὰ κι' ἔσυρα τὰ βήματά μου ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ χειρουργείου. Ἐκεῖ περίμενα μὲ φόβο καὶ καρδιοκτύπι. Μέτραγα τὰ λεπτά, τὰ δευτερόλεπτα, ὅταν ξαφνικά ἀνοιξε ἡ πόρτα καὶ ζήτησαν αἷμα, κι' ἄλλο αἷμα. Κάποιος, κάποιος μοῦδωσε ἓνα χαρτί.

— Τρέξε στὴν Τράπεζα αἵματος νὰ σοῦ τὸ δώσουν γρήγορα.

Αὐτὸ μόνο ἄκουσα.

Μὲ τὸ χαρτί στὸ χέρι, σκέτο ρομπότ, κατέβηκα τίς σκάλες.

— Δυστυχῶς δὲν ἔχουμε αὐτῆς τῆς ὁμάδος, κυρία μου.

Σὲ μένα μιλοῦσαν; Αὐτὸ ποὺ ἤθελα δὲν εἶχαν; Κάποιος μ' ἔσπρωξε μαλακὰ ἔξω ἀπ' τὸ γραφεῖο.

— Δὲν ἀκοῦτε; Ἡ προϊσταμένη σὰς λέγει, πὼς δὲν ὑπάρχει ἐδῶ αὐτὴ τῇ στιγμῇ, τὸ αἷμα ποὺ ζητᾶτε. Πηγαίνετε στὸν Ἐρυθρὸ Σταυρό. Ἐλᾶτε, βλέπω τὰ χάσατε. Νὰ σὰς θάλω σ' ἓνα ταξί. Εὐτυχῶς στὸν Ἐρυθρὸ ὑπῆρχε τὸ πολύτιμο ὑγρὸ ποὺ τόσο λαχταροῦσα. Κι' ἡ ἀναπάντευχη αὐτὴ βροχὴ μὲ βρῆκε μὲ τὰ δύο μπουκάλια αἷμα νὰ περιμένω μ' ἀγωνία νὰ περάσῃ ἐλεύθερο ταξί. Ἦταν τότε, καθὼς ἔβλεπα νὰ περνοῦν τ' ἄλλα αὐτοκίνητα ἀπὸ μπροστά μου, ποὺ ἔκανα σῆμα σὲ κάποιο ἀπ'

αὐτὰ νὰ σταματήσῃ ἡ πόρτα ἀνοιξε.

— Σὰς παρακαλῶ πολὺ, χάνω τὸ παιδί μου. Ἐγχειρίζεται... τὸ αἷμα..

Μ' ἓνα νεῦμα τοῦ ἄγνωστου ἀνθρώπου χώθηκε μέσα βιαστικά κι' ἐκεῖνος ξεκίνησε νὰ τρέχῃ ὅσο πιδ γρήγορα μποροῦσε. Ἡ βροχὴ ὄλο καὶ δυνάμωνε. Ἄκουγα ἔναν - ἔναν τοὺς κτύπους τῆς καρδιᾶς μου. Ἄραγε θάβλεπα καὶ πάλι τὸ παιδί μου γερὸ καὶ δυνατό;

Ξαφνικά... οὔτε κατάλαβα πὼς ἔγινε ἡ σύγκρουση. Ἔνοιωσα μόνο τὸ αἷμα νὰ χύνεται πάνω στὰ γόνατά μου καὶ τρελλὴ ἀπὸ ἀγωνία νὰ προσπαθῶ νὰ τὸ μαζέψω μὲ τίς φοῦχτες μου. Κι' ὕστερα... τίποτε ἄλλο.

Ὅταν συνῆλθα, βρισκόμουν σ' ἄλλο Νοσοκομεῖο, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ τὸ παιδί μου ἔκανε ἐγχείρηση. Εἶχαν περάσει κι' ὅλας ἀπὸ τότε δυὸ δλόκληρες μέρες. Θεέ μου, ἦταν δυνατόν!

Καὶ τὸ παιδί μου! Μὰ πῶρα δὲ μοῦ φάνηκε πὼς ἦταν πλάι μου καὶ μοῦ χαμογελοῦσε.

Δὲν ἦταν;...

— Εὐτυχῶς πᾶμε καλύτερα — ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τοῦ γιατροῦ καθὼς ἔσκυβε πάνω μου κι' ἔβαζε τ' ἀκουστικὸ στὴν καρδιά μου.

— Γιατρέ, τὸ παιδί μου, ξέρετε... στὸ Νοσοκομεῖο..

Δὲν ἄκουσα, ἂν μοῦδωσε ἀπάντηση. Μιὰ ἀδελφὴ μοῦ εἶχε περάσει κι' ὅλας μιὰ ἔνεση στὴ φλέβα. Κι' ἦλθε τὸ σκοτάδι καὶ πάλι καὶ ἦλθε ὁ λήθαργος ποὺ σκέπασε τὰ πάντα. Θεέ μου! Πὼς γίνεται ὁ ἀνθρώπος! Ἔνα τίποτε, ἓνα μηδέν, ἓνα ἄχρηστο πλᾶσμα, ὅταν βυθίζεται στὸ λήθαργο κι' ὅλα σβήνουν ἀπὸ μπροστά του.

Πέρασαν πάνω ἀπὸ εἴκοσι μέρες, ὅταν, συγκεντρώνοντας ὅλες μου τίς δυνάμεις, μπόρεσα ν' ἀκούσω τὴ φριχτὴ ἀλήθεια. Δὲν εἶχα πιδ παιδί!

Ἔνας πόνος βαθὺς ἔσχισε τὰ σωθικά

μου, και μετά βρέθηκα και πάλι στο χάος...

*

Τὴν εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ ὅταν βρισκόμουν ἀκόμη στὸ Νοσοκομεῖο. Ἦλθε κοντά μου, ἔσκυψε, μὲ φίλησε καὶ κάθισε στὴν ἄκρη τοῦ κρεββατιοῦ μου. Ἦταν ἡ ἀδελφὴ τοῦ παλληκαριοῦ ποὺ τότε — ἐκείνη τὴ φοβερὴ ἡμέρα — ποὺ ἀνοῖξε τὴν πόρτα τ' αὐτοκινήτου του καὶ μπῆκα μέσα ἦταν ντυμένη στὰ μαῦρα.

Γλυκεῖα καὶ τρυφερὴ μαζί, ἔπιασε νὰ ποῦ πῶς ἔτσι ποὺ ἦλθαν τὰ πράγματα ἐκεῖνο ποὺ ἔμεινε ἦταν νὰ γίνω καλά. νὰ βγῶ γρήγορα ἀπ' τὸ Νοσοκομεῖο, γιατί ἔχουν νέα κι' ἡ ζωὴ ἦταν ἀκόμη μπροστά μου.

— Ὁ Χριστός, ποὺ ἔρριξε βάλαμο καὶ στὴ δική μου πονεμένη ψυχὴ. Αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ δώσῃ καὶ σὲ σένα κουράγιο καὶ δύναμη. Ἄννα.

— Ὁ Χριστός; Τί, ποῖος Χριστός; Ὑπάρχει ἀκόμη Χριστός;

Θυμᾶμαι, παιδούλα ἀκόμη, ὅταν ἤμουν στὸ πατρικὸ μου σπίτι, εἶχα μιὰ διορφη εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ πάνω ἀπ' τὸ κρεβάτι μου. Καὶ τί δὲν τοῦ ἔλεγα, καὶ τί δὲν ἔκουγε... Κι' ὅταν ἀρνότερα μεγάλωσα κι' ἔφυγα γιὰ νὰ σπουδάσω στὴ μεγάλη πολιτεία, βρέθηκα μόνη, ἀνάμεσα σ' ἕνα πλῆθος ἀγνωστων ἀνθρώπων, μὲ τὴν εἰκόνα ἐκείνη συντροφιά. Κύλησαν ὁμορφά. Ἐξνοιαστα τὰ πρῶτα δυὸ χρόνια τῶν σπουδῶν μου κι' ἔφθασε κάποτε ἡ στιγμὴ, ποὺ κτύπησε ἡ καρδιά μου ἀπὸ ἀγάπη. Ἔνοιωσα τὴ ζεσθί της πνοὴ νὰ μὲ καϊδεύῃ, νὰ μὲ τυλίγῃ καὶ νὰ μὲ παίρνῃ μακριά, πολὺ μακριά, σὲ κόσμους πρωτόγνωρους γιὰ μένα. Ὑστερα ἦλθε ἡ ἀμαρτία. Μπῆκε στὴ ζωὴ μου σὰν μιὰ κατάστασι παραδεκτὴ καὶ ἀναγκαία καὶ κρύφτηκε ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ βαθειὰ μέσ' τὸ σεντούκι. Δὲν εἶχα μάτια πιά γιὰ νὰ τὴν ἀντικρύζω... Λίγο ἀργότερα ἦλθε στὸν κόσμο τὸ παιδί μου, καριδὸς ἐκείνης τῆς ἀγάπης τῆς παράνομης, τὴν ὥρα ποὺ ὁ πατέρας μου — μητέρα δὲν εἶχα — τὸ μάθαινε καὶ μὲ ἀποκλήρωνε καὶ ὁ «ἄλλος», ὁ ἀνάνδρος πατέρας ἔπαιρνε τὸ δρόμο τῆς φυγῆς.

Ἔμεινα στὴ μεγάλη πολιτεία.

Σταμάτησα τὶς σπουδές μου κι' ἔπιασα δουλειὰ γιὰ νὰ μεγαλώσω τὸ παιδί μου... μὰ πάντα ἡ εἰκόνα ἐκείνη τοῦ Χριστοῦ εἶναι βαθειὰ χωμένη στὸ σεντούκι...

— Ὅπως βαθειὰ εἶναι χωμένη στὴν ψυχὴ σου, Ἄννα, ἄκουσα τὴ γλυκεῖα φωνὴ νὰ λέῃ.

Πῶς μπόρεσα καὶ διηγῆθηκα τόσα πολλὰ πράγματα σὲ μιὰ ἀγνωστὴ κοπέλλα; Τί ἦταν αὐτὸ ποὺ μ' ἔκανε ν' ἀνοῖξω τὴν καρδιά μου καὶ μέσα στὸ βαθύ μου πόνον νὰ βρῶ, πρώτη φορὰ, γιὰ μιὰ στιγμὴ, μιὰ σπῆθα ἐλπίδας;

Γίναμε φίλες, ἀδελφές. Ἦλθε πολλὲς φορὲς ἀκόμη κοντά μου καὶ ποῦφερε τὴ χάρη καὶ τὴ δροσιὰ τοῦ παραδείσου...

Ὡσπου κάποτε ἔγινε καλὰ καὶ βγῆκα ἀπ' τὸ Νοσοκομεῖο. Βρέθηκα καὶ πάλι στὸ μικρό μου διαμέρισμα, ἀλλὰ δὲν ἔχουν μόνη. Μαζύ μου ἦλθε νὰ μείνῃ ἡ ἀδελφὴ ψυχὴ, γιὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ βγάλω ἀπ' τὸ σεντούκι - ὅπου ἦταν ἐκεῖ πολὺ βαθειὰ - τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

Ἔπιασα πάλι δουλειὰ στὸ ἴδιο γραφεῖο, ποὺ δούλευα καὶ πρῶτα. Μὲ δέχτηκαν μὲ καλωσύνη καὶ στοργή. Αὐτὸ γιὰ μένα ἦταν μιὰ ἀκόμη ἐλπίδα ποὺ γεννιότανε μέσα μου. Καὶ τώρα εἶχα καὶ πάλι τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μπροστά μου γιὰ νὰ τοῦ λέω... νὰ τοῦ λέω...

Τὰ χρόνια συνεχίζουν νὰ κυλοῦν κι' ἐγὼ δέχομαι κάθε τόσο τὶς ἐπισκέψεις τῶν ἀναμνήσεών μου. Ἔρχονται - ὅχι πάντα τόσο διακριτικὰ - ζητώντας μιὰ θέσι κάπως πρὸ μόνιμῃ στὴν καθημερινὴ μου ζωὴ. Πολλὲς τὶς διώχνω, δηλαδὴ κάνω προσπάθεια καὶ τὶς διώχνω, πρὶν περάσουν τὸ κατώφλι καὶ ξεθαρρέψουν καὶ μείνουν μέσα στὴ σκέψη μου. Ἄλλες πάλι, τὶς περιμένω, τὶς λαχταρῶ, θάλεγε κανεὶς, καὶ βρίσκω τρόπο, τρόπους μὲν νὰ πῶ, νὰ τὶς κρατῶ, νὰ κάνω σήμερα τὸ χθές.

Κάποιος ἔγραψε:

Ἡ μπόρα
ξεσπάει πάντα ξαφνικά.
Ἴσως
γι' αὐτὸ νὰ λέγεται καὶ μπόρα.

3. Η ΑΓΝΟΤΗΣ

Β'

«Οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι
οὐ δύνανται» (Ρωμ. 8, 8).

Ἡ ἀγνότης εἶναι ἓνα μεγάλο κεφάλαιο στῆ ζωῇ τῆς Χριστιανῆς γυναίκας. «Δημιουργεῖ μέσα τῆς τῇ χαρᾷ τῆς ζωῆς, τὴν ἐνέργεια, τὸ δημιουργικὸ πνεῦμα, τὴν κατακτητικὴν θέλησιν, τὴν ὁρμὴν κρίσει, τὴν σταθερότητα στὶς ἀρχὰς καὶ τὴν ἀπροσκόπητη πνευματικὴ προκοπὴ καὶ πρόοδος.

Ἀναμερόμενος στὰ ἀγαθὰ τῆς ἀγνότητος, ὁ διάσημος Ἰταλὸς ὑγιεινολόγος καὶ καθηγητὴς τῆς ἀνθρωπολογίας Μαντεγκάτζα, παρατηρεῖ: «Οὐδεμία ἴαλος μᾶς δεικνύει τὰ πέριξ μὲ τὸσον οὐράνια χρώματα, ὅσον τὸ πρῶμα τῆς ἀγνότητος, τὸ ὅποιον ρίπτει τὰ χρώματα τοῦ οὐρανίου τόξου εἰς ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου καὶ δωρίζει μακαριότητα χωρὶς σκίιν καὶ ὠχρότητα».

Μὲ τὴν ἀγνότητα ἡ ψυχὴ γίνεται ἀπέραντα εὐτυχισμένη. «Ὅπως ἔλεγε ὁ Πλούταρχος: «οὔτε οἰκία πολυτελὴς, οὔτε χρυσίου πλῆθος, οὔτε ἀξίωμα γένους, οὔτε μέγεθος ἀρχῆς, οὐ λόγου χάρις, οὐ δεινότης εὐδὶαν παρέχει βίῳ γαλήνην τοσαύτην, ὅσην ψυχὴ καθαρεύουσα πραγμάτων καὶ βουλευμάτων πονηρῶν». Μεγάλῃ ἀλήθειᾳ ἡ διαπίστωσις αὕτη τοῦ Πλουτάρχου. Ἔτσι εἶναι. Οὔτε τὸ πολυτελὲς σπῖτι, οὔτε τὰ πολλὰ χρήματα,

οὔτε ἡ ὑψηλὴ καταγωγὴ, οὔτε τὸ μεγάλο ἀξίωμα, οὔτε ἡ χάρις καὶ δεινότης τοῦ λόγου, δίδει στὴ ζωὴ τόση εὐτυχία καὶ γαλήνη, ὅσο ἡ ψυχὴ ἡ ὁποία διατηρεῖται καθαρὴ ἀπὸ σκέψεις καὶ πράξεις πονηρὰς.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ Χριστιανὴ γυναίκα, ἀποφασιστικὴ ἀγωνίστρια ὅπως εἶναι σὲ ὅλη τῆς τῇ ζωῇ, μπορεῖ καὶ μένει πάντα ἀγνή. Γνωρίζει αὕτη τὸν τρόπο, γνωρίζει αὕτη τὰ μέσα γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἡθικὴν τῆς ἀκεραιότητα. Γνωρίζει τὴν ἡθικὴν διαίτα, τὴν ὁποία σχολαστικὰ ἀκολουθεῖ κάθε ἡμέρα καὶ κάθε στιγμή.

Ἡ ἡθικὴ αὕτη διαίτα, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει, ἄλλωστε, τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀγνότητα κάθε γυναίκας, ἔχει δύο ὅψεις. Ἡ μιά εἶναι ἀρνητικὴ. Ἡ ἄλλη θετικὴ.

* Ἡ ἀρνητικὴ ἡ θικὴ διαίτα: Ἡ διαίτα αὕτη ἐπιβάλλει νὰ ἀποφεύγῃ ἡ Χριστιανὴ γυναίκα κάθε ἀπορρομὴ ἁμαρτίας. Ἀπορρομὴ δὲ τῆς ἁμαρτίας εἶναι ὅ,τι ὁδηγεῖ στὴν ἁμαρτία τῆς ἀνηθικότητος, εἴτε αὐτὸ εἶναι πρόσωπο, εἴτε εἶναι τόπος, εἴτε εἶναι πρᾶγμα, εἴτε εἶναι ὅ,τιδήποτε ἄλλο. Πρέπει δὲ νὰ ἀποφεύγῃ τις ἀπορρομὲς τῆς ἁμαρτίας, ὅπως ἀποφεύγει τὰ φίδια. «Ὡς ἀπὸ προσώπου θρῶος φρεῖγε ἁμαρτίας» (Σοφ. Σολ. 11, 2). Μιά νέα, κάποτε, ρώτησε τὸν πνευματικὸ τῆς: — Πάτερ, ποῦ εἶναι τὸ πῶ δέβαιο μέσο γιὰ νὰ μὴ προσβάλλω ποτὲ τὸ Θεό; Ἀπάντησε ὁ πνευματικὸς καὶ τῆς εἶπε: — Νὰ ἀποφεύγῃς τις ἀπορρομὲς τῆς ἁμαρτίας. Ἐκείνη ξαναρώτησε: — Δὲν ὑπάρχει κανένα ἄλλο πῶ δέβαιο; — Μάλιστα, ἀπάντησε δευτέρῃ φορὰ ὁ πνευματικὸς, νὰ ἀποφεύγῃς τις ἀπορρομὲς τῆς ἁμαρτίας. Καὶ πάλι ρώτησε ἡ νέα: — Καλὰ αὐτό, ἄλ-

Πίσω τῆς
φέρνει πάντα ξαστεριά.
Δὲν ἔχει
ὁ κανόνας ἐξαιρέσεις.

Τὸ πᾶν
εἶναι νὰ ξέρῃς
ποῦ πηγαίνει
μὲ μπόρα ἢ μὲ ξαστεριά!
Σ. Π.

λά κάτι πιά βέβαιο. Καί πάλι ἀπάντησε ὁ πνευματικός: — Μάλιστα, παιδί μου, ὑπάρχει: Νά ἀποφεύγεις π ἅ ν τ α τις ἀπορρομές τῆς ἁμαρτίας. Ἐνας ἄλλος, πάλι, πνευματικός ἔλεγε στά πνευματικά του παιδιά: «Προφυλαχθῆτε ἀπὸ τις ἀπορρομές τῆς ἁμαρτίας καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία».

Ἀπορρομές τῆς ἁμαρτίας, εἶναι:

1. Τ ἁ φ ι λ ι κ ἄ π ρ ὸ σ ω π α. Ὅταν τὰ πρόσωπα αὐτὰ μὲ ὅποιοδήποτε τρόπο μᾶς ἐπηρεάζουν στὴν ἁμαρτία, πρέπει νὰ διακόψουμε κάθε δεσμό. Ἡ προσταγὴ ἐδῶ τοῦ Θεοῦ εἶναι καθαρή: Φύγε. Ὑπάρχουν νίκες πού κερδίζονται μόνον μὲ τὴν φυγὴ. Ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος σγεται μὲ τὴν ἀγνότητα, συμβουλεύει: «Μάθε νὰ φεύγεις, ἂν θές νὰ νικᾷς».

Ὁ Κύριος φάνηκε κατηγορηματικός στὴν περίπτωση πού τὰ φιλικὰ πρόσωπα μᾶς σκανδαλίζουν. Παραγγέλλει: «Εἰ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτόν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ... Καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ...» (Ματθ. 5, 29 - 30). Τὸ δεξὶ μάτι καὶ τὸ δεξὶ χεῖρ εἶναι τὰ φιλικὰ πρόσωπα πού μᾶς εἶναι χρήσιμα σὰν τὸ γέρι μας τὸ δεξὶ καὶ σὰν τὸ μάτι μας τὸ δεξί. Πάνω στὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Κυρίου ὁ ἱερός Χρυσόστομος παρατηρεῖ: «Ἄν ἀγαπᾷς ἕνα πρόσωπον εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ ἔχῃ διὰ σὲ θέσιν δεξιῶ ὀφθαλμοῦ καὶ ἂν σοῦ εἶναι τόσον χρήσιμον, ὥστε νὰ τὸ κατατάσῃς εἰς τὴν θέσιν τῆς δεξιᾶς χειρός, ἀλλὰ σοῦ βλάβη τὴν ψυχὴν, καὶ τοῦτο ἀπόκοψέ το. Παράτηρε δὲ τὴν ἔμφρασιν, τὸν τόνον πού χρησιμοποιεῖ ὁ Κύριος. Δὲν εἶπεν: «ἀπόστηθι», ἀλλὰ λέξιν πού δηλώνει πλήρη χωρισμόν: «ἔξελε καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ». Ἐπειδὴ ὅμως ἡ διαταγὴ τοῦ αὐτοῦ εἶναι ἀπότομος, ἀποδεικνύει πόσον κέρδος ἔχουν καὶ τὰ δυὸ μέρη... «Διὰ τοῦ χωρισμοῦ καὶ ἐκεῖνο θὰ ἀπαλλάξῃς ἀπὸ μεγαλύτερον ἔγκλημα καὶ τὸν ἑαυτὸν σου ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν».

2. Τ ἁ σ κ α ν δ α λ ὡ δ ῃ θ ε ᾶ μ α τ α. Ὑπάρχει ἕνας νόμος πού λέγει: «Ἄπαγορεύεται νὰ δοῦμε, διὸ ἀπαγορεύεται νὰ κάνουμε». Κατὰ κανόνα τὰ σύγχρονα θεάματα (κινηματογράφος, θέατρο, τηλεόρασις, εἰκονογραφημένα κασμικά περιοδικὰ) εἶναι σκανδαλώδη. Ἐξάπτουν τὴν φαντασία, ἀδυνα

τιάζουν τὴ θέλησιν μὲ ἀποτελέσματα νὰ πέφτῃ ἡ ψυχὴ εὐκολὰ στὸν πειρασμὸ πού ὁδηγεῖ στὴν ἀνηθικότητα.

Ἐδῶ στὰ θεάματα ἔχει θέσι ὁ λόγος τοῦ Κυρίου: «Πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν ἤδη ἐμοίγευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ» (Ματθ. 5, 28). Ὁ λόγος ὁμοῦς τοῦτος τοῦ Κυρίου ἀπευθύνεται καὶ πρὸς τις γυναῖκες. Λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τί οὖν οὐχὶ καὶ πρὸς αὐτὰς διαλέγεται; κοινοῖς πανταγοῦ θέτει τοὺς νόμους ὁ Κύριος, ἔστω καὶ ἂν φαίνεται ὅτι ἀποτείνεται πρὸς μόνους τοὺς ἄνδρας».

Ὅπως, λοιπόν, ἕνα περίεργο καὶ ευπαθὲς βλέμμα τῆς γυναίκας στὸ πρόσωπο ἑνὸς ἀνδρός προκαλεῖ καὶ ὁδηγεῖ στὴν ἁμαρτία, τὸ ἴδιο κακὸ κάνει καὶ ἕνα βλέμμα στὰ προκλητικὰ πρόσωπα τοῦ κινηματογράφου, τοῦ θεάτρου, τῆς τηλεόρασεως καὶ τῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων. Καὶ ἀφοῦ ὅλα αὐτὰ τὰ θεάματα προκαλοῦν, ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ...».

3. Τ ἁ ἀ ν ῆ θ ι κ ἄ ἀ ν α γ ν ὴ σ μ α τ α. Δυστυχῶς ὑπάρχουν βιβλία πολλὰ πού ἐποτελοῦν φοβερὸς ἀπορρομὴς ἁμαρτίας. Τὰ βιβλία αὐτὰ περιγράφουν τις πῶ ἀνήθικες βρωμερότητες. Κι' ἐδῶ, καὶ στὰ βιβλία αὐτά, ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου: «Εἰ σκανδαλίζει σε ἔξελε αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. Πέταξέ τα ἀπὸ τὰ γέρια σου καὶ ρίξτα στὴ φωτιὰ προτοῦ προλάβουν νὰ ἀνάψουν αὐτὰ τὴ φωτιὰ τοῦ πειρασμοῦ, τὴ φωτιὰ τῆς ἀνηθικότητος».

4. Ο ἱ ἄ σ ε μ ν ο ἱ χ ο ρ ο ἱ. Ὅσα γράφουμε ἀναφέρονται στὶς Χριστιανὲς νέες, καὶ στὶς Χριστιανὲς γυναῖκες. Στὶς ψυχὲς αὐτὲς πού θέλουν νὰ κρατήσουν ἀυδλυντὴ τὴν ἡθικὴ τους ἀκεραιότητα καὶ νὰ μείνουν πάντα ἀγνές. Ἀγνὲς μέγχι τὸ γάμο, ἀγνὲς μέσα στὸ γάμο, ἀγνὲς μέγχι τὸ θάνατο. Αὐτὲς, λοιπόν, οἱ γυναῖκες πρέπει νὰ προσέξουν πολὺ τοὺς ἄσεμνους χορούς. Σπάνια μία Χριστιανὴ γυναῖκα θὰ βγῇ ἀπὸ τέτοιους χοροὺς ἀνεπηρέαστη. Ἡ μουσικὴ, τὰ πρόσωπα, οἱ κινήσεις, ὅλα συμβάλλουν στὴν ἁμαρτία. Καὶ ἀφοῦ καὶ οἱ χοροὶ αὗτοι σκανδαλίζουν «ἔξελε αὐτοὺς καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ».

Μὴ δὲ γενικώτερη ἡ θ ι κ ῇ δ ί α ι τ α. Προσοχὴ στὰ βλέμματα. Ὅχι βλέμματα περίεργα καὶ ἐμπαθῆ, τὰ ὅποια, τότε, παίζουν ρόλο προδοτικὸ καὶ ὁδηγοῦν στὴν

ἀμαρτία. «Οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλέπωσαν, τὰ δὲ βλέμματά σου νεύετο δίκαια» (Παροιμ. 4, 25). Προσοχή στους αἰσχροὺς καὶ ἀνηθικοὺς λογισμοὺς καθὼς ἐπίσης καὶ στὴν ἐκμανλίστρια φαντασία, ἡ ὁποία ζοφεύει τὶς ἀνήθικες σκέψεις, τὶς δίδει περιεχόμενο, τὶς προσθέτει ἰδιαίτερα θέληγητρα, ξένα πρὸς τὴν πραγματικότητα, μὲ ἀποτελεσμα, πολλὰς φορὲς, νὰ ὀδηγῇ τὴν ψυχὴν στὴν ἀνηθικότητα. Προσοχὴ στὰ αὐτιά ἀπὸ λόγια προκλητικά. Γιατί, ὅπως λέγει ὁ Μ. Βασίλειος, «καὶ λόγος πεφασματωμένος πρὸς ἡδονήν, πεσὼν τῇ ἀκοῇ, ἱκανὸς διαφθεῖραι πρὸς ἀκολασίαν». Ἰδιαίτερα προσοχὴ ἀπὸ τὰ ἐρωτικά ἡδυπαθῆ τραγοῦδια. Προσοχὴ ἀπὸ τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά. Προσεκτικὲς ἀπὸ κάθε ἀρρομῆ. Μακριὰ ἀπὸ κάθε κίνδυνο ἡθικό. Γιατί «ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται» (Σοφ. Σειρ. 3, 26).

* Ἡ θετικὴ ἡθικὴ δίαίτα. Παράλληλα μὲ τὴν ἀρνητικὴ ἡθικὴ δίαίτα ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω πρέπει, συγχρόνως, νὰ ἀκολουθοῦμε καὶ τὴν θετικὴ. Καὶ τέτοια δίαίτα εἶναι ὅ,τι βοηθεῖ στὴ ζωὴ τῆς ἀγνότητος. Ὑπάρχουν σωτήρια καὶ ἀποτελεσματικά μέσα, ἢ ὅπως ὀνομάζονται ἀπὸ ἄλλους, φρουροὶ τῆς ἀγνότητος. Ἄς μὴ ξεχνοῦμε ὅτι ὅσο πολὺτιμο καὶ ἀκριβὸς εἶναι ξαναπρᾶγμα τόσο καὶ πλεονεκτεῖται σὲ σοβαροῦς κινδύνους.

1. Πρῶτος φρουρὸς τῆς ἀγνότητος εἶναι τὸ ταπεινὸ φρόνημα, εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη. Θέλεις νὰ μείνης γιὰ πάντα στὴ ζωὴ σου ἀγνή; Νὰ εἶσαι ταπεινὴ ψυχὴ. Γιατί μόνο στίς ταπεινὲς ψυχὰς δίδει ὁ Θεὸς τὴ χάρι του. «Ταπεινοῖς δίδωσι χάριν» (Ἰακ. 4, 6).

Ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος λέγει: «Νὰ μὴ βασίξῃς στὴν προτέρα ἀρετὴ τῆς ἀγνότητός σου. Οὔτε εἶσαι ἀγιώτερος τοῦ Δαβὶδ, οὔτε ἰσχυρότερος τοῦ Σαμηὼν, οὔτε σοφώτερος τοῦ Σολομῶντος. Μιὰ μοιραία στιγμή καὶ ὁ πλεονεκτῶν πειρασμὸς ῥίπτει τὴν ψυχὴν στὴν ἀμαρτία. Ὑπάρχουν πολλὰς ψυχὰς ποὺ ἔπεσαν γιατί ἀκριβῶς εἶχαν πεποίθησι στὸν ἑαυτὸν τους. Αὐτὴ ἡ ὑπερβολικὴ ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτὸ μας εἶναι θανάσιμη γιὰ τὴν ἀγνότητα. «Τίς καυχῆσεται ἀγνὴν ἔχει τὴν καρδίαν;» (Παροιμ. 20, 9), ἐρωτᾷ ὁ Παροιμιαστής στὴν ἀγ. Γραφή. Τὴν ἴδια στιγμή ποὺ θὰ καυχῆθῃ μιὰ ψυχὴ ὅτι εἶναι ἀγνή,

τὴν ἴδια στιγμή θὰ πέσῃ. Ἄς γίνουμε, λοιπόν, ταπεινὲς ψυχὰς καὶ ἄς μείνουμε πάντα τέτοιες.

2. Ἡ προσευχή. Ἡ ταπεινὴ ψυχὴ βασίζεται ἀποκλειστικὰ στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἡ προσευχὴ γι' αὐτὴν εἶναι τὸ ἀσφαλέςτερο μέσο γιὰ νὰ περιφρουρηθῇ τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγνότητος. Πιστεύει ἀπόλυτα στὴν ἀλήθεια ποὺ διεκήρυξε ὁ Δαβὶδ: «ἐὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἡγρούνησεν ὁ φυλάσσων» (Ψαλμ. 126, 1), καὶ στὸ λόγο τοῦ Κυρίου «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ἰωάν. 15, 5). Γι' αὐτὸ κάθε φορὰ ποὺ διαισθάνεται τὸν ἀποικονομικὸν κίνδυνο, ἐκείνη τὴ στιγμή γονατίζει σὲ προσευχὴ, σὲ θερμὴ προσευχὴ, σὲ ἀληθινὴ κραυγὴ. «Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε, σῦνες τῆς κραυγῆς μου» (Ψαλμ. 5, 1). Στὴν κραυγὴ αὐτὴ προρταίνει, τότε ὁ «τῶν πειρασμῶν διαλύων ὄχλον» Κύριος καὶ διαλύει καὶ τὸ δικὸ της πειρασμό.

3. Ἡ ἰερά Ἐξομολόγησις. Τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως εἶναι ἓνα πλεονεκτικὸ μέσο μὲ τὸ ὁποῖο ἡ ψυχὴ, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ Θεό. Ἡ Ἐξομολόγησις εἶναι ἑξαγινιστήριον τῆς ψυχῆς. Μὲ τὴ θεία χάρι, ποὺ παρέχεται, καθαρίζεται καὶ ἐξαγνίζεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ κάθε ἡθικὸ μολυσμὸν, τὸν ὁποῖον, πολλὰς φορὲς, προκαλεῖ ὁ διάβολος εἴτε μὲ τοὺς ἀκαθάρτους λογισμοὺς, εἴτε μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο τρόπο. Ἡ ψυχὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ πλυθῇ καὶ νὰ πλύνεται συχνά. Αὐτὸ γίνεται μόνο μὲ τὴν ἱερὰ Ἐξομολόγησι. Σὰν τὸν Δαβὶδ ἡ ψυχὴ, προσερχομένη στὸ μυστήριον τῆς Μετανοίας, κράζει: Κύριε! «Ραντιεῖς με ὑσώπῳ καὶ καθαριοθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπερ χιόνια λευκανθήσομαι» (Ψαλμ. 50, 9). Καὶ λευκαίνεται τότε σὰν τὸ χιόνι καὶ σὰν τὰ κρίνα.

4. Ἡ θεία Κοινωνία. Ἐδὼ πιά, μὲ τὸ μυστήριον τῆς θ. Κοινωνίας, δὲν παρέχεται μόνο ἡ θεία χάρις, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Αὐτὸ διεκήρυξε ὁ ἴδιος: «Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, ἐγὼ ἐν αὐτῷ» (Ἰωάν. 6, 56). Ἔτσι ἡ ψυχὴ, μὲ εὐλάβεια καὶ μὲ συντεταγμένη καρδιά, προσέρχεται κάθε φορὰ, πολὺ συχνά, στὸ ποτήριον τῆς ζωῆς καὶ λέγει: «...Καὶ γενέσθω μοι τὰ ἅγια ταῦτα εἰς ἱασίν καὶ κάθαρσιν καὶ φωτισμὸν καὶ

Αὐτοσυστάσεις

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΜΑΣ

Ἀφορμή γιὰ ν' ἀνοίξη αὐτὴ ἡ στήλη στὸ Περιοδικό μας ἔδωσε ἡ ἀδικοιολόγη-τη ἐκστρατεία, ποὺ ἀναλήφθηκε τώρα τελευταῖα ἀπὸ παράγοντες Ἑκκλησιαστι-κούς καὶ μὴ ἐναντίον τῶν Ἑκκλησιαστι-κῶν Ὁργανώσεων καὶ Ἀδελφοτήτων. Δὲν διστάζουν τὰ ἄμαχα αὐτὰ μέλη τῆς Ἑκ-κλησίας, ποὺ ἀναπαύονται στὰ μετόπι-σθεν, στὰ πλούτη καὶ τῇ δόξᾳ τους, νὰ κατακρίνουν ἀτομικὰ καὶ συνολικὰ τοὺς ἐθελοντὰς μαχητὰς, στοὺς ὁποίους ὀφεί-λεται ὅ,τι καλὸ ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ Ἑλ-ληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἑκκλησία τὰ τελευ-ταῖα χρόνια.

Πιστὰ καὶ συνειδητὰ τῆς Ἑκκλησίας τέκνα, ποὺ μὲ πόνο ψυχῆς διαπίστωναν τὴν ἀνάγκη τοῦ ἐπανευαγγελισμοῦ τοῦ Ὁρθόδοξου πληρώματος, ἐνὸς ποιμνίου, ποὺ ἓνα ἁμαρτωλὸ ἐκκλησιαστικὸ καθε-στῶς τὸ ἀποξένωσε ἀπ' τοὺς ἀνάξιους ποι-μένες του, ἀνάλαβαν ἀπὸ ἰδιωτικὴ τους πρωτοβουλία, νὰ ἀναπληρώσουν αὐτὴν τὴν ἔλλειψη. Ἔτσι προέκυψαν οἱ ἀδελ-φότητες τῶν θεολόγων καὶ τὰ χριστιανι-

κὰ σωματεῖα.

Ἡ ἐπίσημη Ἑκκλησία κατέβαλε ἰδιαί-τερη προσπάθεια νὰ προσφέρῃ τῇ χάρι-τῶν μυστηρίων μὲ κληρικούς, ποὺ στὴν συντριπτικὴ τους πλειοψηφία ἦταν ἀγράμ-ματοι, τὰ δὲ λοιπὰ προσόντα τους λόγῳ τῆς ἀπροθυμίας νέων νὰ προσέλθουν στὴς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἦταν σχεδὸν ἀνύπαρκτα. Ἡ δεσποτοκρατία καὶ ἡ πο-λυτελὲς ζωὴ τῶν Ἱεραρχῶν ἀπ' τὴν ἄλ-λη μεριά, ἀποθάρρυνε τοὺς ζηλωτὰς νὰ προσέρχωνται στὴν ἱερωσύνη καὶ μάλι-στα ν' ἀποτελοῦν στελέχη ἀμφιβόλου ποι-ότητος πνευματικοῦ ἔργου.

Ἔτσι λοιπὸν αὐτὸ τὸ ἐκλεκτὸ δυναμι-κὸ στελέχωσε τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ποὺ μὲ τὴ σειρά της ἔκαμε ἄφθονη παρα-γωγὴ νέων στελεχῶν. Παρὰ τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος ὥπλισαν μὲ πολύτιμη πείρα εἰς ὁργανώσεις καὶ τώρα τελευταῖα ἀποδύ-θηκαν αὐτὲς σὲ κοινούς ἀγῶνες κατὰ τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἀνίερης ἐκστρατείας σκοτεινῶν δυνάμεων, ποὺ ἔχουν σκοπὸ ν' ἀποδυναμώσουν τὴ σύγχρονη Ἑλλάδα

φυλακτήριον καὶ ἁγιασμὸν ψυχῆς τε καὶ σώ-ματος, εἰς ἀποτροπὴν πάσης φαντασίας καὶ πονηρᾶς πράξεως καὶ ἐνεργείας διαβολικῆς, κατὰ διάνοιαν τῆς ἐν τοῖς μέλεσί μου ἐνερ-γουμένης...».

Μὲ τὸ Χριστὸ στὴν ψυχὴ της, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, μπορεῖ καὶ νικᾶ πάντα. Καὶ μα-ζὶ μὲ τὸν ἀπόστολο κράζει «Παντὰ ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ» (Φίλιπ. 4, 13). Καὶ ὅπως ὁ ποιητὴς, τὸ ἴδιο λέγει καὶ αὐτὴ. «Μαζὶ σου εἰμαι παντοδύναμη καὶ νικήτρια ὅλων τοῦ κόσμου». Μαζὶ σου. Μαζὶ σου Χρι-στέ. Μόνο μαζὶ σου. «Φεύγοντας, γράφει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ἀπὸ τὴν ἁγία Τράπεζα γινόμεθα σὰν λιοντάρια. Βγάζουμε φωτιά ἀπὸ τὸ στόμα μας. Τόσο φοβεροὶ γινόμεθα στὸ διάβολο».

Πάντοτε ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα μὲ τέτοια δύναμι προχωρεῖ ἀποφασιστικὰ στὴ ζωὴ τῆς ἀγνότητος, ἔτοιμη πάντοτε, ἂν ποτε παρα-

στῇ ἀνάγκη, σὰν ἡρωίδα τοῦ Χριστοῦ, ἡρωί-δα τῆς ἀγνότητος, νὰ φτιάξῃ μιὰ δική της Ἀραπίτσα καὶ ἓνα δικό της Ζάλογγο. Καὶ ὅπως ἐκείνη ἡ Σωσάννα τῆς Π. Διαθήκης ἔτσι κι' αὐτὴ εἶναι ἔτοιμη νὰ διακηρύξῃ σὲ ὁποιοδήποτε ἐπιβολέα τῆς ἀγνότητός της: «Ἀφρετώτερόν μοί ἐστι μὴ πράξασαν ἐμπε-σεῖν εἰς γείρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον Κυρίου» (Λευιτ. 23).

Ἄς τὸ μάθῃ ὅλος ὁ κόσμος ὅτι ἡ Χρι-στιανὴ νέα, ἡ Χοιστιανὴ γυναῖκα, πεθαίνει, ἀλλὰ δὲν παραδίδεται στὴν ἁμαρτία ποτὲ καὶ μὲ κανένα τρόπο. Γιατὶ τὴν ἀγνότητα τὴν ἔχει σὰν τὸ πῶ πολύτιμο καὶ πανάκριβο πνευματικὸ καλλυντικὸ ποὺ τὴν κάνει δυορ-φη καὶ ὡσαύτα στὸ Θεό, στοὺς ἀγγέλους καὶ στοὺς ἀνθρώπους.

ἀπὸ τὶς παραδοσιακὰς θρησκευτικὰς καὶ ἐθνικὰς παραδόσεις τῆς.

Ἀναρωτιέται κανεὶς γιὰτὶ τόσο μένος ἐναντίον ἀνθρώπων ποὺ προσφέρουν τὰ πάντα, χωρὶς ἀνταλλάγματα, γιὰ τὴν δόξα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ συμφέρον τῆς σημερινῆς διαβρωμένης ἀπὸ τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν ξενομανίαν ἑλληνικῆς κοινωνίας; Τὸ φοβερὸ μένος προσμειρᾷ τὴν ἀξία καὶ τὴ δύναμι ποὺ ἀποδίδουν οἱ ἔχθροὶ στὸ ζωντανὸ αὐτὸ κομμάτι τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ἔργο τῶν ὁργανώσεων εἶναι βέβαια γνωστὸ στὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι μεγάλη καὶ ἡ ἐπίδρασι τῶν μέσων ἐνημερώσεως στὴν κοινὴ γνώμη καὶ ἐπειδὴ τώρα τελευταῖα αὐτὰ κινημένα ἀπὸ μία ὁρατὴ δύναμι σὲ μία ἀπὸ κοινὸ ὄργανωμένη ἐπίθεσι κατὰ τῶν χριστιανικῶν σωματείων, δικαιοῦνται καὶ ὑποχρεοῦνται καὶ αὐτὰ νὰ ἀμυνθοῦν, νὰ ἀπολογηθοῦν καὶ νὰ δια φωτίσουν τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ξεσκεπάζοντας τοὺς συκοφάντες.

Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ δὲν χρειάζεται νὰ παρακολουθήσουμε τὸ σύστημα δυσφημίσεως καὶ καταφρονήσεως τῶν ἀντιπάλων μας. Νομίζουμε, δι, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουν ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ἀναγνωρίσουν τὸ ἔργο μας καὶ θὰ τὸ προβάλλουν (αὐτὸ δὲν θὰ μᾶς πείραζε) ἀλλὰ ἀντίθετα τὸ διαβάλλουν καὶ μᾶς παρουσιάζουν οὔτε λίγο οὔτε πολὺ σὺν σκοταδιστὰς καὶ ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας (αὐτὸ πολὺ μᾶς πειράζει καὶ δὲν εἶναι καθόλου σωστό), δὲν μένει ἄλλος τρόπος νὰ ἀνατρέψουμε τὰ πονηρὰ ἀλλὰ ἰσχυρά τους βέλη, παρὰ μόνο μὲ τὰ μικροῦ βεληνεκοῦς βέλη μας μέσῳ τοῦ περιοδικοῦ μας, κάνοντας αὐτοσυστάσεις γιὰ μᾶς καὶ τὸ ἔργο μας. Ἔτσι ἀνοίγουμε αὐτὴ τὴ σελίδα, ποὺ χωρὶς νὰ τὸ ἔχουμε συστηματικὰ ἐπιδιώξει, θᾶναι κατὰ κάποιον τρόπο καὶ ἡ ἴδια ἡ ἱστορία μας, ποὺ ἔλειπε τόσο καιρὸ καὶ γιὰ μᾶς τοὺς ἰδίους.

Ἡ μνήμη τῶν παλαιότερων μελῶν μας, καθὼς καὶ τὰ πρακτικὰ καὶ ἡ ἀλληλογραφία τῆς ἀδελφότητος μᾶς ὁδηγεῖ πενήντα χρόνια παλαιότερα. Στὴ Θεσσαλονίκη ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὑπῆρχαν πολλὰς βυ-

ζαντινὰς ἐκκλησίαις, μὲ ἀραιὰ ἐκκλησίασμα, ὅπου σπάνια ἀκούγονταν λόγος Θεοῦ καὶ ἐκεῖνος ρητορικός, ἱερός, χωρὶς ἀναγεννητικὸ περιεχόμενο.

Μία μικρὴ παρέα φλογερῶν Χριστιανῶν, ποὺ ἀπετέλεσαν τοὺς πυρῆνες τῆς κατοπινῆς Ἀδελφότητος διάβαζαν τὴν Ἀγία Γραφὴ στὸ ἐπιτροπικὸ τοῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων. Ἦταν τόση ἡ ἄγνοια τοῦ λαοῦ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὥστε θεωρήθηκαν σὺν αἰρετικοὶ μόνο καὶ μόνο γιὰτὶ εἶχαν στὰ χέρια τοὺς τὴν πηγὴ τῆς πίστεώς μας καὶ τὴν μελετοῦσαν μὲ ἀγάπη καὶ προθυμία περισσή. Ἐφτασαν οἱ καλοὶ, ἀλλὰ ἀπληροφόρητοι (ἀφημένοι μᾶλλον στὴν ἄγνοια ἀπ' τὴν ἀδιαφορία τῶν ἐπισήμων ταγῶν τῆς Ἐκκλησίας) ἐκεῖνοι Χριστιανοὶ νὰ καταγγελοῦν στὴν Ἱερὰ Μητρόπολι αὐτὴν τὴν ἱερὴ προσπάθεια τῶν εὐσυνειδήτων ἐκείνων πιστῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ φλογερεῖς ὅμως ἐκεῖνες ψυχὰς δὲν πτοήθηκαν. Ἀντίθετα ἀνέπτυξαν τόση δραστηριότητα, ὥστε τὸ ἔτος 1928 ἱδρυσαν τὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἀδελφότητα «Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία», διάδοχος κατὰστασι τῆς ὁποίας εἶναι ἡ σημερινὴ Ἀδελφότης «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ». Περισσότερα ὅμως γιὰ τὰ γεγονότα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς στὸ ἐπόμενο φύλλο μας.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐλάβομεν τὰ κάτωθι βιβλία:

— Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου: Ἀγωνία καὶ ἐλπίς, σελ. 32, Δράμα 1975.

— Ἰωάννου Τσαγγαλίδου, θεολόγου: Προτυπώσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐν τῇ Παλαιᾷ, σελ. 64, Θεσσαλονίκη 1975.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἀνάγκη ψυχικῆς γαλήνης

Ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν καὶ ζωὴν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ λησμονῇ οὗτος τὰς περιόδους ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν εὐκαιρίας διὰ περισυλλογὴν, ψυχικὴν ἡρεμίαν καὶ κατάνυξιν. Ἦδη διανύομεν τὴν περίοδον τοῦ Τριωδίου. Πόσοι ὅμως ἐσκέφθησαν διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνακαίνισίν των; Ἀσχολοῦνται μὲ πολλὰ οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι. Ἀδιαφοροῦν ὅμως διὰ τὴν ψυχὴν των. Τρέχουν παντοῦ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Θὰ ἀκούσουν τραγούδια καὶ θὰ ξεσυτῇσιν εἰς χοροὺς καὶ διασκεδάσεις. Δὲν θὰ ἀκούσουν ὅμως τὸν ὕμνον τῆς Ἐκκλησίας «τῆς μετανοίας ἀνοιξόν μοι πύλας Ζωοδότα». Πόσοι θὰ ζητήσωμεν τὴν συγχώρησιν; Πόσοι θὰ μετανοήσωμεν δι' ὅσα ἐπράξαμεν καὶ πράττομεν συνεχῶς ἐναντίον τοῦ Κυρίου; Περίοδος μετανοίας τὸ Τριῶδιον. Ἀλλαγὴν νοοτροπίας ζητεῖ ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὰ μέλη της. Εἰς προετοιμασίαν καλεῖ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἡ Ἐκκλησία, ὥστε νὰ δεχθῶν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Τὸ Τριῶδιον καὶ ἡ Μ. Τεσσαρακοστὴ εἶναι ἡ περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ πιστὸς θὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὴν ψυχικὴν του γαλήνην καὶ ἡρεμίαν. Καὶ ἔχει τὴν ἀνάγκην ἀπὸ γαλήνην ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ τὴν προσφέρει πλουσιοπάροχα. Θὰ τὸ κατανοήσωμεν αὐτό; Τότε ὁπωσδήποτε θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Πάσχα προετοιμασμένοι.

Παραεκκλίσεις ἠθικοῦ μαρasmus

Τὸ ὅτι εἶναι παραεκκλίσεις ἐκ τῶν παραδόσεων τῆς οἰκογενειακῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς ἡ μελετομένη αὐτόματος ἔκδοσις τοῦ διαζυγίου ὁμολογεῖται ἀκόμη καὶ ἀπὸ αὐτοῦς οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἄμεσον συμφέρον. Αὐτὸ δύναται ὁ καθεὶς νὰ τὸ διαπιστώσῃ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι συνεχῶς γραπτῶς καὶ προφορικῶς εἰς μικρὰς ομάδας ἢ καὶ εἰς εὐρύτερους κύκλους οἱ ταχθέντες ὑπὲρ τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου

προσπαθοῦν νὰ δικαιολογήσουν τὴν θέσιν των καὶ νὰ πείσουν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ πιστεύσουν ὅτι τὸ αὐτόματον διαζύγιον εἶναι λύτρωσις. Ἀγωνίζονται ὥστε συντόμως νὰ καταστῇ νόμος τοῦ κράτους ὁπότε θὰ ἐπιτευχθῶν οἱ σκοποὶ των. Αἱ παραεκκλίσεις ὅμως αὐταὶ θὰ ἀποτελέσουν τὰς καταλυτικὰς δυνάμεις τῆς ἠθικῆς μὲ βαρεῖας συνεπείας διὰ τὸν γάμον, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ παραεκκλίσεις αὐταὶ θὰ εἶναι ἡ χαριστική βολὴ διὰ τὸν παραδοσιακὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ὅσον ζῇ ἐντὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος τόσον συνεπέστερον ἐργάζεται διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἄλλων θεσμῶν.

Δὲν εἶναι ὀλίγοι αἱ ἐμπειρίαι τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ὅτι τεχνολογικὸν καὶ ἀστικὸν περιβάλλον, ἀσταθεὶς καὶ ὀλιγομελεῖς οἰκογένειαι, ἀφθονία ἀγαθῶν, κοινωνικὴ ἀσφάλεια, ἐλευθεριότητες καὶ ἀκρότητες, ὅταν μείνουν ἄνευ ἐλέγχου, ὁδηγοῦν εἰς παραεκκλίσεις ἠθικοῦ μαρasmus καὶ ἀναστατώσεων.

Τὸ αὐτὸν ἔχει εἶναι ὅτι ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος μένει ἐπιφυλακτικὸς εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν αἰτίων ποὺ προκαλοῦν τὴν ἀναταραχὴν. Λέχεται μόνον τὴν ἐπικαιρότητα τῶν τέρεψεων καὶ δὲν θέλει νὰ ἀντιληφθῇ τὴν παραπλάνησιν του. Συγκινεῖται ἀπὸ τὴν γοητείαν τῶν στιγμῶν καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν μελλοντικὴν του πορείαν. Πῶς λοιπὸν θὰ ἀντισταθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς αὐτάς τὰς παραπλανητικὰς παραεκκλίσεις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν προσκαίρων παρορμήσεών του, ὥστε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τῆς ἐκπληρώσεως τῶν μακροπροθέσεων ὑποχρεώσεων; Ὁ πλέον ἀσφαλὴς τρόπος εἶναι ἡ σύνδεσις μὲ τὴν ἀποκάλυψιν καὶ ἡ ἀκριβὴς τήρησις ὅλων τῶν παραγγελλομένων ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς παραδόσεως.

Τὰ θρησκευτικὰ διδακτικά βιβλία τοῦ Γυμνασίου

Νὰ ἀποσυρθῶν ἐκ τῆς κυκλοφορίας τὰ

διδασκτικά βιβλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν τῆς Ε' καὶ Στ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου ζητεῖ ἡ Πανελλήνιος Ἑνώσις Θεολόγων ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Εἶναι οἱ περισσότερον ἀρμόδιοι οἱ διδάσκοντες θεολόγοι νὰ ἀποφανθοῦν περὶ τῆς καταλλήλότητος τῶν κυκλοφορησάντων κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος νέων διδασκτικῶν βιβλίων τῶν θρησκευτικῶν. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ διδάσκοντες θεολόγοι ζητοῦν νὰ ἀποσυρθοῦν ἐκ τῆς κυκλοφορίας τὰ νέα αὐτὰ βιβλία. Καὶ ἄλλοτε ἐτονίσθη εἰς τὴν στήλην αὐτὴν ὅτι εἰς τὰ σύγχρονα Γυμνάσια πρέπει νὰ κυκλοφοροῦν θρησκευτικὰ βιβλία κατάλληλα ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Κυρίως νὰ ἀποπνέουν πνευματικὸν ἄρωμα, νὰ ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, νὰ καλλιεργοῦν θρησκευτικῶς τὸν μαθητὴν, νὰ οἰκοδομοῦν, νὰ κἀμνουν σαφεῖς τὸ ἰδεολογικὸν περιεχόμενον καὶ νὰ ἔχουν συνοχήν, οὕτως ὥστε νὰ ἐπιφέρουν ψυχικὴν ἡρεμίαν εἰς τὸν ἀναστατωμένον ἀπὸ πολλοὺς ἐρεθισμοὺς μαθητὴν. Τὸ σχολικὸν βιβλίον πρέπει νὰ γίνῃ συναρπαστικὸν ἀνάγνωσμα. Ἐνισχυόμενον δὲ καὶ ἀπὸ τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν τοῦ καθηγητοῦ θὰ ἐπλύη πολλὰ πνευματικὰ προβλήματα τοῦ μαθητοῦ. Ἐλπίζεται ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων θὰ δώσῃ τὴν δέουσαν προσοχήν, ὥστε τὰ διδασκτικά βιβλία τῶν θρησκευτικῶν νὰ εἶναι ἄρτια κατὰ τὸ δυνατόν περισσώτερον.

Βοήθεια πρὸς τὰ θύματα τοῦ θρησκευτικοῦ διωγμοῦ

Ἐκκλήσιν πρὸς τὰ μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπευθύναν δύο ὀρθόδοξοι κληρικοὶ τῆς Ρωσσίας διὰ νὰ βοηθήσουν θετικὰ τοὺς καταδιωκομένους Χριστιανοὺς ἀπὸ τὸ καθεστῶς τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Οἱ ἱερεῖς οὗτοι ἐκάλεσαν τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν νὰ ἐλθῇ ἀρωγὸν εἰς τὰ θύματα τοῦ θρησκευτικοῦ διωγμοῦ καὶ νὰ ἀπαιτήσῃ «διεθνή» ἔλεγχον τῶν διαφόρων ἐν Ρωσίᾳ ψυχιατρικῶν κλινικῶν καὶ θεραπευτηρίων διὰ νὰ διαπιστωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν εὐρισκομένων Χριστιανῶν εἰς τὰ ἱδρύματα ταῦτα. Καταγγέλλουν οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ τὴν μεγάλην ἔλλειψιν ἀντιτύπων τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ προτείνουν τὴν διοργάνωσιν διεθνῶν διαμαρτυριῶν καὶ τὴν

σύστασιν τακτικῶν ἐκκλησιαστικῶν δεήσεων ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Οἱ Χριστιανοὶ οἱ ὅποιοι ζοῦν καὶ κινοῦνται ἐλευθέρως εἰς τὴν χώραν τῶν ἀφείλουν νὰ ὁργανώσουν δεήσεις καὶ ἱκεσίας πρὸς τὸν Θεὸν διὰ νὰ φωτίσῃ τοὺς ὑπευθύνους νὰ δώσουν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἐκτελοῦν ἐλευθέρως τὰ θρησκευτικὰ τῶν καθηκοντα.

Ἡ διακοπὴ παραστάσεων θεατρικοῦ ἔργου

Ἐντονοὶ ὑπῆρξαν αἱ ἀντιδράσεις τῶν πινύτων τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τῶν θεατρικῶν παραστάσεων ἔργου θεωρηθέντος ὡς πορνό. Ἡ ὑπόθεσις ἐφθάσε μέχρι τοῦ δικαστηρίου καὶ οἱ ὑπεύθυνοι κατεδικάσθησαν μὲ φυλάκισιν. Ἔτσι διεκόπησαν αἱ παραστάσεις τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Δριμύτατον ὑπῆρξε τὸ κατηγορῶν τοῦ κ. Εἰσαγγελέως κατὰ τῶν ὑπευθύνων. «Ἡρόστρατος» ἐχαρακτηρίσθη ὁ συγγραφεύς. Ἐπενθυμίσθησαν οἱ ὑποχρεώσεις αὐτῶν νὰ καυτηριάξουν τὸν σοδομισμὸν καὶ ὄχι νὰ τὸν προβάλλουν.

Δυστυχῶς τὰ πορνὰ δίδουν καὶ παίρνουν εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ὅλοι προσπαθοῦν νὰ καλυφθοῦν ὅπισθεν τῆς τέχνης. Ὑπὲρ αὐτῆς συντάσσονται ὅσοι κινοῦνται ἀπὸ ἰδιωτελεῖς σκοποὺς. Ἐχουν παρανοήσει τοὺς στόχους τῆς τέχνης καὶ ἐν ὀνόματι τῆς τέχνης γίνονται πολλῶν εἰδῶν παρεκτροπαί.

Καὶ ἄλλοτε ἐπεσημάνθη ὑπὸ τῆς στήλης αὐτῆς ὅτι πολλὰ θεατρικὰ καὶ κινηματογραφικὰ ἔργα σημειώνουν ἐμπορικὴν ἐπιτυχίαν ὀφειλομένην εἰς τὴν προκλητικότητα καὶ τὰς τολμηρὰς σκηνάς τῶν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν μορφὴν καὶ τὸ εἶδος τῆς τέχνης ποῦ δῆθεν ἐκπροσωποῦν. Ἀδιαφοροῦν οἱ παράγοντες τῶν ἔργων αὐτῶν διὰ τὸν σκανδαλισμὸν καὶ τὴν ἠθικὴν φθοράν ποῦ προξενοῦν εἰς τοὺς θεατάς. Τὰ ἐπιχειρήματα τῶν μαρτύρων ὑπερασπίσεως φανερόνουν ὅτι ὅσοι ἀποκλίνουν ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ καθηκόντος καὶ τῶν εὐθυνῶν ἐναντὶ τῶν συνανθρώπων τῶν καὶ ἀγνοοῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀρετὴν χάνουν τὴν ἐπαρὴ μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ ὁδηγοῦνται ἐκεῖ ὅπου τὰ ἐνστικτα καὶ ἡ αἰσθησιακὴ ζωὴ θέλουν.

Οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκμεταλλεύε-

ται τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ψυχαγωγηθῇ. Ἡ ὑποχρέωσις δὲν εἶναι νὰ προσφέρουν ὅ,τι ὠραῖον καὶ ὠφέλιμον εἶναι δυνατόν νὰ προσφερθῇ πρὸς τέρεψιν καὶ ἡθικὴν οἰκοδομήν. Διαφορετικὰ ὁ δρόμος εἶναι λανθασμένος καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἡ πτώσις, ἡ διαφθορά καὶ ὁ πνευματικὸς μαρασμός. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ συνειδητοποιηθῇ ἡ ὑποχρέωσις αὐτὴ κάθε ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος θὰ ἀποφασίσῃ νὰ μετέλθῃ τὸ ἔργον αὐτόν.

Αἰσθησις καὶ ικανοποίησις ἀπὸ τὴν θέσιν ἐναντι τῶν πορνῶ δουλευτοῦ τῆς Θεσσαλονίκης

Μετ' ἰδιαίτερας ικανοποιήσεως οἱ Χριστιανοὶ τῆς Θεσσαλονίκης ἀνέγνωσαν τὰ ὅσα ἐπεσήμανε διὰ τὰ πορνὰ ὁ βουλευτὴς τῆς Θεσσαλονίκης κ. Στέλιος Παπαθεμελῆς. Δὲν εἶναι μόνον οἱ δημοκρατικοὶ θεσμοὶ ποὺ πρέπει νὰ προστατευθῶν. Εἶναι καὶ οἱ ἡθικοὶ φραγμοὶ οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλεται νὰ τεθοῦν εἰς βάθος καὶ πλάτος διὰ τὴν δημιουργίαν ὑγιоῦς κοινωνίας. Ὅσον περισσότερο ἡθικῶς καλλιεργηθῶν οἱ ἄνθρωποι, τόσον ἀποτελεσματικώτερον θὰ ὁργανωθῇ ἡ κοινωνικὴ ζωὴ. Πολλοὶ Χριστιανοὶ τῆς Θεσ/νίκης ἔστειλαν εἰς τὴν Βουλὴν τὸν κ. Παπαθεμελῆν διὰ νὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς δημιουργίας προϋποθέσεων ἡθικῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ προεκάλεσαν αἰσθησιν καὶ ικανοποίησιν τὰ ὅσα ὁ κ. Παπαθεμελῆς ὑπεστήριξεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ εἰς τὸ Κοινοβούλιον ἔχουν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ καλύψουν

νομικῶς τοὺς θεσμοὺς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀνυψώνουν ἡθικῶς, πνευματικῶς καὶ κοινωνικῶς τὸν λαόν.

Ὁ ὑγιὲς κοσμοθεωριακὸς καὶ βιοθεωριακὸς προσανατολισμὸς τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου

Ἀπὸ ὑγιᾶ κοσμοθεωριακὸν καὶ βιοθεωριακὸν προσανατολισμὸν ἔχουν ἀνάγκην οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι καὶ ἰδιαίτερος οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς μᾶς. Κανένα μεταρρυθμιστικὸν σύστημα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ ἂν εἰς τὰ θεμέλιά του δὲν τεθοῦν αἱ δυνάμεις καὶ τὰ στηρίγματα τῆς θείας ἀποκαλύψεως καὶ τῆς παραδόσεως. Συχνὰ οἱ με, ἄλλοι ἀπὸ τὴν πείραν τῆς ζωῆς τῶν συμβουλευτῶν τοὺς νέους νὰ περιορίζουν τὰ ἐνδιαφέροντά τους εἰς τοὺς συγκεκριμένους στόχους τῆς ζωῆς τῶν. Παρατρύνουν τοὺς νέους νὰ σπουδάσουν, νὰ σταδιοδρομήσουν ἐπαγγελματικὰ, νὰ ἀποκατασταθῶν καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν τὰς δυνατότητάς των. Εἶναι καὶ αὐταὶ καλὰ παροτρύνσεις. Θὰ ἦτο ὅμως καλλίτερον ἂν αἱ συμβουλαὶ ἀνεφέροντο εἰς τὸν κοσμοθεωριακὸν καὶ βιοθεωριακὸν προσανατολισμόν. Ἄν μάθουν οἱ ἄνθρωποι νὰ πιστεύουν εἰς τὸν Θεόν, νὰ ἀγαποῦν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ πειθαρχοῦν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἐδωγγελίου ὅπως ὁποῦντε συμβάλλουν εἰς τὴν δημιουργίαν ὑγιоῦς κοινωνίας. Πότε ὅμως θὰ ἴδωμεν τοιαύτην κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἀγάπη καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Χριστοῦ θὰ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν;

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἑτησία συνδρομή: Ἑσωτερικοῦ δοχ. 30 — Ἑξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΥΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΕΓΙΣΤΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Μάρτιος 1976

Ἀριθ. φύλλου 363

Η ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Δὲν εἶναι δικαιοσύνη μόνον τῶν ὀλίγων ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ὅτι ἡ ἐποχή μας διέρχεται ἕνα κρίσιμον στάδιον εἰς ὅλας τὰς ἀξίας. Ἀλλ' εἶναι ὁμολογία ὅλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀγαποῦν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἑλληνο-χριστιανικὸν πολιτισμόν. Ὅλοι τοὺς ὁμολοῦν διὰ μίαν μεγάλην πνευματικὴν, κοινωνικὴν καὶ ἰδεολογικὴν κρίσιμότητα. Ἐπισημαίνεται ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰς πηγὰς του. Καὶ πηγαὶ τοῦ ἑλληνορθόδοξου Χριστιανοῦ εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος χριστιανικὴ πίστις καὶ ἰδεολογία. Καὶ ὅχι ἁπλῶς μία κάποια ἰδεολογία, ἀλλ' αὐτὴ ἡ οὐσία τῆς πνευματικῆς ὑποστάσεως τοῦ ἀνθρώπου. Γίνεται πλέον αἰσθητὴ ἡ ἀναιμικότης τῆς τυποποιημένης σκέψεως καὶ ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἀξιοποιήσεως περισσότερο καὶ συστηματικώτερον τῆς ἀνεκτιμήτου πνευματικῆς κληρονομίας. Ὁ ὄγκος καὶ τὸ βάρος αὐτῆς τῆς κληρονομίας εἶναι τὸ μοναδικὸν προνόμιον τοῦ ὀρθοῦ προσανατολισμοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον πάσης ἐποχῆς.

Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι καὶ ἀποτελεῖ καὶ ἔτσι πρέπει νὰ τὴν αἰσθανόμεθα οἱ Ἕλληνες Χριστιανοί, τὸ καύχημα καὶ τὴν ἀνοπιοήν μας. Οἱ ὀρθόδοξοι κατέχουν τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ γνησίαν καὶ πιστήν, ὅπως τὴν ἐφάνέρωσεν ὁ Κύριος.

Αὐτὴν τὴν παρακαταθήκην ὀφείλουν οἱ Χριστιανοὶ νὰ διαφυλάξουν καὶ νὰ παραδώσουν χωρὶς νοθεύσεις καὶ παραποιήσεις. Χωρὶς ὑποχωρήσεις καὶ συμβιβασμούς. Ἐχει δύναμιν ἡ Ὁρθοδοξία. Ἐχει ἀγωνιστικότητα. Ἀκτινοβολεῖ καὶ φω-

τίζει. Νοθετεῖ καὶ σώζει. Αὐτὴ θὰ σώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τοῦ καταποντισμοῦ εἰς τὸ χάος τοῦ ἀνασιταμένου συγχρόνου κόσμου τὸν εἰλικρινῆ ἀγωνιστήν.

Ἡ Ὁρθοδοξία ἐθιράμβευσεν εἰς τὸ παρελθόν. Ἡ νίκη τῆς ὀφείλεται εἰς τὴν ἀγωνιστικότητά καὶ εἰς τὸν δυναμισμόν τῆς. Γνωρίζει διατὶ μάχεται. Ἐχει συγκεκριμένους σιόχους: Τὴν θέωσιν καὶ τὸν ἁγιασμόν τοῦ πιστοῦ. Οἱ ἀγωνιζόμενοι διὰ τὴν Ὁρθόδοξον χριστιανικὴν πίσσιν ὁμολογοῦν τὸν Χριστόν, ζοῦν τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶναι ἕτοιμοι νὰ θυσιάσθωσιν διὰ τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἄν παρατηροῦνται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας σοβαρὰ πνευματικὰ ἀδυναμίαι αὐταὶ ὀφείλονται εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Εἶναι ὅμως καὶ δυνατὴ καὶ ἀναγκαία ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ρίζαν του, τὴν Ὁρθοδοξίαν. Εἰς ἐκείνην ὅπως τὴν Ὁρθοδοξίαν τὴν ὅποιαν ἐβίωσαν οἱ Πατέρες καὶ οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας. Διότι οἱ ἄνθρωποι προσπαθοῦν νὰ μορφοποιήσουν ἕνα ἰδικόν τους τύπον Ὁρθοδοξίας. Αὐτὴ ὅμως δὲν θὰ ἔχῃ οὔτε τὸν δυναμισμόν, οὔτε τὴν ἀγωνιστικότητά, οὔτε τὸ πνεῦμα τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ κενοῦ μνήματος. Θὰ εἶναι ἕνας τύπος Ὁρθοδοξίας κατὰ τὰ μέτρα, τὰς ἀδυναμίας καὶ ἀπαιτήσεις αὐτῶν οἱ ὅποιοι ἐπιδιώκουν νὰ τὴν ὑποτάξουν εἰς τὰ πάθη τῶν μόλις εὗρουν τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν.

Οἱ ὀρθόδοξοι πιστοὶ ἔχουν μεγάλην ὑ-

ποχρέωσιν όχι απλώς να επισημαίνουν τās αδυναμίας της εποχής μας, αλλά να τονίζουν την αναγκαιότητα του αγιασμού του ανθρώπου. Είναι αυτό το όποιον απαιτούν οι καιροί μας, αλλά δεν υπάρχουν οι φωτεινοί οδηγοί, οι όποιοι θα κάμουν συγκεκριμένον σκοπόν το αίτημα του αγιασμού. Χρειάζεται ή νέα ζύμη δια την ανακαίνισιν του ανθρώπου και την συμφιλίωσίν του με τόν Θεόν. Είναι γεγονός ότι ο άνθρωπος έχει λοξοδρομήσει από την πορείαν της συναντήσεώς του με τόν Θεόν και τα χέρια του είναι ακάθαρτα. Έχει ανάγκην αγιασμού. Πρέπει να ριφθῇ εἰς τὸ λυτρωτικὸν ὕδωρ τοῦ καθαρισμοῦ.

Ἡ Ὁρθοδοξία θέλει νὰ ἐνώσῃ τὸν ἄνθρωπον μετὰ τὸν Θεὸν καὶ νὰ τὸν σώσῃ. Θέλει νὰ ἐμνεύσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς της τὸν ἐνθουσιασμόν διὰ μίαν ὑψηλὴν καὶ ἰδεώδη ζωὴν. Εἶναι πηγὴ ἀγωνιστικότητος καὶ μεγάλων ἔργων. Δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὸ νὰ ὑποδείξῃ τὴν βοήθειαν πρὸς τοὺς πάσχοντας, ἀλλὰ τονίζει ἰδιαίτερος τὸ «πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ διάδος πτωχοῖς». Δὲν θεωρεῖ ἀρετὴν τὴν μεσότητά μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων, τῆς υπερβολῆς καὶ τῆς ἐλλείψεως, ὅπως ἐπίστευεν ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἀπαιτεῖ τὸ τέλειον καὶ ἀπευθύνεται πρὸς πάντας, «γίνεσθε τέλειοι ὡς ὁ οὐράνιος Πατήρ». Δὲν παραγγέλλει νὰ συγκυρωθῇ μία φορὰ ἢ δύο ἢ ἐπτά, ἀλλ' ἐπ' ἀπειρον. Δὲν ὑπόσχεται ἡσυχον ζωὴν, εὐκόλους ἐπιτυχίας καὶ ἐπαίνους, ἀλλὰ τὸ μαρτύριον, τὰς θλίψεις, τὸν σταυρόν.

Οἱ ἄνθρωποι γοητεύονται ἀπὸ τὰς μεγάλας προσωπικότητας τοῦ παρελθόντος καὶ μετὰ μεγάλην ὀρεξιν διαβάθουν τὴν ἱστορίαν των. Θαυμάζουν τὰ κατορθώματά των. Ἡ Ὁρθοδοξία ἰδιαίτερος ἱκανοποιεῖ αὐτὴν τὴν φυσικὴν ὁρμὴν τοῦ ἀνθρώπου, διότι προβάλλει τοὺς ἀγῶνας, τὴν πίστιν, τὴν εὐσέθειαν καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα ὅλων τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ὁρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως. Προφηταί, Πατρίρχαι, Μάρτυρες, Ὅσοι ὅλων τῶν ἐποχῶν τῆς ἱστορικῆς πορείας τοῦ ἀνθρώπου παρελθόντων ἀντλήσαντες δύναμιν ἀπὸ τὴν θεῖαν ἀποκάλυψιν. Ἡ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας διδάσκει όχι ἡμί-

μετρα καὶ συμβιβασμοὺς εἰς τὴν ἀγωνιστικότητα ἐπὶ τῆς πίστεως, ἀλλ' ἀφοσίωσιν σταθεράν, εἰλικρινῆ καὶ ἀδιάκοπον.

Ἐδοκιμάσθησαν τὰ νομιζόμενα στηρίγματα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀπεδείχθησαν ἀνεπαρκῆ. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μετὰ τὰς ἀφηρημένās ἰδεολογίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσουν τὰς διακοιγείσας βαθεῖας πληγὰς. Οἱ ἄνθρωποι θέλουν συγκεκριμένās πραγματικότητας καὶ χειροπιαστὰ παραδείγματα. Αὐτὰς τὰς πραγματικότητας μόνον ἡ Ὁρθοδοξία ἀποκαλύπτει, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ἔκφρασις τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Συναρπάζεται ἡ καρδία τοῦ πιστοῦ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου θὰ ἐπικρατῇ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη. Κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς θουσίας καὶ τῆς ἀγωνιστικότητος.

Ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ γίνεται δύναμις εἰς τοὺς ἀγῶνας του. Ἀποστρέφεται τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ ζητεῖ τὴν ἀνύψωσιν ἐπὶ τὸν σταυρὸν τοῦ παροδικοῦ. Νοσταλγεῖ τὸ ἰδεῶδες καὶ τὸ ὑπερκόσμιον. Ζῇ συνεχῶς ὡς ἀνανεωμένος ἄνθρωπος ὁ ὁρθόδοξος Χριστιανός.

Οἱ βαθεῖς Χριστιανοὶ ἔχουν μίαν ἐμπειρίαν ὅτι ὅσοι ἔχουν ἐσωτερικὴν ὠραιότητα ζοῦν ἐξαιρετικὰς πραγματικότητας καὶ ὑπερόχους ἀληθείας. Ἡ ἀγάπη τοὺς ἐκτείνεται χωρὶς περιορισμοὺς καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ὑψίστη σύλληψις εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασεν ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ὅταν ἡ ζωὴ ἐμνεύεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τότε φθάνει εἰς τὴν μορφήν τῆς καλωσύνης.

Παροδῖται τῆς ζωῆς εἶναι ὅσοι εὐρίσκονται μακρὰν τῆς ἀληθείας καὶ παλαῖουν μέσα εἰς τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους. Εἶναι ὅσοι ἐπίστευσαν ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ὕλικὴ καὶ αἰσθησιακὴ ἡδονή, τὴν ἐκυνήγησαν ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ἐρροφῆξαν ἀκόρταγα τὰ ἡδύποτά της. Εἶναι ὅσοι ἐξετροχίασαν τὰ ἀγνὰ αἰσθηματά τους καὶ ἐθρυσμιάτισαν εἰς ἀσκόπους ἀγῶνας τὴν θέλησίν των. Ὅλοι αὐτοὶ ἐλοξοδρόμησαν καὶ ἔπεσαν «παρὰ τὴν ὁδόν» θλιβεραὶ παροδῖται ἀναμένοντες τὸν πνευματικὸν θάνατον.

Ἀπὸ τὴν τραγικὴν αὐτὴν κατάστασιν εἶναι δυνατόν νὰ ἀνασπρῇ ὁ παροδῖτης

Ἀντιαιρετική στήληΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑΚΕ'

ΕΡΩΤ.: Περιμένουμε, κ. καθηγητά, ν' ἀκούσουμε σήμερα τίς μαρτυρίες γιά τὸν τριαδικὸ Θεὸ ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν Πράξεων ποὺ ἀκολουθεῖ μετὰ τὰ Εὐαγγέλια.

ΑΠΑΝ.: Τίς μαρτυρίες ἀπὸ τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων θὰ τίς δοῦμε, ὅταν μιλήσουμε γιά τὴν θεότητα καὶ προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ εἶνε πάρα πολλές. Τώρα τονίζω μόνον τοῦτο. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη γίνεται λόγος γιά τὸν Θεὸ Πατέρα, ὅτι φανερώθηκε ἐκεῖ, μίλησε ἔτσι, ἔκανε τοῦτο, διέταξε ἐκεῖνο, κάλεσε τοὺς προφῆτες, τοὺς ἔστειλε κλπ. Στὰ 4 Εὐαγγέλια γίνεται λόγος γιά τὸ Θεὸ Τίον, τὸν Ἰησοῦ, ὅτι ταῦτα ἐλάλησε ὁ Ἰησοῦς, ἐποίησε τοῦτο ἢ ἐκεῖνο ὁ Ἰησοῦς, ἐξέλεξε καὶ ἀπέ-

στειλε τοὺς μαθητάς, διέταξε καὶ ἤλεγξε ὁ Ἰησοῦς. Ἔτσι στίς Πράξεις γίνεται λόγος γιά τὸ ἅγιο Πνεῦμα ποὺ εἶνε Θεὸς ὅπως ὁ Τίος καὶ ὁ Πατήρ. Εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο, διέταξε, ἐδιέταξε, ἀπέστειλε, ἠμπόδισε, κατηύθυνε κλπ. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη: «Τάδε λέγει Κύριος». Στὴν Καινὴ Διαθήκη: «Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς». Στίς Πράξεις: «Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον».

ΕΡΩΤ.: Μᾶς συγχωρεῖτε, κ. καθηγητά, θὰ θέλαμε νὰ εἰς φωτίσουμε, ἂν ἐπὶ λέξει ἐπάρχουν ὅλες αὐτὲς οἱ ἐκφράσεις γιά τὸ ἅγιο Πνεῦμα στίς Πράξεις καὶ σὲ ποιά σημεία.

ΑΠΑΝ.: Σᾶς εἶπα, ὅτι τίς μαρτυρίες τῶν Πράξεων θὰ τίς δοῦμε μία μία, ὅταν ἀργότερα ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴ θεότητα καὶ προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ τώρα ἂν θέλετε μπορεῖτε νὰ σημειώσετε τὰ χωρία ποὺ ἔχουν τοὺς χαρακτηρισμοὺς ποὺ ἀνέφερα.

- Πράξεις 2,4 «καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθεγγεσθαι...»
 » 8,29 «εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ...»
 » 8,39 «Πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον...»
 » 15,8 «δοὺς αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον...»
 » 16,6 «κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος...»
 » 16,7 «οἷα εἶασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα».
 » 20,28 «τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐθέτο ἐπισκόπους,...»
 » 21,11 «τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον...»

ΕΡΩΤ.: Εὐχαριστοῦμε θερμῶς, κ. καθηγητά. Ἰκανοποιήθηκε πλήρως ἡ ἐρώτησί μας. Καὶ μόνο ἡ τελευταία μαρτυρία «Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον» μᾶς φθάνει.

ΑΠΑΝ.: Χαίρω ποὺ ἱκανοποιηθήκατε. Ἀλλὰ οἱ μαρτυρίες δὲν τελείωσαν. Ἡ θεία ἀποκάλυψη δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ ἀπλῶς, ἀλλὰ μᾶς πλουτίζει, μᾶς μεθάει κυριολεκτικά. Μὲ τίς πλούσιες καὶ πειστικὲς μαρτυρίες ἡ Και-

καὶ νὰ γίνῃ συνοδοιπόρος τοῦ Χριστοῦ. Θὰ μάθῃ πῶς καὶ διατὶ ἀγωνίζεται. Θὰ κατανοήσῃ τὴν ἀγωνιστικὴν θέσιν τῶν ὀρθοδόξων. Θὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι ὁ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως ἀγὼν εἶναι ἡ τροφή τοῦ ἀληθινοῦ ὁπαδοῦ τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ὁρθοδοξία διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον πρέπει οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ νὰ ἀγωνίζωνται συνεχῶς μὲ ἀυξανομένην ἀγωνιστικότητα. Καλοῦνται ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἴδουν τὴν Ὁρθόδοξον χριστιανικὴν πίσιν θριαμβεύουσαν νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις τῶν Χριστιανῶν ἀγωνιστῶν. Θὰ αἰσθανθοῦν τὴν μεγαλυτέραν ἱκανοποίησιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θὰ ἐξασφαλίσουν τὸ εἰσιτήριον διὰ τὸν οὐρανόν. «Ἐρχου καὶ ἴδε», φίλε ἀναγνώστα. Θὰ πεισθῇς ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ἕνας ἀγωνιστικὸς στίβος διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ εἶναι ὀρθόδοξος Χριστιανὸς θὰ εἶναι ἔτοιμος καὶ θλίψεις καὶ ταλαιπωρίας καὶ διώξεις καὶ χλευασμοὺς νὰ δεχθῇ καὶ μὲ καρτερίαν καὶ γενναϊότητα νὰ τὰ ἀντιμετωπίσῃ ὅλα. Αὐτὴν τὴν ἀγωνιστικότητα ἐμπνέει ἡ Ὁρθοδοξία.

Δ. Β. Χ.

νῇ Διαθήκῃ θέλει νὰ φυτέψῃ βαθεῖα μέσα μας στήν σκέψιν καί στήν καρδιά μας τίς σωτήριες ἀλήθειες, τίς ἀλήθειες πού ἐλευθερώνουν τόν ἄνθρωπο καί τόν ἀγιάζουν.

ΕΡΩΤ.: Ἀσφαλῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέ τίς ἐπιστολές του, πού δημοσιεύονται μετὰ τίς Πράξεις, θά ἔχη πάρα πολλά νά μᾶς πῇ γιά τήν ἀλήθεια τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ.

ΑΠΑΝ.: Καί βέβαια ἔχει πολλά νά μᾶς πῇ ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιά τόν τριαδικό Θεό.

Σ' ὅλα τὰ προοίμια τῶν ἐπιστολῶν ὁ Παῦλος ἀναφέρει μόνο τὰ δύο πρόσωπα: τόν Υἱό καί τόν Πατέρα. Τά ἀναφέρει δέ σάν δύο πρόσωπα μέ ἴση δόξα, ἴση τιμή, ἴση δύναμι, μέ τὸ ἴδιο κῦρος, πού ἀποτελοῦν τήν πηγὴ τῆς χάριτος καί τῆς σωτηρίας. "Ὅσα ἔχει καί ὅ,τι εἶνε ὁ Πατήρ τὰ ἴδια ἔχει καί τὸ ἴδιο εἶνε καί ὁ Υἱός. Δὲν ἀναφέρεται ὅμως σὲ κανένα προοίμιο τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ἐκεῖνο πού θέλει πρῶτα πρῶτα νά τονίσῃ ὁ χριστοκεντρικός Παῦλος εἶνε ἡ θεότης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ὅτι ὁ Υἱός εἶνε συνάναρχος καί ὁμοούσιος μέ τόν Πατέρα. "Ὅποιος πιστεῖει στήν θεότητα τοῦ Υἱοῦ πολὺ εὔκολα ἀναγνωρίζει καί τὸ ἅγιο Πνεῦμα καί πιστεῖει ὅχι σὲ ἅγια διδάδα ἀλλὰ ἅγια Τριάδα. Ἀπόδειξι εἶνε τὸ ὅτι οἱ αἵρετικοὶ πού δὲν πιστεύουν στήν τριαδικότητα τοῦ Θεοῦ δὲν πιστεύουν καί στὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ.

ΕΡΩΤ.: Δηλαδή δὲν ὑπάρχουν οὔτε ὑπῆρξαν αἵρετικοί, κ. καθηγητά, πού νά ἀρνοῦνται τὴ θεότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νά πιστεύουν στὴ θεότητα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί νά παραδέχονται ἅγια διδάδα;

ΑΠΑΝ.: "Ὅχι βέβαια. Ὁ αἵρεσιώχης "Αρειὸς πολέμησε τὴ θεότητα τοῦ Υἱοῦ καί ὁ αἵρεσιώχης Μακεδόνιος τὴ θεότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καί οἱ δύο εἶχαν τὸ ἴδιο φρόνημα. Δὲν πίστευαν οὔτε στὸν Υἱό οὔτε στὸ Πνεῦμα. Ἡ Ἐκκλησία στὴν Α' οἰκουμένη Σύνοδο συνέταξε τὰ 7 πρῶτα ἄρθρα τοῦ Συμβόλου πού μιλοῦσαν μόνον γιά τόν Πατέρα καί τόν Υἱό. Ἀλλὰ καί τότε ἡ Ἐκκλησία πίστευε στὸν τριαδικό Θεό. Δὲν εἶπε ὅμως τίποτα γιά τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Μακεδονίου καί τὴν καταπολέμισί του πρόσθεσε στήν Β' οἰκουμένη Σύνοδο καί τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα στὰ ὁποῖα γίνεται λόγος καί γιά τὸ ἅγιο Πνεῦμα.

ΕΡΩΤ.: Τὸ καθόδιγμα αὐτὸ εἶναι σπουδαῖο, κ. καθηγητά, γιὰ νὰ καταλάβουμε τὰ προοίμια τοῦ Παύλου πού δὲν ἀναφέρουν τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ἐνῶ ἀσφαλῶς καί ὁ Παῦλος πιστεῖει σὲ τριαδικό καί ὅχι δυαδικό Θεό.

ΑΠΑΝ.: Κι ἐγὼ τὸ θεωρῶ πολὺ διαρωτιστικό γι' αὐτὸ καί τὸ ἀνέφερα. Ἐξ ἄλλου καθὼς θά δοῦμε στὴ συνέχεια ὁ ἀπόστολος Παῦλος πολλές φορές καί πολὺ καθαρὰ μιλάει γιά τὴν τριαδικότητα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καί στὰ ἴδια τὰ προοίμια ὁ ἐρευνητὴς καί σπουδαστὴς τῆς Γραφῆς καί ὄχι ὁ διαστρεβλωτὴς μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι γίνεται λόγος ἡμεῖς καί γιὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα.

ΕΡΩΤ.: Πῶς, κ. καθηγητά;

ΑΠΑΝ.: Στὰ προοίμια ὁ Παῦλος ὀνομάζει τὸν ἑαυτό του κλητὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ ἢ τοῦ Θεοῦ πού εἶνε ἀρρωτισμένος, δηλαδή διαλεγμένος, γιὰ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ Χριστοῦ. Καί εὐχεται νὰ ἔχουν τὴ χάρι καί τὴν εἰρήνη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ Πατέρα καί τὸν Ἰησοῦ Χριστό.

ΕΡΩΤ.: "Αρα καμμία μνεία γιά τὸ ἅγιο Πνεῦμα.

ΑΠΑΝ.: Ἐτσι φαίνεται μέ τὴν πρώτη ἀνάγνωσι. Ἐάν τώρα ἐρμηνεύσουμε τὴ Γραφὴν μέ τὴν ἴδια τὴ Γραφὴν θά βροῦμε στίς Πράξεις τῶν ἀποστόλων νὰ λέγῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο. «Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Βαρνάβαν καί τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὁ προσέκλημαί αὐτοῦς» (Πρξ 13, 2). Σαφέστατα φαίνεται ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα διαλέγει γιά τὸν ἑαυτό του τὸν Παῦλο, «ἀφορίσατέ μου», καί τὸν καλεῖ στὸ ἔργο του.

ΕΡΩΤ.: Θαυμάσια, κ. καθηγητά. Ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνουμε τί σπουδαῖο πρᾶγμα εἶνε νὰ γνωρίζουμε καλὰ τὴν ἅγια Γραφὴ καί νὰ ἐμβαθύνουμε σ' αὐτήν.

ΑΠΑΝ.: Ἐπίσης καί γιὰ τὴ δεύτερη περίπτωση ὑπάρχουν δεκάδες χωρία στίς Ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου πού ἀναφέρουν ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα εἶνε ἡ πηγὴ τῶν χαρισμάτων καί ἡ χάρι καί ἡ εἰρήνη εἶνε καρπὸς καί ἔργο τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

ΕΡΩΤ.: Δὲν μᾶς μένει καμμία ἀμφιβολία, κ. καθηγητά, ὅτι ὁ ἀληθινὸς μελετητὴς καί τίμιος σπουδαστὴς τῆς Γραφῆς διαβάζοντας τὰ προοίμια τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου ἀντιλαμβάνεται καί τὴν παρουσία τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Παῦλος πιστεῖει σὲ τριαδικό καί ὄχι δυαδικό Θεό.

ΕΙΣΑΙ ΕΛΕΗΜΩΝ;

«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. 5, 7)

Ὁ Κύριος, ἐνανειλημμένα, καὶ μὲ πολλοὺς τρόπους, ἐδίδαξε τὴν ἐλεημοσύνη. Καὶ ὄχι μόνο τὴν ἐδίδαξε, ἀλλὰ ὑψῆρε καὶ ὁ ἴδιος ἐλεήμων. «Οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος» (Σοφ. Σειρ. 2, 11). Ἔδωσε ψωμὶ στοὺς πεινασμένους. Ποῖος δὲν θυμᾶται τὸ θαῦμα τὸ ὁποῖο ἐτέλεσε ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ στὴν ἔρημο, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χοριάσουν πέντε χιλιάδες ἄνθρωποι; «Ἐφαγον πάντες, σημεῖον ἐστὶν ὁ Εὐαγγελιστὴς, καὶ ἐχοριάσθησαν» (Ματθ. 14, 20). Παρηγόρησε ὀλιμημένους. «Μὴ κλαῖε», εἶπε στὴ χήρα τῆς Ναὶν ποῦ ὀρηνούσε τὸ νεκρὸ παιδί της. Ἔδωσε τὴν υἰεὶα σὲ ἀρρώστους. Θεράπευσε τυφλοὺς, κωλοὺς, λεπρούς, παραλυτικούς, δαιμονιζομένους. Καὶ τί καλὸ δὲν ἔκανε; «Ὅπως διεκήρυξε ὁ ἀπ. Πέτρος, ὁ Ἰησοῦς, «διῆλθεν εὐεργειῶν καὶ ἰώμενος πάντα» (Πράξ. 10, 38). Ἐλεήμων ὁ Κύριος στοὺς πεινασμένους. Ἐλεήμων στοὺς ἀρρώστους. Ἀλλὰ ἐλεήμων καὶ στοὺς ἁματωλοὺς. Ἀγάπησε κι' αὐτὲς τὶς ψυχὲς ὁ Ἰησοῦς. «Ἦλθε γὰρ ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς» (Λουκ. 19, 10). Ἔσωσε τὸν Ζακχαῖο. Ἔσωσε τὴν Σαμαρείτισσα. Ἔσωσε τὸν Λησιτῆ. Καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς σταυρωτάς του, τὸ ἴδιο, φάνηκε ἐλεήμων. «Ἄρες αὐτοῖς», ἔλεγε, στὴν προσευχή του, πρὸς τὸν οὐράνιο Πατέρα του. Πάντοτε, καὶ σὲ ὅλους, ἐλεήμων ὁ Κύριος.

Ἀλλὰ ὅπως ἐλεήμων ὑψῆρε ὁ Κύριος, ἔτσι ἐλεήμονες πρέπει νὰ γίνουμε καὶ ἡ-

μεῖς. Ἐλεήμονες μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα καὶ μὲ τὴν ἴδια πρόθεσι. Ὅπως ὁ Κύριος. Δίκως διακρίσι. Σὲ ὅλους. Καὶ σὲ ὅλη μας τὴ ζωή. Καὶ μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἐλεημοσύνης.

Ἐλεήμονες στὶς ὑλικὲς ἀνάγκες τῶν συνανθρώπων μας. Πάντοτε θὰ ὑπάρχουν πεινασμένοι καὶ ρακένδυτοι ἄνθρωποι. Πάντοτε θὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θὰ ἔχουν, ἄλλοτε ὁ ἕνας, καὶ ἄλλοτε ὁ ἄλλος, μιὰ ὑλικὴ ἀνάγκη. Σπάνια νὰ βρεθῇ ἄνθρωπος ποὺ νὰ εἶναι αὐτάρκης. Αὐτάρκης ἀπόλυτα μόνο ὁ Θεὸς εἶναι. Ἐτοίμοι μπορούμε νὰ φανοῦμε ἐλεήμονες στὶς ὑλικὲς ἀνάγκες τῶν συνανθρώπων μας. Ἐλεημοσύνη εἶναι τὸ ψωμί. Ἐλεημοσύνη εἶναι ἕνα καλὸ φαγητό. Ἐλεημοσύνη εἶναι ἕνα καινούργιο φόρεμα. Ἐλεημοσύνη εἶναι λίγα φάρμακα στὸν ἀρρωστο. Ἐλεημοσύνη εἶναι μιὰ ἐξυπηρέτησι σὲ κάποια ἀνάγκη ποὺ ἀντιμετωπίζει κάποιος. Ἐλεημοσύνη εἶναι νὰ δώσουμε τὴν τέχνη, ποὺ ἡμεῖς κατέχουμε, σὶν ἄνεργο γιὰ νὰ μπορῇ νὰ ἐργάζεται καὶ ἐκεῖνος, ὅπως καὶ ἡμεῖς. Ἐλεημοσύνη εἶναι νὰ σπουδάσουμε ἕνα ὄρφανὸ παιδί καὶ νὰ ἀποκαταστήσουμε ἕνα ὄρφανὸ κορίτσι. Ἐλεημοσύνη εἶναι νὰ στεγάσουμε μιὰ οἰκογένεια στὸ σπίτι μας, ἂν ἔχουμε σπίτι, ἢ νὰ τῆς φτιάξουμε ἕνα σπίτι, ἂν ἔχουμε τὴ δυνατότητα αὐτή.

Νὰ γίνουμε ἐλεήμονες γενναῖοι. Παράδειγμα ἡ φτωχὴ χήρα τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ὁποία, ὅπως ἐβεβαίωσε ὁ Κύριος, ἔβαλε στὸ γαζοφυλάκιον «ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ὑπάντα τὸν βίον ὃν εἶχεν» (Λουκ. 21, 4), ὅλη της τὴν περιουσία. Γιατὶ αὐτὴ ἦταν ἡ περιουσία ποὺ εἶχε. Μόνο δυὸ λεπτά. Ἄλλο παράδειγμα ἐλεήμονος ψυχῆς εἶναι ἡ ἐξαιρετὴ ἐκείνη μαθήτρια τοῦ Ἰησοῦ, στὴν Ἰόνη, ἡ Ταβιθά. «Αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυγῶν ὧν ἐποίησεν» (Πράξ. 9, 36). Ἐλεή-

ΑΠΑΝ.: Ἡ πίστι αὐτὴ θέβαια γίνεται πρὸ δυνατὴ καὶ ἡ ὁμολογία πρὸ καθαρὴ, ὅταν κανεὶς μελετῇ ὅλες τὶς μαρτυρίες τοῦ Παύλου περὶ τοῦ τρωαδικοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἔχουμε χρόνον τώρα, θὰ μελετήσουμε τὶς μαρτυρίες αὐτές, πρῶτα ὁ Θεός, στὴν ἐπομένη μας συνέντευξι.

Στέργιος Ν. Σάντος

μων γενναιόδωρος υπήρξε και ὁ ἐκατόνταρχος τῆς Καισαρείας, ὁ Κορνήλιος, «ποιῶν ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ» (Πράξ. 10, 2). Ἐλεημοσύνη ὄχι ψυχία, ὄχι κοροϊδίες. Ἐλεημοσύνη πλοῦσια καὶ γενναία, ἂν θέλουμε νὰ μᾶς ἐλεήσει καὶ ὁ Κύριος.

Ἐλεημοσύνη σὲ πνευματικὲς ἀνάγκες τῶν συνανθρώπων μας. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνο στομάχι ποὺ νὰ νοιάζεται ἀποκλειστικὰ γιὰ τὸ ψωμί. Οὔτε μόνο σῶμα ποὺ νὰ ἔχη ἀνάγκη μοναδικὰ ἀπὸ ροῦχα. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι καὶ ψυχὴ. Περισσότερο ψυχὴ. Καὶ σὰν ψυχὴ ἔχει τὶς ἀνάγκες του. Ἔτσι οἱ ἐλεήμονες μποροῦν νὰ ἐκδηλώσουν καὶ ἐδῶ τὰ αἰσθήματά τους. Αἰσθήματα ἀγνὰ καὶ πλοῦσια. Ἐνας καλὸς λόγος ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ ἓνα καλὸ φαγητό. Λέει μὴ παρορμία: «Ὁ λόγος σου μὲ χόρτασε καὶ τὸ φαί σου φάτο». Ἔτσι εἶναι. Ὁ καλὸς ὁ λόγος εἶναι ἡ καλλίτερη ἐλεημοσύνη. «Κρείσσων λόγος ἢ δόσις» (Σοφ. Σειρ. 18, 16), λέγει ὁ σοφὸς Σειράχ. Ἐνας καλὸς λόγος εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ ἓνα καλὸ δῶρο. Ἦταν ἓνας ζητιάνος ποὺ ζητιάνευε μέσα στὸ κρύο. Ἐνας ἐλεήμων χριστιανὸς στάθηκε πλῆξ του καὶ τοῦ εἶπε μὲ στοργὴ καὶ ἀγάπη: — Κρυώνεις, παιδί μου; Καὶ ὁ ζητιάνος, ἀπήντησε: — Κρύωνα, ὥσπου σεῖς μὲ μιλήσατε. Δυὸ λόγια παρηγοριάς στὸν ἄρρωστο, στὸν θλιμμένο καὶ πονεμένο, ἐλεημοσύνη εἶναι. Μὴ ἡθικὴ συμπαράστασις στὸν ἀδικημένο καὶ παραγκωνισμένο, ἐλεημοσύνη, κι' αὐτὸ εἶναι. Λίγη συντροφιά στὸν φυλακισμένο, κι αὐτὸ πάλι, ἐλεημοσύνη εἶναι.

Ἄλλ' ἢ ποὺ μεγάλη πνευματικὴ ἐλεημοσύνη ποὺ ζυγίζει ἐκατομμύρια καὶ δεκάτομμύρια, εἶναι, ὅταν μὴ ψυχὴ τὴν ἀπαγκιστρώσουμε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν πλάνη καὶ τὴν ὁδηγήσουμε στὸ Σωτήρα μας Χριστό. Μὴ τέτοια ἐλεημοσύνη ἔχει μὲγάλο μισθό. Ἐχει μὲγάλο πνευματικὸ κέρδος. Ἀκοῦστε τὸ κέρδος: «Ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν» (Ἰακ. 5, 20). Ὑπάρχουν κλέφτες, βλάσφημοι, φιλάργυροι, ἀνήθικοι, συκοφάντες, διαβολεῖς, ἀδιάφοροι θρησκευτικῶς ποὺ ζοῦν μακριὰ

ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. Ποιοί θὰ ὁδηγήσουν αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους στὸ Χριστό; Ἡμεῖς. Ἡμεῖς ποὺ γνωρίσαμε τὸ Χριστό. Ἄς μὴ ξέρουμε πολλὰ γράμματα. Ἀρκοῦν καὶ λίγα. Ἐλάχιστα. Ὑστερα, κι' αὐτὸ τὸ φυλλάδιό μας ἐλεημοσύνη εἶναι. Μὴ τέτοια ἐλεημοσύνη ποὺ γράφουμε. Ἄς τὸ δίνουμε παντοῦ. Στὴ γειτονιά. Στὸ χωριό. Καί, μέσα σ' ἓνα φάκελλο, μέχρι τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς γῆς ποὺ ἔχουμε γνωστὰ μας πρόσωπα.

Ἐλεήμονες στοὺς ἐχθροὺς μας. Σ' αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἔκαναν κάποιο κακὸ ἢ μᾶς φέρθηκαν ἄσχημα ἢ μᾶς εἶπαν μὴ πικρὴ κουβέντα ποὺ μᾶς πλῆγωσε. Σ' αὐτοὺς ποὺ δὲν μᾶς συμπαθοῦν καὶ ἀποφεύγουν νὰ μᾶς βλέπουν καὶ νὰ μᾶς μιλοῦν. Σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουμε κάποια προκατάληψη καὶ δὲν θέλουμε, οὔτε νὰ τοὺς βλέπουμε, οὔτε νὰ μιλάμε μαζί τους κι' οὔτε, πολὺ περισσότερο, νὰ ἐργαζώμαστε μαζί. Ἡ ἐλεημοσύνη ἐδῶ εἶναι ἡ συγκώρησις. Εἶναι ἡ ἀγάπη μας. Εἶναι ἡ συνεργασία μας. Ἀλλοίμονο, ἂν δὲν κάνουμε αὐτὴ τὴν ἐλεημοσύνη. Τότε, πῶς θὰ ἐλεήσει ὁ Κύριος τὰ δικά μας ἁμαρτήματα; Γιατὶ εἶπε: «Ἐὰν γὰρ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος» (Ματθ. 6, 14). Ἀλλοίως ὄχι. Θὰ μᾶς ἐλεήσει, ὁ Κύριος, ἂν ἐλεήσουμε καὶ ἡμεῖς. Θὰ μᾶς συγκωρήσει, ἂν καὶ ἡμεῖς συγκωρήσουμε. Καὶ θὰ μᾶς ἀγαπήσει, ἂν πρῶτα ἡμεῖς ἀγαπήσουμε τοὺς ἀδελφούς μας.

Ἀγαπητέ μου ἀναγνώστα,

Εἶσαι ἐλεήμων; Ἄν δὲν εἶσαι γίνε. Ἔτσι, ὅπως τὰ γράψαμε. Καὶ νὰ θυμᾶσαι, πάντα, ἓνα λόγο τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Δὲν λυώνει τόσο εὐκόλα ὁ ἥλιος τὸ χιόνι, ὅσο ἡ ἐλεημοσύνη τὴν ἁμαρτίαν μας». Καὶ μαζί μὲ τὸ λόγο αὐτό, καὶ τὸ μακαρισμὸ τοῦ Κυρίου: «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται». Ναί. Μόνον αὐτοί. Οἱ ἄλλοι, οἱ ἀνελεήμονες, δὲν θὰ ἐλεηθοῦν. Ποτέ. Καὶ μὲ καλὸν τρόπο.

Ἀρχμ. Γερβάσιος Ραπτόπουλος

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

6. ΜΙΑ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

«Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμνὼν καὶ ἠρρώστησε καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν»
(Β' Βασιλ. 13, 6)

Ὁ κακὸς φίλος Ἰωναδὰβ γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἀμνὼν κατὰστρωσε ἓνα πανοῦργο σκέδιο. Ἐτοίμασε μὲ κάθε λεπτομέρεια τὴν ἀπαίσια σκηνή, πάνω στὴν ὁποία θὰ παιζόταν ἡ φοβερὴ οἰκογενειακὴ τραγωδία. Καὶ ἔπειτα κάλεσε τὸν Ἀμνὼν νὰ ὑποδυθῇ τὸν ρόλο του καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παράνομη πράξη.

«Ἄκου ἐμένα τοῦ λέγει. Ἐνας τρόπος ὑπάρχει νὰ ἀποκτήσῃς αὐτὸ ποὺ λαχταρᾷς. Πρέπει νὰ ἐνεργήσουμε ἔξυπνα, πονηρά. Λοιπὸν, προσποιήσου τὸν ἄρρωστο. Πέσε στὸ κρεβάτι σου. «Καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου τοῦ ἰδεῖν σε καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· ἔλθέτω δὴ Θιμάρ ἡ ἀδελφὴ μου καὶ ψωμισάτω με καὶ ποιησάτω κατ' ἐνθυμήσεώς μου βρῶμα, ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς» (Β' Βασιλ. 13, 5). Δηλαδή· Θὰ ἔλθῃ ὁ πατέρας σου στὸ δωμάτιό σου νὰ σὲ δῇ. Καὶ τότε θὰ τοῦ πῇς· Ἄς ἔλθῃ ἡ Θιμάρ ἡ ἀδελφὴ μου νὰ μοῦ δώσῃ νὰ φάγω ἀπὸ ἑτοιμάσει φαγητὸ ἐνώπιόν μου. Θέλω νὰ δῶ καὶ νὰ φάγω φαγητὸ ἀπὸ τὰ χεῖριά της. Καὶ πράγματι, Ὅπως τὸν συνεβούλευσε ὁ Ἰωναδὰβ ἔτσι καὶ ἔπραξε ὁ Ἀμνὼν. «Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμνὼν καὶ ἠρρώστησε καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν».

Ἡ παράσταση ἔχει ἀρχίσει. Ὁ Ἰωναδὰβ ἔχει σπρώξει τὸν φίλο του ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ὁ Ἀμνὼν ἔχει ὑποδυθῇ ἀριστοτεχνικὰ τὸν ρόλο του. Ὁ ἀπλὸς ὁμοῦ Δαυὶδ καὶ ἡ Θιμάρ δὲν ἀντιλαμβάνονται τίποτα. Θὰ τοὺς παρουσιάσουν οἱ ὑποκριταὶ στὸ στρόβιλο τῆς σατανικῆς τραγωδίας.

Ὁ Δαυὶδ πιστεύει στὰ λόγια τοῦ Ἀμνὼν. Νομίζει ὅτι εἶναι ἄρρωστος ὁ μεγάλος του γιὸς ἀληθινά. Γι' αὐτὸ δὲν θέλει νὰ τοῦ χαλάσῃ τὸ χατῆρ. «Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Θιμάρ εἰς τὸν οἶκον λέγων· πορεύθητι δὴ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ

ποίησον αὐτῷ βρῶμα».

Ἐνας Δαυὶδ μὲ νοῦν καὶ εὐφυΐα. Ἐνας τρανὸς βασιλιάς. Ἐνας γενναῖος πολεμιστὴς, πέρτει θῦμα τῆς ὑποκρίσεως τοῦ παιδιοῦ του. Αὐτὸς ποὺ ξέφυγε τὴς ἱπουλές παγίδες, ποὺ τοῦ ἔστησαν τόσοι καὶ τόσοι ἐχθροί, ἀνίποτος τώρα πλάνεται στὰ δόκανα μιᾶς παιδικῆς ψευτιάς καὶ σπρώχνει ἀθελὰ του τὸ κορίτσι του στὸ στόμα τοῦ λύκου...

Κι' ὁμοῦς! Ἄν ὁ πατέρας πρόσεχε πῶς πολλὸν τὸν Ἀμνὼν, ἀπὸ καιρὸ τώρα θὰ ἀνακάλυπτε πὼς ὁ μεγάλος του γιὸς κατὰ πάθει. Θὰ ἀντιλαμβάνόταν μιὰ γενικὴ ἀλλαγὴ σ' αὐτόν. Θὰ ἔβλεπε μιὰ νευρικότητα στοὺς τρόπους του, μιὰ ἀνησυχία στὸ βλέμμα του, μιὰ χλωμάδα στὸ πρόσωπό του. Θ' ἀνακάλυπτε ἀκόμα καὶ ἄλλα σημεῖα ποὺ θὰ τοῦ μιλοῦσαν εὐχλοῖα γιὰ τὴν ψυχικὴ κατάστασι τοῦ παιδιοῦ του, ἔτσι ποὺ θὰ μπόρουσε νὰ καταλάβῃ καὶ τὴν ιδιότροπη ἐπιμονὴ τοῦ ἀσθενοῦς Ἀμνὼν νὰ φάγῃ φαγητὸ ἀπὸ τὰ χεῖριά της Θιμάρ. Καὶ μὲ κατάλληλη παιδαγωγία θὰ προϋλάγε τὰ νεαρά βλαστάρια ἀπὸ τὴν ἀνεπανόρθωτη πτώση.

Δυστυχῶς ὁμοῦς δὲν ἀντιλαμβάνεται τίποτα ὁ Δαυὶδ. Νομίζει πὼς ἀκόμα ὁ Ἀμνὼν εἶναι παιδὶ ἀθῶο καὶ ἀνήξερο. Ποῦ νὰ πονηρεντῇ ὁ πατέρας.

Ἄχ αὐτοὶ οἱ γονεῖς! Πολλὲς φορές πόσο ἀπλοῖκοι καὶ ἀφελεῖς εἶναι. Σιμωθαίνει κάποτε - κάποτε νὰ εἶναι πῶς ἀθῶοι καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ παιδιά των. Ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη ποὺ τρέφουν πρὸς αὐτὰ δὲν ἀρτῇ νὰ ὑποπτευθῶν. Νομίζουν πὼς τὸ κακὸ δὲν θὰ ἔλθῃ νὰ φωλιάσῃ στὴν ψυχὴ τοῦ ἀγοριοῦ ἢ τῆς χαριτωμένης κορούλας των. Αἰσμονοῦν τὸ προπατορικὸ ἀμάρτημα. Αἰσμονοῦν ὅτι ἡ ροπὴ πρὸς τὸ κακὸ ὑπάρχει καὶ στὴν πῶς ἀθῶα ὑπαρξή. Γι' αὐτὸ πολλὰ δύσκολα παραδέχονται ὁ πατέρας καὶ ἡ μάνα πὼς ἔφθασε

Τὸ διήγημά μας

Η ΡΑΘΥΜΙΑ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ

Ὁ Λάμπης ἦταν ὁ ὅλη του τὴ ζωὴ ἐνα σωσιὸ καὶ ζωντανὸ μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Κάποια μέρα, ποὺ ἦταν γι' αὐτὸν ἡ ὥρα τῆς χάριτος, δέχτηκε τὴν πρόσκλησι τοῦ Θεοῦ μέσῃ μιᾶς ἐκλεκτῆς ψυχῆς. Στὴν συνέχεια, πέρασε ὅλες τῆς βαθμίδες τῆς ὁρθόδοξης πνευματικῆς ζωῆς καὶ μπῆκε στὸ χώρο τοῦ μυστηρίου τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς.

Ἡ μελέτη, ἡ προσευχή, ἡ μυστηριακὴ ζωὴ καὶ τὸ χριστιανικὸ ἔργο στὸ πρόσωπό του ἔγινε ζωντανὴ πραγματικότητα. Ὅσοι ἀγαποῦσαν τὸ Χριστὸ τὸν καμάρωναν. Οἱ ἀδιάφοροι θαύμαζαν καὶ οἱ ἄπιστοι κορόιδευαν τὸ ζῆλο καὶ τὴν ἐπιμονή του. Τόσοι ἦταν ἡ προκοπή του, ὥστε εἶχε φτάσει νὰ γίνῃ βασικὸ σιέλεχος σὲ μιὰ χριστιανικὴ ὀργανωμένη προσπάθεια.

Τώρα, ποὺ ὅλα εἶναι ἐνα παρελθόν, κάθεται καὶ τ' ἀναπολεῖ καὶ μιὰ ραθυμία κατέχει τὴν καρδιά του. Πῶς ἔγινε ξαφνικὰ ἔτσι; Λὲς κι' ἡ ψυχὴ του, ποὺ οὐ σφουγγάρι εἶχε ἀπορροφήσει τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, σίφθηκε μονομιᾶς καὶ χάθηκε ἀπὸ μέσα της τὸ οὐράνιο νάμα. Οὔτε προσευχὴ μπορούσε νὰ κάνῃ, οὔτε ἀποδεχότανε μέσα του τὸ Χριστὸ, ὅπως πρῶτα. Μὲ ἄδεια καρδιά τριγυρνοῦσε σὺν σπῆτι κι' ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ διαρκῶς στὴ σκέψι του στριφογύριζε τὸ ρητὸ τοῦ Ἀπ. Παύλου «ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ». Ἔπεσε λοιπόν; Χάθηκε; Ὅλα ἐδειχναν πῶς αὐτὸ ἦταν. Ἡ ἀνοδικὴ πορεία τὸν ὠδήγησε σὲ ὑψηλὰς σφαῖρες πνευματικῆς τελειότητος καὶ ἀπὸ κεῖ πάνω ποὺ βρέθηκε, ζαλίστηκε καὶ ἔπεσε. Δὲν ὑπῆρχε συγκεκριμένη ἀφορμὴ. Κανένα ἀπ' τὰ λεγόμενα θανάσιμα ἁμαρτήματα δὲν ἔκαμε. Ἀπλῶς ἔπεσε σὲ μάταιους λογισμοὺς. Ἀρχισε ν' ἀμφιβάλλῃ ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν ὑπαρξὶ τοῦ Θεοῦ. Ἐννοιοθετῶν τὴ σκέψι του αἰχμάλωτη σὲ μιὰ ἄορατη δύναμι. Προσπαθώντας νὰ ἐξηγήσῃ τὴν κατάστασί του, ἀπέδωσε τὸ κακὸ στὸ σκανδαλισμὸ ἀπὸ τοὺς ἀνάξιους

ἡγέτες τῆς ἐκκλησίας. Αὐτοὶ ποὺ διακονοῦν στὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, στὸ ἅγιο θυσιαστήριον. Πῶς μποροῦν νὰ συνταγιάζουν τὰ ἀουνταίριαστα; Ἄν ἐκεῖ μέσα δὲν συγκλονίζονται ἀπ' τὴ θεῖα παρουσία, τί νόημα ἔχει ἡ διακονία τους; Καὶ πῶς δικαιολογεῖται ἡ ὅλη στάσι τους μέσα στὴν Ἐκκλησία, μιὰ στάσι γεμάτη φιλαργυρία, φιλοδοξία, ἐγωϊσμὸ καὶ κατὰ κριοι τῶν ἄλλων;

Ἀρχισε νὰ ἀηδιάζῃ τὸν ἑαυτὸ του καθὼς θυμότανε τὸ χωρίο: «ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ σώματός μου» (Ἀποκ. 3, 16). Ἄν ἀπ' τὰ μονοπάτια τῆς χάριτος ἔπαυσε μέσα στὸ βούρκο τῆς αἰσθησιακῆς ζωῆς ὅπως οἱ πρὸ πολλοί, λεγόμενοι Χριστιανοί, μ' ἄλλα λόγια, ἂν ἀπολάμβανε τὴν ἡδονὴ τῆς ἁμαρτίας, ἴσως ἔφτανε κάποτε στὴν κατάστασι τοῦ ἀσώτου κι' ἀκολουθώντας τὰ κνάρια του ἔπαιρνε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς καὶ σωζότανε. Μὰ τώρα τί τρόπος ἔραγε νὰ ὑπάρχῃ ἀναλογιζότανε.

Ξαφνικὰ ἓνα ἡχηρὸ ράπισμα τὸν συνέφερε. Ἐνα ἔγκλημα φρικτὸ, ποὺ τὸν ταρακούνησε συθέμελα καὶ τοῦ φαρμάκωσε τὴ ζωὴ, ξυπνώντας μέσα του τὸ αἶσθημα εὐθύνης, γιὰ τὴν ἀνικανότητά του νὰ δείξῃ λίγη ἀγάπη σ' ἓνα συνάνθρωπό του.

Σ' ἄλλη περίπτωσι, ὅταν πονοῦσε γιὰ τὴν ἁμαρτωλὴν κατάστασι τῶν συνανθρώπων του θὰ θεωροῦσε θεῖα εὐλογία τὴν ἐπίσκεψι ἐνὸς παιδικοῦ του φίλου, ποὺ ἤρθε νὰ ζητήσῃ τὴ συνδρομὴ του σὲ μιὰ δύσκολη στιγμὴ τῆς ζωῆς του. Τώρα ἔνοιοσε ἄσχημα αἰσθήματα καθὼς ἔβλεπε πῶς κι' ὁ ἴδιος δὲν διέθετε ἀποθέματα γιὰ μιὰ πνευματικὴ καθοδήγησι, ποὺ τοῦ ζητοῦσε ὁ ἄλλος.

— Γειά σου, Λάμπη, τί κάνεις παλῆ μου φίλε; τοῦ εἶπε ὀλιμημένα ἐκείνος.

Τοῦ ἀνταπέδωσε ψυχρὰ τὸ χαιρετισμό.

— Γειά σου, Ζήση. Πῶς ἀπ' ἐδῶ;

— Θὰ παραξενεύεσαι βέβαια ποὺ μὲ

βλέπεις.

— Τὸ παραδέχομαι, μοῦ προκαλεῖ κατὰ πληξί. Τί θὰ μπορούσες νὰ πάρης ἀπὸ μένα; Θυμᾶσαι πόσο μὲ εἰρωνευόσουν καὶ πόσες φορές μὲ πρόσβαλες γιὰ τὴς ἀρχές μου;

— Ἄν τὸ θυμᾶσαι! Ὅμως, πίστεψέ με, πολλές φορές τὸ θυμήθηκα στὴ ζωὴ μου, ὅταν τὰ χτυπήματα ἦρθαν ἀλλεπάλληλα. Δὲν εἶχα προετοιμασίη γιὰ τέτοιες θύελλες. Καὶ τώρα παραπατῶ καὶ χάνομαι στὴν ἀπελπισία. Ἦρθα λοιπὸν σὲ σένα, γιὰ νὰ μοῦ ὑποδείξης κανένα καλύτερο τρόπο, ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ σκέφτηκα στὴν ἀπελπισία μου.

Ὁ Λάμπης τὸν ἐβλεπε ἀμίλητα καὶ παγερά. Στὴ ματιὰ του δὲν διέκρινε ὁ Ζήσης ἐκεῖνη τὴ λάμψη, ποὺ ἐξωτερικεύε τὴν ζωντανή του πίστι καὶ τὴ θεία χάρι, ποὺ εἰρωνευότανε ὁ ἴδιος ἄλλοτε.

— Τί μπορῶ νὰ σοῦ κάνω ἐγὼ τώρα πιά... Μόνο πές μου τὸ πρόβλημά σου καὶ θὰ δοῦμε, ψέλλισε ὁ Λάμπης, σὰν νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ λήθαργο.

— Τιμωρήθηκα δίκαια ἐγώ. Μὰ τί φταίγανε οἱ ἄθῳοι; Ἡ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου χάθηκαν μονομιᾶς, χωρὶς νὰ φταῖνε, κ' ἐγώ, ὁ φταίχτης, ἔζησα. Γιατί; Ἄν ὑπάρκη Θεὸς γιατί μοῦ τώκανε αὐτό;

— Ἄν ὑπάρκη Θεός... μουρμούρισε ὁ Λάμπης.

Ὁ ἄλλος συνέχισε:

— Τί κ' ἂν γλέντησα στὴ ζωὴ μου; Τί ὠφελήθηκα, ἀφοῦ τώρα φαρμακώθηκε ἡ ζωὴ μου; Δὲν ἦταν νάμουν κ' ἐγὼ νεκρὸς στὸ βάθος τῆς χαράδρας, ποὺ ἔπεσε τὸ πούλμαν σὰν τοὺς ἄλλους; Γιατί ἔζησα; Πές μου Λάμπη, μήπως εἶναι ἓνα μήνυμα τ' οὐρανοῦ αὐτό; Τί μοῦ συμβουλεύεις νὰ κάνω;

Ἐσφιγγε τὴς γροθιές του, δάγκωνε τὰ χεῖλη του γιὰ νὰ μὴ ταπεινωθῇ κλαίγοντας σὰν μωρὸ παιδί. Καὶ καθὼς δὲν ἐβρίσκει ἀνταπόκρισι ξαναρώτησε:

— Γιατί δὲ μιλάς; Ἐσὺ ἄλλοτε ποὺ διαφωνοῦσα μαζί σου, ἤσουν λαλίστατος. Τώρα ποὺ συμφωνῶ μαζί σου, γιατί σιωπαίνεις;

— Ἄκουσε, Ζήση. Πρέπει νὰ σοῦ μιλήσω εἰλικρινά. Δὲν ἔχω νὰ σοῦ προσ-

φέρω τίποτε. Εἶμαι ἄδειος ψυχικὰ καὶ τὸ θεωρῶ ὑποκρισία νὰ σοῦ δώσω συμβουλές καὶ ὑποδείξεις ποὺ δὲν ποιεῖω ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Πῶς; Δὲν εἶσαι μιά ὁ Λάμπης ποὺ γνώριζα ἄλλοτε; Πᾶς; καὶ οὐ κάθηκες; Μὰ πῶς εἶναι δυνατόν; Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν τίποτε, κάθηκαν ὅλα;

Ἦρμησε ξαφνικὰ πρὸς τὴν πόρτα κ' ἐξαφανίστηκε. Ἀπόμεινε ὁ Λάμπης γεμάτος θλίψη κ' ἀπογοήτευσι. Στάθηκε ἀνίκανος νὰ προσφέρῃ τὴ βοήθειά του σὲ μιὰ δύστυχη ψυχὴ. Ἔνοιθε πῶς ἔκαμε τὸ μεγαλύτερο ἀριόρημα τῆς ζωῆς του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως κατάλαβε, πῶς δὲν ἔκανε ἀπλῶς ἓνα ἀμάρτημα, ἀλλὰ ἓνα φοβερὸ ἔγκλημα. Ἡ ἐφημερίδα ἔγραφε γιὰ τὴν αὐτοκτονία ἐνὸς νέου ἀνθρώπου, ποὺ τὸν βρήκανε νεκρὸ στὸ δωμάτιό του. Ἦταν ὁ φίλος του ὁ Ζήσης. Βέβαια γιὰ κάθε πράξι του κάθε ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἴδιος ἐπεύθυνος, ἀλλὰ στὴν περίπτωσι αὐτὴ ὁ Λάμπης ἔνοιωσε ἓνα αἶσθημα εὐθύνης γιὰ τὸ θάνατο τοῦ φίλου του. Θὰ μπορούσε νὰ τὸν σώσῃ ἀπ' τὸν θάνατο καὶ τὸν σωματικὸ καὶ πρὸ παντός τὸν πνευματικὸ μὲ λίγὸ κόπο. Μὲ λίγα λόγια ἀγάπης θὰ μπορούσε νὰ τὸν ὁδηγήσῃ στὴ λύσι τοῦ δράματός του, στὸ Χριστό, μὰ αὐτὸς προτίμησε τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν ἄρνησι.

Παραδέχτηκε μὲ συντριβὴ καρδιᾶς πῶς ἡ πνευματικὴ του ραθυρία σκότωσε ἓναν ἄνθρωπο, μιὰ ψυχὴ καὶ ἔνοιωσε θεριμένη τὴ συνείδησή του νὰ τὸν μαστιγώνει ἀλόγητα.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

— Ὁ κ. Λάμπρος Γυφτιάκης προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δρχ. χιλιάς (1.000) εἰς μνήμην τοῦ υἱοῦ του Χρήστου.

— Ὁ κ. Μιλτιάδης Φωτιάδης προσέφερε δρχ. ἑξακοσίας (600) εἰς μνήμην Ἀνέστη Καραπαναγιώτου καὶ Ἀντωνίου Τσοπούρογλου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ἡυχῶν αὐτῶν.

Οι καλῶς ἀθλήσαντες:

Ἡ Ἁγία ὁσιομάρτυς ΕΥΔΟΚΙΑ
ἡ ἀπὸ Σαμαρειτῶν

1 Μαρτίου

ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΩΝ ΑΡΕΤΩΝ

*Ἕνα πρᾶγμα χρειάζεται: πόθος
ἱερός.*

Ἐκεῖ θαλῶσει τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν πολυπραγμοσύνη του. Δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀφήσῃ λίγο τὸν ἑαυτό του ἐλευθέρου νὰ κοιτάξῃ καὶ γιὰ κάτι τὸ πνευματικὸ καὶ τὸ ὠφέλιμο στὴν ψυχὴ του. Ὅλη τὴ φροντίδα του τὴν διαθέτει μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴν ὕλη, γιὰ τὸ σῶμα καὶ γιὰ τὴν ἱκανοποίησι τῶν ἀδυναμιῶν του. Εἶναι κυριευμένος ἀπὸ ἓνα ἀνεξήγητο καὶ ἀχώριατο μᾶθος νὰ ζήσῃ πὺρ ἐντονα τὴ ζωὴ παίρνοντάς τὴν ὅπως ἀπὸ τὴ βρώμικη πλευρά. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει καταληφθῇ ἀπὸ ἓνα «ἀμὸκ» γιὰ τὰ πρόσκαιρα πράγματα μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι μόνο παρὼν ὑπάρχει καὶ ὅτι ὅλα τελειώνουν στὸ μικρὸ διάστημα τῆς ἐπιγείας ζωῆς του. Δείχνει ὅτι ἀγνοεῖ ἢ καὶ λησμονήσῃ τὸ ἓνα πρᾶγμα ποῦ χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸ μακρινὸ του ταξίδι στὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ γιὰ τὸ ὁποῖο ἰδιαίτερα μίλησε ὁ Χριστὸς στὴν ἀδελφῇ τοῦ Λαζάρου, ὅταν ἔκαμε τὴν ἐπίσκεψι στὸ σπίτι τῆς.

Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιτύχῃ πολλὰ πράγματα καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ πολλές ἀδυναμίες του στὸ διάστημα τῆς ζωῆς του πάνω στὴ γῆ, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἄλλη ζωὴ αἰτοῖ δὲ θὰ σταθῇ ἱκανὸς νὰ τὸν συνοδεύσῃ, ἂν δὲν ἔχῃ τὸ μοναδικὸ ἐφόδιο: Τὸ ἓνα. Αὐτὸ τὸ ἓνα εἶναι ὁ πόθος γιὰ τὴ σωτηρίαν, ποῦ ἱκανοποιεῖται μὲ τὴν ἀφοσίωσι στὴ διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ τὸ ἓνα φέρνει τὴν ἐνότητα στὰ λόγια καὶ στὰ ἔργα τοῦ ἀτόμου, τὴν συνέπεια σ' ὅλες τὶς δραστηριότητές του καὶ θυμίζει τὴ γλυκεῖαν πραγματικότητα τῶν ἁγίων μέσα στὸ μυστικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ τὸ ἓνα ὁδηγεῖ στὸ φωτισμό, ἀνυψώνει τὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ, θερμαίνει καὶ καθαρίζει τὴν ψίστι καὶ συμβάλλει στὴν πνευματικὴ πρόοδο.

Μὲ τὸ ἓνα αὐτὸ οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἀντιμετώπισαν ὅλες τὶς δυσκολίες, περιφρόνησαν κοσμικὰς ἀξίες καὶ ἀπολαύσεις, σήκωσαν τὸν σταυρὸν τους καὶ περπάτησαν ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς κρημνοὺς τῆς ζωῆς, ἐπείνασαν, ἐδίψασαν διὰ νὰ λευκάνουν τὰ φορέματά τους στὸ Αἷμα τοῦ Ἀρνίου. Καὶ νοιώθουν ἰσορροπία κατὰ αὐτοὶ ποῦ ἀγωνίζονται γιὰ νὰ κερδίσουν αὐτὸ τὸ ἓνα, τὴν οὐράνιον βασιλείαν.

Ὁ πόθος αὐτὸς γιὰ τὴ σωτηρίαν τῆς ψυχῆς ἔσβησε τοῦ πιστοῦ τὴ δίψαν γιὰ τὴν δικαιοσύνη καὶ γιὰ τὴν ἀποκατάστασι τῆς ἠθικῆς τάξεως στὸν κόσμον, ἐνίσχυσε τὴν ὑπομονὴν τοῦ στοὺς ἀγῶνες καὶ καλλιέργησε τὶς ἀξίες ἐκεῖνες ποῦ ταιριάζουν στὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ὁ πόθος γιὰ τὴ βασιλείαν τῶν οὐρανῶν μεταστρέφει καὶ τὸν πὺρ ἁμαρτωλὸ νὰ ἐνταχθῇ στὴν ἐκλεκτὴ χορεία τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι μέγας ὁ ἀριθμὸς ἁμαρτωλῶν ποῦ βρῆκαν τὴ σωτηρίαν τους ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ ἐπόθησαν αὐτὸ μὲ μεγάλη θέρμη. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ προσφέρεται ἄφθονη στὸν κάθε ἁμαρτωλό. Ὅσοι τὴν γεύονται καὶ ἀλλάζουν συμπεριφορὰ καὶ τρόπο ζωῆς αὐτοὶ καταλαβαίνουν καλύτερα τὸ πόσο τοὺς ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Κι αὐτοὶ μὲ τὴ σειρά τους ἐκδηλώνουν τὴν ἀφοσίωσι σὲ τέτοιο, πολλές φορές, σημεῖο ποῦ οἱ ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητες νὰ γίνωνται ἀνερμήνευτες γιὰ τοὺς ἄλλους ἁμαρτωλοὺς.

Πὼς ἀλήθεια εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγήσουμε ἐμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γόσας ταλαιπωρίας, τοὺς κόπους, τοὺς ἀγῶνες, τὶς νηστείες, τὶς ἀγρυπνίες, τὶς θυσίες καὶ τὰ βασανιστήρια τῶν ἁγίων! Τὰ θεωροῦμε πολλές φορές ὑπερβολικά, ἀδύνατα ἀταιρίαστα στὴν ἀνθρώπινη δύναμι. Καὶ ὅμως εἶναι ἀληθινά. Εἶναι γεγονότα ἱστορικά. Τὰ πέτυχαν ὅλα καὶ πάντοτε θὰ τὸ κατορθώνουν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, για-

τὴ πόθος τους εἶναι νὰ δοξάσουν, νὰ ὑμνήσουν, νὰ ὑπηρετήσουν τὸ Θεό. Γιατὶ ὅλα τὰ θεωροῦν σκόβαλα γιὰ χάρι τοῦ Θεοῦ.

Τὸ πρῶτο αὐτὸ σκαλοπάτι βάδισε καὶ ἡ ἀμαρτωλὴ Σαμαρεΐτιδα ἀπὸ τὴν Ἡλιούπολι τῆς Φοινικικῆς Λιβανησίας, ἡ ΕΥΔΟΚΙΑ, ποὺ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὴν μνήμη της τὴν 1η Μαρτίου.

Ἡ Εὐδοκία ἔζησε σιὰ χρόνια τῆς παντοδυναμίας τοῦ Τραϊανοῦ (98 - 117 μ. Χ.). Φημιζόταν γιὰ τὴν σωματοειδή ὠραιότητα καὶ παράστασι, τὴ φιλαρέσκεια καὶ ἐπιπολαιότητα. Εἶχε οἰκονομικὴ ἐπάρκεια καὶ ροπή πρὸς τὴν ἀνηθικότητα. Ὁ διάβολος ἔθεσε σὲ ἐνέργεια τοὺς μηχανισμούς του καὶ πολὺ γρήγορα ἡ ὠραία Εὐδοκία εἶχε ἐμπλακῇ σιὰ δίχτυα τῆς ἀκολασίας. Τὸ ὄνομά της ἔγινε γνωστὸ στοὺς φαύλους κύκλους καὶ πέρα ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς περιοχῆς της. Πολλοὶ ἔτρεχαν νὰ χαροῦν τὰ θέληγιά της καὶ διέθειαν μεγάλα χρηματικὰ ποσά. Τὰ πλούτη ἀφθονοῦσαν, ἀλλ' ἡ ψυχὴ της συρόταν μέσα στὸ βοῦρκο τῆς ἀμαρτίας. Ὅλα γύρω της ἦσαν μολυσμένα. Καὶ οὔτε ἔμενε καιρὸς γιὰ νὰ σκεφθῇ. Ἡ ζωὴ της ὅμως ἦταν χωρὶς νόημα. Ζοῦσε χωρὶς σκοπὸ.

Ἡ δύναμη τῶν δακρύων.

Πολλὰ δεχνὰ φορτῶνει στὴν πλάτη τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἄσωτη ζωὴ. Φθάνει ὁ ἄσωτος μέχρι τρέλλας. Ἐχει ἀνηουσίες, ἐφιάλτες. Φθείρεται ὄχι μόνο πνευματικά, ἀλλὰ καὶ σωματικά. Τὸ μυαλό του σκουίζεται. Ἡ θέλησί του χαλαρώνεται. Ἡ ἀντίδρασί του ἐκμηδενίζεται. Κυριαχεῖ ἔντονα μόνο ἡ δύναμι τῶν κατωτέρων ἐνστίκτων. Καὶ ἔτσι εὐκολα καὶ χωρὶς συναίσθησις ὁ διεφθαρμένος ἡθικὰ παρεκτρέπεται καὶ ἐγκληματεῖ.

Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς δύο παράγοντες πρέπει νὰ δράσουν γιὰ νὰ ἀνασυρθῇ ἀπὸ τὸ βοῦρκο ὁ ἀμαρτωλός. Τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ ποιοῦ. Ὁ Θεὸς ἀγρυπνεῖ, ἀνέχεται, περιμένει. Ἐπιτρέπει δοκιμασίας καὶ δίνει κτυπήματα. Ἐχει ὅμως συνέχεια ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιὰ του γιὰ τὸ παραστρατημένο παιδί του.

Ἀλλὰ καὶ οἱ πιστοὶ δὲν μένουν ἀδρα-

γεῖς. Ἀγρυπνοῦν καὶ προσεύχονται καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ γιὰ τοὺς συνανθρώπους τους. Χύνουν δάκρυα γιὰ τὴν σωτηρία καὶ ἐμπειροφῇ τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἀδελφοῦ. Καὶ εἶναι πολλὲς οἱ περιπτώσεις ποὺ ἡ δύναμι τῶν δακρύων ἦταν τόσο ἀποτελεσματικὴ. Μεγάλῃ ἰσχύϊ ἔχουν οἱ προσευχὲς τῶν ποιῶν. Ὁ Θεὸς ἀκούει καὶ ἀμείβει. Αὐτὸ μᾶς τὸ ἀποκαλύπτει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μαρτυρία τῶν ἐκλεκτῶν του.

Οἱ προσευχὲς καὶ τὰ δάκρυα κάποιου εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετου μοναχοῦ στάθηκαν ἀποτελεσματικὲς δυνάμεις στὴ μετάνοια καὶ σωτηρία τῆς ἀμαρτωλῆς Εὐδοκίας. Περαιτέρω ἦταν ὁ μοναχὸς στὴν πόλι ὅπου ἔμεινε ἡ Εὐδοκία. Διανυκτέρευσε κοντὰ στὸ σπήτι της. Ἦταν καὶ αὐτὸ στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Ποτὲ δὲν γνωρίζει ὁ ἄνθρωπος ποιοὺς τρόπους καὶ ποιά μέσα χρησιμοποιεῖ ὁ παντοδύναμος Κύριος, προκειμένου νὰ βοηθήσῃ τὰ πλάσματά του. Γι' αὐτὸ καὶ συνεχῶς πρέπει νὰ τὸν δοξάζουμε.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας ὁ μοναχὸς πῆρε καὶ διάβαζε δυνατὰ ἓνα βιβλίον ποὺ ἔγραφε γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως καὶ τὴν τιμωρία τῶν ἀμαρτωλῶν. Ἡ Εὐδοκία ἔβαλε αὐτὴ καὶ ἄκουγε μὲ προσοχὴ ἀπὸ ἓνα παρακείμενο παράθυρο. Ἐνοιωσε ρίγη σ' ὁλόκληρο τὸ σῶμα της γιὰ τίς τόσες ἄνομες πράξεις της. Συγκινήθηκε βαθύτατα καὶ ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα. Ἐκλαψε ὅλη τὴ νύχτα. Καὶ εἶχαν μεγάλη δύναμι ἐκεῖνα τὰ δάκρυα. Τὸ πρῶτ' κουβέντισε μὲ τὸν μοναχό. Ἐκεῖνος τῆς ἐζήγησε καὶ τῆς εἶπε ὅτι ὑπάρχει τρόπος νὰ σωθῇ, γιατί ὁ Θεὸς δέχεται καὶ τὸν πῶ ἀμαρτωλό, ἀρκεῖ νὰ μετανόησῃ, νὰ θρηνησῇ γιὰ τὰ σφάλματα καὶ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ζήσει σὰν παιδί τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἀπαρνηθῇ τὰ εἰδῶλα καὶ τὴν εἰδωλολατρικὴ ζωὴ. Στὴ χριστιανικὴ θρησκεία γίνονται δεκτοὶ ὅλοι ὅσοι ποθοῦν τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς.

Ἡ Εὐδοκία ἐντυπωσιάζεται ἀπὸ ὅσα τῆς ἀποκαλύφθηκαν καὶ τὰ δάκρυα συνεχίζουν νὰ κυλοῦν στὸ πρόσωπό της. Καίρεται γιὰ τὴν ἀποκάλυψι. Αἰσθάνεται μεγάλη λύπη στὴν καρδιά. Ἡ ἀποστροφὴ καὶ ἡ ἀηδία κατὰ τῆς ἀμαρτίας γεννιοῦν-

ται οὐδὲν ἄνθρωπο ὅταν βρῇ τὴν ἀλήθεια καὶ μετανοήσῃ εἰλικρινὰ γιὰ τὴν ἁμαρτωλὴ ζωὴ του. Χρειάζεται νὰ μετανοήσῃ εἰλικρινὰ ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ καταλάβῃ τὸ νόημα αὐτῶν τῶν δακρύων καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν κατάστασι τῆς Εὐδοκίας. Ἡ ἐμπειρία τοῦ βούρκου τῆς ἁμαρτίας δίδει τὸ μέτρο τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀναγεννημένης, φωτισμένης καὶ μετανοημένης ψυχῆς. Καὶ ἔχει τὸ στοιχεῖο αὐτὸ ἡ μετάνοια τῆς Εὐδοκίας. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπισημαίνεται. Γιατὶ εἶναι μία εἰδωλολάτρισσα ποὺ συναντᾷ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ κάτω ἀπὸ τέτοιες συνθήκες.

Ἡ ἔμπρακτῃ μετάνοια.

Πολλοὶ διαπράττουν τὴν ἁμαρτία χωρὶς κανένα φόβο, χωρὶς τύψεις συνειδήσεως. Εἶναι οἱ νεκροὶ γιὰ τοὺς ὁποίους κἀμὶ λόγο ὁ Κύριος· «ἄφετε τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς». Ὑπάρχουν ἄλλοι ποὺ ταρασσονται καὶ λυποῦνται γιὰ τὴν ἁμαρτωλὴς τὸν πρᾶξι, γιὰτὶ φοβοῦνται τὴν τιμωρίαν. Αὐτὸ φυσικὸ δὲν εἶναι ἀληθινὴ μετάνοια. Πολλοὶ εἶναι σήμερα ἐκεῖνοι ποὺ μετανοοῦν, ἀλλὰ σύντομα ἐπανέρχονται στὴν προηγούμενη καὶ χειρότερη πολλὰς φορὲς κατάστασι ἁμαρτωλότητος. Ἐπιστρέφουν στὸ δικό τους ἐξέγραφο, ὅπως καὶ οἱ χοῖροι, ποὺ ξαναγυρίζουν στὸ βούρκο γιὰ νὰ λουσθοῦν.

Ἀληθινὴ μετάνοια εἶναι ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποία ἡ καρδιὰ αἰσθάνεται τὸ μέγεθος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς συντριβῆς καὶ κλαίει ζητώντας συγχώρησι. Τὸ πνεῦμα τῆς παρακλήσεως ζωογονεῖ καὶ φωτίζει τὴ συνειδήσι καὶ ὁδηγεῖ στὴν ἔμπρακτι βίωσι τῆς ζωῆς τῆς μετανόιας. Ἔτσι ὁ μετανοημένος βλέπει τὴ λαμπρότητα καὶ τὴν ὡραιότητα τῆς ἀγιωσύνης καὶ τὴ χαρὰ τῆς ἀγνότητος.

Ἡ Εὐδοκία μετανοεῖ εἰλικρινὰ καὶ ἐκδηλώνει ἔμπρακτα τὴ μετάνοιά της. Δέχεται τὸ χριστιανικὸ βάπτισμα, γιὰτὶ ἦταν εἰδωλολάτρισσα, μοιράζει τὰ πλούτη της στοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους καὶ καταφεύγει σὲ μοναστήρι. Ἐκεῖ προσεύχεται μὲ δάκρυα καὶ ἀσκεῖται κατὰ τὰ πρότυπα τῶν μεγάλων ἀσκητῶν.

Τὰ ὅσα συνέβησαν κατὰ τὴν μετάνοια

τῆς Εὐδοκίας ἐρέθισαν μερικοὺς πρώην ἐραστὰς της ποὺ ἀνέλαβαν ἐκδικητικὸ ἀγῶνα ἐναντίον της. Συγκέντρωσαν πολλὰ στοιχεῖα καὶ τὴν κατηγγείλαν στὸν ἡγεμόνα τῆς Ἡλιουπόλεως Βικέντιο, ὅτι ἔγινε Χριστιανή, ὅτι ἐργάζεται γιὰ τὴ διάδοσι τῶν χριστιανικῶν ἰδεῶν, ὅτι πολλὰς δραστηριότητές της μενῶνουν τὴν ἁξία τῆς εἰδωλολατρικῆς θρησκείας καὶ πολλὰς ἄλλες κατηγορίες. Στρατιῶτες μὲ ἐντολὴ τοῦ ἡγεμόνα τὴν ἀποκεφάλισαν καὶ εἶσι ἡ ὁσιομάρτυς παρέδωσε τὸ πνεῦμα της στὰ χέρια τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ. Πολλὰ θαύματα διὰ τῆς ὁσιομάρτυρος ἡ θεία πρόνοια ἐνήργησε σὲ πολλοὺς ποὺ ἐπικαλοῦνται τὴ βοήθειά της.

Ἡ ζωὴ της μετὰ τὴν ἐπιστροφή της στὴ χριστιανικὴ πίστι εἶναι μιὰ ζωντανὴ μαρτυρία ὅτι ὅσοι γεύονται πόσο «γλυκὺς εἶναι ὁ Κύριος» ἔχουν συνέχεια τὴ νοσταλγία νὰ εὐρίσκωνται σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό.

Ἡ ὁσιομάρτυς συνεχῶς ποθοῦσε νὰ εἶναι ἐνωμένη μὲ τὸν Χριστό. Τὸν πόθο αὐτὸ ὁ ἡμνωδὸς τὸν περιέλαβε σὲ δοξαστικόν· «μὴ μου τὸ δάκρυα παρίδης τῶν δεινῶν ὀφλημάτων, ἀλλὰ δέξαι με, Κύριε...».

Δημιῆτος Β. Χαρίσης

ΑΝΑΒΟΛΗ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Ἐνας ἀετὸς καθισμένος σ' ἓνα μεγάλο πάγο ποὺ κυλοῦσε στὰ νερά τοῦ ποταμοῦ Νιαγάρα, ἔτρωγε ἀμέριμνος τὸ πιῶμα ἐνὸς ζωόν. Μὰ ὁ πάγος προχωροῦσε, καὶ σὲ λίγο ἔφθασε κοντὰ στὸν τρομερὸ καταρράκτη. Ὁ ἀετὸς ὅμως δὲν συγκινήθηκε καθόλου. Εἶχε τὰ φτερά του καὶ μποροῦσε νὰ πετάξῃ ὅποτε ἤθελε.

Τὴν τελευταία στιγμὴ ποὺ ὁ πάγος ἔφθασε σὲ χεῖλος τῆς ἀβύσσου ἀνοῖξε τὰ φτερά του γιὰ νὰ πετάξῃ ψηλὰ στὸν οὐρανόν, ἀλλὰ... ἀλλοίμονο! Τὰ νύχια του εἶχαν σιγὰ-σιγὰ χωθῆ βαθεῖα μέσα στὸν πάγο καὶ εἶχαν γίνει ἓνα σῶμα μὲ αὐτόν. Τίναξε ἀπεγνωσμένα τὰ φτερά του, μὰ τίποτε. Κατρακύλισε σὲ θάλασσο μαζί μὲ τὸν πάγο ποὺ ἔγινε ἔτσι ὁ τάφος του. Εἶχε ἀμυλῆσει, εἶχε ἀργῆσι πάρα πολὺ.

Πόσο ἐπικίνδυνο πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀναβολὴ τῆς μετανόιας! Μὴ περιμένης τὴν τελευταία στιγμὴ νὰ μετανοήσης, διότι ἴσως ἡ τελευταία σου στιγμὴ νὰ εἶναι πολὺ ἀργά.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Νὰ τηρῶνται τοῦλάχιστον τὰ προσήματα

Οὐδείς ἀντιλέγει ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν προϋσταμένων ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς εἰς τοὺς ὑφισταμένους δι' οἵανδήποτε παράβασιν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν φυσικὰ τῆς τηρήσεως τοῦλάχιστον τῶν προσχημάτων καὶ τῆς ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων ὁρίζομένης διαδικασίας. Ἀπὸ ὅσα εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ζήτησιν ἀργίαν εἰς τὸν Ἀρχιμ. π. Χαράλαμπην Βασιλόπουλον ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν μαρτυροῦν ὅτι ἡ δεσποτοκρατία ἔχει βαθεῖας ρίζας καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πνεῦμα τῆς αὐθαιρεσίας καὶ τοῦ ἐταιριετισμοῦ. Ὁ εὐσεβὴς λαὸς δὲν ἵμμορεῖ νὰ καταλάβῃ ποῖον εἶναι τὸ παράπτωμα τοῦ Ἀρχ. Χ. Βασιλοπούλου. Τὸ ὅτι μετὰ σεβασμοῦ ἐξήγησε νὰ πληροφορηθῇ ὅποιας κανονικὰς διατάξεις παρέβη; Αὐτὸ εἶναι βασικὴ δικονομικὴ τάξις, δηλαδὴ ἡ ἀναγραφὴ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς κειμένης διατάξεως ἔστω καὶ γνωστὴ ἂν εἶναι αὕτη εἰς τὸν ἐγκαλούμενον.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐδραιωθῇ ἐμπιστοσύνη εἰς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν, ὅταν δὲν λαμβάνῃ σαφῆ θέσιν διὰ πράξεις καὶ ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ὑπὸ τοῦ πληρώματος ὡς ἄδικοι, παράτυποι καὶ παράνομοι. Καὶ οἱ τυχόν δυσμενῶς προσκείμενοι πρὸς τὸν π. Χαρ. Βασιλόπουλον πιστεύομεν ὅτι θὰ ἐκδηλώσουν ἀπὸ ἀγανάκτησιν πρὸς τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν τὴν συμπάθειαν καὶ συμπαραστάσιν των πρὸς αὐτόν.

Καιρὸς πλέον ἐπέστη ὁ λαὸς νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπικράτησιν πνεύματος ἀνωτερότητος καὶ ἀγάπης εἰς τὴν διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν.

Νὰ ἐνθαρρυνθοῦν οἱ ὑγιῶς σκεπτόμενοι μαθηταί

Ἀξιοὶ πολλῶν συγχαρητηρίων εἶναι οἱ μαθηταὶ τῆς τελευταίας γυμνασιακῆς τάξεως

τοῦ Γυμνασίου ἀρρένων Χαλκίδος διὰ τὴν πρωτοβουλίαν νὰ οργανώσουν τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐκδήλωσιν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν πορνῶ. Πρωτοβουλίαὶ οργανοῦμεναι ὑπὸ τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων μαθητῶν πρέπει νὰ ἐνθαρρύνονται ἰδιαίτερος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας κατὰ τὰς ὁποίας ἡ μαθητιώσα νεολαία διέρεται πολλὰς δοκιμασίας ἐκ τῶν διακινουμένων μὲ πειστικὸς τρόπους ἰδεολογικῶν ρευμάτων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ σχολικοῦ χώρου. Τὰ ἰδεολογικὰ αὐτὰ ρεύματα ἔχουν ὡς στόχους των τοὺς μαθητὰς ὅλων τῶν βαθμίδων ἐνθαρρυνόμενα δὲ καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα ἀνεκτικότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀτιμωρησίας διοχετεύουν μὲ ἀνεσιν τὸ περιεχόμενον τῶν.

Ἡ ἐκδήλωσις αὕτη τῶν μαθητῶν εἶναι, νομίζομεν, ἓνα ἐντόνον ἐρεθίσμα πρὸς τοὺς ἀρμόδιους διὰ νὰ οργανώσουν τὴν αἰνναν τῆς ὑγιῶς μερίδος τοῦ λαοῦ κατὰ πάσης ἀκραιάς θέσεως. Ἀλλὰ καὶ γενικὰ ἓνα μήνυμα τῶν νέων πρὸς τοὺς μεγάλους ὅτι ἐπιθυμοῦν ἡ ὁρθόδοξος Ἑλλάς νὰ διατηρήσῃ τὰ γνήσια ἑλληνοχριστιανικὰ ἥθη καὶ ἔθιμα.

Θὰ ἀνέμενε κανεὶς νὰ χαιρετισθῇ ἡ πρωτοβουλία αὕτη ἰδιαίτερος ἀπὸ τὸν τύπον, ἀλλὰ δὲν ἐφάνη ἀκόμη τοιαύτη προθυμία.

Ἡ ἔξαρσις τοῦ ἐγκλήματος

Εἰς ἔξαρσιν εὐρίσκονται καὶ πάλιν αἱ ἐγκληματικαὶ δραστηριότητες τῶν ἀνθρώπων τοῦ σκότους. Γεμάτα εἶναι καθ' ἑκάστην τὰ νυκτερινὰ κέντρα φιλοξενούντα τὰς παντὸς εἶδους ἐγκληματικὰς φρυστογνωμίας. Ἐκμεταλλεζόμενοι πολλοὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας ὀργιάζουν. Ἔτσι θὰ γίνῃ γρήγορα ἀναγκαία ἡ λήψις σκληρῶν μέτρων, διότι διαφορετικὰ θὰ θρηνησώμεν ὅλοι μας θύματα. Σκόττιον εἶναι τὰ μέτρα αὐτὰ νὰ ληρθοῦν τὸ δυνατόν συντομώτερον. Ἴσως ἀργότερα νὰ εἶναι ἀνώφελα. Τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου πολλὰκις ἡ στήλη αὕτη ἐσήμανεν. Ἐφ' ὅσον ἡ νοθεσία εἶναι ἀνεπαρκής, διότι ἀπαι-

τεῖται ὁργάνωσις τῆς κοινωνίας συστηματική, ὡς ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος καὶ ὡς θεσπισθοῦν αὐστηρότεροι νόμοι. Ἔτσι ὅπου δὲν θὰ γίνεταί δεκτός ὁ λόγος νὰ καθοδηγῇ ὁ φρόνους τοῦ μαστιγίου. Κάτι θὰ εἶναι καὶ αὐτό.

“Ο,τι θέλουν παρουσιάζουν

Τὸ ὑγιὲς στοιχεῖον τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ἤλπιζεν ὅτι μὲ τὴν μελετωμένην ἀναδιφθροσιν εἰς τὸ Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας καὶ Τηλεοράσεως θὰ ἐπεφέροντο σοβαρὰ καὶ θετικὰ μεταβολὰ ὡς πρὸς τὴν ὁργάνωσιν τῶν προγραμματίων, οὕτως ὥστε ἡ τηλεόρασις νὰ ἀποβῇ ἓνα μέσον ψυχαγωγίας, ἀλλὰ καὶ ὁρθῆς κατευθύνσεως τῶν λαϊκῶν ἰδίων μαζῶν. Ἐπιστεῦετο ὅτι θὰ ἐλαμβάνοντο ἀποτελεσματικὰ μέτρα διὰ τὴν ἀποβολὴν καὶ τὸν περιορισμὸν βλῶν τῶν βρωμερῶν καὶ βλαβερῶν διὰ τὴν νεολαίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν ἐκπομπῶν.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτιμηθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ προξενουμένη ζημία πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἀργότερα θὰ φανοῦν οἱ μικροὶ καρποί. Θὰ εἶναι ὁμως ἀργά. Νομίζει ὁ τηλεθεατὴς ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του ἄτομα τὰ ὅποια κατέλαβεν ἄμὼν χυδαῖότητος καὶ «ξετσίποισις». “Ο,τι θέλουν παρουσιάζουν ἀδιαφοροῦντες διὰ τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἡ-

θικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Πολλοὶ διερωτῶνται ἂν ὑπάρχουν ὑπεύθυνοι νὰ ἀρπάζουν μερικοὺς ἀπὸ τὸ αὐτὶ καὶ νὰ τοὺς ἐξαποστεύουν εἰς σωρονοστήρια. Ἴσως ἐκεῖ νὰ εὗρουν τὸν χαμένον ἑαυτὸν τους. Πότε ὁμως θὰ γίνῃ αὐτό; Ἐν τῷ μεταξὺ ὁργιάζει ἡ ἀνευθυνότης.

Διαμαρτυρία Ἱερ. Κοινότητος Ἀγίου Ὁρους

Οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἀνησυχοῦν διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ χιλιασμοῦ. Ἡ δραστηριότης τῶν χιλιαστῶν ἐντείνεται, ἐνῶ ἡ ἀδιαφορία τῶν φροσῶν ἐπισήμου ἐξουσίας ἐμφανίζει ἀνεξήγητον στυγνότητα. Εἰς τὸ βλῶν κλῆμα τῆς χιλιαρότητος προστετέθη καὶ ἡ ἀπροσώλυτος συμπαράστασις ὠρισμένης μερίδος τοῦ ἡμερησίου τύπου. Αἱ διαμαρτυρίαι ἐντείνονται. Ἡ ἱερὰ κοινότης τοῦ Ἀγίου Ὁρους δι’ ὑπομνήματός της ἐπισημαίνει τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς χιλιαστικῆς προπαγάνδας καὶ τονίζει ὅτι οἱ χιλιασταὶ ἐπιδιώκουν τὴν κατάργησιν τῆς ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ ἔθνους καὶ παράλληλα διαμαρτύρεται, διότι ὠρισμένα ἐφημερίδες ἀνέλαβον τὴν ὑποστήριξιν καὶ διαφήμισιν τῶν χιλιαστικῶν ἐντύπων. Ἡ ὁρθόδοξα βάλλεται πανταχόθεν. Θὰ νικήσῃ ὁμως διότι ἔργον της ἔχει νὰ ὁρθοτομῇ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἀγαπητέ μοι κ. Διευθυντά,

Ἀπὸ καιροῦ ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἄλλων Μητροπόλεων νὰ γίνωνται θεῖα κηρύγματα εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, εἰς τὰς ἐκκλησίας μας, ὑπὸ λαϊκῶν θεολόγων καὶ ἄλλων θεολογούντων καὶ εὐσεβῶν καὶ μορφωμένων Χριστιανῶν. Ποῦ ὅμως στηρίζεται ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη; Μὲ ποῖον δικαίωμα ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ἀξίους καὶ ἱκανοὺς θεολόγους καὶ θεολογοῦντας τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου; Μήπως αὐτοὶ εἶναι ἄπιστοι καὶ αἵρετικοὶ ἢ σχισματικοί; Μήπως εἶναι ἀνήθικοι, ἀμόρφωτοι καὶ σκανδαλοποιοί; Μήπως εἶναι «φορτωμένοι» ὑπὸ ἁμαρτι-

ῶν, ἀνομιῶν καὶ ἠθικῶν προκλητικῶν ἐκτροπῶν καὶ ἐκτραχηλισμῶν; Μήπως ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ θεάνθρωπος Κύριος Ἰησοῦς, ὁ Αἰώνιος καὶ Μοναδικὸς Ἀρχιερεὺς καὶ Διδάσκαλος τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀπαγορεύει τὸ θεῖον κήρυγμα, τὸν θεῖον λόγον, εἰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ πιστοὺς καὶ ἐναρέτους λαϊκοὺς, εἰς τοὺς δοκίμους καὶ πεπειραμένους καὶ ἔχοντας τὴν «καλὴν μαρτυρίαν» θεολόγους καὶ θεολογοῦντας Χριστιανοὺς καὶ διὰ τὸς τοὺς Ὁρθόδοξους Χριστιανοὺς, εἰς τοὺς ἰδικούς του, εἰς τοὺς, κατὰ ἓνα κάποιον τρόπον, μαθητάς Του; Μήπως τοῦτο τὸ ἀπαγορεύουν ἡ Ἀγία Γραφή, ἡ Ἱερὰ

Παράδοσις, οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, οἱ σοφοὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας;

Εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν μαίνεται καὶ ὀργίζεται, κρυφὰ ἢ φανερά, ἡ ἔθεος καὶ ἀντι-χριστιανικὴ καὶ αἰρετικὴ προπαγάνδα, γραπτῶς καὶ προφορικῶς, εἶναι φοβερὸν νὰ ἀπαγορεύεται τὸ ὁμιλεῖν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, εἰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ μορφωμένους καὶ ἀξίους καὶ ἐπιστήμονας λαϊκοὺς θεολόγους καὶ θεολογοῦντας. Ἡ κακίστη αὕτὴ ἀπαγόρευσις πρέπει τάχιστα νὰ καταργηθῇ. Οἱ πονηροὶ καὶ λίαν χαλεποὶ καιροί, ποὺ διερχόμεθα, ἀπαιτοῦν νὰ εὐρυνοθῇ, νὰ ἀπλωθῇ παντοῦ, νὰ ἀκούεται ὁ θεῖος λόγος εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων ἀπὸ κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἱεροκλήρυκας. Οἱ ἱεροκλήρυκες, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, πρέπει νὰ πληθυνθοῦν, νὰ γίνουν πολὺ περισσότεροι. «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται» καὶ τὸ «λάλει καὶ μὴ σιωπήσης», πρέπει νὰ γίνῃ ἡ συνισταμένη καὶ ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς «πομιενούσης» καὶ τῆς «ποιμαινομένης» Ἐκκλησίας. Ἐπ' αὐτοῦ ἄς προσέξῃ ἰδιαίτερος ἡ Διοκοῦσα Ἐκκλησία, διότι «οἱ καιροὶ οὐ μενετοῖς» καὶ διότι ἡ καταδίκη τῆς ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων θὰ εἶναι ἀμετάκλητος καὶ ὀδυνηρὰ.

Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ εὐχαριστιῶν

Εὐστάθιος Σταθόπουλος

Θεολόγος - Γυμνασιάζων

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

Στεργίου Ν. Σίτσκου: Ἡ ἔρευνα τῆς Γραφῆς Δοχ. 50

Δύο βιβλία ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ψευδομαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά:

1. Ψευδομαρτυρεῖς τοῦ Ἰεχωβά Δοχ. 20

2. Ἀντιαρετικὸν ἐγκύκλιον » 3

Τρία βιβλία πνευματικῆς οἰκοδομῆς:

1. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς σωτηρίας » 4

2. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς μετανοίας » 4

3. Πορεία πνευματικῆς ζωῆς » 4

Ληγῆματα:

1. Ἡ Ρόξα ἀπὸ τὸ Τάννερμπουργ

2. Τὸ θῆμα » 15

3. Φάροι στὸ σκοτάδι » 10

Λὰ πᾶσαν παραγγελίαν σας ἀπευθύνεσθε: Βιβλιοπωλεῖον «Ἀπολύτρωσις» Πλάτωνος 2, Θεσσαλονίκη.

Εἰς τὸ ὅς ἂν οἱ βιβλιοπωλεῖον μας, θὰ βοηθεῖ καὶ ὅλα τὰ βιβλία, ὅλων τῶν ὀρθοδόξων χριστιανικῶν ἐκδόσεων.

— Ἀγιογραφικά - Ἐτοιμοδομητικά.

— Ἐριμηνευτικά - Βιογραφικά ἁγίων.

— Ἀντιαρετικά - Ληγῆματα παιδικά.

— Πατερικά - Ληγῆματα νεανικά.

— Ἐκκλησιαστικά - Εἰκόνες διάφορες.

— Λειτουργικά - Κασέτες βυζ. ὕμνων.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὀρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Ξανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἐτησίᾳ συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δοχ. 30 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΥΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. Ι, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἀπριλίος 1976

Ἀριθ. φύλλου 364

Η ΜΟΝΗ ΑΣΦΑΛΗΣ ΔΙΕΞΟΔΟΣ

Ρευστή καὶ σκιώδης διαγράφεται ἡ κατάσταση εἰς παγκόσμιον κλίμακα. Τὸ φάσμα τῆς ἀναταραχῆς αὐξάνει τὴν ἀγωνίαν καὶ καλλιεργεῖ τὸν φόβον. Μικραὶ ἀφορμαὶ ἐνδεχομένως νὰ προκαλέσουν δυσσρέστους καταστάσεις. Μία σύγκρουσις μὲ τοὺς συγχρόνους πολεμικοὺς ἐξοπλισμοὺς θὰ ἐπιφέρῃ ἀνυπολογίστους καταστροφὰς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῇ ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι κάτι τὸ φοβερὸν καὶ ὅσοι τὸν ἐπιθυμοῦν καὶ τὸν ἐπιδιώκουν δὲν ἐγγνώρισαν οὔτε πατρίδα, οὔτε οἰκογένεια, οὔτε θρησκεία, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδα Ι', 63).

Σκέπονται ἄραγε τὰς συνεπειὰς μιᾶς πολεμικῆς ἀναμετρήσεως αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι μετροῦν τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου μὲ σίδηρα καὶ μόνον; Ἀναλογίζονται ὅτι πόλεις θὰ ἀφανισθοῦν ὑπὸ τὰς φλόγας, ἔθνη θὰ συντριβοῦν, χιλιάδες ἄτομα θὰ εὗρουν τὸν θάνατον καὶ ἡ δυστυχία θὰ ἀπλωθῇ παντοῦ; Ἡ ἐρήμωσις θὰ ἀπλωθῇ καὶ ὁ θρῆνος θὰ ἀντηχῇ: «Εἶδον καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ἔρημα καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπυρισμέναι πυρὶ ἀπὸ προσώπου Κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανίσθησαν» πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη καὶ οὐ κατέκει ἐν αὐτοῖς ἄνθρωπος. Οἴημι! ὅτι ἐκλέλοιπεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τοῖς ἀνηρημένοις». Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐπιθυμοῦντας, ἐπιδιώκοντας καὶ ὑποκινοῦντας τοὺς ἄλλους εἰς πολεμικὴν σύρραξιν τοὺς ἀποκαλεῖ βδελυκτοὺς, ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδοκίμους καὶ τονίζει ὅτι οἱ πόλεμοι καὶ αἱ δια-

μάχαι εἶναι καρποὶ τῆς ἁμαρτίας των. «Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;». Εἶναι δριμύτατον τὸ κατηγορητήριον τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν ὑπονομευτῶν τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ τῆς γαλήνης τῶν ἀνθρώπων.

Ὅταν θὰ βασιλευσῇ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, τότε καὶ αἱ διαμάχαι καὶ αἱ ἔριδες θὰ παύσουν. Οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐργάζωνται ὁ εἰς διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἄλλου.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀδυναμίας καὶ εἶναι ἀτελής. Δὲν δύναται νὰ σημειώσῃ πρόδους εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν δραστηριοτήτων, ἐφ' ὅσον ἀγνοεῖ ἢ περιφρονεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορὰ τὸν ἐξασθενοῦν καὶ τὸν συντρίβουν. Καὶ ὥς ἄτομα οἱ ἄνθρωποι καὶ ὥς ἔθνη θὰ δοκιμάζουν τὸ πικρὸν ποτήριον τῆς ἀρνήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς καταφρονήσεως τοῦ νόμου Αὐτοῦ. Διάσῃμος πολιτικὸς ἐτόνιζε συχνά: Ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω εἰς τὰ χέρια μου τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως διὰ νὰ τὴν διασκορπίσω εἰς ὅλα κληρον τὴν πατρίδα μου, ὥστε νὰ γίνῃ ἓνα ἔθνος θρησκον καὶ εὐσεβὲς μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ ζῆλον πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ. Ἀλλως τε πάντοτε ὅσοι ἀγωνίζονται διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην νικοῦν, διότι αὐταὶ πάντοτε θριαμβεύουν.

Πολλὰ εἶναι αἱ αἰμορραγοῦσαι πληγαὶ τῆς ἐποχῆς μας. Πολλὰ καὶ τὰ φλέγοντα προβλήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν δημιουργή-

σει τὸ ἀδιέξοδον. Ἐχει γίνεαι πιεστική ἡ διεθνὴς κατάστασις καὶ ἐμφανίζει εἰκόνα σκοτεινὴν ἀπὸ τὴν ἀντιξοότητα τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν διαρθρώσεων καὶ δομῶν. Ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι φθάνει εἰς τὸ τέρμα τῆς χωρὶς νὰ ἐκπληρωσῇ τὴν ὑπερτάτην χαρὰν τοῦ προορισμοῦ τῆς.

Σημαντικὸν συνειδησιακὸν γεγονὸς μέσα εἰς τὴν ἱστορίαν εἶναι ἡ θρησκεία. Αὐτὴ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς ὅλας τὰς δυσκολίας. Ἰκανοποιεῖ τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν τοῦ διὰ τὴν ἀλήθειαν, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ ὀπλίζει τὸν ἄνθρωπον μὲ ὅ,τι τοῦ εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τοὺς πνευματικούς του ἀγῶνας. Αὐτὴ θὰ ἀνασύρῃ τὴν μάσκαν κάτω ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἕνας κόσμος, ἄλλοτε σιωπηλός, ἄλλοτε σκοτεινός καὶ ἄλλοτε φωτεινός, δονεῖται ἀπὸ τὰς συγκρουστέας ποικίλας δυνάμεις ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς. Πολλάκις οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι αὐτοὶ ποὺ φαίνονται. Ἡ βιρίνα καλύπτει διχασμούς, μεταπτώσεις, ἀγωνίας. Ὅπισθεν τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφανείας κρύπτονται πολλοὶ οἱ ὅποιοι μένουσιν ψυχροί, ἀδιάφοροι καὶ ἀσυγκίνητοι δι' ὅσα δραματίζονται γύρω τους. Ὁ «ἐτσιθελισμός» καὶ ἡ ἐγωπάθειά τους εἶναι οἱ ὀραματισμοὶ τους. Προσπαθοῦν νὰ καθησυχάσουν τὰς ἐσωτερικὰς τῶν ἀναστατώσεις μὲ ἐμφανεῖς ἀρνητικὰς διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἐκδηλώσεις. Ἡ ἀρνητικὴ τῶν θέσεω προὐ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν παρεμβάλλεται ὡς ἰσχυρότατον ἐμπόδιον ἐπαφῆς μὲ τὴν πραγματικότητα. Ἔτσι δημιουργεῖται ἀδιέξοδον διὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ καθηλώνονται εἰς τὴν ἄρνησιν καὶ εἰς τὸ σκότος. Ὑπάρχουν καὶ αὐτοὶ οἱ ὅποιοι ἀγωνίζονται καὶ λυτρωθοῦν. Αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς διαρκῆ ἀγῶνα μαχόμενοι διὰ νὰ κερδίσουν τὸν οὐρανόν. Ὁ χαρακτήρ τῶν χαλυβδώνεται καὶ ἡ προσωπικότης τῶν ὀλοκληρώνεται. Καὶ δὲν πρέπει νὰ αὐταπατάται ὁ ἄνθρωπος. Ὁ ἑαυτός τῶν εἶναι ὁ μέγας ἐχθρὸς τῶν, δι' αὐτὸ καὶ χρειάζεται συνεχὲς ἔλεγχος τῶν πράξεων, ὥστε νὰ μὴ τοὺς εὕρῃ ἀνελπίστους, γυμνοὺς καὶ χωρὶς προσανατο-

λισμόν, διότι θὰ τοῦ προσθέσῃ ἐμπόδια. Ἡ σάρκα, ὅταν δὲν κατευθύνεται, μένει ἀνικανοποίητος καὶ ἀξιῶναι τὴν δέσμευσιν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν ἀλυσίδα τῆς καθημερινότητος. Θέλει τὴν γείωσιν καὶ τὴν προσκόλλησιν εἰς κάθε τι ποὺ εἶναι κοσμικόν.

Ὑπάρχει καὶ ἡ ἀσφαλὴς διέξοδος. Εἶναι ἡ ἐπίδιωξις καὶ ἡ ἀναζήτησις τῆς ἀπογειώσεως ἀπὸ τὸ ἐφθηνόν καὶ τὸ πρόσκαιρον μὲ πορείαν πρὸς τὸν Θεόν. Εἶναι ἡ πορεία πρὸς τὸν Γολγοθᾶν. Ἐκεῖ ἐλέχθη τὸ «τετέλεστο» καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Σταυροῦ κάθε ἐμπόδιον ἀνατρέπεται. Ὁ Γολγοθᾶς ἀνοίγει τὸν δρόμον εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς κάθε ὥραίου καὶ τιμίου ἀγῶνος. Ἐκεῖ θὰ βεβαιωθῇ ὀριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως ὁ ἄνθρωπος ὅτι ἡ ἡθικὴ ζωὴ θεμελιώνεται μὲ τὰ διδάγματα τῆς θείας διδασκαλίας καὶ ὅτι κάθε πρόβλημα εὐρίσκει ὅχι μόνον τὴν ἀσφαλὴ διέξοδον, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ. Μὲ τὴν διέξοδον τοῦ Γολγοθᾶ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἁρμονία τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν ἐμπρακτικὴν δραστηριότητα αὐτοῦ καὶ ἡ ζωὴ ἀνυψοῦται, ἀγιάζεται καὶ πορεύεται τὸν δρόμον τῆς. Ὁ ἄνθρωπος ζῇ μὲ ἡθικὸν σχέδιον καὶ μὲ πρόγραμμα ὑψηλῶν ἰδανικῶν. Ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶν ἀνικρῶνται τὸ κενὸν Μνῆμα. Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐμπνέεται τὰς μεγάλας ἀποφάσεις τῆς θουσίας τοῦ ἑαυτοῦ χάριν τοῦ πλησίον τοῦ. Ὁ Γολγοθᾶς δίδει νόημα καὶ ἀξία εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐπανευρίσκει τὸ κέντρον τῆς δράσεώς του.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ θὰ καταλάβουν τὸ ἔργον τοῦ Διδασκάλου τῶν, ἀφ' οὗ ἀνικρῶσιν τὸν Γολγοθᾶν. Τότε θὰ ἐρμηνεύσουν διατὶ Διδάσκαλος τῶν τοὺς ἐπλυνε τὰ πόδια. Ἡ στιγμὴ ποὺ ὁ Χριστὸς ἐπλυνε τὰ πόδια τῶν μαθητῶν του εἶναι ἡ πλέον χαρακτηριστικὴ σκηνὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκτίθεται ἐνώπιόν των ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν ἀξιῶν. Ἡ χειρονομία αὐτὴ θὰ ἀποκαλύψῃ τὸν ὑψηλότερον σκοπὸν τῆς ἀγάπης εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν συνεργασίαν τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ διακηρυχθῇ δι' εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν στιγμὴν, ὑπάρχει ἡ διέξοδος.

Ἀντιαίρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΚΣΤ' Ἡ ἁγία Τριάς στὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολὴ

ΕΡΩΤ.: Τί θὰ μᾶς πῆτε σήμερον, κ. καθηγητά, μετὰ τὰ προσήμια τῶν ἐπιστολῶν τῆς αὐτονομήνης μας συνεντεύξεως;

ΑΠΑΝ.: Ἐρχομαι τώρα νὰ παρουσιάσω τὶς μαρτυρίες ἐκεῖνες στὶς ὁποῖες φαινονται καὶ τὰ τρία πρόσωπα τῆς Θεότητος. Ἀρχίζω ἀπὸ τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴν ποὺ στὶς ἐκδόσεις τῆς Κ.Α. κατέχει τὴν πρώτη θέσιν. Ἀναφέρω τὴν περικοπὴ Ῥω 5, 1-11. Τὴν περικοπὴ αὐτὴ θεωρῶ ἕνα ἀπὸ τὰ ὑψίστα κείμενα ὁλοκλήρου τῆς Γραφῆς. Λέ-

γεται ὅτι ἡ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴ εἶνε ἡ σπουδαιότερη καὶ θεολογικώτερη ἀπὸ τὶς ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου· σ' αὐτὸ προσθέτω ὅτι ἡ περικοπὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς ἐπιστολῆς, τὴ δεξαμενὴν στὴν ὁποία εἰσρέουν ὅλα τὰ κανάλια τῆς ἐπιστολῆς. Στὴν περικοπὴ αὐτὴ κηρύττεται μὲ δύναμις ὅτι ὁ Πατὴρ μὲ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα δικαιοῦν, δηλαδὴ ἀθωώνουν, σώζουν καὶ δοξάζουν, τὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπον ποὺ πιστεύει στὸ Θεὸ διὰ τοῦ Χριστοῦ μὲ Πνεῦμα ἅγιο.

τοῦ Γολγοθᾶ, ὅπου ὁ Κύριος παίρνει τὴν θέσιν τοῦ δούλου καὶ μὲ τὴν ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης θὰ ἀφυπνίσῃ τὴν ψυχὴν τῶν μαθητῶν του διδάσκων εἰς αὐτοὺς τὸ μεγαλεῖον τῆς θείας συγκатаβάσεως καὶ τῆς ταπεινώσεώς του.

Αἴτιοι πολλῶν εὐλογιῶν διὰ τὸν κόσμον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν θὰ ἐγίνοντο οἱ πιστοί, ἐὰν κατενόουν τὸ πνεῦμα τῆς ταπεινώσεως.

Κοντὰ εἰς τὸν Γολγοθᾶν εἶναι καὶ ὁ λαξευτὸς τάφος. Ἐκεῖ θὰ φιλοξενηθῇ ἐπὶ τριήμερον ὁ Διδάσκαλος καὶ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ὁ τάφος θὰ μείνῃ κενός. Τὸ σκοτάδι τῆς Παρασκευῆς, ποὺ τόσον ἐπύεζε τὴν καρδίαν τῶν μαθητῶν, θὰ διαλυθῇ. Θὰ μείνῃ ὅμως γραμμένη ἡ αἰτία: «ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν... καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται... εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται κενὸν καὶ τὸ κήρυγμα καὶ ἡ πίστις ἡμῶν».

Ὁ Γολγοθᾶς καὶ ὁ κενὸς τάφος εἶναι ἡ ἀσφαλὴς διέξοδος ἀπὸ τὴν καταπίεσιν τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν καὶ ἀδυναμιῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ μήνυμα τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδος ὅτι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἀμετάκλητος ἐγγύησις διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἀνθρώπου.

Φοβεῖται ὁ ἄνθρωπος τὰ μνήματα. Τοῦ ὑπενθυμίζουν ἐκείνους ποὺ ἔφυγαν. Τοῦ

ὁμιλοῦν περὶ τοῦ θανάτου καὶ μὲ χαιρεκακίαν τοῦ λέγουν ὅτι κάποιος ἀπὸ αὐτὰ θὰ τὸν δεχθῇ πολὺ σύντομα. Ὁ θάνατος εἶναι βέβαιον γεγονός. Καὶ ὅταν τὸν σκεπώμεθα μᾶς καταλαμβάνει φόβος καὶ αγωνία. Τοὺς φόβους τοὺς διαλύει ὁ κενὸς τάφος τοῦ Χριστοῦ. Οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ ἔχουν βαρύτητα αἰώνιον, διότι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἂν ἀποθάνῃ, θέλει ζῆσαι καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ζῇ καὶ πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν, δὲν θέλει ἀποθάνει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅποιος πιστεύει αὐτὸς εὐρίσκει τὴν διέξοδον εἰς ὅλα τὰ προβλήματα ὁποιανδήποτε θέσιν καὶ ἂν κατέχῃ καὶ ὁποιανδήποτε ἔργον καὶ ἂν ἔχῃ ἀναλάβει. Ὅλα τὰ προβλήματα, ἀτομικά, οἰκογενειακά, κοινωνικά, ἐπαγγελματικά καὶ διεθνή, εὐρίσκουν τὴν λύσιν τους ἀπὸ τὸν Χριστόν, μὲ τὸν Χριστόν καὶ διὰ τὸν Χριστόν. Ἀρκεῖ ὁ κάθε ἄνθρωπος νὰ ἀναγνωρίσῃ προσωπικά καὶ νὰ πῇ:

«Κύριε, μὲ τὸν ἐπενείδιστον καὶ σκοτεινὸν σταυρὸν ἔχεις ἀνοίξει τὸν δρόμον διὰ τὸν οὐρανόν. Ἐσὺ ἐγίνες ὁ μεσίτης εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπῆρες ὅλο τὸ βάρος τοῦ φορτίου ἀπὸ τοὺς ὤμους μου καὶ μοῦ ἔδωσες τὴν ἐλπίδα διὰ τὴν αἰώνιον βασιλείαν σου. Σὲ πιστεύω. Σὲ ἀγαπῶ. Μὲ τὴν ἰδικήν σου δύναμιν θὰ ἀγωνίζωμαι».

Α. Β. Χ.

«Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» καὶ λίγο πὺρ κάτω «ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ὑμῖν» (Ῥω 5, 1 καὶ 5). Ὁ Πατὴρ μὲ τὴ θυσία τοῦ Υἱοῦ φανερῶνει τὴ μεγάλη ἀγάπη του πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸ κόσμον καὶ μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα χύνει μέσα μας τὴν ἀγάπη του. Δὲν μᾶς σώζει ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ μᾶς υἱοθετεῖ καὶ μᾶς δοξάζει.

ΕΡΩΤ.: Τί μεγάλες ἀλήθειες! Πράγματι καμιά θεοσκεία καὶ καμιά φιλοσοφία δὲν δίδαξε τέτοια πράγματα.

ΑΠΑΝ.: Αὐτὲς τίς ἀλήθειες τίς ἀναπτύσσει ὁ ἀπόστολος στὰ κεφάλαια πού ἀκολουθοῦν. Στὴ συνέχεια τοῦ 5ου κεφαλαίου καὶ στὰ ἐπόμενα δύο, στὸ 6ον καὶ 7ον, μιλάει γιὰ τὴ λύτρωσι ἐν Χριστῷ. Στὸ 8ον μιλάει γιὰ ἅγιο Πνεῦμα. Μὲ ἀπλᾶ λόγια ὁ Παῦλος διδάσκει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὸ αἷμα του χάρισε σὲ μᾶς τὴ λύτρωσι καὶ μὲ τὸ θάνατό του τὴ ζωὴ, ἀλλὰ γιὰ νὰ κάνουμε κτῆμα μας τὴ λύτρωσι καὶ τὴ ζωὴ εἶνε ἀπαραίτητο νὰ συμμετέχουμε μὲ τὸ βάπτισμα, τὴν πίστι μας καὶ τὴ ζωὴ μας στὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ χρειάζεται ἀγώνας. Τὸν ἀγῶνα αὐτὸν διεξάγουμε ἀκατάπαυστα μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος πού κατοικεῖ μέσα μας. Ὁ Χριστὸς ἔστρωσε τὸ τραπέζι τῆς σωτηρίας, ἀνοίξε τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ ἔφερε τὰ φάρμακα τῆς θεραπείας· γιὰ νὰ σωθοῦμε πρέπει νὰ φάμε στὸ τραπέζι του, γιὰ νὰ ξεδιψάσουμε πρέπει νὰ πιοῦμε ἀπὸ τὸ νερὸ πού μᾶς δίνει, γιὰ νὰ θεραπευθοῦμε πρέπει νὰ λάβουμε τὰ φάρμακα πού μᾶς προσφέρει. Ὁ Χριστὸς εἶνε σωτὴρ τοῦ κόσμου ἀντικειμενικά. Σῶζονται ὅμως ὑποκειμενικά, προσωπικά, μόνο ὅσοι μὲ Πνεῦμα ἅγιο συμμετέχουν στὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ, ὅσοι μὲ Πνεῦμα ἅγιο ἐνώνονται μὲ τὸν Χριστό.

ΕΡΩΤ.: Πολὺ σωστά. Ὁ νηστικὸς μένει πεινασμένος καὶ στὸ πὺρ πλοῖσις τραπέζι, ὅταν δὲν θέλῃ νὰ φάῃ.

ΑΠΑΝ.: Ἔτσι εἶνε. Ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἀλλὰ οἱ περισσότεροι ἀνθρώποι βρῖσκονται στὴν πνευματικὴ ἀπώλεια καὶ ἡθικὴ καταστροφή, γιὰ τὴν δὲν πῆραν Πνεῦμα ἅγιο ἢ καὶ ἂν πῆραν δὲν τὸ

φύλαξαν, τὸ ἐξύδρυσαν καὶ ἔφυγε καὶ τοὺς ἄφησε στὴν ἁμαρτία, στὴ γῆθορὰ καὶ στὸ θάνατο.

ΕΡΩΤ.: Ἐλπίζω, κ. καθηγητά, ὅτι ὁ Παῦλος στὰ κεφ. 5, 6 καὶ 7 μιλάει γιὰ τὴ λύτρωσι πού χαρίζει ὁ Χριστὸς καὶ στὸ 8 γιὰ τὴν προσφορά τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τί γράφει συγκεκριμένα ὁ Παῦλος στὸ κεφάλαιο αὐτό;

ΑΠΑΝ.: Λέει ὅτι ὁ Θεὸς ἔστειλε πρῶτα τὸν Υἱὸ του καὶ κατέκρινε τὴν ἁμαρτία ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ καὶ μετὰ ἔστειλε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο, γιὰ νὰ κατοικήσῃ μέσα μας. Σᾶς διαβάζω ἐπὶ λέξει ἕνα χωρίο· «ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴτερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν· εἰ δέ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ» (Ῥω 8, 9). Παρακαλῶ δώστε λίγη προσοχὴ στοὺς χαρακτηρισμοὺς «Πνεῦμα Θεοῦ», «Πνεῦμα Χριστοῦ». Τὸ ἅγιο Πνεῦμα λέγεται Πνεῦμα Θεοῦ, γιὰ τὴν ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα, καὶ Πνεῦμα Χριστοῦ, γιὰ τὸ Χριστὸς τὸ φανέρωσε καὶ ὁ Χριστὸς τὸ ἔστειλε γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο του. Νὰ κάμῃ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας προσωπικὸ ἔργο τοῦ κάθε πιστοῦ. Νὰ τὸ τρισυπόστατο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Πατὴρ ἀποφασίζει καὶ σχεδιάζει, ὁ Υἱὸς ἐκπληρώνει τὸ σχέδιο καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο τὸ συντελεῖ καὶ ἐπιτελεῖ σὲ κάθε πιστό. Πιστὸς δὲν εἶνε ἐκεῖνος πού μιά φορὰ πίστεψε στὸν Χριστό καὶ ἔλαβε τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ἀλλὰ πού πιστεύει συνεχῶς καὶ ἔχει μέσα του τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ καὶ κατοικεῖ μέσα του τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ συνεχίζει ὁ Παῦλος «ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοι εἰσὶν υἱοὶ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἔλάβετε Πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἔλάβετε Πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ὑμῶν ὅτι ἐσμέν τέκνα Θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ,...». Νὰ καὶ πάλι ὁ τριαδικὸς Θεὸς στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας μας. Μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο εἰμεθα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ γίνουμε συγκληρονόμοι τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ ζῇ ἐν Χριστῷ καὶ φωτίζεται μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐπομένου κεφαλαίου 9, 1 ὁ Παῦλος γράφει· «Ἀλήθεια λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυροῦσθε μοι τῆς συνειδήσεώς

μον ἐν Πνεύματι ἀγίῳ». Ὁ Παῦλος λαλεῖ κατὰ Χριστόν, διότι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον φωτίζει τὴ συνείδησίν του.

ΕΡΩΤ.: Ὡστε δὲν εἶνε μόνο ἡ περικοπή Ῥω 5, 1-11 ποὺ μιλοῦν γιὰ τὸ ἔργο τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρα κεφάλαια, τὰ κεφ. 5, 6, 7 καὶ 8 καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ 9 τῆς ἐπιστολῆς, ὅπως μᾶς εἶπατε.

ΑΠΑΝ.: Πολὺ σωστὸ τὸ συμπέρασμα σας. Μάλιστα ὁ Παῦλος στὸ τέλος τοῦ 11 κεφ., ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ τελειώνει τὸ πρῶτο μέρος τῆς ἐπιστολῆς, τὸ θεολογικὸ, ὅπως χαρακτηρίζεται, ὁγάζει καὶ αὐτὸς τὸ γενικὸ συμπέρασμα, «οἱ ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν». Βέβαια ἐδῶ δὲν ἀναφέρει ὀνόματα. Οἱ ἀληθινοὶ καὶ τίμοι σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἐδῶ εἶνε δοξολογία στὸν τριαδικὸ Θεό, διότι τὸ «ἐξ αὐτοῦ» ἀναφέρεται στὸν Πατέρα, τὸ «δι' αὐτοῦ» στὸν Υἱὸ καὶ τὸ «εἰς αὐτόν» στὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

ΕΡΩΤ.: Στὸ δεύτερο μέρος τῆς ἐπιστολῆς περιέχονται ἀνάλογες μαρτυρίες γιὰ τὴν τριαδικότητα τοῦ Θεοῦ;

ΑΠΑΝ.: Ἀσφαλῶς περιέχονται καὶ ἀρκετὲς μάλιστα. Ἀναφέρω τὴν περικοπή Ῥω 14, 15-18, ὅπου ὁ Παῦλος κάνει λόγο γιὰ τὸ θάνατον τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀναλύεται σὲ δικαιοσύνη, εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι ἀγίῳ. Καὶ ὅτι μὲ τὰ χαρίσματα αὐτὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὁ δοῦλος τοῦ Χριστοῦ εἶνε εὐάρεστος στὸν Θεό. Ἐπίσης τὴν περικοπή 15, 7-13 ὅπου ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ διακονεῖ τὴ σωτηρία καὶ ἐκπληρώνει εἰς ὑποσχέσεις του καὶ μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἁγίου Πνεύματος οἱ πιστοὶ στὸ Χριστὸ μετέχουν περισσὶα στὴ μέλλουσα ἐλπίδα. Καὶ λίγο πὺρ κάτω 15, 16-19 διὸ φορὲς γίνεται λόγος γιὰ τριαδικὸ Θεό. Γράφει ὁ Παῦλος «εἰς τὸ εἶναι με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορά τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι ἀγίῳ» (στ. 16). Ὁ Παῦλος εἶνε λειτουργὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὰ ἔθνη, ἱερουργεῖ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔτσι τὰ ἔθνη ἁγιαζονται μὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Καὶ δεύτερη φορὰ στὴ συνέχεια. Ὁ Παῦλος καυχίεται πρὸς τὸ Θεὸ ἐν Χριστῷ,

διότι ὁ Χριστὸς πολλὰ ἐργάστηκε στὰ ἔθνη μὲ τὸν Παῦλον, μὲ τὴ δύναμι τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Τέλος στὸ ἴδιο κεφ. 15, 30 γράφει ὁ Παῦλος «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν,...». Καὶ ἐδῶ ὁλοκλήρως τὰ τρία πρόσωπα, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ὁ Θεὸς Πατὴρ.

ΕΡΩΤ.: Μία ἀπορία ἔχοιμε, κ. καθηγητά. Σ' ὅλα τὰ χωρία ποὺ ἀναφέραμε μόνο ὁ Πατὴρ ὀνομάζεται Θεός. Τί συμβαίνει;

ΑΠΑΝ.: Πῶτε νὰ τὴν κάνω μόνος μου τὴν ἐρώτησι αὐτή, γιατί καὶ οἱ αἵρετικοὶ τὸ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ σὰν ἐπιχείρημά τους. Ἰσχυρίζονται δηλαδὴ ὅτι μόνο ὁ Πατὴρ εἶνε Θεός καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ δοῦλος του, τὸ κτίσμα του ποὺ τὸν χρησιμοποιεῖ γιὰ συνεργάτη του καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα δὲν εἶνε τίποτα περισσότερον ἀπὸ τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ. Ὅταν δμως μιλήσουμε γιὰ τὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος θὰ δοῦμε ὅτι καὶ ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ὀνομάζονται καὶ αὐτοὶ Θεοί. Ἐδῶ ρθάνει νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν σημαίνει περισσότερα ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, ὅταν τὸ Πνεῦμα εἶνε ἀπόλυτο, ἅγιον καὶ ὄχι τοῦ ἀνθρώπου ἢ τῶν ἀγγέλων καὶ τίποτε περισσότερο ἀπὸ τὸ Κύριος. Μάλιστα τὸ Κύριος στὴ Γραφὴ εἶνε ἰσχυρότερον ἀπὸ τὸ Θεός.

Στέργιος Ν. Σάκκος

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ὁ κύκλος μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς Κυριῶν, τῆς ὁδοῦ Δελφῶν 5 κατέθεσεν εἰς τὸ τμήμα Προνοίας τῆς Ἀδελφότητος δραχμὰς 650 εἰς μνήμην τῆς Εὐδοκίας Φεσατίδου.

Ὁ κύκλος μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς Κυριῶν, Μαντινέας 134, κατέθεσε δραχμὰς 600.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ.

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

7. ΟΤΑΝ Η ΣΑΡΚΑ ΠΡΟΣΤΑΖΗ...

«Μή, ἀδελφέ μου, μὴ ταπεινώσῃς με
διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν Ἰσραὴλ·
μὴ ποιήσῃς τὴν ἀφροσύνην ταύτην»
(Β' Βασιλ. 13, 12)

Ἡ Θιμάρ ἐκτελεῖ τὴν ἐντολὴ τοῦ πατέρα
της. Ἀνύποπτη ξεκινάει γιὰ τὸ σπίτι τοῦ ἑ-
τεροθαλοῦς ἀδελφοῦ της. Δὲν ξεύρει τίποτε
ἀπ' τὴν πλεκτάνη ποὺ τόσο μαστορικά κατέ-
στρωσε ἡ σατανικὴ διάνοια τοῦ Ἰωναδάβ.
Πιστεύει πῶς πραγματικά ὁ ἀδελφός της εἶ-
νε ἄφροστος καὶ πῶς ἐπεθύμησε νὰ φάγῃ
φαγητὸ ἀπ' τὰ δικά της χέρια. Ποῦ νὰ ὑ-
ποπιευνθῇ ἡ δύστυχη κόρη σὲ ποιο βάραιθο
θὰ τὴν ἐσπορχνε ὕστερ' ἀπὸ λίγο ὁ Ἀμνών!

«Καὶ ἐπορεύθη Θιμάρ εἰς οἶκον Ἀμνών
ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς κοιμώμενος. Καὶ
ἔλαβε τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασε καὶ ἐκολλύρισε
κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἤψησε τὰς κολλυ-
ρίδας» (Β' Βασιλ. 13, 8). Ἦλθε δηλαδὴ ἡ
Θιμάρ στὸ σπίτι τοῦ ἑτεροθαλοῦς ἀδελφοῦ
της καὶ τὸν θοῆκε ξαπλωμένο. Πῆρε τὸ ζυ-
μάρι, τὸ ζύμωσε καὶ κατεσκεύασε μπροστὰ
στὰ μάτια του κουλούρες, καὶ μετὰ τίς ἔψη-
σε. Κατόπιν φέρνει τὸ ἔτοιμο πιά φαγητὸ
στὸ ἰδιαίτερό του δωμάτιο.

Μὰ αὐτὸς δὲν θέλει νὰ φάγῃ. «Καὶ ἔλαβε
τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἠθέλησε φαγεῖν». Μέσα του ἔχουν
φουντώσει ἄγριες, ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίες. Τί-
ποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Ἦλθε πιά
ἡ ὥρα ν' ἀπολαύσῃ ὅτι τόσον καιρὸ λαχτα-
ροῦσε. Διατάσσει λοιπὸν νὰ διώξουν κάθε
ἄνδρα ἀπ' τὸ σπίτι. Καὶ μὲ θολωμένο τὸ
μυαλὸ προχωρεῖ στὸ τελευταῖο σκαλοπατί
τῆς πτώσεως.

Ὁ Ἀμνών κατακυλάει. Τίποτε δὲν τὸν
συγκρατεῖ. Χίλιες γλυκὲς φωνὲς τὸν καλοῦν
στὴν ἁμαρτία. Νοιώθει τὸν ἑαυτὸ του ἄ-
δύνατο γιὰ ἀντίσταση. Καὶ πέφτει... Πέ-
φτει... Τί κατάντημα! Ἕνας πόρνος. Ἕνας
αἰμομίκτης... Μάλιστα. Ἕνας αἰμομίκτης.
Διότι τὸ πάθος τῆς σάρκας εἶνε τυφλὸ καὶ

φοβερό. Μπλέχτηκες στὰ δίχτυα του; Χάθη-
κες. Δὲν σέβασαι πιά τίποτα. Ὅπως ὁ Ἀ-
μνών δὲν σεβάσθηκε τίποτα. Οὔτε τὴν ἀδελ-
φὴ του! Τί κι' ἂν κλαίῃ ἡ Θιμάρ; Τί κι' ἂν
πέφτῃ στὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλῇ; «Μὴ
Ἀμνών. Μὴ θελήσῃς νὰ με διασύρῃς. Πῶς
νὰ θγῶ μετὰ ἔξω; Πῶς ν' ἀντικρύσω τίς
φίλες μου, χωρὶς τιμὴ, χωρὶς ὑπόληψη καμ-
μιά;». Παρακαλᾷ ἀκούονται στὸ ἔρημο σπί-
τι τὰ παρακάλια τῆς κόρης. «Μὴ ἀδελφέ
μου· μὴ ταπεινώσῃς με...». Ποῦ ν' ἀκούσῃ
ὅμως ὁ Ἀμνών! Τὴν ὥρα ταύτῃ εἶνε ἡθικά
ἀναίσθητος. Τώρα προστάζει ἡ σάρκα...

Δυὸ θύματα. Τῆς σάρκας θύματα. Ὁ Ἀ-
μνών καὶ ἡ Θιμάρ! Καὶ μόνον αὐτοὶ τὰ θύ-
ματα; Χιλιάδες νέοι σήμερα θορίζονται
μπλεγμένοι στίς ἀρπάγες τῆς φλογισμένης
σάρκας. Ἕνας ἐρωτικὸς πυρετὸς τοὺς λυώ-
νει. Ὁπαδοὶ καὶ λατρεῖται τῆς «πανθήμου
Ἀφροδίτης». Σεγελασμένοι ἀπ' τὴ γοητεία
τῆς ἐξωτερικῆς ὁμορφιάς, προσέφεραν σὰν
ἀντάλλαγμα τὴν ἀγνότητά τους στὸ βαθμὸ
τῶν πῶ σιχαμερῶν ἀπολαύσεων. Ζαλισμένοι
ἀπ' τὸ σαρκικὸ μεθύσι τὰ ἔχασαν ὅλα. Καὶ
σεμνότητα καὶ λόγο Θεοῦ. Ὅταν ἦταν ἀκό-
μα ἔρηθοι καὶ ἐνοίωσαν τίς πρώτες ἐπανα-
στάσεις τῆς σάρκας, δὲν ἀγωνίσθηκαν σκλη-
ρὰ νὰ περιορίσουν τὰ πρώτα σκιερήματα,
ἀλλ' ἄρῃσαν τοὺς ἑαυτοὺς των νὰ συρθοῦν
σὲ δρόμους χιμαϊρικῶν ἡδονῶν. Θέλησαν νὰ
παῖξουν μὲ τὴν ἁμαρτία. Ἐπεχείρησαν νὰ
κάνουν σπὸρ μαζὺ της. Μὰ αὕτῃ δὲν εἶνε
παιχνίδι. Εἶνε φωτιά ποὺ καίει. Δὲν χωρα-
τεύει. Μόνο ξεγελᾷ καὶ παρασύρει. Ἄλλοι-
μόν σου, ἂν πέσῃς στὰ χέρια της. Στὰ πα-
ζαρέματά της εἶνε ὑποκλῇ. Σοῦ τάξει φλου-

Τὸ διήγημά μας

ΔΕΝ ΧΑΝΕΤΑΙ Η ΚΑΛΩΣΥΝΗ

Τὸ πλοῖο ἔπλεε στὴν ἀνοικτὴ θάλασσα ἡρεμα καὶ ἀπαλά, ἔσκιζε τὸ νερὸ ἀφήνον-
τας πίσω του ἀφρούς. Ὁ ἥλιος ἄρχισε τὸ
βούτηγμά του στὸν θαλασσινὸ ὀρίζοντα
καὶ σὲ λίγο θὰ βασιλεύε παντοῦ ἡ νύχτα.
Μιὰ νύχτα ποὺ θὰ διαδεχόταν μιὰ ἀνα-
τολὴ γιὰ μιὰ ὁμοία μὲ τὴν προηγούμενη
μέρα, μέχρι νύκθης κείνη ἡ μέρα ποὺ λα-
χταροῦσε ὁ Λάμπρος, ἐκείνη ποὺ θάπα-
νε τὸ καράβι πατρίδα. Κάθε φορὰ ἡ ἐπι-
στροφή στὴν ἐστία του ἦταν ἓνα πανη-
γύρι γι' αὐτόν, μιὰ τούτη τὴ φορὰ ὁ πό-

θος του ἦταν μεγαλύτερος. Μεγάλωσαν
μιὰ τὰ παιδιά του καὶ τοῦ κακοφαίνονταν
νᾶναι αὐτὸς μακριὰ τους. Ἡ Στάσα, ἡ
γυναίκα του, ἦταν ὁλομόναχη καὶ πᾶσι-
ζε ἡ δόλια νὰ τὰ φέρῃ βόλτα, μιὰ πάντα
ὁμολογοῦσε πὼς πολὺ δυσκολευόταν δί-
χως τὸν πατέρα κυβερνήτη καὶ ἀφέντη
μέσα στὸ σπίτι.

Καθόταν στὸ κατάστρωμα κι' ἄφηνε τὴ
φαντασία του νὰ τρέχῃ στὴ μακρινὴ πα-
τρίδα, στὸ ἄλλο ἡμισφαίριο, στὴ γυναίκα
καὶ τὰ τρία του παιδιά. Καὶ νοιώθοντας πὼς

γαί. Χαρὸς καὶ μόνιμες ἀπολαύσεις. Στὸ τέ-
λος δέ, σοῦ προσφέρει τὸ ψυχικὸ γύμνωμα
καὶ τὴ στυγρὰ τῆς ἁμαρτίας. Ποιὸς θὰ
μπορέσῃ ποτὲ νὰ σιγήσῃ τοὺς στεναγμοὺς
μιᾶς ψυχῆς ποὶ δόθηκε στὴν αἰχμαλωσία τῆς
ἀνηθικότητος; Ἐκεῖ, μέσα στὶς ῥόδες τῶν
σαρκικῶν παθῶν δημιουργοῦνται τὰ φοβερὰ
πλέγματα τῆς ἐνοχῆς, οἱ ταραγμένες συνει-
δήσεις, τὰ πικρὰ αἰσθήματα τῆς ἀποτυχίας.

Γιατ' εἴμαστε σὰν κάποια ρόδα,
πεσμένα μέσ' τὴν παγωνιά,
ρόδα ποὺ τάλυωσε μιὰ ρόδα,
καθὼς περνοῦσε στὴ γωνιά,

ποὺ ἂν καὶ κορμμένα, κι ὅλο πῶμα,
καὶ κυλισμένα καταγῆς,
δὲν ξέρω τί θυμίζει ἀκόμα
πὼς ἦταν ἄνθη μιᾶς αὐγῆς...

Ἔτσι τραγούδησε καὶ θρήνησε κάποιος
τὴν ἡττὰ του, τὸ τσαλαπάτημά του ἀπ' τὴ
σαρκικὴ ἁμαρτία. Καὶ τὸ κλάμα του κρύβει
τὸν πόνο. Εἶνε ἡ ἀπελπισμένη φωνὴ ἐνὸς νέ-
ου Ἀμνών. Ἐνὸς Ἀμνών τῆς ἐποχῆς μας.

Εἶνε ἀλήθεια πὼς μέσα μας κρύβουμε ἕ-
πουλο ἐχθρό. Στὴν καρδιά μας φωλιάζει ἡ
σαρκικὴ ἐπιθυμία. Κατάλοιπο κι' αὐτὸ τῆς
προσποτικῆς ἁμαρτίας. Αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία

ἐξεγείρει τὸ σῶμα σὲ ἐπανάσταση ἐναντίον
τοῦ πνεύματος. Αὐτὴ ταράσσει τὰ αἰσθήμα-
τα. Αὐτὴ μολύνει τὸ βλέμμα. Αὐτὴ σπρώ-
χνει τὸν ἄνθρωπο σὲ ἀπαράδεκτες πράξεις.
Αὐτὴ θανατώνει πολλὰς φορές τὴν ἀγνό-
τητα. Αὐτὴ γκρέμισε ἓνα Σαμφὼν, ἓνα Δα-
βίδ. Αὐτὴ γέμισε τὰ δικαστήρια ἀπὸ αἰτή-
σεις διαζυγίων. Αὐτὴ ἄρρησε χιλιάδες ἀδῶα
παιδιάκια χωρὶς σπιτικό. Αὐτὴ κατέστρεψε
χρυσὰς ἐλπίδες νεαρῶν ὑπάρξεων. Αὐτὴ βά-
πτισε καὶ στολίστηκε καὶ βγήκε μέσα στοὺς
δρόμους καὶ πουλήθηκε. Ὡ ἀδελφοί! Ὅταν
ἐρχονται στιγμὲς ποὺ ἡ σάρκα ἐπαναστατεῖ
καὶ προστάζει ἐνάντια στοὺς νόμους τοῦ Θε-
οῦ, τότε ἂς ζητᾶμε πλεονεκτήματα τῆς χάρις τοῦ
Ἑσταυρωμένου. Γιατὶ στὸν σκληρὸ ἀγῶνα
μὲ τὴν σάρκα μόνον ἂν ἔχοιμε τὴ δύναμη
Ἰεκεῖνου θὰ βγοῦμε νικητές. Ἄς παρακαλέ-
σουμε τὸν Κύριο νὰ μᾶς δώσῃ «καρδίαν κα-
θαράν», καὶ ἂς προσέχοιμε στοὺς δρόμους
μας. Καὶ μέσα μας καὶ γύρω μας ὁ ἐχθρὸς
ἐλλοχεῖ. Ἡ σαρκικὴ ἐπιθυμία παντοῦ κα-
ραδοκεῖ. Σ' ὅλα τὰ μέρη ἔχει στήσει τὰ δό-
κανά της. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς προειδο-
ποιεῖ «Μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς
ἡ καρδία σου πολλοὺς γὰρ τρώσασα κατα-
βέβηκε, καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οὗς περόνει-
κεν» ὁδοὶ ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς κατάγουσι εἰς
τὰ ταμεῖα τοῦ θανάτου» (Παροιμ. 7, 25).

Μιχ. Κ. Εὐθυμίου

καρμιά βοήθεια δὲν μπορούσε νὰ τοὺς προσφέρῃ ἐκτὸς ἀπ' τὰ χρήματα, τὰ ἰδρωκόπια του, πού τοὺς ἄφησε, ἅπλωνε τὴν ψυχὴ του στὸ Θεὸ καὶ προσευχότανε. Ἦταν μιὰ πραγματικὴ προσευχὴ ἐνὸς ταπεινοῦ, πιστοῦ καὶ εὐλαβικοῦ ναυτικοῦ γιὰ ὅτι ἀγαπητὸ εἶχε στὴ ζωὴ του. Ἰδιαιτέρως τοῦ κόστιζε τοῦ Λάμπρου, πού στεροῦνταν τὴν λειτουργικὴ ζωὴ. Βέβαια στὰ τόσα χρόνια πού δούλευε στὸ καράβι, κατάρθωσε νὰ μεταβάλλῃ μιὰ ἀπ' τὶς καρμίνες σὲ ἐκκλησιάκι, ἕνα τέλειο ἐκκλησιάκι χωρὶς νὰ τοῦ λείπῃ τίποτε. Πολλὲς φορές στὶς δύσκολες στιγμὲς μάζευε τοὺς συναδέλφους του καὶ διαβάζανε καὶ ψάλλανε τὶς ἀκολουθίες ἣ μελετοῦσαν τὸ Εὐαγγέλιο. Τοῦ κακοφαίνονταν πὼς τώρα τὴ σαρακοστὴ, ἀναγκάζονταν νὰ χαλᾷ τὴ νηστεία παρ' ὅλο πού κάθε Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ τοὺς ἔπεισε ὅλους νὰ τρῶνε νησίσσιμα.

Δὲν ἔλειπαν καὶ τὰ πειράγματα, ἀκόμα καὶ οἱ βρισιές, πού ξεστόμιζαν οἱ ἄλλοι ἐλαφρόμυαλοι ναυτικοὶ γιὰ νὰ τὸν θίξουν καὶ νὰ τὸν κάνουν νὰ νευριάσῃ. Ὅμως στὸ βάθος τὸν ἐκτιμοῦσαν οἱ καλόκαρδοι ἐκεῖνοι ναυτικοί.

Τὴν μοναξιά του κεῖνο τὸ σούρουπο διέκοψε ἕνας ἄλλος ναυτικὸς καὶ σὲ λίγο κι' ἄλλος μπῆκε στὴ συντροφιά καὶ γίνθηκε ἡ παρέα μεγάλη σὰν ἦρθαν κι' ἄλλοι.

— Ἐρχεται ἡ Λαμπρὴ, παιδιὰ καὶ τούτη τὴ φορὰ τελειώσανε τὰ ψέμματα, τ' ἀφεντικὸ ἔστειλε σῆμα νὰ πιάσουμε πατρίδα τὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα, εἶπε ἕνας.

— Δέκα μέρες, λέει, θάμιαστε στὰ σπῖτια μας γιὰ νὰ κάνῃ τὸ καράβι συντήρησι, πρόσθεσε ἄλλος.

— Τώρα πού θὰ πιάσουμε λιμάνι, φρόνιμα παιδιὰ, μὴ κάνετε ἀνομίες καὶ παρασρατήματα, καὶ κοίταξε τὸ Λάμπρο, γιὰ νὰ χαρῇ τὴ Λαμπρὴ μὲ τὴν ψυχὴ σας, εἶπε κάποιος ἄλλος.

Ὁ Λάμπρος κατάλαβε τὸν ὑπαινιγμὸ καὶ καλόκαρδα παρατήρησε:

— Μὴ τὸ λὲς ἀστεῖα. Μέχρι τὴ μεγάλη μέρα τῆς Λαμπρῆς εἶναι περίοδος πνευματικοῦ ἀγώνα. Σὰν καλοὶ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ ἐτοιμαστοῦμε γιὰ τὰ πάθη

τοῦ Χριστοῦ μας, γιὰ μιὰ κοινωνία τῶν παθημάτων καὶ τῆς Ἀναστάσεώς Του.

— Ναί, βρὲ παιδιὰ, πετάχτηκε κάποιος, ἃς κάνουμε κάτι καὶ γιὰ τὴν ψυχὴ μας.

— Λοιπὸν προτείνω κάτι, φώναξε ὁ Λάμπρος.

— Τί; ρώτησαν ὅλοι μαζί.

— Τώρα πού θὰ πιάσουμε λιμάνι νὰ μὴ βγοῦμε ἔξω. Ἐδῶ στὸ καράβι νὰ περάσουμε μὲ προσευχὴ καὶ πνευματικὴ περισυλλογὴ, κάνοντας νηστεία ἀπὸ κακὰ συναπαντήματα, μέθες καὶ ἀσωτίες. Ἐτοίμοι θὰ εἴμαστε κάπως ἔτοιμοι γιὰ τὴ συνάντησιν τοῦ Κυρίου μας στὰ πάθη Του καὶ τὴν Ἀνάστασίν Του. Γιὰ σκεφθῆτε, ἀδέλφια μου, ἔχουμε ψυχὴ ἀθάνατη, ἃς κάνουμε κάτι ἀξιόλογο καὶ γι' αὐτήν. Σκεφθῆτε πόσο πρόσκαιρη καὶ μάταιη εἶναι ἡ ζωὴ καὶ πὼς τὸ σῶμα φθείρεται καὶ πεθαίνει, ἐνῶ ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατη. Ἐξ ἄλλου χαρὰ μεγάλη θὰ νοιώσετε καθὼς θὰ βλέπετε τὸ Θεὸ νὰ σᾶς χαρογελά καὶ θάχετε τὴν εὐλογία Του καὶ τὴν προστασία Του ἀπὸ κινδύνους, θλίψεις καὶ κακὰ συναπαντήματα.

Μείνανε γιὰ λίγο ὅλοι ἀμίλητοι καὶ σοβαρεύτηκαν.

— Δίκαιο ἔχει, βρὲ παιδιὰ. Τί ἔχουμε νὰ χάσουμε ἂν κάνουμε λίγη οἰκονομία πρὶν ἀπ' τὴ μεγάλη χαρὰ τῆς ἐπιστροφῆς στὴν πατρίδα;

— Σωστά, ἃς κάνουμε αὐτὸ πού λέει ὁ Λάμπρος, εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι μὲ μιὰ φωνή.

Ἐννοίωσε μεγάλη χαρὰ μὲ τὴν ἐπιτυχία του αὐτῇ. Ἀλλὰ ὅταν ἔφτασαν στὸ λιμάνι ἄρχισαν ἕνας, ἕνας νὰ ξεστρατίζουν ἀπ' τὴν κοινὴ ἀπόφαση καὶ στὸ τέλος ἀπόμεινε μόνος στὸ καράβι. Οὕτε καὶ τώρα ἔπεσε στὸν πειρασμὸ νὰ βγῇ κι' αὐτός. Τῷ ῥριξε ἀμέσως στὴν προσευχὴ μέτρον πού πῆγε καὶ κοιμήθηκε γεμάτος αἰσθήματα προσδοκίας γιὰ τὸ μέλλον του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὅλοι ἦταν κακόκεφοι ἐκτὸς ἀπ' τὸ Λάμπρο. Ὅταν μαζευτήκανε ὅλοι γκρινιάζοντας, ὁ καπετάνιος φέρνοντας ἕναν ἄγνωστο ναυτικὸ τοὺς διαβίβασε τὴν παράκλησίν του.

— Παιδιὰ, τὸ ξέρω πὼς εἶναι δύσκολο αὐτὸ πού ζητῶ, ἀλλὰ νομίζω πὼς στὶς δύσκολες στιγμὲς πρέπει νὰ βοηθᾶμε ὁ ἕνας

τὸν ἄλλο, δῆλωσε ὁ καπετάνιος.

— Συνάδελφοι, συνέχισε ὁ ἄγνωστος, τὸ καράβι σας θὰ φτάσῃ γρηγορώτερα στὴν πατρίδα καὶ γὰρ βιάζομαι νὰ προλάβω τὸν πατέρα μου ζωντανό. Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ ῥθῇ στὴ θέσῃ μου καὶ γὰρ στὴ δική του; Τὸ ξέρω θὰ στερηθῇ ἓνα μέρος ἀπ' τὴν ἄδειά του, ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη σὰς λέω, σὰς παρακαλῶ.

Ἔβαλαν ὅλοι κάτω τὸ κεφάλι. Κανεὶς δὲν εἶχε διάθεσιν νὰ στερηθῇ κάτι, ποῦ τὸ περίμενε ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ σὰν τὸ σημαντικώτερο γεγονός τοῦ ἀμέσου μέλλοντος.

Βλέποντας ὁ Λάμπρος τὸ ναυάγιο τῆς προσπάθειάς, πῆρε μόνος τὴν ἀπόφασίν του.

— Ἐγὼ θὰ καθίσω στὸ πόδι σου, συνάδελφε.

— Εὐχαριστῶ πολὺ, θὰ σὲ θυρᾶμαι πάντοτε γιὰ τὴν καλωσύνη σου αὐτή.

Ὅλοι θαύμασαν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Λάμπρου, ἀλλὰ κανεὶς δὲ βρέθηκε ἀπ' τοὺς ἀνύπανιρους νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἀπόφασίν του, νὰ στερηθῇ γιὰ λίγες μέρες τὴν οἰκογένειά του ὕστερα ἀπὸ τόσο μακρόχρονη ἀπουσία.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔγινε ἡ ἀλλαγὴ. Ὁ καινούργιος ποῦ πῆρε τὴ θέσιν τοῦ Λάμπρου, δὲν μπορούσε νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ κενὸ τοῦ ἀπὸ κάθε ἄποψιν. Τὸ ἴδιο βράδυ μάλιστα βρέθηκε μεθυμένος στὴν καμπίνα του καί, ἄθελά του, ὠμιολόγησε πῶς εἶπε ψέμματα γιὰ τὴν ἀρρώστεια τοῦ πατέρα του καὶ ὅτι πῆγαινε νὰ κανονίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς του μὲ κάποιον ποῦ τοῦ πῆρε τὸ κορίτσι του. Ἀκόμη λίγο οἱ ἄλλοι θὰ τὸν ξυλοφόρτωναν.

Τὸ καράβι ποῦ μπήκε ὁ Λάμπρος εἶχε προγραμματίσει νὰ φτάσῃ σὲ ἑλληνικὸ λιμάνι μιὰ βδομάδα ἀργότερα. Ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ σῆμα ποῦ πῆρε ξαφνικὰ ἀκυρώθηκε ἡ ἐπίσκεψί του σ' ἓνα λιμάνι καὶ πῆρε ἐντολὴ νὰ γυρίσῃ πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα στὴν πατρίδα. Ἐτοί δὲν σιοίχισε τίποτε στὸν Λάμπρο ἡ ἐκούσια προσφορά του καὶ χαρούμενος διπλά, ἔφτασε τὴν Μεγάλῃ Τετάρτῃ στὸ σπίτι του.

Ἡ ἄδειά του ἦταν ἀπ' τίς πρὸ χαρούμενες. Ὅλοι ἦταν καλὰ στὸ σπίτι καὶ χάρη-

καν μὲ τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ πατέρα. Μὰ ἤρθαν πάλι οἱ μέρες τῆς δουλειᾶς καὶ τοῦ χωρισμοῦ ἀπ' τὴν οἰκογένεια. Μὲ δάκρυα ἀποχωρίστηκε πάλι τὴν οἰκογένειά του καὶ κατέβηκε στὸ λιμάνι.

Ἐκεῖ τὸν περίμενε μιὰ ἐκπληξι. Συνάντησε τοὺς συντρόφους του, ποῦ μόλις εἶχαν ξεμπαρκάρει ἀπὸ ἓνα καράβι. Ἦταν σὲ κακὰ χάλια καὶ τοῦ διηγήθηκαν τὴν περιπέτειά τους. Μιὰ φοβερὴ κακοκαιρία τοὺς ἀνάγκασε νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ναυαγισμένον καράβι τους καὶ νὰ περισυλλεγοῦν ἀπὸ ἓνα ἄλλο.

— Τυχερὲ, Λάμπρο. Ἐσὺ φάνηκες πρὸ ἔξυπνος ἀπ' ὅλους μας.

— Μὲ συγκινοῦν, συνάδελφε, ποῦ σὲ γέλασα. Δίκαια τιμωρήθηκα καὶ προκάλεσα μὲ τὴν τιμωρία μου αὐτὴ τὴν περιπέτεια τῶν συναδέλφων σου.

— Καὶ μεῖς τιμωρηθήκαμε γιὰτὶ ἀθετήσαμε τὴν ὑπόσχεσή μας στὸν Λάμπρο νὰ μείνουμε στὸ καράβι καὶ τὸ ρίξαμε στὴ διασκέδαση μέσα στὴ Σαρακοστή, εἶπε ἄλλος.

— Ἀπὸ τώρα θὰ σὲ ἀκολουθοῦμε πάντα, Λάμπρο εἶπαν ὅλοι μαζί.

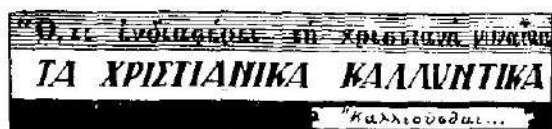
— Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ, εἶπε χαρογελόντας ὁ Λάμπρος, νοιώθοντας ἱκανοποίησιν, ποῦ εἶχε τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν συναδέλφων του.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

1. Στεργίου Ν. Σάκκου: Ἡ ἔρευνα τῆς Γραφῆς	Δοχ. 50
2. Ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά	» 20
3. Ἀντιαρμενικὸν ἐγκόλπιον	» 3
4. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς σωτηρίας	» 4
5. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς μετανοίας	» 4
6. Πορεία πνευματικῆς ζωῆς	» 4
Διηγήματα:	
7. Ἡ Ρόζα ἀπὸ τὸ Τάννενμπουργ	
8. Τὸ θῦμα	» 15
9. Φάρσι στὸ σιζτάδι	» 10

Διὰ πᾶσαν παραγγελίαν σας ἀπευθύνεσθε: Βιβλιοπωλεῖον «Ἀπολύτρωσις» Πλάτωνος 2, Θεσσαλονίκη.

3. Η ΕΥΘΥΤΗΤΑ *

«Ἴνα ἦτε εἰλικρινεῖς»
(Φιλ. 1, 10)

Α'.

Ἡ κοσμικὴ γυναῖκα γιὰ τὸ πρόσωπο χρησιμοποιεῖ ἀνάλογα καλλυντικά. Ὁ σκοπὸς πάντα ὁ ἴδιος. Νὰ φανῇ ὡραία. Νὰ κάνῃ ἐντύπωση. Νὰ προσελκύσῃ τὰ βλέμματα ὅλων πάντων στὸ «ροδαλό» τῆς πρόσωπο. Νὰ γίνῃ «θέαμα» μὲ πολλοὺς θεατὰς. Καὶ τί θεατὰς!

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα σὰν καλλυντικὸ γιὰ τὸ πρόσωπό της χρησιμοποιεῖ τὴν εὐθύτητα. Αὐτὸ λέγει τὸ ἀνέκδοτο ποὺ ἀναφέραμε τὴν περασμένη φορὰ. Ἀλλὰ τί θὰ πῇ εὐθύτητα; Εὐθύτητα θὰ πῇ ἐντιμότης, εἰλικρίνεια. Εὐθύς ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἔντιμος, ὁ ντόμπρος, ὁ εἰλικρινής. Συχνὰ ἀκοῦμε γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ τοὺς χαρακτηρισμοὺς: «Εὐθύς ἄνθρωπος», «Εὐθύς χαρακτηρὰς».

Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ἰδιαίτερα τὴν εὐθύτητα, τὴν εἰλικρίνεια. Ὅταν ὁ Σολομὼν ἐτελείωσε τὴν ἀνεικοδόμησι τοῦ Ναοῦ, «ῥῶπθῃ Κύριος... καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν... ἐάν πορευθῇς ἐνώπιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθῃ Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν ὁσιότητι καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα, ἃ ἐνετείλαμην αὐτῷ, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξῃς, καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα» (Γ' Βασιλ. 9, 4). Ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀπὸ τὸν Σολομῶνα, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εὐθύτητα, εἰλικρίνεια. Ἔτσι ἔζησε καὶ ὁ πατέρας ὁ Δαβίδ. «Ἐν εὐθύτητι καρδίας» (Γ' Βασιλ. 3, 6). Ἔτσι πρέπει νὰ ζήσῃ καὶ ὁ ἴδιος. Μὲ εὐθύτητα.

Μὲ τὴν ἴδια ἀρετὴ, τὴν εὐθύτητα, ἔζησε

καὶ ὁ Δανιήλ. Στὴν ἀρετὴ αὐτὴ ἀποδίδει καὶ τὴ σωτηρίαν τοῦ ἀπὸ τὸ στόμα τῶν λιονταριῶν, στὰ ὁποῖα τὸν ἐξοίξε ὁ τύραννος. Στὴν ἀπορία τοῦ Δαρείου, πῶς σόθηκε ἀπὸ τὰ λιοντάρια, ὁ Δανιήλ ἀπαντᾷ: «Ὁ Θεὸς μου ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐνέρεσσε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης εὐρέθη ἐμοῖ» (Δαν. 6, 22).

Μὲ εἰλικρίνεια πολιτεῖνται ὅλες οἱ ψυχές ποὺ ἀγαποῦν τὸ Θεό. Στὴν Καινὴ Διαθήκῃ διαβάζουμε γιὰ τὸν Ἀπ. Παῦλο ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ διακριτικὰ γνωρίσματα τῆς ζωῆς του ἦταν καὶ ἡ εἰλικρίνεια. Μισοῦσε ἡ ἀγία αὐτῆς ψυχὴ τὴν υποκρισίαν, τὸ δόλο, τὴν ἀπάτη, τὴν κολακείαν, τὴν εἰρωνείαν καὶ ὅτι ἄλλο παρόμοιο. Ἀπολογούμενος, κατὰ κάποιο τρόπο, στοὺς Κορινθίους, γράφει: «Ἐν ἀπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ... ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσotέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς» (Β' Κορ. 1, 12). Ὁ μέγας Ἀπόστολος ἦταν εὐθύς χαρακτηρ, ἦταν εἰλικρινής. Ὅποιος ἦταν στὴν καρδιά, τέτοιος φαινόταν καὶ ἔξωτερικά. Δὲν ὑπῆρχε δόλος σ' αὐτόν. Δὲν «ἐπετηδεύετο». Καὶ ὅπως ἦταν αὐτός, ἔτσι, τὸ ἴδιο ἤθελε νὰ εἶναι καὶ οἱ χριστιανοί. Γι' αὐτὸ καὶ στοὺς Φιλιππησίους γράφει νὰ εἶναι πάντοτε εἰλικρινεῖς στὴ ζωὴ τους. «Ἴνα ἦτε εἰλικρινεῖς» (Φιλ. 1, 10).

Εὐθύς ὁ Δαβίδ. Εὐθύς ὁ Σολομὼν. Εὐθύς ὁ Δανιήλ. Εὐθύς ὁ Ἀπ. Παῦλος. Ἀλλὰ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ξεπερνᾷ ὅλους στὴν εὐθύτητα, στὴν εἰλικρίνεια, εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν παρόδειγμα εἰλικρινείας σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες. Ὁ Ἰησοῦς «ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. 2,

* Ἐκ παραδρομῆς στὸ τεῦχος Φεβρουαρίου χαρακτηρίσθηκε ὡς 3 τὸ ἄρθρο Ἡ ἀγνότης, ἐνὼ ἦταν 3 Β'.

22).

Ὅπως ὁ Ἰησοῦς ἦταν εὐθύς, ἔτσι τὸ ἴδιο θέλει νὰ εἶναι καὶ ἡ Χριστιανὴ γυναίκα. Σὰν τὸν Σωτῆρα τῆς Χριστοῦ. Νὰ εἶναι κι' αὐτὴ «εὐθύς χαρακτήρ». Νὰ εἶναι εἰλικρινής. Μόνο ἔτσι πιστεύει πὼς θὰ εἶναι πνευματικὰ ὡραία. Μὲ αὐτὸ τὸ καλλυντικόν. Μὲ τὴν εὐθύτητα. Μὲ τὴν εἰλικρίνεια. Καὶ θέλει νὰ εἶναι ὡραία ὅχι στὸν ἕνα καὶ στὸν ἄλλο ἀργόσχολο, ποὺ σὰν ἀσχολία τους ἔχουν νὰ «χαζεύουν» ἁμαρτωλά, πονηρά, στὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ στὸ Θεό. Τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ ἐπιδιώκει ἡ Χριστιανὴ γυναίκα νὰ προσελκύσῃ πάνω της, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ ὅλες οἱ ἅγιες γυναῖκες. Κρυφὸ τῆς μυστικῆς, ὁμορφῆς μυστικῆς, εἶναι νὰ ἐπιβλέπῃ καὶ στὸ δικό της πρόσωπο ὁ Κύριος, ὅπως «ἐπέβλεπεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ» (Λουκ. 1, 48), τῆς παρθένου Μαρίας, τῆς Παναγίας μας.

Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα μισεῖ τὴν ἀνειλικρίνεια. Ἀποστρέφεται τὸ δόλο, τὴν ἀπάτη. Ἀνὲν στέργει μὲ κανένα τρόπο νὰ εἶναι διπροσώπη, διπλωμάτισσα. Ἡ προσποίησις εἶναι ἀντιπαθητικὴ σ' αὐτήν. Ὅπως εἶναι ἀγνή στὴ ζωὴ της, ἔτσι θέλει νὰ εἶναι ἀγνή καὶ στὰ ἐλατήρια καὶ τῶν λόγων της καὶ τῶν πράξεών της. Θέλει νὰ εἶναι πάντοτε καὶ ἐσωτερικῶς, ὅτι φαίνεται καὶ ἐξωτερικῶς.

Ἡ Μόδα, ἡ ὁποία ρυθμίζει τὴ δική της ζωὴ εἶναι τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐπικρίνει δομιῦτα τὴν ὑποκρισία ποὺ εἶναι ἐχθρὸς θανάσιμος τῆς εἰλικρινείας. «Ὅφεις» ἀποκαλεῖ τοὺς ὑποκριτὰς, «γεννήματα ἐχιδνῶν», «μωροὺς καὶ τυφλοὺς», «λύκους μὲ ἐνδύματα προβάτων». Ἐκεῖνα τὰ τρομακτικὰ «οὐαὶ» στοὺς ὑποκριτὰς τὰ εἶπε: «Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί!» Καὶ ὅσο διαβάζει, αὐτὴ, στὸ Εὐαγγέλιο αὐτοὺς τοὺς χαρακτηρισμοὺς τῶν ὑποκριτῶν, τόσο καὶ περισσότερο γιγαντώνεται μέσα της ἡ ἀγάπη στὴν εὐθύτητα, στὴν εἰλικρίνεια.

Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα εἶναι ὡραία καὶ ἀγαπητὴ γιατί εἶναι εἰλικρινής. Ἀλλὰ ὅσο εἶναι αὐτὴ ὡραία καὶ ἀγαπητὴ, ἄλλο τόσο εἶναι ἀσχημὴ καὶ μισητὴ ἡ ἀνειλικρινὴς γυναίκα, ἡ ὑποκριτρία. Ἡ ἀνειλικρινὴς γυναίκα εἶναι σὰν τὸ «Δούρειο ἵππος». Ἀλλή εἶναι καὶ ἄλλη φαίνεται. Φαίνεται καλὴ, ἀλλὰ εἶ-

ναι κακὴ. Ὅπου πατεῖ ἡ γυναίκα αὐτὴ ἐκεῖ χορτάρει δὲν φυτρώνει. Ἀλλοίμονο στὸ σπίτι ποὺ θὰ μπῇ μιὰ τέτοια γυναίκα. Θὰ κἀνὴ κακό, σὰν τὸ κακό, τὸ ὁποῖο ἔκανε ἐκεῖνος ὁ Δούρειος ἵππος στὴν Τροία. Ἀνυπολόγιστο κακό! Καὶ ἀλλοίμονο, πάλι, στὸ νέο ποὺ θὰ συμβῇ νὰ τὴν παντρευτῇ. Θὰ τὸν παρασέρῃ ἀπὸ τὸ ἕνα κακό στὸ ἄλλο, καὶ ἀπὸ τῇ μιᾷ ντροπῇ στὴν ἄλλη. Παντοῦ ἡ διπροσώπη γυναίκα ἀνάβει φωτιές. Φωτιές μεγάλες καὶ τρανές. Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ τὰ σίτια καὶ τοὺς νέους, ποὺ ἔχουν τὰ πιά εὐγενῇ ὄνειρα στὴ ζωὴ τους γιὰ μιὰ καλὴ οἰκογένεια, ἀπὸ τέτοιες ὑποκριτρίες, διπλωμάτισσες, ἀνειλικρινεῖς γυναῖκες.

Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα μὲ τὴν εἰλικρίνεια της εἶναι μιὰ εὐλογία τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν κοινωνία. Εἶναι αὐτὴ ποὺ εἶναι. Καὶ μένει πάντοτε, ὡς πρὸς τὴν εἰλικρίνεια καὶ τὴν εὐθύτητα, πάντα ἴδια. Εἰλικρινὴς ὡς τὸ θάνατο.

Εἶναι εἰλικρινὴς :

* Μὲ τὸν ἑαυτὸ της. Ἀνὲν ὑπερτιμᾷ τὸν ἑαυτὸ της, ἀλλὰ οὔτε πάλι καὶ τὸν ὑποτιμᾷ. Ἀναγνωρίζει τὰ σφάλματά της καὶ πρώτη αὐτὴ τὰ ἐπικρίνει. Αὐτὴ ἡ ἴδια γίνεται εἰσαγγελέας στὰ λάθη της. Ἀδστηρός, ἄτεγκτος εἰσαγγελέας. Ποτὲ δὲν δικαιολογεῖ τίς ἀστοχες ἐνέργειές της. Ἀνὲν εἶναι Εὐα αὐτὴ γιὰ νὰ πῇ «Ὁ ὄφρις ἡπάτησέ με, καὶ ἔραγον» (Γένεσις, 3, 13). Αὐτὴ εἶναι ψυχὴ ποὺ πρότυπο στὴ ζωὴ της ἔχει, ὕστερα ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, τὴν Παναγία κόρη τῆς Ναζαρέτ. Ποτὲ δὲν θὰ τὴν ἀκούσουμε νὰ λέγῃ γιὰ ὅποιοδήποτε σφάλμα της «δὲν πειράζει αὐτό». Κι' ἂν γιὰ ὅλο τὸν κόσμον ἀκόμη δὲν πειράζει, γι' αὐτὴν πειράζει. Πειράζουν γι' αὐτὴν ὅλα. Πειράζουν: Μιὰ περιττὴ κουθέντα. Ἐνα περιεργὸ βλέμμα. Μιὰ ἀπροθυμία νὰ κἀνὴ τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη ἐργασία. Μιὰ ἀνυπακοὴ σὲ κάποια μεγαλύτερὴ της. Μιὰ ἀδιακρισία ν' ἀκούσῃ κάτι ποὺ δὲν εἶναι ἀναγκαῖο. Μιὰ βραδύτητα στὴ δουλειά της. Ἐνα περιττὸ «σεργιάνν» πάνω στὴ φούρια τῆς ἐργασίας. Καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλες λεπτομέρειες τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα ἐπιδιώκει τὸ τέλειο, τὸ ἀπόλυτο. Γι' αὐτὸ καὶ μὲ τὴν εἰλικρίνεια, ἡ ὁποία τὴν διακρίνει, δὲν συγχωρεῖ τίποτε στὸν ἑαυτὸν της, τὸ ὁποῖο δὲν συμβάλλει στὴν

Οι καλώς ἀδλήσαντες

"Οσιος ΕΥΛΟΓΙΟΣ, ὁ Ξενοδόχος

27 Ἀπριλίου

ΕΡΓΟ ΥΨΗΛΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ

Διαβάτες τῆς ζωῆς

Στὴν τεχνοκρατικὴ ἐποχὴ μας δύσκολα γίνονται παραδεκτὲς ἱστορίες, ποὺ ἀναφέρονται στοὺς ἀνώνυμους ὁσίους ἀσκητὰς καὶ ἐρημίτας. Σ' αὐτοὺς ποὺ ὅλη τους τὴ ζωὴ τὴν πέρασαν στὴν ἐρημο καὶ σὺς οπηλιὰς τῆς γῆς μὲ τὴ σκέψι τους καὶ τὴν καρδιά τους στραμμένα πρὸς τὸ Θεό, μὲ νηστείες, προσευχὰς καὶ συνομιλίες μὲ τὸ Θεὸ καὶ μὲ ἀγωνιστικὸ πείσμα νὰ ζοῦν ὅπως τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς ἀληθινοὺς ἀγωνιστὰς τῶν ὠραίων πνευματικῶν ἀγώνων καὶ ἀσκήσεων.

Πραγματιστής, σκληρὸς καὶ ἄτακτος σὲ σκέψεις, διαθέσεις καὶ προσανατολισμοὺς ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ἀλλὰ ταυτόχρονα

ἐγωϊστὴς καὶ συμφεροντολόγος δὲν θέλει νὰ ἐπιτρέψῃ στὸν ἑαυτὸ του νὰ δεχθῇ ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ζοῦν ἀκόμη ἀσκηταὶ ποὺ εἶναι ἀφοσιωμένοι ὁλότελα στὸ Θεό.

Εἶναι πολὺ συγκινητικὸ νὰ βρεθῇ κάποιος σὲ κοιμητήριον μοναστηριοῦ τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Θὰ διαβάσῃ τὸ «ἐνθάδε κεῖται ὁ μοναχός...». Ποιὸς ὅμως ἦταν αὐτὸς ὁ μοναχὸς τίποτε δὲν γράφεται. Οὔτε ἡ καταγωγὴ του, οὔτε ἡ οἰκογενειακὴ καὶ κοινωνικὴ του κατάσταση, οὔτε ἡ μόρφωσις, οὔτε τὰ ἀξιώματα. Ἀγνωστος. Ἐνας διαβάτης τῆς ζωῆς. Ἐνας ἐρημίτης. Αὐτὸς ὁ ἄγνωστος στοὺς ἀνθρώπους, ὁ ἄσημος γιὰ τοὺς ἄλλους ὁδοιπόρους εἶναι ὁ γνωστός, ὁ φίλος, τὸ παιδί τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ὁ διαβάτης τῆς γῆς ποὺ ἔζησε γιὰ τὸν

πνευματικὴ τῆς τελειότητα.

* Μὲ τὸ Θεό. Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα ἂν μιὰ φορὰ εἶναι εὐκρινὴς μὲ τὸν ἑαυτὴ της, χίλιες φορὲς περισσότερο εἶναι εὐκρινὴς μὲ τὸ Θεό. Δὲν ὑποκρίνεται αὐτὴ, οὔτε στὸν ἑαυτὸν της, οὔτε στὸ Θεό. Πῶς ἄλλωστε θὰ φανῇ ἀνεὐκρινὴς στὸ Θεό; Ὁ Θεὸς «οὐ μνηστεύεται» (Γαλάτ. 6, 7), δὲν ἐξαπατᾶται. Ὅπως, πάλι, παρατηρεῖ ὁ ἐρημνευτής, «ἐφορᾷ πάντα ὁ τῶν ὅλων Θεός, μὴ νομίσῃτε αὐτὸν ἀγνοεῖν τὰ γεγόμενα». Δὲν γελιέται ὁ Θεός. Γνωρίζει τὰ πάντα. Γνωρίζει καὶ τίς σκέψεις μας.

Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα δὲν θὰ πῇ ποτὲ στὸ Θεὸ ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ἐκεῖνος ὁ Φαρισαῖος τῆς παραβολῆς, τό: «Οἶν' εἰμὶ ὡπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων...» (Λουκ. 18, 11). Πῶς νὰ ἐπιχειρήσῃ, αὐτὴ, νὰ διαπράξῃ μιὰ τέτοια ἀπάτη ἀπέναντι στὸ Θεό; Ὅχι. Ποτὲ δὲν θὰ κάνῃ μιὰ τέτοια ἀπάτη. Γνωρίζει τὴν μηδαιμνότητά της μπροστὰ στὸ Θεό. Κι' ἂν ἀκόμη μὲ τὴ χάρι Του κατορθώσῃ κατὰ ὥρα αὐτὴ στὴ ζωὴ της καὶ πάλι, δὲν τολμᾷ νὰ

αὐτολιθανίζεταί, καὶ μάλιστα, μπροστὰ στὸ Θεό. Πάντα θυμᾶται τὰ λόγια τοῦ Κυρίου: «Ὅταν ποιήσῃτε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν» (Λουκ. 17, 10). Μὲ τὴ γλῶσσα τῆς εὐκρινείας πάντοτε ὁμολογεῖ τὴν ἀτέλειά της μπροστὰ στὸ Θεό.

* Μὲ τοὺς συνανθρώπους. Δὲν ὑποκρίνεται κι' ἐδῶ ποτὲ ἡ Χριστιανὴ γυναίκα. Δὲν «ἀφανίζει» αὐτὴ τὸ πρόσωπό της, οὔτε γιὰ νὰ φανῇ νηστεύτρια, ὅπως ἔκαναν οἱ ὑποκριταὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ, οὔτε, πάλι, νὰ φανῇ γοητευτικὴ καὶ ἐλκυστικὴ στὸν κόσμον. Ἐχει πάντοτε καθαρὸ τὸ πρόσωπό της. Καὶ καθαρὸ πρόσωπο σημαίνει καθαρὰ λόγια, καθαρὲς καὶ παστρικάς δουλειές. Μὲ ἄλλα λόγια εὐθύτητα, εὐκρίνεια. Στὶς σχέσεις της μὲ τοὺς συνανθρώπους, ὁ δόλος καὶ ἡ ἀπάτη εἶναι γι' αὐτὴν πράγματα ἄγνωστα. Ὅλη της ἡ ζωὴ ἐμπνέει παντοῦ καὶ πάντοτε ἐμπιστοσύνη.

B. A. Ψ.

οὐρανὸ καὶ κοιμήθηκε ἐν Κυρίῳ. Εἶναι ὁ ἐρημίτης ποὺ ἔζησε καὶ ἀνέπνευσε τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς ἐλευθερίας ἐκεῖ ποὺ ταιριάζει σ' ὅσους θέλουν νὰ κονταρομαχήσουν μὲ τὰ πάθη τους, τὶς ἀδυναμίες τους καὶ μὲ τὸ μεγαλύτερο ἐχθρὸ τους ποὺ εἶναι τὸ «ἐγὼ» καὶ «ὁ ἑαυτὸς» τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀρχίζει κάπως νὰ γίνεται αἰσθητὸ ὅτι ἡ μηχανοκρατικὴ καὶ κατακοιμητισμένη ἐποχὴ μας ἔχει ἀπομονώσει τὰ ἄτομα ἀπὸ τὸ γνήσιο οἰκογενειακὸ καὶ κοινωνικὸ πνεῦμα καὶ ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ὁρθοτόμησι τῆς ἀληθείας. Ὅτι τὰ ἔχει δεσμεύσει καὶ τόσο πολὺ ἀποπροσανατολίσει ποὺ νοιώθουν ἔντονη ψυχικὴ καταπίεσι, ἀποπνικτικὸ ἄγχος καὶ τρομερὴ ἀγωνία ἵναρ' ὅλην τὴν ἀφθονία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ τὴν εὐχερῆ διακίνησίν τους στὸ χῶρο καὶ στὸ χρόνο. Τόση πίεσι αἰσθάνεται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἐσωτερικά, ποὺ ποθεῖ λίγο ἐλεύθερο πνευματικὸ ἀέρα.

Πῶς ὅμως θὰ ἀποδεσμευθῇ ἀπὸ τὸν ἐπικίνδυνον κλοιὸ τῆς σύγχρονης εὐημερίας; Πῶς θὰ ἀπαγγιστῇ ἀπὸ τὴν ἀφθονία τῶν ὑλικῶν δεσμεύσεων γιὰ μιὰ ἀποτοξίνωσι; Οἱ διαπιστώσεις ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν αἰχμάλωτοι τῶν πῦθ ἀκατονόμαστων παθῶν ἀρχίζουν νὰ προβληματίζονται. Οἱ θεαματικὲς καὶ στίς περισσότερες περιπτώσεις ἀμαρτωλὲς ἐκδηλώσεις καὶ ἀπόπειρες διαστρεβλώσεως τῆς ἀληθείας ἄρχισαν νὰ γίνονται ἀντιληπτές. Τὸ βάρος τῆς ἐνοχῆς πᾶζει τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο. Τὸ πνευματικὸ ξύπνημα γίνεται ἀργὰ ἴσως, πλὴν ὅμως σταθερά.

Δὲν μεσολάβησε πολὺς χρόνος, ποὺ τὸ φαινόμενο τῆς «γυμνοδρομίας» συνετάραξε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔδειξε τὴν ἀθλιότητα τῆς ἐποχῆς. Ἀνθρωποὶ γυμνοὶ καὶ στὸ σῶμα καὶ στὴν ψυχὴ γύριζαν στοὺς γεμάτους ἀπὸ ἀνθρώπους δρόμους γιὰ νὰ ἐξάψουν τὰ πάθη καὶ νὰ ἐρεθίσουν συνειδήσεις, γιὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἔτσι πόσο λανθασμένη πορεία ἀκολουθεῖ ἡ ἀνθρωπότητα. Ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ πόσο ἀναγκαῖα εἶναι ἡ στροφὴ πρὸς τὸν Θεόν, ποὺ σώζει, φωτίζει, ἀναγεννᾷ καὶ ἐπουλώνει τὶς αθειὲς πληγὲς ποὺ ἀνοίγει ἡ ἀμαρτία.

Καὶ πόσο ἐπιτακτικὸ εἶναι τὸ παρὸν τοῦ ἀνθρώπου στὸ κάλεσμα τοῦ Θεοῦ, γιὰτὶ Αὐτὸς εἶναι ἡ Ὁδὸς, ἡ Ἀλήθεια, ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἀπολύτρωσι.

Ὁ διάβολος εἶναι ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου. Μὲ τὰ ποικίλα τεχνάσματα καὶ τὰ γλυκόλογά του ἐπιδιώκει τὴν παραπλάνησι τοῦ ἀνθρώπου. Μέχρι ποῦ νὰ μπλέξῃ τὸν ἄνθρωπο στὰ δίχτυα τοῦ ἐμφανίζεται μὲ τὴ φλογέρα σιγοτραγουδώντας γιὰ νὰ τὸν ἀποκοιμήσῃ. Καὶ διὰ τὸ ἐπιτύχῃ χαίρεται. Μ' αὐτὲς τὶς διαβολικὲς μηχανορραφίες ἔχει νὰ συγκρουσθῇ ὁ διαβάτης τῆς ζωῆς. Εἶναι τὸ στάδιο τῶν ἀγωνισμάτων. Ἡ νίκη ὅποιοιποτε εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, γιὰτὶ ἀντλεῖ δύναμι ἀπὸ τὸ αἷμα, τὸν πόνο καὶ τὴν ἀγωνία τοῦ Σταυροῦ πάνω στὸν ὁποῖο ὁ Χριστὸς, νικώντας τὸν διάβολο, ὑπέγραψε τὴ συμφωνία του μὲ τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸν βασικὸ ὅρο: ὁ πιστὸς ἀγωνιστὴς θὰ εἶναι ὁ συγκληρονόμος τοῦ στήν βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ὅσοι κατανοοῦν αὐτὴν τὴν ἀλήθεια βαδίζουν τὸ δρόμο τῆς ἐπίγειας πορείας, εἴτε στὴν ἔρημο, εἴτε στὸν κόσμον βρίσκονται, μὲ προσηλωμένο τὸν νοῦν καὶ πυρωμένη τὴν καρδιά πρὸς τὸν Θεό. Αὐτὴ ἡ πορεία δείχνει τὸ βαθύτερο νόημα τῆς ζωῆς καὶ ἀποκαλύπτει, γιὰτὶ πολλὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καταφεύγουν στὴν ἔρημο καὶ στὰ βουνά, στίς σπηλιδὲς καὶ στὴν ἀπομόνωσι γιὰ νὰ περάσουν τὴ ζωὴ τους σ' ὅλο τὸ βάθος καὶ τὴν ἔκτασι ἐπικοινωνώντας μὲ τὸν Θεὸ-Δημιουργό. Καὶ ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸν Θεὸν ἀγωνίζονται κατὰ τῶν τεχνασμάτων τοῦ διαβόλου καὶ ἀντιδροῦν μὲ πείσμα ἔσω καὶ ἔν σὶ κατευθυνόμενοι ἀπὸ τὴν δύναμι τοῦ διαβόλου προσπαθοῦν νὰ ἐμφανίσουν τὶς ἀμαρτωλὲς τῶν ἐκδηλώσεις, ἄλλοτε σὰν ἔργα ὑψηλῆς τέχνης, ὅπως συμβαίνει τὸν τελευταῖο καιρὸ μὲ θεάματα καὶ ἔντυπα, ποὺ προσβάλλουν τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀτόμου καὶ διαβρώνουν τὸ ἠθικὸ φρόνημα συνειδήσεων· ἄλλοτε σὰν συμβατικὲς ἀναγκαϊότητες, ὅπως δείχνουν οἱ παρασκευαστικὲς δραστηριότητες γιὰ τὸ μέλλον τοῦ οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ· ἄλλοτε σὰν προσήλωσι στοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμούς, ὅπως μαρτυρεῖ ἡ συνεχιζόμενη ἐκκλησια-

στική άκαταστασία· και άλλοτε σάν ιδεολογικές κατευθύνσεις, όπως διαφαίνεται από την ιδεολογική άναταραχή των ήμερών μας, που διεκδικούν την δόξα του άναμορφωτοῦ αὐτοῖ που θέλουν ιδεολογικό προσανατολισμό χωρίς Χριστό και ὀρθόδοξη χριστιανική πίστι και Ἐκκλησία.

Όλα αὐτά προβληματίζουν, πρέπει νά διεγείρουν τοὺς εἰλικρινεῖς αγωνιστάς. Καί δέν θά ἀργήσῃ ἡ χριστιανική συνείδησι νά φουντώσῃ καί νά ριφθῇ σέ έντατικό άγώνα γιά τήν ἐδραίωσι τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί ἀληθείας.

Ἀλλά καί στήν ἐρημο εἶναι δυνατόν νά γίνη ὁ διαβάτης τῆς ζωῆς ἕνας σπουδαῖος κοινωνικός ἐργάτης καί μέ τό θάρρος καί τήν ἀποφασιστικότητα νά συντρίψῃ τὰ εἰδῶλα τοῦ κόσμου μέ λόγια καί πράξεις. Νά διδάξῃ τήν ἀλήθεια μέ παρησία, νά συμπαρασταθῇ στόν άγώνα των πιστών, νά πρωτοστατήσῃ γιά τό γκρέμισμα των εἰδῶλων, που στήνουν αὐτοῖ που τάχθηκαν νά εἶναι ὁδηγοί καί φωτοδότες.

Ἡ ἱστορία που γράφει γιά τή ζωή των μοναχών άσκητών καί ἐρημιτών εἶναι γεμάτη ἀπό περιστατικά που δείχνουν τόν ὕψηλό βαθμό τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητάς των. Καί τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς καί τῆς σύγχρονης. Ἀπό τό πλῆθος αὐτό μνημονεύομε στή στήλῃ αὐτή τό κοινωνικό ἔργο τοῦ ὁσίου ΕΥΛΟΓΙΟΥ, τοῦ Ξενοδόχου, που τήν μνήμη του ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τιμᾷ στίς 27 Ἀπριλίου.

Ὁ ὁσιος Εὐλόγιος ἀγάπησε τήν μοναχική ζωή ἀπό τήν παιδική του ἡλικία. Ὅλίγα στοιχεῖα μᾶς διέσωσαν οἱ συναξαρισταί γιά τήν καταγωγή του, γιά τήν οἰκογένειά του καί γιά τό κατά κόσμον ὄνομά του.

Ἐκεῖνο που τονίζεται ἀπό τοὺς συναξαριστάς εἶναι ὅτι ὁ ὁσιος Εὐλόγιος μετέτρεψε τή σκήτη του σέ πραγματικό ξενῶνα γιά τήν φιλοξενία των ξένων καί των πτωχών. Στός διαβάτες που περνοῦσαν ἀπό ἐκεῖ καί φιλοξενόντουσαν ἀπό αὐτόν τοὺς πρόσφερε πνευματική καί ὕλική τροφή. Συχνά τοὺς ἔπλυνε τὰ πόδια, ὅπως ὁ Χριστός ἔκανε στοὺς μαθητάς του. Τοὺς ἐδίδασκε γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς

τόν ἄνθρωπο καί τοὺς περιέγραφε τὰ κατορθώματα καί τοὺς άγῶνες των άσκητών καί ἄλλες ψυχοφελεῖς ἱστορίες γιά νά τονώσῃ τό θρησκευτικό φρόνημα καί τήν πίστι των ξένων. Τοὺς δίδασκε τόν τρόπο τῆς προσευχῆς καί τῆς ἐπιτυχημένης άσκήσεως τῆς ἐνάρετης ζωῆς. Ἐτόνιζε ἰδιαίτερα τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἀπό τήν συνεργασία καί ἀλληλοκατανόησι των ανθρώπων.

Ὁ ἴδιος μέ τό παράδειγμα τῆς μελέτης τῆς θείας διδασκαλίας, τῆς νηστείας καί τῆς ἐργασίας δημιούργησε τίς εὐνοϊκές εὐκαιρίες σ' αὐτοὺς που τόν ἐποκέπτονταν νά βεβαιωθοῦν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν ἔχει μόνον ὕλικές ἀνάγκες, ἀλλά περισσότερο ἀπό τόν ζωντανό λόγο τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ὁσιος θαυμάζοταν γιά τή σωματική δύναμη, γιά τήν καθαρότητα τοῦ πνεύματος, γιά τήν άγνότητα τῆς καρδίας καί γιά τόν ὕψηλό βαθμό πνευματικῆς άσκήσεως. Ἐργαζόταν συνέχεια σάν λατόμος μέχρι τὰ βαθεῖα γερατεία του καί ἡ παρουσία του ἦταν μιᾷ ζωντανῇ μαρτυρία γιά τὰ ὅσα κάμνει ὁ Θεός πρὸς τὰ τέκνα του που τόν ἀγαποῦν.

Ἡ ρεαλιστική προσγείωσι

Στόν ἄνθρωπο πάντοτε προβάλλεται τό θέμα τῆς ἐκλογῆς.

Ἡ κοινωνία εἶναι ὁ τόπος δράσεως τοῦ ἀνθρώπου καί τό στάδιο τῆς ἐπιβολῆς κανόνων καί ἀπαιτήσεων. Πολλές καί ποικίλες συγκρούσεις παρεμβάλλονται. Συχνά γίνεται ἡ κοινωνία ἕνας τόπος συγκύσεων. Τό άτομο καλεῖται νά ἀντιδράσῃ πολλές φορές ἀνάμεσα σέ ἑλκυστικές δυνάμεις ἐξωτερικές καί ἐσωτερικές. Συνέχεια ρέπει πρὸς τήν ἀδράνεια μέ τήν χρησιμοποίησι προσχημάτων ἀπέναντι στόν ἑαυτό του καί στήν ἀλήθεια. Ἐάν συμβῇ νά παρουσιάσῃ εὐπάθεια καί ὁ ψυχικός ἐξοπλισμός, τότε τό άτομο ἀπομακρύνεται ἀπό τήν ὀρθή κατεύθυνσι.

Ἡ συμφιλίωσι τοῦ ἀνθρώπου μέ τό ὕγιές καί φωτεινὸ παρόν τῆς ζωῆς ἀποτελεῖ ἐγγύησι ὕγιους ψυχικοῦ προσανατολισμοῦ. Ὁ ἄνθρωπος δίνει τό ναί στή ζωή μέ τήν γλυκύτητα καί τήν σταθερό-

τητα. Ἀναγνωρίζει τις δυνατότητες, ἐκτιμᾷ τις ἀδυναμίες τοῦ χαρακτήρα του καὶ ἀναζητεῖ ὁδηγόν. Δὲν τὸν ὠφελοῦν οὔτε οἱ ἐπαναστατικὲς ἐκδηλώσεις, οὔτε οἱ ἀδιάκοπες μεμψιμοιρίες, ἀλλὰ μόνον ἡ σταθερότητα τῆς ἀποφάσεως προσαρμογῆς καὶ ὑποταγῆς σὲ θεῖα παραγγέλματα. Ἡ ρεαλιστικὴ προσγείωσις μὲ ἀγκάθια καὶ δροσερὲς πηγὲς εἶναι ἡ προϋπόθεσις δημιουργίας ἔργου ὑψηλῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος καὶ πνευματικῆς ἀνατάσεως. Ἡ ἀποφασιστικότης «προκώρει καὶ ὁ οὐρανὸς εἶναι δικός σου» πρέπει νὰ ἀποτελεῖ καθημερινὸ σύνθημα τοῦ κάθε Χριστιανοῦ. Αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ σύνθημα τοῦ ὁσίου Εὐλόγιου: Γλυκύτητα καὶ σταθερότητα. Ὁ ὁσιος Εὐλόγιος δὲ δυσκολεύθηκε νὰ κινηθῇ μεταξὺ γλυκείας συμπεριφορᾶς καὶ σταθερότητος ἀποφάσεων. Τοὺς προσφεύγοντας εἰς αὐτὸν ἢ τοὺς ὀπωδηῖσιν φιλοξενηθέντας τοὺς μεταχειρίζονταν ὡς παιδιά, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀνάγκην χειραγωγοῦ. Ξεκινώντας ἀπὸ τὴν λονικὴν ἐρμηνεία τοῦ κόσμου ἔφθανε στὸ μυστηριώδες. Στόχος του ἦταν νὰ ὁδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν γῆ στὸν οὐρανόν. Ἐπετύχανε νὰ συγκεντρωθοῦν οἱ ἐνέργειες στὴν καρδίαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὴν ἀπόφασιν νὰ ἀγωνισθοῦν οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὴ σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των μέσα σὲ συγκρούσεις δυνάμεων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν.

Πολλοὶ ἄνθρωποι, ποὺ φοβοῦνται μήπως θεωρηθοῦν ἀδύναμοι, καταφεύγουν στὴ σκληρότητα καὶ θέτουν σὲ περιφρόνησιν τοὺς γύρω των. Νομίζουν ὅτι καὶ ἡ μικρὴ ὑποχώρησις θὰ ἔκῃ ἀντίστοιχη μείωσις τοῦ κύρους. Εἶναι μία ἀδυναμία τῶν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἔχουν πλούσιο πνευματικὸ περιεχόμενο. Δὲν ἔχουν τὴν δυνατότητα οὔτε γιὰ μιὰ ρεαλιστικὴ προσγείωσις, οὔτε καὶ νὰ συνδυάσουν τὴν γλυκύτητα τῆς συμπεριφορᾶς μὲ τὴν σταθερότητα τῶν ἀποφάσεων. Ἡ στάσις αὕτη θὰ βοηθήσῃ πολὺ τὸν ἄνθρωπο νὰ διακρίνῃ τις ἀδυναμίες, νὰ ἐκτιμᾷ τις δραστηριότητες καὶ νὰ ἀποφασίσῃ τὸ καλλίτερον. Οἱ καλοπροαίρετοι πράξεις προδιαθέτουν πάντοτε τὸ περιβάλλον γιὰ σοβαρὲς ἀποφάσεις καὶ γιὰ μὀρφωσι καλοῦ χαρακτῆ-

ρος.

Μὲ τὴν πράγματα ἐπέτυχεν ὁ ὁσιος Εὐλόγιος νὰ ἀποφεύγουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ περιβάλλοντός του τις ἀφορμὲς τῶν παρεξηγήσεων, νὰ κατεργάζωνται τὴν ἀρετὴν, νὰ ποθοῦν τὴν φιλάνθρωπίαν καὶ νὰ δοξάζουν τὸ Θεόν. Ὁ ζήλος του νὰ ὑμνεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς αἰῶνες τὸν ἔκαμε νὰ ἐργασθῇ ἀποφασιστικὰ καὶ σταθερὰ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ πλησίον, νὰ φιλοξενήσῃ κάθε περαστικὸν ἀπὸ τὴν σκίτην του καὶ νὰ νουθετήσῃ τοὺς προσφεύγοντας εἰς αὐτόν. Ἀπλοῦν ὑπῆρξε τὸ ἔργο του, ἀλλὰ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἔργο ὑψηλῆς κοινωνικῆς ἀξίας, διότι ὑπῆρξε μία προσφορά ἀγαθῶν ζωῆς, χρόνου, κόπου, δυνάμεων, ὑπηρεσίας, καλωσύνης.

Ὁ πιστὸς ἂν λίγο χρόνον διαθέτῃ κάθε ἡμέραν νὰ σκεφθῇ τὸν Θεόν, νὰ συνομιλῇ μὲ τὸ Θεόν, νὰ εὐχαριστῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τὸ Θεὸν θὰ ἔκῃ καὶ πνεῦμα καθαρὸ καὶ διάθεσις γιὰ ἐργασία καλὴ καὶ δύναμις πολλὴ πρὸς ἀντιμετώπισιν προβλημάτων δυσκόλων.

Ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ ὁσίου Εὐλόγιου ὑπενθυμίζει στὸν ἄνθρωπον ὅτι στὸν παρόντα κόσμον εἶναι ἕνας ἀπλοῦς ὁδοιπóρος, ποὺ ὀφείλει νὰ ἀγαπᾷ τὸν συνοδοιπόρο του, ἐφ' ὅσον κάθε ὁδοιπορία εἶναι κοπιαστικὴ καὶ ἀπαιτεῖ καὶ δύναμι καὶ ἀντοχή. Τὴν ὁδοιπορίαν τὴν παρακολουθεῖ τὸ ἄροστο καὶ ἀγρυπνο μάτι τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος καθορίζει καὶ τὸ μήκος αὐτῆς. Κάθε ἐκτροπὴ ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν γιὰ ἀδικοπραξίες ὁδηγεῖ σὲ πνευματικὸ μαρασμόν. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν διάθεσιν ὀφείλει νὰ κυριαρχεῖται ὁ πιστός: νὰ μὴ μείνῃ ἔξω ἀπὸ τὸν Νυμφῶνα τοῦ Χριστοῦ.

Λημέτριος Β. Χαρίσης

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ

Ὁμόρωνα ἀφηγοῦνται οἱ ἱεροὶ εὐαγγελιστὰὶ διὰ τὴν ἀγωνίαν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν κῆπον τῆς Γεθσημανῆ κατ' αὐτὴν παραμονὴν τοῦ Πάσχα. Λύπη, ἀνησυχία καὶ ἀγωνία μέχρι ἰδρώτος σὰν σταγόνες αἵματος. Εἶναι αἱ στιγμαὶ τοῦ δοκιμᾶσθαι ὁ ἄνθρωπος καὶ πού γίνεται ἐντονότερον αἰσθητὴ τὸ πόσον ἀναγκαῖα καὶ μοναδική εἶναι ἡ θεία παρουσία καὶ ἡ συμπαραστάσις τῶν ἄλλων εἰς κρίσιμους περιστάσεις. Ἐκεῖ εἰς τὸν κῆπον ἐφανέρωσεν ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς μαθητὰς του τὴν λύπην καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοῦς νὰ μείνουν εἰς κατάστασιν ἐγρηγόρσεως. Ἐκεῖ ἀπεκάλυψεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος παίρνει δύναμιν καὶ γαληνεύει, ὅσον καὶ ἂν τὸν πιέζουν τὸ ἄγχος καὶ ἡ ἀγωνία, ὅταν μὲ δάκρυα καὶ ἐμπιστοσύνην στρέφεται πρὸς τὸν Θεόν. Ἐκεῖ ἀπεκάλυψε τὸ ἀκατανίκητον θριαμβευτικὸν πνεῦμα, τὸ ὅποῖον κυριεύει ὅλους τοὺς ἀγωνιζομένους μὲ ἐλικορίνειαν καὶ ἀποφασιστικότητα. Πολλὰ διδάσκει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ μυστήριον τοῦ κήπου τῆς Γεθσημανῆ. Πόσοι ὅμως θὰ ἐμβαδύνουν εἰς τὸ νόημα τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς συγχρόνους ἀνθρώπους; Καὶ ὅμως εἶναι τόσον ἀναγκαῖα ἡ μελέτη τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ.

Μπροστὰ εἰς τὸν Γολγοθᾶ

Προηγεῖται τῆς Ἀναστάσεως ἡ πορεία πρὸς τὸν Γολγοθᾶν. Ὁ Γολγοθᾶς δείχνει τὴν ἀγῶνα πού προηγεῖται τῆς νίκης. Καὶ ἡ θυσία, ἡ πλήρης καὶ τελεία, προηγεῖται τῆς λυτρώσεως. Ὁ Γολγοθᾶς εἶναι τὸ στάδιον τῆς προσφορᾶς, τοῦ ἀγῶνος, τοῦ πόνου, τῆς θλίψεως. Εἶναι ἡ γέφυρα πού ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀνάστασιν, εἰς τὴν λύτρωσιν, εἰς τὴν σωτηρίαν. Εἰς τὸν Γολγοθᾶν ἐσταυρώθη ὁ Κίριος διὰ νὰ λυτρωθῇ ὁ ἄνθρωπος. Ἐκεῖ ἔλαμψεν ἡ ἀγίατις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν ἀ-

σύγκριτον ὑπεροχὴν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐνώπιον ὅλων τῶν κηρυγμάτων πού ἤκουσαν οἱ αἰῶνες. Ὁ Γολγοθᾶς μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι ἀπλῶς μία ἠθικὴ διδασκαλία, οὔτε μία ρομαντικὴ φιλοσοφία, ἀλλὰ ἡ Μεγάλῃ Σωτηρίᾳ καὶ ἡ συμφιλώσις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν Δόξαν.

Τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως ἡ ἐλπίς τοῦ κόσμου

Τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ περισσότερον νικηφόρον, θαυμαστὸν καὶ ἐλπιδοφόρον ἀπὸ κάθε ἄλλο γεγονός εἰς τὸν κόσμον. Τὸ γεγονός αὐτὸ τοῦ θεοῦ μεγαλείου, πού ἔλαβε χώραν κάτω ἀπὸ τὰ βλέμματα μιᾶς θυθισμένης εἰς τὸν ὕπνον τῆς ἀμαρτίας ἀνθρωπότητος, ἀποτελεῖ τὴν ἐλπίδα τοῦ κόσμου. Τὰ περιστατικὰ τῆς Ἀναστάσεως ἀποτελοῦν γραμμὰς εὐθείας πρὸς τὰς ὁποίας παραλληλίζονται αἱ περιστάσεις τῶν ατόμων καὶ τοῦ συνόλου τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Θεὸς τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τῆς Ἀναστάσεως δὲν εἶναι Θεὸς - ἰδέα, οὔτε ἀπρόσωπος ἐνέργεια. Δὲν εἶναι Θεὸς φιλοσόφων, οὔτε Θεὸς τῶν ἐθελουφλόντων ὕλιστῶν. Εἶναι ὁ Σωτὴρ καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Αὐτὸν τὸν Λυτρωτὴν ἔχει ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν ἐποχὴν μας κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἀπιστία καὶ τὸ ὕλιστικὸν φρόνημα ἔχουν ρουφήξει τὸ αἷμα του. Ἡ ἐλπίς ἐφυγαδεύθη. Ὁ ὀρίζων σκοτεινιάζει. Τὸ αἶσθημα τῆς καταθλιπτικῆς ἀμηχανίας καὶ τοῦ φόβου καταπνίγουν κάθε πόθον καὶ διάθεσιν διὰ κατάκτησιν τῶν ἰδεωδῶν ἐκείνων, τὰ ὁποία ἀποτελοῦν τὸν ὑψηλὸν προσημαδὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Πόσοι ὅμως θὰ σπεύσουν μὲ ἐμπιστοσύνην νὰ πάρουν τὸ φῶς διὰ νὰ φωτίσουν τὸν δρόμον τῆς ζωῆς των!

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξας: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἐτήσια συνδρομή: Ἑσωτερικοῦ δοχ. 30 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΥΠΟ - EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Μάϊος 1976

Ἀριθ. φύλλου 365

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ

Δὲν εἶναι μεγάλοι ὅσοι κατέχουν ὑψηλὰς θέσεις καὶ ἀνώτερα ἀξιώματα, οὔτε ὅσοι διαθέτουν ἐξωτερικὴν δύναμιν καὶ οἰκονομικὴν δυνατότητα. Ἔχουν ὅπως-δήποτε ὅλοι τους τὰς προϋποθέσεις νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς οἰανδήποτε ἀνάγκην τοῦ πλησίον των πλην ὅμως δὲν συντρέχουν, διότι τοὺς λείπει ἡ διάθεσις νὰ φανοῦν χρήσιμοι πρὸς τοὺς γύρω των. Συνεπῶς μεγάλοι τῆς κάθε ἐποχῆς εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἔχουν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα νὰ ταπεινῶνουν τὸν ἑαυτὸν τους εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ θυσιάζουν κάθε ἀτομικὴν ἀνάγκην πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀδυνάτου καὶ τοῦ συνανθρώπου. Εἶναι ἓνα δύσκολον ἔργον νὰ περιφρονήσῃ κανεὶς τὸν ἑαυτὸν του καὶ νὰ τὸν θυσιάσῃ χάριν τοῦ πλησίον του. Ἀκόμη καὶ οἱ φίλοι καὶ οἱ συγγενεῖς φροντίζουν διὰ τὰ ἰδικά των πρόσωπα καὶ διὰ τὰ ἅτομα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀναμένουν ἐξυπηρετήσεις. Διαφορετικὰ ὅμως εἶναι τὰ πράγματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖ οἱ ἀληθινὰ μεγάλοι, καὶ ὅσοι ποθοῦν τὴν μεγάλην δόξαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσοι θέλουν νὰ εἶναι οἱ μεγάλοι τῶν καιρῶν, εἶναι ὅσοι γίνονται οἱ ὑπέρτατοι τῶν ἄλλων, καὶ ὅσοι δέχονται νὰ παραγκωνίζωνται ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι εὐρέθησαν μόνοι τους καὶ χωρὶς συμπαραστάσιν ἀνθρώπου, ἐπέρασαν πολλοὶ ἀπὸ τὸν πλανήτην τῆς γῆς. Τὸ παράπονόν τους διαλαλήθη παντοῦ. Εἶναι τὸ παράπονον, τὸ ὅποιον μὲ σπαρακτικὸν τόνον ἐξέ-

φρασεν ὁ παράλυτος τῆς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν Χριστόν, διότι ἀναμένων ἐπὶ τριᾶκοντα ὁκτὼ ἔτη τὴν βοήθειαν ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους του δὲν τὴν ἐγεύθη. Πολλοὶ ἐπέρασαν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἄλλοι τὸν ἀντιπαρήλθον, καὶ ἄλλοι ἐφρόντισαν διὰ τὸν ἑαυτὸν τους. Ὁ ἀτομισμὸς ἐκυριάρχει εἰς τὰς δραστηριότητας καὶ εἰς τὰς διαθέσεις ὄλων. Εἶναι ἡ δύναμις ποὺ ἐνώνει καὶ ποὺ χωρίζει. Ἐνώνει αὐτοὺς ποὺ ἔχουν συμφέροντα καὶ χωρίζει αὐτοὺς ποὺ ἐνδιαφέρονται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον διὰ τὸ ἅτομόν τους.

Ὁ ἀτομισμὸς καλλιεργεῖ τὴν φιλοδοξίαν, τὴν ματαιοδοξίαν καὶ ἄλλας ἀδυναμίας τοῦ ἀνθρώπου. Κάνει τὸν ἄνθρωπον ἐγωπαθῆ, χαμερπῆ, πανοῦργον, ἀνικανοποίητον καὶ ἀπαιτητικόν. Ὁ Χριστὸς ἰδιαίτερα ἐτόνισεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ ἀποφεύγουν τὸν ἀτομισμόν, διότι ἔτσι θὰ ἀπέφευγον τὰς φιλοδόξους διαθέσεις. Εἶχε μάλιστα στηλιτεύσει μὲ καυστικότητα καὶ βαρεῖς χαρακτηρισμοὺς τὸν ἀτομισμόν καὶ τὴν φιλοδοξίαν τους καὶ ὑπέδειξεν ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ἓνας μέγας ὥφειλε νὰ γίνῃ δοῦλος τῶν ἄλλων.

Οἱ ἀτομισταὶ ἐνδιαφερόμενοι μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν τους φθάνουν πολλάκις μέχρι καὶ τὴν διάπραξιν φοβερῶν ἐγκλημάτων. Κινοῦνται ἄλλοτε μὲ παρακλήσεις, κολακευτικὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἀπειλὰς καὶ ἄλλοτε μὲ ὑπόπτους ἐνεργείας καὶ δραστηριότητας. Κλίνουν τὴν κεφαλὴν των πρὸ τῶν ἰσχυρῶν μὲ δουλικότητα, ἀλλὰ συμπεριφέρονται μὲ σκληρότητα πρὸς τοὺς

κατωτέρους καὶ ἀδυνάτους. Παρομοιάζονται μὲ σαύρας αἱ ὁποῖαι ἀναρρικῶνται ἔρπουσαι. Ἀτομιστὰς μὲ φιλοδόξους διαθέσεις εὐρίσκομεν εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα ἀνεξαρτήτως φύλου, ἡλικίας, μορφώσεως καὶ κοινωνικῆς θέσεως.

Ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν ἀτομισμὸν καὶ τὴν φιλοδοξίαν, ὅταν μάθῃ τί ζητεῖ, διατί τὸ θέλει καὶ ὁποῖαν ὠφέλειαν ψυχικὴν τοῦ προσφέρει αὐτὸ τὸ ὅποῖον θέλει καὶ ὅταν ἀποφασίσῃ μὲ ταπεινῶσιν νὰ θυσιασθῇ, νὰ ὑποφέρῃ, νὰ δοκιμασθῇ χάριν τοῦ ἄλλου, διότι τότε θὰ πατήσῃ τὴν κορυφὴν τῆς δόξης. Τότε θὰ γίνῃ ὁ μέγας τοῦ καιροῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Κατὰ τὴν μυθολογίαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀσκαληνοῦ ὠδήγουν τοὺς φιλοδόξους καὶ ἀτομιστὰς εἰς ἀποκρήνους βράχους τῆς Ὀσοῦς, ἐκεῖ ὅπου ἐρρίφθησαν ἀπὸ τὸν Δία οἱ Τιτᾶνες, διότι ἐπανεστάτησαν καὶ τὰ ἤθελαν ὅλα διὰ τὸν ἑαυτὸν τους, μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς διδάξουν τὴν ματαιότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ τί ἐπιφυλάσσει εἰς ὅλους τοὺς ἀτομιστὰς φιλοδόξους ἡ θεία δίκη. Ὁ Χριστὸς μὲ τὴν θεῖαν ἀποκάλυψιν ἔκανε συγκεκριμένην τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν γῆν. Ἐτόνισεν ὅτι ὁ θυσιαζόμενος διὰ τοὺς ἄλλους θὰ ἔχῃ τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν βασιλείαν του. Ἡ αὐτοθυσία πάντοτε θὰ συγκινῇ τοὺς ἀγωνιστὰς ἔσω καὶ ἂν δέχωνται χλευασμοὺς καὶ εἰρωνικά πειράγματα ἀπὸ τοὺς πολλοὺς.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ δὲν περιορίζονται ἀπλῶς εἰς τὴν μελέτην τῶν ὥων ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τοὺς ἀποκαλύπτει. Δέχονται τὴν ἀποκάλυψιν καὶ τὴν βιώνουν. Ἀγωνίζονται, ὥστε ὁλόκληρος ἡ πορεία τους νὰ εἶναι μία συνεχὴς πάλη. Κατὰ τὴν πάλην αὐτὴν φροντίζουν νὰ προφυλάσσουν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν τους καὶ τοῦ πλησίον ἀπὸ τὴν σῆψιν τῆς ἁμαρτίας. Προσηλώνουν τὸν ἑαυτὸν τους εἰς τὸν Χριστὸν διὰ νὰ εὕρουν τὴν ἀνάπαυσιν, νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν πνευματικὴν πείναν καὶ δίψαν καὶ διὰ νὰ κατορθώσουν νὰ γίνουν ἄνθρωποι μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις των εἰς τὸν συνάνθρωπὸν τους.

Ὁ ἀτομισμὸς καὶ ἡ ἐγωπάθεια κυριεύουν τοὺς ἐργοδότας, οἱ ὁποῖοι μὲ σκληρότητα καταπιέζουν τὸν ἐργαζόμενον· τοὺς ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι καταδολιεύουν τὸν ἐργοδότην· τοὺς πλουσίους, οἱ ὁποῖοι κρατοῦν τὰ πλούτη τους ἐπιμελῶς, ἐνῷ οἱ πτωχοὶ ὑποφέρουν· τοὺς πτωχοὺς, οἱ ὁποῖοι μὲ πάθος στρέφονται κατὰ τῶν πλουσίων· τοὺς φορεῖς ἐξουσίας ποικίλης, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐννοοῦν νὰ δεῖξουν ἀγάπην, κατανόησιν διὰ μίαν ἁρμονικὴν συνεργασίαν μεθ' ὅλων τῶν συναλλασσομένων μαζί των· τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὅποῖον ἀρκεῖται ἀπλῶς εἰς μίαν διαπίστωσιν τῶν ἀδυναμιῶν χωρὶς νὰ προσπαθῇ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως.

Οἱ Ἀθηναῖοι, ὅταν ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐπεσκέφθη τὴν πόλιν τους, κινούμενοι ἀπὸ φιλοδοξίαν καὶ ἀτομισμὸν δὲν ἐδέχθησαν τὰ ὅσα ὁ ὁδοιπὸρος τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας τοὺς ἀπεκάλυψε. Κλεισμένοι εἰς τὸ ἰδεολογικὸν περιεχόμενον τῆς εἰδωλολατρίας καὶ διατηροῦντες διὰ τὸν ἑαυτὸν τους τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν ἡμπόδισαν τὴν διάδοσιν τοῦ ἀφυπνιστικοῦ καὶ ἀναγεννητικοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀπ. Παύλου. Διὰ νὰ ἐπιτύχουν μάλιστα αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς ἔκλεισαν κάθε στόμα, ὥστε νὰ μὴ διαλαληθῇ ἡ βρωμιά, ἡ ὁποία ἐκρύβετο κάτω ἀπὸ τὰς ψευδεῖς καὶ ἐπιφανειακὰς ἐξωτερικὰς τυπικότητας. Καὶ ἐκήρυττον ὅτι οὐδεμία ἄλλη ἰδέα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἰδικήν των τὴν εἰδωλολατρικὴν ἦτο ἱκανὴ νὰ ἀντιπαραταχθῇ. Ὅσοι ἐπεχείρουν νὰ ὁμολογήσουν τὸ ἀντίθετον τὸ δηλητήριο, ἡ φυλακὴ καὶ τὸ μαστίγιον, εἶχον τὸν πρῶτον λόγον.

Αὐτὸ ὅμως δὲν ἡμπόδισε τοὺς ἐργάτας τοῦ Εὐαγγελίου νὰ κηρύξουν τὴν ἀλήθειαν. Ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ σφυρηλατημένοι ἀπὸ τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας δοκιμασίας καὶ ταλαιπωρίας ἐρρίπτοντο εἰς ἀγῶνας ἀποφαστικoὺς καὶ κρίσιμους. Μὲ τὸ πλούσιον πνευματικόν τους περιεχόμενον, τὸν ζῆλον, τὴν ἐργατικότητα, τὸ ἐνδιαφέρον, τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δυναμικότητα τῆς πίστεως ἐπεδίωκον νὰ τελειοποιήσουν τὸν ἑαυτὸν τους καὶ τοὺς ἄλλους. Ἐγιναν ἡ βακτηρία διὰ νὰ στηριχθοῦν οἱ ἀδελφοὶ των, ὁ

Ἀντιαιρετική στήλη**ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ****KZ' Ἡ ἁγία Τριάς στις πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολές**

ΕΡΩΤ.: Ἀσφαλῶς θὰ μᾶς παρουσιάσετε σήμερα, κ. καθηγητά, τὶς μαρτυρίες περὶ τριαδικοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὶς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολές τοῦ Παύλου.

ΑΠΑΝ.: Μάλιστα. Ἀρρὸ εἶπαμε ὅτι θὰ πάρομε μὲ τὴν σειρά τὶς ἐπιστολές ὡς εἶνε τυπωμένεες στὴν Κ.Δ. καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴ ἔχομε τὶς δύο πρὸς Κορινθίους ἐπιστολές. Ὅπως ἡ πρὸς Ρωμαίους ἔτσι καὶ οἱ δύο πρὸς Κορινθίους ἐπιστολές μᾶς προσφέρουν σπουδαῖες μαρτυρίες γιὰ τὸ θέμα μας. Μιὰ ἀνάγνωσι τοῦ β' κεφαλαίου τῆς Α' ἐπιστολῆς εἶνε ἀρκετὴ νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὴν πίστι τοῦ Παύλου στὸν ἐν Τριᾷδι Θεό. Ὁ Παῦλος γράφει ὅτι κήρυξε στὴν Κόρινθο τὴ μαρτυρίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ποιά ἦταν αὐτή; Ἡ γνῶσι τοῦ γιὰ τὸν

Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ πῶς κήρυξε; Μὲ ἀποδείξεις τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ συνεχίζει νὰ ὁμιλῇ γιὰ τὴ σοφία τοῦ Θεοῦ. Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶνε ἄγνωστη στοὺς ἀνθρώπους. Εἶνε μυστήριον, δηλ. μυστικὸ τοῦ Θεοῦ, ἀποκρυμμένο. Συνδέεται μὲ τὸν σταυρωμένο Κύριον Ἰησοῦ, ποῦ εἶνε συγχρόνως καὶ ὁ Κύριος τῆς δόξης, καὶ μὲ τὴ δόξα καὶ τὰ ἀγαθὰ ποῦ ἐτοίμασε ὁ Θεὸς γιὰ τοὺς πιστοὺς του. Αὐτὸ τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ μᾶς τὸ ἀποκάλυψε τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Μὲ ἀπλὰ καὶ λίγα λόγια τὸ μυστικὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρίαν μας καὶ τὴ δόξα μας πραγματοποιήθηκε μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, τὸ θάνατον καὶ τὴν ἀνάστασίν του, καὶ ἐφαρμόζεται στὸν καθενα μὲς μὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα.

ΕΡΩΤ.: Ποιά σχέσι ἔχει, κ. καθηγητά, τὸ μυσ-

προστάτης τῶν ἀδυνάτων καὶ οἱ εὐεργεταὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Τὰ ἔργα αὐτὰ ὀφείλουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ θέσουν ὡς στόχους εἰς τὴν ἐπίγειον πορείαν των. Ἐτσι ὁ ἀτομισμὸς καὶ ἡ φιλοδοξία θὰ πολεμηθοῦν καὶ πολλοὶ θὰ εἶναι αὐτοὶ ποῦ θὰ γίνουν οἱ μεγάλοι τῶν καιρῶν.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι φλέγονται ἀπὸ τὸν πόθον νὰ σταθοῦν ὡς στηρίγματα εἰς τοὺς συνανθρώπους των αἰσθάνονται ζωντανὴν τὴν μυστηριώδη καὶ ζωοποιὸν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν των. Ἡ ἀγάπη τοὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον πυρπολεῖ τὴν καρδίαν τοὺς. Μὲ τὴν ἀγάπην στρέφουν τὸ βλέμμα τοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἡ ἀγάπη ἀποτελεῖ τὸ θεμελιώδες κριτήριον ὁλοκλήρου τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Συχνὰ ἐκπλήσσεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν, ἡ ὁποία τὸν ὥθει εἰς τὴν ἀναζητήσιν ἄλλης καρδίας διὰ νὰ τὴν χοιτάσῃ καὶ νὰ τὴν ποτίσῃ. Εἶναι τὸ ἀποδεικτικὸν στοιχείον ὅτι ὁ ἀτομισμὸς καὶ ἡ φιλοδοξία ἔχουν τε-

θῆ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὸν περιορισμὸν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀνακαλύπτει εἰς τὸν συν-ἄνθρωπὸν του τὸν ἀδελφὸν καὶ συστρατιώτην του εἰς τὸν ἐπίγειον ἀγῶνα καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ καταλαβαίνει τὴν δυνατότητα ποῦ ἔχουν οἱ ὅμοιοι του νὰ κρατήσουν τὸ βάρος τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ θυσία παίρνει τὸ καθαρὸν χρῶμα τῆς ἀνιδιοτελείας καὶ τῆς εἰλικρινείας. Τότε ἀκριβῶς κατανοεῖ ὅτι μόνον οἱ δυνατοὶ καὶ οἱ πλούσιοι εἰς πνευματικὸν περιεχόμενον ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ θυσιασθοῦν διὰ τοὺς ἄλλους. Τότε διακρίνουν καθαρὰ τὸ πέρισμα ποῦ ἔχει δημιουργηθῇ εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνων οἱ ὅποιοι περικαρακώνονται ἀπὸ τὸν ἀτομισμὸν καὶ τὴν ματαιοδοξίαν, ποῦ τόσον ἀσφυκτικὰ τοὺς καταπιέζουν καὶ δὲν ἔμπορουν νὰ χαροῦν τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς θυσίας, οὔτε νὰ καταταγοῦν εἰς τὴν τάξιν τῶν μεγάλων τοῦ καιροῦ.

στήριο της Αγίας Τριάδος με το μυστικό σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία μας;

ΑΠΑΝ.: 'Ο απόστολος Παῦλος ἀντὶ νὰ μιλήσῃ ἅμεσα γιὰ τὸν τριαδικὸ Θεὸ μιλάει γιὰ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας καὶ τονίζει, ὅτι εἶνε ἔργο τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. 'Ετσι ἀπὸ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας ἀνεβαίνει ἡ σκέψις μας στὸν τριαδικὸ Θεὸ ποὺ τὸ ἐπέτελεσε, ὅπως ἀπὸ τὴ δημιουργία ὀδηγοῦμαστε στὸν Δημιουργὸ Θεό. Τί περισσότερο θὰ θέλαμε νὰ μᾶς γράψῃ ὁ ἀπόστολος ἀπ' αὐτό, γιὰ νὰ πιστέψουμε ὅτι ὁ ἕνας Θεὸς εἶνε τριαδικός; Καὶ ἐπὶ πλέον προσθέτει στὴ συνέχεια, ὅτι ἡμεῖς οἱ πιστοί, ποὺ λάβαμε πνεῦμα ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ἔχουμε νοῦν Χριστοῦ, καὶ ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα ποὺ ἐρευνᾷ καὶ γνωρίζει τὰ πάντα, γνωρίζει τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. Θὰ ἦταν πολὺ μπερδεμένα καὶ ἀκατανόητα ὅλα αὐτά, ἂν δὲν ὑπῆρχε μιὰ προϋπόθεσις ὅτι ὁ ἕνας Θεὸς εἶνε τριαδικός. Μόνο τότε ὁ Ἰησοῦς θὰ ὀνομάζονταν Κύριος τῆς δόξης, δηλ. Θεὸς ἀληθινὸς καὶ μόνο τότε τὸ ἅγιο Πνεῦμα θὰ γνώριζε τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ, θὰ ἦταν δηλ. Θεός, ὅταν ὑπῆρχε ἡ πίστις ὅτι ὁ ἕνας Θεὸς εἶνε τριαδικός. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶνε τρεῖς Θεοί, ἀλλ' ἕνας με τρία πρόσωπα, μπορεῖ ἡ ἔκφρασις «νοῦς Χριστοῦ» νὰ σημαίνει τὸ πνεῦμα ποὺ ἔχουμε ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα.

ΕΡΩΤ.: Καὶ γνωρίζαν, κ. καθηγητά, οἱ παρρησιῶντες ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε Τριαδικός;

ΑΠΑΝ.: Μάλιστα. Διότι ὅλοι ἦταν πιστοί, μέλη τῆς Ἐκκλησίας, καὶ γιὰ νὰ γίνουν πιστοὶ καὶ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, προηγουμένως κατηχήθησαν, ὁμολόγησαν τὴν πίστιν τους στὸν ἕνα Τριαδικὸ Θεὸ καὶ βαπτίσθηκαν στὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, «εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος». Γι' αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο μίλησε σὰ προφορικά του κηρύγματα στοὺς πιστοὺς. 'Ομιλεῖ γιὰ τὸ ἔργο τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν προσφορά τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ μας, καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ θέμα ποὺ ἰδιαίτερα ἀναπτύσσει στὶς ἐπιστολές του.

ΕΡΩΤ.: Πολὺ σωστά. Ἐκεῖνο ποὺ καταλαβαίνουμε, κ. καθηγητά, εἶνε ὅτι ἡ ἁγία Γραφή παρ' ὅλη τὴν ἀπλότητά της χρειάζεται προσεκτικὴ καὶ βαθειὰ μελέτη, γιὰ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ νὰ κατανοηθῇ.

ΑΠΑΝ.: 'Ετσι εἶνε. Ἀλλίως πέρτει κανεὶς στὴν πλάνη καὶ στὴν αἵρεσι ὅπως οἱ ψευδομαρτυροὶ τοῦ Ἰεχωβά καὶ διαστρεβλῶνται τῆς Γραφῆς.

ΕΡΩΤ.: Στὴ συνέχεια ποιά μαρτυρία ἔχετε;

ΑΠΑΝ.: Στὸ ἐπόμενο κεφάλαιο 3, 16 - 17 ὁ ἀπόστολος μιλάει γιὰ τὸν πνευματικὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ. Γράφει ἐπὶ λέξει «Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθειρεῖ, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινες ἐστε ὑμεῖς». Προσέξτε παρακαλῶ. Ἐνὼ ὁ ναὸς ὀνομάζεται τοῦ Θεοῦ, μέσα σ' αὐτὸν κατοικεῖ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ δηλ. τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Σὲ ἕνα ἄλλο κεφάλαιο, στὸ 6, 19, τῆς ἰδίας ἐπιστολῆς, ὀνομάζεται τὸ σῶμα τοῦ πιστοῦ ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὸ Πνεῦμα χορηγεῖ ὁ Θεός σ' ἐκείνους ποὺ ἀγόρασε μετὰ τὸ αἷμα τοῦ ὁ Χριστός. Γράφει ἐπὶ λέξει ὁ ἀπόστολος πάλιν «Ἡ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου Πνεύματος ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; ἡγοράσθητε γὰρ τιμῆς». Σὲ μιὰ ἄλλη ἐπιστολή, στὴν Ἐφ. 2, 20 - 22 ὁ Παῦλος συνοψίζει αὐτὴ τὴ διδασκαλία του λέγοντας ὅτι οἱ πιστοὶ εἶνε κτισμένοι στὸν ἀκρογωνιαίῳ λίθῳ, τὸν Ἰησοῦ Χριστό, καὶ ἀποτελοῦν «ναὸ Κυρίου εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι» διαβάζω τὴν περιεκτικὴν «ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωναίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογούμενη αὐξεῖ εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι». Στὴν πρώτη περίπτωσις Α' Κο 3, 16 - 17 οἱ πιστοὶ ἀποτελοῦν ναὸν Θεοῦ, στὴ δεύτερη περίπτωσις Α' Κο 6, 19 οἱ πιστοὶ ἀποτελοῦν ναὸν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ στὴν τρίτη περιεκτικὴ, Ἐφ. 2, 20 - 22 ναὸν Κυρίου, δηλ. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μὲ ἀπλὰ λόγια οἱ πιστοὶ ἀποτελοῦν τὸν ζωντανὸ ναὸ τῆς ἁγίας Τριάδος, στὸν ὁποῖο μετὰ Πνεῦμα ἅγιο θεμελιωμένοι στὸν Χριστὸ λατρεύουν τὸν ἐν Τριάδι Θεόν.

ΕΡΩΤ.: Πολὺ μεγάλη ἀλήθεια· οἱ πιστοὶ ὁ ζωντανὸς ναὸς τῆς ἁγίας Τριάδος.

ΑΠΑΝ.: Σύντομη ἀλλὰ πολὺ δυνατὴ εἶνε καὶ ἡ μαρτυρία Α' Κο 6, 11· «ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιασθήτε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ;

«Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέροζ» (Φίλιπ. 1, 21).

Συμβαίνει κάτι τὸ παράδοξο σὲ ὅλους μας. "Όλα τὰ λογαριάζουμε. "Όλα τὰ λαμβάνουμε ὑπ' ὄψιν μας. "Όλα τὰ μελετοῦμε. "Όλα τὰ σκεφτόμαστε. Μόνο ἓνα δὲν βάζουμε στὸ μυαλό μας: Τὸ θάνατο. "Όχι τὸ θάνατο τῶν ἄλλων. Τὸ δικό μας θάνατο. Λέμε ὅτι κάποια μέρα θὰ πεθάνῃ ἡ μάνα μας, ὁ πατέρας μας, ὁ ἀδελφός μας, ἡ ἀδελφή μας, τὸ παιδί μας, ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, ὅλος ὁ κόσμος. Ἀλλὰ ἡμεῖς; Γιά τὸ δικό μας θάνατο καμμιὰ ἀπολύτως σκέψη. Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον; Δὲν εἶναι περίεργον τὸ πρᾶγμα;

Κί' ὅμως καὶ ἡμεῖς θὰ πεθάνουμε. 'Ο Προφήτης ἐρωτᾷ: «Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος δς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον;» (Ψαλμ. 88, 48). Ποιός εἶναι αὐτός; πού δὲν θὰ πεθάνῃ; 'Ο πλούσιος; 'Ο ὠραίος; 'Ο σοφός; 'Ο βασιλιάς; 'Ο στρατηγός; Ποιός καὶ ποιά; "Όλοι θὰ πεθάνουμε.

Ἀλλὰ τί εἶναι ὁ θάνατος;

* Εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας. 'Ο Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπο ἄθνατο. «'Ο Θεὸς ἐκτίσεν τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθοραΐα» (Σοφ. Σολ. 2, 23). 'Ο Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπο μὲ σκοπὸ νὰ μὴ πεθάνῃ. 'Ο Ἀδὰμ καὶ οἱ ἀπόγονοί του θὰ περνοῦσαν ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανὸ χωρὶς νὰ γνωρίσουν τὸν θάνατο, τίς δοκιμασίες καὶ τὸν πόνο. Καὶ ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Γιατὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ζωὴ καὶ δὲν μπορούσε νὰ θέλῃ τὸν θάνατο. Εἶναι ἡ καλωσύνη καὶ δὲν μπορούσε νὰ θέλῃ τὸν πόνο. Εἶναι ἡ ὁμορφιά καὶ δὲν μπορούσε νὰ θέλῃ τὴν ἀσχημία. Ἀλλὰ ὁ Ἀδὰμ ἁμάρτησε καὶ μὲ τὴν ἁμαρτία ἤλθε ὁ θάνατος. 'Ο θάνατος εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας. «Δί' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος» (Ρωμ. 5, 12).

τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Ῥᾶ ἔχουμε τρία πρόσωπα καὶ τρεῖς ἐνέργειες. Τὰ πρόσωπα φαίνονται δύο, ὁ Κύριος Ἰησοῦς καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἡ ἔκφρασις «καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ» ἐνώνει τὰ δύο πρόσωπα τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς σ' ἓνα πρόσωπο καὶ αὐτὸ γίνεται γιατί εἶνε τὰ πρόσωπα διάφορα, εἶνε ὅμως ἡ φύσις καὶ ἡ οὐσία μία. Τὰ τρία ὅμως ῥήματα ἀναγέρονται σὲ τρεῖς ἐνέργειες καὶ ξέρομε ἀπὸ πολλὰ ἄλλα χωρία μὲ ποῖο πρόσωπο τῆς Τριᾶδος συνδέεται ἡ κάθε μιὰ ἐνέργεια. Τὸ «ἀπελευσθήτε» ἀναγέρεται στὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ αἷμά του μᾶς ἔλουσε καὶ μᾶς καθάρισε, μᾶς λύτρωσε: «τῷ λούσαντι ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ» (Ἁπ. 1, 5). Τὸ «ἡγιασθήτε» ἀναγέρεται στὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Πνεύματος, πού μᾶς ἐνώνει μὲ τὸ Χριστό, κάνει τὴ λύτρωση πού προσφέρει ὁ Χριστὸς προσωπικῇ μας σωτηρίᾳ καὶ ἔτσι μᾶς ξεχωρίζει ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ μᾶς ἀρμε-

ρώνει στὸ Θεό. Αὐτὸ θὰ πῇ μᾶς ἀγιάζει. Τὸ «ἐδικαιώθητε» ἀναγέρεται στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πού ἀπὸ ἐνόχους μᾶς κατέστησε ἀθώους, μᾶς δικαίωσε στὸ ποιοτικὸν ἀνέδιό του, πού πραγματοποίησε ὁ Χριστὸς καὶ ἐρήρμωσε στὸν καθένα μας τὸ ἅγιον Πνεῦμα.

ΕΡΩΤ.: Εἰπατε, κ. καθηγητά, ὅτι υπάρχουν καὶ ἄλλα παρόμοια χωρία καὶ μάλιστα σαφέστερα.

ΑΠΑΝ.: Μάλιστα. Ἔοικοναι μόνον νὰ ἀνιφέρω τὰ χωρία αὐτά. Τὸ ἓνα εἶνε στὸ Α' Κο 12, 4-6 «Διαιώσεις δὲ χαρισμάτων εἰσί, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα» καὶ διαιώσεις διακονιῶν εἰσί, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος» καὶ διαιώσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστι Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.» καὶ τὸ ἄλλο Β' Κο 13, 13 «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν». Ἀλλὰ γιὰ τὰ χωρία αὐτά θὰ δοῦμε στὴν ἐπόμενη μας συνέντευξι.

Στέργιος Ν. Σάκκος

* Εἶναι χωρισμός τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο συστατικά. Τὸ ἕνα εἶναι ἡ ψυχὴ. Τὸ ἄλλο εἶναι τὸ σῶμα. Ἡ ψυχὴ εἶναι πνευματικὸ συστατικόν. Τὸ σῶμα εἶναι ὕλικόν. Εἶναι τὸ σῶμα, ναός, κατοικητήριον τῆς ψυχῆς. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ψυχὴ εἶναι ὁ «ἔσω ἄνθρωπος», τὸ σῶμα εἶναι ὁ «ἔξω ἄνθρωπος» (Β' Κοριν. 4, 16). "Ὅσο ἡ ψυχὴ εἶναι στὸ σῶμα ὁ ἄνθρωπος ζῇ. "Ὅταν ὅμως ἡ ψυχὴ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ σῶμα, τότε ὁ ἄνθρωπος πεθαίνει. Μὲ τὸν χωρισμὸ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα ἡ μὲν ψυχὴ πετάει κοντὰ στὸ Θεό, τὸ δὲ σῶμα «εἰς γῆν ἀπελεύσῃ» (Γεν. 3, 19), ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ ἔχει πλάσθῃ.

* Εἶναι χωρισμός προσωρινός ἀπὸ ἀγαπητὰ πρόσωπα. Ὁ θάνατος χωρίζει πρόσωπα προσφιλεῖ καὶ ἀγαπητά. «Πάντες συγγενεῖς τε καὶ φίλοι ἄρτι χωριζόμεθα» (Ἐκκλ. ὕμνος). Κατὰ τοῦτο εἶναι θλιβερός ὁ θάνατος. Ἀλλὰ ὁ χωρισμός ὅμως αὐτὸς δὲν εἶναι παντοτινός. Εἶναι πρόσκαιρος. Κάποια ἡμέρα θὰ γίνῃ πάλι ἡ συνάντησις ὅλων τῶν ἀγαπητῶν προσώπων. Ὁ οὐρανὸς θὰ εἶναι ὁ τόπος ποῦ θὰ συγκεντρωθῇ ἡ πὺξ ὁμορφῆς συντροφιά ποῦ γνώρισες ποτὲ ὁ ἄνθρωπος. Μιλώντας κάποτε ὁ Κύριος γιὰ τὴ συντροφιά αὐτὴ εἶπε: «Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἔξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 8, 11). Ἐνῶ θὰ ἀναγνωρίσουμε ἐκεῖ, στὸν οὐρανόν, ὅλους τοὺς δικούς μας καὶ θὰ ξαναδεθῇ τὸ νῆμα τῆς φιλίας μας καὶ τῆς ἐπικοινωνίας μας μὲ τοὺς ἀγαπητούς μας, ποῦ προσωρινὰ τὸ ἔκοψε ὁ θάνατος, πόσες καινούργιες διπορφες φιλίας θὰ συναφθοῦν ἐκεῖ πάντως «ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρός» (Ἰωάν. 14, 2). Καὶ πόσο θὰ ὁμορφῇ τὴ ζωὴ μας ἡ συντροφιά τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἀγγέλων!

* Εἶναι γενέθλιος ἡμέρα. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἔτσι ὠνόμαζαν τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου. Γενέθλιος ἡμέρα. Ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος σὲ μιὰ ἐπιστολὴ του γράφει: «Ὁ δὲ τοκετός μοι ἐπικείται». Δηλαδή: Ἡ ὥρα τῆς γεννήσεώς μου στήν ἐν οὐρανῷ ζωὴ πλησιάζει. Τρεῖς φορές

γεννιέται ὁ ἄνθρωπος. Τὴ μιὰ φορά γεννιέται ἀπὸ τὰ σπλάγχχνα τῆς μητέρας του στὴ γῆ. Δεύτερη φορά γεννιέται, πνευματικά, ἀπὸ τὴν κολυμβήθρα στὴν «καινὴν», στὴν «ἐν Κυρίῳ» ζωὴ. Καὶ τρίτη φορά γεννιέται ἀπὸ τὴν παροῦσα στὴν μέλλουσα ζωὴ. Γενέθλιος ἡμέρα εἶναι ὁ θάνατος γιὰ τοὺς πιστούς. Γι' αὐτὸ καὶ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἔψαλλαν ἀναστάσιμους ὕμνους. «Δὲν ἀποθνήσκω, ἀπέρχομαι στὴ ζωὴ», ἔλεγε, κατὰ τὴν ὥρα τοῦ θανάτου μιὰ ἁγία ψυχὴ. Καὶ ὅπως εἶπε, πάλι, κάποιος: «Γεννιόμαστε γιὰ νὰ ἀποθάνουμε, ἀλλὰ ἀποθνήσκομε γιὰ νὰ ζήσουμε».

* Εἶναι ἡ θύρα ποῦ μᾶς εἰσάγει στὴν αἰωνιότητα. Εἶναι ἡ μοναδικὴ θύρα ἀπὸ τὴν ὁποία εἰσέρχεται ὁ πιστός στὸν οὐρανόν. Εἶναι ὁ μοναδικὸς δρόμος, τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ βαδίσῃ ἡ ψυχὴ γιὰ νὰ φθάσῃ στὸν οὐράνιο νυμφῶνα. Ἄλλη θύρα καὶ ἄλλος δρόμος δὲν ὑπάρχει. Καὶ εἶναι δρόμος ὡραίος. Εἶναι, ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας στὴν νεκρώσιμη ἀκολουθία, «μακαρία ἡ ὁδός, ἣ πορεύει σήμερον, ὅτι ἡτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως». Ἀπὸ τὸν ἴδιο αὐτὸ δρόμο ἔφθασαν ὅλοι οἱ ἅγιοι στὴν οὐράνια βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἐνας ἅγιος ἔλεγε: «Εἶχα πάντα στὴ σκέψι μου αὐτὴ τὴν ὥρα... Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Θεὸς ποῦ θέλησε νὰ μὲ ἀξιῶσιν νὰ φθάσω ὡς ἐδῶ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος γιὰ νὰ φθάσῃ κανεὶς στὸν οὐρανόν... Ὁ Ἰησοῦς μὲ καλεῖ. Ἐλθέ, ἀξιαγάπητε Ἰησοῦ. Ἀφῆστε με νὰ πάω στὸ Χριστό».

* Εἶναι κέρδος. Ἔτσι ἀποκαλεῖ τὸν θάνατο ὁ Ἀπ. Παῦλος. Κέρδος, ὠφέλεια. Πνευματικὸ κέρδος. Πνευματικὴ ὠφέλεια. Ποιό ὅμως ἦταν τὸ κέρδος αὐτό; Ἡ ἐνωσίς του μὲ τὸ Χριστό. Ἐλεγε: «Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστός καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτο μοι καρπὸς ἔργου, καὶ ἡ αἰρήσομαι οὐ γνωρίζω. Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι». Αὐτὸ τὸ «σὺν Χριστῷ εἶναι» τὸ θεωροῦσε «πολλῷ μᾶλλον κρείσσον» (Φιλιπ. 1, 23). Τὸ νὰ εἶναι μαζί μὲ τὸ Χριστό ἦταν ἀσυγκρίτως καλύτερο γιὰ τὸν Ἀπόστολο. Ὁ θάνατος

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

8. Ἡ ἀγάπη πού ἔγινε μίσος

«Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμνὼν μίσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μίσος, ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην, ἣν ἠγάπησεν αὐτὴν»
(Β' Βασιλ. 13, 15)

Ἡ φοβικὴ ἁμαρτία ἔχει συντελεσθῇ. Τὸ θῆραμα βρίσκεται κατασπαραγμένο μέσα στὴ φωνὴ τοῦ Ἀμνών. Ἡ ἀνδροκὴ σαρκικὴ πείνι χορτασμένη καὶ ἱκανοποιημένη κοιτᾷ τὴν ἐξουθενωμένη ἀγνότητα. Πῆρε ὁ Ἀμνών στὰ χέρια του λουλούδι τρυφερὸ καὶ τὸ συνέθλιψε, τὸ μάδησε. Τώρα μπροστά στὰ πόδια του πεσμένο βρίσκεται τ' ἀπομεινάρι τοῦ ἀνθους. Σιγανὸς καὶ ἥρεμος ἀκούγεται ὁ θοῦνος τῆς ἀτμιασμένης κόρης...

Τὶ παρᾶξενά ὅμως πράγματα πού συμβαίνουν μέσα στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ! Ὁ Ἀμνών μῆνες καὶ μῆνες τίποτε ἄλλο δὲν σκεπτόταν παρὰ τούτῃ τὴν ὥρα. Χίλια δυὸ μέσα μεταχειρίστηκε γιὰ ν' ἀπολαύσῃ τὴ γλυκεῖα φρι-

κίαση τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς. Γι' αὐτὸ ἐζήτησε τὴ συνδρομὴ τοῦ φίλου του. Γι' αὐτὸ ἀπάτησε καὶ τὸν πατέρα του. Θάπρεπε λοιπὸν νὰ νοιώθῃ πολὺ εὐτυχισμένος τώρα. Κι' ὅμως ὄχι. Δὲν τὸν ἀγγίξε καθόλου ἡ χαρὰ. Τί μυστήριον! Αἰσθάνεται τώρα πὼς μέσα του κάτι γκρεμίστηκε. Αὐτὸ λοιπὸν ἦταν ὁλο; Μιὰ στιγμιαία ἡδονή, ἓνα χημαιρικὸ δνεῖρο καὶ μετὰ ἓνα τίποτα, ἓνα μεγάλο κενό, μιὰ ἀηδία;

Ψάχνει μάταια μέσα του νὰ βρῇ τὰ παλαιὰ του αἰσθήματα, ν' ἀνακαλύψῃ τὴ μεγάλη ἀγάπῃ του πρὸς τὴ Θημάρ καὶ μὲ τοῦτο ἀνακαλύπτει πὼς τὸ σαρκικὸ πάθος ὅλα τὰ ἐσάρωσε. Δὲν ἄφησε τίποτε ὀρθιο. Ἡ Θη-

μᾶς μεταφέρει σὲ μιὰ ἀτέλειωτη καὶ ἀπερίγραπτη εὐτυχία, στὴν ἀληθινὴ ζωὴ τοῦ οὐρανοῦ ὅπου «ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα» καὶ «ἐπόμεθα αὐτὸν καθὼς ἐστὶ» (Α' Ἰωάν. 3, 2). "Ενας λεπρὸς ἔλεγε: «Θέλω νὰ δοξολογήσω τὸν Κύριον, γιατί ἔλυσε τὰ δεσμά μου. Ἡ ἀθλία μου σάρκα δὲν μπορεῖ νὰ μὲ κρατήσῃ αἰχμάλωτο ἐδῶ στὴ γῆ. Σὲ λίγο θὰ πετάξω γιὰ τὴν οὐράνια εὐτυχία». Νὰ τὶ κέρδος!

* Εἶναι τὸ μεγαλύτερο κήρυγμα μετανοίας. Τὸ μεγαλύτερο κήρυγμα πού φέρει τὴν μετάνοια εἶναι ὁ θάνατος. Στὴν Σοφία Σειράχ διαβάζουμε: «Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μνησκού τὰ ἔσχατά σου καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἁμαρτήσεις» (2, 36). Σὲ ὅλα τὰ λόγια σου καὶ τὰ ἔργα σου νὰ θυμᾶσαι πάντα τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου καὶ ποτὲ δὲν θὰ ἁμαρτήσῃς. Ὁ θάνατος σείει καὶ τὸν με-

γαλύτερο ἁμαρτωλὸ καὶ τὸν φέρνει στὴν μετάνοια. Ἡ σκέψις τοῦ θανάτου μᾶς κάνει ἐλεήμονας, ταπεινοὺς, ὑπομονετικούς, ἀγνοοῦς, γενναίους. Ὁ Ὁσῖος Σισώης, ὅπως βλέπουμε στὴν εἰκόνα, συχνὰ φιλοσοφοῦσε πάνω στὸν τάφο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. "Αν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιο κάνουμε, τότε ποτὲ δὲν θὰ ἁμαρτάνουμε.

Ἀγαπητοί μου ἀναγνώσται,

Κάποτε εἶχε πεθάνει μιὰ κυρία. Μιὰ νεαρὴ γυναῖκα ρώτησε μὲ συγκίνησι στὸν ἱερέα: "Ω, πάτερ, πὼς πέθανε; Ὁ ἱερεὺς τῆς παρατήρησε: "Ἄλλο ἐρώτημα, κυρία μου, κρέπει νὰ κάνῃς. Κι' ἐκεῖνη γεμάτη ἀπορία ξαναρώτησε: Τί ἄλλο μπορεῖ νὰ εἶναι σπουδαιότερο ἀπὸ αὐτό; Τότε ὁ ἱερεὺς τῆς εἶπε: Νὰ ρωτήσετε, πὼς ἔζησε.

Ἀλήθεια, πὼς ζοῦμε καὶ ἡμεῖς;

Ἀρχιμ. Γερβάσιος Ραπτόπουλος

μὰς ποὺ τώρα κοιτάται μπροστά του καὶ θρηνολογεῖ δὲν εἶναι τὸ προτερινό του ἰνδαλμα. Δὲν εἶναι πιά ἐκείνη στὸ πρόσωπο τῆς ὁποίας ἀνεκάλυπτε ὄλους τοὺς θησαυροὺς τῆς καλωσύνης καὶ τῆς ὁμορφιάς. Θαρρεῖς καὶ τώρα τοῦ ἦταν μιὰ ἀγνωστή του γυναῖκα ποὺ τοῦχε γάνει μάλιστα καὶ κακό, μεγάλο κακό. Δὲν τὴν ἀγαποῦσε πιά. "Ὁχι! Εἶχε τὴν ἐντύπωση πὼς δὲν τὴν ἀγάπησε ποτέ! Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὴν ἀγάπησε ποτέ! Τώρα μάλιστα τὴν μισεῖ. Τὴν μισεῖ ἀράνταστα. Νοιώθει γι' αὐτὴν μιὰ ἀπέραντη ἀηδία.

«Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμὼν μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μῖσος, ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην, ἣν ἠγάπησεν αὐτὴν». Ὁ Ἀμὼν δηλ., μετὰ τὴν προᾶξιν τῆς ἁμαρτίας, ἐμίσησε αὐτὴν πάρα πολύ. Τὸ μῖσος τοῦ δὲ αὐτὸ ἦταν πῶς μεγάλο καὶ πῶς δυνατό ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸς αὐτὴν πρὸ τῆς ἁμαρτίας.

Λὲν θέλει πιά οὔτε στιγμή νὰ παραμείνῃ ἢ Θημάρ στὸ σπίτι του. Εἶνε τόση ἡ ἀποστροφή ποὺ νοιάθει γι' αὐτὴν, ὥστε διατάσσει ἀμέσως νὰ τὴν ἀπομακρύνουν ἀπὸ μπροστά του. «Καὶ εἶπεν αὐτῷ Θημάρ· μὴ ἀδελφέ, ὅτι μεγάλη ἡ κακία ἡ ἐσγάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, ἣν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ τοῦ ἔξαποστεῖλαι με» (Βασιλ. 13, 16). Ἡ Θημάρ τολμᾷ νὰ τὸν ἱκετεύσῃ. «Ὁχι, ἀδελφέ μου, ὅχι! Ἡ δυστυχία μὲ τὸ νὰ μὲ διώξῃς θὰ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς δυστυχίας τῆς διαπράξεως τῆς ἁμαρτίας». Ὁ Ἀμὼν ὅμως δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τὴν παρακλήσιν της. «Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμὼν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς». Γι' αὐτὸ φωνάζει ἀμέσως κάποιον νεαρὸ δούλο του, ὃ ὁποῖος ὑπηρετοῦσε στὸν οἶκόν του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς» (Β' Βασιλ. 13, 17). Αἰσθάνεται τόση περιφρόνησις γιὰ τὴν δυστυχισμένη κοπέλλα, ὥστε οὔτε τὸ ὀνοματὴς δὲν καταδέχεται νὰ ἀναφέρῃ. «Διῶξε αὐτὴν καὶ κλείσε τὴν πόρτα πίσω της».

«Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμὼν μῖσος μέγα...». Μεγάλη ψυχολογικὴ ἀλήθεια κορυφώνεται κάτω ἀπ' τοὺς λόγους αὐτοὺς τῆς Γραφῆς. Ἐὰν τοὺς μελετήσουμε βαθύτερα θὰ πάροινε σπουδαῖο μάθημα γιὰ τὴ ζωὴ. Εἶνε δεδομένο ἀπ' τὴν καθημερινὴν πείρα

πὼς ἡ σαρκικὴ ἁμαρτία γίνεται ὁ τάφος καὶ τῆς πρὸ ἀγνῆς ἀγάπης. Αὐτὸ ἀκριβῶς μᾶς διδάσκει καὶ ἡ Βίβλος. Ἡ ἱκανοποίησις τῶν σαρκικῶν ὁρμῶν ἔξω ἀπ' τὴν ἐλλογία τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου φέρνει τὴν ἀηδία, τὸν κόπον καὶ τὴν τῆξη στὴν ψυχὴ. Δὲν χαρίζει λυτρωτικὴ εὐφορία στὸν ἐσωτερικὸ ἀνθρώπο, ἀλλὰ διαστρέφει κάθε αἶσθημα. Νεκρώνει τὶς ὥραιες ἀνατάσεις. Θανατώνει ἀκόμα καὶ τὴν ἴδια τὴν ἀγάπην. Καὶ εἶχε δικηὸν ἐκεῖνος ὁ παλιὸς Λατίνος ὅταν ἔγραφε· «Ἴδιον εἶνε τοῦ ἀνθρώπου νὰ μισῇ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν διέρθειρε». Μήπως καὶ ἡ μεγάλη ἀγάπη τοῦ Ἀμὼν δὲν ἔγινε μῖσος σφόδρὸ μετὰ τὴν διάπραξιν τῆς ἁμαρτίας;

Αὐτὰ ὅς τὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὼν ὅλοι οἱ νέοι. Ἰδιαιτέρως ὅμως ὅς τὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὼν οἱ νέες τῆς ἐποχῆς μας. Διότι τὶς περισσότερες φορὲς αὐτὲς εἶνε τὰ θύματα. Οἱ κουτές! Ἐπειδὴ φοβοῦνται μήπως καταντήσουν γεροντοκόρες, γι' αὐτὸ διημιουργοῦν διαφόρους αἰσθηματικούς δεσμοὺς μετ' ἀπώτερο σκοπὸ κανένα «τύλιγμα». «Λὲν ξέρεις, σοῦ λένε, τί γίνεται. Ἰσως νάμαι τυχερὴ. Μπορεῖ νὰ τὸν καταφέρω. Φαίνεται καλὸ παιδί. Φαίνεται τίμως στὰ αἰσθηματά του. Εἶνε καὶ λίγο ἀρελὴς καὶ ἀπλός. Καὶ πιστεύω πὼς στοὺς ὄρους του θὰ μείνῃ σταθερός. Ἰσως κερδίσω τὸ παιχνίδι».

Κι' ἀπ' τὴν ὥρα ἐκείνη ἀρχίζει τὸ ἐπικίνδυνο παιχνίδι τῶν ἐποχωρήσεων. Σιγά - σιγά ἀναγκάζει τὸν ἑαυτὸ της νὰ ζῇ σὲ μιὰ ἡθικὴ ἐλαστικότητος. Κι' ὅλα αὐτὰ γιατί; Γιὰ τὸν ἀπώτερο σκοπὸ, γιὰ τὸ «τύλιγμα». Προδίδουν ἔτσι τὴν ψυχὴ τους. Σπαταλοῦν ἀσυλόγιστα τοὺς συναισθηματικούς τῶν θησαυροὺς. Καὶ τὸ τρομερώτερο, πολλὰς νέες δὲν διστάζουν νὰ παραδώσουν καὶ τὴν ἱερὴ τους ἀγνότητα.

Χριστιανὴ νέα!

Ζοῦμε σὲ ἐποχὴ σαρκολατρίας καὶ ἀνηθικότητος. Στὶς ἡμέρας μας ὅλα ψεύτιστα. Καὶ τὰ λόγια καὶ τὰ αἰσθήματα. Χρειάζεται λοιπὸν σὲ τοῦτους τοὺς καιροὺς ἡδξημένη προσοχή. Ἰδιαιτέρως ἀνοικτὰ τὰ μάτια ν' ἀνακαλύπτῃς τὶς παγίδες τοῦ ἐνθροῦ. Καὶ προπαντὸς ὅχι εὐκολόπιστις στοὺς διαφόρους ὁρους καὶ στίς ποικίλες ὑποσχέσεις γιὰ αἰώνιες ἀφροσύσεις ποὺ ἀφειδῶς σκοροποῦν με-

Τὸ διήγημά μας

ΤΙ ΒΓΑΙΝΕΙ ΑΠΟ ΕΝΑ ΑΤΥΧΗΜΑ

Ήταν ικανοποιημένος ἀπὸ τὴς δουλειῆς του ὁ Μιχάλης. Οἱ οἰκοδομὲς ποὺ ἔχτισε ἦταν ἀμέτρητες κι' ἡ περιουσία του ἔφτασε σὲ ὕψος σεβαστό. Ὅπως σπάνια ἀναγνώριζε μπροστὰ σὲ ἄλλους πὼς ἦταν πλούσιος. Τὰ παράπονά του τὸν παρουσί-αζαν χρεωμένο καὶ ἀπένταρο. Ήταν ἄλ-λωστε κι' ἡ πολιτικὴ του ἀπέναντι τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐργατῶν του. Τοὺς πλήρωνε τόσα, ὅσα χρειάζονταν γιὰ νὰ τοῦ δουλεύουνε καὶ νὰ μὴ φεύγουν σὲ ἄλλο ἐργοδότῃ. Σκληρὸς ἦταν στοὺς ξέ-νους μὰ ἀνιλόχερος στὴν οἰκογένειά του. Ἡ γυναίκα του ἡ Ντίνα, ἔδενε στὰ λουῖ-σα καὶ στὰ χαρτιά μυθώδη ποσὰ καὶ τὰ δύο του παιδιά, ἓνα ἀγόρι κι' ἓνα κορίτσι, δὲν ἄφηναν καιμιά τρέλλα ποὺ νὰ μὴ τὴν κάνουν.

Καθὼς πλησίαζε τὸ Πάσχα, ἦταν εὐχα-

ρικές νεαρές ὑπάρξεις. "Ἄς μὴ λησιμονοῦν-ται τὰ λόγια ποὺ ἔλεγε στοὺς φοιτητὰς του ἀπὸ πανεπιστημιακὴ ἔδρα ἓνας βαθὺς γνώ-στης τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὁ ἀείμνηστος παιδαγωγὸς Στυρ. Καλλιμάρας: «Μὴν πιστεύε-τε. Ὅχι. Μὴν πιστεύετε στοὺς ὅρκους τῶν ἐρωτευμένων. Ὅσον μεγάλο κι' ἂν εἶνε. "Ἄς συνοδεύονται καὶ μὲ δάκρυα. "Ἄς ἐπικα-λοῦνται καὶ τὸν Θεὸν ὡς μάρτυρα. Ἐσεῖς μὴν πιστεύετε. Αὐτοὶ οἱ ὅρκοι εἶνε τὰ μεγα-λύτερα ψεύδη ποὺ λέγονται. Μὴν πιστεύετε καὶ μὴν ὑποχωρεῖτε...».

«Μὴν πιστεύετε καὶ μὴν ὑποχωρεῖτε». Φα-νέκατε εὐκολόπιστες καὶ ὑποχωρήσατε; Ἐ-δείξατε ἐλαστικότητα; Προσφέρατε τὰ ἀτί-μητα; Τότε ὅλα τὰ ὄνειρά σας χαμένα πᾶνε. Ἡ ἀγάπη θὰ σβήσει. Ἡ ἀηδία καὶ τὸ μῖσος θὰ γεννηθῇ. Θὰ ἀκούσετε καὶ σεῖς τότε τὰ λόγια ποὺ ἤκουσεν ἡ δυστυχὴς Θιμάρι: «Ἀ-νάστηθι καὶ πορεύου». Ἀλλὰ τότε ποῦ νὰ πᾶς; Νικημένη, ντροπιασμένη. Χωρὶς ὄνει-ρα, ὑπόληψη καὶ τιμὴ. Σ' ἐρωτῶ, ποῦ νὰ πᾶς;

Μιχαήλ Κ. Εὔθυμιου

ριστημένος, ποὺ ἔκλεισε μιὰ δουλειὰ τοῦ Δημοσίου μὲ πολὺ συμφέροντες ὄρους. Εἶχε καταφέρει τὴ δουλειὰ μὲ κομψίνα. Πλήρωσε γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴ δουλειὰ μὰ θὰ κέρδιζε τὰ διπλά. Καθόταν στὴν ἀ-ναπαυτικὴ του πολυθρόνα εὐχαριστημέ-νος γιὰ τὴν ἐπιτυχία του, διὰν ὁ βοηθὸς του μπῆκε μέσα ἀλαφιασμένος.

— Ἀφεντικό, ἔγινε ἀτύχημα στὴν οἰκο-δομὴ τῆς "Ἀρτης.

— Τί ἀτύχημα, μίλα.

— "Ενας ἐργάτης ὁ Φίλογλου, ἔπεσε ἀπ' τὴ σκαλωσιὰ τοῦ ἰστίου ὀρόφου. Εὐ-τυχῶς κάτω εἶχε ἓνα σωρὸ ἀπὸ ἄμμο καὶ δὲν ἔμεινε στὸν τόπο.

— Καλὰ - καλὰ, πὼς κάνεις εἶσι; Σὰν νᾶναι ὁ ἀδελφός σου. Πήραιε τὸ ΙΚΑ; Ἦρθε τὸ νοσοκομειακό;

— Ἐντάξει, τὸν πῆγανε στὴν κλινική.

— Ὁραῖα, κανόνισε τίς σχετικὰς διατυ-πώσεις μὲ τὸ Ι.Κ.Α. καὶ θρὲς ἄλλον νὰ βάλης στὴ θέσι του.

— Μάλιστα, εἶπε ὁ ἄλλος καὶ βγήκε μουρμουρίζοντας. Δὲν συγκινεῖσαι λοι-πὸν μὲ τίποτε ἐσύ; Δὲν εἶσαι ἄνθρωπος;

Τὸ ἀπόγευμα μὲ τὸ κλείσιμο τῆς ἡμε-ρήσιας ἐργασίας μιὰ τριμελὲς ἀντιπρο-σωπεῖα ἐργατῶν τὸν ἐπισκέφτηκε.

— Ἀφεντικό. Πήραμε ἀφορμὴ ἀπὸ τὸ ἀτύχημα τοῦ Φίλογλου καὶ ἤρθαμε νὰ σοῦ ζητήσουμε κάτι, εἶπαν δειλά.

— Κάντε γρήγορα, γιατί ἔχω δουλειά.

— Ὁ φουκαρὰς ὁ Φίλογλου ἔσπασε τὴν σπονδυλικὴ του στήλη καὶ εἶναι ἀμφίβο-λο ἂν θὰ ξαναδουλέψῃ.

— Θὰ πάρῃ γιὰ ἀποζημίωσι ὅ,τι ὀρίζει ὁ Νόμος. Παρακάτω, ἀπάντησε ἀπότομα.

— Ἐχει πέντε μικρὰ παιδιά ὁ δόλιος.

— Ἐ, καί; Μὲ ρώτησε ἐμένα ὅταν τᾶ-κανε;

— Νά, λέγαμε, τώρα μέρες πούναι, νὰ τοῦ δίνατε ἓνα ἔκτακτο ποσὸ γιὰ νὰ πε-ράσουν τὸ Πάσχα οἱ δικοὶ του.

— Ἡ ἐπιχείρησή μου δὲν εἶναι φιλαν-θρωπικὸ κατὰσχημα. Πάρα κάτω, ἔχετε

ήποτε άλλο νὰ ποῦ πῆγε;

— Νὰ τὸ ἀτύχημα ξγινε γιατί χρησιμοποιοῦμε σάπια σανίδια γιὰ σκαλωσιές. Πρέπει νὰ τις ἀλλάξουμε.

— Ὁραῖοι εἶστε. Ὅλο ζητᾶτε καὶ δὲν σκέφτεστε πῶς θὰ πληρωθοῦν. Παρατᾶτε με μὲ τις βλακεῖες σας.

— Ἀφεντικό, εἶπε ἕνας ποῦ δὲν μίλησε ὡς τώρα. Μᾶς φέρεσαι σὰν νᾶμαστε ζῶα. Δὲν ἀνεχόμαστε ἄλλο αὐτὴ τὴν κατᾶστασι. Ἄν δὲν μᾶς κάνης αὐξήσει, θὰ φύγουμε ἀπ' τὴ δούλεψί σου. Ὅχι ἀπεργία τ' ἀκοῦς; Θὰ φύγουμε. Καὶ νὰ δοῦμε ποῦ θὰ βρῆς ἄλλους δούλους.

— Ἐξω, γρήγορα, ἡλίθιοι. Ἐξω μὴ σὰς πετάξω μὲ τις κλωτσιές, ἀχάριστοι.

Χτύπησε τὸ κουδούνι τοῦ τηλεφώνου καὶ σήκωσε τὸ ἀκουστικὸ νευρικά. Ἀμέσως χλώμασε μ' αὐτὸ ποῦ ἤκουσε. Ἐπείσε κατακίτρινος στὴν πολυθρόνα του.

— Τὸ παιδί μου, φώναξε σπαρακτικά. Γρήγορα, πρέπει νὰ πάω κοντὰ στὸ παιδί μου. Ἐπαθε ἀτύχημα.

Ἐκανε σὰν τρελλός. Τὸν λυπήθηκαν οἱ ἀπλοὶ ἐκεῖνοι καὶ καλόκαρδοι ἄνθρωποι. Ἐμοιαζε σὰν λαβωμένο θερίο. Ἐνας λαβωμένος γίγαντας ἀξιολύπητος.

Ζαλισμένος, ζωμένος ἀπὸ μαῦρες σκέψεις μπῆκε στὸ πολυτελὲς αὐτοκίνητό του καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν κλινική. «Πῶς θὰ τὸν βρῶ ἄραγε; Σακατεμένο ἢ ἐτοιμοθάνατο;». Λίγο πρὶν φτάση στὴν κλινική, πᾶνω στὴν σιρσφιὴ ποῦ βγάζει σ' αὐτὴ, ἔγινε τὸ κακό. Ἐπείσε πᾶνω τοῦ ἕνα τεράστιο φορτηγό.

Τὸν περιμάζεψαν καὶ τὸν πήγανε στὴν κλινική, ποῦ ἤθελε νὰ φτάση. Ὅμως ἡ καισαρίασὶς του ἦταν ἀπελπιστική. Ἐμεινε σὲ ἀφασία δύο μέρες παλεύοντας μὲ τὸ θάνατο. Τὴν τρίτῃ μέρα συνῆλθε, ἀλλὰ πονοῦσε ὁλόκαιρο τὸ κορμί του. Πάνω ἀπ' τὸ προσκεφάλι του ἦταν ἡ γυναίκα καὶ ἡ κόρη του.

— Τί γίνεται τὸ παιδί; ρώτησε ἀμέσως μὲ οἰγανὴ φωνή.

— Ἐκεῖνος καλὰ εἶναι, τὸν ἑαυτὸ σου νὰ κυττάξης.

— Εἶμαι λοιπὸν τόσο ἄσχημα;

— Θὰ γίνης καλὰ, εἶπε ἡ γυναίκα του, ἐνῶ ἕνα δάκρυ κύλησε στὸ μάγουλό της.

— Κατάλαβα. Εἶμαι χαμένος. Ἐρὲ Μιχάλη πῶς κατάντησες.

— Ἐ, ὄχι καὶ κατάντησες, τὸν μάλωσε ἡ κόρη του. Θὰ γίνης καλὰ, θὰ σηκωθῆς, ἔ, καὶ πὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐργασθῆς. Κάποτε θὰ ξεκουραζόσουν. Τί πειράζει ἂν ἀρχίσης νωρίτερα;

— Ὄστε, λοιπὸν, τέρμα; Πᾶς Μιχάλη, σακατεύτηκες; Δὲν μοῦπατε ὅμως γιὰ τὸ παιδί. Τί ἔπαθε; ρώτησε δακρυσιμένος.

— Τίποτε σπουδαῖο. Κατάγματα ποῦ σὲ λίγο καιρὸ δὲν θὰ τοῦ δημιουργοῦν κανένα πρόβλημα.

Μιά παρέα ἀπὸ ἐργάτες ζήτησαν νὰ ἐπισκεφτοῦν τὸ ἀφεντικό τους. Μπήκανε μέσα δειλὰ κρατώντας λουλουδία.

— Ἀφεντικό, μίλησε ὁ ἕνας. Θέλουμε νὰ σοῦ ἐκφράσουμε τὴ λύπη μας γιὰ τὸ κακό ποῦ σὲ βρῆκε. Ὅμως μὴ χάνης τὸ κουράγιο σου, ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος. Ὁλα θὰ περάσουν, μὴν ἀνησυχεῖς.

— Σὰς εὐχαριστῶ παιδιά. Μὲ συγκινεῖ ἡ παρουσία σας. Ἐλεγα πῶς τώρα θὰ θρίοκατε τὴν εὐκαιρίαν νὰ μοῦ φερθῆτε καὶ οεῖς τόσο σκληρά, ὅσο σὰς φερνόμουν κι' ἐγώ. Σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν καλὴ σας καρδιά.

— Σὰς στέλνει εὐχὲς κι' ὁ καὶμένος ὁ Φίλογλου.

— Ἀλήθεια, τί κάνει ὁ δόλιος; ρώτησε μὲ ἐνδιαφέρον.

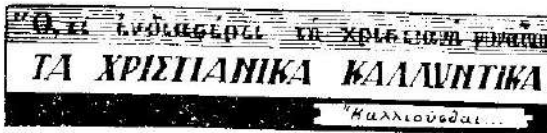
— Θὰ μείνῃ παράλυτος γιὰ πάντα. Ὅμως εἶναι δυνατόν στὴν ψυχὴ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. Νὰ δῆτε πόσο ἀντίρροια ἀντιμετωπίζει τὴν κατάστασι!

— Ἐνῶ ἐγὼ κλαίω καὶ ὀδύρομαι ἔ; Γιὰ κοίτα, φίλε μου, πῶς ἔρχονται τὰ πράγματα. Καὶ ποῦ βασίζεται γιὰ νᾶναι τόσο αἰσιόδοξος;

— Σὲ κάπνι ποῦ ἐμεῖς τὸ κοροϊδεύαμε ἀφεντικό. Ἦταν πολὺ Χριστιανὸς ἄνθρωπος. Ὁ Χριστὸς τὸν δυναμώνει καὶ τὸν παρηγορεῖ.

— Ποῦ νὰ βρῇ κανεὶς τέτοιο στήριγμα, ὅταν ποτὲ τοῦ δὲν τὸ ἀναζήτησε;

— Ὅταν γίνετε καλὰ καὶ εἶστε σὲ θέσι νὰ κινηθῆτε θὰ σὰς φέρουμε κοντὰ σας τὸ Φίλογλου καὶ νᾶστε βέβαιος πῶς θὰ σὰς μεταδόσῃ ἀπ' τὴν χαρὰ του, θὰ δῆτε, δήλωσε ἕνας ἀπ' τὴν παρέα, ποῦ εἶχε

3. Η ΕΥΘΥΤΗΤΑ

Β'

«Ἰνα ᾗτε εὐλογοῖντις»
(Φίλιπ. 1. 10)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εὐδιστώτερα, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, εἶναι εὐλογοῦνής:

* Σὰν κόρη μὲ τοὺς γονεῖς της. Παράδειγμα στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἔχει τὴν πάνανγνι κόρη τῆς Ναζαρέτ. Ἐκεῖνη ποτὲ δὲν ὑποκρινόταν στὸν γέροντα πατέρα της, τὸν Ἰωακείμ, καὶ στὴ γερόντισσα μητέρα της, τὴν Ἄννα. Τὸ ἴδιον κάνει καὶ αὐτὴ μὲ τὸ δικό της Ἰωακείμ, καὶ μὲ τὴ δική της Ἄννα. Καμμιὰ ὑποκρισία. Καμμιὰ ἀνευλογοῦνεια. Ἀνὰ τοὺς χρόνους τίποτε. «Ὅλα τὰ ἐμπιστεύεται στοὺς Χριστιανοὺς γονεῖς της. Ἔτσι προχωρεῖ σταθερὰ στὸν πνευματικὸ της καταρτισμὸ, ἀσφαλὲς ἐστὶν ἐν τῇ στοργῇ καὶ στὴ φροντίδα τῶν εὐσεβῶν γεννητόρων της.

* Σὰν ἀδελφὴ μὲ τὰ ἀδελφία της. Μὲ τὴν εὐλογοῦνεια, μιὰ ἀδελφὴ, μπορεῖ νὰ συμβάλῃ στὴν οἰκογενειακὴ γαλήνη καὶ εὐτυχία. Μιὰ εὐλογοῦνής ἀδελφὴ γίνεται ὅχι μόνον ἀγαπητὴ ἀνάμεσα στὰ ἀδελφία, ἀλλὰ καὶ σεβαστὴ. Ἔτσι μπορεῖ νὰ

συμβάλῃ, ἂν εἶναι πρεσβύτερη στὴν ἡλικία, καὶ στὴν πνευματικὴ προκοπὴ τῶν ἀδελφῶν. Ἀνὰ λείπει καὶ ἐδῶ τὸ παράδειγμα μιᾶς καλῆς, ὑποδειγματικῆς ἀδελφῆς. Εἶναι ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἡ Ἁγία Μακρίνα. Ἦταν ἡ πρώτη ἀπὸ τὰ ἑννέα παιδιά τῆς Ἑμιέλειας. Μαζὶ μὲ τὴν εὐσεβῆ μητέρα της συνέβαλε πολὺ στὴν κατὰ Χριστὸν ἀνατροφή τῶν ἀδελφῶν της. Ὅπως ἀναφέρεται, ἄσκησε βαθεὺν ἐπίδοσιν στὸ Γρηγόριον, στὸν Πέτρο καὶ περισσότερο στὸ Βασίλειον. Ἦταν ἐνάρετη ἡ Μακρίνα. Καὶ ἀπὸ μιὰ ἐνάρετη ψυχὴ λείπει ποτὲ ἡ εὐλογοῦνεια; Ὅταν μέσῃ σ' ἓνα σπῆτι ὑπάρχῃ μιὰ τέτοια ἄδολη, εὐλογοῦνής, ἀξιώπιστη, καλὴ ἀδελφὴ, πάντοτε σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι θὰ ἀναδεικνύεται ἓνας Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, ἓνας Ἅγιος Πέτρος Σεβαστείας, ἓνας Μέγας Βασίλειος Καισαρείας καὶ ἓνας μοναχὸς Νανκράτιος. Ὅπως αὐτὰ τὰ τέσσερα ἀδελφία τῆς Ἁγίας Μακρίνας.

* Σὰν φίλη μὲ τὴς φίλες της. Μιὰ καλὴ φίλη, ἀναζητᾷ καὶ νέα. Ἀλλὰ καλὴ φίλη εἶναι μόνον αὐτὴ ποὺ σὺν γνώρισμῳ ἔχει τὴν εὐλογοῦνεια. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μεταξὺ τῶν πνευματικῶν ἀδελφῶν. Κι' ἐδῶ καλὴ πνευματικὴ ἀδελφὴ εἶναι μόνον αὐτὴ ποὺ εἶναι εὐλογοῦνής. Ὅταν ἀνάμεσα σὲ δυὸ φίλες ἢ σὲ δυὸ πνευματικὲς ἀδελφές δὲν ὑπάρχει ἡ εὐλογοῦνεια, ἡ εὐθύτητα, τότε ἡ φιλία καὶ ἡ ἀδελφoσύνη καταντᾷ ἓνα θέατρο καὶ μιὰ κωμωδία. Θέατρο καὶ κωμωδία μὲ πολλὰς πράξεις. Ἀτέλειωτες πράξεις... Ἄλλοτε ἡ ἀπόκρισις, ἄλλοτε ἡ ἵσχυρισις, ἄλλοτε ὁ δόλος, ἄλλοτε ἡ ἀπάτη καὶ ἄλλοτε χίλιες δυὸ ἀνέντιμες ἐνέργειες καὶ ἐκδηλώσεις συνθέτουν τὴς ἀτέλειωτες θεατρικὰς πράξεις, ποὺ εἴπαμε. Τραγικὴ φιλία καὶ ἀδελφoσύνη! Μαρτύριο γιὰ τὴ μιὰ ἀπ' τὴς

θαυμάσει τὴν πίστη ποὺ ἔκανε τέτοια θαύματα.

— Ἀς τὸ ἐλπύσωμε, εἶπε καὶ ὁ Μιχαῆλης. Ἄν μιὰ σκληρὴ καρδιά σὺν ἀπὸ γρανίτη, ποὺ εἶναι ἡ δική μου μαλακίωσις, τότε θὰ πιστέψω στὰ θαύματα.

Ὅμως χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ὁ Μιχαῆλης εἶχε μιὰ μιὰ μαλακὴ καρδιά καὶ ἓνα πόθο σωτηρίας, τίς βάσεις γιὰ νὰ χτίσῃ μιὰ μιὰ οἰκοδομή, ποὺ θὰ τοῦ ἔφερνε τὴν μεγαλύτερη εὐτυχία. Ὅλα ἦσαν ζήτημα χρόνου.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

δυσὸς ποὺ εἶναι εἰλικρινής. Σταυρὸς μεγάλος. Γολγοθᾶς.

Ἀλλὰ ἂν τραγικὴ εἶναι ἡ φιλία καὶ ἡ ἀδελφосύνη, ὅταν ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δύο φίλες ἢ πνευματικὲς ἀδελφές εἶναι ἀνελικρινής. ἂν κόλασις εἶναι μιὰ τέτοια φιλία καὶ ἀδελφосύνη, γίνεται παράδεισος ὅταν ἐκλείψῃ αὐτὴ ἢ κατηραμένη ἀνελικρίνεια, αὐτὴ ἢ ὑποκρισία. Παράδεισος μέσα στὸν ὁποῖο οἱ δύο φίλες καὶ ἀδελφές δοκιμάζουν τὰ πῶ ὥραϊα συναισθήματα, τίς πῶ ἀγνές χαρές. Ἀνάμεσα σ' αὐτὴν τὴν πνευματικὴ ἀδελφосύνη, τότε, ἔρχεται καὶ ἀναπαύεται Ἐκεῖνος «ἐν τῷ στίγματι, τοῦ ὁποῖου, δὲν εὐρέθη δόλος», ὁ Ἰησοῦς. Ἀνάμεσα σὲς εἰλικρινεῖς πνευματικὲς ἀδελφές βρίσκεται πάντοτε ὁ Κύριος. «Οὐ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἔμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν» (Ματθ. 18, 20).

* Σὰν μαθητὰς μετὰ τὸ Δάσκαλό της. Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα ἔχει πάντοτε τὸ Δάσκαλο. Δάσκαλο στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο. Καθηγητὴ στὸ Γυμνάσιο καὶ στὸ Πανεπιστήμιο. Πνευματικὸ πατέρα ὡς τὸ θάνατο. Σὰν Χριστιανὴ πρέπει νὰ εἶναι εἰλικρινής σὲ ὅλους τοὺς Δασκάλους ποὺ ἀριθμήσαμε. Εἰλικρινής στὸν πρῶτο. Εἰλικρινής στὸν δεύτερο. Ἀλλὰ περισσότερο ὅμως εἰλικρινής στὸν τρίτο Δάσκαλο, στὸν πνευματικὸ πατέρα. Γιατὶ ὁ πνευματικὸς γιὰ τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα ἐκπροσωπεῖ στὴ ζωὴ της τὸν ἴδιον τὸν Κύριο, τὸν ἴδιο τὸ Θεὸ πατέρα. Ἄς θυμηθοῦμε τὰ λόγια ποὺ εἶπε ὁ Ἰησοῦς στοὺς Ἀποστόλους του. Λόγια ποὺ ἀναφέρονται καὶ στοὺς πνευματικοὺς πατέρες, ἀπὸ τοὺς ἀποτελοῦν διαδοχὴ τῶν Ἀποστόλων: «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με» (Λουκ. 10, 16).

Εἰλικρίνεια στὸν πνευματικὸ πατέρα. Ἀπόλυτη εἰλικρίνεια, εὐθύτητα. Ὑποκρισία ἐδῶ ἀποτελεῖ ἔγκλημα. Δόλος ἐδῶ ἀποτελεῖ προδοσία. Καὶ ἡ προδοσία ἔχει πάντα τραγικὸ τέλος. Παράδειγμα κλασσικὸ ὁ «δόλιος» Ἰούδας. Ποιὸς θά τὸ πιστεῦ; Ποιὸς φίλος; Ποιὸς ἐχθρὸς; Ποιὸς ἄγγελος; Ποιὸς καὶ διάβολος ἀκόμη; Ποιὸς;... Κι' ὅμως ὁ μαθητὴς ἐπρόδωσε τὸ Δάσκαλο, τὸν θεῖο Ραββί. Καὶ μετὰ πρᾶξι ὑποκρισίας καὶ δολιότητος! Μέσα στὴν ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ ποὺ ὁ

Ἰησοῦς μας προσεύχεται «ἐκτενέστερον» καὶ «ὁ ἰδρὼς αὐτοῦ ὥσει θρόνοι ἀίματος» πέφτει στὴ γῆ. τότε, ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ «δόλιος» Ἰούδας «ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλήσαι αὐτόν» (Λουκ. 22, 44-47). Ἔτσι ἐπρόδωσε τὸ Δάσκαλό του ὁ Ἰούδας. Μὲ τὸ φίλημα τῆς ὑποκρισίας! Τὸ τέλος τοῦ ὑποκριτοῦ, τοῦ ἀνελικρινοῦς, τοῦ δολίου Ἰούδα μᾶς εἶναι γνωστὸν. Δραματικὸν τὸ τέλος του. Τραγικὸ. «Ἀπῆγγαστο!» (Ματθ. 27, 5).

* Σὰν σύζυγος μετὰ τὸ σύζυγόν της. Βάθρο ἐπάνω στὸ ὁποῖο στηρίζεται ἓνας γάμος εἶναι κυρίως ἡ εἰλικρίνεια τῶν συζύγων. Χωρὶς αὐτὸ τὸ βάθρο ὁ γάμος εἶναι καταδικασμένος σὲ ἀποτυχία καὶ διῶλσοι. Ἡ εἰλικρίνεια εἶναι ἡ καρδιὰ τοῦ γάμου. Χωρὶς τὴν εἰλικρίνεια ὅλα εἶναι ἓνα μεγάλο ψέμα. Ψέμα καὶ ἡ ἀγάπη. Ψέμα καὶ ἡ ὁμορφιά. Ψέμα καὶ τὰ λεπτὰ. Ψέμα καὶ τὰ ἀξιώματα. Εἶπαμε ὅλα εἶναι ἓνα ψέμα. Νὰ ὑποκρίνεται ἡ σύζυγος στὸ σύζυγο καὶ ὁ σύζυγος στὴν σύζυγο; Αὐτὸ δὲν εἶναι μόνον ἓνα θέατρο, ἀλλὰ καὶ ἓνα μαρτύριο, τὸ ὁποῖο ὁδηγεῖ στὸν πνευματικὸ μαρτυρισμὸ, ἀκόμα καὶ στὸ θάνατο τὸν σύζυγο ἢ τὴν σύζυγο ποὺ ἀπατάται.

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, ἡ ὁποία μισεῖ τὴν ὑποκρισία σὲ ὅλες τὶς ἐνεργειές της, οὐδέποτε ὑποκρίνεται στὰ αἰσθημάτων της καὶ στὸν σύζυγο μετὰ τὸν ὁποῖο ἀπεφάσισε νὰ δημιουργήσῃ μιὰ οἰκογένεια. Εἶναι καθρέπτης ἡ ζωὴ της. Εἶναι κρύσταλλο. Στέκεται ἰσόδια πλάι στὸ σύζυγο μιὰ εἰλικρινὴ συνδημιουργός. Ὅσοι ἀπὸ τὸ Θεὸ αὐτὸν προῦτα ἀγαπᾷ. Σ' αὐτὸν ἀνοίγει τὴν καρδιὰ της, ὅλη τὴν καρδιὰ. Σ' αὐτὸν λέει ὅλες τὶς σκέψεις της. Καὶ μαζί του μοιράζεται τὴ χαρὰ, μαζί του καὶ τὸν πόνο. Ἡ εἰλικρίνεια, ἡ εὐθύτητα, εἶναι τὸ καλύτερο καλλυντικόν, τὸ ὁποῖον ἁίνει τὴν σύζυγο στὸν σύζυγο ὥραϊα καὶ ἀγαπητῇ. Μακάριος ὁ σύζυγος ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ χάρισε μιὰ τέτοια σύζυγο.

* Σὰν νύμφη μετὰ τὴν πεθερὰ της καὶ σὰν πεθερὰ μετὰ τὴν νύμφη της. Μιὰ ἄδολη, μιὰ εἰλικρινὴς νύμφη θέλει ἡ μάνα γιὰ τὸ γιὸς της. Μιὰ ἄδολη, μιὰ εἰλικρινὴς πεθερὰ ἀναζητᾷ, σὰν πραγματικὸ πνευματικὸ θησαυρό, καὶ ἡ νύμφη σὺ καινούργιο της σπίτι ποὺ πηγαίνει. Μπορεῖ καὶ τὸ πρῶτο νὰ συμβῇ καὶ τὸ δεύτερο. Μπο-

ΑΥΤΟΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Είχαμε υποσχεθῇ, όταν σὲ προηγούμενο φύλλο μας καθιερώσαμε αὐτὴ τὴν στήλη, ὅτι θὰ προσφέρουμε στὶς χιλιάδες τῶν ἀναγνωστῶν μας τὴν ἱστορία τῆς Ἀδελφότητος, ποὺ συμπληρώνει ζωὴ πενήντα χρόνων. Εἶναι δύσκολο νὰ ἀναλάβῃ κανεὶς μόνος νὰ γεμίσῃ τὴ στήλη αὐτὴ καὶ μάλιστα νεώτερος σχετικῶς στὴν ἡλικία καὶ ποὺ δὲν ἔζησε τὰ γεγονότα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ποὺ ἡ Ἀδελφότης

μας ἦταν ἀκόμη στὰ σπάργανά της καὶ ξεπήδησε ῥωμαλέα ἀπ' τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία λίγων πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας μας τέκνων.

Ρίχνουμε λοιπὸν τὴν ἰδέα νὰ ἀφήσουμε νὰ μιλήσουν ἐκεῖνοι ποὺ ζήσανε τὰ γεγονότα καὶ ἀπετέλεσαν τὶς ρίζες τῆς Ἀδελφότητος. Ὅσοι ἔχουν προσωπικὰ διώματα ἀπ' τὴν ἐπαφὴ τους μὲ τὸ ἔργο της, ὅσοι ὠφελήθηκαν σὰν οἰκότροφοι, ἀκρο-

ρεῖ καὶ ἡ νύφη νὰ εἶναι εἰλικρινὲς καὶ ἡ πεθερά, ἀρκεῖ καὶ οἱ δύο νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο θρησκευτικὸ φρόνημα, τὴν ἴδια πίστι, τὴν ἴδια ἀγάπη στοῦ Θεοῦ, τὴν ἴδια πνευματικότητα στὴ χριστιανικὴ τους ζωὴ. Ὁ Θεὸς ἀναδεικνύει καὶ τὴν μιὰ καὶ τὴν ἄλλη ἐξ Ἰσου καλὲς καὶ εἰλικρινεῖς. Ἡ Ἀγία Γραφὴ ἀναφέρει πολλὰ παραδείγματα. Χαρακτηριστικώτερο, ἴσως, εἶναι ἡ Νωεμὶν μὲ τὴ Ροῦθ. Ἡ Ροῦθ ἦταν μιὰ ὑποδειγματικὴ, μιὰ ἰδανικὴ νύφη, μέσα στοῦ σπίτι τοῦ Ἑλμέλεχ καὶ τῆς Νωεμίν. Τόσο ὁ πεθερός, ὁ Ἑλμέλεχ, ὅσο καὶ ἡ πεθερά, ἡ Νωεμίν, ἦταν χαροῦμενοι καὶ εὐτυχισμένοι γιὰ τὴ Ροῦθ ποὺ τὴν ἔκαναν νύφη στοῦ γιου τους, τὸν Μααλὼν. Ἦσαν ὅμως ἡμέρες δύσκολες γιὰ τὸ σπίτι. Πέθανε ὁ πεθερός τῆς Ροῦθ. Πέθανε καὶ ὁ σύζυγός της. Πέθανε ἀκόμη καὶ ὁ κουνιάδος της, ὁ Χελαιὼν. Ἦτσι ἔμεινε μόνη ἡ νύφη μὲ τὴν πεθερά. Μόνη ἡ Ροῦθ μὲ τὴν Νωεμίν. Τότε ἦταν ποὺ ἔδειξε τὰ εἰλικρινῆ της αἰσθήματα πρὸς τὴν πεθερά της. Στάθηκε κοντὰ στὴ Νωεμίν μιὰ ἀληθινὴ καὶ γνήσια νύφη. Μιὰ καλὴ καὶ ἐξαιρετικὴ ψυχὴ, ὅπως ἦταν πάντα. Δὲν ἦταν αὐτὴ ὑποχρίτρια γιὰ νὰ ἀποβίλῃ στὶς δύσκολες αὐτὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς τὸν μανδύα τῆς ὑποχρίσεως καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ δρόμο τὴν πεθερά της. Ἦταν εἰλικρινὲς νύφη ἡ Ροῦθ. Ἀκούστε εἰλικρινῆ ἀγάπη καὶ ἀπροσίωσι νύφης πρὸς πεθερά: «Ὅπου ἐὰν πορευθῇς, πορεύσομαι, καὶ οὐ ἐὰν ἀλισθῇς ἀλισθήσομαι» ὁ λαὸς σου λαὸς μου, καὶ ὁ Θεὸς σου Θεὸς μου. Καὶ οὐ

ἐὰν ἀποθάνῃς ἀποθανοῦμαι κακεὶ ταφήσομαι... ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ» (Ροῦθ 1, 16-17). Ἀπλούστερα: Ὅπου πᾶς σὺ, ἐκεῖ θὰ ρθῶ κι' ἐγὼ μαζί σου. Ὅπου σὺ κατοικήσῃς, ἐκεῖ θὰ κατοικήσω κι' ἐγώ. Ὁ λαὸς σου θὰ εἶναι λαὸς μου καὶ ὁ Θεὸς σου Θεὸς μου. Ὅπου σὺ πεθάνῃς καὶ ταφῇς, ἐκεῖ κι' ἐγὼ θὰ πεθάνω καὶ θὰ ταφῶ. Μόνο ὁ θάνατος θὰ μὲ χωρίσῃ ἀπὸ σένα.

Κάποτε,

Ἕνα παιδί μὲ τὸ μαχαίρι τοῦ ξεφλούδιζε ἓνα δένδρο στὸν κήπο. Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ τὸ δένδρο ξεράθηκε. Ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ μάντευσε τὴν αἰτία τοῦ κακοῦ καὶ φώναξε τὸ παιδί του καὶ τὸ ρώτησε πού' εἰχε τὸ δένδρο. Τὸ παιδί παρουσιάσθηκε μπροστὰ στὸν πατέρα του καὶ χωρὶς καμμιὰ δικαιολογίαν καὶ πρόφασιν ὡμολόγησε ὅτι ἐκεῖνο τὸ ἔκοψε.

Εὐχαριστημένος ὁ πατέρας ἀπὸ τὴν εἰλικρίνεια τοῦ παιδιοῦ ἀκούμπησε τὰ χέρια του ἐπάνω στοῦ κεφαλὶ τοῦ παιδιοῦ του καὶ εἶπε: «Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, ποὺ μου ἔδωσες ἓνα τέτοιο, εἰλικρινὲς παιδί. Εὐλόγησέ το καὶ στερέωσέ το στὴν ἀρετῇ.

Γυναῖκες καὶ Νέες,

Θὰ εὐλογῇ καὶ ἡμᾶς ὁ Θεός. Καὶ θὰ μᾶς στερεώσῃ στὴν ἀρετῇ, ἂν μείνομε γιὰ πάντα εἰλικρινεῖς, ὅπως εἰλικρινεῖς ἦσαν ὅλες οἱ ἅγιες γυναῖκες τῆς Ἐκκλησίας μας.

B.A.Ψ.

αταί και μελετηταί τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἢ ἐργάται πνευματικοὶ ἃς μᾶς γράφουν τίς σκέψεις τους, ἐπώνυμα ἢ καὶ ἀνώνυμα γὰρ νὰ δημοσιευθοῦν αὐτοῦσιες ἢ διορθωμέναι ἀπὸ μᾶς, ὅπως αὐτοὶ μᾶς τὸ δηλώσουν. Ἔτσι ὅλοι μαζὺ θὰ γράψουμε τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀδελφότητος, ὅπως προηγουμένως τὴ ζήσαμε οἱ ἴδιοι. Περιμένουμε.

Ἦδη ἀρχίζουμε, θέτοντας σὲ ἐφαρμογὴ τὴν πρότασίν μας, μὲ στοιχεῖα, ποὺ ἐκὼν ἀπὸ τὰ ἐπιζώντια μέλη τῆς Ἀδελφότητος μᾶς παρουσίασε.

• • •

Ἀνοιξὴ τοῦ 1926 στὴ Θεσσαλονίκῃ. Στὸ ἐγκαταλελειμμένο ποίμνιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐπικρατεῖ σκοτάδι ζοφερό. Τὰ λίγα χρόνια ποὺ πέρασαν ἀπὸ τότε, ποὺ ἡ νύμφη τοῦ Θερμαϊκοῦ ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγὸ, δὲν ἄλλαξαν τίποτε. Ἀντίθετα ὁ ἄνεμος τῆς ἐλευθερίας ἄφησε τίς προπαγάνδαις καὶ τὴν ἀθεΐαν νὰ παγώσουν τίς καρδίαις τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας κι' ἄρχισαν νὰ χαλαρώνουν τὴ σχέσιν τους μὲ τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν. Οἱ ἐκκλησίες εἶναι ἄδειαι. Οἱ ἱερεῖς λειτουργοῦν μηχανικά. Οἱ καμπάναις ἰκοῦν «εἰς ὅτα μὴ ἀκούοντων». Οἱ ἄρβωνες σιγοῦν λὲς καὶ ὁ Κύριος ἐπέβαλε «λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Θεοῦ» στὸ ποίμνιόν του. Ὁ προσηλυτισμὸς, κυρίως ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ ἐκ μέρους τῶν εὐαγγελικῶν, ὀργιάζει εἰς θάρος τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ ὕλισμὸς μὲ τίς ποικίλας θεωρίαις του διαδίδει καὶ ἐνισχύει τὴν ἀπιστίαν καὶ ἀνηθικότητα.

Ὅμως ὑπάρχουν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, τὸ «μικρὸν ποίμνιον» ποὺ δὲν «ἐκλιναν γόνυ τῷ Βάσι». Τέσσαρα πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας τέκνα, ποὺ πονοῦσαν ψυχικὰ γὰρ τὴν κατάντια τῶν χιλιάδων ὀρθοδόξων, ποὺ λιποκτονοῦσαν πνευματικά, οἱ Εὐστάθιος Στουγιαννάκης, Ἰωάννης Δαμπασῖνας, Ἀναστάσιος Χατζηναστασίου καὶ Μιχαὴλ Καρνοῦτσος, ποὺ ἦταν τότε ἐπίτροπος τοῦ Ναοῦ τῶν 12 Ἀποστόλων, συναντήθηκαν σὺν σὲ περίπατο μὴ Κυριακῇ τῆς ἀνοίξεως στὰ ἐβραϊκὰ μνημά-

τα, ὅπου τὴν ὥρην μεγαλόπρεπα ὑψώνονται τὰ ἐπιβλητικὰ κτήρια τῆς Πανεπιστημιούπολεως. Μετὰ ἀπ' τὴν ἀνταλλαγὴ σκέψεων γὰρ τὴν κακὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας, μίλησαν μὲ θερμῇ γὰρ ἓνα καλύτερο μέλλον καὶ τελικὰ συμφώνησαν νὰ βάλουν τίς βάσεις γὰρ τὸ πνευματικὸν ἔργο, ποὺ θὰ ἀνελάμβαναν. Ἀπ' τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη πῆρε νὰ κυοφορῇται ἡ Ἀδελφότης κι' ἄρχισε ἡ προϊστορία της, μέχρι τὴν ἐπίσημην ἱδρυσίν τοῦ Σωματεῖον μὲ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀποστολικὴ Διακονία», δύο χρόνια ἀργότερα τὸ σωτήριον ἔτος 1928. Αὕτῃ τῇ dietῇ, καὶ μέχρι τὴν ἐπισημοποίησιν τῆς Ἀδελφότητος, τὸ χρονικὸν διάστημα αὐτό, ποὺ ἀποτελεῖ τίς ρίζας τῆς Ἀδελφότητος, θὰ διηγηθούμε στὴ συνέχεια.

Ὁ ἐπίτροπος τῶν 12 Ἀποστόλων ἐξασφάλισε τὴν ἔγκρισιν νὰ γίνῃ ἡ πρώτη συγκέντρωσις τὴν Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ 1926, στὸ ἐπιτροπικὸν τοῦ Ναοῦ, ποὺ εἶχε δυὸ συνεχόμενα δωμάτια. Τὸ ἔργο τοῦ διδασκάλου ἀνέλαβε ὁ πρὸ μορφωμένος ἀπ' ὅλους (φιλόλογος) Εὐστάθιος Στουγιαννάκης. Ἀπὸ κείνη τὴν μέραν καὶ κάθε Κυριακῇ μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἐσπερινοῦ ποὺ ψάλλονταν στὸν Ναόν, γίνονταν συγκέντρωσις στὸν ἴδιον χώρον, στὸ ἐπιτροπικόν. Τὰ μαθήματα εἶχαν χαρακτῆρα φροντιστηριακόν. Μετὰ ἀπὸ σχολαστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀγιογραφικοῦ κειμένου, ποὺ διάλεγε ὁ διευθύνων, ἔπαιρναν πολλοὶ τὸ λόγο, λύονταν ἀπορίαις, ἐλέγχονταν τυχόν σφάλματα καὶ κακοδοξίαι καὶ τελικὰ ὁ διδάσκαλος Στουγιαννάκης διευτύπωνε τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν. Κατὰ τὸ ἴδιον σύστημα γινόνταν καὶ τὸ προμάθημα καὶ τὸ κυρίως μάθημα. Τὸ λεγόμενον προμάθημα γίνονταν ἀπὸ τίς ἐπιστολὰς τοῦ ἀπ. Παύλου, ἐπακολουθοῦσε ἡ προσευχὴ καὶ μετὰ τὸ κυρίως μάθημα πάνω στοὺς τρεῖς συνοπτικοὺς εὐαγγελιστὰς σὲ συσχετισμὸ μετὰξὺ τους. Ὅλοι οἱ ἀκροαταὶ κρατοῦσαν κείμενα Καινῆς Διαθήκης. Ἐπίσης κάθε Πέμπτῃ γίνονταν ἐρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας.

Ἡ πνευματικὴ αὕτη ἐργασία συνεχίστηκε πάνω ἀπὸ ἓνα χρόνον μὲ ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ Ἱερὰ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΗΣ Ι. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ

Πρὸς τὸν εὐλαβῆ Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὸν Λαόν.

Μεταξὺ τῶν νεοφανῶν Ἀγίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐν τοῖς ἐσχάτοις τοῖς καιροῖς ὡς ἀπὸ τοῦ πρώτου μεγέθους διέλαμψε καὶ διαλάμπει διὰ τὴν πολλὴν Αἰδοῦ ἀγιότητα καὶ διὰ τὸ μέγα χάρισμα Αὐτοῦ τῆς θαυματουργίας καὶ ἰσχυροῦ παντοῦ.

νόσων ὁ ἀπὸ Πενταπόλεως Θεοφόρος Πατήρ καὶ Διδάσκαλος τῆς Ἀγιοσύνης Ἐκκλησίας ἡμῶν Ἅγιος Νεκτάριος, ὁ ἐν Αἰγίνῃ ὁσίως κοιμηθεὶς τῷ 1920 καὶ διὰ πολλῶν σημείων καὶ τεκμηρίων ἀναγνωρισθεὶς ἐπισήμως Ἅγιος τῷ 1955 ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ

Μητρόπολις, ποὺ ἐνέκρινε τὴν προσπάθεια, ἔστειλε τακτικὰ παρατηρητάς. Δύο ἀπὸ αὐτοὺς οἱ Ἀγαθάγγελος Ἀγαθαγγελίδης (τώρα συνταξιούχος Γυμνασιάρχης) καὶ ὁ ἀείμνηστος Βασίλειος Ἰωαννίδης, τότε καθηγητὴς Γυμνασίου καὶ ἀργότερα καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἔπαιρναν μέρος στὶς συζητήσεις καὶ ὑπέβαλλαν εὐνοϊκὰς ἐκθέσεις στὴν Ἱ. Μητρόπολιν γιὰ τὴν προσπάθεια.

Βλέποντας ὁ Σατανᾶς νὰ ἀνθῇ τὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ, ξεσήκωσε μερικοὺς ἀμαθεῖς καὶ φανατικοὺς τυπολάτρες ἐνορίτας ποὺ παρεξήγησαν τὸ ἔργο καὶ μιὰ Κυριακὴ πρὶν ἄρχιση τὸ μάθημα καὶ μετὰ ἀπὸ μιὰ συνθηματικὴ κωδωνοκρουσία, συγκεντρώθηκαν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ μετένευσαν ἐκκεκορυσμένους καὶ φωνῆς «νὰ φύγετε ἀπὸ τὴν ἐνορίαν μας, εἴστε αἰρετικοί, εἴστε προτεστάντες» καὶ τὰ παρόμοια, προσπαθοῦσαν νὰ διαλύσουν τὴν συγκέντρωσιν. Συνέπεσε μέσα στὴ συγκέντρωσιν νὰ παρευρίσκεται καὶ ἕνας χωροφύλαξ, ὁ Ἰορδάνης Ἰορδανίδης (τώρα συνταξιούχος Β. Γυμνασιάρχης), ποὺ ἔσπευσε στὸ 6ο Ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ ἀνέφερε τὸ γεγονός. Ἐφτάσε ἐπὶ τόπου ἕνας Ἀξιωματικὸς μετὰ μερικοὺς χωροφύλακες καὶ δὶαν πείστηκε πὺς ἡ συγκέντρωσις γίνονταν μετὰ τὴν ἄδεια τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ζήτησε ἀπὸ τοὺς ταραχοποιοὺς νὰ διαλυθῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐξακολουθοῦσαν τὴς φωνασκίας, ἔβγαλε τὸ περιστροφὸν του καὶ τοὺς ἀπέβλησε, ὅποτε διαλύθηκαν. Μόνο μερικὰ παιδιὰ ἐξακολούθησαν πότε-πότε τὴς τενεκεδοκρουσίας. Ἀλλὰ ἡ ἀντίδρασις δὲν σταμάτησε. Τὴν ἐπομένη

μέρα δημοσιεύθηκε στὶς πρωῒνὲς ἐφημερίδες διαμαρτυρία κατὰ τῆς Μητροπόλεως, γιὰτὶ ἐπιτρέπει στοὺς «προτεστάντες» νὰ συγκεντρώνωνται στὸ ἐπιτροπικὸν τοῦ Ναοῦ. Τὴν δὲ μεθεπομένη δημοσιεύθηκε ἀντίκρουσις τῶν κατηγοριῶν ἐκ μέρους τῆς ὁμάδος. Μιὰ ἐπιτροπὴ παρουσιάστηκε στὸ Μητροπολιτὴ Γεννάδιον καὶ ζήτησε τὴν συμπαράστασίν του γιὰ τὴ συνέχισιν τῆς προσπάθειας, ἀλλὰ μετὰ ἐκπληξίαν τοὺς ἄκουσαν τὴ συμβουλὴν του: «ἀφοῦ δὲν οἶσθε θέλουν, νὰ φύγετε». Συμπάραστασις(1) ἰδεώδης ἐνὸς ποιμένος πρὸς ἕνα ἀνιδιοτελεῆς ἔργο τοῦ «ἐξωεκκλησιαστικοῦ καὶ μὴ θεολόγου» Στουγιαννάκη, ποὺ θέλησε νὰ ταραξῇ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης.

Οἱ ἀγωνισταὶ ὅμως ἐκείνοι συνέχισαν ἀπόρητοι τὸν ἀγῶνα. Ὁ Χαράλαμπος Χαράλαμπίδης, ποὺ μετὰ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του εἶχε ὁλόψυχα δοθῇ στὸ ἔργο, διέθεσε τὴν αἴθουσαν ὑποδοχῆς τῆς κατοικίας του, ποὺ βρίσκονταν στὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Κασσάνδρου καὶ Δραγούμη, ὅπου ἐπὶ ἑπτὰ μῆνες συνεχίστηκαν οἱ συγκεντρώσεις. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ συνεχισθῇ ἐπ' ἀπειρον αὐτὸ καὶ δὲν ὑπῆρχε καμμιά ἐνδειξις γιὰ συμπάραστασιν ἀπὸ μέρους τῆς Μητροπόλεως ἀποφασίσθηκε νὰ τεθῇ ἡ προσπάθεια ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Νόμου. Ἔτσι κατὰ τὸ β' ἐξάμηνον τοῦ 1928 πῆρε νομικὴ ὑπόστασιν ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἀδελφότης «Ἀποστολικὴ Διακονία».

Περὶσσότερα γιὰ τὴν περαιτέρω δρᾶσιν τῆς Ἀδελφότητος θὰ δημοσιεύσουμε σὲ προσεχὲς φύλλον τοῦ Περιδικίου μας.

Ἐκκλησίας. Τοσοῦτον δ' ἐτιμῆθη ὁ Ἅγιος ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ διὰ τὰς πολλὰς Αὐτοῦ ἀρετὰς καὶ τὴν ἐκ τούτων χαρισθεῖσαν Αὐτῷ παρὰ τοῦ Θεοῦ θείαν εὐωδίαν καὶ θαυματουργίαν, ὥστε δικαίως ἐξαγακτοῦσθαι ἐκ τοῦ Ἁγίου τοῦ αἰῶνος» ἡμῶν. Διὸ καὶ ἀνηγγέθησαν εἰς τιμὴν Αὐτοῦ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἑκατοντάδες Ἱεροὶ Ναοί, ἀναδειχθέντες καὶ ἀναδεικνύμενοι ἀείροισι πηγαῖ καὶ πολυχεῖμονες ποταμοὶ θαυματουργίας καὶ παντοίας χάριτος τοῦ Ἁγίου.

Ἄλλ' ὁ μισόκαλος καὶ ἐφευρέτης τῆς κακίας Διάβολος ἐκ φθόνου πρὸς τὴν ἀγιότητα καὶ δόξαν τοῦ Ἁγίου τοῦ αἰῶνος» ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Νεκταρίου ἠθέλησε νὰ ποιήσῃ σκάνδαλον μέγα καὶ νὰ κλονίσῃ ψυχὰς ἀστηρίζουσας. Καὶ ἰδοὺ πῶς: εἶδε πλάσμα ἐγωπαθὲς καὶ ταλαίπωρον ἀμόναχον, τινὰ μοναχὴν, ὀνομαζομένην Μαγδαληνὴν, τὴν ὁποίαν κατώρθωσε πρῶτον ν' ἀποπλανήσῃ καὶ ἀποσχίσῃ τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν, μεθ' ἧς καὶ ὠδήγησεν αὐτὴν εἰς τὴν βλάσφημον ἄρνησιν τῆς ὑπάρξεως καὶ μεταδόσεως θείας Χάριτος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν καὶ τοῖς Ἱεροῖς Μυστηρίοις Αὐτῆς· ἐσχάτως δ' ἔστρεψε καὶ κατηύθυνε τὴν εἰρημένην ἀμόναχον ὁ «ἄτ' ἀρχῆς ψεύστης» Διάβολος εἰς φρικτὰς καὶ ἀνηγούστους βλασφημίας καὶ κατ' Αὐτοῦ τοῦ Ἀγιοτάτου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου τοῦ Θαυματουργοῦ.

Οὕτως ἡ βλάσφημος καὶ ἀγιομάχος Μαγδαληνὴ εἰς δύο πρόσφατα καὶ διεστραμμένα βιβλία αὐτῆς, ἅτινα καὶ διαδίδει δωρεάν, διὰ παράνοήσεων, διαστρεβλώσεων καὶ πλαστογραφῶν βιβλίων τοῦ Ἁγίου τῆς πρώτης συγγραφικῆς Αὐτοῦ δραστηριότητος, ἐτόλμισε νὰ ἐμμανίσῃ τὸν Ἅγιον ὡς δὴθεν «εἰκονομάχον, Λατινόφρονα καὶ Οἰκουμενιστὴν», ἐστερημένον δὲ θείας Χάριτος καὶ ἀληθοῦς ἀγιότητος καὶ ἄρα κατ' αὐτὴν - ἅπαγε τῆς βλασφημίας! - ψευδῶς τιμώμενον, δαιμονικῶς δὲ ἐνεργοῦντα δυνάμεις καὶ σημεῖα πολλά!!!

Τούτων λαβοῦσα γινώσκιν ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω καὶ ἀναλογιζομένη τὸ μέγα σκάνδαλον παρὰ τῷ εὐσεβεῖ ὁρθόδο-

ξῷ λαῷ ἐκ τῶν ἀνωτέρω βλασφημιῶν τῆς ἀγιομάχου Μαγδαληνῆς ἐν τῇ πικτικῇ Συνάξει αὐτῆς τῆς 16/29.3.76 ἔκρινεν ἐπ' ἀναγκῆς πρῶτον ὅπως καταγγεῖλῃ καὶ στηλιτεύσῃ τὰς βλασφημίας ταύτας, διακηρύξῃ δὲ καὶ διατρανώσῃ τὴν πίστιν αὐτῆς μεθ' ἁπάντων τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀγιονήμου Ὁρους εἰς τὴν ἀγιότητα καὶ θαυματουργικὴν χάριν τοῦ Ἀγιοτάτου Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου τοῦ Θαυματουργοῦ. Πρὸς στηριγμὸν δ' ἔπειτα τῶν τυχόν πειρασθέντων ἢ καὶ κλονισθέντων Χριστιανῶν περὶ τῆς ὁρθοδοξίας τοῦ Ἁγίου παραπέμπομεν εἰς τὴν λίαν διαφωτιστικὴν Εἰσαγωγὴν τοῦ Θεολόγου Εὐαγγέλου Χ. Δηληδήμου (νῦν Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμ. Εἰρηναίου) εἰς τὴν κατὰ τὸ 1972 γενομένην ἐπ' ἀνέκδοσιν τῶν ὑπὸ τῆς Μαγδαληνῆς διαστρεφόμενων βιβλίων τοῦ Ἁγίου: «Α' Αἱ Οἰκουμ. Σύνοδοι τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Β' Μελέτη περὶ τῶν Ἀγίων Εἰκόνων» (ἐκδόσεις Β. Ριγοπούλου, Θεσ.).

Περαιτέρω δὲ χωροῦσα ἡ Ἱ. Κοινότης φρονεῖ ταπεινῶς καὶ προτείνει ὅπως αἱ ἐν λόγῳ διαστροφαὶ καὶ βλασφημίαι λάβωσι καὶ τὸν δέοντα ἐκκλησιαστικὸν κολασμὸν. Προτείνει δηλονότι ἡ Ἱ. Κοινότης καὶ τὴν ἐπὶ τῆς Ἀγιοτάτης Μητρὸς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν Ἀγιοτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καταδίκην τῶν βλασφημιῶν συγγραφῶν τῆς ἀγιομάχου Μαγδαληνῆς, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀφορισμὸν τῆς ἰδίας, ἐρ' ὅσον δὲν ἤθελεν ἀποκηρύξῃ αὐτὰς καὶ μετανοήσῃ εἰλικρινῶς.

Ταῦτα δὲ γράφει καὶ προτείνει ἡ Ἱ. Κοινότης πιστεύουσα καὶ ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν κατὰπανσιν τοῦ σκανδάλου παρὰ τοῖς ἀστηρίχοις ἐκ τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν σφοδρονισμόν τῆς σκανδαλοποιοῦ συγγραφέως καὶ τῶν ἀκολουθούντων αὐτῇ, τὴν εἰρηνευσιν δὲ τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος καὶ τὴν δικαίαν τιμὴν τῆς μνήμης καὶ ἀγιότητος τοῦ Ἀγιοτάτου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου τοῦ Θαυματουργοῦ.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης
τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσεις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη, Διευθυντής Συντάξας: Σάββας Ν. Ξανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἐτησίᾳ συνδρομή: Ἑσωτερικοῦ δρχ. 30 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΥΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σωφίᾳ ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἰούνιος 1976

Ἀριθ. φύλλου 366

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΔΟΥΛΟΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Εἰς τὸ 8ον κεφάλαιον τῆς πρὸς Ρωμαιοὺς ἐπιστολῆς τονίζεται ὅτι ὁ ἐλευθερούμενος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν γίνεται δοῦλος τῆς δικαιοσύνης. Ἡ ὑποταγὴ αὐτῆ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν δικαιοσύνην ἀποτελεῖ τὸ πλέον οὐσιώδες περιεχόμενον τῆς ἐλευθερίας του. Χαρακτηρίζεται ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐχάριστον προνόμιον διὰ τὸν ἄνθρωπον, διότι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του ἐκ τῆς ἁμαρτίας ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ τελειοποιηθῇ καὶ νὰ γίνεταί ἐνάρετος.

Ὁ ἐργαζόμενος διὰ τὴν δικαιοσύνην εἶναι χαρούμενος, διότι ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντά του μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν. Ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ θυσίαν καὶ ἀγῶνα ἰδιαίτερος εἰς κρισίμους διὰ τὸν ἄνθρωπον στιγμὰς. Εἶναι προῖον τῆς ἐλευθέρως ὑποταγῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ρυθμίζει ἄλλας ἀρετὰς καὶ παρέχει εὐκαιρίας ἀναπτύξεως καὶ καλλιέργειας ἄλλων ἀρετῶν. Ἔτσι ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος μένει προσηλωμένος εἰς τὴν δικαιοσύνην ἐνεργῶν χωρὶς προκαταλήψεις καὶ προσωποληψίας σταθερῶς εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ὥστε νὰ ἀναδειχθῇ ἄξιον τέκνον τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς ἀπονέμων τὴν δικαιοσύνην. Σκέπτεται ὁ δίκαιος ἄνθρωπος τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπισημαίνει: « Ὅπως προσεφέρατε τὰ μέλη σας σκλάβα εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ποῦ κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον καὶ παραβάτην τοῦ νόμου διὰ νὰ πράττετε τὴν ἀνομίαν, ἔτσι τώρα νὰ προσφέρετε τὰ μέλη σας δοῦλα εἰς τὸν ἐνάρτεον βίον διὰ νὰ προκόπτετε εἰς τὴν ἀγιότητα. Ὁ δίκαιος εἶναι ὁ τέλει-

ος καὶ ἀληθὴς Χριστιανός, ὁ μακάριος καὶ εὐτυχέστερος τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἀποδέσμευσις τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς ἁμαρτίας εἶναι ἡ θύρα ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἰσέρχεται οὗτος εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς δικαιοσύνης. Αὐτὴν τὴν βάσιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης ὀλίγοι τὴν χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς πνευματικῆς τῶν ζωῆς. Ὁμιλοῦν πολλοὶ διὰ ἐλευθερίαν καὶ δικαιοσύνην, ἀλλὰ χωρὶς τὴν πρῆπόθεσιν αὐτὴν, δηλαδὴ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν.

Ὁ Χριστιανὸς ὡς ἐλεύθερος δοῦλος τῆς δικαιοσύνης διακρίνεται συχνὰ διὰ τὴν ἀποφασιστικότητά του. Γίνεται ἕνας χείμαρρος παρασύρων καὶ ἀνατρέπων ἰσχυρὰ ἐμπόδια καθὼς βαδίζει τὴν ἀληθινὴν πορείαν του. Γίνεται πυρκαϊὰ μὲ στόχους νὰ ἐπεκταθῇ καὶ νὰ κατακαύσῃ ὅ,τι ἀνακόπτει τὴν πνευματικὴν πρόοδόν του. Διότι ὁ δίκαιος εἶναι ταμεῖον τῶν ἀρετῶν καὶ ἀγαθῶν ἔργων.

Ὁ κόσμος καὶ τὰ τοῦ κόσμου ἄσκειν συνεχῇ ἀντεπίθεσιν κατὰ τοῦ ἀγωνιζομένου Χριστιανοῦ, ἀνεγείρουν ἐμπόδια εἰς τὴν προβολὴν τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου καὶ ἐπιμένουν εἰς τὴν πίεσιν κατὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως διὰ τῶν ἐντυπωσιακῶν συνθημάτων περὶ δικαίου καὶ δικαιοσύνης, περὶ ἐλευθερίας καὶ ἰσονομίας, περὶ ἀγῶνων καὶ θυσιῶν. Πολὺ συχνὰ διαπιστώνει ὁ Χριστιανὸς ὅτι κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν συνθημάτων, τὰ ὁποῖα συγκινοῦν, κοχλάζει ἡ ὑποκρισία καὶ οἱ ὑποκρυπτόμενοι σκοποί, οἱ ὁ-

ποῖοι ἀποθλέπουν εἰς τὸν πνευματικὸν ἀποπροσανατολισμόν.

Ἀξίζει νὰ ὑπομνησθοῦν τὰ ὅσα εἶπον οἱ φαρισαῖοι πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους των νὰ παρακολουθήσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ μὲ σκοπὸν νὰ διαπομπεύσουν τὸν Διδάσκαλον καθὼς ἐκεῖνοι ἐπέστρεφαν ἄπρακτοι μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ποτὲ ἄνθρωπος δὲν ὠμίλησε καὶ δὲν ἐδίδασκε μὲ τὴν δύναμιν, ὅπως ὁ Ναζωραῖος. Τοὺς ἐπετίμησαν οἱ φαρισαῖοι τοὺς ὑπηρέτας των λέγοντες: Μήπως ἔχετε γελασθῇ; Μήπως ἔχετε ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὴν πλανημένην διδασκαλίαν του; Αὕτῃ ἦτο ἡ δικαιοσύνη τῶν φαρισαίων. Κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφανειακὴν ἀγαθότητά των ἐφώλιαζεν ἡ ἀδικία καὶ ἡ ὑποκρισία των.

Καταπληκτικαὶ καὶ ἐντυπωσιακαὶ αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ ἀνθρώπου εἰς τοὺς τομεῖς τῆς τεχνολογίας. Ἐχουν μεγεθύνει κατὰ τρόπον ἐκκρηκτικὸν τὴν ταχύτητα καὶ τὴν δύναμιν εἰς τὰ χέρια τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων. Οἱ ἄνθρωποι ἀπολαμβάνουν πολλὰ ἐπίγεια ὠφέλη ἐκ τῆς δραστηριότητος τῶν συγχρόνων ἐπιστημῶν.

Δὲν εἶναι ἄγνωστοι αἱ ἰάσεις τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν σύγκρουσιν του ἰδιαίτερος μὲ τὰς πνευματικὰς δυνάμεις. Αὐτὰς τὰς ἐπιθετικὰς του διαθέσεις εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὑποτάξῃ ὁ ἄνθρωπος, ὥστε νὰ δημιουργηθοῦν προϋποθέσεις ἐπικρατήσεως πνεύματος δικαιοσύνης καὶ εἰρηνικῆς συμβιώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶναι αἱ πλέον ἐπιτακτικαὶ ὑποχρεώσεις τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ ἀτενίσῃ τὸν συνάνθρωπόν του ὡς ἀξίζοντα ἴσῃν μεταχειρίσιν.

Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ ἄνθρωποι ἔλεγον ὅτι ἐπίστευσον εἰς τὸν χρυσοῦν κανόνα τῆς ἀλληλοσυμπληρώσεως, ἀλλ' αἱ πράξεις ἐσήμαινον τὸ ἀντίθετον. Ἡ γενεά μας εἶναι αὕτῃ ποῦ πρέπει νὰ παραλείψῃ κάθε δικαιολογίαν καὶ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ οὐσιαστικώτερον περιεχόμενον τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων. Ἄν τὸ πνεῦμα τῆς δικαιοσύνης δὲν κυριαρχήσῃ, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀλληλοσυμπλήρωσις καὶ ἡ συνεργασία τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι πεποίθησις τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων ἀτόμων, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ ἀποκαθιστῇ τὴν ἁρμονίαν καὶ νὰ λο-

γικεύεται. Ἀλλὰ δὲν ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του ἀπερίοριστον χρόνον. Δὲν ἔχει τὴν πολυτέλειαν πολλῶν αἰώνων διὰ νὰ τερματίσῃ μοιραίους ἀνταγωνισμούς. Οὔτε ἔχει τόσον χρόνον διὰ νὰ ἐπιτύχῃ πληρεστέραν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν δικαιοσύνην. Οὔτε δέχεται ἀδιαμαρτυρητῶς ταπεινωτικὰς πράξεις. Γνωρίζει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐπικρατῇ ἡ ἀθλιότης εἰς τὸ μέσον τῆς ἀφθονίας. Ἀλλ' ἐπιβάλλεται, ὅπως ἀμέσως, τώρα αὐτὴν τὴν στιγμήν, κυριαρχήσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλας τὰς σχέσεις καὶ τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ πίστις, ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ὑπακοή, εἶναι ἡ κατευθυντήριος πορεία του. Αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ θὰ ὁδηγήσουν εἰς μίαν δικαίαν καὶ διαρκῇ εἰρήνην τῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ ἀπομακρύνουν τὸν κίνδυνον ἐπεκτάσεως τῶν ὅπλων τῆς μαζικῆς καταστροφῆς. Ἡ ἐρμηνεία εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δικαιοσύνης εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ πλησίον του θὰ βοηθήσῃ, ὥστε τὸ ἐνδιαφέρον του νὰ κρατηθῇ ἀμείωτον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐπιγείου προορισμοῦ. Ἀλλωστε ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἀρχαῖον κτῆμα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἄρτος τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν.

Ὁ μηχανισμὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι τοιαύτης ὕφους, ὥστε ὁ πιστὸς διὰ τὸς τῆς χριστιανικῆς ιδέας εὐρίσκειται εἰς συνεχῇ κίνησιν, διαφυλάττει τὸ ἰδεώδες τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ συνανθρώπου του καὶ συμπορεύεται εἰς ἓνα κόσμον μὲ τὰς πολλὰς μεταλλαγὰς πρὸς ἐδραίωσιν τοῦ πνεύματος τῆς ἀλληλοκατανοήσεως. Ἐτοίμῃ ἡ ἀρετὴ τῆς δικαιοσύνης καταλαμβάνει κορυφαίαν θέσιν διὰ τὴν ἀνύψωσιν πνευματικῶς τοῦ ἀνθρώπου, διότι εἶναι ἀλήθεια, σοφία καὶ κοινωνικὴ ἀρετὴ.

Ὅλοι διαπιστώνουν τὴν διάχυτον ἐπιθυμίαν τῶν ἀνθρώπων διὰ εἰρηνικὴν συμβίωσιν καὶ διαισθάνονται τὴν πλήρη ἐκμηδένισιν ἀπὸ τυχόν ἔκκρηξιν ἐνὸς ἀτομικοῦ καὶ πυρηνικοῦ πολέμου ὅποτε-δήποτε καὶ ἂν αὐτὸς ἐκφύγῃ ἀπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ δράσουν, ὥστε ἡ ἰδέα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης νὰ ἐδραιωθῇ καὶ νὰ δημιουργηθῇ πνεῦμα διεθνούς

κατανοήσεως καὶ καλῆς θελήσεως. Τὸ σύνθημα: οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τῆς δικαιοσύνης, θὰ βοηθήσῃ, ὥστε οἱ Χριστιανοὶ πιασμένοι χέρι με χέρι νὰ ἀνακόψουν τὴν τάσιν πρὸς τὴν καταστροφὴν τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀπιστίας.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς ἐποχῆς μας ὀφείλουν νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὴν δύναμιν τῆς ἐπιρροῆς τῶν μετὰ τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ βελτιώσουν τὴν κατανόησιν καὶ τὴν καλὴν θέλησιν διὰ εἰρήνην καὶ δικαιοσύνην. Ἐπὶ θὰ ἐπιτύχουν ὀρθὴν προσανατολιστικὴν διαμόρφωσιν καὶ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, θὰ ἀναπτύξουν φιλικούς δεσμοὺς ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, θὰ ὠθήσουν ἀποτελεσματικὰ εἰς δραστηριότηας ἐπωφελεῖς καὶ θὰ ἀναπυρρύνουν διαρκῶς τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ χριστιανικὴ πίστις ἔχει τὴν δυναμικότητα, ὥστε καὶ ὄρη νὰ μετακινῇ. Ὁ Χριστιανὸς μετὰ τὴν δικαιοσύνην τοῦ δύναται νὰ προσεγγίξῃ τὴν καρδίαν τοῦ πλησίον καὶ νὰ μεταγγίξῃ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα εἰς τὸν ἀδελφόν του προκαλῶν τὸ ἐνδιαφέρον διὰ λυτρωτικὰς πηΐσεις καὶ καλλιεργῶν τὴν ἐλπίδα ὅτι «οἱ δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζήσονται». Ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὴν δικαιοσύνην ὅπως τὸ ψωμὶ καὶ τὸ νερὸ τῆς ἡμέρας. Εἶναι αἷτημα τῆς ἐποχῆς μας ἡ δικαιοσύνη. Ἐχει τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν σκέψιν τῶν ἀνθρώπων. Πρέπει νὰ διατηρηθῇ ὅπως τὴν ἀποκαλύπτει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ἀπλῶς μετὰ τὸν κολασμόν παραβάσεως τυπικῶν νομικῶν διατάξεων. Ἀλλὰ μετὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ιδέας τῆς δικαιοσύνης. Τότε θὰ κατανοηθῇ πλήρως τὸ: «ὅσα θέλετε νὰ κάνουν εἰς ἑσᾶς οἱ ἄνθρωποι, τὸ ἴδιον νὰ κάνετε καὶ σεῖς εἰς αὐτούς».

Ἡ ἄλλειψις πνεύματος δικαιοσύνης ὁδηγεῖ εἰς ὑποκρισίαν, πανουργίαν καὶ ἀπάτην. Γίνεται ὁ ἄνθρωπος τυφλὸν ὄργανον ἐκείνων πὺδ' ἐχθρεύονται τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ διάθεσις πολλῶν συγχρόνων νὰ εἰρωνευθοῦν τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ νὰ παγιδεύσουν τοὺς πιστοὺς εἶναι ἔνδειξις τοῦ πνεύμα-

τος τῆς ἀδικίας. Ἡ ἀμαρτία ἔχει φθείρει τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ πῆραν ὅψιν καχεκτικοῦ ἀνθρώπου. Ἐχουν ἀνάγκην ἀπὸ ἁμεσον μετὰγγισιν τοῦ πνεύματος τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας. Πρέπει νὰ συνδεθοῦν ἀμέσως μετὰ τὸν Χριστὸν διὰ νὰ ἐλκυσθοῦν πλησίον του, νὰ καθαρισθοῦν, νὰ ἁγιασθοῦν καὶ νὰ ἀναζωογονηθοῦν. Ἐκεῖ θὰ βεβαιωθοῦν ὀριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως ὅτι, ὅταν ἐλευθερώνεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰς ἀμαρτίας του, γίνεται ἓνας δοῦλος τῆς δικαιοσύνης διὰ τὴν ὁποίαν ἀγωνίζεται ἰσοβίως ἐπὶ τῆς γῆς.

Δ.Β.Χ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μητροπολίτου Δράμας Διονυσίου: «Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», σελ. 28, Δράμα 1976.

Τοῦ αὐτοῦ: «Ὁμιλία εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ Δράμας», σελ. 16, Δράμα 1976.

Ἀρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Νικ. Κακουλίδου: «Ἐυλογία» (50 ἐπίκαιρα θέματα), σελ. 112, Βέροια 1976.

Μαρίας Κ. Μπακατσέλου - Δημητριάδου: «Γιὰ σένα μητέρα», σελ. 416, Ἀθήναι 1976.

Ἀναστασίου Πιερίου: «Τὸ ἀληθές πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας - Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς», σελ. 320, Ἀθήναι 1976. Διατίθεται παρὰ τοῦ ἰδίου, Ἀλκυμᾶνος 49, Ἀθήναι 615, ἀντὶ δρχ. 100.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

1) Ὁ κ. Ἰωσήφ Σεφεριάδης προσέφερεν εἰς τὸ τμήμα φιλανθρωπίας τῆς Ἀδελφότητος δρχ. δύο χιλιάδες (2.000) εἰς μνήμην τῶν γονέων του.

2) Ἡ κ. Ἑλλή Μαυροφροῦδὴ δρχ. χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της Χαράλαμπος.

3) Ἡ κ. Μαρία Παπαδοπούλου δρχ. πεντακοσίας (500) εἰς μνήμην τῶν γονέων της.

4) Ὁ κ. Ἐλευθέριος Σ. Ἐλευθεριάδης δρχ. 1000 εἰς μνήμην γονέων καὶ συγγενῶν του.

Τὸ Δ. Συμβούλιον εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεταὶ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν αὐτῶν.

Ἀντιαιρετική στήλη**ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ****ΚΗ' 2. Ἡ Ἀγία Τριάς στις πρὸς Κορινθίους ἐπιστολές**

ΕΡ.: Στὴν προηγούμενη συνέντευξί μᾶς εἶπατε, κ. καθηγητά, ὅτι θὰ μᾶς παρουσιάσετε σήμερα τίς πῶς σαφεῖς καὶ δυνατόν μαρτυρίες γιὰ τὸ τριαδικὸ τοῦ Θεοῦ.

ΑΠ.: Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὁλοκάθαρα μᾶς παρουσιάζει τὸν τριαδικὸ Θεὸ στὸ 12^ο κεφάλαιο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς στοὺς στίχους 4—6. Διαβάσω τὸ κείμενο: «Διαίρεσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα· καὶ διαίρεσεις διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· καὶ διαίρεσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν».

Στὰ κεφάλαια 12, 13, 14 ὁμιλεῖ ὁ ἀπόστολος γιὰ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα καὶ θέλει νὰ διορθώσῃ ὁρισμένες ἀταξίες πού συνέβησαν στὴν ἐκκλησίᾳ τῆς Κορίνθου μὲ ἀφορμὴ τὰ χαρίσματα. Αὐτὴ εἶνε ἡ γενικὴ συνάφεια. Εἰδικὰ στὸ σημεῖο πού διαβάσαμε κατατάσσει τὰ διάφορα δῶρα τοῦ Θεοῦ σὲ τρεῖς κατηγορίες. Ἡ πρώτη εἶνε τὰ χαρίσματα, ἡ δευτέρη οἱ διακονίες καὶ ἡ τρίτη τὰ ἐνεργήματα. Οὐσιαστικά, ὅπως ἐρμηνεύουν οἱ πατέρες, εἶνε τὸ ἴδιο πρᾶγμα καὶ οἱ τρεῖς κατηγορίες. Διότι τὰ χαρίσματα εἶνε καὶ ἐνεργήματα καὶ διακονίες. Οἱ διακονίες εἶνε καὶ χαρίσματα καὶ ἐνεργήματα. Τὰ ἐνεργήματα εἶνε καὶ χαρίσματα καὶ διακονίες. Ὅπως εἶνε τὸ ἴδιο στὴν οὐσία ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ἓνας Θεός ἀλλὰ τρία διάφορα πρόσωπα. Ὁ Παῦλος κάνει αὐτὴ τὴν ἀνάλυσί τῆς θείας οἰκονομίας ὅπως φαίνεται στὴν ἱστορία τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ. Μάλιστα ἀρχίζει ἀπὸ τὸ τέλος πρὸς τὴν ἀρχή. ἔχει πρῶτα τὸ ἅγιο Πνεῦμα ὕστερα τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ μετὰ τὸ Θεὸ Πατέρα.

ΕΡ.: Μᾶς συγχωρεῖτε, κ. καθηγητά, πὺν σὰς διακόπτουμε, θέλουμε νὰ μᾶς ἐξηγήσετε πὺς ἐννοεῖτε αὐτὴ τὴ θεία οἰκονομία.

ΑΠ.: Ὁ Θεὸς φανερώθηκε στὴν ἱστορία. Εἰσῆλθε στὴν τροχίᾳ τοῦ χρόνου, στὴν σφαῖρα τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ περιπατήσῃ καὶ νὰ ζήσῃ μαζί μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ κα-

λύτερα γιὰ νὰ τὸν γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι, νὰ περπατήσουν τὸ δρόμο του καὶ νὰ ζήσουν τὴ ζωὴ του. Ζωὴ φωτός, χαρὰς καὶ αἰωνιότητος, μὲ μιὰ λέξι ζωὴ σωτηρίας. Ποιὲς ἐνεργεῖες τοῦ Θεοῦ γνώρισε ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου; Ποιὲς ἐμφανίσεις; Πρῶτα - πρῶτα ἔχουμε τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τὴν πλάσι τοῦ ἀνθρώπου. Μετὰ ἔχουμε μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἐνεργεῖες τοῦ Θεοῦ, ὅπως τίς διαβάζουμε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Μετὰ ἔχουμε τίς ἐνεργεῖες τοῦ Θεοῦ πὺν ἔγινε ἄνθρωπος καὶ ἔζησε ἀνάμεσά μας, ὅπως διηγούνται τὰ Εὐαγγέλια. Μετὰ ἔχουμε τίς ἐνεργεῖες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως τίς κηρύττουν οἱ Πράξεις τῶν ἀποστόλων καὶ οἱ Ἐπιστολές τῶν ἀποστόλων. Στὴν ἱστορία μας λοιπὸν ἔχουμε ὁλοφάνερα τίς ἐνεργεῖες τοῦ Θεοῦ.

ΕΡ.: Ὅλες λοιπὸν οἱ ἐνεργεῖες αὐτὲς τοῦ Θεοῦ ὀνομάζονται θεία οἰκονομία;

ΑΠ.: Μάλιστα. Τὸ σπουδαῖο ὅμως εἶνε ὅτι ὁ Θεὸς δὲν φανερώθηκε μὲ ἓνα πρόσωπο ἀλλὰ μὲ τρία. Ἀποκάλυψε ἔτσι τὴν πῶς μεγάλη ἀλήθεια. Ὅτι εἶνε ἓνας στὴν οὐσία, ἀποτελεῖ μία φύσι, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα εἶνε τρία, ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ὁ Παῦλος λοιπὸν μιλῶντας γιὰ τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμῳ θὰ μπορούσε νὰ τὰ ὀνομάσῃ δλα θεία δῶρα, ἢ θεία ἀγαθὰ, ἢ γιὰ νὰ ἔλθουμε στὸ κείμενό μας χαρίσματα ἢ διακονήματα ἢ ἐνεργήματα. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἓνας Θεὸς ἀποκαλύφθηκε τρισυπόστατος, τριαδικός, διακρίνει καὶ τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ σὲ τρεῖς κατηγορίες: χαρίσματα, διακονήματα, ἐνεργήματα. Θὰ μπορούσε νὰ συνδέσῃ τὰ χαρίσματα μὲ τὸν Πατέρα, τὰ διακονήματα μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα καὶ τὰ ἐνεργήματα μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Γιατὶ ὅπως ἐρμηνεύει καὶ ὁ Χρυσόστομος ὅτι χαρίζει τὸ ἅγιο Πνεῦμα, αὐτὸ εἶνε καὶ τοῦ Πατρὸς ἐνεργεια καὶ τοῦ Υἱοῦ διακονία. Σ' ὅλες τίς ἐνεργεῖες τοῦ Πατρὸς συνεργάζεται καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα.

Ὁ Παῦλος δηλαδὴ δὲν διδάσκει, ὅτι στὴν

Ἐκκλησία ἄλλοι ἔχουν τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἄλλοι τὶς διακονίες τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἄλλοι τὰ ἐνεργήματα τοῦ Θεοῦ Πατρὸς. Τὸ κάθε πρόσωπο τῆς ἁγίας Τριᾶδος εἶνε πηγὴ χαρισμάτων καὶ ἐνεργημάτων, ἢ καὶ ὁλόκληρος ἡ ἁγία Τριὰς ἐνεργεῖ, διακονεῖ καὶ χαρίζει στὴ νέα κτίσι, τὴν Ἐκκλησία, τὰ χαρίσματα γιὰ τὴ μόρφωσι, τὶς διακονίες γιὰ τὴν ἐξυτηρέτησι καὶ τὰ ἐνεργήματα γιὰ τὴν ἐνίσχυσι τῆς Ἐκκλησίας.

ΕΡ.: Ἄν καὶ πολὺ βαθεῖα καὶ ὑψηλὰ πράγματα, μᾶς τὰ κάνετε τόσο ἀπλά, κ. καθηγητά. Σᾶς εὐχαριστοῦμε. Λέγει λοιπὸν ὁ Παῦλος ὅτι στὴν Ἐκκλησία ἔχουμε τὰ διάφορα χαρίσματα. Τί εἶνε τὰ χαρίσματα;

ΑΠ.: Ἀσφαλῶς δὲν εἶνε ἡ χάρι τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄλλο χάρι καὶ ἄλλο χάρισμα. Εἶνε καὶ τὰ δυὸ ἐκδηλώσεις καὶ δωρεές τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ ἡ μὲν χάρι δίδεται γιὰ τὴν ἄφρεσι τῶν ἁμαρτιῶν γιὰ τὸ φωτισμὸ καὶ τὸ δυνάμωμα τοῦ πιστοῦ, τὰ δὲ χαρίσματα χορηγοῦνται, γιὰ νὰ μπορῇ ὁ πιστὸς νὰ ἐξυτηρετῇ τοὺς ἄλλους, ν' ἀντιμετωπίζει διάφορες ἀνάγκες στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ συμβάλλῃ μὲ τὰ χαρίσματα στὴν ἐδραίωσι καὶ ἐπέκτασι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, στὴ διοργάνωσι τῆς Ἐκκλησίας, στὸν καταρτισμὸ τῶν μελῶν της. Μὲ ἀπλά λόγια τὸ ἅγιο Πνεῦμα μᾶς δίνει τὴ χάρι γιὰ νὰ τὴ χρησιμοποιήσουμε γιὰ τὴ σωτηρία μας καὶ τὸν ἁγιασμὸ μας, μᾶς χορηγεῖ τὰ χαρίσματα νὰ τὰ χρησιμοποιήσουμε γιὰ τὴ σωτηρία καὶ τὸν ἁγιασμὸ τῶν ἄλλων. Χαρίσματα εἶνε τὰ τάλαντα ποὺ μᾶς ἐμπιστευεῖται τὸ ἅγιο Πνεῦμα καὶ νὰ ἐπιτελοῦμε μ' αὐτὰ τὸ ἔργο του.

ΕΡ.: Συγκεκριμένα ποιά εἶνε τὰ χαρίσματα αὐτά;

ΑΠ.: Τὰ χαρίσματα διακρίνονται στὰ ἔκτακτα καὶ τὰ τακτικά. Ἐκτακτα ἦταν ἡ προφητεία, ἡ γλωσσολαλία, ἡ ἱκανότης γιὰ μιὰ ἰδιαίτερη προσευχὴ στὴν Ἐκκλησία, ἡ θεραπεία ἀσθενῶν, ἡ ἐκδίωξι δαιμόνων καὶ πολλὰ ἄλλα τάλαντα ἢ ταλέντα θὰ τὰ λέγαμε, μὲ τὰ ὁποῖα δαλιζε ἀναλόγως τοὺς πιστοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο. Ἀπὸ ὅσα λέγει ὁ ἴδιος ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴ συνέχεια τῆς περικοπῆς, μποροῦμε νὰ συνδέσουμε μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα τὰ χαρίσματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴ σοφία, τὴ γνώσι, τὴν προφη-

τεία, τὴ γλωσσολαλία. Γνώριζαν πολὺ καλὰ οἱ πιστοὶ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, ὅτι λαμβάνοντας τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο κατὰ τὸ βάπτισμα ἐφοδιαζόταν μὲ τὰ ἔκτακτα αὐτὰ χαρίσματα. Τὰ τακτικά χαρίσματα ἢ κανονικά τὰ ὀνομάζει ὁ ἀπόστολος καρποὺς τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ εἶνε γιὰ ὅλους τοὺς πιστοὺς. Ἀναφέρει 9 στὴ σειρὰ στὴν πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολὴ ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστι, πραότης, ἐγκράτεια. Εἶνε πολὺ περισσότερα. Πηγὴ δλων αὐτῶν εἶνε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο· αὐτὸ ἐφοδίασε τοὺς πιστοὺς μ' ὅλα αὐτὰ τὰ χαρίσματα.

ΕΡ.: Καὶ διακονίες ποιές εἶνε, κ. καθηγητά;

ΑΠ.: Διακονίες εἶνε τὰ διάφορα ἔργα ποὺ ἀναλαμβάνουν οἱ πιστοὶ στὴν Ἐκκλησία ἄλλοι εἶνε ἀπόστολοι, ἄλλοι διάκονοι, ἄλλοι βοηθοὶ καὶ ὑπηρετές τῶν ἀποστόλων, ἄλλοι περιοδεύοντες διδάσκαλοι, ἄλλοι μόνιμοι διδάσκαλοι, ἄλλοι διάκονοι τραπεζῶν, ἄλλοι προστάτες χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, ἄλλοι στὸ ξ-να ἔργο, ἄλλοι στὸ ἄλλο. Τὰ διακονήματα συνδέονται μὲ τὸν Κύριο. Ὁ Κύριος ἦταν ὁ πρῶτος διάκονος καὶ μὲ τὸ παράδειγμά του καὶ μὲ τὴ διδασκαλία του ἔδωσε ἐντολὴ στοὺς μαθητάς του νὰ διακονήσουν κι αὐτοί. Ὁ Κύριος ἔπλυνε τὰ πόδια τῶν μαθητῶν, περιόδευσεν, ἔζησεν ὡς διακονῶν ἀνάμεσα στοὺς ἀποστόλους, ἀνάμεσα σ' ἐκείνους τοὺς πρῶτους μαθητάς ποὺ θ' ἀποτελοῦσαν ἀργότερα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλα τὰ διακονήματα ποὺ ἔχουν οἱ πιστοὶ εἴτε μεγάλα διοικητικά ἢ κατώτερα ταπεινωτικά, ὅλα εἶνε τοῦ Κυρίου. Ὁ Κύριος διανέμει τὶς διακονίες στοὺς πιστοὺς.

ΕΡ.: Μένει τώρα νὰ μᾶς πῆτε, κ. καθηγητά, γιὰ τὰ ἐνεργήματα.

ΑΠ.: Πιὸ μπροστὰ ἀπὸ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστὸ εἶχαμε τὰ ἐνεργήματα ποὺ ἀναφέρονται στὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Ἡ ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀποστολὴ προφητῶν, ἡ προετοιμασία, καὶ οἱ διάφορες μαρτυρίες ποὺ ἔδωσε. Ὅλη ἐκείνη ἡ προσφορὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ ὅλες οἱ ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ ποὺ μελετοῦμε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη καὶ βλέπουμε καὶ στὴν Ν. Διαθήκη εἶνε ἡ πηγὴ τῶν διαφόρων ἐνεργειῶν ποὺ λαμβάνουν οἱ πιστοὶ στὴν Ἐκκλησία. Καὶ ἐνεργήματα εἶνε «τὰ χαρίσματα ἱεμάτων», καὶ «τὰ ἐνεργήματα δυνάμεων». Ἡ δύναμι νὰ θεραπεύ-

ουν και να εκδιώκουν δαιμόνια. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐσιαστικὴ διαφορά μεταξύ χαρισμάτων - διακονιών - ἐνεργημάτων, ἀφοῦ στή συνέχεια τῆς περικοπῆς αὐτῆς ὁ Παῦλος συνδέει τὰ πάντα μὲ τὸ ἴδιο ἅγιο Πνεῦμα, γιατί αὐτὸ εἶνε πού διανέμει στὸν κάθε πιστὸ τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος, τίς διακονίες τοῦ Κυρίου καὶ τὰ ἐνεργήματα τοῦ Θεοῦ, ὅπως αὐτὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα θέλει. Ὅπως ἐρμηνεύει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ ὅλοι οἱ πατέρες, οὐσιαστικά εἶνε τὸ ἴδιο χαρίσματα, διακονίες, ἐνεργήματα ὅπως καὶ τὰ τρία πρόσωπα τῆς ἁγίας Τριάδος εἶνε τὸ ἴδιο, ἕνας Θεός. Ἐκεῖνο πού θέλει νὰ τονίσῃ ἐδῶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἶνε ὅτι κάθε πιστὸς ἔχει ἀπὸ ἕνα ἢ περισσότερα ξεχωριστὰ χαρίσματα. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπερφηανεύεται ὁ ἕνας θεωρώντας, ὅτι ἔχει μεγαλύτερα χαρίσματα ἢ ἡμιλωτέρες διακονίες ἢ ἐντυπωσιακώτερα ἐνεργήματα εἰς ἄλλος ἑνὸς ἄλλου πού ἔχει κατώτερα. Οὔτε ἀπεναντίας ἕνας πού ἔχει κατώτερα χαρίσματα νὰ ζηλεύῃ, νὰ μεμψιμοιρῇ ἐναντι ἑνὸς ἄλλου πού ἔχει μεγαλύτερα. Οἱ πιστοὶ νὰ ζοῦν μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐνότητος ἀνεξαρτήτως ἀν ἔχουν μεγάλα ἢ μικρὰ χαρίσματα ὅπως ἀκριβῶς ὑπάρχει ἕνας Θεός ὁ Πατήρ, ὁ Υἱός καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα καὶ εἶνε αὐτὸς ὁ ἕνας ἀλλὰ τρισυπόστατος ἢ πηγὴ ὄλων τῶν χαρισμάτων.

ΕΡ.: Ὡστε, κ. καθηγητά, στὰ χαρίσματα ἡ ἐνότητα τῶν πιστῶν ἐξασφαλίζεται μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, στίς διακονίες μὲ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, καὶ στὰ ἐνεργήματα μὲ τὸ Θεὸ Πατέρα;

ΑΠΑΝΤ.: Σωστὸ τὸ συμπέρασμα, ἀλλὰ ἀτελές, δὲν ὁλοκληρώνει τὸ θέμα. Τὸ γενικὸ συμπέρασμα τῆς περικοπῆς εἶνε ὅτι, ὅπως ἡ μία θεία φύσις καὶ θεία οὐσία ἐξασφαλίζει τὴν ἐνότητα τῶν τριῶν προσώπων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅπως τὸ καθένα ἀπὸ τὰ τρία πρόσωπα ἐμφανίστηκε μὲ ἰδιαίτερες ἐνέργειες στὸν κόσμον καὶ στήν Ἐκκλησία, χωρὶς ὅμως ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴ μία θεία οὐσία, ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶνε μία, ἐνιαία, ἀλλ' ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ πρόσωπα πού ἔχουν τὴν ἴδια πίστι καὶ τὸ ἴδιο φρόνημα, διοικεῖται ἀπὸ ποιμένες μὲ διάφορα χαρίσματα, διάφορες διακονίες, διάφορες ἐνέργειες, ἀλλὰ ὅλοι εἶνε ὄργανα τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ.

ΕΡ.: Περιφημη διδασκαλία στ' ἀλήθεια. Ἀποκαλύπτει τὸν τριαδικὸ Θεό. Διδάσκει τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΠΑΝ.: Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπαναλαμβάνει ἐδῶ αὐτὸ πού διδάσκει ὁ Κύριος στήν ἀρχιερατικὴ του προσευχή, ὅτι ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἔχει πρότυπο τὴν ἁγία Τριάδα. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τότε εἶνε Ἐκκλησία, ὅταν διατηρῇ τὴν ἐνότητα κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἁγίας Τριάδος. Κι ὅπως τὰ πρόσωπα τῆς Τριάδος εἶνε τρία, ἀλλὰ ἕνας Θεός, γιατί εἶνε ὁμοούσια, ἔτσι καὶ οἱ πιστοὶ θὰ εἶνε πολλοί, ἀλλὰ θ' ἀποτελοῦν ἕνα σῶμα, ὅταν εἶνε ὁμοούσιοι, ἔχουν τὴν ἴδια πίστι, τὸ ἴδιο φρόνημα, μετέχουν τῶν αὐτῶν μυστηρίων καὶ ἔχουν τὸ αὐτὸ πνεῦμα στήν Ἐκκλησία. Ὅπως τὰ πρόσωπα τοῦ Θεοῦ εἶνε τρία καὶ ὁ Υἱὸς μᾶς ἔδωσε τὰ διακονήματα, τὸ Πνεῦμα τὰ χαρίσματα, ὁ Πατήρ τὰ ἐνεργήματα, καὶ δὲν ὑπάρχει διάστασι ἢ διαίρεσι, ἀλλ' ἕνας ὁ Θεός, ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία διατηρεῖ τὴν ἐνότητα κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἁγίας Τριάδος μὲ μιὰ πίστι, μὲ ἕνα φρόνημα. Ὅλοι οἱ πιστοὶ ἀποτελοῦν ἕνα σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀπολύτως καμμία διάκρισι καὶ διαφορὰ ἐξ ἀφορμῆς τῆς διαφορᾶς τῶν χαρισμάτων, τῶν διακονιῶν καὶ τῶν ἐνεργημάτων πού παρουσιάζεται στήν Ἐκκλησία. Καὶ ἡ μαρτυρία αὐτὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου δὲν φινερώνει μόνο τὴ δική του πίστι ἀλλὰ καὶ τὴν πίστι τῆς Ἐκκλησίας. Διότι ἐδῶ δὲν γράφει ὁ Παῦλος περὶ τριαδικοῦ Θεοῦ τὸ θεωρεῖ αὐτὸ ἀν προϋπόθεσι, ξέρουν οἱ πιστοὶ ὅτι τὰ τρία πρόσωπα εἶνε ἕνας Θεός. Μὲ βάσι τὴν πίστι στὸν ἕνα τριαδικὸ Θεὸ τοὺς γράφει γιὰ τὴν ἐνότητα, ὅτι δὲν πρέπει ἐξ ἀφορμῆς τῶν χαρισμάτων, ἐνεργημάτων καὶ διακονιῶν νὰ δημιουργοῦν ἀταξίες στήν Ἐκκλησία, καὶ τοὺς ὑπενθυμίζει ποῦς εἶνε ἡ πηγὴ τῶν χαρισμάτων, ὁ ἕνας Θεός. Πῶ κάτω ἀναφέρει γιὰ παράδειγμα τὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Τὸ σῶμα ἔχει πολλὰ καὶ διάφορα μέλη καὶ ὄργανα. Κεφαλὴ, χέρια, πόδια, μάτια, στόμα, αὐτιά, καρδιά, σπλάγχνα. Ὅλα ὅμως εἶνε ὁμοούσια. Ἔχουν τὴν ἴδια οὐσία καὶ τὴν ἀνθρώπινη φύσι. Τὰ νεῦρα συνδέουν τὰ μέλη. Ὁ ἡγεμὼν νοῦς διὰ τοῦ νευρικοῦ συστήματος κατορθώνει τὰ πάντα. Ἡ ποικιλία τῶν μελῶν καὶ ἡ τεράστια διαφορὰ μεταξύ τους, μάτια-πέλματα, σπλάγχνα, κόκκαλα, ὄχι μόνο δὲν

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

9. Μιὰ ἀγάπη πού σκοτώνει

«Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐθυμώθη σφόδρα καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἡγάπα αὐτόν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν»

(Β' Βασιλ. 13, 21)

Ὁ νεαρὸς δοῦλος τοῦ Ἀμνὼν προθυμότητα ἐξετέλεσε τὴ διαταγὴ τοῦ κυρίου του. Ἄνοιξε τὴ θύρα καὶ ἔσυρε ἔξω τὴ Θημάρ. «Καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς» (Β' Βασιλ. 13, 18). Ἡ θύρα χτύπησε πίσω της μὲ πάταγο. Συμπεριφορὰ ἄγρια καὶ ἀπάνθρωπη!

Ξεγλασμένη ἡ κόρη. Ἀπατημένη. Ἐρημὴ μέσα στοὺς πέντε δρόμους. Μὲ τὰ μαλλιά ξέπλεκα. Τὰ ρούχα της σχισμένα. Τρέχει νὰ φύγῃ μακριὰ ἀπ' τὸ κολασμένο ἐκεῖνο σπίτι πού ὁ δρυκόλακας τοῦ πάθους τῆς ἔκλεψε τὸν ἀτίμητό της θησαυρὸ καὶ τὴν πλήγωσε στὰ ἱερώτερα τῆς αἰσθήματα.

Δυστυχισμένη Θημάρ! Σὲ βλέπω τώρα σὰν τὸ χτυπημένο πουλὶ νὰ φτεροκοπᾷς τρικλίζοντας ἀπὸ δρόμο σὲ δρόμο, γιὰ νὰ φτάσῃς ὅμως ποῦ; Στάσου σὲ μιὰ ἀπόμερη γωνιά μακριὰ ἀπ' τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων καὶ κλάψε πικρά. Ἄφησε τοὺς κρουνοὺς τῶν δακρύων σου νὰ ξεχυθοῦν γιὰ νὰ πλύνουν τὴ μεγάλη σου ντροπή...

Στὴν κατάσταση πού βρίσκεται ἡ κοπέλα δὲν μπορεῖ νὰ σκεφθῇ τί εἶνε σωστό τώρα νὰ πράξῃ. Νὰ πᾶν στὸν πατέρα της καὶ νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ φρικτὸ της μυστικόν; Εἶνε γι' αὐτὴν πολὺ βαρὺ κατὶ τέτοιο. Νὰ

διασπᾶ τὴν ἐνότητα καὶ ἀρμονία τοῦ σώματος, ἀλλ' ἀπεναντίας συμβάλλει καὶ συντελεῖ στὴν πλήρη ἐνότητα καὶ στὴν καταληκτικὴ ἀρμονία. Ἔτσι καὶ στὴν Ἐκκλησία ὁ τριαδικὸς Θεὸς κατευθύνει τὰ πάντα καὶ μὲ τὴν ποικιλία ἐξασφαλίζει τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀρμονία.

Στέργιος Ν. Σάκκος

τρέξῃ στὴ μάνα της; Παίλι κί' αὐτὸ δὲν τὸ ἐγκρίνει. Ἐνῷ προχωρεῖ σὰν χαμένη στοὺς δρόμους, παίρνει τὴν ἀπόφασή της. Θὰ πῇ γαίνε στὸν ἀδελφὸ της, στὸν ὁμομήτριο ἀδελφὸ της, τὸν Ἀβεσσαλὼμ. Εἶχε περισσότερο θάρρος νὰ τοῦ μιλήσῃ καὶ νὰ τοῦ ἐκθέσῃ ὅλα τὰ διαδραματισθέντα καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ προστασία. Αὐτὸς τὴν ἀγαποῦσε. Θὰ τὴν συμβούλευε καὶ θὰ τὴν καθοδηγοῦσε.

Ἔρχεται λοιπὸν καὶ βρίσκει τὸν Ἀβεσσαλὼμ. Τοῦ τὰ ἐκθέτει ὅλα μὲ κλάματα καὶ σπαραγμὸ. Ἐκεῖνος δείχνει ψυχραιμία. Συγκρατεῖται. Συμβουλεύει μάλιστα καὶ τὴ Θημάρ νὰ μὴν ἀνακοινώσῃ σὲ κανέναν ἄλλον τὴν συμφορὰ της. «Καὶ νῦν, ἀδελφὴ μου, κώφευσον, ὅτι ἀδελφὸς σου ἐστὶ. Μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου τοῦ λαλήσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο». Δηλαδή τώρα, ἀδελφὴ μου, σιῶπα, διότι εἶνε ἑτεροθαλὴς ἀδελφὸς σου. Μὴν πάρῃς τὴν ἀπόφασιν ν' ἀνακοινώσῃς τὸ πρῶγμα αὐτὸ σὲ κανένα.

Δὲν ὑπάρχει ὅμως στὸν κόσμον αὐτὸ τίποτε πού νὰ μὲν κρυφὸ γιὰ πάντα. Τὸ μαρτυρεῖ ἡ καθημερινὴ πείρα. Τὸ δεβαιώνει τὸ ἀψευδὲς στόμα τοῦ Κυρίου μας: «οὐ γάρ ἐστι κρυπτόν, δ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον, δ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ» (Λουκ. 8, 17). Ἔτσι καὶ τὸ κακὸ πού ἔπραξε ὁ Ἀμνὼν ἔφτασε στὰ αὐτιά τοῦ πατέρα. Κάπου θὰ καυχῆθηκε γιὰ τὸ κατόρθωμά του καὶ ὁ λόγος ἔτρεξε, σκορπίστηκε καὶ ἔφτασε μέχρι τὸν Δαυὶδ. Ὁ πατέρας μαθαίνει τὰ καμώματα τοῦ παιδιοῦ του. Καὶ ποῖα εἶνε ἡ θέση πού παίρνει; Μήπως τὸν ἐπέπληξε; Μήπως ἐκάλεσε τὸν Ἀμνὼν γιὰ νὰ τοῦ ἐπιβάλῃ κυρώσεις; Ὁχι. Τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά. Μόνον πού ἐθύμωσε. Καὶ πέρα ἀπ' τὴν

δργή οὐδέν ἕτερον. «Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐθυμώθη σφόδρα· καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἡγάπα αὐτὸν ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν» (Β' Βασιλ. 13, 21). Δὲν θέλησε νὰ στενοχωρήσῃ τὸν «κανακὸς» του, ἐπειδὴ ἦταν πρωτότοκος καὶ τὸν ἀγαποῦσε ἰδιαιτέρως.

Αὐτὴ ἡ στάση ὁμῶς τοῦ Δαυὶδ εἶνε στάση ἐφάμαρτης ἐπεικειάς. Αἰσθάνθησε πὺς ἦταν ὑποχρεωμένος σὰν πατέρα νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν: «παιδαγωγοῦσαν ῥάβδον». Ἡ ἀδυναμία ποὺ ἔτρεφε γιὰ τὸν Ἀμνὼν, τὸν ἐτύφλωσε τόσο ποὺ ξέχασε ποῦ ἦταν τὸ καθήκον του.

Θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν καλέσῃ. Νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ. Νὰ τοῦ μιλήσῃ ἀσθηρὰ, πολὺ ἀσθηρὰ, μ' ὅλο τὸ κύρος τοῦ βασιλῆα καὶ τοῦ πατέρα. Στὸ τέλος δὲ νὰ τὸν τιμωρήσῃ παραδειγματικά ἐπιβάλλοντάς του τὴν πρέπουσα ποινὴ ποὺ θὰ ἔδινε μᾶθημα καὶ στὸν πταίστη, ἀλλὰ καὶ ποὺ θὰ ἱκανοποιούσε κάπως καὶ τὴν τραυματισμένη ἡνυχὴ τῆς κόρης του Θημάρ. Ἔτσι ὁ Δαυὶδ θὰ ὑψωνόταν πάνω ἀπὸ σκανδαλώδεις μεροληψίες καὶ θὰ ἔδινε ἓνα μᾶθημα ἀνωτέρου ἥθους στὸ λαὸ του.

*

Κι αὐτὸ μὲν δὲν τὸ ἔπραξε ὁ Δαυὶδ. Τὸ ἔπραξαν ὁμῶς γονεῖς ἐθνικοί, καθὼς μᾶς παρέδωκε ἡ ἱστορία. Ποιὸς δὲν θυμᾶται ἀκόμα ἀπ' τὰ μαθητικά του θρανία τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Ρωμαίου ὑπάτου Μανλίου Τουρκοᾶτου, ὁ ὁποῖος ἐτιμώρησε παραδειγματικά τὸ γυιὸν τοῦ Τίτου, διότι παρήκουσε τὴ διαταγὴν του καὶ μονομάχησε μ' ἓναν ἵππεά; Ὁ ἱστορικὸς Λίβιος μὲ ἀρκετὸ ρεαλισμὸ μᾶς διασώζει τὴ σκηνή.

Ὁ Μάνλιος Τουρκοᾶτος διατάσσει τοὺς σαλπικτάς νὰ σαλπίσουν συνάθροιση τοῦ στρατοῦ. «Τίτε Μάνλιε, εἰπε στὴ συνέλευση, ἐπειδὴ χωρὶς σεβασμὸ πρὸς τὸ ὑπατικὸ ἄξιωμα καὶ τὴν προγονικὴ μεγαλειότητα ἐμονομάχησες παρὰ τίς διαταγὰς μου καί, ὅσον ἐξηγοῦμαι ἀπὸ σένα, κατέστρεψες τὴν στρατιωτικὴν πειθαρχίαν, στὴν ὁποία μέχρι τώρα ἡ Ρώμη ὀφείλει τὴν δύναμίν της... Ἐμπρός, ῥαβδοῦχε, δέσε τον στὸν πάσσαλον». Καὶ διέταξε νὰ τὸν φονεύσουν.

Ὅσο σκληρὴ κ' ἂν μᾶς φαίνεται ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Μανλίου Τουρκοᾶτου πρὸς τὸν

υἱὸν τοῦ Τίτον, φανερῶναι ἐν τούτοις ἀνεπτυγμένο αἶσθημα δικαιοσύνης. Ὁ πταίστης πρέπει ὅπως ὅποτε νὰ τιμωρῆται παραδειγματικά.

*

Οἱ ποινές, οἱ δίκαιες ποινές, ἔχουν βασικὴ θέσιν στὴν ἀγωγὴ καὶ στὴ ζωὴ γενικώτερα. Μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε σχολεῖο στὸ ὁποῖον ὁ Γυμνασιάρχης δὲν λαμβάνει δραστηκὰ μέτρα πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀτάκταν μαθητῶν; Ἡ μήπως εἶνε δυνατόν νὰ σταθῇ στράτευμα διὰ τὸ προϊστάμενος στρατηγὸς δὲν τιμωρῇ αὐστηρὰ τοὺς ἀπειθεῖς, τοὺς δειλοὺς, τοὺς ὀκνηροὺς, τοὺς ἀνυποτάκτους στρατιώτας; Χωρὶς ἐπιβολὴ ποινῶν στοὺς παρεκτρεπομένους καὶ τὸ σχολεῖο καὶ τὸ στράτευμα καὶ κάθε κοινωνικὴ ὁμάδα διαλύεται.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στὴν οἰκογένεια. Στὸ δύσκολο ἔργο τῆς διαπλάσεως τῶν νεανικῶν ψυχῶν ἔδωσε ὁ Θεὸς στὰ χέρια τῶν γονέων «**ῥάβδον στυπτικὴν**».

Ἐπάρχουν στιγμὲς ποὺ ὁ πατέρας στὸ σπῆνι πρέπει νὰ γίνῃ δικαστής. Αὐτὲς οἱ ὥρες εἶνε οἱ πιὸ λεπτές καὶ οἱ πιὸ ἐπικίνδυνες. Τότε ὅλων τὰ βλέμματα εἶνε στραμμένα σ' αὐτόν. Περιμένουν νὰ τὸν δοῦν νὰ πνίγῃ τοὺς συναισθηματισμοὺς τῆς καρδιάς, νὰ ξεπερνᾷ τὴν τρικυρότητα τῆς ἀγάπης του, καὶ νὰ ἐκφέρῃ τὴν ἐτυμηγορίαν του γιὰ μιὰ δίκαιη τιμωρίαν.

Τὸ παιδί ἔρταιξε. Πρέπει νὰ τιμωρηθῇ. Πρέπει νὰ νοιώσῃ ἀπὸ μικρὸ πὺς ὑπάρχει μιὰ ἠθικὴ τάξι στὸν κόσμον ποὺ δὲν μπορεῖ κανένας νὰ τὴν προσβάλῃ καὶ νὰ τὴν καταργήσῃ ἀτιμώρητα.

Ἡ θέσις ποὺ πήρε ὁ Δαυὶδ στὴν ἠθικὴ πτώση τοῦ Ἀμνὼν εἶνε θέσις ἀντιπαιδαγωγική. «Καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἡγάπα αὐτόν». Τὸν ἀγαποῦσε μὲ μιὰν ἀγάπην τυφλὴν καὶ ἀσυλλόγιστην, ποὺ δὲν τὸν ἀφῆνε νὰ διτῇ τὴν ἀλήθειαν. Μὲ μιὰν ἀγάπην ποὺ συγχωροῦσε τὸν πταίστη καὶ δὲν ἱκανοποιούσε τὴν προσβεβλημένη ἀγνότητα. Μιὰ τέτοια ἀγάπη ὁμῶς σκοτάνει. Γίνεται ἀφοροῦν καταστροφῆς. Εἶνε ἀγάπη ἀδικη καὶ δημιουργεῖ τοὺς παλαιούς καὶ νέους Ἀβεσσαλῶμ...

Μιχαὴλ Κ. Εἰδουμίου

Τὸ διήγημά μας

ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΞΗΡΑΣΙΑ

Οἱ ἀσκήσεις ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἦταν ἀπὸ τίς πρὸ κουραστικές. Πορεία, τρέξιμο, βολές περιελάμβανε τὸ πρόγραμμα κι' οἱ ἄνδρες στὸ τέλος γύρισαν στὸ στρατόπεδο μόλις σέρνοντας τὰ πόδια τους. Πέσανε στὰ κρεβάτια κι' ἄρχισαν τὴν γκρίνια.

— Μᾶς ξεθέωσαν σήμερα. Τέτοια κούρασι πρώτη φορά νιώθω στὴ ζωὴ μου, εἶπε ὁ ἕνας.

— Καὶ γιατί παρακαλῶ; Ποιὸς ὁ σκοπός; Χαμένος χρόνος κι' ἐξοδα, εἶπε ἄλλος.

— Ναὶ ἀλλὰ σὰν ἔρθῃ ὁ ἐχθρὸς καὶ σοῦ ζητήσῃ νὰ σκύψῃς γιὰ νὰ περάσῃ ἀπὸ πάνω σου, ἄλλη γλῶσσα δὲν καταλαβαίνει ἀπὸ τούτη. Πρέπει νὰ ὀρθώσῃς τὸ ἀνάστημά σου, γιατί ἄλλοιως, πᾶς, κάθηκες, εἶπε ὁ σοφὸς τῆς παρέας.

— Γιατί ὅμως, γιατί νάναι ἔτσι οἱ ἄνθρωποι; Γιατί νὰ πολεμοῦν καὶ νὰ σκοτώνωνται; Δὲν βλέπουν τί μεγάλος παραλογισμὸς εἶναι ὁ πόλεμος; παρατήρησε ὁ ἄλλος.

— Ἄν ἦταν ὁ μόνος, ψέλλισε κι' ὁ Μηνᾶς μὲ τίς χριστιανικὲς ἀντιλήψεις.

— Ἐχεις τοιγάρο; Δῶσε μου γιατί πάει νὰ μοῦ σιρῇ τὴν πούτῃ τὸ στερήθηκα τόση ὥρα, εἶπε κάποιος στὸν συνάδελφό του λύνοντας τὴ μικρὴ σιωπὴ τῆς παρέας.

— Τώρα ρωτῶ καὶ γὼ μὲ τὴ σειρά μου, δήλωσε ὁ Μηνᾶς. Πόσοι παραλογισμοὶ ξεκινοῦν ἀπ' τὴν δική μας συγκατάθεσι νὰ τοὺς δεχτοῦμε καὶ νὰ βοηθήσουμε στὴν κυριαρχία τους; Σὲ τί μᾶς ὠφελεῖ τὸ κἀντισμα;

— Σῶπα βρὲ ἀδερφέ κι' ἐσύ, μ' αὐτὴν τὴν ἀθῶα διασκέδασι τᾶβαλες τώρα; Τόσα καὶ τόσα μᾶς βαραίνουν.

— Τὸ πῆρα γιὰ παράδειγμα, συνάδελφε. Πραγματικὰ ὅλα ὅσα μᾶς βαραίνουν εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς καταστάσεως, πού μᾶς κληροδότησε τὸ παρελθόν. Μιὰ κλίση καὶ ροπὴ, πού μᾶς σπρώχνει στὴν αὐτοκαταστροφή. Ὅλα ἔχουν διαφθαρεῖ κι'

ἔχουν μολύνει τὸν ἐσωτερικὸ μας κόσμο, ἔτσι πού νὰ θέλουμε στὴν πραγματικότητα ἄλλο ἀπὸ κεῖνο πού κάνουμε. Θέλουμε τὴν ἱκανοποίησι τοῦ ἐγώ μας καὶ στὸ τέλος τὸ καταστρέφουμε μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια. Καὶ γιὰ νὰ ἀναφερθοῦμε σ' αὐτὸ πού ἀρχίσαμε, ἂν γενικεύσουμε αὐτὸ πού συμβαίνει στὸν καθένα μας, τότε φτάνουμε στὴν ὀργανωμένη διαμάχη τῶν ὁμάδων, τῶν τάξεων καὶ τῶν λαῶν, δηλαδὴ στὸν πόλεμο.

Ὅση ὥρα μιλοῦσε ὁ Μηνᾶς ἀκούγανε ὅλοι χωρὶς νὰ μιᾶνε, μὰ ξαφνικὰ κάποιος χάλασε τὴ σοβαρὴ ἀτμόσφαιρα.

— Τί μοῦ τσαμπουνᾷς, βρὲ Μηνᾶ, μπορεῖς νὰ μᾶς δώσῃς τώρα αὐτὸ πού ἐπιθυμοῦμε; Νὰ πᾶμε μαθὲς ἐξω στὴν πόλι νὰ τὰ σπάσουμε;

— Ἄν δὲν τὸ κάνῃς αὐτὸ σήμερα, θὰ τὸ κάνῃς αὔριο πού εἶναι ἐξοδος, ἀλλὰ τότε μὴν ἐκπλήττεσαι πού γίνεται πόλεμος. Ἄν ἕνας ἐμποδίζεται ἢ ἀδυνατῇ νὰ ἀπολαύσῃ αὐτὰ πού ἐσὺ χαίρεσαι, τότε θὰ πολεμήσῃ νὰ στὰ στερήσῃ, γιὰ νὰ εἶναι αὐτὸς πού θὰ τὰ χαρῇ κι' ὄχι ἐσύ.

— Ἐ, τότε ἂς ἔρθῃ νὰ τὰ πάρῃ ἂν μπορῇ. Θὰ τοῦ δείξω ἐγὼ τί θὰ πῇ πολεμιστής.

— Πρόσεξε ὅμως μὴ σὲ πιάσῃ στὸν ὕπνο καὶ πάνω στὴ διασκέδασι.

Δὲν μίλησαν πιά. Ἐγινε ἡσυχία. Μετὰ συμπλήρωσε ἕνας ἄλλος.

— Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι χρειάζονται ὅσα τραβάμε ἐδῶ, γιὰ νὰ μὴ τραβήξουμε χειρότερα ἀργότερα.

— Μηνᾶ, φώναξε, ὁ λοχίας τῆς ὁμάδας, κάνε τὴν προσευχὴ κι' ὅλοι ὕπνο.

Μόνον ὁ Θεὸς ξέρει πόσοι προσευχήθηκαν κεῖνο τὸ βράδυ μὲ τὴν διάθεσι καὶ καὶ τὴν κούρασι πού ἔνοιωθαν. Πάντως ὁ Μηνᾶς μὲ πολλὴ εὐλάβεια προσευχήθηκε στὸν ἀναστημένο Κύριο, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε κάμει μιὰ εὐκαιριακὴ μαρτυρία τῆς πίστεώς του στὸν Ἰησοῦ.

Τὴν ἄλλη μέρα γεμάτοι γλυκεῖα προσδοκία οἱ στρατιῶτες ξεχύθηκαν

σὴν πόλι. Ὁ καθένας τράβηξε γιὰ ὅπου ἐπιθυμοῦσε ἢ καρδιά του, γιὰ τὸ θησαυρὸ του ὁ καθένας. Τὸν Μηνᾶ τὸν πείραζε ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του δὲν τὸν ἀκολουθοῦσε σὺν ἑξόδους στὸ χῶρο καὶ τὴν παρέα, ποὺ λαχταροῦσε νὰ βρίσκεται σὲ κάθε εὐκαιρία. Στὶς μυστικές του πτήσεις δὲν ἔβρισκε ὁμοίό του. Πολλὰ ἀπ' ὅσα εὐκαιριακὰ τοὺς ἔλεγε, τὰ δέχονταν τὶς περισσότερες φορές, μὰ πάνω σὴν πράξι τοὺς ἦταν ἀδύνατο νὰ τὰ ἀκολουθήσουν. Οἱ σαρκικὲς ἐπιθυμίαι τους ἦταν τόσο ἀσυγκράτητες, ποὺ τοὺς ἦταν ἀδύνατο νὰ ἀφήσουν τὴν ψυχὴ τους νὰ χαρῇ τὴν πνευματικὴ χαρὰ.

Ἐκείνη ὥμως τὴ μέρα ἔνοιωσε μιὰ πρωτόγνωρη χαρὰ. Καθὼς ἐτοιμάζονταν γιὰ τὴν ἔξοδο γυαλίζοντας τὰ παπούτσιά του, τὸν πλησίασε ὁ Βάγιος, ἕνας συνάδελφός του, ποὺ ποτὲ δὲν θὰ πίστευε, πῶς θὰ ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ θὰ τὸν ἀκολουθοῦσε.

— Μηνᾶ, τοῦ εἶπε, δειλά.

— Ἔ, Βάγιο, ἔχεις νὰ μοῦ πῆς τίποτα;

— Μὲ προβληματίζεις, βρὲ παιδί. Διαφέρεις ἀπ' τοὺς ἄλλους. Στερεῖς ἀπ' τὸν ἑαυτό σου, ὅτι οἱ ἄλλοι ἀπολαμβάνουν ἀπληστον. Κι' ὥμως δὲν φαίνοσαι δυστυχισμένος. Ἀντίθετα ἔχεις μιὰ διαρκὴ χαρὰ σ' ὅλες τὶς καταστάσεις. Καὶ σὶ τὴ θάψι καὶ τὴ στέρξη ἀκόμη. Θάθελα νὰ σὲ ἀκολουθήσω σήμερα, ἂν μὲ θὲς βέβαια, μήπως κι' ἀνακαλύψω τὸ μυστικὸ σου.

— Μὲ μεγάλη μου χαρὰ, Βάγιο, σὲ δέχομαι κοντά μου. Κι' ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ σὲ ἀπογοητέψω.

Βγῆκαν στὸ δρόμο συζητῶντας. Ὁ Μηνᾶς δὲν ἔκρυβε τὴ χαρὰ του, ἀλλὰ ἀναγκάστηκε νὰ σιωπήσῃ, ὅταν ὁ ἄλλος τοῦ ἐξομολογήθηκε τοὺς λόγους τῆς μεταστροφῆς του.

— Ἀντέδρασα κατὰ τῆς θρησκείας ἐξ αἰτίας τῶν γονέων μου. Ἐβρίσκα ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ὠφελήθηκαν τίποτε ἀπ' τὴν προσκόλλησίν τους στοὺς θρησκευτικοὺς τύπους. Σχεδὸν ἔκλεισαν τὴν θρησκευτικὴ τους ὑπόστασι μέσα σὲ ξερούς τύπους, χωρὶς ἢ καρδιά τους νὰ

τοὺς ἀκολουθήσῃ σὴν ἐφαρμογὴ τους. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφτανε αὐτὸ ἀπαιτούσαν κι' ἀπὸ μένα τυφλὴ ὑπακοή, χωρὶς νὰ μὲ πείσουν γιὰ τὴν σκοπιμότητα καὶ τὴν ὠφελιμότητα τῶν ξερῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων, οὔτε νὰ μὲ ρωτήσουν ἂν μὲ εὐχαριστοῦν ἢ μὲ ἱκανοποιοῦν. Καταλαβαίνεις, ὅτι μόλις κατάλαβα τὸν ἑαυτό μου ἀντέδρασα. Ἀκολούθησα τοὺς νέους τῆς ἡλικίας μου σὴν ἐξφρενὴ ζωὴ. Δὲν βρῆκα πουθενὰ ὅτι ἐπιθυμοῦσα. Ἡ ψυχὴ μου εἶναι ἄδεια καὶ ἀνικανοποίητη. Καταφεύγω λοιπὸν σὲ σένα.

— Ἔλα μαζί μου λοιπόν. Δὲν ξέρω ἂν θὰ ἱκανοποιηθῇς βέβαια, γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι ζήτημα ὑποκειμενικοῦ βιώματος, πάντως ἐγὼ θὰ ξεδιπλώσω μπροστά σου τὴν ψυχὴ μου.

— Πᾶμε ὅπου θέλεις. Θὰ σὲ ἀκολουθήσω.

— Πρῶτα θὰ κάνουμε μιὰν ἐπίσκεψιν. Ἐνα παλληκάρι κείτεται ἀνήμερο μὲ φρικτοὺς πόνους στὸ κορμί του. Ἐσὺ θὰ μοῦ πῆς ἂν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦμε.

Τὰ δῆμάτα τους τοὺς ἔφεραν σὲ μιὰ φτωχογειτονιά. Τὸ σπίτι ποὺ μπῆκαν ἦταν μικρὸ, πνιγμένο στὸ πράσινο καὶ τὰ λουλούδια. Βρῆκαν στὸ κρεβάτι τὸν Εὐτύχη ποὺ τοὺς δέχτηκε μὲ ἐκδηλὴ χαρὰ.

— Εὐτύχη, σοῦ γνωρίζω σήμερα τὸν φίλο μας τὸ Βάγιο. Ἦρθε νὰ σοῦ προσφέρῃ τὴν ἀγάπη του καὶ τὴν καρδιά του.

— Φίλε μου, ἄρχισε ὁ Εὐτύχης, ἀπὸ τότε ποὺ γνώρισα τὸ Χριστὸ ἔγινα ἄνθρωπος μὲ ὁλοκλήρως τῆς προσωπικότητάς μου.

— Μὰ ἡ κατάστασί σου;...

— Ἦταν ἡ μεγαλύτερη εὐκαιρία, ποὺ μοῦ χάρισε ὁ Χριστός, γιὰ νὰ φιλοσοφῶ πάνω στὸ μυστήριό τῆς πραγματικῆς εὐτυχίας. Τὸ πιστεύεις; Δὲ φοβᾶμαι τὸ θάνατο. Δὲν εἶμαι ὑπεράνθρωπος, ὁ Χριστὸς μ' ἔκανε τέτοιο.

Σὰν βροχοστάλες πέφτανε τὰ λόγια του σὴν ψυχὴ τοῦ Βαγίου καὶ κείνος ρουφούσε ἀχόρταγα. Ὅταν φεύγανε συγκινημένοι ρώτησε ὁ Μηνᾶς τὸ Βάγιο.

4. Η ΑΛΗΘΕΙΑ

«Ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη»
(Ἑφ. 4, 25)

Καλυντικά χρησιμοποιεῖ ἡ κοσμικὴ γυναίκα γιὰ τὰ χεῖλη της. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μετὰ τὴν Χριστιανὴ γυναῖκα. Κι' αὐτὴ καλυντικά χρησιμοποιεῖ. Ἀλλὰ τὰ δικὰ της καλυντικά εἶναι ἄλλου εἶδους. Τὸ δικό της κραγὼν εἶναι ἀσύγκριτα ἀνώτερο ἀπὸ τὸ κραγὼν τῆς κοσμικῆς γυναίκας. Τὸ δικό της

κραγὼν εἶναι ἡ ἀλήθεια. Κι' αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τὴν κάνει ἀράνταστα ὡραία καὶ ἀγαπητὴ. Ἀγαπητὴ στοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀγαπητὴ καὶ στοὺς ἀνθρώπους. Κουρασμένος ὁ κόσμος, ἰδιαίτερα σήμερα, ἀπὸ τὸ ψέμα, ἀναζητᾷ με λαχτάρα τὴν ἀλήθεια, τὸν ἀνθρωπο ποὺ ζῇ μέσα στὴν ἀλήθεια καὶ ὁμιλεῖ τὴν ἀλήθεια.

— Συνάντησες ποῖέ σου τέτοιον ἱεροκήρυκα;

— Πρέπει ὅλοι οἱ συνάδελφοί μας νὰ περάσουν ἀπὸ δῶ. Θὰ προσπαθήσουμε στὴν ἄλλη ἔξοδο, ἔ Μηνᾶ; Ποῦ θὰ πάμε τώρα;

— Δὲν νομίζεις πῶς ἡ ψυχὴ σου ἔχει ἀρκετὴ διάθεσι γιὰ προσευχή;

— Τὸ παραδέχομαι. Ναί.

Πᾶμε λοιπὸν στὸν ἐσπερινό.

Ἦταν ἡ πρώτη γνωριμία μετὰ τὴν πραγματικὴ λατρεία γιὰ τὸν Βάγιο. Μετὰ πῆγαν στὴν χριστιανικὴ συντροφιά. Τί ὑπέροχα παιδιὰ ἦταν ὅλοι τους. Τραγούδησαν, συζήτησαν, γέλασαν μετὰ τὴν καρδιά, μετὰ τὰ δροσερὰ νεανικά τους ἀστεῖα. Μετὰ γύρισαν στοῦ στρατόπεδο λίγο πρὶν ἀπ' τὸ προσκλητήριον, ὅπως ὅλοι. Οἱ ἄλλοι γύρισαν κορεσμένοι ἀπ' τὴν ἀπόλαυσιν τῆς σάρκας καὶ ἀηδιασμένοι ἀπὸ τὸν κενὸ ἑαυτοῦ τους. Μὰ οἱ δύο φίλοι μας γύρισαν γεμάτοι πνευματικὰς ἐμπειρίες, ποὺ οἱ συνάδελφοί τους οὔτε νὰ ὑποπτευθοῦν ἦταν σὲ θέσι.

— Τοὺς δύστυχους, εἶπε θλιμμένα ὁ Βάγιος, ἂν μπορούσαν ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους καὶ νὰ δοῦν...

— Θὰ προσπαθήσουμε, Βάγιε, νὰ τοὺς βοηθήσουμε.

— Ναί, Μηνᾶ θ' ἀγωνιστοῦμε.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα σὰν χαρακτηριστικὸ γνώρισμα στὴ ζωὴ της ἔχει τὴν ἀλήθεια, ὅπως τὴν ἐκήρυξε Ἐκεῖνος ποὺ εἶπε γιὰ τὸν ἑαυτοῦ του: «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀλήθεια» (Ἰωάν. 14, 6). Ἔτσι βλέπουμε, διακρίνουμε, στὴ Χριστιανὴ γυναῖκα τὴν ἀλήθεια, στὴν πίστι της, στὴ ζωὴ της καὶ στὰ λόγια της.

1. Στὴν πίστι της: Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα δὲν πιστεύει στὰ εἰδῶλα. Δὲν πιστεύει αὐτὴ οὔτε στὸ Δία, οὔτε στὸν Ἀπόλλωνα, οὔτε στὴν Ἀφροδίτη. Δὲν ἔχει μιὰ τέτοια πίστι γιὰτὶ ἀκριβῶς ἡ πίστις αὐτὴ δὲν εἶναι ἀληθινή. Εἶναι ψεύτικη ἡ πίστις αὐτὴ, ἀραῦ ἓνα μεγάλο ψέμα εἶναι καὶ ὁ Ζεὺς, καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὅλοι, αὐτοῦ τοῦ εἶδους, οἱ θεοί.

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα δὲν πιστεύει στὶς προλήψεις καὶ στὶς δεισιδαμονίες, γιὰτὶ κι' αὐτὰ εἶναι ψέμα. Εἶναι πάντοτε ἐπιφυλακτικὴ σὲ κάθε ἀνθρώπινη θεωρία. Προσέχει καὶ ζυγίζει τὰ πάντα. Δὲν δίδει ποτὲ πίστι, σὲ κάτι, τὸ ὁποῖον δὲν περιέχει τὴν ἀλήθεια. Δὲν πιστεύει στὰ μέντιαμ, οὔτε στὰ ζῶδια, οὔτε στὰ φυλιτζάνια τοῦ καφέ, οὔτε στὰ γαρτιά, οὔτε στὶς τουρκογύφτισσες, οὔτε σὲ τίποτε μετὰ αὐτὰ παρόμοιο. Ὅλα αὐτὰ τὰ θεωρεῖ γελοῖα καὶ κομικά. Ἡ πίστις τῆς χριστιανῆς γυναίκας εἶναι ἑκατάθαρη, εἶναι ἀληθινή. Αὐτὴ πιστεύει μόνον στοῦ Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ πίστις της εἶναι ὁρθόδοξη, ὅπως μᾶς τὴν παρέδωσαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ

Πατέρες της Ἐκκλησίας μας. Τὸ «πιστεύω» της εἶναι αὐτό, τὸ ὁποῖον κάθε Κυριακὴ ἀπαγγέλλει ἡ Ἐκκλησία μας στὴ Θεία Λειτουργία.

Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα πιστεύει μόνο στὴν ἀλήθεια. Καὶ ἀλήθεια, ὅπως ἀναφέραμε, εἶναι μόνο ὁ Χριστός. Αὐτὸς εἶναι ἡ αὐτοαλήθεια, ἡ πηγὴ τῆς ἀληθείας. Μπροστὰ στὸν ἡγεμόνα Πόντιο Πιλάτο, διεκήρυξε: «Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ» (Ἰωάν. 18, 37). Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης θεολογώντας πάνω στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας, ἔγραψε: «Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας» (Ἰωάν. 1, 14). Μὲ τὴ χάρι του θαυματουργοῦσε καὶ μὲ τὴν ἀλήθειαν φώτιζε τοὺς ἀνθρώπους πάνω σὲ ὅλα τὰ θέματα. Ὅταν κάποτε ὠμιλοῦσε στοὺς Ἰουδαίους, τοὺς εἶπε κατηγορηματικά: «Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λέλαληκα... ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι;» (Ἰωάν. 8, 40' 45-46).

Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὁ βασιλεὺς τῆς ἀληθείας. Καὶ ἀφοῦ μόνον αὐτὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἡ Χριστιανὴ γυναίκα μόνο στὸ Χριστὸ πιστεύει καὶ στὴ διδασκαλία του. Καὶ εἶναι ἡ πίστις της ἀληθινὴ, ἀφοῦ ἀληθινὸς εἶναι καὶ ὁ Χριστός. Τὴν πίστι της αὐτὴ τὴν κρατᾷ ἀνόθευτη, καθαρὴ. Ὅσες πλάνες καὶ ψεύτικες θεωρίες κι' ἂν ἀκουστοῦν, αὐτὴ παραμένει ἀνεπηρέαστη. Μένει πάντα ὀρθόδοξη στὴν πίστι της καὶ ὀρθόδοξη πεθαίνει.

2. Στὴ λατρεία της: Ἀλήθεια στὴν πίστι της. Ἀλλὰ ἀλήθεια, διακρίνουμε, καὶ στὴ λατρεία της. Ὅπως ἀληθινὸς εἶναι ὁ Θεὸς στὸν ὁποῖον πιστεύει ἡ Χριστιανὴ γυναίκα, τόσο ἀληθινὴ εἶναι καὶ ἡ λατρεία της στὸν ἀληθινὸ Θεό. Δὲν ἀρκεῖται αὐτὴ μόνο στοὺς τύπους. Διατηρεῖ βέβαια καὶ ἡ Χριστιανὴ γυναίκα τοὺς τύπους. Ἀνάβει κι' αὐτὴ τὸ κεράκι της. Προσφέρει κι' αὐτὴ τὴν προσφορά της καὶ τὸ νάμα γιὰ τὴ Θεία Εὐχαριστία. Δὲν ξεχνᾷ καὶ τὸ λιθάνι ποὺ εἶναι χρῆσιμο στὴ λατρεία. Καὶ τακτικὰ φροντίζει γιὰ τὸ λάδι τῶν κανδηλῶν. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν ἔκφρασι τῆς εὐλαθείας της,

τῆς θερμῆς πίστεως πρὸς τὸ Θεό. Τὸ ἴδιον ἔχουν γιὰ τὴ Χριστιανὴ γυναίκα καὶ οἱ γονυκλίσεις, οἱ μετάνοιες, τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ κάθε ἄλλη ἐξωτερικὴ θρησκευτικὴ τῆς ἐκδήλωσι.

Πέρα ὅμως ἀπὸ τοὺς τύπους αὐτοὺς καλλιεργεῖ καὶ τὴν οὐσία. Στὴ λατρεία της πρὸς τὸ Θεό θυμᾶται πάντα τὰ λόγια ποὺ εἶπε κάποτε ὁ Ἰησοῦς στὴ Σαμαρείτισσα, ἐκεῖ στὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ: «Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰωάν. 4, 24). Ἔτσι λατρεῖ τὸ Θεὸ ἡ Χριστιανὴ γυναίκα. Ἔτσι ὅπως τὸ ἐξήτησε ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Σαμαρείτισσα γυναίκα: Μὲ τὸ πνεῦμα της. Μὲ τὸ μυαλό της. Μὲ τὴν καρδιά της. Μὲ τὴν ψυχὴ της. «Διὰ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς τοῦ νοῦ καθαρότητος», ὅπως συνιστᾷ καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ, ἐν ἀληθείᾳ λατρεία. Αὐτὴ, ἡ πνευματικὴ λατρεία καὶ ὄχι ἡ τυπικὴ, ὅπως συμβαίνει πολλὲς φορὲς, ἡ μὲν γλώσσα νὰ ὀμιλῇ στὴν προσευχή, ἡ δὲ σκέψις νὰ τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ὅταν ἡ Χριστιανὴ γυναίκα εἰσέρχεται στὸ Ναὸ ἡ στὸ προσευχητάριό της προσηλώνεται ἀποκλειστικά στὸ Θεό της. Μιὰ τέτοια ἀπροσίωσις συνιστᾷ τὴν ἀληθινὴ λατρεία ποὺ ζητεῖ ὁ Θεός. «Τοιοῦτους ζητεῖ ὁ πατήρ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν».

3. Στὰ λόγια της: Εἶπαμε ἀλήθεια στὴν πίστι της. Ἀλήθεια στὴ λατρεία της. Ἀλήθεια καὶ στὰ λόγια της. Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα ποὺ ἀγαπᾷ τὸ Σωτῆρα της Χριστὸ σὰν τὴν μοναδικὴ ἀλήθεια στὸν κόσμο ὅλο, δὲν ἐπιτρέπει ποτὲ στὸν ἑαυτὸ της νὰ πῇ τὸ ψέμα. Δὲν εἶναι ψεύτρα αὐτὴ. Τὸ δικό της κραγιὸν εἶναι μοναδικὰ ἓνα καὶ μόνο. Εἶναι ἡ ἀλήθεια. Τὴν ἀλήθεια καλεῖ πάντοτε ἡ Χριστιανὴ γυναίκα. Τὰ λόγια της εἶναι ξεκάθαρα. Εἶναι «Ναὶ» καὶ «Οὐ». Ἔτσι, ὅπως συνιστᾷ ὁ Ἀπ. Ἰάκωβος: «Ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ» (Ἰακ. 5, 12). Εἶναι πιστός, ἀξιόπιστος ὁ λόγος της. Ὅσο δύσκολο εἶναι σὲ μιὰ κοσμικὴ γυναίκα νὰ λείη πάντοτε τὴν ἀλήθεια, τόσο δύσκολο εἶναι στὴ Χριστιανὴ γυναίκα νὰ λείη τὸ ψέμα. Δύσκολο, πολὺ δύσκολο νὰ πῇ αὐτὴ τὸ ψέμα. Γιατὶ τὸ ψέμα τὴ χωρίζει ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ἀληθείας ποὺ εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Νὰ χωριστῇ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ; Νὰ λυπηθῇ τὸν Ἰησοῦ; Καλλίτερα νὰ πεθάνῃ παρὰ νὰ ἀ-

ποκοπή από την αιώνια ἀγάπη της, τὸν γλυκύτατο Ραββὶ της, τὸν Ἰησοῦ. Κάθε δυσκολία πὸν ἀντιμετωπίζει στὴ ζωὴ της τὴν ξεπερνᾷ μὲ τὴ δύναμι τοῦ Κυρίου της. Δὲν αἰσθάνεται αὐτὴ ποτὲ μόνη στὴ ζωὴ της. Πάντοτε βλέπει μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς της νὰ τῆς παραστέκεται ὁ «κηπουρὸς» τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς. Πάντοτε ἀντικρύζει πλάι τῆς τὸν Ἰησοῦ. Σὰν τὸ Δαυὶδ ψάλλει, συχνά: «Προσωρῶμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἔστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ» (Ψαλμ. 15, 8). Ἔτσι, παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου, προχωρεῖ στὴ ζωὴ της, ἀγωνίζεται καὶ νικᾷ κάθε πειρασμὸ ψεύδους. Ἀλλωστε τὸ Εὐαγγέλιον, ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, ἀποτελεῖ γι' αὐτὴν τὸν καταστατικὸ της χάριτι, ὁ ὁποῖος ρυθμίζει ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς της καὶ στὰ λόγια καὶ στὰ ἔργα. Ὅτι παραγγέλλει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι νόμος ἀπαράβατος γι' αὐτὴν. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ παραγγέλλει: «Διὸ ἀποθήμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε τὴν ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ» ὅτι ἔσμεν ἀλλήλων μέλη» (Ἐφεσ. 5, 25).

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι τὸ φῶς μέσα στὸ σκοτάδι. Εἶναι ἡ ἀλήθεια μέσα στὸ ψέμα. Εἶναι ἡ ὁμορφιὰ μέσα στὴν ἀσχήμια.

4. Στὴ ζωὴ της: Τὴν ἀλήθεια, στὴ Χριστιανὴ γυναῖκα, τὴν βλέπουμε καὶ στὴ ζωὴ της. Ἡ ἀληθινὴ της πίστις, ἡ ἀληθινὴ της λατρεία καὶ ἡ ἀλήθεια μέσα στὰ λόγια της, ἔχουν ἀνάλογη συνέπεια καὶ μέσα στὴ ζωὴ της. Ἡ ζωὴ της εἶναι ἀνάλογη μὲ τὸ πιστεῦσθαι της. Εἶναι ζωὴ ἀληθινὴ καὶ ὄχι ψεύτικη. Ἐμπνέεται καὶ στὴ ζωὴ της ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν θεὸν της Διδάσκαλο, ὁ ὁποῖος εἶπε: «Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;» (Ἰωάν. 4, 46). Ὁ Ἰησοῦς σὰν Διδάσκαλος τῆς ἀληθείας ἦταν καὶ ἅγιος. Ἀλήθεια καὶ ἀγῶνις στὸ Χριστὸ εἶναι ἀρρηκτικῶς συνδεδεμένα. Ἐνας πὸν διδάσκει τὴν ἀλήθεια πρέπει νὰ ζῇ καὶ τὴν ἀλήθεια. Καὶ ὁ Κύριος τὸ ζῶσθε αὐτό. Ἡ ἀναμαρτησία τοῦ Κυρίου ἦταν ἀπόλυτη καὶ ἡ ἀγιότης του τέλεια. «Ἄμαρτιαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὗρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. 2, 22).

Σὲ ἄλλο σημεῖο εἶπε ὁ Κύριος: «Γινώσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωάν. 8, 32). Ἡ ἀλήθεια παράγει πλήρη ἐλευθερίαν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Μία ψυχὴ πὸν γνωρίζει τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ,

ἡ ψυχὴ αὐτὴ θὰ ἀπολαύσῃ καὶ τὴν ἠθικὴ ἐλευθερίαν. Ἡ ἀλήθεια μᾶς φωτίζει τὸ μυαλὸ καὶ κατανοοῦμε τὴν ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία μᾶς ὁδηγεῖ στὸν ὀλεθρὸ καὶ τὴν καταστροφή. Μὲ τὴν θεία ἀλήθεια διαλέγουμε καὶ προτιμοῦμε κάθε τι, τὸ ὅποῖον φέρει χάρα καὶ συντελεῖ στὴν πνευματικὴ μας προκοπή. Ἄν ὁ κόσμος ὅλος γνωρίζε τὴν ἀλήθεια τότε θὰ εἶχαμε μιὰ κοινωνία ἀγγέλων. Ἡ ἀλήθεια ὁδηγεῖ στὴν ἀρετὴ, στὴν ἀγιότητα.

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα πὸν ζῇ στὴν ἀλήθεια, κατανοεῖ τὰ ἀληθῆ καὶ ἄξια ἀγαθὰ καὶ δὲν παρασύρεται ποτὲ ἀπὸ τὰ μάταια, τὰ ψεύτικα καὶ τὰ ἀπατηλά. Ἀποφεύγει αὐτὴ τὶς ψεύτικες καὶ φευγαλέες ἡδονὲς τῆς ζωῆς καὶ ἐπιδιώκει μόνο τὰ ἀληθῆ, τὰ μόνιμα καὶ τὰ αἰώνια.

Ἡ ἀλήθεια λάμπει σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς Χριστιανῆς γυναίκας. Πουθενὰ δὲν παρατηρεῖται ἡ νοθεύα καὶ ἡ ἀπάτη. Πουθενὰ δὲν ὑπάρχει ἡ ἀδικία. Σὲ καμμιὰ της ἐνέργεια. Τείνει νὰ φθάσῃ στὸ ὕψος τῆς ἀγιότητος τοῦ Κυρίου της, ὁ ὁποῖος ἦταν «πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας».

Ἡ Χριστιανὴ, λοιπόν, γυναῖκα, σὰν μαθήτρια τοῦ Ἰησοῦ πὸν κήρυξε στὸν κόσμον τὴν ἀλήθεια «περιπατεῖ» (Β' Ἰωάν. 4) πάντοτε ἐν «ἀληθείᾳ». Ἡ ζωὴ της δὲν εἶναι ψεύτικη, ἀλλὰ ἀληθινὴ. Εἶναι ἡ ζωὴ της, ὅπως τὴν θέλει ὁ Διδάσκαλος τῆς ἀληθείας, ὁ Χριστός.

5. Ἡ ἐχεμύθεια: Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα λέει καὶ ζῇ τὴν ἀλήθεια. Ἀλλὰ δὲν παύει ὅμως νὰ τὴν διακρίνει καὶ ἡ ἐχεμύθεια. Ὅπως ἡ ἀλήθεια, ἔτσι καὶ ἡ ἐχεμύθεια εἶναι καθήκον καὶ ἠθικὸ προσόν. Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι καὶ ἐχεμύθως ψυχὴ.

Ἐχεμύθεια εἶναι τὸ νὰ κρατῇ ἡ γυναῖκα ἕνα μυστικόν, τὸ ὁποῖο τῆς ἔχει ἐμπιστευθῇ κάποια ψυχὴ γιὰ ἕνα σοβαρὸ λόγο, εἴτε τὸ μυστικὸ αὐτὸ εἶναι μιὰ εἰδησις, εἴτε μιὰ γνώσις. Καὶ ἡ Π. Διαθήκη, ἀλλὰ καὶ ἡ Καινὴ κάνουν λόγο γιὰ τὴν ἀρετὴ τῆς ἐχεμυθείας σὲ πολλὰ χωρία.

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη διαβάσουμε: «Ὁ φειδόμενος χειλέων νοήμων ἔσθ» (Παροιμ. 10, 19). Ὅποιος προσέχει τὰ χεῖλη του τί θὰ ποῦν εἶναι συνετὸς καὶ μυαλωμένος. «Οἱ κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρπὸς αὐτῆς» (Παροιμ. 18, 21). Ὅσοι συγκρατοῦν τὴ γλῶσσα τους, θὰ γευθοῦν τοὺς γλυκεῖς

Αὐτοσυστάσεις

Η ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

“Όταν ένα πνευματικό έργο είναι έκ Θεού, κι’ αν ακόμη διώκεται, κανείς δέν μπορεί νά τὸ σταματήσει, οὔτε νά τὸ ἐξουθενώσει. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦταν πλούσια. Τὸ ἔδειχναν οἱ ἀναγεννημένες

καρπούς της. «Καὶ τοῖς λόγοις σου ποίησον ζυγὸν καὶ σταθμόν, καὶ τῷ στόματί σου ποιήσον θύραν καὶ μοχλόν» (Σοφ. Σειρ. 28, 25). Ζύγισε καλὰ τὰ λόγια σου καὶ βάλε στὸ στόμα σου θύρα καὶ σύρτη. «Θεοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖρά μου» (Ψαλμ. 140, 3). Βάλε, Κύριε, φρουρά στὸ στόμα μου, ὥστε νὰ ἐλέγχη καὶ νὰ μὴ ἀφήνῃ νὰ βγαίνουν ὅλα τὰ λόγια μου.

Στὴν Καινὴ Διαθήκη, μὲ ὅσα γράφει ὁ Ἀδελφόςθεος γιὰ τὴ γλώσσα στὸ δεύτερο κεφάλαιο τῆς ἐπιστολῆς του, τονίζεται καὶ ἡ ἀρετὴ τῆς ἐχεμυθείας. Γράφει ἐκεῖ ὁ Ἀποστολος: «...εἰ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα...» (Ἰακ. 2, 2-14).

Κάποιος εἶπε πὼς «τὸ μεγαλύτερο μαρτύριο γιὰ τὴ γυναῖκα εἶναι νὰ κρατήσῃ ἕνα μυστικό». Ἀλλὰ ὅσο μεγάλο μαρτύριο καὶ ἂν εἶναι, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα τὸ ξεπερνᾷ μὲ τὴ δύναμι τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ παραμένει ἐχέμυθος χωρὶς καμμιά δυσκολία. Ὁ Ἰσοκράτης συνιστοῦσε κάποτε στὸ Δημόνικο τὸ ἔξης: «Φύλαττε τὸ ταμεῖον τῶν μυστικῶν μὲ περισσοτέραν φροντίδα ἀπὸ ἐκείνην ποὺ φυλάττεις τὸ ταμεῖον τῶν χρημάτων σου». Αὐτὸ ἀκριβῶς κάνει καὶ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Φυλάττει τὰ μυστικά της περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι φυλάττει τὰ λεφτά της.

Γυναῖκες καὶ Νέες,

Μὴ ξεχάσετε ποτὲ τὸ κραγιὸν τῆς ἀληθείας. Ἀληθινὴ ἄς εἶναι ἡ πίστις σας. Ἀληθινὴ ἡ λατρεία στὸ Θεό σας. Ἀληθινὰ τὰ λόγια σας. Ἀληθινὴ ἡ ζωὴ σας. Ἔτσι, ὅπως τὰ διαβάσατε, χωρὶς ποτὲ νὰ ξεχάσετε καὶ τὴν ἀρετὴ τῆς ἐχεμυθείας. Τότε μόνον θὰ εἰσθε καλὲς καὶ ὥραιες στὸ Χριστὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους τοῦ Χριστοῦ.

Β.Α.Ψ.

ψυχές, ποὺ ἀγρεύθηκαν γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ψυχές αὐτὲς ἐνοιωθάν τὴν ἀδήριτη ἀνάγκη, νὰ τρέφονται μὲ τὸ οὐράνιο μάννα, τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ἱερὰ μυστήρια. Ἀποτέλεσαν μιὰ ζωντανή κατ’ οἶκον ἔκκλησία μέσα στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὸ τὸ ζύπνημα τῶν συνειδήσεων, ποὺ ἦταν προῖον ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἐνῶ ἦταν ὑποχρέωσης καθ’ αὐτὸ τῶν ἐπισήμων ταγῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀντὶ νὰ συγκινήσῃ τοὺς ποιμένας, τοὺς ἀφῆσε ἀδιάφορους στὴν ἀρχὴ ἐνῶ, διὰ τὴν ἀνδρώθηκε καὶ ἔκανε αἰσθητὴ τὴν παρουσία του, συνάντησε τὴν ἀντίδρασι ἀκόμη καὶ τὸ διωγμὸ, ὅπως θὰ δοῦμε στὴ συνέχεια τῶν αὐτοσυστάσεών μας.

Μπροστὰ σ’ αὐτὴ τὴν ἀδικαιολόγητη στάσι τῆς ἐπισήμου ἔκκλησιαστικῆς ἡγεσίας οἱ θεοφιλεῖς ψυχές μόνον νὰ σταματήσουν καὶ νὰ διαλυθοῦν δὲν σκέφθηκαν. Ἀποφάσισαν νὰ συνεχίσουν καὶ νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Νόμου. Ἔτσι ἡ Ἀδελφότης πῆρε νομικὴ ὑπόστασι μὲ ἐγκεκριμένο ἀπ’ τὸ Πρωτοδικεῖο Καταστατικό, μέσα στὸ δεύτερο ἔξάμηνο τοῦ 1928 καὶ μὲ τὴν γραφικὴ καὶ πολὺ πετυχημένη, ἐπωνυμία: Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἀδελφότης «Ἀποστολικὴ Διακονία». (Τότε δὲν εἶχε ἀκόμη ἰδρυθῇ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).

Σκοπὸς τῆς Ἀδελφότητος, σύμφωνα μὲ τὸ Καταστατικό της ἐκεῖνο, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλου μετὰ ἀπὸ τροποποιήσεις δευτερευούσης σημασίας ἦταν: α) ἡ δωρεὰν κατὰ Χριστὸν μόρφωσις τῶν ἀποτελούντων τὴν Ἀδελφότητα μελῶν καὶ ἄλλων Χριστιανῶν καὶ β) ἡ ἄσκησης φιλανθρωπίας.

Στὴ συνέχεια τὸ Καταστατικὸ περιλαμβάνει τοὺς λόγους καὶ τὰ αἷτια ποὺ ἐπέβαλαν τὴν ἰδρυσί της. Εἶναι:

1) Ἡ ἀξιοδάκρυτος θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς κοινωνίας χωροῦσης ἤδη γοργῶς πρὸς τὴν ἀθρησκείαν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐκ-

μηδένισιν καὶ ἀποσύνθεσιν.

2) Ἡ θλιβερά πνευματικὴ κατάσταση τῆς κοινωνίας μας, μαστιζομένης γενικῶς μὲν ἀπ' τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν, εἰδικῶς δὲ ἀπὸ τὴν ἄγνοιαν τῶν στοιχειωδῶν ὀρθοδόξων δογματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν, οἷαι φερ' εἰπεῖν ἡ γνῶσις τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἐνεργὸς καὶ πεφωτισμένη συμμετοχὴ εἰς αὐτὸ διὰ κατ' ἐπίγνωσιν χρήσεως τῶν μυστηριακῶν τελετῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωσις, ἣν ὑπέχει πᾶς ὀρθόδοξος πεφωτισμένος νὰ ἐπεκτείνει τὴν γνῶσιν αὐτὴν εἰς τοὺς ὁμοδόξους του, συνιστῶν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπαραίτητον ἀνάγκην νὰ ἐπιστρέφῃ κατὰ καιροῦς τὸ βιοπαλαῖον ἔθρονον εἰς ἐαυτοὺς καὶ νὰ ζητῇ ἐν τῇ θρησκείᾳ παρηγορίαν καὶ τόνωσιν τῆς ψυχῆς του. Καί

3) Ὁ ἐπικρατῶν ὕλισμος ἐν τῇ κοινωνίᾳ μας, ὕλισμος ἐκδηλούμενος ὑπὸ δύο κυρίως μορφάς, τὴν τῆς πλεονεξίας - χρηματολατρίας καὶ τὴν τοῦ ἡδονισμοῦ, ἐξ οὗ μύρια σκάνδαλα καὶ ἀνοσιουργήματα ἐπισυμβαίνουν ἐν τῇ κοινωνίᾳ μας.

Εἶναι εὐκόλο νὰ βγάλῃ ἕνας καλόπιστος κριτὴς τὰ συμπεράσματά του. Οἱ ὕγιεις χριστιανικὲς συνειδήσεις τῶν μελῶν ἐκείνων τῆς Ἐκκλησίας μας, δὲν ἦταν δυνατόν νὰ ἀνεχθοῦν πλέον τὴν καταρράκωσι κάθε ἐννοίας τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοὺς ἦταν ὁ πᾶς πολιτισμένος καὶ νόμιμος τρόπος νὰ διαδηλώσουν τὸν πόθο τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἔργο τους νὰ ἐκφράσουν τὴν διαμαρτυρίαν τους ἐναντίον παντὸς ὑπευθύνου.

Τὸ ζωντανὸ αὐτὸ κομμάτι τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ δημιουργήθηκε προβληματίσε πραγματικὰ τοὺς ὑπευθύνους. Τίς περισσότερες ὅμως φορὲς ὅχι θετικά, ἀλλὰ ἀρνητικά. Οἱ πᾶς πολλοὶ εἴτε ἀνέχθησαν εἴτε ἀποδοκίμασαν τὴν ὑπαρξὶ αὐτῶν τῶν ἀνιδιοτελῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ζοῦσαν ὅχι ἀπὸ τὸ Χριστό, ὅπως οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ γιὰ τὸ Χριστό, ὅπως τὰ ζωντανὰ μέλη μιᾶς ζωντανῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ σύμπηξις Ἀδελφοτήτων, ὅπως ἡ δική μας, ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς βοήθησε στὴν παραγωγὴ στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑγιῶν κοινωνικῶν δυνάμεων. Ἄν

σήμερα ὑπάρκῃ ἕνας σεβαστὸς ἀριθμὸς ἀνθρώπων, ποὺ ἐργάζονται μὲ πόθο νὰ δοῦν μιὰν ἀναγεννημένην Ἐκκλησίαν, αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ἀδιάκοπὴ προσπάθεια τῶν γνησίων αὐτῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας.

Παρ' ὅλη τὴν ἀπογοητευτικὴ τῆς ἐμφάνισις ἔχει ἡ Ἐκκλησία σήμερα κληρικὸς ὅλων τῶν βαθμῶν, μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς, ποὺ ἀγωνιοῦν γιὰ τίς ὑποθέσεις τῆς καὶ δημιουργοῦν πνευματικὸ ἔργο, μὲ τὸ ὁποῖο σώζονται ψυχὲς μὲ συγκινητικὰς ὁμολογίας τῶν ἐνδιαφερομένων. Οἱ περισσότεροι προέρχονται ἀπ' τὴν ἰδιωτικὴ αὐτὴ σχολὴ παραγωγῆς στελεχῶν.

Καὶ διερωτᾶται κανεὶς, γιὰ τί τόσο μένος ἐναντίον τῶν Ἀδελφοτήτων; Τί κακὸ ἔκαναν στὴν Ἐκκλησίαν καὶ γιὰ τί τοὺς ἀποδίδεται ὁ τίτλος τοῦ ἐξωεκκλησιαστικοῦ; Μήπως Ἐκκλησία θεωρεῖται μόνο τὸ ἱερατεῖο, ὅπως πιστεύουν καὶ διακηρύσσουν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ; Ἄν οἱ ἐχθροὶ θέλουν νὰ σταματήσουν τὴν δραστηριότητα τῶν Ἀδελφοτήτων, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ἀναλάβουν αὐτοὶ τὸ ἔργο τους. Ἄν κατορθώσουν νὰ ἀναμορφώσουν τὴν Ἐκκλησίαν, ἂν κηρύξουν τὴν δωρεὰν θρησκείαν, ἂν ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἰδιοτέλεια καὶ τὴν φιλοδοξίαν ποὺ ὑποθάλλει τὸ καθεστῶς τῆς «Νόμιμ κρατούσης πολιτείας», ἂν δημιουργήσουν ἐλεύθερη καὶ ζωντανὴ Ἐκκλησίαν, τότε μόνες τους οἱ Ἀδελφότητες θὰ διαλυθοῦν καὶ θὰ παραδώσουν τὴν σκυτάλη στοὺς φυσικοὺς φορεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας καὶ θὰ συνεχίσουν ἐν συνεργασίᾳ μὲ αὐτοὺς τὸ θεάρεστο ἔργο τους.

Ἱστορικὴ ἦταν αὐτὴ ἡ στιγμή, ποὺ ἤρθε σὲ φῶς ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἀδελφότης «Ἀποστολικὴ Διακονία», γιὰτί, ὅπως θὰ δεῖξῃ στὴν ἐπὶ μιᾷ αἰῶνα ζωὴ τῆς, θὰ ἔκῃ νὰ ἐπιδείξῃ ἕνα ἀξίολογο ἔργο, ποὺ θὰ δικαιώσῃ στὴν ἐντέλεια τὴν ὑπαρξί τῆς. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ σὲ ἐπόμενα φύλλα τοῦ περιοδικοῦ μας.

Παρακαλοῦμε καὶ πάλι ὅλους ἐκείνους ποὺ γνώρισαν καὶ ἔζησαν καὶ συνετέλεσαν στὴν δημιουργίαν τῆς ἱστορίας τῆς Ἀδελφότητός μας νὰ μᾶς στείλουν τὴ γνώμη τους, τίς ἐμπειρίες καὶ τὴ συμμετοχὴ τους στὸ ἔργο τῆς, γιὰ νὰ διαφωτίσουν τυχὸν σκοτεινὰ ἢ ἀγνοούμενα γεγονότα. Περιμένουμε.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὰ μέσα ἐνημερώσεως

Ἐπισημαίνονται αἱ ἀκραῖαι θέσεις τῶν μέσων ἐνημερώσεως πρὸς τὰς ὁποίας συχνὰ ἐκτείνονται. Οὐδεὶς ἀντίλογος ὅτι πρωταρχικὴ ἀποστολὴ τῶν εἶναι ἡ παροχὴ πληροφοριῶν περὶ τοῦ ἔργου τῶν ὑπευθύνων παραγόντων πρὸς τὰς λαϊκὰς μάζας. Περιγραφὴ ἐπιτυχιῶν καὶ ἀποτυχιῶν, ἀνακοινώσεις περὶ τῶν μὴ ἱκανοποιηθεῖσων λαϊκῶν ἀναγκῶν, κατατοπίσεις περὶ τῆς κακοηθείας καὶ τῆς διαφθορᾶς αἱ ὁποῖαι πολλὰκις συνιστοῦν καταχρήσεις διὰ κερδοσκοπικὰς ἐπιδιώξεις ἢ συναισθημάτων φιλαρχίας, πρέπει νὰ βλέπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Συμβαίνει πολλάκις νὰ συγκαλύπτονται αὐτοῦ τοῦ εἶδους γεγονότα καὶ νὰ περιγράφονται λεπτομερῶς ἄλλα γεγονότα τὰ ὁποῖα ζημίας προκαλοῦν καὶ ὅχι ὠφέλειαν. Ἡ ἐποχὴ μας πάντως ἔχει ἀνάγκην τῶν μέσων ἐνημερώσεως, διότι θέλει νὰ γνωρίζῃ πῶς πρέπει νὰ κυβερνηθῇ, ἀλλὰ τὰς πληροφορίας τὰς θέλει νὰ προσφέρωνται καλῶς καὶ μὲ σύνεσιν.

Ἡ αὐτοκριτικὴ

Ἡ αὐτοκριτικὴ τοῦ τύπου εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὰς ἡμέρας μας. Πολλοὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦντες τὰς χαλαρὰς θέσεις τοῦ τύπου ἔναντι τῆς συγχρόνου νεότητος, φρονοῦν ὅτι ἡ παραχώρησις τοῦ στίβου τῶν ἰδεολογικῶν ἀγώνων εἰς ἀκραίαν πτέρυγα ἔχει ἐνισχυθῇ ἀπὸ τὰς ἐνθαρρυντικὰς θέσεις σημαντικῆς μερίδος τοῦ τύπου τόσοι διὰ τοῦ ἐπαίνου ἐνεργειῶν τῶν νέων, ὅσων καὶ διὰ τῆς πολεμικῆς κατὰ τῶν προσπαθειῶν τῶν χριστιανικῶν ὁργανώσεων. Δὲν ἀρκεῖ ἡ διαπίστωσις τῆς τραγικότητος

τῆς καταστάσεως. Οὔτε οἱ θρηνοὶ ὠφελοῦν ἂν δὲν εἶναι προῖον αὐτοκριτικῆς καὶ ἐλέγχου τῆς στάσεως ἔναντι αὐτῶν τῶν προβλημάτων. Χρειαζεται νὰ «ἐξυπνήσουμε, ὅσο εἶναι ἀκόμα καιρὸς» νὰ «βγάλουμε ἀπὸ τὴν ναφθαλινὴν τὰ ἐπιχειρήματά μας», διότι διαφορετικὰ «θὰ βρεθοῦμε σὲ πολὺ δυσάρεστες ἐκπλήξεις ἔπειτα ἀπὸ σύντομο χρονικὸ διάστημα». Ἔστω καὶ καθυστερημένα ἡ αὐτοκριτικὴ αὐτὴ θὰ ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς της. Οἱ ὑγιῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν ἄνθρωποι ἀναμένουν ἀπὸ τὸν τύπον νὰ στηλιτεύσῃ τὸ κακὸν μὲ τὴν βεβαίωσιν ὅτι θὰ βοηθήσουν θετικῶς πᾶσαν ἐξυγιαντικὴν προσπάθειαν.

Ἡ δύναμις τῆς πληροφορησεως

Συχνὰ γίνεται λόγος διὰ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ τύπου εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα καὶ τὴν δυνάμιν του εἰς τὴν διαμόρφωσιν καταστάσεων. Αὐτὸ δημιουργεῖ καὶ τὴν μεγάλην ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς παραγόντας τοῦ τύπου νὰ κατέχωνται ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν καὶ νὰ κινῶνται μετὰ προσοχῆς εἰς τὸν χώρον τῆς δραστηριότητός των, ὥστε νὰ προσφέρουν εἰς τὸ ἀναγνώστικόν κοινὸν ὅ,τι εἶναι ὠφέλιμον καὶ ὅ,τι βοηθεῖ εἰς τὴν συναγωγὴν συμπερασμάτων τὰ ὁποῖα καλλιεργοῦν ὑγιὲς φρόνημα. Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ ὕλικου καὶ ὁ τρόπος προσφορᾶς του εἶναι θεμελιακαὶ ἀρχαὶ τοῦ τύπου. Ἡ ἀποψὶς μερικῶν νὰ τὰ λέγουν ὅλα, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνα ποὺ εἶναι περιττά καὶ ἀκατάλληλα, εἶναι ἀκραία. Ἡ πληροφορήσις εἶναι βασικὸν στοιχεῖον. Ὁ μονολογικὸς καὶ δογματικὸς τρόπος εἰς πολλὰς περιπτώσεις συγχέει τὰ πράγματα καὶ προκαλεῖ ἀνησυχίας.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον δοθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-680 Θεσ/νίκη

Διευθυντής Συντάξιος: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἐτησίαν συνδρομὴ: Ἐσωτερικοῦ δοχ. 80 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΤΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

«Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἰούλιος 1976

Ἀριθ. φύλλου 367

«...ΣΩΦΡΟΝΑ ΛΟΓΙΣΜΟΝ ΚΑΡΔΙΑΝ ΝΗΦΟΥΣΑΝ»

Εἰς εὐχὴν τοῦ Ἀποδείκνυον περιέχεται καὶ τὸ ἐξῆς αἶτημα τοῦ προσευχομένου πιστοῦ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν: «Καὶ δώρησαι ἡμῖν, ὁ Θεός, γρήγορον νοῦν, σὺ φ ρ ο ν α λ ο γ ι σ μ ὶ ν, κ α ρ δ ί α ν ν ή φ ο υ σ α ν, ὕπνον ἐλαφρὸν καὶ πάσης σατανικῆς φαντασίας ἀπηλλαγμένον...». Αἶτημα τόσον ἀναγκαῖον διὰ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος κλυδωνίζεται ἀπὸ τὰς ψυχικὰς ἀναστατώσεις καὶ διαταράξεις.

Δὲν παρήλθε πολὺς χρόνος ἀπὸ τὰς ἀποκαλυπτικὰς ἀνακοινώσεις ἐδικῶν ψυχιάτρων εἰς ἐπιστημονικὰ συνέδρια. Εἶναι πρόσφατα πορίσματα ἰατρικῶν συμποσίων. Ὅτι δηλοδὴ αἱ ψυχικαὶ διαταραχαὶ παρουσιάζουν πρῶτον μὲν ποσοστὸν. Εἶναι γεγονός διὰ μετὰ ἀπὸ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον παρατηρήθη μία κλιμάκωσις εἰς τὰς ψυχικὰς παθήσεις μὲ συνεχῆ αὐξήσιν κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν καὶ τὸ παρόν. Πολλοὶ ἀποδίδουν τὴν αὐξήσιν εἰς τὸ γεγονός τῆς μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς συνεχῆς ἐπιτεινομένης ἀγχώδους ζωῆς ἀπὸ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν μέχρι καὶ τὴν γεροντικήν. Πολυψήφιοι εἶναι οἱ ἀριθμοὶ τῶν βασανιζομένων ἀπὸ τὰς ψυχικὰς ταραχάς.

Ὁ παθολογικὸς πειρασμός, ὥπως χαρακτηρίζεται μία μορφή τῶν ψυχοπνευματικῶν ταραχῶν, εἶναι ἡ ἀκατάσχετος ροπὴ τῶν συγχρόνων καὶ ἰδιαίτερα νέων ἀτόμων νὰ ἐπιδιώκουν ἐμπειρίας τὰς ὁποίας ἀπαγορεύει κάθε λογικὴ, συνετὸς καὶ συντηρητικὸς ἄνθρωπος. Εἶναι τόσον ἔντονος ἡ σύγχυσις ἀπὸ τὸν παθολογι-

κὸν πειρασμόν, ὥστε ἄνθρωποι πάσης ἡλικίας, μορφώσεως, τάξεως καὶ φύλου ἀδυνατοῦν νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τοὺς ποικίλους ἐρεθισμοὺς ὁδηγούμενοι εἰς ἀνεξηγήτους ἀκρότητας. Ὁδηγοῦνται εἰς μίαν σκληροκαρδίαν χειροτέρας μορφῆς καὶ ἀπὸ ἐκείνης τῶν εἰδωλολατρῶν. Εἶναι οἱ ἄνθρωποι χωρὶς στόχους καὶ χωρὶς πηδάλιον εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπιγείου πορείας τῶν. Εἶναι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀναζητοῦν τὴν ψυχικὴν τῶν ἡρεμίαν εἰς τὰς ὑλικάς ἀπολαύσεις, καταφεύγοντες δι' ὀλίγην γαλήνην εἰς τὰ ναρκωτικά καὶ εἰς ἄλλης μορφῆς πράξεις.

Πολλοὶ ψυχίατροι ὁμιλοῦν ἀκόμη καὶ διὰ ἓνα τρίδυμον πειρασμόν ἀπὸ τὸν ὁποῖον κυριαρχοῦνται σύγχρονα ἄτομα ἐξωθούμενα εἰς παραλόγους πράξεις. Θέλουν νὰ γνωρίσουν τὴν ζωὴν τῆς φυλακῆς, νὰ γευθοῦν τὴν πείραν τῶν ναρκωτικῶν καὶ νὰ συνευρεθοῦν μὲ ἄτομα τοῦ αὐτοῦ φύλου. Αὐτὰ ἀποκαλύπτουν τὴν σύγχυσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ζῇ χωρὶς Χριστόν καὶ Εὐαγγέλιον, χωρὶς τὸ φῶς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας, χωρὶς τὴν εὐλογίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ χωρὶς τὸν παραδειγματισμόν τῆς ἀληθινῆς ζωῆς τῶν ἁγίων.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τονισθῇ σαφῶς καὶ μὲ εἰλικρίνειαν. Ἄτομον τὸ ὁποῖον δὲν ἀντιδρᾷ εἰς τοὺς πειρασμοὺς τῆς ἐποχῆς μὲ σθένος καὶ ἀποφασιστικότητα ὅπως δὴ ποτε θὰ καταλήξῃ εἰς πνευματικὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀσθένειαν. Σύντομα θὰ παρουσιάσῃ τὰ συμπτώματα τοῦ πνευματικοῦ μαρasmus καὶ θὰ περάσῃ εἰς τὴν βαθμίδα τῆς ψυχοπνευματικῆς ταραχῆς. Θὰ γίνῃ ἓνας ἀνάπηρος πνευματικὰ καὶ ἀ-

δύναμος νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὰς διαβολικὰς παροτρύνσεις καὶ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ περιβάλλοντός του. Ἡ ψυχοπνευματικὴ ταραχὴ ἐπιφέρει καὶ σωματικὰς ἀναπηρίας καὶ ἔτσι τὰ νοσηλευτικὰ ἰδρύματα κατακλύζονται ἀπὸ ἀσθενεῖς.

Ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀγαποῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὀφείλουν νὰ ἐνώσουν τὸν ἰδικὸν τῶν ἀγῶνα μετὰ τὰς προσπάθειάς τῶν ἄλλων δι' ἀντίδρασιν κατὰ τῶν παραλόγων ἀπαιτήσεων τοῦ περιβάλλοντός των. Πρέπει νὰ μάθῃ ὁ κάθε ὑγιὲς πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ἄνθρωπος νὰ ἀντιστέκεται εἰς τὸν πειρασμὸν μετὰ πείσμα. Εἶναι τὸ θεραπευτικὸν μέσον τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ εἰς τὴν ψυχικὴν γαλήνην. Κάθε ἀντίδρασις ἢ ἄρνησις εἰς τὰς παραλόγους ἀξιώσεις τῆς ἐποχῆς εἶναι ἀφετηρία πνευματικῆς δράσεως. Εἶναι πορεία μετὰ συγκεκριμένους στόχους. Ἀποκιτῶ ὁ πιστὸς πεποίτησιν ὅτι ἀγωνίζεται κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ ὅτι ἀπαγκιστρώνεται ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων.

Ἀπογοιευόμεθα πολλάκις ἀπὸ τὰς σαδιστικὰς ἀπαιτήσεις τῶν νέων τῶν ἡμερῶν μας. Καὶ εἶναι πολλὰ καὶ ἀπαιτητικὰ αἱ σαδιστικαὶ τῶν τάσεις. Ἐχουν ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἀνεκτικότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀντοχῆς. Ἀναζητοῦνται τὰ αἷτια καὶ ἐντοπίζονται εἰς τὸ ὅτι τὸ οἰκογενειακὸν περιβάλλον ἔχασε τὴν ἀπλότητα καὶ φυσικότητα καὶ ἐγίνε πνευματικὸν καὶ στρυφνὸν πρὸς τὸ ὁποῖον ἀντιδρῶν οἱ νέοι ἀναζητοῦντες τρόπον τινὰ διέξοδον. Καὶ εἰς τὸ ὅτι οἱ πολλοὶ ἐρεθισμοὶ καὶ ἡ ἀφθονία τῆς ζωῆς καὶ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν τῆς δὲν ἐπενεργοῦν ὡς καταπραϋντικοὶ φυσιολογικὰ νόμοι ἐπάνω εἰς τοὺς νέους, οἱ ὁποῖοι ἀντεπιτίθενται μετὰ σαρκασμὸν πρὸς ὅ,τι ἄφθονα τοὺς προσφέρει. Ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς παρατηρεῖται ἔξαρσις τῶν σαδιστικῶν τάσεων τῶν νέων κυρίως εἰς βιομηχανικὰς περιοχὰς καὶ ὅτι πολλοὶ νέοι ἐκτονῶνουν τὸν σαδισμὸν των εἰς τὸ οἰκογενειακὸν τῶν περιβάλλον, δηλαδὴ εἰς κάθε ἔμφυχον εἰς τὸ ὁποῖον δύνανται νὰ διοχετεύσουν φυσικὸν πόνον. Εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῇ τὸ πόσον ἐπιβάλλεται νὰ προσέξουν τὰς τάσεις αὐτὰς τῶν νέων ὅλοι οἱ φορεῖς ἐξουσίας, δηλαδὴ γονεῖς, διδάσκαλοι, κοινωνικοὶ παράγοντες, κρατικοὶ λειτουργοί,

κυβερνητικοὶ παράγοντες κ.λ.π. καὶ νὰ δράσουν ἀποτελεσματικὰ διὰ τὸν περιορισμὸν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν νέων ἀπὸ τὰς ὀλεθρίας ἐπιδράσεις τῆς σύγχρονου ζωῆς. Καὶ δὲν προλαμβάνονται μόνο οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ μεγαλύτερας ἡλικίας. Διότι καὶ αὐτοὶ ἔχουν ἀνάγκην βοηθείας καὶ καθοδηγήσεως. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ δράσουν διὰ νὰ σώσουν τοὺς ἀδελφούς των. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἔχουν ἐχθροὺς διὰ νὰ συντρίψουν, ἀλλ' ἀθανάτους ψυχὰς διὰ νὰ κερδίσουν. Δὲν ἔχουν ἀντιλήψεις νὰ ἐπιβάλουν, ἀλλὰ ἀρχάς, ἰδέας καὶ σωτηρίους ἀληθείας νὰ παρουσιάσουν διὰ νὰ σώσουν. Διὰ τὰς ἰδέας αὐτὰς ἐδέχθησαν καὶ δέχονται καρτερικώτατα τὸν μαρτυρικὸν θάνατον καὶ ἀγωνίζονται διὰ τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς ἰδέας καὶ πίστεως.

Εἰς τροπᾶριον τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος τονίζονται τὰ αἷτια τῆς ταραχῆς καὶ τοῦ κλυδωνισμοῦ.

«Τῶν παθῶν μου τὸν τάραχον... καὶ τὸν κλυδῶνα κατεύνασον τῶν ἐμῶν παισμάτων». Εἶναι τὰ πάθη καὶ τὰ πταίσματα. Αὐτὰ δημιουργοῦν τὰς ψυχικὰς ἀναστατώσεις. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἐπιζητῇ ὁ πιστὸς σῶφρονα λογισμὸν καὶ καρδίαν νηφάλιον. Ἔτσι θὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα καὶ τὰ σφάλματά του νὰ ἐπανορθῶνῃ καὶ τὸν ἐνάρτεον βίον νὰ ἐπιδιώκῃ.

Ἀρρωστοὶ καὶ κουρασμένοι οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ βάρος τῶν παθῶν καὶ τῶν ἀδυναμιῶν καὶ μετὰ παραγμένην τὴν συνειδήσιν ἀπὸ τὰς παρεκτροπὰς βαδίζουν τὸν δρόμον τῆς ζωῆς. Ἐχουν ἀνάγκην ἀπὸ ψυχικὴν γαλήνην. Ἐπιβάλλεται καὶ σῶφρων λογισμὸς καὶ καρδία νήφουσα. Εἶναι τὰ «ἀνταλλακτικὰ» τῆς χιλιοκομματιασμένης καὶ τραυματισμένης καρδίας καὶ συνειδήσεως. Χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος ἓνα στήριγμα πνευματικόν, ἓνα τὸνωτικὸν ψυχικόν, μίαν ἀνανέωσιν σκέψεων, ἰδεῶν καὶ κατευθύνσεων ὁρθῶς προσανατολισμοῦ. Πόνοι, θλίψεις, ἀδυναμία τραυματίζουν ψυχικὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὰς πρώτας βοηθείας. Ἡ Ἐκκλησία μετὰ τὰ μυστήρια καὶ μετὰ τὴν καταπραϋντικὴν τῆς διδασκαλίαν προσφέρει κάθε δυνατὴν θεραπείαν. Πρὸς αὐτὴν ὀφείλουν οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι νὰ τρέξουν.

Μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν γιγαντίζεται

Ἀντιαίρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΚΘ' 3. Ἡ ἁγία Τριάς στὶς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολές

ΕΡ.: Κάπου καθηγητά, ὅπως μᾶς εἶπατε, περμένουμε νὰ μᾶς μιλήσετε σήμερα γιὰ μιὰ ἀκόμη μαρτυρία ἀπὸ τὴ δευτέρευα πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή. Τονίζετε μάλιστα ὅτι αὐτὴ εἶνε πολὺ σπουδαία.

ΑΠ.: Εἶνε πράγματι πολὺ σπουδαία ἡ μαρτυρία ποὺ θὰ σᾶς παρουσιάσω σήμερα. Βρίσκεται ἐντελὲς στὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ τὴ σφραγίδα καὶ τὴν ὑπογραφή τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ὁ Παῦλος συνήθιζε τὶς τελευταῖες προτάσεις τῶν ἐπιστολῶν του, ποὺ ἦταν εὐχές καὶ χαιρετισμοί, νὰ τὶς γράφει μὲ τὸ ἴδιο του τὸ

~~~~~

ἢ ἐλπίς διὰ τὴν μέλλουσαν χαράν, ἐνισχύεται ἡ ἀγάπη διὰ ἀγῶνας, φυγαδεύονται αἱ ἀμφιβολίαι, ἐξαφανίζονται αἱ ψυχικαὶ παρακαὶ καὶ πίσω ἀπὸ τοὺς καθημερινοὺς στεναγμοὺς καὶ τὴν πίκρα τῆς ζωῆς καὶ πίσω ἀπὸ τὴν κακίαν καὶ τὴν μοχθηρίαν ὑπάρχει ἡ διάθεσις διὰ ψυχικὴν ἰσορροπίαν, λογικὴν οὐφροσύνην καὶ ψυχικὴν νηφαλιότητα.

Ἡ ἁρμονία τῆς ζωῆς ἀπαιτεῖ ψυχικὴν ἡρεμίαν. Αὐτὴ εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸν λυτρωτικὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ εὐρίσκει ὁ ἀναστατωμένος ἄνθρωπος τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐλπίδα, ποὺ δυναμίζουν καὶ ἀνασταίνουν. Σκέψις, ἡ ὁποία κουράζεται ἀπὸ τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, εὐρίσκει εἰς τὸν Χριστὸν τὴν ἀνάπαυσίν της. Θάρρος, τὸ ὁποῖο συντρίβεται ἀπὸ τὰς ἀπιστίας καὶ τὰς ἀναξιοτήτας, κοντὰ εἰς τὸν Χριστὸν εὐρίσκει τὴν δυναμικότητά του. Αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἀμαυρῶνονται ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὸς ἀδυναρίας, ἀπὸ τὸν Χριστὸν ἐξαγνίζονται καὶ ἐξυψώνονται. Αὐτὸ τὸ αἶτημα εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὸν σίγχιρονον ἄνθρωπον νὰ προβάλλεται εἰς κάθε βῆμα τῆς ζωῆς του, ὁ οὐφρων λογισμὸς καὶ ἡ νήφουσα καρδιά.

Δ.Β.Χ.

χέρι καὶ ἦταν αὐτὸ ἓνα εἶδος ὑπογραφῆς, ποὺ συνηθίζονταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἀντὶ νὰ γράφῃ στὸ τέλος ὁ ἐπιστολογράφος τὸ ὄνομα του, ἔγραφε λίγες γραμμὲς μὲ τὸ γραφικὸν του χαρακτῆρα. Τὸ ἄλλο κείμενο τὸ ὑπαγόρευε καὶ τὸ ἔγραφαν. Ἡ Β' λοιπὸν πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ κλείνει μὲ μιὰ πολὺ πλούσια καὶ ἀποκαλυπτικὴ εὐχή. Σᾶς τὴν διαβάσω «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν» (Β' Κο 13, 13). Μᾶς εἶνε γνωστὴ, γιὰ τὴν ἀκούμε συχνὰ στὴ θεία λειτουργία.

ΕΡ.: Ἀλλά, κ. καθηγητά, στὴ θεία λειτουργία ἀκούμε τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐνῶ στὸ κείμενο ποὺ μᾶς διαβάσατε ἔχει μόνο τοῦ Θεοῦ.

ΑΠ.: Πολὺ σωστὴ ἡ παρατήρησί σας. Τὸ «καὶ Πατρὸς» προστίθεται στὴ θεία λειτουργία σὰν ἐπεξήγησι. Στὴν Κ. Διαθήκῃ τὶς περισσότερες φορὲς ὁ Πατὴρ ὀνομάζεται Θεὸς καὶ ὁ Υἱὸς Κύριος. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ὁ Υἱὸς δὲν εἶνε Θεός. Ἰσα - ἴσα τὸ ὄνομα Κύριος, ποὺ εἶνε μετὰ ῥασι τοῦ ἐβραϊκοῦ Γιαχβὲ εἶνε ἰσχυρότερο τοῦ ὀνόματος Θεὸς καὶ ὡς ἀπλὴ ἔκφρασι καὶ κατὰ τὴν ἁγία Γραφή. Στὴν πραγματικότητα καὶ τὸ ἐβραϊκὸ Γιαχβὲ σημαίνει ἰσχυρός καὶ τὸ Θεὸς σημαίνει ἰσχυρός, ἄρα δὲν ὑπάρχει διαφορὰ. Ἐπίθετο ἦταν τὸ «θεός» καὶ ἔγινε οὐσιαστικὸ, ρηματικὸς τύπος ἦταν τὸ «Γιαχβὲ», ὁ ὢν, δηλ. μετοχή, σχεδὸν ἐπίθετο, ποὺ σημαίνει ὁ Κύριος, ὁ ἀληθινός, ὁ πραγματικὸς ἰσχυρὸς, καὶ ἔγινε ὄνομα. Πάρα πολλὰ ἀπὸ τὰ ὀνόματά μας εἶνε ἐπίθετα, ἀλλ' ἔγιναν οὐσιαστικὰ καὶ γράφονται μὲ κεφαλαῖο, γιὰ νὰ διακρίνονται. Ἔτσι καὶ τὸ θεὸς ποὺ γράφουμε μὲ μικρὸ θ καὶ εἶνε ἐπίθετο. Ἐγινε ὅμως γιὰ τὸν ἓνα καὶ ἀληθινὸ Θεὸ ὄνομα καὶ τὸ γράφουμε μὲ κεφαλαῖο Θ «Θεὸς ἰσχυρός».

ΕΡ.: Τὸ Θεὸς χρησιμοποιεῖται ἰδιαίτερος γιὰ τὸν Πατέρα; Δὲν χρειάζεται ὅμως νὰ ποῦμε τίποτε περισσότερο γι' αὐτὴ τὴ διάκρισι;

ΑΠ.: Ναι γιὰ νὰ περιορισθοῦμε στὸ κείμενό μας. Κάνει ἐντύπωσι καὶ στοὺς παλαι-

ους διδασκάλους αλλά και στους νεωτέρους, ότι στο χωρίο που εξετάσαμε την προηγούμενη φορά από την Α' προς Κορινθίους αναφέρει ο Παύλος πρώτο το Πνεῦμα, δεύτερο τὸν Ἰησοῦ Χριστό και τρίτο τὸν Πατέρα. Στο χωρίο που εξετάζουμε αναφέρεται πρώτα ὁ Ἰησοῦς Χριστός, δεύτερος ὁ Θεός και τρίτο το Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. Πολλές φορές παρατηρούμε νὰ ἐναλλάσσεται ἡ τάξι τῶν προσώπων τῆς ἁγίας Τριάδος στὰ διάφορα χωρία τῆς Γραφῆς. Καί στο χωρίο αὐτό ὁ Παῦλος μιλάει γιά τρία πράγματα, τὴ χάρι, τὴν ἀγάπη και τὴν κοινωνία. Καί τὰ τρία σημαίνουν οὐσιαστικά τὸ ἴδιο πράγμα ὅπως σημαίνουν τὸ ἴδιο και τὰ χαρίσματα, οἱ διακονίες και τὰ ἐνεργήματα στὴν Α' πρὸς Κορινθίους.

Ξεχωρίζονται ὁμως και συσχετίζεται τὸ καθένα μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῆς ἁγίας Τριάδος, ὅπως τὸ γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ μας. Ἐτσι ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τονίζεται ὅτι εἶνε τρία διάφορα πρόσωπα, πὺ τὸ καθένα ἐνεργεῖ σὰν ἰδιαίτερη ὑπαρξί, ἀποτελεῖ ἰδιαίτερο ἐγώ, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος κηρύττεται ὅτι ἓνας εἶνε ὁ Θεός, γιατί στὴν πραγματικότητα τὰ τρία πρόσωπα ἔχουν μία οὐσία, εἶνε ἓνας Θεός. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος παρατηρεῖ ὅτι ἄλλου (Ῥω 12, 1) ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος μιλάει γιά οἰκτιροὺς τοῦ Θεοῦ και (Ῥω 15, 30) γιά ἀγάπη τοῦ Πνεύματος. Ἐνῶ οἱ οἰκτιροὶ εἶνε τοῦ Υἱοῦ και ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρός. Καί ἐνῶ ἐδῶ ἡ κοινωνία συσχετίζεται μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἄλλου συνδέεται μὲ τὸν Υἱὸν «εἰς κοινωνίαν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ» (Α' Κο 1, 9), ἡ δὲ χάρι ἐδῶ μὲ τὸν Υἱὸ και ἄλλου μὲ τὸν Πατέρα και ἄλλου τὰ πάντα ἀγάπη, χάρι, κοινωνία, χαρίσματα, διακονίες, ἐνεργήματα μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα «πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν και τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἴδια ἐκάστῳ καθὼς δοῦλεται» (Α' Κο 12, 11). Καί τὸ συμπέρασμα πὺ βγάζει ὁ μεγάλος ἐρμηνευτὴς τῆς Γραφῆς, ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ἀπὸ τὴν παρατήρησι αὐτὴ εἶνε τοῦτο: «Οὕτω τὰ τῆς Τριάδος ἀδιαίρετα» και οὐ τοῦ Πνεύματος ἔστιν ἡ κοινωνία, εὐρέθη τοῦ Υἱοῦ και οὐ τοῦ Υἱοῦ ἐστίν ἡ χάρις, και τοῦ Πατρός και τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἡ χάρι πηγάζει ἀπὸ τὸ Χριστό, ἡ ἀγάπη ἀπὸ τὸ Θεό, ἡ κοινωνία ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Καί ἐδῶ ὁ συσχετισμὸς γίνεται μὲ βάσι τὰ ἱστορικὰ

γεγονότα.

ΕΡ.: Πιὸ εἶνε, κ. καθηγητά, αὐτὰ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα;

ΑΠ.: Τὸ πρῶτο ἱστορικὸ γεγονὸς εἶνε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατρός. Παρουσιάζεται ὁ Θεός σὰν δημιουργὸς και φροντίζει μὲ πολλοὺς τρόπους γιά τὴ σωτηρία μας. Γνωρίζουμε τὸ Θεό μας σὰν Θεὸ ἀγάπης. Δὲν μᾶς θανατώνει μετὰ τὴν παράβασί μας, ἀλλὰ προετοιμάζει τὸ ἔδαφος μὲ τοὺς προφήτες και στέλνει στὸν κατάλληλο καιρὸ τὸν Υἱὸ του γιά νὰ μᾶς χάριση τὴ σωτηρία.

Δὲν εἶνε σκληρὸς ὁ Θεός, εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ἀγάπης. Κι' ἂν φαίνεται πρὸς στιγμὴν ὅτι ἐπιτρέπει τιμωρίες, τίς ἐπιτρέπει γιά νὰ διαπαιδαγωγήσῃ και ὅχι γιά νὰ ἐκδικηθῇ. Ἦσως νὰ φαίνεται σκληρὸς ὁ Θεός στὴν Π. Διαθήκη, ἀλλὰ δὲν εἶνε σκληροί, σκληροτερόχρηλοι, εἶνε οἱ Ἰσραηλίτες πὺ πᾶνε συνεχῶς κόντρα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός λοιπὸν παρουσιάζεται σὰν πηγὴ τῆς ἀγάπης. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός σὰν πηγὴ τῆς χάριτος. Τί εἶνε ὁμως χάρι; Χάρι εἶνε ἡ ἀγάπη ἐκείνη πὺ δὲν μᾶς ὀφείλει ὁ Θεός, εἶνε ἡ ἀμνηστεία. Γιατί; Διότι ὁ Χριστός θυσίασθηκε, ἔδωσε τὸ αἷμα του λύτρον ἀντὶ πολλῶν «ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω 3, 15). Αὐτὴ ἡ χάρι τοῦ Κυρίου και σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε ἐκείνη πὺ μᾶς σώζει, μᾶς ἀγιάζει. Καί ἡ τρίτη ἐνέργεια στὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ εἶνε ἡ ἐμφάνισι τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο μὲ τὴν ἐπιφοίτησι δημιουργεῖ τὴν Ἐκκλησία, τὴν κοινωνία τῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ πὺ ἀναγεννῶνται μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο, ἐνώνονται σ' ἓνα σῶμα και ἀποτελοῦν μία Ἐκκλησία, μία οἰκογένεια, μία βασιλεία.

ΕΡ.: Ὡστε ὁ ἓνας Θεός ἐνεργεῖ μὲ τὰ τρία διαφορετικὰ πρόσωπα και ἐκδηλώνει στὴν ἱστορία μας διάφορες ἐνέργειες.

ΑΠ.: Μάλιστα. Ὁ Πατὴρ μὲ μία σειρά ἐνεργημάτων δείχνει τὴ μεγάλη του ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός μὲ μία σειρά διακονιῶν και μάλιστα μὲ τὴν κορυφαία διακονία του, τὴν ὑψίστη ἱερωσύνη, τὴ θυσία τοῦ ἑαυτοῦ του, δείχνει τὴν ἰδιαίτερη ἀγάπη, δηλ. τὴν χάρι, τὴ λυτρωτικὴ και ἀγιαστικὴ χάρι πρὸς ὅλους μας. Δὲν μᾶς στέλνει μόνον τὸν ἥλιο, δὲν μᾶς δίνει μόνον τὴν

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΘΑ ΑΝΑΣΤΗΘΟΥΝ;

«Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν»
(Σύμβολον τῆς Πίστεως)

Κάθε φορά που ένας άνθρωπος μας πεθαίνει, διερωτώμαστε και λέμε: 'Ο νεκρός αυτός άνθρωπος θα αναστηθῇ ποτέ; Και γενικώτερα: Οἱ νεκροὶ θα αναστηθούν;

Μάλιστα. Θα αναστηθούν. Δὲν εἶναι ψέμα. Εἶναι ἀλήθεια. Εἶναι ἀλήθεια, ὅσο ἀλήθεια εἶναι ὁ ἥλιος που βλέπουμε, ὁ ἄέρας που αναπνέουμε και τὸ νερὸ που πίνουμε.

Οἱ νεκροὶ θα αναστηθούν. Κήρυκες τῆς ἀναστιάσεως, ὅπως παραιτηρεῖ ἀρχαῖος ἀπολογητὴς και ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεύς, ὁ Τερτυλλιανός, εἶναι:

Ὁ ἥλιος: "Ὅταν ὁ ἥλιος βασιλεύῃ, εἶναι σὰ νὰ πεθαίνῃ. Ποιός, που γιὰ πρώτη φορά θὰ ἔβλεπε τὴ δύσι τοῦ ἡλίου, θὰ πίστευε ὅτι ὁ ἥλιος θὰ ἀνατείλῃ και

πάλι; Κανένας. Μὲ ὄρκους θὰ ἐβεβαίωνε ὁ καθένας ὅτι ὁ ἥλιος πάει πᾶ. Ἐσθῆσε γιὰ πάντα. Πέθανε. Και ὅμως ὁ ἥλιος ἀνατέλλει και πάλι. Πεθαίνει μὲ τὴ δύσι, ἀλλὰ ἀνασταίνεται μὲ τὴν ἀνατολή. Ἔτσι και οἱ νεκροί. Πεθαίνουν σὰν τὸν ἥλιο, ἀλλὰ θὰ ἀναστηθούν και αὐτοί, τὸ ἴδιο, σὰν τὸν ἥλιο.

Τὰ δένδρα: Κατάξηρα φαίνονται τὸν χειμῶνα τὰ δένδρα. Μοιάζουν σὰν νὰ εἶναι πεθαμένα. Ποιός, πάλι, θὰ πίστευε, ἂν γιὰ πρώτη φορά ἔβλεπε τὰ δένδρα αὐτὰ τὸ χειμῶνα, ὅτι μιὰ μέρα θὰ ἀνθίσουν, θὰ γερίσουν φύλλα και καρπός; Κανένας. Και ὅμως, ὅπως ἡμεῖς τὸ ξέρουμε, τὴν ἀνοιξὶ ἀνθίζουν και καρποφοροῦν. Πεθαίνουν, ἀλλὰ ἀνασταίνονται. Και οἱ ἄνθρωποι σὰν τὰ δένδρα μοιά-

τροπῇ, τὸ νερὸ και ὅλα τὰ ἄλλα ἀγαθὰ που εἶνε τεκμήρια τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μᾶς τρέφει μὲ τὸ αἷμα του, μὲ τὴ σάρκα του, γιὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ ἄφεσι ἁμαρτιῶν και ζωὴ αἰώνια. Μ' αὐτὴ τὴν ἐρίστη διακονία του δείχνει τὴ χάρι του και γι' αὐτὸ ὁ Παῦλος γράφει: «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ». Και τοποθετεῖται μάλιστα στὴν ἀρχή, γιατί ἀπὸ τὴ χάρι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μαθαίνουμε και τὴν ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ και μπορούμε νὰ μάθουμε και γιὰ τὴν κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Και τὸ ἅγιο Πνεῦμα, τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς ἁγίας Τριάδος, μὲ τὴν τρίτῃ ἐνέργεια, τὴν ἐπιφοίτησι, δημιουργεῖ τὴν Ἐκκλησίαν ὅπως εἶπαμε, τὴ νέα κοινωνία στὸν κόσμῳ, τὴ νέα ἀναγεννημένη ἀνθρωπότητα που ἀποτελεῖ τὴν οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ, τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν στὴ γῆ, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

ΕΡ.: Τὸ χωρίο αὐτό, κ. καθηγητά, εἶνε σχεδὸν τὸ ἴδιο μὲ τὸ χωρίο τῆς Α' Κο 12, 4-6, ἀλλὰ μὲ ἄλλα λόγια.

ΑΠ.: Μάλιστα μόνο που ἐκεῖ ἤθελε νὰ τόνισῃ ὁ Παῦλος τὴν ἀγάπῃ και τὴν ὁμόνοια που πρέπει νὰ ἔχουν οἱ πιστοὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ χάρισμα που ἔχει ὁ καθένας. Πολλὰ

και διάφορα τὰ χαρίσματα, ἕνας ὁ Θεὸς που τὰ δίνει. Τρία διάφορα τὰ πρόσωπα, που ἔδωσε τὸ καθένα τὰ δικὰ του, ἕνας ὁ Θεός, μιὰ ἡ Ἐκκλησία. Ἐδῶ εὔχεται οἱ πιστοὶ νὰ ζοῦν και ν' ἀναπτύσσονται μὲ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἁγίας Τριάδος, στὸ ὄνομα τῆς ὁποίας βαπτίστηκαν. Ὁχι μόνο ὁμολογία και βάπτισμα στὴν ἁγία Τριάδα, ἀλλὰ και ζωὴ ἁγία μὲ τὴν ἁγία Τριάδα. Ἀπὸ τὸν τρόπο μάλιστα που γράφει γιὰ τὰ τρία πρόσωπα στοὺς Κορινθίους φαίνεται, ὅτι τὰ τρία ἐξάμηνά που κάθισε μαζί τους τοὺς ἐξήγησε ὁλοκάρηρα ποιὸς εἶνε ὁ Θεός, ποιά εἶνε τὰ τρία πρόσωπα, ποιά εἶνε ἡ σχέσι τους, πῶς φανερώθηκαν στὸν κόσμῳ, μὲ τί ἐνέργειες συνδέεται τὸ κάθε πρόσωπο και τὰ ἔμαθαν ὅλοι οἱ πιστοὶ πολὺ καλά. Ἦταν τόσο γνωστὰ στοὺς Κορινθίους τὰ περὶ Τριάδος ὅσο γνωστὰ εἶνε σ' ὅλους τοὺς πιστοὺς που τὰ μελετοῦν χρόνια στὴ Γραφή. Ξέροντας λοιπὸν ὁ Παῦλος ὅτι ἀπευθύνεται σὲ ἀνθρώπους που τὸν καταλαβαίνουν γράφει: «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ και ἡ ἀγάπῃ τοῦ Πατρὸς και ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν».

Στέργιος Ν. Σάκκος

ζουν. Πεθαίνουν, αλλά κάποτε θα αναστηθούν.

Οἱ σπόροι: Σπέρνουμε στή γῆ τὸ σπόρο. Ἀλλὰ ὁ σπόρος σαπίζει, γίνεται κῶμα καὶ λάσπη. Ποῖος θὰ μπορούσε νὰ πιστέψῃ καὶ ἐδῶ, ἂν γιὰ πρώτη φορὰ παρατηροῦσε τὸ φαινόμενο αὐτό, ὅτι ὁ σπόρος κάποτε θὰ φυτρώσῃ καὶ θὰ γίνῃ στάχυς; Κανένας καὶ πάλι. Ὡστόσο ὁ σπόρος φυτρώνει καὶ καρποφορεῖ. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸ νεκρὸ σῶμα. «Σπείρεται, σπέρνεται, ρίπεται σὶν τάφο «ἐν φθορᾷ», οὐ κατὰστασι φθορᾶς καὶ ἀποσυνθέσεως, καὶ «ἐγείρεται», ἀνασταίνεται, ἀφθαρτο. «Σπείρεται, θάπτεται, «ἐν ἀτιμίᾳ», ἄσχημο καὶ θρωμερό, καὶ «ἐγείρεται ἐν δόξῃ», ὡραῖο καὶ λαμπρό. «Σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει». Θάπτεται σῶμα ἀδύνατο, καὶ ἀνασταίνεται σῶμα γεμῆτο δύναμι (Α΄ Κορ. 15, 42-43).

Οἱ ἐποχές: Ἔρχεται ἡ ἀνοιξίς. Γρήγορα ὅμως φεύγει, πεθαίνει. Ἄν λέγαμε σὲ κάποιον, πού πρώτη φορὰ ἔβλεπε ἀνοιξί, ὅτι θὰ ξανάρθῃ, θὰ μᾶς πιστεῦε; Ἀσφαλῶς ὄχι. Τὸ ἴδιο θὰ συνέβαινε μὲ ὅλες τὶς ἐποχές. Γιὰ κάθε ἐποχὴ θὰ ἔλεγε: Πάει. Πέθανε. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔτσι. Κάθε ἐποχὴ ξανάρχεται, ἀνασταίνεται. Ἀκριβῶς τὸ ἴδιο θὰ συμβῇ καὶ μὲ τοὺς νεκροὺς κάποια μέρα. Καὶ αὐτοὶ θὰ ἀνασπῇθουν, ὅπως ἀνασταίνονται οἱ ἐποχές.

Ὁ ὕπνος: Ὁ Ἄγ. Κοσμᾶς παρατηρεῖ: «Ὅταν κοιμώμεθα, δὲν εἴμεθα ὡσάν ἀποθαμμένοι; Ὁ ὕπνος τί εἶναι; Μικρὸς θάνατος, καὶ ὁ θάνατος μέγας ὕπνος». Ὅπως ὁ ἄνθρωπος τὸ πρῶτ' ἔμπνῃ, τὸ ἴδιο καὶ τὸ νεκρὸ σῶμα κάποιο πρῶτ', κάποτε, θὰ ἔμπνῃσῃ, θὰ ἀνασπῇθῃ.

Μάρτυς τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν εἶναι ἡ Ἁγία Γραφή, Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη.

Ἡ Π. Διαθήκη: Φωνάζει ὁ Προφ. Ἡσαΐας καὶ ἡ φωνὴ του θὰ ἀκούεται σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες: «Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις» (Ἠσ. 26, 19). Θὰ ἀνασπῇθουν οἱ νεκροὶ καὶ θὰ ἐγερθῶν ὅλοι, ὅσοι βρίσκονται σὶν μνήματα. Ὁ Προφ. Ἰεζεκιήλ, περιγράφοντας ἕνα ὄραμά του, λέγει: «Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ

μνήματα καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημείων ὑμῶν...» (Ἰεζεκ. 37, 12). Θὰ ἀνοίξω τοὺς τάφους σας καὶ θὰ σᾶς βγάλω μέσα ἀπὸ τὰ μνήματά σας.

Ἡ Κ. Διαθήκη: Ὁ Ἰησοῦς ἐβεβαίωσε κατηγορηματικὰ καὶ εἶπε: «Ἔρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς» (Ἰωάν. 5, 28).

Ἐξ ἄλλου τὸ θαύματα, τὰ ὁποῖα ἔκαμε ὁ Κύριος, σαλπίζουν καὶ ἐπαυθαλιώνουν τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀλήθεια τῆς πίστεώς μας. Ὅπως ἀνέστησε τὸ παιδί τῆς κήρας τῆς Ναῖν, τὴν κόρη τοῦ Ἰακείρου καὶ τὸν Λάζαρο, ἔτσι θὰ ἀναστήσῃ, σὶν Δευτέρα Παρουσία, ὅλους τοὺς νεκροὺς. «Καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (Ἰωάν. 6, 54).

Οἱ νεκροὶ θὰ ἀνασπῇθουν. Αὐτὸ ὁμολογοῦμε κάθε Κυριακῇ, σὶν Θ. Λειτουργίᾳ, μὲ τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως. «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν». Θὰ ἀνασπῇθουν οἱ νεκροί, ὅλοι οἱ νεκροί. Καὶ οἱ καλοὶ καὶ οἱ κακοί. Καὶ οἱ δίκαιοι καὶ οἱ ἄδικοι. Τὰ σῶματα θὰ ἐνωθῶν, τότε, μὲ τὶς ψυχὰς καὶ θὰ κριθῶν γιὰ ὅσα ἔπραξαν σὶν τῇ ζωῇ καλὰ ἢ κακὰ. Τότε «οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες», ὅσοι δηλαδὴ διέπρεψαν σὶν ἀρετῇ, ἀπελεύσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον», «οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες», ἀπελεύσονται εἰς κόλασιν αἰώνιον» (Ἰωάν. 5, 29· Ματθ. 25, 46).

Ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται τὸν πόθο νὰ ζῇσῃ γιὰ πάντα, ὄχι μόνον μὲ τὴν ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ σῶμα. Καὶ ὁ πόθος αὐτὸς ἐξάπαντος φυτεθῇσῃ σὶν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ Δημιουργό.

Οἱ νεκροὶ θὰ ἀνασπῇθουν. Τὰ σῶματα, τότε, δὲν θὰ ἔχουν πρὸς ἰδιότητες πρὸς ἑαυτὰ. Τότε δὲν θὰ περνοῦν, δὲν θὰ διψοῦν, δὲν θὰ κρυώνουν, δὲν θὰ κουράζονται, δὲν θὰ ἀρρωσταίνουν. Θὰ εἶναι ἀφθαρτα. Ἐξαιρετικῶς δὲ τὰ σῶματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνήκουν στοὺς εὐσεβεῖς καὶ ἐναρέτους, θὰ καταστοῦν λαμπρὰ καὶ ἑνδοξα, ὅπως τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. Ὅλα δὲ ἀνεξαιρέτως θὰ διατηροῦν τὰ ἐξωτερικά τους γνωρίσματα.

Οἱ νεκροὶ θὰ ἀνασπῇθουν. Καὶ ὅμως μερικοὶ δὲν πιστεύουν σὶν ἀνάστασιν μὲ κανένα τρόπο. Ἀκούστε για-

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

10. Μία στυγερά δολοφονία.

«Ἐμίσει Ἀβессαλώμ τὸν Ἀμνών...»

(Β' Βασιλ. 13, 22)

Τὸ μῖσος ἦλθε καὶ φώλησε στὴν καρδιά τοῦ Ἀβессαλώμ. Μέρα μετὰ τὴ μέρα τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως ὅλο καὶ φούντωνε. Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἡ καρδιά του ἔγινε ἄντρο δαιμόνων πολλῶν. Κάθε ὥρα καὶ στιγμή ἀκουγε μέσα του φρονές σκληρές, ποὺ τὸν πρόσταζαν

να πολεμήσῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀμνών.

Ἡ Μία φορὰ κήρυξε στὴν Ἀφρικὴ ἕνας ἱεραπόστολος. Τὸ θέμα του ἦταν αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ δικό μας, ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Στὴν ὁμιλία του ἦταν γλαφυρὸς καὶ πειστικὸς. Δὲν ὕψηνε περιθώρια ἀπιστίας σὲ κανένα ἀκροατὴ του. Καὶ ὅμως ἕνας, ὁ φύλαρχος, ὁ ἀρχηγὸς μιᾶς φυλῆς, δὲν ἤθελε νὰ πιστέψῃ μὲ κανένα τρόπο. Ὅσο καὶ ἂν ἐπιχείρησε νὰ τὸν πείσῃ ὁ ἱεραπόστολος, στάθηκε ἀδύνατο. Ἐκπληκτος, τότε, ὁ κήρυξ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐρωτᾷ νὰ μάθῃ ἂν ὑπάρχει κάποιος λόγος. Καὶ ὁ φύλαρχος εἶπεν ἐπὶ τέλους τὸν λόγο, εἶπε τὸ μυστικόν: «Ἄν οἱ νεκροὶ θὰ ἀναστηθοῦν, ἀλλοίμονό μου. Ἐγὼ ἔσφαξα χίλιους καὶ αὐτοὶ οἱ χίλιοι θὰ με κατακρεουργήσουν, ἂν ἀναστηθοῦν». Νά, λοιπόν, τὸ μυστικὸ τῆς ἀπιστίας, ἡ ἐνοχή.

Ἀγαπητὲ ἀναγνώστη,

Νά εἶσαι βέβαιος ὅτι κάποια μέρα πάνω σὲ τὸ δικό μου μνήμα καὶ σὲ τὸ δικό σου θὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ· νεκροὶ ἀναστήθῃτε. Καὶ τότε θὰ ἀναστηθούμε. Σῶμα καὶ ψυχὴ θὰ ἐνωθοῦν, γιὰ νὰ ζήσουμε ἔτσι γιὰ πάντα. Μὲ ποιὸν ὅμως γιὰ πάντα; Μὲ τὸ Χριστὸ ἢ μὲ τὸ Διάβολο; Εὐχομαι τὸ πρῶτο. Κι' αὐτὸ θὰ συμβῇ ἂν ζήσουμε καὶ σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ μὲ τὸ Χριστό. Πῶς λοιπόν ζῆς τώρα; Μὲ τὸ Χριστό ἢ μὲ τὸ Διάβολο καὶ τὴν ἁμαρτία;

Ἀρχιμ. Γερόσιμος Ραπτόπουλος

νὰ παρατήσῃ καὶ τὴν ἀπραξία καὶ τὴ σιωπή. Δυὸ χρόνια πέρασαν κι' ὁ ἐνοχὸς τριγυρνᾷ ἀκόμα ἀτιμώρητος. Ὁ Ἀμνών εἶχε προσβάλει τὴν τιμὴ τῆς οἰκογενείας τῶν, εἶχε κλέψει τὴν ἀγνότητα τῆς Θημάρ, καὶ κανέναν μέχρι τώρα δὲν τοῦκανε οὔτε μιὰ ἐπίπληξη. Μποροῦσε αὐτὴ ἡ κατάσταση νὰ συνεχιζόταν ἔτσι; Ἀφροῦ ὁ πατέρας του δὲν ἐπροστάτευσε τὴν κόρη του, ὁ Ἀβессαλώμ θὰ γινόταν ὁ ἐκδικητὴς τῆς προσβολῆς τῆς παρθενικῆς τιμῆς τῆς ἀδελφῆς του.

Στὴς τόσες σατανικὲς φωνές ποὺ τὸν καλοῦσαν νὰ ἐπιστεύσῃ τὴν ἐκδίκησιν, ὁ Ἀβессαλώμ δὲν ἀπαντοῦσε. Μονάχα ἄκουγε καὶ σιωποῦσε. Ἦταν ἔξυπνος καὶ πονηρός. Δὲν θὰ ἐνεργοῦσε ἀνόνητα. Ἀλλὰ ἱκανοὶ θὰ ἀπλωνε τὰ δόκανά του γιὰ νὰ πιάσῃ ἐκεῖ μέσα τὸν Ἀμνών. Εἶχε ξενυχτήσει πολλὰς βραδυνὲς γιὰ νὰ καταστρώσῃ τὰ σχέδιά του. Ἦταν ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ κάθε λεπτομέρεια. Τὸ θῦμα δὲν ἔπρεπε ν' ἀντιληφθῇ τὰ πραγματικά του αἰσθήματα. Οὔτε καὶ κανέναν ἄλλον μέσα στὸ παλάτι ἔπρεπε νὰ μάθῃ ποῖο πάθος ἔδραζε μέσα στὰ στήθη του. Δυὸ χρόνια τώρα εἶχε κορύβει καλὰ ἀπ' ὅλους τὸ σκοτεινὸ μῖσος ποὺ φώληζε μέσα του. Λίγος καιρὸς ἔμενε ἀκόμα. Ἐπρεπε νὰ συνεχίσῃ τὴν ὑποκριτικὴ ζωὴ. Νὰ φαίνεται ἀμέριμνος, ξέγνοιαστος. Νὰ σκοπεῖ σ' ὅλους χαμόγελα. Καὶ νὰ δειχνεῖται ἐγκάρδιος ἰδιαίτερα στὸν Ἀμνών. Κι' ὅλα αὐτὰ μέχρις ὅτου θὰ ἔφτανε ἡ στιγμή τῆς ἐκδικήσεως. Τότε λογάριζε ὁ Ἀβессαλώμ νὰ δώσῃ χτύπημα ἀπτόμο καὶ τελεωτικό...

Σὰν νόμισε πὺς ἔφθασε ἡ ὥρα, διοργάνωσε μιὰ θορυβώδη κουρὰ τῶν προβάτων του. «Καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Ἀβессαλώμ ἐν Βελασὼρ τῇ ἐχόμενῃ Ἑφραίμ, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβессαλώμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως» (Β' Βασιλ. 13, 23). Μὲ τὸ κουρέμα τῶν προβάτων συνεδύαζαν τότε καὶ μεγάλες ὑπαίθριες γιορτές, στὴς ὁποῖες καλοῦσαν γνω-

στούς, συγγενεῖς καὶ φίλους. Ὁ Ἀβεσσαλώμ ἔρχεται στὸν πατέρα του Δαυὶδ καὶ προσκαλεῖ ἐπίσημα στίς γιορτὲς κι' αὐτὸν κι' ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς του. «Καὶ ἦλθεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν· ἰδοὺ δὴ κείρουνσι τῷ δούλῳ σου, πορευθῆτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου». Ὁ Δαυὶδ ἀρνείται τὴν πρόκληση. Μὲ εὐγένεια λέγει στὸ γιὰ του πῶς δὲν θὰ ἦταν σωστὸ τόσα ἄτομα νὰ τοῦ γίνουν βάρος. Ὁ Ἀβεσσαλώμ ὁμῶς ἐπιμένει. Ἔχει τὸ σκοπὸ του. Καὶ ὅταν ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ πατέρας του εἶνε ἀνένδοτος, τότε περιορίζει τὸ αἷμα του καὶ δειλά - δειλά παρακαλεῖ· «Καὶ εἰ μὴ, πορευθῆτω δὴ μετ' ἡμῶν Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου». Ταύλαχιστο ἄς ἔλθῃ στὴ διασκέδαση πού ἐτοιμάζω ὁ Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου. Μιά σκιά πέρασε πάνω ἀπ' τὰ μάτια τοῦ Δαυὶδ. Στὰ χέρια του ἔνοιωσε ἓνα τρεμουλιασμα. Καὶ ἡ καρδιά του σὰν νῆρυψε νὰ χτυπᾷ ἄταχτα. Μιά μαύρη ὑποψία ἦλθε στὴν ψυχὴ του. «Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· ἵνα τί πορευθῇ μετὰ σοῦ;». Γρήγορα ὁμῶς ἀπόδωξε τίς σκοτεινὲς σκέψεις. Μήπως δὲν πέρασαν ἥσυχά δυὸ χρόνια; Πάει, ξεχάστηκε ἡ θλίβερή περιπέτεια τῆς κόρης του Θημάρ. Ἴσως νὰ τάβαλε ὁ Δαυὶδ καὶ μὲ τὸν ἑαυτὸ του, γιατί παρὰσούθησε καὶ ὑποπτεύθηκε τέτοια πράγματα. Γι' αὐτὸ σὲ λιγάκι ὑποχωρεῖ. «Καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν Ἀμνὼν καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως». Τὸ σχέδιό τοῦ Ἀβεσσαλώμ ἀπὸ τώρα πῆρε τὸ δρόμο του. Ὁ ὅλα εἶνε μελετημένα. Τὰ δρόγια περιμένουν τὸ ἀνύποπτο θῦμα. «Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλώμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως». Ἐτοίμασε βασιλικά τραπέζι γιὰ τοὺς καλεσμένους του.

Γιὰ νὰ φτάσῃ σὲ πέρας ἓνα σχέδιο χρειάζονται καὶ συνεργάτες. Καὶ ὁ Ἀβεσσαλώμ εἶχε τοὺς συνεργάτες του. Ἦταν οἱ ἐπιστοὶ ὑπηρέτες του. Αὐτοὶ πού τοῦ εἶχαν δοκιμασθῇ ἀφοσίωση μέχρι θανάτου. Ἐκεῖνοι μονάχα θὰ γνώριζαν τὸ μυστικόν, καὶ αὐτοὶ θὰ τὸν βοηθοῦσαν στοὺς μαύρους του σκοποὺς. Σὲ εἰδικὴ μυστικὴ σύσκεψη λοιπὸν ἐξετάσθηκε κάθε λεπτομέρεια τοῦ σχεδίου. Ὁ Ἀβεσσαλώμ ἔδωσε τίς τελευταῖες κατευθύνσεις. «Ἴδετε ὥς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδιά Ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ καὶ εἰπῶ πρὸς ὑμᾶς πατάξαι τὸν Ἀμνὼν, καὶ θανατώσαι αὐτόν· μὴ φοβηθῆτε, ὅτι οὐχὶ ἐγὼ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος ὑμῖν;» (Β'

Βασιλ. 13, 28). Προσέξτε. Ὅταν ὁ Ἀμνὼν ἔλθῃ εἰς κατάστισιν εὐθυμίας καὶ μέθης καὶ σὰς κάνω νεῖμα νὰ τὸν χτυπήσετε, χτυπήστε τον, καὶ μὴ φοβηθῆτε, διότι ἐγὼ σὰς διατάσσω. Ἐγὼ εἰμαι ὁ ὑπεύθυνος. Ἡ σύσκεψη τελείωσε μὲ τὴν προτροπὴν· ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως. Πάρτε θάρρος καὶ φανήτε δυνατοὶ καὶ γενναῖοι.

***

Τὰ γεγονότα ὅπως εἶχαν προγραμματισθῇ ἔτσι καὶ ἔγιναν. Στὸ τραπέζι ἔφθασαν ὅλοι γελαστοὶ καὶ χαροῦμενοι. Ἡ διασκέδαση προχωροῦσε. Ἀφθονα ἔτρεχαν τὰ ποτά. Τὰ τραγοῦδια καὶ τὰ γέλια ἀντηχοῦσαν στὴν ἐξοχὴ. Ἡ μέθη σιγά - σιγά ἔάλιζε τὰ μυαλά τους. Ὅταν τὸ κέρι ἔφθασε στὸ κατὰκόρυφον καὶ τὰ μάτια τοῦ Ἀμνὼν καὶ τῶν ἄλλων καλεσμένων θόλωσαν καὶ τὰ δῆματά τους ἔγιναν ἀσταθῆ, τότε ὁ Ἀβεσσαλώμ ἔδωσε τὸ σὺνθημα. Σὲ μιὰ στιγμὴ κορτερά σπαθιά ἀστράψαν στὸ φῶς. Οἱ δούλοι τοῦ Ἀβεσσαλώμ μὲ καταπληκτικὴ σβελτάδα κύκλωσαν τὸ τραπέζι. Κανένας δὲν περιμένε μιὰ τέτοια ἐξέλιξη. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν ἀρχὴ ὅλους τοὺς κατέλαβε κατάπληξη. Πάγωσαν. Τί ἀπροσδόκητα πράγματα εἶνε αὐτά; Ἡ μέθη φεύγει. Ὁ πανικὸς ἔρχεται στίς ψυχές των. Σηκώνονται ἐπάνω. Ζητοῦν νὰ φύγουν, νὰ γλυτώσουν. Γυροῦν μιὰ διέξοδο στὸν κλαῖ. Ὁ Ἀμνὼν ἔχει κερῶσει ἀπὸ τὴν τρομάρα του. Τώρα τὰ καταλαβαίνει ὅλα. Μιὰ καλοστημένη παγίδα. Κι' αὐτὸς τὸ θῦμα. Στρέφει τὸ βλέμμα μήπως ἀντικρίσῃ πονθὲν φιλικὸ πρόσωπο. Μὰ τίποτα. Μάτια πού πετᾶνε ἀστράπες τὸν κοιτᾶνε. Ἀνάμεσα σ' ὅλους βλέπει τώρα τὸν Ἀβεσσαλώμ. Ἡ σκληρὴ του ματιὰ εἶνε ἐπίμονα καρφωμένη ἐπάνω του. Μιὰ ματιὰ χωρὶς οἶκτο καὶ ἔλεος. Ἐνα βλέμμα πού μέσα του κρύβει τὸ θάνατο.

Ἡ σιωπὴ τοῦ Ἀβεσσαλώμ δὲν κρατᾷ πολὺ. Θέλει κάτι νὰ πῇ. Ἐνα λόγο φοβερό, φαρμακερό. Ἐνα λόγο πού νὰ πληγώσῃ πρῶτα τὴν ψυχὴ τοῦ Ἀμνὼν. Καὶ μετὰ νὰ τοῦ πάθουν τὴ ζωὴ. Ὁ πικρὸς λόγος ὁμῶς δὲν ἔρχεται. Μονάχα ἓνα γέλιο δυνατό, σὰν σαρκισμὸς, σὰν εἰρωνία, σὰν ἐμπαιγμὸς. Ἐνα γέλιο νευρικό, παρατεταμένο, ἀπάνδρωτο. Ἐνα γέλιο γεμάτο θηριωδία καὶ σατανικότητα. Ἐνα γέλιο πού γινόταν δρόχος καὶ θηλειὰ στὸ

λαϊμό τοῦ Ἀμνών. Ὅταν ἔσθῃσαν καὶ οἱ τελευταῖοι ἤχοι ἀπ' αὐτὸν τὸν παρὰ ξένο καυχασμὸν, τότε δόθηκε ἡ ἐντολή. Μὲ μιὰ μόνο κίνησι. Καὶ τὸν Ἀμνών τὸν ἔσφαξαν σὰν κατοίκι. Ὅσο κι' ἂν ἔκλαψε. Ὅσο κι' ἂν παρακάλεσε. Τίποτα. Ἡ καρδιά τοῦ Ἀβessαλώμ ἔμεινε σκληρή, χωρὶς ἔλεος. Τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ του σὰν ποτάμι ἔτρεξε κι' ἔβαψε πορφυρὰ ὅλα ὅσα ἦσαν στὸ τραπέζι γύρω του. Ἐνας στεναγμός. Βαθὺς στεναγμός. Καὶ ὅλα τέλειωσαν γιὰ τὸν Ἀμνών...

Ὁ Ἀβessαλώμ κοιτᾷ τώρα τὸν νεκρὸ ἀδελφὸ του ποὺ εἶνε πεσμένος κατὰ γῆς. Εἶχε πιστέψει πὼς μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἀμνών θὰ ξεπλύνόταν ἡ προσβεβλημένη ὑπόληψις τῆς θημῆς. Πόσο γελάστηκες ὅμως Ἀβessαλώμ! Τὰ ἐγκλήματα τιμῆς δὲν φέρουν πίσω τὸ χαμένο θησαυρὸ τῆς ἀδελφῆς. Δὲν μπορεῖ ποτὲ ἕνας φόνος ν' ἀντικαταστήσῃ μιὰν ἀγνότητα.

***

Τὴν ὥρα τοῦ ροζικοῦ βρῆκαν τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ φύγουν οἱ ὑπόλοιποι καλεσμένοι. Ἀνέβηκαν στ' ἄλογά τους κι' ἀπομακρύνθηκαν ἀπ' τὸν τόπο τοῦ θανάτου. Στ' αὐτιά τους ἀκόμα ἀντηγεῖ ὁ τελευταῖος παραπονιόκοις ἰσχυρὸς τοῦ Ἀμνών. Εὐτυχῶς αὐτοὶ ἐγλύτωσαν ἀπ' τὴν παγίδα τοῦ ἀδελφοκτόνου. Τώρα τρέχουν σὰν τρελλοί. Θέλουν νὰ φτάσουν γρήγορα στὸ παλάτι νὰ ποῦν στὸ βασιλεῖα πὼς ὁ μεγάλος του γιὸς δὲν ζῇ πιά. Καὶ πὼς ὁ Ἀβessαλώμ ὁ ἄλλος του γιὸς, ἔγινε ἕνας φονιάς.

***

Ποῶς θὰ διαβίωσῃ τίς γραμμὲς αὐτὲς καὶ δὲν θὰ θυμηθῇ τὰ λόγια τῆς Γραφῆς «Τὰ ὀνόματα τῆς ἁμαρτίας θάνατος» (Ρωμ. 6, 23). Ναι! Εἶνε θάνατος. Τὸ βεβαιώνει ἡ ἱστορία καὶ ἡ καθημερινή μας πείρα. Τὸ ὁμολογοῦν οἱ μεγάλοι ἁμαρτωλοὶ. Ἰδιαιτέρως ἐκεῖνοι ποὺ μπλέχτηκαν στὰ δίχτυα τοῦ σαρκικοῦ πάθους, ποὺ ῥίχτηκαν σ' ἕνα ἄκρατο διονυσιασμό. Πέρα ἀπ' τὴν ἡδονὴ βρῆκαν ὅλοι τους πόνον καὶ δυστυχία. Ἀπελπισία καὶ θάνατο ψυχῆς. Ἀκοῦστε κάποιον μεγάλο ἁμαρτωλὸ τί ἔγραψε μέσα στὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς του. «Ἀφῆσα τὸν ἑαυτὸ μου νὰ κυριεύῃ ἀπὸ τὴν γοητεία ἀνόητης καὶ ἡδονικῆς κορυφῆς. Διασκέδαζα μὲ τὸ νὰ εἶμαι ἕνας flâneur, ἕνας δανδῆς, ἕνας κύριος τῆς μό-

δας. Ἐγίνα ὁ καταστροφεὺς τῆς μεγαλοφυΐας μου. Ἐπαύωκα τὴν ἡδονὴ ὅπου μ' ἄρεσε καὶ τραβοῦσα τὸ δρόμο μου. Ἐπαύωκα νὰ εἶμαι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου. Δὲν ἤμουν πιά ὁ κυβερνήτης τῆς ψυχῆς μου καὶ δὲν τὸ ἔξερα. Ἀφῆσα τὴν ἡδονὴ νὰ μὲ κυριεύῃ. Κατέληξα σὲ ροβερὴ ντροπῆς. Αὐτὸ εἶνε τὸ κατάντημα. Ψυχικὴ διάλυσις. Ἐσωτερικὴ πικρία. Ἀπογοήτευσις. Καὶ ἀκολουθεῖ ὁ θλιβερὸς ἐπίλογος τῆς ζωῆς:

« Τώρα, ποὺ ὅλα τὰ φτερά
» σκόρπισαν τῆς πλάνης,
» μοῦ τὸ λένε καθαρά:
» πρέπει νὰ πεθάνῃς ».

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

*****

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

Στεργίου Ν. Σάκκου:

Ἡ ἔρευνα τῆς Γραφῆς

Δοχ. 50

Π. Παναγιωτίδης:

1. Ψευδομαρτυρὲς τοῦ Ἰεχωβά » 20

2. Ἀντιαιρετικὸν ἐγκόλπιον » 3

3. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς σωτηρίας » 4

4. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς μετανοίας » 4

5. Πορεία πνευματικῆς ζωῆς » 4

6. Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ » 4

Λιγέ γήματα:

1. Ἡ Ρῶζα ἀπὸ τὸ Τάννενμπουργκ » 15

2. Τὸ θῆμα » 15

3. Φάρσι στὸ σκοτάδι » 10

● Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε τὸ ἀντιαιρετικὸν βιβλίον τοῦ κ. Ν. Σωτηροπούλου, θεολόγου - φιλόλογου, «Ὁ Ἰησοῦς Γιαχβέ», σχῆμα 8ον, σελίδες 350, δοχ. 100.

Διὰ πάσαν παραγγελίαν σας ἀπευθύνεσθε:

Βιβλιοπωλεῖον «Ἀπολύτρωσις»

Πλάτωνος 2 — Θεσσαλονίκη

Εἰς τὸ ὡς ἄνω βιβλιοπωλεῖον μας θὰ βρῇτε καὶ ὅλα τὰ βιβλία, ὅλων τῶν ὁρθοδόξων χριστιανικῶν ἐκδόσεων.

Ἁγιογραφικά — Ἐποικοδομητικά — Ἐορμηνευτικά — Βιογραφικά ἁγίων — Ἀντιαιρετικά — Πατερικά — Λιγέ γήματα παιδικὰ - νεανικά — Ἐκκλησιαστικά — Εἰκόνες διάφορες — Λειτουργικά — Κασέττες δοξ., ὑμνων.

Τὸ διήγημά μας

Ο ΕΚΒΙΑΣΜΟΣ

Κουβέντιαζε φιλικὰ μὲ τὸ γιό του ὁ Πολύδωρος συμβουλευόντάς τον πῶς πρέπει νὰ ζῇ καὶ νὰ φέρεται καὶ πῶς ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴς προσεχεῖς ἐξετάσεις γιὰ τὴν πόρῃ τ' ἀπολυτήριό του καὶ στὴ συνέχεια νὰ πετύχῃ στὸ Πανεπιστήμιο. Ὁ Τέρης δὲν συμφωνοῦσε στὴν ἀπαίτηση τοῦ πατέρα του νὰ στερῇται τὴς χαρὲς τὴς ζωῆς, τὴν πικάντικη παρέα καὶ τὴς τρέλλες τῆς νιότης.

— Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω γιατί ἀπαγορεύεται τὸ ἔνα καὶ γιατί τὸ ἄλλο, τοῦ ἔλεγε.

— Μὰ γιατί ἔτσι πρέπει. Ἔτσι θὰ προκόψῃς.

— Δηλαδή ἡ ἠθικὴ σου εἶναι καθαρὰ ἐγωιστικὴ καὶ συμφεροντολογικὴ: Ἄν μπορέσω νὰ πετύχω καὶ τὰ δύο, καὶ τὴν χαρὰ τῆς ἀπαγορευμένης ζωῆς καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς προκοπῆς καὶ τῆς ἐπιτυχίας θάναί ὅλα ἐντάξει;

— Δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ συνυιᾶρξουν καὶ τὰ δύο, δήλωσε κατηγορηματικὰ ὁ πατέρας.

— Ἐσὺ τί ἔκανες στὴν ἡλικία μου πατέρα; Ἐζῆσες σὺν καλόγερος γιὰ νὰ γίνῃς αὐτὸς ποὺ ἔγινες; Ἡ μήπως θρῆκες ἄλλο τρόπο προκοπῆς, ποὺ ἐμένα μοῦ κρύβεις;

— Τέρη! φώναξε ὁ πατέρας του μὲ ἄγριο βλέμμα, πῶς τοῖμάς;...

— Ὅχι πατέρα, δὲν ἔχω καθόλου πρόθεση νὰ σὲ θίξω. Μὰ ζητῶ εἰλικρινὰ μιὰ ἠθικὴ βάση στὴ ζωὴ μου. Εἶμαι νέος καὶ δὲν μπορῶ νὰ συμβιβάζω ὠρισμένα πράγματα, ποὺ ἐσεῖς οἱ μεγάλοι μὲ μεγάλη εὐκολία κατορθώνετε νὰ κάμνετε.

— Τί θέλεις, λοιπόν, νὰ πῆς;

— Νά, μοῦ ἐπιβάλλεται μιὰ ἠθικὴ ποὺ ἐξωτερικὰ εἶναι ὅμοια μὲ τὴν ἠθικὴ τῆς θρησκείας ποῦ, ἀπ' ὅ,τι ξέρω, ποτέ σου δὲν οὐπιάθησες, οὔτε μοῦ ζήτησες ν' ἀκολουθήσω. Ἀντίθετα, ὅταν κάποιοι πηγαινοπίστωναν χριστιανικὲς ὁμάδες, ἔκανες τὸ πᾶν γιὰ νὰ μὲ ἀποσπάσῃς.

— Δὲν ἤθελα νὰ αποβλακωθῇς ἐκεῖ μέσα.

— Κι' ὅμως αὐτὰ ποῦ μοῦ ζητᾷς μοιάζουν μὲ ἐκεῖνα ποῦ μᾶς ζητοῦσαν νὰ κάνουμε. Μὲ τὴ διαφορά ἐκεῖ συνδύαζαν τὴς πράξεις μὲ τὸ βαθμῶν προσκόλλησης στὸ Χριστὸ, ἐνῶ ἐσὺ τ' ἐς συνδέεις μὲ τὴν προκοπὴ τὴν πρόσκαιρη καὶ τὸ συμφέρον. Ἔ, ὄχι, πατέρα, τέτοια ἠθικὴ μοῦ φαίνεται ἀνήθικη. Δὲν τὴν μπορῶ, δὲν τὴν θέλω. Εἶμαι λοιπόν ἕνας νέος χωρὶς βάσεις καὶ θεμέλια καὶ παραδέρνω στὴν ἀβεβαιότητα. Μισῶ τὴν σκοπιμότητα καὶ τὸ προσωπεῖο ὅλων τῶν ὁμοίων σας. Εἶστε δυστυχισμένοι, γιατί ἄλλοι εἶστε καὶ ἀλλιώτικοι φαίνεστε.

— Τέρη! Μὲ ἐκπλήσσεις. Αὐτὸ τὸ κατηγορητήριο δὲν τὸ περὶμένα καὶ μάλιστα ἀπ' τὸ γιό μου, ποῦ τοῦ ἐδημιούργησα τέλειες προϋποθέσεις ἐπιτυχίας. Χάρις σὲ μένα, παιδί μου, θ' ἀνέβῃς ψηλά, πολὺ ψηλά. Ἄφησε τὴς θεωρίες καὶ ἀκολούθησε τὴς πρακτικὲς συμβουλές μου.

— Δὲν συμφωνοῦμε, πατέρα. Δὲν μὲ πείθεις. Ἀλλὰ θὰ τὸ ξανασυζητήσουμε.

— Εὐχομαι νὰ ξαναβρῇς τὰ λογικά σου, παιδί μου.

Κεῖνῃ τῇ στιγμῇ χτύπησε ἡ πόρτα τοῦ γραφείου καὶ στὴν πόρτα πρόβαλε ἕνας ἄντρας μὲ σκληρὰ καὶ ἄγρια χαρακτηριστικά.

— Μπορῶ νὰ σὰς ἀπασχολήσω ἰδιαίτερος, κύριε; ρώτησε τὸν κ. Πολύδωρο.

Ἐκεῖνος μόλις τὸν εἶδε ἐκρυσπε μὲ κόπο τὴν ταραχὴν του καὶ εἶπε: στὸ γιό του:

— Τέρη, σὲ παρακαλῶ, πὲς στοὺς ὑπαλλήλους ὅτι μποροῦν νὰ φύγουν καὶ φύγε καὶ σὺ. Ὁἶθω ἀργότερα στὸ σπίτι. Πὲς τῇς μητέρας σου πῶς ἀπόψε δὲ θὰ βγοῦμε, γιὰ νὰ μὴν ἐτοιμαστῇ.

Ὁ Τέρης ἔκανε αὐτὸ ποῦ τοῦ εἶπε ὁ πατέρας του, ἀλλὰ τελικὰ δὲν πῆγε στὸ σπίτι. Ξαναγύρισε στὸ γραφεῖο, γιατί ἔνοηθε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ τὸ περιεχόμενο τῆς κρυφῆς συννομίας τοῦ πατέρα του μὲ τὸν ἄγνωστο. Δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ κρυφακούῃ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀντισταθῇ στὸν πειρασμό. Καὶ ἄκουσε, καὶ ἔφριξε καὶ ἡ καρδιά του ἔγινε σκληρή.

ρὴ σὺν πέτρα.

— Ἐπὶ τέλους κ. Πολύδωρε, ἦρθε ἡ ὥρα νὰ πληρώσης. Ἡ φυλάκισή μου οὐδ' ἀλλάξε ἓνα μεγάλο διάστημα ἀπ' τὴν ὥρα τῆς πληρωμῆς. Εἶμαι ὁ κάτοχος ὅλων τῶν μουσικῶν καὶ τῶν δικῶν σου καὶ τῆς γυναίκας σου.

— Τί ξέρεις λοιπόν; ἐκβιασθή, κάθαρμα!

— Σιγά, σιγά, γιατί δὲν σὲ συμφέρει αὐτὴ ἡ τακτική. Θὰ σοῦ πῶ τὰ ἀκριβὰ σὰς μυστικά καὶ σὺ θὰ ἐξαγοράσης τὴ σιωπὴ μου, γιὰ νὰ μὴ μάθῃ ἡ γυναίκα σου καὶ πρὸ πανιδὸς ὁ γιός σου καὶ ἀκόμη καὶ ἡ καλὴ κοινωνία, μέσα στὴν ὁποία ἀπολαμβάνεις τὴ ζωὴ σου, ποῖος πραγματικὰ εἶσαι. Μοῦ πῆρες τὴ γυναίκα μέσα ἀπ' τὰ χέρια καὶ μάρσους τὰ λεφτοῦδάκια τῆς στέλλοντός με σὺ φυλακὴ καὶ τώρα εἶσαι μέγας καὶ τρανός. Οἱ βρωμίες σου θὰ ἀποκαλυφθοῦν καὶ τότε...

— Λέγε, πόσα θέλεις, ρώτησε μ' σφιγμένα δόντια ὁ κ. Πολύδωρος.

— Στὴν πρώτη φάση ἑκατὸ χιλιάρικα κ' ἀργότερα βλέπομαι.

— Κάθαρμα, μ' ἔχεις δεμένο, ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ χαλάσω τὴν οἰκογενειακὴ μου γαλήνη. Δὲν θὰ μάθῃ τίποτε ὁ γιός σου κ' ἡ γυναίκα μου, εἶσι; "Ἐλα λοιπὸν αὐριο νὰ πάρῃς τὰ λεφτά.

Ὁ ἐκβιαστής ἔφυγε κ' ἀπὸ πίσω ἀκολούθησε κρυφὰ καὶ ὁ Τέρης. Τὸν παρακολούθησε μέχρι ποῦ μπήκε σ' ἓνα μπάρ. Κάθισε δίπλα του, ὅταν ἐκεῖνος εὐχαριστήμενος ἀπ' τὴν ἐπιτυχία του παράγγειλε ἓνα ποτό. Εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν ρωτήσῃ γιὰ τὰ μυστικά τῶν γονιῶν του. Φλεγότανε ἀπ' τὴν ἐπιθυμία νὰ ξεσκεπάσῃ τὸ παρελθὸν τῶν ἐναρέτων, ὥπως αὐτοδιαφηρίζονταν, αὐτῶν γεννητῶν του, ποὺ ὅμως εἶχαν ἓνα τόσο ἐπισημὰς προσωπεῖο. Ἀλλὰ ξαφνικὰ ἄλλαξε γνώμη. Πῆγε καὶ εὐθεῖαν στὸ σπίτι. Ἀμίλητος ὅλη τὴν ὥρα ποῦ ὁ πατέρας του ἔκανε ἰσχυρὰ πῶς διάβαζε τὴν ἐφημερίδα, ἄκουγε τὴν μητέρα του, ποῦ μὲ κοῦφια λόγια ἀράδιαζε τὰ κατορθώματά της στὸ κοῦμ-κάν.

— Οὐφ, ἐπὶ τέλους σιαμάτα μητέρα τίς ἀερολογίες. Πῶς μπορεῖς νὰ ἱκανοποιῇς τὸν ἑαυτό σου μὲ τόσο φτηνὲς χαρὲς καὶ ἀπολαύσεις;

Ἀνέβηκε νευρικὰ τίς σκάλες ποῦ ὡδηγοῦσαν στὸ δωμάτιό του καὶ κλείστηκε ἐκεῖ μέσα ἀγρυπνῶντας μέχρι τὸ πρωῒ. Γιὰ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ πολὺ καιρὸ ξαναπροσευχήθηκε. Τὸ αἶτημά του ἦταν νὰ τὸν φωτίσῃ ὁ Θεὸς νὰ βρῇ τὴν καλύτερη λύση στὸ δρᾶμα του. Τὸ πρωῒ ἦταν ποῦ ἤρεμος. Εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασή του. Ἐπρεπε ὅλοι νὰ πληρώσουν γιὰ τίς ἀμαρτίες τους. Ξεπέρασε τὴν κρίση ὁ ἴδιος μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ ξαναγυρίσῃ πάλι στὴν παλιὰ ἐπαφὴ του μὲ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν χριστιανικὴ ζωὴ. Ἐτοί κατέστρωσε ἓνα σχέδιο, ποῦ νόμιζε πῶς ἦταν ἡ καλύτερη λύση.

Τὸ βράδυ τῆς συναντήσεως τοῦ πατέρα του μὲ τὸν ἐκβιαστὴ πῆγε μὲ δυὸ ἀστυνομικοὺς στὸ διπλανὸ δωμάτιο τοῦ γραφείου καὶ μόλις ἦρθε ὁ ἐκβιαστής καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ πάρῃ τὰ συμφωνημένα, μπήκε μέσα καὶ τοὺς ἔπασσε στὰ πράσα.

— Πές μου, ἐκβιαστή, ὅλα τὰ μυστικά σου γιὰ νὰ σοῦ δώσω τὰ διπλάσια φώναξε νευριασμένος.

— "Οχι, μὴ μιλήσης. Συμφωνήσαμε καὶ πῆρες τὰ λεφτά σου. Φύγε τώρα, φώναξε ὁ Πολύδωρος.

— Ἐ δχι, τώρα ποῦ ἄναψε τὸ πανηγύρι; Θὰ ποῦ δώσης τρακόσα κ' ἔκλεισε τὸ στοματάκι μου.

— Θὰ τὰ πάρῃς γιὰ νὰ κλείσῃς τὸ βρωμόστομά σου, φώναξε ὁ ἄλλος.

— "Οχι, ὄχι, φώναξε ὁ Τέρης. Θὰ τὸ ἀνοίξῃ δωρεάν. Θὰ δώσῃ μάλιστα πίσω κ' αὐτὰ ποῦ πῆρε. Περάστε κύριοι νὰ κάμειτε τὴν δουλειά σας, εἶπε ἀνοίγοντας τὴν πόρτα.

Μπήκαν οἱ ἀστυνομικοὶ καὶ πιάσανε τὸν ἐκβιαστὴ.

— Ἀκόμη δὲν βγήκες καὶ ἀμέσως ἔδρασε, Τσαλίμη; Πᾶμε μέσα πάλι γρήγορα, εἶπε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς.

— Νεαρέ, εἶσαι ἀτίσδας, δήλωσε ἐκεῖνος εἰρωνικά. Πάντως ἂν θές πληροφορίες ἔλα στὴ φυλακὴ. Θὰ σὲ πωλήσω σὲ φτηνὴ τιμὴ.

— Ἐμεῖς θὰ βροῦμε τὸν τρόπο νὰ μὴν ἔχουν πὰ καμμὰ ἀξία οἱ πληροφορίες σου, ἀνόητε, τοῦ φώναξε ὁ Τέρης, καθὼς τὸν πέρνανε οἱ ἀστυνομικοὶ. Καὶ γυρίζοντας στὸν πατέρα του τὸν ρώτησε: "Ε, πατέρα, τί λές; Δὲν εἶναι ἔτσι;

6. ΤΑ ΑΓΑΘΑ ΕΡΓΑ

Α'

«Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκες κοσμεῖν ἑαυτάς... δι' ἔργων ἀγαθῶν» (Α' Τιμ. 2, 9-10).

Ἡ γυναίκα ὅπως θέλει ὁμορφα τὰ μάτια της, ὁμορφα τὰ χεῖλῃ της, ὁμορφο τὸ πρόσωπό της, ἔτσι, τὸ ἴδιο, θέλει ὁμορφα καὶ τὰ χέρια της. Ἀδυναμία της νὰ ἔχῃ τὰ πῶ ὁμορφα χέρια. Μιά φορὰ, ἀναφέρει ἕνα ἀνέκδοτο, σ' ἕνα κοσμικὸ σαλόνι μαζεύθηκαν μερικὲς γυναῖκες γιὰ νὰ ὁργανώσουν καλλιστεία χειρῶν. Τὴν κρίση τὴν ἀνέθεσαν σ' ἕνα ἡλιζιωμένο κύριο, ποὺ διακρινόταν γιὰ τὴ φρόνημῃ καὶ λογικῇ του σκέψῃ. Αὐτὸς ὁμως, μετὰ τὴν ἐπίδειξιν, δὲν βιάστηκε καθόλου νὰ ἀναγγεῖλῃ ποὺ ἦθε πρώτη. Εἶπε:

— Κάνετε λίγη ὑπομονή. Θὰ ρωτήσω τοὺς προχοῦς καὶ αὐτοὶ θὰ μὲ ρωτίσουν νὰ βγά-

ἔκεινος σωριασμένος στὴν πολυθρόνα τοῦ γραφείου του ἔσκυψε τὸ κεφάλι σὰν καϊνδίκος καὶ δὲν ἔβγαλε λέξη ἀπὸ τὸ στόμα του.

Ἀργότερα οἱ τρεῖς στὸ σιῆτι ἀναζητοῦσαν ἕνα τρόπο νὰ ξεπεράσουν τὴν κρίση. Ὁ Τέρης τοὺς ἔδωσε τὴν λύση.

— Θέλω μιὰ ἀρμολογία συνεξήγησῃ με εἰλικρίνεια καὶ μὲ διάθεση ἀλληλοσυγχωρήσεως. Ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ βοηθήσω. Προτείνω σὰν καλύτερη λύση νὰ πῇτε ὅτι ἔχετε...

— Ὅχι, ποτὲ φώναξε ὁ πατέρας. Ντρέπομαι, παιδί μου.

— Μὰ ὅχι σ' ἐμένα, πατέρα.

— Ἀλλὰ ποῦ;

— Σιὸν ἐξομολόγο. Ἐκεῖ θὰ βρῇτε τὴν εὐκαιρία ν' ἀπαλλαγῇτε ἀπὸ τὸ ἄγχος τοῦ παρελθόντος. Μετὰ θ' ἀρχίσουμε μιὰ νέα ζωή. "Ε, τί λέτε; Συμφωνεῖτε;

Κούνησαν κι' οἱ δύο τὸ κεφάλι καταφαικά.

Σάββα: Ν. Σανθόπουλος

λιω σωστὴ ἀπόφαση. Γιατὶ πιστεύω ὅτι τὰ ὠραιότερα χέρια εἶναι αὐτὰ ποὺ σπογγίζουν τὰ δάκρυα ἑνὸς ὁρσανοῦ, χορταίνουν ἕναν πεινασμένο καὶ ποτίζουν ἕνα διψασμένο.

Νά, λοιπόν, ποιὰ εἶναι τὰ καλλυντικά, τὰ ὁποῖα φτιάχνουν τὰ ὠραιότερα χέρια. Εἶναι αὐτά, τὰ ὁποῖα ἀνέφερε ὁ συνετὸς κοιτὴς τῶν καλλιστείων τῶν χειρῶν. Εἶναι τὰ ἀγαθὰ ἔργα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐπανελημμένα συνιστᾷ αὐτὰ τὰ καλλυντικά. «Κοσμεῖν ἑαυτάς δι' ἔργων ἀγαθῶν» (Α' Τιμ. 2, 9-10). «Ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες» (Κολασ. 1, 10). «Ἵνα περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν» (Β' Κορ. 9, 8). «Κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς» (Ἐφεσ. 2, 10).

Ἀλλὰ ποιὰ εἶναι τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ ἔργα, γιὰ τὰ ὁποῖα κάνει λόγο ὁ Ἀπ. Παῦλος στὶς ἐπιστολές του;

Ἀγαθὰ ἔργα εἶναι:

* Ἡ ἐλεημοσύνη. "Ὅταν τὰ χέρια κρατοῦν πτωχὴ γιὰ τὸν πεινασμένο, ὅταν κρατοῦν ροῦχα γιὰ τὸν γυμνὸ, ὅταν κρατοῦν φάρμακα γιὰ τὸν ἄρρωστο, ὅταν κρατοῦν δῶρα, ποικίλα δῶρα, γιὰ τὰ ὁρσανά, τότε τὰ χέρια αὐτὰ εἶναι ὁμορφα. Στὶς στιγμὲς ἐκεῖνες ἀστράφτουν ἀπὸ ὠραιότητα μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ στοὺς ἀγγέλους.

Ὁ Κύριος συνιστᾷ ἰδιαίτερα τὴν ἐλεημοσύνη, σὰν ἕνα πολὺτιμο πνευματικὸ καλλυντικό. Ἐρῆσας νὰ πῇ στὸ νεανίσκο ποὺ τὸν ἐρωτήσῃ «τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον», ἐκεῖνο τό «πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς» (Ματθ. 19, 16-21). Ὁ δὲ Ἀπ. Παῦλος θέλοντας νὰ ἐκμυστηρεῖ τὸ μυστικὸ τῆς χαρᾶς, τῆς μακαριότητος, ὑπενθύμισε στοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλη-

σίας, ἐκεῖ στή Μίλιτο, τὸ λόγο τοῦ Κυρίου: «Μακάριόν ἐστι μᾶλλον δίδοναι ἢ λαμβάνειν» (Πράξ. 20, 35). Ναί. Ἐκεῖ στήν προσφορά βρίσκεται ἡ πραγματικὴ χαρὰ ποὺ χαροποιεῖ τὴν ψυχὴ. Ὅσα περισσότερα προσφέρεις τόσο καὶ περισσότερα χαίρεσαι. Τόσο καὶ περισσότερο αἰσθάνεσαι εὐτυχής. Στὴν χαρὰ αὐτῇ, στὴν εὐτυχία αὐτῇ, δὲν βρίσκεται μὴπως ἡ ὁμορφιὰ τῆς ζωῆς; Ἡ χαρούμενη γυναῖκα δὲν εἶναι ἡ πιὸ ὁμορφή; Νά γιατί ἡ ἐλεημοσύνη, σὰν ἓνα ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ἔργα, εἶναι πνευματικὸ καλλυντικὸ γιὰ τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα. Καὶ τὸ καλλυντικὸ αὐτὸ τὸ χρησιμοποιοῦ συχνά. Δὲν περνᾷ ἡμέρα χωρὶς νὰ κάμνῃ μανικιοῦρ στὰ χεῖρα της μὲ τὴν ἐλεημοσύνη.

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι ἐλεήμων ψυχὴ. Ἐλεήμων, ὅπως ἐλεήμων εἶναι καὶ ὁ Θεός. Εἶναι ἐλεήμων ὅχι γιατί αὐτὸ τῆς τὸ ἐπιβάλλουν ἄλλοι, ἀλλὰ εἶναι ἀπὸ τὴν καρδίᾳ της. Τὴν ἐλεημοσύνην τὴν κάμνει μὲ τὰ πιὸ ἀγνά ἐλατήρια, μὲ τὴν πιὸ εὐχάριστη διαθέσει. Δὲν ξεχνᾷ ποτέ, ὅτι «ἰλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Β' Κορ. 9, 7). Κι' αὐτὴ φιλοδοξεῖ ταπεινὰ μιὰ τέτοια ἰλαρὰ ψυχὴ νὰ εἶναι πάντοτε στὴ ζωὴ της. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ πράττει τὸ χριστιανικὸ αὐτὸ καθήκον τῆς ἐλεημοσύνης, προσέχει νὰ τὸ κάμνῃ χωρὶς θόρυβο. Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα θέλει νὰ πολιτεύεται, ὅπως ἀκριβῶς ὁρίζει ὁ Κύριός της. Καὶ ὁ Κύριος ὁρίζει νὰ γίνεται κατὰ τέτοιον τρόπο, ὥστε ὅ,τι κάμνει τὸ δεξιὸ χεῖρ νὰ μὴ τὸ μαθαίνει τὸ ἀριστερό. «Σοῦ δὲ ποιούντος ἐλεημοσύνην μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου» (Ματθ. 6, 3). Ἔτσι ἀθρόνθα, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, πολιτεύεται πάνω στὸ καθήκον τῆς ἐλεημοσύνης.

* Ἡ φιλοξενία. Ἐνα ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ἔργα ποὺ ἀρέσκεται νὰ κάμνῃ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι καὶ ἡ φιλοξενία. Εἶναι καὶ αὐτὴ ἓνα ἀπὸ τὰ πνευματικὰ της καλλυντικά. Μιὰ τέτοια ὑπέροχη γυναῖκα, φιλόξενη, εἶναι ἡ χήρα τῶν Σαραπτῶν γιὰ τὴν ὁποία διαβάζουμε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Φτωχὴ ἡ οἰκογένειά της. Ἡ περιουσία της ἦταν μιὰ χούφτα ἀλεύρι στὸ πυθάρι καὶ λίγο λάδι στὸ ἐλαιδοχεῖο. Τίποτε περισσότερο. Ἀλλὰ ἡ φτώχεια της αὐτὴ δὲν τὴν ἐμπόδισε νὰ φανῇ καὶ τώρα φιλόξενη ψυχὴ. Ἔτσι ὅταν ἡ ἀνάγκη γιὰ λίγα ξύλα τὴν ἔφερε ἔξω ἀπὸ τὰ Σαραπτὰ καὶ συνάντησε κάποιον ξένο ποὺ τῆς

ἐζήτησε φιλοξενία στὸ σπίτι της, δὲν τοῦ ἀρνήθηκε. Πρόθυμα ἀπήντησε στὸν ξένο τὸ ναι καὶ ἔτσι ἀξιώθηκε ἡ φοινίκισσα γυναῖκα στὸ πρόσωπο τοῦ ξένου αὐτοῦ νὰ φιλοξενηθῇ τὸν προφήτη Ἠλία. Πόσο μεγάλη εὐλογία ἦταν γι' αὐτὴν ἡ φιλοξενία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ! Τὸ ἀλεύρι της δὲν τελείωσε ποτέ, οὔτε καὶ τὸ λάδι της. Καὶ ὅταν τὸ παιδί της ἀφρώσθηκε καὶ πέθανε, ὁ μεγάλος προφήτης τοῦ Θεοῦ τὸ ἀνέστησε. Ὡραία γυναῖκα ἡ χήρα αὐτῆς τῶν Σαραπτῶν, ὁμορφὴ καὶ ἀγγελικὴ. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος τῆς πλέκει τὸ καλύτερο ἐγκώμιο. «Ἡ χήρα αὕτη — γράφει — τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ πλέον εἰς φιλοξενίαν εἰσήνεγκεν. Οὐ γὰρ εἰς ἀγέλην ἔδραμε, καθάπερ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς δραστικῆς ἐκείνης παρήλανε ἀνταντίας τοὺς ἐπὶ φιλοξενία θεδοιμένους. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐνίκα ὅτι εἰς τοῦτο ἑαυτὸν ἔταξεν αὕτη δέ, ὅτι οὐδὲ τῶν παίδων ἐφείσατο διὰ τὸν ξένον καὶ οὐδὲ προσδοκῶσα τὰ μέλλοντα». Καὶ ὅπως ἀλλοῦ πάλι παρατηρεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἱερὸς πατήρ, «αὕτη μὲν ἐφιλοξένησεν ἐκ τοῦ ὑστερήματος, ἐκεῖνος δὲ ἐκ τοῦ περισσεύματος».

Ὁ ἀπ. Παῦλος θεωρεῖ τὴν φιλοξενία σὰν μιὰ μεγάλη ἀρετὴ, σὰν ἓνα μεγάλο πνευματικὸ καλλυντικὸ γιὰ τὴν ψυχικὴ ὁμορφιὰ τοῦ Χριστιανοῦ γενικά, ἰδιαίτερα μάλιστα τῆς Χριστιανῆς γυναίκας. Γι' αὐτὸ καὶ γράφει: «Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε» (Ἔβρ. 13, 2). Ἀλλωστε ἡ φιλοξενία ἀναφέρεται στὸ πρόσωπο τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου μας. Ἔτσι δὲν μᾶς εἶπε Ἐκεῖνος; Ἄς θυμηθοῦμε τὰ λόγια του: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. 25, 40). Ὁ Ἰησοῦς μας ἀρέσκεται νὰ φιλοξενηθῇ σὲς πιὸ ὁμορφες ψυχές. Καὶ τέτοιες ὁμορφες ψυχές εἶναι οἱ φιλόξενες. Καὶ ἀφοῦ σ' αὐτὲς τὶς ψυχές ἀρέσκεται νὰ φιλοξενηθῇ ὁ Κύριός μας, πῶς τότε ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα νὰ μὴ εἶναι φιλόξενη;

Ἡ φιλοξενία ἐξ ἄλλου θεωρεῖται ἓνα ἀπὸ τὰ βασικὰ γνωρίσματα τῶν χριστιανῶν, οἱ ὁποῖες στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία ἀναλαμβάναν ὁρισμένο διακόνημα. Ἀναμερόμενος ὁ Ἀπόστολος στὴν κατηγορία αὐτὴ τῶν χριστιανῶν γράφει μεταξὺ τῶν ἄλλων: «... εἰ ἐξενδοχῆσεν...». Δηλαδή ἐὰν ἐφιλοξένησεν. Ἐξενδοχῆσαν δὲ λέγει οὐ τὴν ἀπλῶς φιλοφροσύνην, ἀλλὰ τὴν μετὰ σπουδῆς, τὴν μετὰ προαιρέσεως

Αὐτοσυστάσεις

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ

Με τὴ νομικὴ ὑπόστασιν ποὺ πῆρε ἡ Ἀδελφότης καὶ σύμφωνα μὲ τὸ ἐγκεκριμένο καταστατικὸ τῆς, δημιουργήθηκαν ὠρισμένα ἀξιώματα, ποὺ ἔπρεπε νὰ καταληφθοῦν ἀπὸ πρόσωπα μὲ ζῆλο καὶ πνευματικὴ κατάρτιση, μερικὰ ἀπ' τὰ ὁποῖα ἦταν ἡ ψυχὴ τῆς νεοσύστατης Ἀδελφότητος καὶ οἱ προτεργάτες τῆς.

Τὸ πρῶτο Συμβούλιον, ποὺ τυχαίνει νὰ εἶναι καὶ τὸ ἰδρυτικόν, ἀποτελοῦσαν οἱ: 1) Πρόεδρος Γεώργιος Παπαδόπουλος, 2) Γενικός Γραμματεὺς Γεώργιος Βαχάρης καὶ μέλη Μ. Καρνοῦτσος, Χαράλ. Χαραλαμπίδης, Ἰωάν. Δαρμασίνας, Ἰωάν. Σαρακίδης, Εὐστάθιος Στουγιαννάκης, Ἀν. Χατζηαναστασίου καὶ Μιχαὴλ Παπαμυχαήλ.

Μόνον ἡ ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης πρέπει νὰ εἶναι ἡ αἰτία, ποὺ οἱ προτερ-

γάτες τοῦ ἔργου δὲν προβάλλονται στὶς πρῶτες θέσεις καὶ τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα, ἀλλὰ ἀναφέρονται τελευταῖοι. Γιὰ νὰ εἴμαστε δίκαιοι πρέπει νὰ ἀναφέρουμε διὰ τὸ ἔργο τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως ἀκούσας ἀπὸ τὴν πρώτη καὶ ὅλας μέρας τῆς ζωῆς τοῦ πρώτου αὐτοῦ Συμβουλίου, ὁ Μιχαὴλ Παπαμυχαήλ (ὁ καιοπινὸς πνευματικὸς πατὴρ τῆς Ἀδελφότητος Ἀρχιμ. π. Τηρόθεος) ἀντὶ τοῦ Γ. Βαχάρη, ποὺ τυπικὰ μόνον ἀναφέρεται, ψυχὴ δὲ καὶ πραγματικὸς ἰδρυτὴς ἦταν ὁ Εὐστάθιος Στουγιαννάκης, ποὺ τὸ 1930 ἀπὸ Γενικὴ Συνέλευση ἀνακηρύχθηκε Διδάσκαλος καὶ πνευματικὸς πατὴρ τῆς Ἀδελφότητος (Βλ. πρακτικὰ Γεν. Συνελεύσεων 7-12-1930 καὶ 17-2-1935).

Ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ πρώτου Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος ἐργά-

ζαυῶς, τὴν μετὰ προθυμίαν».

* Οἱ ἐπισκέψεις. Ἡ γυναίκα, ἢ καθεὶς γυναίκα, ἀγαπᾷ τὶς ἐπισκέψεις. Ἄλλοτε νὰ ἐπισκέπτεται καὶ ἄλλοτε νὰ τὴν ἐπισκέπτονται. Οἱ ἐπισκέψεις τῶν κοσμικῶν γυναικῶν εἶναι σκέτη φιλαργία καὶ κοσμοπολιό. Μόνον ξημία πρόκύπτει ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις αὐτές. Εἶθε ποτὲ νὰ μὴ γινόταν τέτοιου εἶδους ἐπισκέψεις. Οἱ ἐπισκέψεις ὅμως τῶν Χριστιανῶν γυναικῶν διαφέρουν πολὺ. Πάντοτε ἀπὸ μία ἐπίσκεψιν τοὺς προκύπτει ὠφέλεια πνευματικὴ. Γιὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν τῶν ἐπισκέψεων εἶναι τὰ λόγια τοῦ Κυρίου. Μὲ ἀφορμὴ κάποιου χωρίου τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀνοίγεται μὴ θαυμάσια συζήτησις ποὺ ἀποβλέπει στὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν. Ἀγαποῦν, λοιπόν, καὶ οἱ Χριστιανὲς γυναῖκες τὶς ἐπισκέψεις, ἀλλὰ τὶς ἐπισκέψεις ποὺ ὠφελοῦν πνευματικὰ καὶ θυμίζον συντροφιά ἁγίων.

Ὑπάρχουν καὶ ὅλες ἐπισκέψεις ποὺ τὶς ἐμπνέει ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη. Εἶναι οἱ ἐπισκέψεις σὲ ψυχὰς ποὺ ἔχουν κάποια ἀνάγκη εἴτε αὐτὴ εἶναι ὕλην εἴτε, πολὺ περισσότερο,

πνευματικὴ. Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα ἀρέσκειται ἰδιαίτερα στὶς ἐπισκέψεις αὐτές. Γιὰ τὴν αὐτὴν ἐπιτελεῖ ὕψιστο χριστιανικὸ καθήκον. Εἶναι οἱ ἐπισκέψεις σὲ ἀρρώστους, σὲ φυλακισμένους, σὲ πονεμένους, σὲ φτωχοὺς. Μία ἐπίσκεψιν σὲ ἓνα ἀρρώστο, φυλακισμένον, πονεμένον καὶ φτωχὸ δίδει ὠφέλεια ὄχι μόνον στὸν ἐπισκεπτόμενον, ἀλλὰ καὶ στὸν ἐπισκέπτη. Οἱ ἐπισκέψεις αὐτὲς δυναμώνουν πολὺ τὶς ψυχὰς μας. Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα προσπαθεῖ κάθε ἡμέρα νὰ προγραμματίσῃ καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ μὴ τέτοια ἐπίσκεψιν. Ἀπὸ λόγια παρηγορίας στὸν ἀρρώστο καὶ στὸν πονεμένο, λίγα δῶρα στὸν φυλακισμένον καὶ τὸ φτωχὸ εἶναι μὴ μεγάλη προσφορά. Αὐτὲς οἱ ἐπισκέψεις γράφονται στὰ βιβλία τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ὅταν θὰ περάσουν τὰ χρόνια καὶ θάρῃ ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως μὲ χαρὰ καὶ ἱκανοποίησιν θὰ ἀκούσουμε, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου, τὰ λόγια: «Ἦσθῆναι, καὶ ἐπισκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθατε πρὸς με» (Ματθ. 25, 35-36).

Β.Α.Ψ.

σηκαν με ζήλο και αυταπαρνητοι για την ευδωσει του ποτευκτου εργου. Ο αειμνηστος προτελευταιος Πρόεδρος Βασιλειος Σύρμος, που μάχησε πάρα πολύ υλικό θέλοντας να κάνει την ιστορία της 'Αδελφότητας, και που είναι πολύτιμο βοηθημα για τις αυτοσυστάσεις μας αυτές, γράφει μεταξύ των άλλων σχετικα με το ηθικό ανάστημα των πρωτεργατων τα εξής:

«...άπαντα τα μέλη του πρώτου ιδρυτικού Συμβουλίου ήταν λίαν πεφωτισμένα, διαπνεόμενα υπό μεγάλης πίστεως προς τον Θεόν, του οποίου επί της γης το έργο μετὰ θερμής ζέσεως και αγάπης ανέλαβον να εκτελέσουν θεοπίσσαντες όντως αξιοθαυμάσιους διατάξεις προς κατακύρωσιν του θεαρέσιου αυτών έργου (βλ. άρθρα 3 και 4 του Καταστατικού). «Ας είναι αιώνια ή μνήμη αυτών. Είθε όπωσδήποτε πάντα τα έπερχόμενα Συμβούλια της 'Αδελφότητος βαδίζουν επί τοις ίχνεσι των αειμνηστων ιδρυτων αυτης».

Μια άμυδρη σκιαγραφία των πρωτεργατων θα επιχειρήσουμε στη συνέχεια για να γνωρίσουν οι αναγνώστες μας τις όπως ήμερες μας δεν εξέλιπαν οι άνθρωποι που έζησαν για το Χριστό κι' όχι από το Χριστό.

1. Ευστάθιος Στουγιαννάκης "Ανθρωπος με πίστη βαθειά και πρωτοφανή άφοσίωση στο έργο. Θετικός και συστηματικός στο έργο της διδασχης, για κανένα λόγο δεν άνευότανε αναβολή ή ματαίωση έστω και μιας όμιλίας. Δέν ήταν συναρπαστικός, αλλά μιλούσε με μεγάλη πειστικότητα και επιβάλλονταν με τη βαθιά του πίστη και κυρίως με το παράδειγμά του. Για να εξασφαλίζει τα προς το ζην, διατηρούσε μικρό βιβλιοπωλείο και χειροκίνητο μικρό τυπογραφείο στην όδο Παπαμάρκου 46, δεδομένου ότι το σύνθημά του ήταν δωρεάν προσφορά εργασίας. "Εφτανε απ' τη δουλειά του κατάκοπος κάθε Πέμπτη, για ν' άνέβη στο βήμα άκόμη και άρρωστος και με πυρετό. Τις Κυριακές, κατά την περίοδο της Μ. Τεσσαρακοστής μιλούσε το πρωί στην Έκκλησία, άμέσως μετὰ στις 11 π.μ. στην αίθουσα της 'Αδελφότητος, το απόγευμα σε κανένα παράρτημα και το βράδυ άργα

πάλι στην αίθουσα του Κέντρου. Αυτά δε σε περίοδο, που για να δημιουργήση άνεπιρριπασμό ο Μητροπολίτης Γεννάδιος κάλεσε τους τότε θεολόγους καθηγητάς και τους συνέστησε να μιλούν οιοδς ναοδς αλλά έκτος από τους ήδη όμιλούντας 'Αγαθαγγελίδη και Τζωνόπουλο, που άργότερα διετέλεσαν και πρόεδροι της 'Αδελφότητός μας, μόνον ο κ. Παπαευγενίου άνέλαβε να όμιλή κάθε Κυριακή στον ναόν της 'Αχειροποιήτου κατά την ώρα της θ. λειτουργίας.

Έκτος απ' την προσωπική του προσφορά διδασκαλίας διέθετε και όργανωτικά προσόντα. "Ιδρυσε περίπου 22 παραρτήματα σε συνοικισμούς και στην ύπαιθρο. Μόνον το 3ο του Κιλκίς και το 9ο του Σουφλίου ιδρύθηκαν από κάποιον Νικολαΐδη. "Όλα δε τα παρακολουθούσε αυτοπροσώπως ο ίδιος έκ περιηροπής ένισχύοντας τους διδάσκοντας σ' αυτά, που ήταν κατά κανόνα μικροεπαγγελματίες, υπάλληλοι, έμποροι, κ.τ.λ.

Έκτος από την προσφορά του θείου λόγου φρόντιζε για την βελτίωση της πνευματικής και μυστηριακής ζωής. Έπεβαλλε στα μέλη και τους άκροατάς των μαθημάτων να κοινωνούν όμαδικώς τουλάχιστο τέσσερις φορές το χρόνο και όχι το άνώτερο τέσσερις φορές το χρόνο όπως έλεγαν τότε άκόμη και ιερείς. Στις όμαδικές μεταλήψεις την παραμονή γίνονταν γενική συγκέντρωση και διαβάζονταν από ένα αναγνώστη το μικρό 'Απόδεικνο και ή ακολουθία της θείας Μεταλήψεως. 'Ακολουθούσε άλληλοσυγχώρηση. Την άλλη μέρα πρωί συγκεντρώνονταν πάλι όλοι στην αίθουσα, διάβαζαν τη θεία Μετάληψη και μετὰ όλοι μαζί πήγαιναν στο καθορισμένο Ναό. Την ήμερα της θείας Κοινωνίας δέν γινότανε μάθημα. Μέσα στο μυστικιστικό αυτό περιβάλλον κυριαρχούσε ή μορφή του Διδασκάλου Ευσταθίου Στουγιαννάκη.

Κατά το 1936 άρρώσθησε βαριά, αλλά με κανένα τρόπο δέν ήθελε να διακόψη το διδασκικό του έργο, το όποιο σημειωτέον συνεχίζονταν άνευ διακοπής και όλο το καλοκαίρι. Χρειάστηκε να έμψειν πολύ το Διοικητικό Συμβούλιο για να μείνι στο σπίτι και την Κυριακή. Στο διάστημα της άρρώστιας του τόν αναπληρούσαν διά-

φοροι όμιληταί.

Μειά την άνάρρωσή του, λίγους μήνες άργότερα, συνέχισε τις όμιλίες του στην αίθουσα πλέον του Β' Γυμνασίου Άρρένων, αλλά ύστερα από λίγο ή άρρώστια τόν έρριξε και πάλι στο κρεβάτι, για να μη ξανασηκωθεί πιά. Δέν άξιώθηκε να παρασιτῇ σ' ένα όραμά του: στα έγκαίνια της αίθουσας, που θα γίνονταν στις 19-3-39. Μια έβδομάδα νωρίτερα με κοιπαστική προσπάθεια, έφθασε στην έξοιμη πιά αίθουσα, πάνω σε φορητή πολυθρόνα και επιθεώρησε τὸ έργο τῆς έν Χριστῷ προσπάθειάς.

Σε λίγες μέρες παρέδωσε τὸ πνεῦμα του στον Κύριο. Τὴν ήμέρα τῆς κηδείας δόθηκε άφορμή στον Άρχιδιάκονο τότε τῆς Μητροπόλεως Άλέξανδρο Στρατίδη στον επικήδειο λόγο του να τὸν παρομοιάσει με τὸν Μωϋσή, που από μακρὰ μονάχα είδε τὴ γῆ τῆς έπαγγελίας (βλ. άρθρο Άπολυτρώσεως Ιανουαρίου 1956).

2. Τιμόθεος (Μιχαήλ) Παπαμιχαήλ
Γιὸς ιερέως του Προφήτου Ηλία, διακρίνονταν άπ' τὰ νεανικά του χρόνια για τὴν εὐσέβεια, τὴν σοβαρότητα του ήθους και τὴν έφεση για μάθηση. Ήταν υπάλληλος ύφασματοπωλείου, όταν γνώρισε τὴν ομάδα Σιουγιαννάκη και προσκολληθήκε σ' αὐτή. Στὸ πρῶτο Διοικ. Συμβούλιο ήταν Γεν. Γραμματεὺς και παρέμεινε τέτοιος μέχρι τὴν άναχώρησή του για τὴν Άθωνιάδα Σχολή. Τὸ πρῶτο του διδακτικὸ έργο σὴν Άδελφότητα ήταν στὸ Α' Παράρτημα τῆς Άνω Τούμπας.

Στὴν Άθωνιάδα συμπλήρωσε τις γυμνασιακές του γνώσεις και μετὰ τὴν αποφοίτησή του μπήκε σὴν Θεολογικὴ Σχολή Άθηνων, ένῳ προηγουμένως για λίγο καιρὸ εργάστηκε σαν ιεροδιάκονος σὴν

Ί. Μητρόπολη Δημητριάδος. Μετὰ τὴ λήψη του πτυχίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς υπηρέτησε σαν ιεροκῆρυξ σὴν Ί. Μητρόπολη Κοζάνης, όπου χειροτονήθηκε άρχιμανδρίτης. Τὸν Μάιο του 1946 ή Γενικὴ Συνέλευση τῆς Άδελφότητος τὸν κάλεσε με ψήφισμά της και ανέλαβε τὴν πνευματικὴ ήγεσία τῆς Άδελφότητος μέχρι τὸ τέλος του 1951. Ή Άδελφότης, χαλαρωμένη κάπως προηγουμένως, βρῆκε στὸ πρόσωπό του τὸν άξιο ήγέτη και γνώρισε μέρες πνευματικῆς δόξας και μεγαλείου. Διακρίθηκε τότε για τὰ έξοχα διοικητικά του προσόντα, τὴν ιεραποστολικὴ του φλόγα και τὴν συστηματικὴ αντιμετώπιση του κάθε ζητήματος.

Δέν ήταν συναρπαστικός στις όμιλίες του, αλλά άπέπνεε πλούσιο άρωμα πνευματικῆς και μυστικῆς ζωῆς. Ίδιαίτερα στις πρωινές λειτουργίες άνέβαζε τις ψυχές τῶν έκκλησιαζομένων στα οὐράνια. Ή ώρα τῆς έξομολογήσεως ήταν πραγματικὴ ιεροτελεσσία και μυσταγωγία. Τὰ πνευματικά του τέκνα τὸν θυμούνται με πολλὴ νοσταλγία και τὸν έχουν σαν τὸ ὑπόδειγμα τῆς ὀρθόδοξης πνευματικῆς ζωῆς (βλ. και νεκρολογία Άπολυτρώσεως Ιανουάριος 1954).

Παρακαλοῦνται ὅσοι δέν ἔστειλαν ἀκόμη τὴν συνδρομὴν τοῦ περιοδικοῦ νὰ μᾶς τὴν ἐμβάσουν τὸ συντομώτερον, εἴτε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς εἴτε εἰς γραμματόσημα εἰς τὴν διεύθυνσιν:

*Περιοδικὸν «Ἀπολύτρωσις»
Πέλοπος 7 - Θεσσαλονίκη*

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ». Μηνιαῖον ὀρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ίδιοκτησία και Έκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντῆς Συντάξεως: Σάββας Ν. Ξανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Έτησία συνδρομή: Έσωτερικοῦ δρχ. 30 — Έξωτερικοῦ δολλ. 2

Έπιστολαί - συνδρομαί εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΤΠΟ - EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αὐγουστος 1976

Ἀριθ. φύλλου 368

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΥΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΕΤΑΛΛΑΓΩΝ

Τὸ γεγονός τῆς μηχανοκρατίας δὲν ἔλυσε τὸ πρόβλημα τῆς ἀναπαύσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι ἀντὶ νὰ εὕρῃ εὐκαιρίας διὰ τὴν ἀνάπαυσίν του ὁ ἄνθρωπος περιεπλάκη περισσότερο εἰς κοπώδεις καὶ βασανιστικὰς διεξόδους. Ἐργάζεται ὁλόκληρον τὸν χειμῶνα διὰ νὰ κάμῃ «τουρισμὸν τὸ καλοκαίρι». Συλλέγει ἐπὶ δεκάμηνον καὶ πλέον τὰς οἰκονομίας του διὰ νὰ τὰς δαπανήσῃ ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας τὸ καλοκαίρι. Κοπιάζει ἐπὶ ἑνδεκάμηνον μὲ τὴν νοσταλγίαν τῆς μηνιαίας θερινῆς ἀπελευθερώσεως καὶ δὲν ἀργεῖ νὰ διαπιστώσῃ ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸν ὡς τίμημα τοῦ σκληροῦ ἀγῶνος ἓνα ὅποιοδήποτε «καλοκαιριάτικο ξεφάντωμα» ἔστω καὶ εἰς τὴν ἁλλοδαπήν. Ἡ νευρικότης καὶ ἡ ἀπαισιοδοξία τῆς ἐργασίας καὶ αἱ χωρὶς συγκεκριμένους στόχους προσπάθειαι δημιουργοῦν εὐνοϊκὸν κλίμα διὰ νὰ ἐπιδράσουν δυσμενῶς ὅλαι αἱ σύγχρονοι μεταλλαγαὶ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Παρατηρεῖται καὶ τοῦτο τὸ θλιβερὸν φαινόμενον. Ὁ ἄνθρωπος ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ περιβάλλον του μὲ τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν διάθεσιν νὰ σπαταλήσῃ ὅ,τι ἔχει ἀποκτήσῃ μὲ θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον τρόπον. Αὐτὸ ἔχει ὡς συνέπειαν νὰ ὑποστῇ τελείαν χαλαρότητα. Γίνεται ἀνίκανος νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ νὰ ἀμυνθῇ κατὰ τῶν δυσμενῶν ἐπιδράσεων τῶν συγχρόνων μεταλλαγῶν. Ἀκολουθεῖ τὸ ρεῦμα τῆς ἐποχῆς. Δὲν ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ ἄνεμος τῶν συγχρόνων μετα-

λαγῶν τὸν ἔχει παρασύρει καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ὀδηγεῖται εἰς τὴν πνευματικὴν καταστροφὴν, εἰς τὴν ἡθικὴν φθορὰν καὶ εἰς τὴν κόλασιν. Τὸ ρεῦμα αὐτὸ ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀνώμαλον πορείαν τῆς ζωῆς. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι αἱ σύγχρονοι μεταλλαγαὶ μὲ πρωτοπόρον τὴν βιομηχανικὴν κοινωνίαν ἔκαναν λάθος εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς. Οὐδεμία προμηθεύσις ὑλιστικὴ εἶναι ἱκανὴ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸ κύμα τῶν μεταλλαγῶν. Χρειάζεται νὰ πνεύσῃ πνευματικὸς ἄνεμος ὁ ὁποῖος θὰ δώσῃ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Χρειάζεται ζωὴ ὁμαλή, συντηρητικὴ, κινουμένη εἰς οἰκογενειακὰ καὶ κοινωνικὰ πλαίσια, τὰ ὁποῖα νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς καὶ νὰ φωτίζωνται ἀπὸ τὸ εὐαγγελικὸν φῶς. Ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ αἰσθητὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα μηχανήμα τὸ ὁποῖον ἐργάζεται ρυθμιζόμενον ἀπὸ ἄλλους παράγοντας, ἀλλὰ ὅτι εἶναι μία προσωπικότης ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔσταυρώθη.

Ὁ ἄνθρωπος εὐκόλῃ δέχεται τὴν ἐπίδρασιν τῶν μοντέρνων ἀλλαγῶν καὶ θέλει νὰ ἐμφανίζεται ὡς ἐκσυγχρονισμένος. Κάθε νέον τὸν ἐλκύει ἔστω καὶ ἐὰν εὐρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα. Πολλάκις μιμεῖται ἀκόμη καὶ τὰς κινήσεις τῶν ἄλλων τὰς ὁποίας ἐκλαμβάνει ὡς συγχρόνους καὶ μοντέρνους, ἔστω καὶ ἂν προέρχωνται ἀπὸ λαοὺς πνευματικὰ καὶ πολιτιστικὰ καθυστερημένους.

Δέν εἶναι ἄγνωστοι αἱ μὴσεις χορῶν, τραγουδιῶν καὶ κινήσεων τῶν συγχρόνων τὰς ὁποίας ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς.

Αἱ μονιέρναι ἀλλαγαὶ φαίνεται ὅτι ἀσκοῦν τεραστίας ἐπιδράσεις εἰς τοὺς συγχρόνους ἀνθρώπους, τόσοις ἐνὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ, ὅσων καὶ ἐνὶ τοῦ εὐρυτέρου κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Οἱ φυσικοὶ καὶ συναισθηματικοὶ οἰκογενειακοὶ δεσμοί, οἱ ὁποῖοι συνέδεον ἄλλοτε γονεῖς καὶ παιδιὰ, ἐδέχθησαν τὴν ἐπίδρασιν ἐκ τῶν ἀλλαγῶν τῆς κοινωνικῆς καὶ τεχνικῆς ἐξελιξέως, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι σαφεῖς αἱ ἐνδείξεις ὅτι ἡ οἰογένεια διέρχεται κρίσεις ποικίλας.

Καὶ ἐνῶ ὑπάρχει μία ἐξαιρετικὰ φροντισμένη προσπάθεια πολλῶν παραγόντων διὰ τὴν οἰογένειαν καὶ τὰ παιδιὰ, ἐν τούτοις αἱ μονιέρναι ἀλλαγαὶ τὴν ἐπηρεάζουν πολὺ. Ὁ λόγος εἶναι προφανής. Τὸ ἐνδιαφέρον στρέφεται περισσότερο διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν καὶ ὀλιγώτερον διὰ τὴν ἠθικὴν καθοδήγησιν τοῦ νέου ἀνθρώπου. Ὑπερτονίζονται τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ περιφρονοῦνται οἱ ἠθικοὶ προσανατολισμοί. Ἐνισχύονται αἱ δημοκρατικαὶ ἀρχαί, τὸ συνεργατικὸν πνεῦμα, ἡ ἰδέα ὅτι κάθε μέλος ἔχει ἀνεγνώρισμα δικαιώματα καὶ περιορίζεται ἡ αὐταρχικὴ ἐξουσία τῶν γονέων. Παρὰ ταῦτα ἡ διάσπασις μέσα εἰς τὸ οἰογενειακὸν περιβάλλον συνεχῶς εὐρύνεται μὲ ὅλας τὰς συνεπείας. Ἐἴς τὸ κύρος τῶν γονέων μειοῦται. Καὶ ὅσον βαθύτερα εἰσχωρεῖ ἡ διάθρωσις τῆς οἰογενείας τόσοις ἐντονωτέρα θὰ εἶναι ἡ ἀπώλεια τοῦ οἰογενειακοῦ κύρους. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πὺρ ἐπιβάλλεται νὰ τονισθῇ ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἀμύνης κατὰ τῶν δυσμενῶν ἐπιδράσεων τῶν συγχρόνων ἀλλαγῶν.

Ὁφείλουν νὰ τὸ κατανοήσουν πρῶτοι οἱ γονεῖς ὅτι εἰς τὸ σύγχρονον ρεῦμα τῶν ἀλλαγῶν πρέπει νὰ ἀντιδράσουν ἀποτελεσματικά. Νὰ ἐπανεῦρῃ τὸ κύρος ἡ οἰογένεια σηριζομένη εἰς τὴν δυναμικότητα τῆς προσωπικότητος καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀντοχὴν τῶν μελῶν της. Ἡ δυναμικότης καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀντοχὴ τῶν μελῶν κάθε οἰογενείας ἀντιοῦνται μόνον ἀπὸ τὴν ἀστείρευτον πηγὴν τῆς χρι-

στιανικῆς θρησκείας. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Εὐαγγελίου θὰ προφυλάξουν τὴν οἰογένειαν ἀπὸ τὴν σῆψιν τῶν δυσμενῶν ἐπιδράσεων τῶν συγχρόνων ἀλλαγῶν.

Πῶς ἀξιοποιοῦνται οἱ νέοι εἰς τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ἐντόνου μεταλλαγῆς ἰδεῶν, σκέψεων καὶ προσανατολισμῶν; Εἶναι ἓνα θέμα τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται νὰ μελετηθῇ ἀπὸ κάθε ἀνθρώπον.

Οἱ ἔμποροι τῶν δίσκων, τῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων, τῶν μέσων ψυχαγωγίας, τῶν ναρκωτικῶν καὶ οἱ ὑπεύθυνοι ἰδεολογικοῦ προσανατολισμοῦ ἐκρειαλλεύονται τοὺς νέους μεταβάλλοντες αὐτοὺς εἰς πηγὴν κέρδους. Καλλιεργοῦν τὰς ἀδυναμίας τὼν καὶ τὰ πάθη. Στρέφουν τὸν δυναμισμόν των εἰς ἄλλας κατευθύνσεις. Χαίρονται διότι τοὺς ὀδηγοῦν εἰς ἔργα καὶ ἐκδηλώσεις αἱ ὁποῖαι δὲν κατευθύνονται ἀπὸ τὰς χριστιανικὰς ἀντιλήψεις. Τὸ θεωροῦν καύχημά τους, διότι ἀποδεσμεύουν τοὺς νέους ἀπὸ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν. Δέν θὰ βραδύνῃ ὅμως ἡ στιγμὴ διὰ νὰ θρηνήσῃ ὁ ἀνθρώπος ἐπὶ τῶν ἐρείπιων, τὰ ὁποῖα θὰ προκαλέσουν οἱ χωρὶς ἰδανικά νέοι καθὼς θὰ δέχωνται τὴν ἐπίδρασιν τῶν πάσης φύσεως συγχρόνων ἀλλαγῶν. Τὴν ἀγάπην θὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ τὸ μῖσος, τὴν συνεργασίαν θὰ τὴν φυγαδεύσῃ ὁ αἰσμοισμός, τὴν τιμότητα θὰ ὑποκαταστήσῃ ἡ ἀνηθικότης καὶ ὁ βιασμός, τὴν ζωτικότητα καὶ δραστηριότητα θὰ καλύψουν ἡ νωθρότης καὶ ἡ ἀδιαφορία τῶν δηλητηριασθέντων ἀπὸ τὰ ναρκωτικά, τὰς οἰογενειακὰς παραδόσεις θὰ διασαλεύσουν αἱ σύγχρονοι ἀντικοινωνικαὶ ἰδέαι.

Ἡ ἄμυνα καὶ ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῶν συγχρόνων ἀλλαγῶν εἶναι ἐπιτακτική. Πρέπει νὰ ἀναστηλωθῇ τὸ κύρος τῆς οἰογενείας, νὰ προσαρμολογῶν οἱ νέοι πρὸς τὰς ὑγιεῖς ἰδεολογικὰς κατευθύνσεις, νὰ περιορισθοῦν αἱ ἐγωκεντρικαὶ τάσεις καὶ νὰ ἐνταθοῦν αἱ ὀρθαὶ κοινωνικαὶ καθοδηγήσεις. Οἱ παράγοντες τῆς μορφώσεως πρέπει νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον, ὥστε ἡ προσφορά των νὰ εἶναι θετική. Ραδιόφωνον, κινηματογράφος, θέατρον, τύπος, περιοδικὰ καὶ βιβλία, τηλεδράσεις, σχολεῖον, λοιποὶ φορεῖς ἐξουσίας καὶ παράγοντες ὀφείλουν νὰ συνειδητοποιήσουν ὅτι ἡ εὐθύνη διὰ τὸν ὀρθὸν προσανατολι-

Ἀντισειρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

Α' 4. Ἡ ἁγία Τριάς στὴ Β' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή.

ΕΡ.: Μὰ εἶπατε, γ. καθηγητά, ὅτι ἀπὸ τίς πὺ δοξαίς καὶ σαφεῖς μαρτυρίες γιὰ τὸ δόγμα τῆς ἁγίας Τριάδος εἶνε Α' Κο 12, 4-6 καὶ Β' Κο 13, 13. Ἡ μαρτυρία τῆς Α' Κο ἦταν πρῶτα καταπληκτική, πολὺ ἀποκαλυπτική καὶ πολὺ διδασκτική. Μιλήστε μας τώρα καὶ γιὰ τὴ δεύτερη μαρτυρία.

ΑΠ.: Στὴ Β' Κο ἐπιστολὴ ἔχουμε 3 μαρτυρίες. Θὰ τίς ἐξετάσουμε μὲ τὴ σειρὰ. Ἡ σπουδαιότερη εἶνε, ὅπως σὰς εἶπα, αὐτὴ ποὺ ἰσχύει στὸ τέλος τῆς Ἐπιστολῆς κεφ. 13, 13. Θὰ δοῦμε λοιπὸν πρῶτα τίς μαρτυρίες ποὺ προηγούνται καὶ μετὰ θὰ ἐξετάσουμε ἰδιαίτερα τὸ χωρίο 13, 13 ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὴ σφραγίδα τῆς Ἐπιστολῆς.

ΕΡ.: Πολύ, καλὰ, γ. καθηγητά. Σιγά σιγά θὰ πούμε στὰ θαθεῖα καὶ ὑψηλὰ νοήματα. Μὰς

ἐνχαριστεῖ καὶ μὰς οἰκοδομεῖ αὐτὸς ὁ τρόπος, γιατί ἔτσι δὲν μαθαίνουμε μόνο ν' ἀντιμετωπίζουμε τοὺς αἰρετικούς, ἀλλὰ μαθαίνουμε καὶ τὴν ἁγία Γραφή, εἰσερχόμεθα στὰ νοήματα τῆς Γραφῆς, σπουδάζουμε τίς ἀλήθειες τῆς Γραφῆς.

ΑΠ.: Ἡ πρώτη μαρτυρία τῆς Β' Κο εἶνε ἀπὸ τὸ κεφ. 1, 21-22. Ἀνοίξτε τὴν Κ. Λαθήκη σας νὰ τὴν διαβάσουμε μαζί καὶ νὰ τὴν ἐξηγήσουμε μὲ τὴν βοήθεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος ποὺ μὲ θερμὴ προσευχὴ ζητοῦμε νὰ μὰς στείλῃ ὁ εὐλογητὸς Κύριός μας. «Ὁ δὲ θεβαιὼν ἡμῶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς Θεός, ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀσφαλῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν». Ἐνας ἀρχαῖος ἐρμηνευτὴς γράφει τὰ ἑξῆς γιὰ τὸ χωρίο αὐτό: «Ὅρα, πὼς παρεδήλωσε σαρέ-

ρμόν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου θὰ τοὺς βαρύνῃ. Ἀλλοίμονον ἐὰν ἀδιαφορήσουν. Θὰ τοὺς συνοδεύῃ τὸ ἀνάθεμα καὶ ὁ στεναγμὸς ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀφέθησαν ἀνυπεράσπιστοι εἰς τὰς δυσμενεῖς ἐπιδράσεις τῶν μοντέρνων ἀλλαγῶν.

Δὲν εἶναι ἀρκεταὶ αἱ ὑλικάι προσφοραί. Ἀπαιτοῦνται πρωτίστως πνευματικά. Διότι μὲ τὰς ὑλικὰς προσφορὰς ἱκανοποιοῦνται κατὰ βάσιν αἱ ὑλικάι ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῶ αἱ πνευματικάι ἀνάγκαι μένουν ἀνικανοποίητοι. Ἔτσι ἡ-θη καὶ ἔθιμα ξένων λαῶν καὶ ἀτόμων διεισδύουν μὲ ποικίλους τρόπους εἰς τὸ οἰκογενειακὸν καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον καὶ τὸ διαβρῶνουν. Ψυχραίνουν τὰ θρησκευτικὰ ἰδεώδη, πλήττουν θανασίμως παραδόσεις καὶ ἰδέας ὑγιεῖς καὶ καλλιεργοῦν τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν περιφρόνησιν τῆς ζωῆς. Προωθοῦν τὸν ἐρωτισμὸν καὶ τὴν πορνογραφίαν, διαστρέφουν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ καλλιεργοῦν τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιδράσεως, πρὸς πᾶν τὸ ἠθικὸν καὶ τὸ παραδοσιακόν. Ἡ εὐγένεια, ὁ ἀλιτροῦσμος καὶ ὁ ἀνθρωπισμὸς φυγα-

δεύονται. Στρέφουν τοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους πρὸς τοὺς κλειστοὺς χώρους μὲ τὸ ὀλίγον φῶς καὶ τὴν ἐρεθιστικὴν μουσικὴν χωρὶς ἐγκράτειαν καὶ ἀξιοπρέπειαν. Περιττὸν νὰ περιγράψωμεν ἐδῶ τὴν κατάστασιν ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως τῶν ἀτόμων αὐτῶν.

Εἶναι ἀναγκαῖα, ταχεῖα καὶ ἀποφασιστικὴ ἡ ἔκθεσις καὶ ἡ ἀντίθεσις κατὰ τῶν δυσμενῶν ἐπιδράσεων τῶν μοντέρνων αὐτῶν ἀλλαγῶν. Ὁ κάθε πιστὸς ὀφείλει νὰ διακηρύξῃ τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν, νὰ προσευχηθῇ μὲ εὐλικρίνεια, ὥστε ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης νὰ δεῖξῃ τὸν ὀρθὸν δρόμον, νὰ ἀντιδράσῃ μὲ ἀποφασιστικότητα εἰς ὅτι προκαλεῖ ἀβυσμὴν, νὰ γίνῃ ὁ ἱερὰ πόστολος, ὁ κοινωνικὸς ἐργάτης. Νὰ περᾶσῃ ὁ ἀληθὴς Χριστιανὸς ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ θρήνου διὰ τὴν ἀκαταστασίαν εἰς τὴν δράσιν, ὥστε νὰ περισωθῇ ὅτι εἶναι δυνατόν. Ἡ ἀδράνεια θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πωλὴν ἀπὸ τὴν θεῖαν δικαιοσύνην. Ἀς τὸ σκεφθῇ ὁ Χριστιανὸς καὶ ἀναλόγως ἅς πράξῃ.

Δ. Β. Χ.

στατα τὴν ἁγίαν Τοιάδα. Ὁ πατὴρ γὰρ ὁ θεβαιὼν ἡμᾶς εἰς Χριστὸν καὶ χοῖσας διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, αὐτὸς πληροῖ καὶ τὰς ὑποσχέσεις». (= Ἠρόσεγε, πῶς ὁλοφάνερα καὶ καθαυὰ φανέρωσε τὴν ἁγία Τοιάδα. Δηλ. ὁ πατέρας μᾶς ἀσφαλίζει στὸ Χριστὸ καὶ μᾶς χοῖει μὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, αὐτὸς ἐκπληρώνει καὶ τὴς ὑποσχέσεις». Γιὰ ἓναν προσωπικὸ καὶ ἀπροκατάληπτο μελετητὴ τῆς Γραφῆς δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι στοὺς δύο αὐτοὺς στίχους παρουσιάζεται ὁ τριαδικὸς Θεὸς μὲ τὴς διαφορὰς ἐνέργειες τῶν τριῶν προσώπων γιὰ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας μας, τοῦ ἁγιασμοῦ μας καὶ τῆς δόξης μας. Ὁ Πατέρας διὰ τοῦ Υἱοῦ μὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα μᾶς θεβαιώνει, μᾶς χοῖει, μᾶς σφραγίζει καὶ δίνει τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος στὴς καρδιές μας.

ΕΡ.: Τί σημαίνει τὸ καθένα ἀπ' αὐτά, κ. καθηγητά;

ΑΠ.: Εἶνε εὐχολογία νὰ τὰ ἐξηγήσῃ ὁ καθένας ἂν λάβῃ ἀπ' ὅψι του πῶς ἀρχίζει κανεὶς τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας, τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, καὶ ποῦ ἀνεδιβαίνει. Πρῶτα πρῶτα πιστεύει στὸ Χριστό, ὁμολογεῖ τὴν πίστι του μὲ τὴ μετάνοια καὶ βαπτίζεται. Ὅλα αὐτὰ σημαίνει τὸ ρῆμα θεβαιώνει. Δηλαδή περὶθάμαστε γιὰ νὰ πιστέψουμε. Μετὰ τὸ βάπτισμα εἶνε τὸ χοῖσμα, τὸ σφράγισμα· ποῦ σημαίνουν ὅτι εἰμεθα περιουσία τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχουμε μέσα μας ἓνα εἰδικὸ χάρισμα νὰ διακρίνουμε τὸ θέλημά του. Μετὰ ὅλες οἱ πνευματικὲς δωρεές ποῦ παίρνουμε ἀποτελοῦν τὸν ἀρραβῶνα, τὴν προκαταβολή. Εἶνε ἡ πρώτη δόσι τῆς αἰωνίου ζωῆς ποῦ λαμβάνουμε στὴ ζωὴ αὐτὴ καὶ ποῦ ἐγγυάται ὅτι τὸ ἄλλο μέρος, τὸ καὶ σπουδαιότερο, θὰ τὸ πάρομε μετὰ τὸ θάνατο. Ὅλ' αὐτὰ τὰ σπουδαῖα καὶ θεῖα πράγματα θεβαιότητα, χοῖσμα, σφράγισμα καὶ ἀρραβῶνα μᾶς τὰ δίδει ὁ Θεὸς Πατέρας διὰ τοῦ Θεοῦ Υἱοῦ καὶ μὲ τὸ Θεὸ Πνεῦμα ἅγιον.

ΕΡ.: Σὰς εὐχαριστοῦμε, κ. καθηγητά. Μᾶς φαίνεκε ὁρσολογὸ τὸ χοῖμα στὴν ἀρχή, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξήγησιν ποῦ μᾶς δόσατε ἔγινε ἀπὸ καὶ τὸ καταλάβομε.

ΑΠ.: Ἡ ἄλλη μαρτυρία ποῦ ἔχο νὰ παρουσιάσω ἀπὸ τὴν Β' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴ εἶνε ὁλόκληρο σχεδὸν τὸ 3ο κεφάλαιο. Στὸ κεφάλαιο αὐτὸ χαρακτηρίζεται τὸ ἅγιον Πνεῦμα Κύριος, δηλ. Γιαχβὲ Θεός

ὅπως ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός. Ἀλλὰ εἰδικὰ γιὰ τὴ θεότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος θὰ μιλήσουμε ἀργότερα. Ἐκεῖνο ποῦ θέλω τώρα νὰ τονίσω εἶνε ὅτι καὶ στὸ κεφάλαιο αὐτό, στὸ ἐποῖο ὁ Παῦλος συγκρίνει τὴ νέα διαθήκη πρὸς τὴν παλαιὰ καὶ τοὺς διακόνους τῆς Νέας Διαθήκης πρὸς τοὺς διακόνους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀποκαλύπτεται τὸ τριαδικὸν τοῦ Θεοῦ. Σὰς διαβάσω τὸν στίχο 3' «φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑρ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μελάνι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίνῳ, ἀλλὰ ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκίνας». Μὲ ἀπλὰ λόγια οἱ πιστοί, οἱ χριστιανοί, εἶνε ἐπιστολὴ Χριστοῦ ποῦ γράφτηκε ὄχι μὲ μελάνι ἀλλὰ μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ. Καὶ πῶς ἀπλὰ ὁ Θεὸς Πατὴρ διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον δημιουργεῖ τὸ νέο Ἰσραὴλ ποῦ εἶνε ἀσύγκριτα ἀνώτερος ἀπὸ τὸν παλαιὸ, ὅσο ἀνώτερο εἶνε τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὸ μελάνι καὶ ἡ σάρκινη καρδιὰ ἀπὸ τὴν πλάκα. Καὶ ὥς μὴ νομίση κανεὶς, ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶνε μιὰ ἀρηρημένη δύναμις τοῦ Θεοῦ ἢ μιὰ ἐνέργειά του. Εἶνε πρόσωπο καὶ μάλιστα θεοὶ ὅπως ὁ Πατὴρ, εἶνε Κύριος. Σὰς διαβάσω τοὺς στίχους 17 καὶ 18' «Ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν οὐ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένοι προσώπων τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος».

ΕΡ.: Μᾶς συγχωρεῖτε, κ. καθηγητά, θὰ χρειασθῇ καὶ πάλι νὰ μᾶς ἐξηγήσετε τοὺς στίχους αὐτοὺς μὲ ἀπλὰ λόγια.

ΑΠ.: Τὸ κάνω εὐχαρίστως. Δὲν θὰ κουρασθῶ καθόλου μάλιστα, γιὰτὶ ἐρμήνευσα τοὺς στίχους αὐτοὺς καθὼς καὶ μιὰ ἄλλη σειρὰ δυσκόλων χωρίων τῆς Καινῆς Διαθήκης ποῦ τυπώθηκαν στὸ βιβλίον μου «Ἐρμηνεία τῆς Γραφῆς». Μεταφέρω ἀπ' ἐκεῖ τὴν ἐρμηνεία τους ποῦ σὰς ἐνδιαφέρει. «Τόσο ἡ μικρὴ αὐτὴ φράσις «ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν», ὅσο καὶ τὸ νόημα ὅλου τοῦ κεφαλαίου εἶνε ἓνα πρωτεῖνὸ κήρυγμα γιὰ τὴ θεότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. «Κύριος» (στὰ ἑβραϊκά Γιαχβὲ) εἶνε τὸ ὄνομα, μὲ τὸ ὁποῖο οἱ Ἰσραηλῖτες ὀνομάζουν τὸν ἓνα Θεό, τὸν ὕψιστο Θεό, τὸ μόνο ἀληθινὸ Θεό. Μὲ τὴ λέξι «Θεός» ἢ «θεοὶ» ἀπλῶς εἶνε δυνα-

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

II. - Η ΦΥΓΗ

«Καὶ Ὁ Αβессαλώμ ἔφυγε καὶ ἐπορεύθη πρὸς Θολμὶ υἱὸν Ἑμοὺδ βασιλέα Γεδσοῦρ εἰς γῆν Μαχάδ». (Β' Βασιλ. 13, 37)

Θλιβερός ὁ ἐπίλογος τοῦ ἐορταστικοῦ δείπνου. Μιά ἄγρια, ἀπαίσιμα ἀδελφοκτονία. Οἱ ἄλλοι προσκεκλημένοι γεμᾶτοι ἀπὸ φρίκης, ἔφυγαν. Στὸν τόπο τοῦ κακοῦ μένει τώρα μοναχὸς ὁ Ἀβессαλώμ μαζί μὲ τοὺς σκοτεινοὺς συνεργάτες του. Κανένας τους δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ μιλήσῃ. Μιά βαρειά ἀτιμωρία τοὺς τυλίγει. Πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους μένει σιωπηλὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἀβессαλώμ. Κάθεται κἀπου. Γέρνει τὸ κεφάλι του καὶ τὸ στηρίζει στὶς δυὸ του παλάμες. Ἀπορύνει νὰ γνωρίσῃ νὰ κοιτάξῃ τὸν σκοτωμένο. Φοβᾶται μήπως στὰ γυάλινα μάτια του ἀντικρύψῃ κανένα ἀδελφικὸ παράπονο.

Στὴν ψυχὴ τοῦ Ἀβессαλώμ τώρα ζοῦντα-

νεύουν οἱ ξεχασμένες μνῆμες. Θιμᾶται. Καὶ τί δὲν θιμᾶται; Τότε ποῦταν παιδί. Τότε ποῦ συντροφοῦ στὰ παιχνίδια του εἶχε τὸν Ἀμνών. Πόσα ἀδῶα μυστικά δὲν τοὺς ἔδεναν τοὺς δυό. Πόσες φανταστικὲς ὀνειροπολήσεις δὲν ἔκαναν μαζί. Πόσα γέλια καὶ πόσες χαρὲς! Καὶ τώρα; Ὁ μεγαλύτερός του ἀδελφός, ὁ αἰσθηματίας Ἀμνών, κοιτάται ἐδῶ στὰ πόδια του νεκρός. Χτυπημένος μὲ θανατερὸ χτύπημα ποῦ ὁ ἴδιος εἶχε ἐτοιμάσει. Καμμένη ἀδελφέ! Καμμένη ἀδελφέ!

Μὰ τί ἐπαθε ὁ Ἀβессαλώμ; Ξεχάστηκε γιὰ λίγο καὶ ἄρχισε νὰ γίνεται εἰσαίσθητος; Γρήγορα συνέχεται. Τὰ βάζει καὶ μὲ τὴν καρδιά του. Γιὰ δὲς κατάστασι! Σιγὰ μὴν τὸν

τὸν νὰ ἐννοῇ κανεὶς καὶ τοὺς ψεύτικους θεοὺς τῶν εἰδωλολατρῶν. Ἀκόμη στὴ Γραφὴ «θεοί», ὅχι ψεύτικοι, οὔτε ὅμως ἐκ φύσεως, ἀλλὰ κατὰ χάριν, ὀνομάζονται καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ. (Ψα 81, 6· Ἰω 10, 34). «Κύριος» ὅμως καὶ «Κύριος ὁ Θεός» ὀνομάζεται ὁ ἕνας Θεός, ὁ ἀληθινός καὶ μόνος ἐκ φύσεως τὸν Θεός. Ὅλες οἱ ἄλλες ἐπάρξεις πνευματικὲς καὶ ἰλικιές, λογικὲς καὶ μὴ λογικὲς, εἶνε «δοῦλοι» τοῦ «Κυρίου». Γι' αὐτὸν λοιπὸν τὸν «Κύριο», ὁ Παῦλος μᾶς ἀποκαλύπτει ἐδῶ ὅτι εἶνε τὸ «Πνεῦμα».

Τὸ Πνεῦμα ἐπομένως εἶνε ὁ Θεός μας, ὁ ἕνας Θεός, ὁ ἕριστος Θεός, ὅπως καὶ ὁ Πατήρ καὶ ὁ Υἱός. Στὴ Γραφὴ καὶ ὁ Πατήρ λέγεται Κύριος καὶ Θεός, καὶ ὁ Υἱός Κύριος καὶ Θεός, καὶ τὸ Πνεῦμα Κύριος καὶ Θεός. Ἐπίσης πολλὰς φορὰς λέγεται ὅτι «εἰς Κύριος ὁ Θεός». Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι καὶ τὰ τρία πρόσωπα Πατήρ, Υἱός καὶ Πνεῦμα, εἶνε ἕνας Θεός, εἶνε πρόσωπα ἴσα καὶ ὁμοούσια, εἶνε ἕνα ὄνομα, τὸ ὄνομα ποῦ εἶνε πάνω ἀπ' ὅλα τὰ ὀνόματα, τὸ ὄνομα «Κύριος».

Τὸ ἴδιο νόημα ἔχει καὶ ἡ συνέχεια τοῦ στίχου καὶ ὁ ἐπόμενος στίχος: «Οὐ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία, ἡμεῖς δὲ πάντες ἀναγκαζομένην προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπιριζόμενοι τὴν αὐτὴν ἐκὼνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος». Ἡ φράσις «οὐδ' ὅπου» τὸ Πνεῦμα Κυρίου», δείχνει καὶ πάλι, ὅτι τὸ νόημα τῆς προηγούμενης φράσεως δὲν εἶνε «ὁ Κύριος εἶνε Πνεῦμα», ἀλλὰ «τὸ Πνεῦμα εἶνε Κύριος». Αὐτὸ διαφωρητικὰ θὰ ἔλεγε: «οὐδ' ὁ Κύριος, ὅς ἐστι πνεῦμα, ἐκεῖ ἐλευθερία». Τέλος, στὴν τελευταία φράσι τὸ Πνεῦμα ὀνομάζεται πάλι «Κύριον»· «Καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος». Τὸ νόημα τοῦ στίχου μὲ ἀπλὰ λόγια εἶνε τὸ ἑξῆς: ὅτι οἱ χριστιανοὶ πλησιάζουν τὸν Κύριο, δηλ. τὸ Πνεῦμα, ὅπως καὶ ὁ Μωϋσῆς τὸ ὄρος Σινᾶ. Τὸ πρόσωπο ἔκρινον, σὺν καθρέφτη, ἀπὸ τὴν ὄρα ποῦ ἀντίκρινε τὸν Κύριο, ἔλαμπε ἀνταναντώντας τὴ θεία δόξα καὶ τὸ πρόσωπο τῶν χριστιανῶν, ποῦ ἀντικρύπτει τὸ Πνεῦμα παίρνει ὡς «ἀπὸ δόξης» καὶ μεταμορφώνεται «εἰς δόξαν».

Στέργιος Ν. Σάκκος

πάρουν και τὰ κλάματα. Διώχνει λοιπὸν μακριὰ του τὶς ἀναμνήσεις καὶ τὶς ἐδαισθησῆς. Δὲν εἶνε καιρὸς γιὰ αἰσθαντικότητες. Πετιέται μὲ μιᾶς ἐπάνω. Τὸ πρόσωπό του γίνεται πάλι σκληρό. Τὰ χεῖλη του συσπώνται. Τὰ μάτια του σκοτεινιάζουν. Ἀρχίζει ἓνα ἐκνευριστικὸ θηματισμὸ. Πάει κι' ἐρχεται. Ἐπáνω κάτω. Κανένας δὲν τολμᾷ νὰ τοῦ μιλήσῃ. «Ὅλοι περιμένουν δουβολί. Ὁ Ἀβεσσαλώμ τώρα σκέπτεται. Πρέπει νὰ πάρῃ ἀποφάσεις. Πῶς θ' ἀντιμετωπίσῃ τὶς συνέπειες τοῦ φόνου; Νὰ γυρίσῃ στὸ παλάτι; Καὶ ὁ πατέρας του; Πῶς θὰ τὸν δεχθοῦν οἱ ἄλλοι; Ὁχι. Ὁχι. Κάτι τέτοιο δὲν τὸ ἐγκρίνει. Βρίσκει πῶς φρονιμώτερον θὰ ἦταν μιὰ φυγή. Ναί. Μιὰ φυγή. Θὰ πήγαινε σ' ἄλλη χώρα. Μακριὰ ἀπ' τὸν Δαυὶδ καὶ τὸν λαὸ του. Πρὸς τὰ ποῦ δμως θὰ κατευθυνόταν; Δὲν χρειάζεται νὰ σκεφθῇ πολὺ. Σύντομα δοῖται τὸν τόπο στὸν ὁποῖο θὰ πήγαινε. Θὰ ἐρχόταν στὸ βασιλεῖο τῆς Γεδσοῦρ. Στὸν πάππο του τὸν Θολμί, τὸν πατέρα τῆς Μααχά, τῆς μάνας του. Ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Δίνει τὶς τελευταῖες ὁδηγίες κι' ἐντολές στοὺς ὑπηρέτες του καὶ ξεκινᾷ μὲ τὴ συντροφιά του. Φεύγουν. Φεύγουν. Χάνονται μέσα στὸ σκοτάδι. Φεύγουν γιὰ τὸν Θολμί. Βρυκόλακες τῆς νύχτας. «Καὶ Ἀβεσσαλώμ ἔφυγε καὶ ἐπορεύθη πρὸς Θολμὶ υἱὸν Ἑμοῦδ βασιλέα Γεδσοῦρ εἰς γῆν Μααχά» (Β' Βασιλ. 13, 37).

***

Ἡ φυγή αὕτη τοῦ Ἀβεσσαλώμ ἔγινε εἰκόνα καὶ σύμβολο μιᾶς ἄλλης φυγῆς τῶν συγχρόνων μας Ἀβεσσαλώμ. Ἐκεῖνος ἐγκατέλειπε τὸ σπίτι ποῦ μεγάλωσε, τὴ χώρα του καὶ τὸ λαὸ του, καὶ πάει γιὰ τὸν Θολμί. Μὰ οἱ Ἀβεσσαλώμ τῶν ἡμερῶν μας ἐγκαταλείπουν τὴν πίστη τους, τὴν Ἐκκλησίαν τους, τὶς ἀρχές τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τραβᾶνε καὶ πᾶνε ν' ἀνταμώσουν τοὺς νέους ποικιλώνου-
 μους Θολμί.

Μιὰ ἀληθινὴ ἀποστασία πίστεως συντελεῖται στὶς ἡμέρες μας. Ἀπομακρύνονται πολλοὶ συνειδητὰ ἀπ' τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ. Ξεπορτίζουν. Ἰδιαίτερος οἱ νέοι μας. Στὰ κατηχητικά σχολεῖα καὶ στὶς χριστιανικὲς ομάδες ἐγνώρισαν τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Εἶδαν παραδείγματα ἁγίων ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ τοὺς ὠμίλησαν μὲ πάθος γιὰ τὸ Θεό. Κι' ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπέριψαν οἱ περισ-

σότεροι. Καὶ τώρα ἀπομακρύνονται. Φεύγουν...

Τί παράπονο πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ Κύριός μας ἀπ' τὴ στάση ποὺ παίρνει ἡ νεολαία ἀπέναντί Του! Μιὰ στάση ἱταμῇ, προκλητικῇ καὶ βλάσφημῇ.

«Θεέ, τραθήξου ἀπὸ προστά μας,
 »στιάχτρο τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς.
 »Γιὰ σὲ τὰ χεῖλη τὰ δικά μας
 »δὲν ἔχουν λόγια προσευχῆς.

Ἐμεῖς φεύγουμε ἀπὸ κοντά σου. Ἄλλοι τώρα θ' ἀναζητήσουμε τὴν καταφυγή μας. Πᾶμε νὰ βοῦμε τοὺς ἰδιούς μας Θολμί. Ἔτσι ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια τώρα ἔχει ἀρχίσει μιὰ πνευματικὴ μετανάστευσις τῶν νέων μας. Μερικὰ πρόσωπα μὲ ἰδέες λάμπουσες, ἀπατηλές, καὶ μὲ διδασκαλίες δειλεστικές, ἔγιναν ἡ αἰτία οὕτως ὥστε νὰ ξεσηκωθοῦν τὰ παιδιὰ μας καὶ νὰ ζητοῦν ἀναχώρηση μακριὰ ἀπ' τὸ Θεό.

***

Πολλοὶ ἐγοητεύθησαν ἀπ' τοὺς φιλοσόφους ἐκείνους ποὺ καλλιεργοῦσαν μιὰ ὑλίζουσα μορφή σκέψεως καὶ οἱ ὅποιοι ἐσάρκαζαν σὲ κάθε φιλοσοφικὸ τους δοκίμιον ὅτι ἦταν πνευματικό. Ὁ Πάτερμαχ, ὁ Κόντ, ὁ Μπέρτραντ Ράσελ, ὁ Ζάν - Πώλ Σάρτρ, ὁ Ροζέ Γκαρωντύ ἔγιναν οἱ νέοι Θολμί. Πρὸς αὐτοὺς ἀρκετοὶ μαθητὲς ἦλθαν. Τοὺς ἀκουσαν νὰ λένε πῶς δὲν ὑπάρχει τίποτα ἄλλο παρὰ μονάχα ἡ materia, ἡ ὕλη, καὶ πῶς τὸ πνεῦμα εἶνε ἐπιφανιζόμενο τῆς ὕλης. Ἐδίδασκαν στὰ βιβλία τους ἀναθεματισμοὺς ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του. Καὶ σιγὰ - σιγὰ χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν οἱ δύστυχοι ἔκλεισαν τὴν ὁμορφὴ ζωὴ τους μέσα στὰ τεῖχη, μιᾶς στυγνῆς λογοκρισίας κι' ἐξεροβίσσαν κάθε ἱερὴ μεταφυσικὴ συγκίνηση ἀπ' τὴν καρδιά τους. Οἱ Θολμί ἐσκοτώσαν μέσα τους τὴν πίστη καὶ συνέτριψαν τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλοι πάλι ἐνθουσιάσθηκαν ἀπὸ διαφορετικοὺς Θολμί. Τῆρηξαν νέοι ποὺ ἐγοητεύθησαν ἀπ' τὸν Βιενέζο ψυχαναλυτὴ Φρόϋδ καὶ τὴ σχολή του. Ἐπίστεψαν στὴ διδασκαλία τοῦ πανσεξουαλισμοῦ. Καὶ ὅχι μόνον ἐπίστεψαν, ἀλλὰ τὴν θεωρία τὴν ἔκαναν ζωὴ τους. Ἔτσι ἀποχαίρετσαν τὸν κόσμον τῆς ἀγνότητος. Σκοπὸς των ἔγινε ἡ

ντόλτισε βίτα, ή γλυκειά ζωή, μέ τά γλέντια, τά ξενούτσια, τή μέθη, τά φλέρτ, τίς περιπέτειες τής σάρκας. Τά έβαλαν κι' αὐτοί μέ τόν Θεόν. Κοροΐδεψαν τήν σεμνότητα, τήν ήθική καθαρότητα, τήν εγκράτεια. Εἶπαν πώς όλα τοῦτα εἶνε ἐπικίνδυνα τοτέμ καί ἀπάνθρωπα ταμποῦ πού πρέπει νά καταργηθοῦν γιά νά ἐλευθερωθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπ' τή καταδυνάστευση τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὸ τραγούδι τους ὕμνησαν τοῖς πῶ χυδαίους ἔρωτες. Κι' ἀκόμα μέ τὰ λογοτεχνήματά τους σέ ρεαλιστικὲς περιγραφὰς μᾶς παρουσίασαν τὴ σεξουαλική τους τρέλλα. "Ετσι συμβαίνει πάντα! "Εφυγαν ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ καί ὠδηγήθηκαν ἀπ' τοὺς νέους Θολμί σὲ κλοιούς τρομερῶν σαρκικῶν παθῶν. Τώρα σκλάβοι στίς γαλέρες τής ἀμαρτίας...

Καί ἡ ἀποστασία, ἡ φυγὴ ἀπ' τὸ σκίτι τοῦ πατέρα συνεχίζεται. Θὰ μπορούσαμε νά παρουσιάσουμε καί νέες στρατιᾶς φυγάδων, ὁ χῶρος ὁμῶς τοῦ περιοδικοῦ δὲν μᾶς ἐπιτρέπει. "Ο ἀγαπητὸς ἀναγνώστης δὲν ἔχει παρὰ νά πλησιάσῃ τοὺς κοσμικοὺς νέους καί ν' ἀνοίξῃ μιὰ μικρὴ συζήτηση μαζί τους. Θὰ τοὺς ἀκούσῃ νά θαυμάζουν καί νά λατρεύουν μὲ πάθος ἄλλοι τὸν Γρηγόρη Λαμπράκη, ἄλλοι τὸν Μάρξ καί τὸν Λένιν, ἄλλοι τὸν Ζὰν Πὼλ Μπελμοντώ, ἄλλοι τὸν Καζαντζάκη κι ἄλλοι ἄλλους. "Απ' τὴ συζήτηση αὐτὴ θὰ καταλάβῃ ὁ ἀγαπητὸς ἀναγνώστης σὲ ποιοὺς Θολμί ἔχουν καταφύγει οἱ νέοι, τὰ παιδιὰ μας.

***

'Αγαπητοὶ μας νέοι!

Στίς ἡμέρες μας ἀποστασία φοβερὴ συντελεῖται. Φυγὴ καί μετανάστευση. Φεύγουν οἱ ἄνθρωποι μακριὰ ἀπ' τὸ Θεό. Φεύγουν ἄθροοι. "Αλλ' ἐμᾶς δὲν πρέπει νά μᾶς ἐπηρεάζῃ τὸ κῆμα τής μετανάστευσεως. Διότι πρέπει νά γνωρίζουμε, ὅτι ὅσοι φεύγουν ἀπ' τὸ Θεό, φεύγουν ὅπως ὁ "Αθεσσαλὼμ ἀπὸ τὸ σκίτι τοῦ πατέρα του. Φεύγουν ἐπειδὴ κάποια ἐνοχὴ τοὺς βαρύνει, κάποιο ἔγκλημα φανερό ἢ κρυφό. Φεύγουν ἐπειδὴ κάτι σάπιο ὑπάρχει στὴν ψυχὴ τους... "ΑΣ μὴ ἐπηρεαζώμεθα λοιπὸν ἀπ' τὴ φυγὴ τοῦ κόσμου. "Αλλὰ τοῦναντίον, βλέποντας τοὺς ἄλλους νά φεύγουν, ἐμεῖς ἄς γινώμεθα πῶς πεισματάρηδες καί ἄς ἀνανεώνουμε τὴν ἀπόφαση νά μένουμε κοντὰ στὸν Κύριο. Τὸ βλέμμα πῶς σταθερὰ προσηλωμένο σ' "Εκεῖνον. Τὰ χέ-

ρια μας ἀπλωμένα πρὸς τὸν Σταυρόν. "Η ἀγωνία καί ὁ φόβος ἴσως στὴν ψυχὴ μας, ἀλλὰ καί ἡ προσευχὴ στὰ χεῖρά μας. Κύριε, ὦ Κύριε, μέχρι τέλους κοντὰ Σου. Μέχρι τέλους.

Μιχαὴλ Κ. Εἰθυμίου

ΚΡΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΘ. ΠΑΙΝΕΣΑΚΗ,
καθηγητοῦ: *Τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἐν "Ασκήφω "Ιεροῦ Ναοῦ τῶν Σφακιανῶν Νεομαρτύρων Μανουὴλ καί "Ιωάννου, "Αθήναι 1976.*

***

"Υπὸ τοῦ θεολόγου κ. "Απ. Παινεσάκη ἀνελήφθη ἡ πρωτοβουλία τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Σφακιανῶν νεομαρτύρων Μανουὴλ καί "Ιωάννου. Τοιαύτη προσπάθεια εἶναι ἀξίεπαινος διότι παρέχεται ἀπ' ἐνὸς μὲν ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς πιστοὺς νά μελετοῦν τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐμεσολάβησαν κατὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐνὸς ναοῦ ἀφιερωμένου εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀθλητῶν τῆς πίστεως, ἀπ' ἑτέρου δὲ προκαλεῖται ἡ φιλοτιμία καί τὸ ἐνδιαφέρον εἰς πολλὰ ἄτομα νά γνωρίσουν τὴν πίστιν, τὴν ἀγιότητα, τὴν σταθερότητα καί τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸν Κύριον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔμειναν ἐδραῖοι εἰς τὰς ἀρχὰς καί τὰς ἰδέας τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας μέχρι τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας των.

Εἰς περίοδον κυριαρχίας ὕλιστικοῦ φρονήματος ἡ ἐνασχόλησις μὲ τὴν προβολὴν παντὸς στοιχείου ἀναφερομένου εἰς τὸ ἱστορικὸν ἀνεγέρσεως ναῶν ἐπ' ὀνόματι ἐκλεκτῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ εἶναι ὄντως προσπάθεια ἀξιόλογος. Εἰς τὰς ἑκατὸν περίπου σελίδας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ εὗρίσκει ὁ ἀναγνώστης ὕλικὸν σπουδαῖον διὰ νά ἀντίληθῃ δύναμιν καί διδάγματα πρὸς ἀντιμετώπισιν πολλῶν προβλημάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Θὰ εἴρῃ ὁ ἀναγνώστης καί τὴν ἀρήγησιν περὶ τῶν νέων θαυμάτων τοῦ ἁγίου Νεκταρίου.

Οἱ ἀναγνώσται, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν τὸ ἀνωτέρω βιβλίον, καί ἔχουν πολλὰ νά ἀρεληθοῦν πνευματικῶς, δύνανται νά τὸ ζητήσουν ἀπὸ τὸν ἀλδευσιώτατον π. Παναγιώτην Χιωτάκη, ἐφημέριον τῆς ἐνορίας "Ασκήφου Σφακίων τοῦ Ν. Χανίων, ἐμβάζοντες συγχρόνως καί τὸ ἀντίτιμον τῶν 50 δραχμῶν.

6. ΤΑ ΑΓΑΘΑ ΕΡΓΑ

Β'

«Ωσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας κοσμεῖν
ἐαυτάς... δι' ἔργων ἀγαθῶν» (Α' Τιμ.
2, 9-10).

* **Τὰ ἔργα ἀγάπης.** Ἡ χριστιανὴ γυναῖκα πρωτοστατεῖ σὲ κάθε ἔργο ἀγάπης. Κτίζεται ἓνα γηροκομεῖο; Προδύμνη αὐτὴ τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ γιὰ νὰ πωρακινήσῃ τὸν ἓνα καὶ τὸν ἄλλο στὴν ἀνέγερσίν του. Χτυπᾷ μὲ εὐγένεια καὶ διακριτικότητα ὅλες τὶς πόρτες τῶν εὐτόρων, γιὰ νὰ συμβάλλουν οἰκονομικὰ στὸ κοινωφελὲς αὐτὸ ἴδρυμα. Κτίζεται ἓνα ὁρμονοτροφεῖο; Ἀευκίνητη εἶναι καὶ ἐδῶ. Μὲ θάρρος καὶ ἀποφασιστικότητα ζητεῖ τὴν συνδρομὴ ἀπὸ τὸν ὁποιοδήποτε ἄνθρωπο. Ἄλλοι ἀρνοῦνται κάθε συνδρομὴ. Ἀλλὰ δὲν ἀπογοητεύεται. Ὑπάρχουν, ὥστόσο, ἄλλοι ποὺ συνδράμουν. Ὑπάρχουν πάντοτε καὶ οἱ καλοὶ συνδρομηταὶ κοινωφελῶν ἰδρυμάτων. Αὐτὸ τὸ γνωρίζει ἡ χριστιανὴ γυναῖκα καὶ μὲ τὴν διαίσθησιν ποὺ διαθέτει τοῖς ἀνάγκη καὶ τοῖς βοήθει. Κτίζεται, πάλι, ἓνα οἰκοτροφεῖο γιὰ ἄπορα παιδιὰ ποὺ διψοῦν νὰ σπουδάσουν καὶ νὰ ἀναδειχθοῦν μὲ μέρα χορηγοὶ ἄνθρωποι στὴν κοινωνία; Κι' ἐδῶ δὲν πικάνεται. Φιερωτὴ τρέχει παντοῦ, αἰσιώδους ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ στὴν ἀποστολὴ τῆς καὶ θὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργο, τὸ ὁποῖο ἀνέλαβε. Καὶ τὸ ρέον εἰς πέρας καὶ μάλιστα σὲ χρόνον σύντομο. Ἄν στὴν πατρίδα μας ὑπάρχουν κοινωφελῆ ἰδρύματα, τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ ὀφείλονται στὴ συνδρομὴ τῶν χριστιανῶν γυναικῶν, οἱ ὁποῖες δραχμὴ δραχμὴ συγγένισαν τὸ τεράστιο ποσό ποὺ χρειάσθηκε νὰ κτισθῇ τὸ ἴδρυμα αὐτό. Ἄλλοτε πάλι γίνεται ἡ ἴδια ἡ γυναῖκα δωρήτρια, μεγάλῃ δωρήτρια, καὶ διαθέτει ὅλες τὶς οἰκονομίας τῆς ποὺ ἐξοικονόμησε μὲ κόπο καὶ μόχθο, σὲ ἔργα ἀγάπης ποὺ ἀποβλέπουν στὸ γενικὸ καλὸ.

χριστιανικῆς ἀγάπης. Τέτοιες γυναῖκες ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ Ἐκκλησία μας σὲ κάθε ἐποχῇ. Γυναῖκες ποὺ κατέπληξαν τὸν κόσμον καὶ παρεκίνησαν πολλὰς ψυχὰς στὴ χριστιανικὴ ζωὴ. Στὰ Ἀποστολικά χρόνια χαρακτηριστικὸ παράδειγμα, γιὰ νὰ ἀναφέρουμε μόνον ἓνα, εἶναι ἡ Ἁγία Ταβιθά. Ἁγία ψυχὴ ἡ Ταβιθά. Ὅπως σημειώνει γι' αὐτὴν ὁ Λουκᾶς «ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσιῶν ὧν ἐποίει» (Πράξ. 9, 36). Ἡ Ἰόππη ἦταν ἐπεφύρανη γι' αὐτὴ τὴν ψυχὴ. Ὅλος ὁ κόσμος μιλοῦσε γιὰ τὸ ὄνομά της. Ὅλες οἱ χῆρες καὶ τὰ ὁρφανὰ ἦταν μὲ σάλπιγγα, ἡ ὁποία σάλπιξε τὶς καλωσύνες της. Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν κάποτε πέθανε, οἱ χριστιανοὶ ἔτρεξαν στὸν Ἀπ. Πέτρο νὰ τὴν ξαναφέρῃ πίσω στὴ ζωὴ. Ἦταν χεῖρα ἡ Ταβιθά. Ἐπρεπε νὰ ζήσῃ. Ὁ Ἀπ. Πέτρος ὅταν ἀπὸ τὴν Αἰδδα ἔρριψε στὴν Ἰόππη ἔβρισε κατὰπληκτος ἀπὸ τὴν συμπάθεια ποὺ ἐξεδήλωνε ἓνας ἀλόκληρος κόσμος γιὰ τὴ νεκρὴ. Μὲ τὴν πίστι ποὺ διέδετε ὁ κορυφαῖος Ἀπόστολος «θεῖς τὰ γόνατα προσκύνετο, καὶ ἐπιστρέφας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάλυψε» (Πράξ. 9, 40).

Μιὰ ἄλλη χριστιανὴ γυναῖκα, ἁγία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἀγαθὰ ἔργα, εἶναι ἡ Ἁγία Ὀλυμπιάς, ἡ ὁποία ἔζησε στὴ βυζαντινὴ ἐποχῇ. Ὅταν ἔμεινε χήρα σὲ νεαρὰ ἡλικία δὲν θέλησε νὰ παντρευθῇ γιὰ δεύτερη φορὰ. Ἀφιέρωσε τὸν ἑαυτό της στὴν Ἐκκλησία καὶ ἀρωσιώθηκε στὸν κορυφαῖο διδάσκαλο, τὸν ἱερό Χρυσόστομο. Ἦταν πλούσια γυναῖκα ἡ Ὀλυμπιάς. Πλούσια στὴν ψυχὴ, πλούσια καὶ σὲ ὅλη

Ἡ χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι ἡ ἡρώδιδα τῆς

καὶ ἀγαθὰ. Ἦταν προικισμένη μὲ τὰ ὥραι-
ότερα δωρήματα τῆς φύσεως. Ἦταν ὥραι-
οτάτη καὶ ἐστολίζετο ἀπὸ ἑτακτο εὐρύτα.
Διέτρεπε στήν παιδεία καὶ στὴ μάθησι καὶ
κατείχε ἄρθωνα πλοῦτη. Ὅλα τὰ πλοῦτη
τῆς ἔγιναν ἀγαθοεργία. Ὅ,τι εἶχε τὰ ἔδωσε
ὅλα γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας. Συγ-
κεκομμένα ἔδωσε: κεντρίας λίτρας χρυσοῦ,
διαμυρίας λίτρας ἀργυρίου, οἰκίας μεγαλο-
πρεπεστάτας ἐν τῇ βασιλευούσῃ, κτήματα
πολλῆς ἀξίας εἰς τὰ προάστεια τῆς Κων-
σταντινουπόλεως, καὶ ἄλλας ἀκινήτους αὐ-
τῆς κτήσεις ἀνὰ τὴν Θράκην, τὴν Γαλα-
τίαν, τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Βυθινίαν». Παράλληλα μὲ τὶς μεγάλες αὐτὲς ὑλικὰς
προσφορὰς ἦταν καὶ ἡ ἴδια γιὰ τὴν Ἐκ-
κλησίαν μιὰ προσφορὰ, μιὰ ἀγαθοεργία. Ἦ-
ταν διακόνισσα. Εἶχε τὸ ζηλευτὸ αὐτὸ ἀξίω-
μα χάρις στὸ ὅποιο οἱ ὥρες καθὲς ἡμέρα
κελούσαν πλὴν τὸν συνάνθρωπο, τὸν πτω-
χόν, τὸν ἄρρωστο, τὸν ἀμαρτωλόν, τὸν ὁ-
ποιοδήποτε ποῦ εἶχε τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη ἀ-
νάγκη. Ἦταν ἡ ἁγία Ὀλυμπιάς μιὰ δεύ-
τερη Ταβιδά.

Ἀλλὰ ποῦ ἐποχὴ δὲν ἔχει τὴν Ταβιδά
τῆς; Ἔτσι στὰ τελευταῖα χρόνια, στὰ χρό-
νια τῆς Τουρκοκρατίας, ἐπάσχει ἡ Ἁγία
Φιλοθέη. Εἶχε μόρφωσι, τὴν ὁποίαν ἔδωσαν
οἱ γονεῖς τῆς. Ἀλλὰ εἶχε καὶ αἰσθήματα
ἀνώτερα. Τὸ φαινητὸ ποῦ ἔπαιρνε στὸ σχο-
λεῖο τὸ μοῖραζε μὲ τὰ πτωχὰ σκλαδόπουλα
καὶ πολλὰς φορὰς γύριζε σπίτι τῆς χωρὶς
τὸ ἐπανωρόρι γιατί τὸ εἶχε χαρίσει σὲ κά-
ποιο σκλαδόπουλο. Ὅπως ἡ Ὀλυμπιάς ἔ-
τσι καὶ ἡ Φιλοθέη χάνει τὸν πρῶτον τῆς σύ-
ζυγο. Τὸ πρῶγμα τὸ θεωρεῖ κλήσι Θεοῦ, ὁ-
πως καὶ ἐκεῖνη, γιὰ νὰ δοθῇ μὲ ὅλη τῆς
τὴν ψυχὴ στὴν ἀγαθοεργία. Γίνεται μονα-
χὴ γιατί γνωρίζει ὅτι ὁ κατακτητὴς σέβει-
ται τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἔτσι ἐνδεωτέρα θὰ
ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴ τῆς. Ἀπὸ τὴν
μεγάλῃ περιορισίᾳ τῆς ποῦ ἐκληρονόμησε ἀ-
πὸ τοὺς γονεῖς τῆς τὸ ἓνα μέρος τὸ διαδέτει
γιὰ φιλανθρωπία. Μὲ τὸ ἄλλο κτίζει Μο-
ναστήρι, τὸ ὁποῖο περιλαμβάνει οἰκήματα
γιὰ τὶς μοναχές, Σχολεῖα γιὰ τὰ Ἑλληνό-
πουλα, ἐργαστήρια ὀργανιστικῆς, πλεκτικῆς, ρα-
πικῆς γιὰ τὶς νέες. Ἀργότερα ἐπεκτείνει
τὸ συγκροτήμα τῆς. Κοντὰ στὴ Σχολὴ καὶ
στὰ ἐργαστήρια κτίζει Νοσοκομεῖο γιὰ τοὺς
ἀρρώστους, γηροκομεῖο γιὰ τοὺς γέροντας,

ὁρανοτροφεῖο γιὰ τὰ ὁρφανὰ Ἑλληνόπου-
λα, ξενώνα γιὰ τοὺς ξένους. Ἡ εὐγενὴς Ἀ-
θηναία Φιλοθέη πρωτοστατεῖ παντοῦ, ἐμ-
πνέει τοὺς πάντας καὶ ἐργάζεται ἀκούραστα
ἡμέρα καὶ νύχτα. Ἡ δοῦσις τῆς δὲν ἔχει ὁ-
ρια. Καὶ ὅταν κάποτε ἔπεσε πείνα στὴν Ἀ-
θῆνα τότε, ἡ ἡρωῖδα τῆς χριστιανικῆς ἀγά-
πης ἀνοίγει τὶς ἀποθήκες τοῦ Μοναστηριοῦ
τῆς καὶ μοιράζει ὅλο τὸ λάδι στοὺς πτω-
χοὺς. Ἐφθάσε ὥς τὸ σημεῖο γιὰ νὰ κἀνῃ
μιὰ καλωσύνη στοὺς διαβάτες, νὰ ἀνοίξῃ
καὶ πηγάδι ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθῆνα ποῦ γιὰ
ἀνάμνησι τοῦ ψυχικοῦ ποῦ ἔκανε στοὺς δια-
βάτες πῆρε τὸ ὄνομα ἐκεῖνο Ψυχικὸ καὶ ἔτσι
ὀνομάζεται μέχρι σήμερα. Ἐξῆσε ἡ Ταβιδά
τῆς Τουρκοκρατίας μέσα στὴν ἀγαθοεργία
μέχρι τὶς 19 Φεβρουαρίου 1589, ὅταν ὕστε-
ρα ἀπὸ ἀνιλεῖ χτυπήματα τῶν βαρβάρων
κατακτητῶν παρέδωσε τὸ πνεῦμα τῆς στὸ
Θεόν.

Κοντὰ στὶς ἁπλὲς αὐτὲς γυναῖκες ποῦ ἔ-
ζησαν καὶ ἀπέθαναν μέσα στὴν ἀγαθοεργία,
στέκεται καὶ μιὰ βασίλισσα. Εἶναι ἡ σύζυ-
γος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Με-
γάλου. Εἶναι ἡ εὐσεβεστάτη Πλακίλλη. Σὲ
ὅλη τῆς τῇ ζωῇ ἐπῆρξε μιὰ ἀληθινὴ μητέ-
ρα τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἀρρώστων. Ἡ ἱ-
δία, κάθε τόσο, βρισκόταν σιμὰ καὶ στὰ
πλέον πτωχὰ σπίτια. Ἦθελε νὰ εἶναι μιὰ
διακόνισσα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν τῆς παρα-
τηροῦσαν ὅτι εἶναι ταπεινωτικὸ γιὰ μιὰ βα-
σίλισσα νὰ κατέρχεται τόσο χαμηλὰ, ἐκεῖνη
ἀπαντοῦσε ὅτι τὸ λειτούργημα τοῦ διακόν-
ου δὲν τὸ συνέκρινε καθόλου μὲ τὴν βασι-
λικὴ πορφύρα. Θεωροῦσε τὸ ταπεινὸ λει-
τούργημα τῆς ἀνώτερο ἀπὸ τὴν βασιλικὴ
τῆς ιδιότητα.

Συχνὰ μετέβαινε στὰ ξενοδοχεῖα καὶ στὰ
νοσοκομεῖα, τὰ ὁποῖα συντηροῦσε ἡ Ἐκκλη-
σία καὶ μὲ φιλόστοργα λόγια παρηγοροῦσε
τοὺς εὐσεβεῖς ξένους καὶ ἀρρώστους. Ἐνί-
σχυε ἔτσι τὴν πίστι τους καὶ ἔσταζε στὶς ψυ-
χὰς τους τὴ χριστιανικὴ ἐλπίδα. Δὲν ἦταν
δὲ λίγες οἱ φορὰς ποῦ ἡ ἴδια μὲ τὰ χέρια
τῆς περιποιόταν δυσώδη τραύματα. Τέτοια
ψυχὴ ἦταν ἡ Πλακίλλη. Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν
πέθανε τὴ θρόνησε ὅλος ὁ λαὸς γιὰ τὸν ὁ-
ποῖο ἦταν ὄχι μόνον βασίλισσα, ἀλλὰ καὶ Μη-
τέρα καὶ μάλιστα μιὰ τέτοια φιλόστοργη Μη-
τέρα.

Γυναῖκες καὶ Νέες,

Οι καλῶς ἀδλήσαντες

Ὁ Πολύαθλος Ὁσιομάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ νέος
ἐκ Σαμαρίνης τῆς Ἡπείρου.

17 Αὐγούστου

ΟΙ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΙ

Παλαιοὶ καὶ σύγχρονοι χαλεποὶ καιροί.

Ἄπιστη καὶ διεστραμμένη ἀποκαλεῖ τὴν γενεὰ τῶν χρόνων ποὺ ἔκανε δημόσια τὴν ἐμφάνισί του στὴν γῆ ὁ Χριστός. Βαρὺς ὁπωσδήποτε ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτός. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι δὲν εἶχαν ἀκόμη φωτισθῇ. Τὸ Εὐαγγέλιο δὲν εἶχε κηρυχθῇ σὲ ἔκτασι καὶ βάθος. Οὔτε Ἐκκλησίες ὑπῆρχαν, οὔτε ἱερεῖς μὲ εἰδικὴ ἀποστολή, οὔτε ἐπίσκοποι μὲ ὑπευθυνότητα γιὰ νὰ καθοδηγήσουν μικροὺς καὶ μεγάλους. Παρὰ ταῦτα δὲν εἶχαν καμία δικαιολογία νὰ μένουν ξένοι πρὸς τὴν πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ ζωὴ. Γι' αὐτὸ καὶ ἀκούουν τὸν βαρὺ χαρακτηρισμὸ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ.

Χρόνια δύσκολα καὶ ἄκαρπα ἀπὸ πνευματικὰ ἔργα ἦσαν τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα χρόνια. Ὁ Χριστὸς ἦλθε γιὰ νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρία σὶν ἄνθρωπο νὰ ἀναζητήσῃ καὶ

νὰ βρῇ τὸ δρόμο γιὰ τὴν σωτηρία του. Καὶ δὲν ἦταν ὀλίγοι ἐκεῖνοι ποὺ εἰλικρινὰ ἀκολούθησαν τὴ λυτρωτικὴ πορεία γιὰ νὰ βρεθοῦν σὺν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραὰμ καὶ αἰώνια νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν δόξαν τοῦ οὐρανοῦ.

Ἄν θεωρῆται βαρὺς ὁ χαρακτηρισμὸς ποὺ ἀποδίδει ὁ Κύριος στὴ γενεὰ τῶν χρόνων τοῦ ἐπίγειου βίου Του καὶ τῆς δημοσίας δράσεώς Του, ὡς φαντασθούμε ποῖοι χαρακτηρησιοὶ θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν σὲ αὐτὴν σύγχρονη γενεὰ μας! Ἀδείξει ποὺ νὰ δείχνουν τὴν σημερινὴ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἐξασθλίωσι δὲν ὑπάρχουν. Τὸ κατρακύλισμα πῆρε τέτοια φόρα ποὺ «Κύριος οἶδε» μὲ ποιά μέσα θὰ ἀναχαμπθῇ. Καὶ ἂν δὲν συγκρατηθῇ ἡ γενεὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ κατρακύλισμα ἡ ἀνθρωπότητα ὅσπερ ἀπὸ λίγα χρόνια θὰ βρεθῇ σὲ τὴν θέσι

θὰ τελειώσω μὲ ἓνα ἀνέκδοτο. Ἐνας βασιλιάς εἶχε ἓνα πολὺ δυστυχισμένο παιδί. Αὐτὸς ὁ πρίγκιπας εἶχε κάθε τι στὴ διάθεσί του: ἄλλα γιὰ ἱππασία, παιγνίδια, ἀκόμη καὶ μὴ ὁ θαλαμηγὸς ποὺ τὸν ταξίδευε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως, ἡ δυστυχία του δὲν λιγόστευε.

Μιὰ ἡμέρα ὁ βασιλιάς συμβουλευθῆκε ἓνα σορὸ γέρο ποὺ προσφέρθηκε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ὁ γέρος πῆρε ἓνα κομμάτι χαρτί, ἔγραψε πάνω μὲ μελάνι ποὺ δὲν διακοινοῦταν, κάποιες λέξεις καὶ τὸ ἔδωσε στὸ βασιλιά. Τοῦ εἶπε νὰ δώῃ τὸ κομμάτι αὐτὸ τὸ βράδυ ἐνῷ θὰ ἦταν μόνος στὸ δωματίῳ του, μετὰ ἐν ἑνὸς ἀναμμένου κεριοῦ καὶ τῶν ματιῶν του. Ἔτσι θὰ μπορούσε νὰ διαβάσῃ τὴ συνταγὴ γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ πρίγκιπα.

Ὅταν ὁ βασιλιάς περιέργως ἔκαμε σήμφωνα μὲ τὴν ὁδηγίαν τοῦ σοροῦ, διάβασε:

— **Τὸ μυστικὸ τῆς ἀληθινῆς εὐτυχίας εἶναι νὰ κάμνῃς μιὰ μικρὴ καλωσύνη σὲ κάποιον κάθε μέρα.**

Γυναῖκες καὶ Νέες.

Ἄν θέλετε νὰ εἰσθε καὶ σεῖς εὐτυχισμένες καὶ ψυχικὰ ὡραῖες, τότε μὴ ξεχνᾶτε κάθε ἡμέρα τὸ πνευματικὸ μανικιὸν τῶν χειρῶν σας, τὰ ἀγαθὰ ἔργα, τὴν ἀγαθοεργία. Πρέπει νὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ νὰ πλησιάσουμε τοὺς ἄλλους μὲ ἀγάπη. Τὸ φάρμακο αὐτὸ ὁ Ἅπ. Παῦλος προτείνει τὸν Τιμόθεο νὰ τὸ συνιστᾷ τοῖς χριστιανοῖς, οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ ἀγαθοεργοῦν, νὰ πλουτίζουν σὲ ἔργα καλὰ, νὰ εἶναι εὐμεταδότοι καὶ κοινωνικοί. «...Παραγγέλλω... ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικοὺς, ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς» (Α' Τιμ. 6, 18).

Μακάριες ἀληθινὰ οἱ ψυχές, ποὺ ἔμαθαν νὰ βγαίνουν πρὸ ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τους, πρὸ κοντὰ τοὺς ἄλλους καὶ σὲς ἀνάγκης τους.

Β.Α.Ψ.

τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ποὺ ἤθελαν νὰ κτίσουν τὸν πύργον τῆς Βαβέλ καὶ ἀπὸ τῆ σύγχυσί τους δὲν μπόρεσαν νὰ συνεννοηθοῦν καὶ νὰ συνεχίσουν τὴν πυργοποιΐα.

Εἶναι καιρὸς νὰ τὸ καταλάβουμε ὅτι χτίζουμε πάνω στὴν ἄμμο καὶ γρήγορα θὰ θρηνησοῦμε τὸ γκρέμισμα τοῦ πύργου. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐνθουσιάζουν οἱ ἐπιτυχίες τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Οὔτε ἡ ἀφωσιωμένη προσήλωσι στοὺς πυραύλους καὶ στὰ ἐπιτεύγματα τῆς πυρηνικῆς κατευθύνσεως θὰ συντελέσῃ στὴν πνευματικὴ συγκρότησι τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, καὶ εἶναι τοῦτο γεγονός ἀναμφισβήτητο, πραγματοποιοῖσε πρωτοφανεῖς ὑλικὰ ἐπιτεύξεις καὶ καταπληκτικὰ κατακτήσεις. Κανένα μέρος τῆς γῆς δὲν ἄφησε ἀνεξερεύνητο. Ἐπίγειος, θαλάσσιος καὶ ὑποχθύνιος πλοῦτος τῆς γῆς ἔγινε ἀντικείμενο ἐκμεταλλεύσεως τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Ἐρμύριο, βιομηχανία, ναυτιλία, γεωργία καὶ κτηνοτροφία βρῆκαν τὸ σωστὸ δρόμο ἀναπτύξεως. Μέσα κινήσεως, κυκλοφορίας, ἐπικοινωνίας, κατοικίας, θερμάνσεως, φωτισμοῦ, ἀναψυχῆς καὶ εὐχαριστήσεως σωματικῆς ἔφθασαν σὲ μέγιστο βαθμὶ ἐκμεταλλοποιήσεώς των. Ἡ ἐρευνητικὴ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου δὲν περιορίσθηκε μόνο στὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς αἰθέρες. Ἡ τελευταία μάλιστα αὕτη προσπάθεια ἀποτελεῖ στίς μέρες μας τὴν πρωταρχικὴ ἐπιδίωξι ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου.

Ὑποτέρα ἀπὸ τίς καταπληκτικὰς αὐτὰς ἐπιτυχίες στὸν τεχνικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ τομέα θὰ ἀνέμενε κανεὶς νὰ εἶχε διαχυθῇ ἡ εὐτυχία σ' ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀτυχῶς ὅμως. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος στὴν ἀτομικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ του ἐδοκίμασε καὶ δοκιμάζει ὅλες τὰς πικρὰς συνέπειες τῆς ἀθείτησεως τοῦ χρυσοῦ κανόνα τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία στὸν ψυχικὸ πλοῦτο ἀποδίδει τὰ πρᾶτεια, γιατί τὸν θεωρεῖ ἀσύγκριτο καὶ ἀνυπολόγιστο πολυτιμότερο ἀπὸ κάθε τεχνικὸ καὶ ὑλικὸ πλοῦτο. Ἔτσι λοιπὸν ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος, ἐνῶ ἀναρριχήθηκε σὲ κορυφὰς ὑλικῆς προόδου, βρέθηκε σὲ ἄβυσσο ψυχικῆς κακοδαιμονίας. Παντοῦ ἡ ψυχικὴ ἀναστάσισι ἔχει τὸ προβάδι-

σμα. Καὶ προβάλλεται στὸν καθένα μας τὸ ἐρώτημα:

Γιατί ἡ τόσο πλούσια σὲ ὑλικὴ πρόοδο σημερινὴ ἀνθρωπότητα παρουσιάζεται πᾶσιτωχη σὲ πνευματικὴ, ἠθικὴ, ἐκκλησιαστικὴ καὶ κοινωνικὴ συγκρότησι; Δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα ἐρωτηματικὸ τῆς ἀνθρώπινης συνειδήσεως, ἀλλὰ δριμύτατο «κατηγορῶ» στὴν ἀνθρώπινη ἀδιαφορία.

Ταλαίπωρε ἄνθρωπε τῆς πυρηνικῆς ἐποχῆς! Ἀντὶ νὰ θεμελιώσῃς τὸ οἰκοδόμημά σου πάνω στὸν ἀδιάσειστο βράχο τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ πάνω στὰ διδάγματα τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς, ἐπικεῖρεῖς νὰ οἰκοδομήσῃς πάνω στὴν ἄμμο. Εἶναι τόσο ἐπίκαιρα τὰ λόγια τοῦ θεοῦ Διδασκάλου, τὰ ἀναφερόμενα στὸν μισρὸ ἄνθρωπο ποὺ ἔκτισε τὸ σπίτι του πάνω στὴν ἄμμο. Καὶ ἦρθαν ἄρες καὶ βροχὰς καὶ καταιγίδες καὶ τὸ σπίτι γκρεμίστηκε. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Θλιβερό, συγκινητικὸ, ἀποκαρδιωτικὸ: Ἡ ἀλθιθρήνητη γενεὰ μας μέσα σ' ἓνα σωρὸ ἀπὸ ὑλικά ἀγαθὰ θάπτει τὴν ψυχὴ τῆς καὶ παραχώνει τὴν εὐτυχία τῆς! Ὡ χαλεποὶ καιροὶ παλαιοὶ καὶ σύγχρονοι!

Πόσο τραγικὴ εἶναι σι' ἀλήθεια ἡ ἀντίθεσι μετὰξὺ τῆς ἐπιφάνειας καὶ τοῦ βόθρου τῆς ζωῆς! Στὴν ἐπιφάνεια λάμπει καὶ σὶδ βάθος σκοτάδι καὶ σσιπίλα! Φαινόμενικά θυμηδία, γλέντι καὶ χαρὰ καὶ στὴν πραγματικότητι θλίψη, ἀπαισιοδοξία καὶ ἀποκαρδίωσι! Καὶ ἡ αἰτία: Αἰτία αὐτῆς τῆς ἀντινομίας μετὰξὺ ἐπιφανείας καὶ βόθρου εἶναι ἡ φύσι καὶ οἱ ἀσυνέπειες τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ κάθε ἀνθρώπου χωριστὰ καὶ ὅλων μαζί. Εἶναι οἱ κακίαι καὶ οἱ παρανομίαι ποὺ συνθέτουν τὴν προσωπικότητα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου ἀπ' τὸ μεγάλο μέχρι τὸ μικρό, ἀπ' τὸν πλοῦσιο μέχρι τὸ φτωχό, ἀπ' τὸν ἄρχοντα μέχρι τὸν ἀρχόμενο, ἀπ' τὸ δίσκαλο μέχρι τὸ μαθητὴ, ἀπ' τὸν ἐργοδότη μέχρι τὸν τελευταῖο ἐργάτη, ἀπ' τὸν ἄνδρα μέχρι τὴ γυναῖκα.

Οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ μάθουμε ὅτι ὅσο καλὴ κι' εὐτυχιομένη καὶ ἂν ὦσῃ ἡ ζωὴ μας πάνω στὴ γῆ, πᾶν δὲν ἔμεινε καὶ πέρα ἀπ' αὐτὴν κάποιος «καρπός», μιὰ ἀρετὴ κι' ἓνα ἔργο ποὺ νὰ μπαίνει στὴν αἰωνιότητα θὰ εἶναι θλιβερὸ τὸ τέρμα τῆς καὶ δύσκολη ἡ ἀνάστασίς τῆς.

Καὶ ἂν τις πληγὴς, ποῦ ἀνοίγει μὲ τὸ νυστέρει τοῦ πόνου καὶ τῶν δοκιμασιῶν ὁ Θεός, δὲν τις δεχιοῖμε μὲ ὑπομονὴ καὶ καρτερικότητα καὶ δὲν ἀφεθῇ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ καρποφορήσῃ δὲν πρόκειται νὰ γευθοῦμε τὴν αἰώνια χαρὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Χρειάζεται δύναμι καὶ ἡρωϊσμός γιὰ νὰ κρατήσῃ μία ψυχὴ τὴν στέρησι καὶ νὰ μείνῃ ἀμόλυντη καὶ καθαρὴ. Αὐτὸ ἔκαναν ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ. Σὲ κάθε στιγμή ζητοῦσαν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ μὲ τοῦτα τὰ λόγια: «Κύριε, ἐλέησον τὸν δοῦλον σου... Βασίλισσα τῶν οὐρανῶν ἔκτευε ὑπὲρ ἡμῶν». Καὶ ἀξιῶθηκαν νὰ καταταγοῦν στὴ χορεία τῶν ἁγίων. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς εἶναι καὶ ὁ πολυάθλος ὁσιομάρτυς Δημήτριος ὁ νέος ἀπὸ τῆ Σαμαρίνα τῆς Ἠπείρου ποὺ μαρτύρησε τὸ 1808 ὕστερα ἀπὸ φρικτὰ βασανιστήρια καὶ ποὺ τὴν μνήμην του τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία στὶς 17 Αὐγούστου.

Ὁ Δημήτριος νέος ἀκόμη ἐξεδήλωσε τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸ μοναχικὸ βίον μὲ τὶς περιφρονητικὰς πρὸς τὸν κόσμον δραστηριότητες. Ἐρόνασε σὲ μοναστήρι τῆς περιοχῆς τῆς καταγωγῆς του διακριθεὶς γιὰ τὴν ἀσκητικότητα καὶ τὴν πνευματικὴ ζωή.

Στὰ δύσκολα χρόνια τῆς τουρκοκρατίας περιήρχετο τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριά ἐνισχύοντας τοὺς Ἕλληνας μὲ τὰ κηρύγματα καὶ τὶς νουθεσίες γιὰ τὴν ἀνυπεριώπισι ὅλων τῶν δυσκολιῶν ποὺ δημιουργοῦσαν οἱ Τούρκοι κατακτηταί. Οἱ περιοδεῖες του εἶχαν μεγάλη ἐπιτυχία καὶ ἡ τόνωσι τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ ἦταν θετική. Ἐγίνε τὸ στήριγμα τῶν Χριστιανῶν ὅλης τῆς περιοχῆς.

Τὴν δρᾶσι του πληροφορηθήκαν οἱ Τούρκοι καὶ ἄρχισαν νὰ τὸν δυσφημοῦν. Τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὠδήγησαν σὺν Ἀλῇ Πασᾷ. Μὲ θάρρος καὶ παρρησία ὁ Δημήτριος ὠμολόγησε τὴν χριστιανικὴν του πίστι. Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς διέταξε νὰ τὸν βασανίσουν σκληρά. Οἱ βασανισταὶ τοῦ τρυποῦσαν τὰ δάκτυλα μὲ καλαριένιες ἀγκίδες, τὸν κτυποῦσαν καὶ τὸν εἰρωνεύσαν. Ὁ ἅγιος μὲ ὑπομονὴ τὰ δεχόταν ὅλα προσευχόμενος καὶ δοξάζοντας τὸν Θεόν.

Οἱ βασανισταὶ ζητοῦσαν νὰ πληροφορηθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν συνεργατῶν του καὶ μὲ σιδηρένια ὄργανα τοῦ τρυποῦσαν τὶς σάρκες, ἔβαζαν σανίδια σὺν στήθος του καὶ πατοῦσαν ἐπάνω, τὸν κρέμασαν ἀνάποδα, τὸν ἔρριξαν στὴ φωτιὰ χωρὶς φρικτὰ νὰ ἐπιτύχουν αὐτὰ ποὺ ζητοῦσαν.

Ἡ ἀποχή του προκάλεσε τὴν ἐκπληξι στοὺς Τούρκους. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς βασανιστάς του ἐπίστευσαν στὴ δύναμιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἔγιναν Χριστιανοί.

Τέλος τὸν ἔκτισαν μέσα σὲ τοῖχο καὶ τοῦ ἔδιδαν τροφή γιὰ παράτασι τοῦ μαρτυρίου. Ὁ ἅγιος Δημήτριος παρέδωκε τὸ πνεῦμα του τὸ ἔτος 1808 τελέας τὸν καλὸ τῆς εὐσεβείας ἀγῶνα καὶ δοξάζοντας τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ δύσκολα χρόνια.

Ἡ ἄλλοσι τοῦ ἁγίου καὶ οἱ σπουδαῖοι ἀγῶνες του εἶναι ἐφάρμολλοι πρὸς τοὺς ἀγῶνες τῶν ἁγίων μαρτύρων γιὰ τὴν ἐδραίωσι τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως. Ἀμέως μετὰ τὴν εἰς Κύριον ἀποδημία του τιμῆθηκε ὡς ἅγιος καὶ θαυματουργός. Πολλὰ θαύματα ἐνήργησε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ πολυάθλου ὁσιομάρτυρος ἁγίου Δημητρίου τοῦ νέου.

Ἡ θεραπεία τῶν πληγῶν

Πολλὰ θαύματα ἔκανε ὁ Χριστὸς θεραπεύοντας δαιμονισμένους ποὺ ἀκάθαρτα καὶ κακοποιὰ πνεύματα βασάνιζαν τοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ στοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας βρίσκονται ριζωμένες πολλὰς κακίαι ποὺ τοὺς προξenoῦν πολλὰς καὶ μεγάλας πληγὰς καὶ μπαίνουν ἐπιπόδιο στὸ δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντός του. Σὰν κακοποιὰ πνεύματα φωλιάζουν τὰ ἐλαττώματα ποὺ βασανίζουν πνευματικὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν καθιστοῦν ἀνίκανο γιὰ κάθε ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἐνεργητικότητα. Τοῦ ἀφαιροῦν τὴν ἐλπίδα γιὰ μιὰ ἄλλη ζωὴ, ὅπου βασιλεύει ἡ δικαιοσύνη. Τοῦ μειώνουν τὴν πίστιν του στὴν παντοδυναμίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ. Τοῦ προβάλλουν κίβριες διὸ προφάσεις γιὰ νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὴν προσευχή, γιὰ νὰ μὴ διαβάξῃ τὸ Λόγον τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μὴ συμμετέχῃ στὶς λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις

καὶ σὰ ρυαίηρια, γὰρ νὰ μένη σκληρὸς καὶ ἀδιάφορος σὶὸν ἀνθρώπινον πόνο. Τοῦ δημιουργοῦν τὴν ψυχρότητα καὶ τὴ σκληρότητα οἷς ὀχέσεις του πρὸς τὸ συνάνθρωπό του, ὥστε νὰ μὴ μετέχη σὶς φιλανθρωπικὰς ἐκδηλώσεις οὔτε νὰ συμπαρίσταιται σὶς διάφορες ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας του. Μὲ σκληρότητα οἱ κακίαι βασιλεύουν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κάνουν νὰ ὀργίζεται καὶ νὰ μνησικακῇ, νὰ ζηλεύῃ καὶ νὰ ἀνιδικῇ, νὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ οἴστρο ἀκολασίας καὶ ἡδυπαθείας, νὰ γίνεταί ματαιόδοξος, κούφιος καὶ κενόδοξος καὶ νὰ καταλήγῃ σὲ μεγάλο λαίμαργον, ἀγύρτη καὶ ἀπατεῶνα! Εἶναι οἱ πληγωμένοι ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ.

Ὅταν τὸ χαλινάρι τῆς θεοφοβίας καὶ τῆς ἠθικῆς χαλαρωθῇ σὶὸν ἄνθρωπον, τότε, ὡς τότε, ὅσο ὑψηλὴ κοινωνικὴ θέσις κ' ἂν ἔχη γρήγορα καταπίπτει καὶ ἀποξενώνεται ἀπὸ κάθε πνευματικὴ ἐστία. Ἄλλως τε τὸ εἶπαμε πολλὰς φορές ὅτι τὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ μεταπολεμικοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ αἰσθητικὸς καὶ ὁ ἐγωκεντρισμὸς του, ἡ ἠθικὴ του χαλάρωσις καὶ ἡ θρησκευτικὴ του χρεωκοπία.

Τραγικὴ εἶναι ἡ πνευματικὴ συγκρότησις τῆς ἀνθρωπότητος σὶς μέρες μας. Ἀσάφηται εἶναι ἡ κατάστασις. Ὅσοιοσιν τὴν ἠθικοθρησκευτικὴν καὶ αἰσθητικὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου θὰ τὴν ἐκτιμήσουμε ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν του καὶ ἀπὸ τὴ συνβολὴν του στὴν ἠθικοθρησκευτικὴν ἀποκαθαρσὶν καὶ πρὸς τὸν ἄλλον. Τὸ μέτρο ὅπως αὐτὸ ἀποδεικνύει δυστυχῶς τὴν ἐνοχὴ ὅλων μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἀποκαλύπτει τὸ πλῆθος τῶν ἐλαττωμάτων μας, τὰ ὅποια ρίπτουν σὶὸ βόρβορον τῆς ἀκολασίας τὴν ἀθάνατην ψυχὴν μας. Καὶ ἰδοὺ θρῖσκόμεστε μπροστὰ σὶὸν τετυμποιῦσμόν, ὅχι τῶν μικρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγάλων.

Ἡ κοινωνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ τῶν ἡμερῶν μας θρῖσκονται σὲ μεγάλο κίνδυνον ἀπὸ τὴ φοβερὴ καὶ ἀνήκουστη διαφθορά, ἀπιστία καὶ ἀνηθικότητα ποὺ κυριολεκτικὰ κατακραυγάζονται τὸ λαὸν μας. Εἴμαστε μπροστὰ σὲ μέγα πλῆθος πληγωμένων. Εἶναι δὲ παρηγορητικὴ ἡ δραστηριότητα μερικῶν Χριστιανῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ὑποδουλώθηκαν ἀκόμη σὶα φοβερά πλοκάμια τοῦ Σατανᾶ. Πρὸς αὐτοὺς στρέφονται οἱ ἀθληταὶ τῆς πίστεως καὶ τοὺς καλοῦν νὰ συνεχίσουν

τὸ παράδειγμά τους. Ὁ πολυάθλος δοιομάρτυς Δημήτριος καλεῖ τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς νὰ δράσουν ἀποτελεσματικὰ καὶ ἀνυποχώρητα γιὰ τὴν ἐπούλωσιν ὅλων τῶν πληγῶν. Ἡ θεραπεία εἶναι δυνατὴ γιὰτὶ προΐσταται ὁ μέγας ἱατρός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔτοιμος νὰ θεραπεύσῃ κάθε πληγὴ.

Ὁ Χριστὸς μᾶς βλέπει ὅτι εἴμαστε οἱ πληγωμένοι καὶ ἀπὸ τίς δικές του δοκιμασίας καὶ ἀπὸ τίς δικές μας ἀπροσεξίας. Θέλει τὴν θεραπείαν μας. Καὶ ἔταξε τοὺς πιστοὺς ὁπαδοὺς του, ποὺ θὰ δράσουν εὐλκρινὰ καὶ σταθερὰ γιὰ τὸ ἀγαθὸ καὶ τὴν ἀρετὴν, μὴ θέσι στὴ Βασιλείαν του. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ ὁ πιστὸς στὴ βασιλείαν του πρέπει νὰ κλείσῃ οἱ πληγὰς μὲ τὸν ἱατρικὸν τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας. Ὅπως ἀκριβῶς ἐπραξε καὶ ὁ νεομάρτυς Δημήτριος. Στὰ ἴχνη τῶν ἁγίων πρέπει νὰ βαδίσουν οἱ πιστοὶ γιὰ τὴν ἐπούλωσιν κάθε πληγῆς.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

Στεργίου Ν. Σάκκου:

Ἡ ἔσσηνα τῆς Γραφῆς Δοχ. 50

Π. Παναγιωτίδης:

1. Ὑεδομαρτυρες τοῦ Ἰεχωβά »	20
2. Ἀντιαιρετικὸν ἐγκόλιον »	3
3. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς σωτηρίας »	4
4. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς μετανόιας »	4
5. Πορεία πνευματικῆς ζωῆς »	4
6. Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ »	4

Διηγήματα:

1. Ἡ Ρόζα ἀπὸ τὸ Τάννενμπουργκ »	15
2. Τὸ θῆμα »	15
3. Φάροι σὸ σκοτάδι »	10

● Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε τὸ ἀντιαιρετικὸν βιβλίον τοῦ κ. Ν. Σωτηροπούλου θεολόγου - φιλολόγου, «Ὁ Ἰησοῦς Γιαχβέ», σχῆμα 8ον, σελίδες 350, δοχ. 100.

Διὰ πᾶσαν παραγγελίαν σας ἀπευθύνεσθε:

Βιβλιοπωλεῖον «Ἀπολύτρωσις»

Πλάτωνος 2 — Θεσσαλονίκη

Εἰς τὸ ὡς ἀνω βιβλιοπωλεῖον μας θὰ δοῖτε καὶ ὅλα τὰ βιβλία, ὅλων τῶν ὀρθοδόξων χριστιανικῶν ἐκδόσεων.

Ἁγιογραφικά — Ἐποικοδομητικά — Ἐρμηνευτικά — Βιογραφικά ἁγίων — Ἀντιαιρετικά — Πατερικά — Διηγήματα παιδικὰ — νεανικά — Ἐκκλησιαστικά — Εἰκόνες διάφορες — Λειτουργικά — Κασέττες βυζ. ὕμνων.

Αὐτοσυστάσεις

ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΠΡΩΤΕΡΓΑΤΑΙ

Πολλοί, γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι εἶναι οἱ πιστοὶ ἐκεῖνοι, λαϊκοί, χωρὶς ἰδιαίτερη μόρφωση καὶ εἰδικές ὑποχρεώσεις, ἀφοῦ ἦταν ἀπλᾶ λαϊκὰ μέλη, ποὺ μέσα στὴν πνευματικὴ ἀνυδρία τῆς Θεσσαλονίκης μῆκαν στὴν ὁσὴ τῆς Ἀδελφότητος ἀνιλῶντας ἀπ' τὰ νάματα τῆς θείας διδασκαλίας ξεδιπλώνοντας τὴν ψυχὴ τους καὶ προσφέροντας τίς υπηρεσίες τους.

Μερικοὶ ὅμως ἄφησαν στὸ πέρασμά τους ἀνεξήγητα σημάδια πάνω στὸ ἔργο τῆς Ἀδελφότητος. Ἐκτὸς ἀπ' τοὺς δυὸ ποὺ ἀναφέραμε στὸ προηγούμενο φύλλο (Εὐστάθιος Στουγιαννάκης καὶ Τιμόθεο Παπαμικαὴλ), εἶναι δίκαιο νὰ παρουσιάσουμε δυὸ ἄλλα σιελέκη, ποὺ ἡ σφραγίδα τους εἶναι ἀποτυπωμένη καὶ ὑλικά πάνω στὴν αἴθουσα τῆς Ἀδελφότητος, ὅπου ἀκούστηκαν τὰ φλογερώτερα κηρύγματα ἀπ' τοὺς καλύτερους κήρυκας τοῦ θείου Λόγου τῆς νεώτερης ἐποχῆς.

3. Χαράλαμπος Χααραλαμπίδης

Ἀκολουθώντας τὴν ταλαίπωρη ἐκείνη μυρμηγκιά τῶν ἀποδιωγμένων ἀπ' τίς ἐστίες τους μικρασιατῶν Ἑλλήνων, ἀπ' τὰ βάθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας βρέθηκε στὴν νύφη τοῦ Θερμαϊκοῦ, ποὺ εἶσι ἀπόχτησε ἓνα καινούργιο μέλος στὴν ἐμπορικὴ καὶ πνευματικὴ τῆς κοινωνία. Ὁ δραστήριος καὶ ἀκούραστος αὐτὸς Ἑλληνας διατήρησε τὴν οἰκονομικὴ του ἀκμὴ καὶ διακρίθηκε σὰν ὑφασματέμπορος.

Τὸ ἐμπόριο ὅμως καὶ τὸ χρῆμα δὲν ἐπέδρασαν δυσμενῶς στὴν πνευματικὴ του ὑπόσταση. Διατηροῦσε μέσα του ἄσβεστη τὴν πίστι τῶν προγόνων του, ποὺ δέχθηκαν νὰ στερηθοῦν τὴ γλῶσσα τους μὰ ὄχι καὶ τὴν πίστη τους. Ὅταν δέθηκε μὲ τὴν Ἀδελφότητα καὶ μῆκε στὸ ἔργο τῆς, κατῴρθωσε ν' ἀναδειχθῇ σὲ ἀφθαστο γνώστη τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἦταν ἀπ' τοὺς διδασκάλους τοῦ τμήματος τῶν Τουρκοφώνων τῆς Ἀδελφότητος καὶ μὲ τὴ βαρὶ ἀνατολίτικη προσφορά του, πάσχιζε νὰ μεταφέρῃ στὶς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν του τὸ οὐράνιο μάννα. Ἡ δραστηριότητά

του πέτυχε νὰ ἐφοδιάσῃ τοὺς ὁμογλωσσούς του μὲ βίβλους στὴν τουρκικὴ γλῶσσα ἀλλὰ μὲ ἑλληνικὰ γράμματα. Μὲ γλαφυρότητα, ὕψη τοῦ ἐπέτρεπε ἡ βαρὶ γλῶσσα, ἀλλὰ καὶ βαθὺ πνευματικὸ περιεχόμενο, ἔφερε τίς ψυχὰς τῶν ξεριζωμένων ἀπαλύνοντας εἶσι τὴν νοσηλγία τους γιὰ τίς χαμένες παιρίδες.

Ὅχι μόνο πνευματικὴ μὰ καὶ ὑλικὴ ἦταν ἡ προσφορά του. Δὲν θὰ μπορούσε νὰ πῇ κανεὶς πόσα ἔδωσε στὸ ἔργο, γιὰ τὰ πρόσφερε μὲ τὸν εὐαγγελικὸ τρόπο. Κι' ὁ Θεὸς εὐλογοῦσε τὸ ἐμπόριό του μὰ καὶ τὴν οἰκογένειά του. Ἡ προσφορά του συνεχίζεται ἀκόμη καὶ μέχρι σήμερα μέσω τῶν παιδιῶν του. Τέτοια ὑποθήκη πήραν ἀπ' τὸν πατέρα τους, ὥστε καὶ ἀπὸ μακριὰ ἐξακολουθοῦν νὰ προσφέρουν χρόνο καὶ χρήμα στὸ ἔργο, ποὺ ὁ πατέρας ἀφιέρωσε τὸν ἑαυτό του, τὰ ἔξια παιδιά. Ὁ μεγαλύτερος γιὸς Ἰωσήφ δώρησε στὴν Ἀδελφότητα δύο διαμερίσματα, ὁ δεῦτερος Πρόδρομος τὴν βιβλιοθήκη του, οἱ δύο δὲ ἄλλοι Πλούταρχος καὶ Γεώργιος βοήθησαν νὰ περιέλθουν τὰ ἀκίνητα στὴν Ἀδελφότητα καὶ φροντίζουν νὰ ἔρχονται τακτικὰ ἀπ' τὴν Ἀθήνα τὰ ἐνοικία τους. Εἶναι τὸ καλύτερο μνημόσυνο γιὰ τὸν ἄξιο πατέρα καὶ ἀδελφὸ.

Δίκαια λοιπὸν ἡ Ἀδελφότης τὸν ἀνεκήρυξε εὐεργέτη καὶ δωρητὴ τῆς Ἀδελφότητος. (Βλ. νεκρολογία Ἀπολυτρώσεως 1958).

4. Ἰωάννης Μαλιούμολου
Ὁφθαλμίατρος (1931 - 1943)

Δὲν ἀνήκει στὴν ομάδα τῶν ἰδρυτῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἀγρεύτηκε στὸ ἔργο ἀφωσιώθηκε ὁλόψυχα σ' αὐτό.

Διετέλεσε μιὰ δλόκληρη δεκαετία Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος. Διακρίθηκε κυρίως κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀνεγέρσεως τῆς αἰθούσης. Τότε ἐργάσθηκε δοκνα νύχτα καὶ μέρα, ἀλληλογραφώντας καὶ κάνοντας διάφορες ἐπισκέψεις σὲ ἀρμόδιους παραμελώντας ἀκόμη καὶ τίς ἐργασίες τοῦ ἱατροῦ του. Πρόσφερε καὶ ἀρ-

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ ἀδιαφορία δὲν ἔχει ὅρια!

Εἶναι ἀποκαρδιωτικὸν τὸ φαινόμενον τῆς ἀδιαφορίας τῶν χριστιανῶν δι' ὅσα θλάσφημα ἐκτοξεύονται κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πίστεώς μας Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς ἐντυπα αἰρετικῶν καὶ εἰς βιβλία ἑθρῶν τῆς πίστεως, χλευάζεται τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅμως οἱ χριστιανοὶ κοιμῶνται τὸν βαθὺ ὕπνον τῆς ἀδιαφορίας. Τόσα θλάσφημα καὶ ἀσεβῆ ἐκτοξεύονται ὑπὸ Σουηδῶν παραγωγῶν κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ Μουσουλμάνοι, οἱ ὁποῖοι δέχονται τὸν Χριστὸν ἀπλῶς ὡς προφήτην, διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῶν Σουηδῶν. Θὰ ζεντρίσῃ ἡ διαμαρτυρία τῶν ἀλλοπίστων τοῦς χριστιανούς τῆς Ἑυρώπης, ὥστε νὰ ἀναλάβουν ἀγῶνα κατὰ τῶν βλασφημῶν ἐνεργειῶν τῶν Σουηδῶν παραγωγῶν διὰ νὰ μὴ χλευάζεται τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ

μας; Καὶ οἱ Ἕλληνες Χριστιανοὶ θὰ μείνουν ἀδιάφοροὶ καὶ ἀπαθεῖς;

Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἀποχαλίνωσις τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀσέμνων ἐντύπων καὶ τῆς παραστάσεως ἀσέμνων θεαμάτων ἔχει ἐνταθῇ. Οἱ κίνδυνοι τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἐγκληματικότητος αὐξάνουν συνεχῶς. Ἐπισημαίνεται τὸ γεγονός τῆς ἀποχαλίνωσεως καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὁργανισμοῦ Προλήψεως τοῦ Ἑγγλήματος. Ἐπιβάλλεται ἡ λήψις δραστηκῶν μέτρων τὸ δυνατόν συντομώτερον, διότι ἀργότερα θὰ εἶναι ἀναφελή.

Φαγητὸν καὶ διὰ τὴν ψυχὴν

Δὲν εἶναι πολὺ τὸ χρονικὸν διάστημα πού παρήλθε ἀπὸ τὴν διαλογικὴν συζήτησιν ἀπὸ τὴν τηλεόρασιν τῶν καλοφαγάδων.

Κατὰ τὴν συζήτησιν ἔγιναν γνωστὰ πρὸς τοὺς τηλεθεατὰς τὰ ὅσα ἐπιδιώκουν οἱ ἀποτελοῦντες τὸν Σύλλογον τῶν Καλοφαγάδων. Ἐπεσήμαναν τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα πού ἀποτελοῦν τοὺς στόχους ὅλων τῶν ὑπηρετούντων τὴν κοιλίαν καὶ μόνον αὐτήν. Ἀνεφέρθησαν εἰς λεπτομερετικὰς προσπάθειας διὰ τὴν ὁργάνωσιν ἐνὸς καλοῦ φαγητοῦ. Ἀπὸ τὰ ἐμφανισθέντα περιστατικὰ τὸ συμπέρασμα ἦτο ὅτι ἓνα μεγάλο ποσοστὸν ἀνθρώπων ἔχουν ὡς κύριον μέλημα τὸ πῶς θὰ ἱκανοποιήσουν τὴν κοιλίαν των. Οὐδεὶς λόγος ἔγινε διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ψυχῆς. Ὅλοι τοὺς ἔδωσαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀγνοοῦν τὸ δεύτερον, πού εἰς τὴν σειρὰν εἶναι πρῶτον, στοιχεῖον τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ψυχὴν, τὸ πνεῦμα πού ἱκανοποιεῖται μὲ πνευματικὰς ἐνασχολήσεις. Ἐποχὴ ὑλόφρων μὲ ἀνθρώπους κοιλοδοῦλους. Ὅσοι ἀγαποῦν τὸν Θεὸν καὶ πιστεύουν ἐλλειρινὰ εἰς αὐτὸν θὰ πρέπει νὰ δώσουν τὸ «παρὼν» εἰς συζητήσεις πνευματικὰς. Νὰ ἐπιδιώκουν τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν ὁργάνωσιν μιᾶς καλῆς πνευματικῆς τροφῆς. Καὶ ὑπάρχουν τοιαῦται ἐνκαιρίαι. Ἡ αἴθουσα τῆς Ἀπολυτροφῆς, ὅπως καὶ πολλαὶ αἴθουσαι Χριστιανικῶν Ἀδελφότητων, προετοιμάζουν κατάλληλον πνευματικὴν τροφήν.

κετὰ χρήματα γιὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς αἰθούσης. Εἶχε μείνει ἀρκετὰ χρόνια στὸ Παρίσι καὶ ὅταν ἤρθε σιὴν Ἑλλάδα εἶχε ἀρκετὲς ὀρθολογιστικὰς ἀντιλήψεις. Ἡ πάσχη τοῦ ἐπιηρεάζονταν ἀπὸ κοσμικὸ πνεῦμα, ἀλλὰ ἦταν ἀκαταπόνητος στὰ ἔργα. Ἦταν ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος στὴν συγκεκριμένη περίστασι, πού ἡ Ἀδελφότης χρειάζονταν. Δυστυχῶς ἡ Ἀδελφότης δὲν μπόρεσε νὰ τὸν τιμῇ στὴν κηδεῖα του. Πέθανε τὸν Ἰούλιο τοῦ 1943 σάν ἀπλὸς σύμβουλος, χωρὶς νὰ μποροῦν τὰ μέλη νὰ παρακολουθήσουν μὲ ἀνεσθίαν τὴν κηδεῖα, οὔτε νὰ ἐκφωνηθῇ ἐπακθήδειος, γιὰτὶ τὰ στρατεύματα κατοχῆς εἶχαν ἀπαγορεύσει τὴν κυκλοφορία μετὰ τίς 6 τὸ ἀπόγευμα, γιὰ τιμωρία τῶν κατοίκων τῆς Θεσσαλονίκης, ἐπειδὴ τὴν προηγουμένη μέρα εἶχαν ἀποδοκιμάσει ζωηρὰ τὴν εἴσοδον στὴν πόλιν τῶν βουλγαρικῶν στρατευμάτων. Ὅμως στὴ μνήμη τῶν παλαιτέρων μελῶν παραμένει ζωντανὴ ἡ προσπιτικότητα τοῦ γιαιτροῦ, πού τὰ ἔδωσε ὅλα γιὰ τὸ ἱερὸ ἔργο τῆς Ἀδελφότητος.

Κηρύγματα, όμιλίες, συζητήσεις, αναγνώσματα και άλλαι πνευματικαί συναντήσεις προετοιμάζουν διά την συμμετοχήν εις τὸ Τράπεζι τῆς Ἐκκλησίας ὅπου προσφέρεται ὁ Ἅγιος καὶ ὁ Οἶνος, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον πρὸς τοὺς ἀξίως προσερχομένους. Πόσον χαίρονται ὅσοι μετέχουν εἰς αὐτὴν τὴν Τράπεζαν. «Γεύσασθε καὶ ἴδετε...».

Διαφορετικὰ οἱ ἄνθρωποι θὰ φροντίζουν μόνον διὰ τὴν κοιλίαν καὶ θὰ συμβαίῃ αὐτὸ πὺ ἐγίνε τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔφρευτου Πάσχα κατὰ τὴν ὁποίαν δύο ἄτομα ἀπέθανον εἰς Ἀθήνας ἀπὸ τὴν πολυφαγίαν καὶ 26 μετεφέρθησαν εἰς τὸ ρυθμιστικὸν κέντρον. Ἔτσι ἀντὶ γιὰ πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν τροφὴν ἐθυσίασαν ὅλα διὰ τὴν κοιλίαν.

Αἱ ἀξιώσεις τῆς ὑλιστικῆς διαλεκτικῆς

«... Ἄν θέλετε νὰ φτιάξωμε πολίτες πὺ νὰ διδάξουν σὲ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, πῶς οἱ δοῦλοι γίνονται ἐλεύθεροι, τότε τὴν ἐκπαίδευσιν θὰ τὴν θεμελιώσουμε πάνω στὴν διαλεκτικὴ ὑλιστικὴ φιλοσοφία...». Αὐτὰ ἐτόνισε μὲ ἔμφρασιν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων ἕνας βουλευτὴς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς Παιδείας. Ὡστε ἡ διαλεκτικὴ ὑλιστικὴ φιλοσοφία κάνει ἐλεύθερον τὸν ἄνθρωπον! Ὅλοι ὅμως γνωρίζομεν ὅτι ὅπου ἐγκαθιδρύεται ἡ ὕλη ὡς ρυθμιστικὴ ἀρχὴ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει χώρος διὰ τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τοῦ πνεύματος. Καὶ ὅταν ἀπουσιάζῃ τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὴν ζωὴν τότε ὁ ἄνθρωπος ὑποτάσσεται εἰς τὴν ὕλην καὶ γίνεται δοῦλος τῶν ἀδυναμιῶν του. Δὲν χρειάζεται μεγάλη σκέψις νὰ τὸ ἀντιληφθῇ κανεῖς. Ἐνα βλέμμα εἰς τὴν ὑλιστικὴν ἐποχὴν δίδει τὸ μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ὑλιστικῆς φιλοσοφίας. Ἐὰν ἡ παιδείσις στηριχθῇ εἰς εὐπαθεῖ στηρίγματα γρήγορα θὰ θρηνήσῃ τὴν τραγικότητά της. Αἱ ὑλιστικαὶ ἀξιώσεις θὰ

ἀλυσόδεσσουν τὸ πνεῦμα καὶ θὰ ἐξευτελίσουν ἠθικὰ ὁλόκληρον τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἐποχὴ μῆς ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ καλλιέργειαν πνευματικὴν καὶ ἀπὸ τὴν ὁρθὴν ἰδεολογικὴν καθοδήγησιν. Ἰδιαιτέρως οἱ νέοι πρέπει νὰ ἐμπνευσθοῦν ἀπὸ ἰδέας καὶ ἀρχὰς ἡμελοῦ βαθμοῦ καὶ τόνου. Νὰ ἀνασυρθοῦν ἀπὸ ὅτι τοῖς ἔλκει πρὸς τὴν ἀποκλήσιν. Ὁ ἀγὼν τοῦ πνεύματος ἐναντίον τῆς ὕλης εἶναι ἡ προϋπόθεσις τῆς ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ πνευματικὴ ἀπελευθέρωσις ἀπαιτεῖ ἔντονον ἀγῶνα τοῦ πνεύματος κατὰ τοῦ θηρίου τῆς ὕλης καὶ ἐπιτυγχάνεται πάντοτε ἀπὸ ἀγωνιστὰς οἱ ὁποῖοι ὡς στόχους εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἔχουν τὴν βίωσιν τῆς ἀρετῆς. Ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ στηριχθῇ ἐπάνω εἰς τὸ σχῆμα: πνευματικὴ, ἰδεολογικὴ, θρησκευτικὴ καὶ ἐνάρετη κατευθύνσις. Νὰ προστατευθοῦν οἱ νέοι ἄνθρωποι ἀπὸ τὰ ἀλατιλὰ συνθήματα, διότι ὁπισθεν αὐτῶν κρύπτονται ἄνθρωποι ὑλισταί, φιλοχρήματοι, μοχθηροί, ἐμπαθεῖς. Νὰ διδαχθοῦν οἱ νέοι ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ πνεῦμα δὲν ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς καὶ ἡ βασικὴ ἐπιδιώξις τοῦ ἀτόμου, ἐλευθερία ἀληθινὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γενθῇ καὶ περιπίπτει εἰς ἕνα σκληρὸν καὶ παγωμένον ὕλισμόν μὲ κάποιαν ἐπιφανειακὴν πνευματικότητα.

Εἰς Μνήμην

Ἡ δις Μαρίκα Μουτζόγλου προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δοχ. χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τοῦ Θεοῦ της Ἰωάννου Μαλιούμογλου.

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον εὐχαριστεῖ καὶ ἐδ-χεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

*****

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον δοθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξας: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἑτησίαν συνδρομὴ: Ἐσωτερικοῦ δοχ. 30 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΤΠΟ - EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σωφίᾳ ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΑΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σεπτέμβριος 1976

Ἀριθ. φύλλου 369

ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Ὁ Σεπτέμβριος εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους. Κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ἦτο ὁ πρῶτος μῆν τοῦ ἐπισήμου ἡμερολογίου καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἐώρταζε τὴν 1ην Σεπτεμβρίου τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰνδίκτου ἡτοῦ τοῦ νέου ἔτους.

Ἡ Ἐκκλησία ὡς δυναμικὸς ὁργανισμὸς κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον θέτει εἰς ἐφαρμογὴν πρόγραμμα δράσεως ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ τομέως μὲ στόχους τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν, τὴν ἠθικὴν ἀνύψωσιν, τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν τῶν μελῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὁργανισμοῦ.

Ἀπὸ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀντλοῦμεν τὰς πληροφορίες περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὁργανισμοῦ καὶ τοῦ προγραμματισμοῦ τοῦ ὅλου ἔργου. Ὁ Χριστὸς Ἰδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἓνα σῶμα μὲ σκοπὸν τὴν διάδοσιν τῆς διδασκαλίας του καὶ τὴν βίωσιν τῶν θείων παραγγελμάτων ὑπὸ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Ἡ πρώτη Ἐκκλησία ἐκδηλώνει διὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ ἀποφασιστικώτερα διὰ τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου τὰ ἰδιαίτερα χαρίσματα, τὰ ὁποῖα ἔδωκε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς αὐτήν, παρὰ τὰς σκληρὰς ἀντιδράσεις τοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς προσπαθείας αὐτῶν νὰ διαλύσουν τὸν νέον αὐτὸν ἐκκλησιαστικὸν ὁργανισμόν.

Οἱ φορεῖς τοῦ πνεύματος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτοῦ ὁργανισμοῦ οὔτε ἀπαθεῖς, οὔτε ἀδιάφοροι, οὔτε ἰδιοτελεῖς εἶναι. Δραστηριοποιούνται βάσει προγραμματισμοῦ καὶ ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν. Τὸ ἔργον τῶν ἐκτείνεται εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅσον περισσότερο πῦξανεν ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, τόσον ἀποφασιστικώτερα ἐγένετο ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐκκλησίας. Οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὁργανισμοῦ εἶχον συνειδητοποιήσει ὅτι ἡ προσήλωσις εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐκκλησίας, ἡ εἰλικρινὴς πίστις εἰς τὸν Θεόν, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὁ κατάλληλος προγραμματισμὸς δράσεως συντελοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὁργανισμοῦ εἰς βαθμὸν ἀκτινοβολίας καὶ ἀποτελεσματικῆς ἐπιτυχίας τῶν σκοπῶν του.

Καταννοῦν ἀκόμη οἱ πρῶτοι ὑπεύθυνοι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὁργανισμοῦ ὅτι ὁργανισμοὶ οἱ ὁποῖοι ἐλκύουν μεγάλα πλήθη ἀνθρώπων ἔχουν ἰδιαίτερος ἀνάγκην καλῆς, συνετοῦς καὶ ἱκανῆς διοικήσεως διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐμπνέη, νὰ ὀδηγῇ, νὰ διαφωτίζη καὶ νὰ προσανατολίζη τὸ πλῆθος πρὸς σαφεῖς καὶ ὑψηλοὺς ἰδεολογικοὺς σκοπούς. Ἀναζητοῦν, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τῆς ἐκκλησίας, ἀνέμεσα εἰς τὸ πλῆθος, ποῦ ἀπαρτίζει τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας, τὰ ἱκανὰ στελέχη, τὰ ὁποῖα νὰ ἔχουν τὰ γνῶρίσματα τοῦ προγραμματισμοῦ, τοῦ δραστηρίου, τοῦ ἐνα-

ρέτου, τοῦ ὀρθοσκεύοντος, τοῦ πιστοῦ καὶ τῆς καλῆς φήμης. Καὶ ὅταν ἀπευθύνωνται πρὸς τὸ πλῆθος νὰ ἀναδείξῃ αὐτὸ τοὺς προσοντούχους ἡγέτας εὐρίσκονται οἱ Ἀπόστολοι ἐνώπιον προσώπων αἰρετῶν τοῦ λαοῦ καὶ ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ.

Πόσων συγκινητικὴ εἶναι ἡ σκηνὴ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπὶ τὰ διακόνων! Ἐνα πλῆθος μὲ σεβασμόν, ἀγάπην, ἀφοσίωσιν καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τοὺς ἱκανοὺς ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος νὰ προσεύχεται, νὰ παρακαλῇ, νὰ φωνάζῃ τὸ «ἄξιος», νὰ ζητῇ νὰ τεθῇ κάτω ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῶν, νὰ κλαίῃ ἀπὸ ἐνθουσιασμών, νὰ θέλῃ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ἀπὸ φημιομένων διὰ τὴν ἀρετὴν ἀνθρώπους.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἄνθρωποι ταπεινοί, γεμῖται ἀγάπῃ διὰ τὸν συνάνθρωπόν τους, ἀποφασιστικοὶ διὰ πᾶσαν θυσίαν, πρῶτοι, ἀνεξίκακοι, ἀνιδιοτελεῖς, ἀνυποχώρητοι πρὸ τῆς ἀδικίας ἄνθρωποι, ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀνθρωπίνην ἀτέλειαν καὶ ἀδυναμίαν, πλὴν ὅμως πιστεύοντες ὅτι τὰς ἐλλείψεις ἀναπληρῶναι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, μένουν συγκινημένοι ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ πλῆθους τῶν πιστῶν, προσεύχονται ζητοῦντες τὸν φωτισμόν περὶ τοῦ πρακτέου, ἀναλογίζονται τὸ ὕψος τῆς εὐθύνης διὰ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐκαλοῦνται νὰ φέρουν εἰς πέρας. Σκέπτονται ὅτι ὁ λαὸς αὐτὸς θέλει ὑπευθύνους ἀνθρώπους νὰ σταθοῦν δίπλα του εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην ὡς πατέρες καὶ ἀδελφοί, ὡς ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοί, ὡς διδάσκαλοι καὶ μαθηταί, ὡς συνεργάται καὶ κοινωνικοὶ λειτουργοί, ὡς ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι. Πράγματι εἶναι φρικταὶ αἱ στιγμαὶ διὰ τοὺς πνευματικοὺς ἐργάτας, ὅταν ἀναλαμβάνουν ὑπεύθυνον θέσιν εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὀργανισμόν. Καὶ ἡ μικροτέρα παράλειψις ἔχει φοβερὰς συνεπείας δι' ὅλοκληρον τὸ σῶμα τοῦ ὀργανισμοῦ, διότι ὑπάρχει κίνδυνος ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὀργανισμὸς νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τοὺς πνευματικούς του σιῶχους καὶ νὰ περιπέσῃ εἰς ὑλόφρονας προσανατολισμοῦς. Τὸ ἕκτον κεφάλαιον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων μᾶς δίδει μίαν εἰκόνα τοῦ κινδύνου αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀπόστολοι μὲ τὴν συνετήν καὶ

σαφῇ ἐπέμβασίν των ἀπέπεισαν διατηρήσαντες τὴν πνευματικότητα τοῦ ἔργου τοῦ πρώτου ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως καθ' ἐκείνους καὶ τάσεως πρὸς τὰ φθαρτὰ ὑλικά ἀγαθά. Ἀξίζει νὰ μελετηθῇ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἀπὸ τὸ πλῆρωμα τῆς συγχρόνου ἐκκλησίας. Πολλοὶ αἱ ὁφέλεια ἐκ τῆς μελέτης αὐτῆς. Θὰ πληροσφορηθῇ ὁ ἀναγνώστης ὅτι αἱ ὑλικά ἐπηρεάζονται πρέπει νὰ διαφυλάσσονται εἰς τὰ πνευματικὰ πλαίσια πρὸς ἀποφυγὴν πνευματικῶν ναυαγίων.

Οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν ὅτι ὁ κίνδυνος ἐπηρεασμοῦ τοῦ πληρώματος ἀπὸ ὑλόφρονος τάσεως εἶναι μέγας καὶ ἰσχυρός. Ἐπομένως ἡ προσευχὴ πρέπει νὰ εἶναι ὄχι μόνον πῶς θὰ ἀπελευθερωθῇ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ ὑλικά πράγματα, ἀλλὰ καὶ πῶς θὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὸν πονηρόν, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ τὸν πειράξῃ καὶ νὰ ἀποβῇ μάταιον τὸ πνευματικὸν του ἔργον.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἄξιον προσοχῆς εἶναι τὸ πῶς οἱ Ἀπόστολοι ἀντιμετώπισαν τὸ πρόβλημα τοῦ ἐπηρεασμοῦ τῶν πιστῶν ἀπὸ τὰ ὑλικά πράγματα. Πρῶτα-πρῶτα προσευχήθησαν εἰλικρινῶς. Ὑστερα ἐκάλεσαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔδωσαν ἐξηγήσεις, ὅτι δὲν εἶναι σωστὸν νὰ ἀφήσουν αὐτοὶ τὸ διδασκικὸν καὶ κηρυκτικὸν ἔργον καὶ νὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ὑλικά πράγματα. Ἐζήτησαν κατόπιν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν νὰ ἐκλέξῃ τοὺς πλέον καταλλήλους ἄνδρας διὰ νὰ ἀναλάβουν ὑπευθύνως τὸν προγραμματισμὸν τοῦ ἔργου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ. Ἐξελέγησαν οἱ κατάλληλοι, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον τὴν διοίκησιν τῆς ἐκκλησίας. Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτάς, καὶ ὅσας ἐτηρήθησαν, ἡ ἐκκλησία προσέφερε πολυτίμους ὑπηρεσίας πρὸς τὸ πλῆρωμα αὐτῆς.

Ἡ ἐποχὴ μας ἔχει ἐπηρεασθῇ ἀπὸ πολλὰς δυνάμεις καὶ τὸ πνευματικὸν οἰκδόμημα δέχεται ἀλλεπάλληλα κτυπήματα. Καταστάσεις ζωῆς, ρεύματα σκέψεως καὶ τέχνης ἀπασχολοῦν μικροὺς καὶ μεγάλους.

Ἐρωτηματικὰ καὶ συγκρούσεις ἀπὸ καὶ

Ἀντιαιρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΑΑ' 5. Ἡ ἁγία Τριάς σὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή

ΕΡ.: Μὲ χαρὰ καὶ ἐνδιαφέρον κ. καθηγητὰ περιμένουμε καὶ σήμερον ν' ἀκούσουμε τίς μαρτυρίες τῆς θείας Γραφῆς γιὰ τὸ θέμα τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ.

ΑΠ.: Σήμερον θ' ἀνοίξουμε τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή τοῦ ἁγ. Παύλου. Στὴν ἐπιστολή αὕτη ὑπάρχει μόνο μία μαρτυρία περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Ἀνοίξτε παρακαλῶ τὴν Κ. Διαθήκην σας κεφ. 4 στίχ. 4—6 νὰ τὴ διαβάσουμε μαζί: «Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱόν αὐτοῦ, γενόμενον ὑπὸ νόμον, γενόμενον ἐκ γυναικός, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν. Ὅτι δὲ ἔστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν,

καὶ ἡμεῖς ἀναγγελλοῦμεν ὑμῖν ὅτι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ ἐστέ» (Γαλ. 4, 4—6). Ὁ Θεὸς ἔχει ἓνα σχέδιο. Τὸ σχέδιο αὐτὸ μένει γιὰ αἰῶνες ἀνεφάρμοστο, μυστικό, «μυστήριον», ὅπως τὸ χαρακτηρίζει πολλὲς φορές ὁ ἁγ. Παῦλος καὶ μάλιστα στὴν πρὸς Ἑφεσίους Ἐπιστολή. Ἐρχεται μιὰ χρονικὴ στιγμή πού τὸ μυστικὸ ἀποκαλύπτεται καὶ τὸ σχέδιο μπαίνει σὲ ἐφαρμογή.

ΕΡ.: Ἀπὸ ποῦ σημεῖο τοῦ κειμένου διαφαίνεται αὐτὸ πὺν λέτε, κ. καθηγητὰ;

ΑΠ.: Ἀπὸ τὴν ἔκφραση «ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου». Εἶνε τὸ ἴδιο σχεδὸν μὲ ἐκεῖνο πὺν γράφει ὁ Παῦλος στὴν

πρὸς ὅλους τὰς κατευθύνσεις. Ἡ πλάνη, τὸ ψεῦδος, ἡ ρηχότης καὶ ἡ ἀδικία προκαλοῦν ἀναστάτωση. Τὸ ὕψιστον πνεῦμα διευρύνεται. Καὶ οἱ ἄνθρωποι εὐρίσκονται εἰς τὸ πέρασμα τῶν ἀντιθέτων ἰδεῶν καὶ κατευθύνσεων. Ποῖος θὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ ὁδηγηθοῦν εἰς τὸν λιμένα τῆς γαλήνης; Ἀσφαλῶς ὅσοι ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς διαθέτουν κρίσιν καὶ σύνεσιν δὲν ἀφήνουν ἀνεκρεταλλεύτους τὰς καταλλήλους ἐυκαιρίας διὰ τὴν ζωὴν των. Θὰ ἐπιδιώξουν νὰ συμπερευθοῦν μὲ τοὺς συνανθρώπους των δι' ἓνα καλύτερον κόσμον, φωτισμένον, ἁγνόν, ἠθικόν, χριστιανικόν καὶ διὰ μιάν Ἐκκλησίαν, Ἀγίαν καὶ Καθολικὴν.

Καὶ ὁ προγραμματισμός; Αὐτοὺς θὰ εἶναι τὸ σχέδιον δράσεως εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, διότι ἡ ἀγάπη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ πρὸς τὸ πλῆρωμα πρέπει πάντα νὰ εἶναι ἐνεργός. Κατήχησις, μυστηριακὴ ζωὴ, κοινωνικὴ συμπράσις, ἰδεολογικὴ προσανατολισμός, πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ καθοδήγησις εἶναι τὰ βασικὰ πλαίσια ἐνὶς τῶν ὁποίων ὀφείλουν νὰ ἀναπτύξουν δραστηριότητα οἱ

ὀρεῖσθαι ἄνδρες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ μαζί τους ὅλοι οἱ Χριστιανοί. Αὐτοὶ θὰ πορευθοῦν πρῶτοι εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ πάσης δυνάμεως ἀποθλοποῦσης εἰς τὸν κλονισμόν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος, θὰ πολεμήσουν καὶ θὰ διαφωτίσουν τοὺς αἰρετικούς, θὰ προφυλάξουν τὸ πλῆρωμα ἀπὸ τὰς παντοειδεῖς ἐπιδράσεις. Ὁ ἁπλοῦς λαὸς εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς πραγματικούς ἡγέτας του καὶ εὐχαρίστως δέχεται νὰ ὑποστῇ θυσίας.

Τὸ πρόβλημα ὅμως παραμένει. Ποῖος θὰ προγραμματίσῃ τὸ εἶδος τῆς δράσεως καὶ θὰ καθορίσῃ τοὺς τομεῖς εἰς τὸ κύκλωμα τῶν ὁποίων θὰ δράσουν ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ δράσουν. Ἀσφαλῶς καὶ σύ, φίλε ἀναγνώστα, θὰ ἔχῃς αὐτὴν τὴν ἀπορίαν. Προσευχήσου καὶ σὺ διὰ νὰ ἀναδειχθοῦν πρόσωπα ἱκανὰ νὰ καλύψουν τὰς ἐλλείψεις, αἱ ὁποῖαι τόσοι δραματικαί εἶναι διὰ τὴν ἐποχὴν μας. Εἶναι καὶ αὐτὸ μέρος τοῦ προγραμματισμοῦ δράσεως κάθε πιστοῦ τέκνου τῆς ἐκκλησίας.

Δ.Β.Χ.

πρὸς Ἑκρεσίους Ἐπιστολὴ γιὰ τὴ φανερώσει τοῦ μυστηρίου ποῦ ἔγινε «εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν» (Ἐφ. 1, 10). Καὶ ἐκεῖ μιλάει γιὰ πλῆρωμα καιρῶν ὅπως ἐδῶ γιὰ πλῆρωμα χρόνου. Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται καθαρά, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπογράψισε προαιώνια νὰ ἐφαρμοσθῇ κάποτε ἓνα σχέδιο. Ποιό σχέδιο; Ἄγνωστο διηλ. μυστήριον. Πότε; Ὅταν θὰ συμπληρωθῇ μιὰ ὁρισμένη χρονικὴ περίοδος τόση ὅση χρειάζεται νὰ ἐνηλικιωθῇ ἡ ἀνθρωπότης.

ΕΡ.: Τὸ παράλληλον χωρίο ἀπὸ τὴν πρὸς Ἑφραίους Ἐπιστολὴ μᾶς βοηθεῖ νὰ κατανοήσουμε, ὅτι πράγματι τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου συνδέεται μὲ τὴν ἀποκάλυψιν ἑνὸς μυστικοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ.

ΑΠ.: Τὸ δεύτερο σημεῖο ποῦ θέλω νὰ ἐξηγήσω εἶναι τὸ ῥῆμα ἐξαπέστειλε. Εἶνε τὸ ῥῆμα στέλνω μὲ δυὸ προθέσεις ἐξ καὶ ἀπό, καὶ τὸ μὲν ἐξ σημαίνει ὅτι αὐτὸν ποῦ στέλνει τὸν στέλνει ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ του, τὸ δὲ ἀπό ὅτι τὸν στέλνει γιὰ μᾶς, μᾶς τὸν δίνει, μᾶς τὸν παραδίδει.

ΕΡ.: Καὶ τὰ καταλάβαιναν αὐτὰ οἱ Χριστιανοὶ τῆς Γαλιτίας στοὺς ὁποίους γράφτηκε ἡ Ἐπιστολή;

ΑΠ.: Τὰ καταλάβαιναν, γιατί τὰ ἀνέπτυξε ὅλα αὐτὰ ὁ Παῦλος καὶ προφορικὰ. Ἐπὶ πλεόν τὰ τονίζει καὶ στὸ κείμενό μας. Ποιὸν ἐξαπέστειλε; Τὸν Τίον αὐτοῦ. Ἄρα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει τὴ φύσιν καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ Πατέρα του καὶ ἔχει προὑπαρξί ὅπως καὶ ὁ Πατέρας. Πῶς τὸν ἐξαπέστειλε; «Γενόμενον ἐκ γυναικὸς». Ἔλαβε τὴ φύσιν καὶ οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου. «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο». Ἐγινε ἄνθρωπος. «Γενόμενον ὑπὸ νόμον». Ἐγινε Ἑβραῖος, Ἰσραηλίτης.

ΕΡ.: Δηλαδή μὲ λίγα λόγια τὸ Τίος Θεοῦ σημαίνει Θεός· «γενόμενος ἐκ γυναικὸς» σημαίνει ἄνθρωπος· καὶ τὸ «γενόμενος ὑπὸ νόμον» σημαίνει Ἑβραῖος.

ΑΠ.: Πολὺ σωστά. Καὶ πιο ἀπλᾶ ὁ Θεὸς ἔστειλε στὸν κόσμον τὸ δεύτερο ἑαυτοῦ του καὶ ἔγινε ἄνθρωπος καὶ μάλιστα ἐντάχθηκε σὲ μιὰ συγκεκριμένη ομάδα ἀνθρώπων, στὴ φυλὴ τῶν Ἑβραίων. Δὲν ἐπιμένω ν' ἀναπτύξω τὸ σκοπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ. Περιορίζομαι ν' ἀναφέρω αὐτὰ ποῦ γράφει ὁ Παῦλος «ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν». Δηλαδή γιὰ

νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰ κακὰ καὶ γιὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὰ ἀγαθὰ. Νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν κατάρτα καὶ τὴ σκλαβιὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ γιὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν υἰοθεσίαν.

ΕΡ.: Μέχρι ἐδῶ δὲν λέγει τίποτε τὸ συγκεκριμένο περὶ Τριάδος κ. καθηγητά.

ΑΠ.: Ἐχετε δίκαιο. Ὁ τριαδικὸς Θεὸς φαίνεται, ὅταν προχωρήσουμε στὴ συνέχεια. Στὸν ἐπόμενο στίχο γράφει «Ὅτι ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλε τὸν Υἱόν» του. Μετὰ ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλε «τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ του». Πρῶτα - πρῶτα ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ Παῦλος χρησιμοποιεῖ τὸ ἴδιο ῥῆμα γιὰ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Υἱοῦ καὶ γιὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸ ῥῆμα ἐξαπέστειλε, ποῦ ἀνέλυσα παραπάνω. Τὴν μιὰ φορὰ ἐξαπέστειλε ὁ Θεὸς πατὴρ τὸ δεύτερο ἑαυτοῦ του, τὸν Υἱόν, τὴν ἄλλη φορὰ τὸν τρίτο ἑαυτοῦ του, τὸ Πνεῦμα. Εἶνε ἄξιο παρατηρήσεως ὅτι ἐδῶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα ὀνομάζεται Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ. Εἰς τὴν πρὸς Ρωμ. εἶδαμε ὅτι ὀνομάζεται «Πνεῦμα Χριστοῦ» (Ρωμ. 8, 9)· ἄλλου ὀνομάζεται «Πνεῦμα Θεοῦ». Μὲ τὸ νὰ λέγεται τὸ ἅγιο Πνεῦμα, Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ ἢ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ δὲν σημαίνει ὅτι ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Υἱὸ ὅπως ἀπὸ τὸν Πατέρα. Τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα μόνο, καὶ ὁ Υἱὸς γεννᾶται ἀπὸ τὸν Πατέρα μόνο. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλε τὸν Υἱόν, ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλε τὸ Πνεῦμα. Γιὰ νὰ συνδέσῃ ὅμως τὰ τρία πρόσωπα καὶ νὰ φανῇ ἡ Τριάδα, χαρακτηρίζει τὸ ἅγιο Πνεῦμα Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ ποῦ σημαίνει ὅτι, ὅπως ὁ Υἱὸς εἶναι τοῦ Πατρὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο τοῦ Πατρὸς, ἔτσι καὶ ὁ Πατέρας εἶναι τοῦ Υἱοῦ, (τὸ λέει αὐτὸ ὁ Παῦλος πολλές φορές) καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα εἶναι τοῦ Υἱοῦ. Ἐπίσης καὶ ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς εἶναι τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ὅπως ὁ Πατὴρ μὲ τὸν Υἱόν καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα δημιούργησαν τὴν κτίσιν, ἔτσι πάλι ὁ Πατὴρ μὲ τὸν Υἱόν καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα δημιούργησαν τὴν καινούργια κτίσιν, αὐτὸ ποῦ ἐδῶ ὀνομάζεται υἰοθεσία. Ἐνας παλιὸς ἐρμηνευτὴς τῆς Κ. Διαθήκης ἐρμηνεύοντας τὸ χωρίο αὐτὸ τῆς πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολῆς ἀναφωνεῖ· «Καὶ ὅρα ἔμφασιν τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὁ Πατὴρ ἀπέστειλεν, ὁ Υἱὸς ἐσαρκώθη καὶ τὸ Πνεῦμα συνήργησεν, δ καὶ

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

12. - Η ΘΕΚΩΤΙΣ

«Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ εἰς Θεκω, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· πένθησον διὰ καὶ ἔνδυσαι ἱμάτια πενθοῦσα καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον καὶ ἔσθῃ ὥς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι καὶ τοῦτο ἡμέρας πολλὰς· καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο». (Β' Βασίλ. 14, 2)

Ἡ αὐτοεξορία τοῦ Ἀβессαλὼμ συνεχίζεται. Τρία χρόνια πέρασαν καὶ ἀκόμα μένει μακριὰ ἀπὸ τὴ χώρα του. Τρία χρόνια γεμάτα ἀγωνία καὶ ἀναιμοσύνη. Πότε πῶς θὰ

ἐρχόταν καὶ γι' αὐτὸν περιστάσεις εὐνοϊκές καὶ πότε θὰ ξαναγύριζε στοὺς γνώριμους τόπους τῆς πατρίδος του κοντὰ στὴ συντροφιά τῶν φίλων του; Μέρους καὶ μέρους περι-

εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν ὑπείσπλυνον διδάσκει λέγειν Ἀβδᾶ ὁ Πατήρ». Δηλαδή «Κοίτα, πῶς τονίζεται ἡ ἁγία Τριάς. Ὁ Πατήρ εἰστέλλει, ὁ Υἱὸς σαρκώθηκε, καὶ τὸ Πνεῦμα συνεργάσθηκε· αὐτὸ μπῆκε στὶς καρδιές μας καὶ διδάσκει νὰ λέμε· Ἀβδᾶ ὁ Πατήρ». Δὲν θὰ μπορούσαμε ποτὲ νὰ ὀνομάσουμε τὸ Θεὸ Πατέρα, ἂν δὲν γινώμασταν πρῶτα παιδιὰ του. Ὁ Θεὸς εἰστέλλει τὸ μονάκριβο παιδί του, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ζύμη τῆς υἰοθεσίας μας, νὰ ἐνωθοῦμε μαζί του καὶ νὰ τοῦ μοιάσουμε. Καὶ ὁ μὲν Ἰησοῦς Χριστὸς παραμένει τὸ μοναδικὸ φυσικὸ παιδί τοῦ Θεοῦ Πατρός, γιατί αὐτὸς μόνο ἔχει τὴ φύσι τοῦ Θεοῦ· ἡμεῖς πού ἔχουμε τὴ χάρι του, εἴμαστε υἰοθετημένα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Μποροῦμε καὶ ἡμεῖς νὰ λέμε τὸ Θεὸ Πατέρα καὶ εἴμαστε συγκληρονόμοι μὲ τὸ Χριστό. Ἔτσι μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον ἀπὸ δοῦλοι γίναμε ἐλεύθεροι, ἀπὸ νήπια τέλειοι, καὶ ἀπὸ ξένοι ἢ ἀλλότριοι τοῦ Θεοῦ, γίναμε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ συγκληρονόμοι τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Πατὴρ ἐξάπεστειλε τὸν Υἱὸ του στὸν κόσμον καὶ μᾶς χάρισε τὴν υἰοθεσία.

ΕΡ.: Ἀφοῦ ὁ Χριστὸς μᾶς χάρισε τὴν υἰοθεσία, γιατί τότε ὁ Θεὸς ἐξάπεστειλε καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα;

ΑΠ.: Πολὺ σπονδαία ἡ ἐρώτησις. Ἡ ἀπάντησις στὴν ἐρώτησί σας ἀποκαλύπτει μιὰ πολὺ σπονδαία ἀλήθεια πού οἱ περι-

σώτεροι δὲν τὴ γνωρίζουν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴ θυσία του στὸ σταυρὸ καὶ τὴν ἀνάστασί του ἐξάλειψε τὴν ἁμαρτία, νίκησε τὸν θάνατον, καὶ χάρισε στὴν ἀνθρωπότητα τὴ λύτρωσι καὶ τὴ σωτηρία. Ἔδωσε τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐξουσία τῆς υἰοθεσίας «τέκνα Θεοῦ γενέσθαι». Σὲ ποιούς ὅμως; Μόνο στοὺς πιστοὺς. Ἐκεῖνος ὅμως πού κάνει τὸ δικαίωμα πρᾶξι, τὴν ἐξουσία ζωῆ καὶ τὴ δυνατότητα πραγματικότητας στὸν κάθε πιστό, εἶνε τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Ὁ Χριστὸς ἔστρωσε τὸ τραπέζι καὶ ἄνοιξε τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς γιὰ ὅλους. Σῶζονται ὅμως μόνο ὅσοι τρῶνε στὸ τραπέζι του καὶ ζοῦν ὅσοι πίνουν ἀπὸ τὴν πηγὴ του. Αὐτὸ τὸ κατορθώνουν οἱ πιστοὶ μόνο μὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Αὐτὸ κατοικεῖ μέσα μας καὶ μᾶς κινεῖ ὥστε ὄχι ἀπλῶς νὰ ὀνομάζουμε, ἀλλὰ νὰ κράζουμε τὸν Θεὸ Πατέρα. Μὲ δυὸ λοιπὸν τρόπους ἀναφέρεται ἡ υἰοθεσία. Ὁ ἕνας εἶνε ὅτι ἐνδυνήχαμε τὸ Χριστό. Ὁ ἄλλος ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα κατοικεῖ μέσα μας. Καὶ ἐπειδὴ στὴν υἰοθεσία συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ἐξ Ἑβραίων πιστοὶ καὶ λέγουν τὸ Θεὸ Ἀβδᾶ, καὶ οἱ ἐξ ἐθνικῶν πού λέγουν τὸ Θεὸ Πατέρα, γι' αὐτὸ ὁ Παῦλος ἀναφέρει καὶ τὰ δυὸ, γιὰ νὰ δείξῃ μαζί μὲ τὴν υἰοθεσία καὶ τὴν ἐνότητα πού πραγματοποίησε στὸν κόσμον ὁ Πατὴρ διὰ τοῦ Υἱοῦ μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Στέργιος Ν. Σάκεος

μέρει νά φθάση καμμιά πληροφορία πὸς ὁ πατέρας του τὸν συνεχώρησε γιὰ τὸν φόνο τοῦ Ἀμνὸν καὶ πὸς εἶπε ἀνοιχτός ὁ δρόμος τῆς ἐπιστροφῆς. Τὰ εὐχάριστά δὲως μαντάτα δὲν ἔρχονται, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀβεσσαλὼμ ἀδιμονεῖ καὶ πλῆττει στὴν ξένη χώρα. Πάει πιά! "Οἱ τοὶ τὸν λησμονῆσαν!"

Ἐπῆρχε δὲως κάποιος ὁ ὁποῖος σιὰ σοβαρὰ τὸν σκεπτόταν. Μέρα νύχτα τὸν εἶχε σὺν μεγάλῳ του. Κι' αὐτὸς ἦταν ὁ Ἰωάβ. Ναί, ὁ Ἰωάβ. Πρώτη φορὰ συναντᾶμε τὸ πρόσωπο αὐτοῦ στὴν ἱστορία μας. Ποιὸς εἶνε; Τί θέσθαι κατέχει; Ποιά ἐπιτροπὴ μπορεί ν' ἀσκήσῃ ἐπάνω σὺν Δαυὶδ; Καὶ πὸς μπορεῖ ν' ἀναμιχθῇ στὴν ἐπόθεσιν τοῦ Ἀβεσσαλὼμ;

Ὁ Ἰωάβ ἦταν ὁ ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ Δαυὶδ. Ἦταν αὐτὸς ὁ ὁποῖος πολλὰς νίκας ἐχάρισε σὺν βασιλεῖ. Ἐπῆρχε ὁ δαφνοστεφής ἡρώας σποὺς ἀγῶνες ἐναντίον τοῦ Ἀδινεθ, ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν, τῶν Ἀραμαίων, τῶν Ἑδωμιτῶν. Ὁ Ἰωάβ εἶχε ἡρωϊκὴ ψυχὴ. Ἦταν γενναῖος στρατηγός. Ἀνθρώπου σπινθὴρ καὶ σφύρων. Στὸν Ἀβεσσαλὼμ εἶχε ὁ Ἰωάβ ἰδιαιτέρη ἀδυναμία. Ἔτρεφε πρὸς τὸν ζωντὸν αὐτὸν ἐξηθὸς μὴ μεγάλη ποσότη. Μ' ἓνα ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον παρακολοῦθοῦσε ὅλες τὶς κινήσεις καὶ τὶς ἐνέργειές του. Τὸν ἀγαποῦσε. Κι' ὅμως ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια καὶ τράνευε ὁ Ἀβεσσαλὼμ τὸ διορατικὸ βλέμμα τοῦ Ἰωάβ ἀνακάλυπτε σὺν χαρακτῆρα αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ πότματα ποὺ γέμιζαν τὴν ψυχὴν του μὲ ἀνησυχία. Καὶ δὲ γελάσθηκε ὁ Ἰωάβ. Οἱ φόβοι του ἐγῆσαν ἀληθινοί. Ἡ δολοφονία τοῦ Ἀμνὸν ἦταν ἡ πρώτη ἐκκρόχῃ τῆς μοχθηρῆς αὐτῆς ψυχῆς. Τὸ παλάτι τώρα εἶναι τυλιγμένο σιὰ μαῦρα πένθιμα κορβία. Θρηνοῦν τὸ χαμένο γιό. Κι' ὁ δολοφόνος βρῖσκειται μαζὺν στὴ χώρα Γεδσοῦρ. Κανένας δὲν τὸν ἐπιβλέπει. Κανένας δὲν τὸν παρακολοῦθεῖ. Τί κάνει ἐκεῖ; Μὲ ποιὸς ἀνταμῶναι; Ποιά σκέδιν ἔχει σὺν μεγάλῳ του; Μήπως καὶ εἰσαυτᾷ ἀνταρσία; Ἀπ' τὸν Ἀβεσσαλὼμ ὅλα τὰ κακὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ περιμένῃ. Γι' αὐτὸ ὁ γενναῖος στρατηγὸς παίρνει τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπέμβῃ. Πρέπει ὁ Ἀβεσσαλὼμ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν χώρα. Πὼς δὲως νὰ πείσῃ τὸν Δαυὶδ γιὰ νὰ ἐγκρίνῃ τὸν ἐπαπατριισμό τοῦ γιου τοῦ; Θὰ ἐνεργήσῃ

ἔξωθεν. Θὰ ἐρῇ προσωπῶπο τρόπο γιὰ νὰ ἐποκλέψῃ τὴν συγκαιρέσθιν τοῦ βασιλεῖ.

Καλεῖ, λοιπόν, ὁ Ἰωάβ μὴ παρέξωπν γυναικα ἀπ' τὴν πόλιν Θεκωὲ καὶ τὴν ἀποστέλλει σι' ἀνάκτορα ἀφ' οὗ προηγουμένως τὴ συμβουλεύει νὰ τυλιχθῇ σιὰ μαῦρα καὶ νὰ ἐμψανισθῇ πενθοῦ οροῦσα σὺν βασιλεῖ. «Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ εἰς Θεκωὲ, καὶ ἔλαθεν ἐκείθεν γυναικα σοφὴν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· πένθησον δὴ καὶ ἐνδυσαι ἱμάτια πενθικά καὶ μὴ ἀλείρῃ ἑλινον καὶ ἔσθι ὥς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότῳ τοῦτο ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐλέυσθι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο» (Β' Βασιλ. 14, 2-3).

Ἡ γυναικα ἀπ' τὴ Θεκωὲ φθάνει σι' ἀνάκτορα. Παρουσιάζεται σὺν Δαυίδ. «Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἔπασεν ἐπὶ πόδωπον αὐτῆς εἰς τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπε· σῶσον, βασιλεῦ, σῶσον» (Β' Βασιλ. 14, 4). «Βασιλεῖ μου, σῶσε με τὴ δυστυχισμένη. Εἶμαι μὴ χήρα γυναικα». «Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν ὁ βασιλεὺς· τί ἐστί σοι;» Ἀπλοδὴν αὐτὸν σπινθάνει.

Καὶ ἀρχίζει ἡ Θεκωῖτις γυναικα νὰ διηγῆται σὺν Δαυίδ μὴ ἱστορία γεμάτη ἀπὸ ἀνθρώπινο παραγμὸ καὶ μητρικὴ ἀγωνία. Ἔχει δεμένα τὰ χέρια της σὺν στήθος σὲ μὴ ἐπέσπαιτη ἐπὶ κλήσθ. Ἡ ματιά της θυδίζεται σὺν βλέμμα τοῦ συνομιλητοῦ της. Κάθε λόγος της θέλει νὰ τὸν φνιτῆρῃ θυρεῖς στὴν καρδιά τοῦ βασιλεῖ. «Εἶγα ἡ δούλη σου, βασιλεῖ μου, δυνό γιουὺς. Κάποια μέρα δὲως ἐκεῖ ποὺ βρισκόταν στὴν ἐρημιά ἐφιλονίκησαν μετὰ τὸν. Δὲν βρισκόταν κανένας γιὰ νὰ τοὺς χωρίσῃ. Ὁ ἓνας χύπησε τὸν ἄλλον καὶ τὸν σκότωσε. Καὶ τώρα νά! δὴν ἡ συγγενεία μου ξεσηκώθηκε καὶ ἤλθε σὲ μένα τὴ δούλη σου καὶ μοῦ ζητεῖ νὰ παραδώσω τὸ γονιό, γιὰ νὰ τὸν σκοτώσῃ. Ναί! Εἶνε γονιὺς, βασιλεῖ μου. Μὰ εἶνε καὶ παιδί μου. Ἐμεῖς πιά τὸ μοναδικὸ μου στήριγμα. Εἶνε ἡ τελευταία μου ἐλπίδα. Βοήθησέ με. Ἀνθρώποι σκληροὶ ζητοῦν νὰ σβήσουν τὸ μοναδικὸ μου σπινθῆρα. «Καὶ σβέσουν σὺν ἀνθρώποι μου τὸν καταλειφθέντα» (Β' Βασιλ. 14, 7).

Τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια τῆς γυναικὸς σβήνουν μέσα σ' ἓνα μακρόσυρτο, λυπητερὸ

αναφυλλήτο πού τινάξει τὴν ἰσχυρίαν τῆς βασιλικῆς αἰδοῦσης. Μιὰ μάνα ἐκτενέει...

Ὁ Δαυὶδ ἀπ' τῆ θλίβεσθ' αὐτῇ ἱστορίᾳ τῆς γυναικὸς συγκινεῖται πολὺ. Οἱ πιδ εὐαίσθητες χορδὲς τῆς καρδιᾶς του δονοῦνται. Σηκώνεται ἐπάνω καὶ αὐθόρμητα τῆς δίνει τὴ διαβεβαίωση πὺς δὲν πρέπει νὰ φοβᾶται καθόλου, ἀλλὰ νὰ ἐπιστρέψῃ ἡσυχᾶ σὺν σπῆτι τῆς. «Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα· ὑγιαίνονσα βάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, γὰρ ὡς ἐντελοῦμαι περὶ σοῦ» (Β' Βασιλ. 14, 8).

Ἡ Θεοκώιτις ὁμῶς δὲν φέρεται. Πρέπει νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὅλη τὴν ἀποστολὴν πὺς τῆς ἔχει ἀναθέσει ὁ ἀρχιεπίσκοπος. Ζητεῖ τὴν ὥρᾳ ἀπ' τὸ Δαυὶδ νὰ ἀρκεσθῇ σὺν ὁρῶν τοῦ Θεοῦ πὺς πραγματικὰ τὸ παιδί τῆς δὲν κινδυνεύει. Ὁ βασιλεὺς ὁρκεῖται πὺς οὔτε μιὰ τρίχα ἀπ' τὴν κεφαλή τοῦ γυιῶ τῆς δὲν πρόκειται νὰ πάθῃ τίποτε. «Καὶ εἶπε· ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ νιού σου ἐπὶ τὴν γῆν».

Μὰ καὶ πάλι μετὰ τὸν ὄρκο ἡ γυναῖκα δὲν γεύει. Φαίνεται πὺς καὶ ἀκόμα θέλει νὰ πῇ. Ὁ Δαυὶδ τὴν κοιτᾷ ἐρωτηματικά. Αὐτῇ δευρὸν δευρὸν ἀρχίζει πάλι νὰ ὁμιλῇ. «Γιατί, βασιλεῦ, δὲν συγκρατεῖς καὶ σὺ τὸν δικόν σου γυιό; Γιατί κρατᾷς μακριὰ σου τὸν Ἀβεσσαλώμ; Προηγούμενως ὠρκεσθήκες νὰ προστατεύῃς τὸ δικόν σου παιδί, ὡς εἶπε καὶ φονιάς. Καὶ τὸ ἀγόρι τὸ δικόν σου θὰ ἴ' ἀγῆσθ' νὰ ζῇ μακρὸν καὶ νὰ τρώγῃ τὸ πικρὸν ψωμί τῆς ἐξημερίας;».

Ὁ Δαυὶδ τὰ ἔχασε. Δὲν περίμενε μιὰ τέτοια ἐξέλιξι, μιὰ τέτοια κατὰ μέτωπο ἐπίθεσις αὐτῆς τῆς πανέξυπνης γυναικός. Τώρα τὰ καταλαβαίνει ὅλα. Μιὰ σκηνοθεσία ἦταν τὰ πάντα. Ἕνας εὐσχημος τρόπος γιὰ νὰ τοῦ ἀποσπάσουν ἄδεια ἐπιστροφῆς τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Ποιὸς ὁμῶς τόσο μεταφορικὰ συνέλαβε καὶ ἐξετέλεσε αὐτὸ τὸ πανέξυπνον σχέδιον; Ποιὸς τοῦ ἔπειλε τὴν γυναῖκα ἀπ' τὴ Θεοκώ; Ἀρχίζει νὰ ὑποπτεύεται τώρα. Ποιὸς ἄλλος ἀπ' τὸν ἀγαπημένον του Ἰωάβ. «Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα· μὴ δὴ κοῦρηξ ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε... Μὴ ἡ χεὶρ Ἰωάβ ἐν παντὶ τοῦτω μετὰ σοῦ;». Δηλαδή, μὴν ὀργηθῇς, σὲ παρακαλῶ, νὰ μοῦ πῇς τὴν ἀλήθειαν, εἰς ὅτι σὲ ρωτήσω. Μήπως ὁ Ἰωάβ σὲ συμ-

βόλευσε νὰ τὰ πῇς ὅλα αὐτά; Ἡ γυναῖκα δὲν ἀρνεῖται. Φανερώνει ὅλη τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ τότε καλοῦν σὺν παλάτι τὸν ἐνδοξοστρατηγόν. Παρουσιάζεται σὺν βασιλεῖ. Καὶ ὁ Δαυὶδ τοῦ ἀναγγέλλει ἐπὶ ὅλην «Πορεύον, ἐπιστρέφον τὸ παιδάριον, τὸν Ἀβεσσαλώμ».

***

Δὲν μπορούμε νὰ μὴ θαυμάσουμε τὴν ἐνφυᾶ αὐτῇ ἐνέργειᾳ τοῦ Ἰωάβ. Ἐμψυχωμένη δολικῇ ἱστορίᾳ. Ἔοιχε τὰ ντεκὸ μὲς πανέξυπνης σκηνοθεσίας καὶ ἐκρημοποίησε τὴν γυναῖκα ἀπ' τὴν Θεοκώ γιὰ νὰ φέρῃ τὴν γαλήνη στὴν βασιλικὴ οἰκογένειαν καὶ γιὰ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν Ἀβεσσαλώμ πίσω στὴ χώρα του.

Δὲν θὰ σταματήσουμε ὁμῶς μονάχα σὺν θαυμασμῷ τοῦ Ἰωάβ. Θὰ προχωρήσουμε πὺς πέρα. Θὰ πάρουμε τὸ μήνυμα πὺς θγαίνει ἀπ' τὴν ἐνέργειάν του.

Ἐκεῖνος τόσα μέσα ἔξυπνα ἐκρημοποίησε γιὰ νὰ φέρῃ πίσω σὺν σπῆτι τοῦ πατέρα του τὸν αὐτοεξόριστον φταίχτη. Ἀραγε ἐμεῖς τί κάνουμε γιὰ νὰ ἐπαναποκαταστήσουμε τὰ παιδιά μας ἢ καὶ τοὺς φίλους μας ἀκόμα, οἱ ὅποιοι ἀπεστάτησαν καὶ ἐφυγαν μακρὰ ἀπ' τὸ Θεὸ καὶ τὴν πίστιν καὶ γυρνᾶνε τώρα μέσα σὲ σπῆτι Θεοῦ;

Δὲν εἶνε καιρὸς γιὰ νὰ κρατᾶμε τὰ χέρια μας δεμένα. Ὁχι. Οὔτε καὶ εἶνε ὥρα νὰ καθόμαστε καὶ νὰ κλαίμε γιὰ τὴ σύγχρονη ἀποστασία τῆς νεολαίας. Πρέπει νὰ θροῦμε ἀπ' τὸ τέλμα τῆς ἀπορητενύσεως καὶ νὰ προχωρήσουμε στὴν κατὰστροφὴ νέων καὶ εὐγῶν σχεδίων γιὰ τὸν πνευματικὸν ἐπαναποκαταστῶν τῶν παιδιῶν μας. Στὶς ἡμέρες μας χρειάζονται νέοι πρωτότυποι καὶ ἔξυπνοι τρόποι γιὰ νὰ ἐλκύσουμε τὴ νεολαία καὶ πάλι κοντὰ σὺν Χριστῷ καὶ στὴν Ἐκκλησίαν Του. Χρειάζονται καινούργιοι, σύγχρονοι Ἰωάβ, οἱ ὅποιοι θὰ ἐπιστρατεύουν ἐπιτελεῖσθαι ἡγίων πνευματικῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴν ἰερά ἐπιχείρησιν τῆς διασώσεως τῆς νεολαίας μας. Μὲ νέες μεθόδους, μὲ ἀγάπην καὶ ἐνθουσιασμὸν θὰ παρουσιάσουν σὺν παιδιὰ τὴν ἀρετὴν θελκτικὴν, τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν χαρούμενην καὶ τὴν μορφὴν τοῦ Ἰησοῦ, ὡς εἶπε στὴν πραγματικότητα, γοητευτικὴν.

Σὺ, ἀγαγνῶστα μου, πὺς εἶσαι γονεὺς καὶ ἔχεις φέρει παιδιά σὺν κόσμῳ. Σὺ πὺς

Τὸ διήγημά μας

ΧΩΡΙΣ ΑΓΩΝΙΑ

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου συνεδρίαζαν γιὰ νὰ θέσουν πάνω σὲ νέες βάσεις τὴν ἐπαχέρηση. Οἱ ὑπάλληλοι ὅλοι ἀπὸ τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ μέχρι καὶ τοὺς κλητῆρες θὰ κρίνονταν καὶ θάπαιρναν νέα θέση ἀνάλογη μὲ τὰ προσόντα καὶ τὴν ἐπίδοσή τους. Ἦσαν φυσικὸ νὰ νοιούθουν ὅλοι ἀγωνία καὶ φόβο μὰ καὶ ἐλπίδες.

Στὴν καρδιά τοῦ καλοκαιριοῦ μέσα σιτὴ ζέστη κανεῖς δὲν εἶχε ὀρεξὴ νὰ πάρῃ τὴν αἰδεῖά του, ἐνῶ πίσω του θὰ παίζονταν τὸ μέλλον του. Ὅλοι περίμεναν τ' ἀποτελέσματα, γιὰ ν' ἀρχίσουν μετὰ τὴς θερινῆς διακοπῆς τους. Μόνο ὁ Θεόφιλος παρουσιάστηκε σὺν προϊστάμενό του καὶ ζήτησε ἄδεια. Ὅλοι ἀπόρησαν μὲ τὴν ἀπόφασή του.

— Θὰ μπορέσης νὰ εἶσαι ἡσυχος ἐκεῖ πού θὰ περάσης τὴν ἄδειά σου; τὸν ρώτησε ὁ Φίλιππος, ἕνας συνάδελφός του.

— Ἐκεῖ πού θὰ πάω εἶναι τὸ πὺδ ἡσυχο μέρος τῆς πατρίδος μας, ἀπάντησε χαμογελῶντας καλόκαρδα.

— Σὲ κανένα νησί;

— Ὁχι. Σιὸ Ἅγιο Ὅρος.

— Δὲν εἴησατε καλά. Μέρος γιὰ διακοπὲς πού βρῆκες! Περίεργος εἶσαι, μὰ τὴν ἀλήθεια. Μορφομένος ἄνθρωπος μὲ δύο πτυχία καὶ τρεῖς ξένες γλῶσσες νὰ βρίσκῃς ἐνδιαφέρον σὲ πράγματα ξεπερασμένα, ὅπως εἶναι ἡ θρησκεία, δήλωσε ὁ Φίλιππος εἰρωνικά.

εἶσαι ἐκπαιδευτικὸς καὶ ἡ πολιτεία σοῦ ἐμπιστεύθηκε τὸ ἄνθος τῆς φυλῆς μας στὰ χεῖρά σου. Καὶ σὺ πὺδ ἐργάζεσαι σὲ κατηχητικὸ ἢ σὲ χριστιανικὲς οὐάδες καὶ συντροφιὰς ἀκούει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἀπευθύνεται σὲ σένα. Γίνε ἕνας Ἰωάννης καὶ βοὴς δημοφιλὴς καὶ ἐξυπνοὺς τρόπους ἐπιστροφῆς τῶν νέων. Ἀναγνώστη μου! Πήγαινε! Πήγαινε! «Πορεύου, ἐπίστρεφον τὸ παιδάκιον τὸν Ἀβρααμῶν».

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

— Καὶ μένα μοῦ φαίνεται ἀκατανόητο, πῶς ἐσὺ ἕνας ἐξυπνὸς ἄνθρωπος δὲν ἀνακάλυψες ἀκόμη τίς μυστικὲς κι' ἀναφαίρετες χαρὲς, πού χαρίζει στὸν μορφομένο ἄνθρωπο ἡ βύθισή του στὰ καθάρια νερά τῆς θεολογικῆς σοφίας καὶ ζωῆς. Φαίνεται πῶς παχυλὴ ἄγνοια σὲ διακρίνει, γιὰ νὰ μιλάς ἔτσι μὲ περιφρόνηση γιὰ κάτι, πού σπὸ διάβα τῶν αἰώνων δημιούργησε τοὺς τέλειους τύπους τοῦ ἀνθρώπου, τοὺς ἁγίους.

— Ἐνα πράγμα θαυμάζω σὲ σένα, φίλε μου τὴν σταθερότητα στὶς πεποιθήσεις σου καὶ τὴν ἐπιμονὴ σιτὴ γνώμη σου. Εἰλικρινὰ δὲν σὲ καταλαβαίνω. Εἶσαι ἕνας ἄνθρωπος, πού δὲν βαδίζεις μὲ τὴν ἐποχὴ πού ζῆς. Βρίσκεσαι χίλια χρόνια πίσω.

— Τὸ προτιμῶ. Δὲν μετάνοιωσα ποτὲ γιὰ τίς ἰδέες μου καὶ τὴ ζωὴ πού μοῦ ὑποδεικνύουν.

Ὁ Θεόφιλος πῆρε τὴν ἄδειά του καὶ πέρασε ἕνα δεκαήμερο χωρὶς ἀγωνία καὶ χωριάτινες ὀνειροπολήσεις. Ἐζῆσε ἕνα ἱσάγγελο βίο ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους μὲ τίς μικρότερες ἀνάγκες, λεύτερος μέσα σιτοὺς λεύτερους, μόνος μὲ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους του.

Ὅταν γύρισε ὅλα εἶχαν τελειώσει. Ἄλλοι καίρονταν κι' ἄλλοι μούτρωσαν καὶ δὲν ἔπαιρνες λέξη ἀπ' τὸ στόμα τους. Μόνο μερικὲς βρισιὲς ξεδιάλυνες ἀπ' τὰ μουρμουρητὰ τους. Ὅταν μπῆκε στὸ Γραφεῖο δὲν μποροῦσαν οἱ συνάδελφοί του νὰ ἐξηγήσουν τὴν χαρούμενη διάθεσή του, παρὰ μόνον μὲ τὴν πληροφορία πού πῆρε, ὅτι πῆρε προαγωγή, ζηλευτὴ μάστα.

— Γεῖά σας παιδιά, ταλαίπωρα, κλεισμένα σὲ τέσσερις τοίχους. Σᾶς χαιρετᾷ ἕνας λεύτερος ἄνθρωπος.

— Ἐ, βέβαια, πῶς νὰ μὴν εἶσαι χαρούμενος; Μᾶς ἔφαγες ὅλους ἐδῶ μέσα. Πῆρες τὴ μερίδα τοῦ λέοντος.

— Εἰλικρινὰ δὲν σὲ καταλαβαίνω, Φί-

λιπτε.

— Μὴ μοῦ πῆς πῶς δὲν ξέρεις τίποτε γιὰ τὴν ἀναρρίχησίν σου στὰ ὕψη;

— Μόλις ἤλθα καὶ δὲν μίλησα μὲ κανένα. Ἀγνοῶ τὰ πάντα, ὅπως τόσες μέρες ποῦ ἔζησα Λεύτερος ἀπ' ὅλα τούτα, ποῦ σοῦ συντρίβουν τὴν προσωπικότητα.

— Ὑποκριτή. Ἰησοῦτή, μούγκρισε μὲ σφιγμένα τὰ δόντια ὁ Φίλιππος.

Τὸ κουδούνι τοῦ Διευθυντοῦ διέκοψε τὴ συζήτηση.

— Παρακαλεῖται ὁ κ. Θεόφιλος Ἐλευθερίου νὰ παρουσιασθῇ σὶν κ. Γενικό, ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ νικταφόν.

— Ἄντε, πῆγαινε νὰ πάρῃς τὸ στεφάνι τῆς νίκης, τοῦ πέταξε ὁ Φίλιππος μὲ ἔκδηλη κακία.

— Φίλιππε, γιατί μοῦ μιλάς ἔτσι; Σὲ τί σοῦ ἔφταιξα;

— Πῆρες τὴ θέση ποῦ ὀνειρευόταν, μὴ τὸν συνενρίζεσαι, θὰ τοῦ περάσῃ, εἶπε κάποιος.

Ὁ κ. Γενικός τὸν δέχθηκε μὲ εὐγένεια καὶ τυπικὲς διαχύσεις.

— Κύριε Ἐλευθερίου, βρίσκομαι σὶν ἐν χάριτι θεῷ νὰ σᾶς ἀναγγεῖλω ὅτι τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο ἐκτιμώντας τὰ προσόντα καὶ τὸ ἥθος σας, ἔκρινε ὅτι εἰσθε ἄξιος γιὰ τὴν θέση τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ μεγαλυτέρου ἐπαρχιακοῦ παραρτήματος. Φυσικὰ σὶν ἀντίστοιχο μισθὸ θὰ προστεθοῦν καὶ εἰδικὰ ἐκτὸς ἔδρας ἐπιδόματα. Ἐλπίζω νὰ δικαιώσετε τίς προσδοκίες μας...

Ὅταν βγῆκε ἔξω ἦταν σκεφτικός καὶ δέχονταν τὰ συχαριτήρια τῶν συναδέλφων του.

— Γιὰ σιάσου, κύριε Ἐλευθερίου. Ποῦ εἶναι ἐκεῖνη ἡ χαρούμενη διάθεση ποῦ εἶχες ὅταν ἦρθες; Μὴ μοῦ πῆς πῶς λυπήθηκες ποῦ ἔγινες Διευθυντής; ρώτησε μὲ συγκρατημένη ὀργή ὁ Φίλιππος.

— Εἶναι τιμητικὸ νὰ σοῦ δίνουν μεγάλη θέση. Ἀλλὰ οἱ μεγάλες θέσεις θέλουν καὶ μεγάλους ἀνθρώπους, ἀξιους καὶ ἱκανοὺς γιὰ νὰ τίς τηρήσουν. Μὲ τρομάζει τὸ ξαφνικὸ ὕψος, ποῦ μ' ἀνέβασαν. Εὐχισθῆτε παιδιὰ νὰ μπορέσω νὰ κρατηθῶ.

Στάθηκαν σκεφτικοὶ μπρὸς στὴν ἀπρόσμενη ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος. Μόνο ὁ

Φίλιππος ἔγινε ἔξω φρενῶν.

— Βρέ, τί ἀνθρώπος εἶσαι σύ; Τί μοῦ τσαμπουνᾷς. Ὡς τῆς ὑποκρισίας! Ἀναγνωρίζεις λοιπὸν τὴν ἀναξιοτήτά σου; Ἀρνείσαι τὰ προσόντα ποῦ διαθέτεις; Δὲν εἶναι δυνατόν; Εἶσαι ἕνας ψεύτης κι' ἕνας ὑποκριτής.

— Φίλιππε, τοῦ εἶπε συγκαταβατικὰ ὁ Θεόφιλος, εἶσαι δικαιολογημένος νὰ μιλάς μὲ νευρικότητα, γιατί νοιώθεις ἀδικημένος, μὰ προσπάθησε νὰ καταλάβῃς τί ἐννοῶ.

— Δὲν καταλαβαίνω τίποτε. Κανεὶς δὲν καταλαβαίνει ἐδῶ μέσα τί τοῦ γίνεται. Κάνουν ἕναν Διευθυντή, ποῦ κι' ὁ ἴδιος ἀκόμη δὲν εἶναι σίγουρος, ἀν θὰ τὰ βγάλῃ πέρα. Αὐτὸ θὰ πῇ ἐπιτυχία. Στραθωμάρα ἔχετε, κύριοι; Δὲν βλέπετε;

Βρόντηξε τὴν πόρτα καὶ βγῆκε ἔξω. Ἡ νευρικότητά του κράτησε μέρες καὶ παρατηρήθηκε ἀπ' τὴ διεύθυνση.

Μιά μέρα τὸν κάλεσε ὁ Γενικός στὸ Γραφεῖο του.

— Κύριε Γαϊόπουλε, ἡ συμπεριφορά σας ἔγινε ἐνοχλητικὴ στὸ περιβάλλον σας, γι' αὐτὸ θὰ σᾶς μεταθέσουμε γιὰ νὰ συνέλθετε.

— Αὐτὸ δὰ μοῦ ἔλειπε τώρα καὶ ἔξορία, μουρμούρισε.

— Μήπως προτιμᾷτε τὴν ἀπόλυση;

Τὸν κύτταξε ἄγρια χωρὶς νὰ μιλήσῃ. Ὁ ἄλλος συνέχισε.

— Θὰ σᾶς δώσουμε μιὰ εὐκαιρία νὰ ἐξιλεωθῆτε ἀπέναντί μας καὶ νὰ δείξετε ὅτι μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐλπίζῃ στὴ συνεργασία σας. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι δὲν ὑστερεῖτε σὲ τυπικὰ προσόντα, ἀλλὰ ὁ χαρακτήρας σας πρέπει νὰ διορθωθῇ.

— Τί, μήπως πρέπει νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ τὰ θεοπικὰ γιὰ νὰ πάρω προαγωγή;

— Ἄν ἐννοῆτε τὸν κ. Ἐλευθερίου σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἐπέδειξε τὴν ἀνώτερη ἐπίδοσιν καὶ πολὺ γρήγορα θὰ τὸν φέρω με στὸ κέντρο. Δὲν ξέρω ἀν ἡ ἐπιτυχία του ὀφείλεται στὴν ἐνασχόλησή του μὲ τὴ θρησκεία, ἀλλὰ καλὰ θὰ κάνετε νὰ τὸν μνησθῆτε. Σᾶς μεταθέτουμε λοιπὸν ὑπὸ τίς διαταγές του, μήπως καὶ σᾶς φέρῃ σὲ θεογνωσία.

Ἦταν ἔτοιμος νὰ ξεστομίσῃ βρισιά, ὅταν ὁ ἄλλος τοῦ ἀνῆγγελε τὸ εὐχάρι-

6. Η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

Α'

«Ὡς ὁρατοὶ οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρή-
νην τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά».

(Ρωμ. 10, 15)

Ἡ φιλόδοξη κοσμικὴ γυναῖκα χρησιμο-
ποιεῖ καλλυντικά καὶ γιὰ τὰ πόδια της. Θέ-
λει κι' αὐτὰ νὰ φαίνωνται ὁραῖα, ὅπως τὸ
πρόσωπο καὶ τὰ χέρια της. Καὶ τὸ πετυχαί-
νει. Καὶ ξεγελᾷ ἑτοί ἕνα σωρὸ κόσμο!

Ἔχει ἡ κοσμικὴ γυναῖκα καλλυντικά γιὰ
τὰ πόδια της, ἀλλὰ ἔχει καὶ ἡ χριστιανὴ
γυναῖκα τὰ δικά της. Καλλυντικά ἡ μιὰ,
καλλυντικά καὶ ἡ ἄλλη. Ὑλικά εἶναι τῆς

πρώτης, πνευματικά τῆς δεύτης. Πολλὰ
τῆς μιᾶς, ἕνα καὶ μοναδικὸ τῆς ἄλλης. Καὶ
αὐτὸ τὸ ἕνα καὶ μοναδικὸ λέγεται **ΙΕΡΑ-**
ΠΟΣΤΟΛΗ. Ἡ ἱεραποστολὴ δίδει μιὰ ὑ-
πέροχη πνευματικὴ δημοσίαν στὰ πόδια τῆς
χριστιανῆς γυναῖκας. Ἐτοί λέει ὁ Ἀπ. Παῦ-
λος: «Ὡς ὁρατοὶ οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζο-
μένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀ-
γαθὰ» (Ρωμ. 10, 15).

Ἡ ἱεραποστολὴ εἶναι:

στο νέο.

— Μὲ εἰσήγησή του καὶ ἀπὸ ἐκτίμησιν
σὴν γυνῆν του, ποῦ εἶναι ἡ μοναδικὴ
καλὴ γιὰ τὸ ἱστορικόν σας θὰ πάρετε προα-
γωγὴν καὶ θὰ ἱσοπεθηθῇτε σὴν θέσιν τοῦ
ὑποδιευθυντοῦ. Ἐλπίζουμε ὅτι θὰ ἐκτι-
μήσετε τὴν καλὴ χειρονομία τοῦ κ. Ἐ-
λευθερίου καὶ θὰ συνεργασθῇτε πρόθυμα
μαζὺ του.

Ἀλλάξε, ἀμέσως ἡ διάθεσή του. Λέει
καὶ δὲν ἦταν ὁ παλὸς Φίλιππος. Εὐχα-
ρίστησε εὐγενικὰ τὸν κ. Γενικὸ καὶ βγή-
κε. Μέσα σὴν χαρὰ του δὲν μπόρεσε νὰ
μὴν ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀξία τοῦ Θεόφιλου.
Ἄν ἡ θρησκευτικὴ ἐνσυχόλησιν κάνει τέ-
τοιους ἀνθρώπους, ἀνώτερους ἀπὸ μικρό-
τητες καὶ ἀξιους σὴν δουλειὰ καὶ τὴν γε-
νικὴ ἐκτίμησιν, γιὰτὶ νὰ μὴν ἀσχολεθῇ
κι' αὐτός. Ἐτοί εἶχε διπλὴν χαρὰ καθὼς
πῆγαινε νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸν Θεόφιλο,
ποῦ ἄλλοτε εἶχε θανάσιμα μισήσει. Μιὰ,
γιὰτὶ θῆταν ὑποδιευθυντὴς καὶ μιὰ γιὰτὶ
ἔλπιζε πὺς ὁ δυνατός ἐκεῖνος ἄνθρωπος
θὰ μπορούσε νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν
ἀδύναμο ἑαυτοῦ του.

Σάββα: Ν. Ξανθοπούλου

● Ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος
ἐπαπειλημένα ἔκανε λόγο γιὰ τὸ καθῆκον
τῆς ἱεραποστολῆς. «Ὅταν ὁ δαιμονιζόμενος
τῶν Γαδαρηνῶν βοήκε τὴν θεραπεία ἀπὸ τοῦ
Χριστοῦ, ἐπέβαλε σὺν θεραπευτῇ του καὶ Σω-
τῆρα του μιὰ θερμὴ παράκλησις. Νὰ εἶναι
μαζὶ του. «Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ
ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ»
(Λουκ. 8, 38). Ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς δὲν δέχθη-
κε τὴν παράκλησίν του αὐτῇ. Τοῦ ἀνέθεσε
τὸ καθῆκον τῆς ἱεραποστολῆς σὺν στίτι του
καὶ σὴν πόλιν του. Τοῦ εἶπε: «Ὑπόσχεσε
εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ
σοι ὁ Θεός». Καὶ ἐκεῖνος, ἔκανε, ὅπως τοῦ
εἶπε ὁ Ἰησοῦς. «Ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πό-
λιν κηρύσσουν ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς»
(Λουκ. 8, 39). Σὲ μιὰ ἀπὸ τὰς περιόδους
τοῦ ὁ Ἰησοῦς κάλεσε σὲ συνεργασία καὶ τοὺς
δώδεκα μαθητάς του γιὰ ν' ἀκοουθῇ τὸ κή-
ρυγμα τοῦ εὐαγγελίου σὲ ὅσο τὸ δυνατόν
εὐρύτερο κύκλον. «Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώ-
δεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο
δύο» (Μάρκ. 6, 7). Μιὰ ἄλλη φορὰ γιὰ τὸν
ἴδιον σκοπὸν ἐχρησιμοποίησε καὶ τὸν εὐρύτερον
κύκλον τῶν μαθητῶν του, τοὺς ἐβδομήντας.
Ἐστειλε καὶ αὐτοὺς ἀνὰ δύο σὲ πόλεις καὶ

χωριά από τὰ ὅποια θὰ περνούσε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. "Ἦθελε νὰ θυσιάσῃ τὸ ἔδαφος προσπορευσαμένον καὶ τὸ ἐνδιαιρούσαν τὴν κατοικίαν ἀνταρτισμένην. «Μετὰ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἐτέρας ἐδδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ δύο πρὸς προσώπου ἑκαστοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον ὃν ἤμελλεν αὐτοὺς ἔρχεσθαι» (Λουκ. 10, 1). Μετὰ τὴν ἀνάστασί του ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίζεται τοῖς ἐνδεκα, τοὺς δίδει τὴν εἰρήνην, καὶ ὑστερὰ τοὺς παραγγέλλει: «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς» (Ἰωάν. 20, 21). Ὁ Ἰησοῦς ἀπεστάλη σὺν κόσμῳ νὰ δοξάσῃ τὸ Θεὸ καὶ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Γιὰ τὸν ἴδιο αὐτὸ σκοπὸ στέλλει τώρα σὺν κόσμῳ τοὺς μαθητάς του. Στὴ λήθη τῆς Τιβεριάδος ἡρώδης, μετὰ τὸ πούγγεμα, ἀναίγει διάλογον με τὸν Πέτρον. Τρεῖς φορές ὁ Διδάσκαλος ζητεῖ ἀπὸ τὸν μαθητὴ του νὰ τὸν δεσβαίωσῃ ἂν τὸν ἀγαπᾷ. Καὶ ὅταν ὁ Σίμων παρέχει τὴν διαβεβαίωσίν του αὐτῇ, ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀναθέτει τὸ καθήκον τῆς ἱεραποστολῆς πρὸς ἀρχὰς του καὶ πρὸς πόδας του. «Βόσκε τὰ ἑρπία μου» εἶπε τὴν πρώτη φορά σὺν Πέτρῳ ὁ Κύριος. «Ποιῶμαι τὰ πρόβατά μου» τοῦ παρήγγειλε τὴ δεύτερη φορά. «Βόσκε τὰ πρόβατά μου» ἐπανέλαβε τὴν τρίτη. Ἡ ἱεραποστολὴ πού θὰ ἀσκοῦσε ὁ ἀπ. Πέτρος θὰ ἦταν ἡ εὐαγγελικὴ ἀγάπη σὺν Διδάσκαλῳ του. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνάληψίν του, ἡ τελευταία παραγγελία τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του ἦταν: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη... διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλάμην ὑμῖν» (Ματθ. 28, 19).

Ἀλλὰ ἡ παραγγελία αὐτὴ τοῦ Ἰησοῦ ἀφορᾷ κάθε χριστιανῷ. Κάθε ψυχὴ ἀναγεννημένη, εἴτε ἄνδρας εἶναι, εἴτε γυναῖκα, εἴτε νέος, εἴτε γέρος, εἴτε ἀκόμη καὶ μικρὸ παιδί, καλεῖται ν' ἀσκῇ τὸ ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς σὺν περιβάλλοντι του μετὰ τὰ χαρίσματα πού τοῦ προΐσχει ὁ Θεός.

● **Εἶναι ἀνάγκη.** Μία ψυχὴ, ἡ ὁποία γενήθηκε τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ τὴν μεταδώσῃ καὶ σὲ ἄλλες ψυχές. Νὰ κἀν μέτοχος τῆς χαρᾶς αὐτῆς ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες ψυχές. Μία λυτρωμένη ψυχὴ ἔλεγε χαρισματικῶς: «Θὰ ἤθελα νὰ φθάσω μέχρι τὰ πέρατα τῆς γῆς, γιὰ νὰ σώσω μία ψυχὴ... Καὶ οὕτως Ἰνδίες πρέπει νὰ φθάσω

γιὰ νὰ περδίσω μιὰ ψυχὴ σὺν Χριστῷ ἔστω καὶ ἂν ἔβρισκε ἐκεῖ τὸ μαρτύριον». Ὁ ἀπ. Παῦλος πού ζούσε σὴν ἀγροία καὶ σὴν πλάνη, ὅταν σὺν δόξῳ πρὸς τὴν Δαμασκὸν πρόφασε τὸν Χριστὸν ἔγινε ἄλλος ἄνθρωπος. Ἀλλάξε σκέψεις καὶ προσανατολισμό. Ἀπὸ τότε ἔγινε κήρυκας τῶν δογμάτων εἰς καὶ ἄκουσε. Θὰ περάσουν χρόνια, ἀλλὰ πάντα θὰ θυμύται τὸ δράμα αὐτὸ καὶ θὰ τὸ διακηρύττει σὺν κόσμῳ. Μία ἀνάγκη πάντοτε τὸν πίεζε. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἱεραποστολῆς. Τὴν ἀνάγκη αὐτὴ τὴν ἐξομολογεῖται τοῖς Κορινθίους Χριστιανοῦς: «Ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται οὐαὶ δὲ μοὶ ἔστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζομαι» (Α' Κορινθ. 9, 16). Ὁ ἄνθρωπος καλούμενος σὴν χριστιανικῇ πίστι καλεῖται καὶ γιὰ τὴν ἱεραποστολὴν.

Τρόποι ἱεραποστολῆς.

● **Μὲ τὴν γλῶσσα.** Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἔκανε αἰσθητὴ τὴν παρουσίαν του μετὰ γλῶσσαις. «Καὶ ὁφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὥσπερ πυρὸς, ἐκάθισεν τε ἐξ' ἑνὸς ἑκαστοῦ αὐτῶν» (Πράξ. 2, 3). Τί ἐσήμαινε αὐτό; Ἐσήμαινε τὸν τρόπο τῆς ἱεραποστολῆς, τὸν τρόπο τῆς διαδόσεως τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ διέδιδαν οἱ Ἀπόστολοι τὴν νέα θερησκείαν σὺν κόσμῳ. Μὲ τὴν γλῶσσα. Μὲ τὸ λόγο. Μὲ τὴν πειθῶν, καὶ ὅχι μετὰ δυναμικὰ μέσα σὺν τὸν Μωάμεθ. Ὅχι μετὰ τὴν βία καὶ μετὰ τὸ σπαθί. Ποιὸς Χριστιανὸς δὲν ἔχει γλῶσσα; Ἀς μὴ παύσῃ νὰ οὐμῇ γιὰ τὸν Χριστὸν, γιὰ τὴν χριστιανικὴν πίστι. Παντοῦ καὶ πάντοτε ἄς ζητᾷ ἐκκαιρίως νὰ κἀν ἱεραποστολή. Κι' ἂν δὲν ἔχει γλῶσσα, ἔχει χεῖρα. Ἐνας νέος παράλτιος σὺν πόδι ἀσκοῦσε τὸ ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς μετὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ἄνοιγε τὴν Καινὴ Διαθήκην καὶ ἀντιγράφει ρητὰ πάνω σὲ μικρὰ τεμάχια χαρτοῦ. Ὑστερὰ διπλώνει τὸ χαρτί, ἔγραψε ἀπ' ἑξῶς «Πρὸς τὸν ἄγνωστον διαβάτην» παρακαλῶ ἀναγνώσαστε, ἔκανε προσευχή, καὶ ὑστερὰ τὰ πειοῦσε ἀπὸ τὸ παρόντορο τοῦ οὐλίου του σὺν δρόμῳ. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τῆς ἱεραποστολῆς σώθηκαν πολλοὶ ψυχές. Ὅταν μέσα μας αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκη τῆς ἱεραποστολῆς, θρῖσκομε χίλιους δυὸ τρόπους ἱεραποστολῆς.

● **Μὲ τὰ ἔντυπα.** Ἡ ἐπίδοσις

τοῦ ἐντύπου εἶναι μεγάλη. Τὸ κακὸ βλάπτει. Τὸ καλὸ ὠφελεῖ. Ὅπως ὑπάρχει τὸ κακὸ ἐντυπο, ὑπάρχει καὶ τὸ καλόν. Στὴν πατριδα μας, εὐτυχῶς, κυκλοφοροῦν πολλὰ χριστιανικὰ φυλλάδια, περιοδικὰ καὶ βιβλία. Καθένα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι καὶ ἓνα κήρυγμα, μιὰ ἡσυχία τοῦ Θεοῦ, ἱκανὴ νὰ ξυπνήσῃ ψυχὰς ἀπὸ τὴν πνευματικὴ τους ἀδιαφορία. Ὅπου κι' ἂν πᾶμε, ὅς ἔχουμε μαζί μας πάντοτε χριστιανικὰ ἐντυπα κι' ὅς τὰ δίδουμε σιὸς ἀνθρώπους μὲ τοὺς ὁποίους ἐρχόμαστε σὲ ἐπικοινωνία. Ποιὸς ξέρει! Αὐτὸ τὸ μικρὸ ἐντυπο μπορεῖ νὰ κἀνῃ ἓνα θαῦμα. Μπορεῖ νὰ ξυπνήσῃ κάποια ψυχὴ ἀπὸ τὸν ὕπνο τῆς ἁμαρτίας. Ἐνας πιστὸς Χριστιανὸς μοίραζε κάποτε χριστιανικὰ φυλλάδια. Τὰ εἶχε δώσει ὅλα καὶ τοῦ ἔμεινε μόνο ἓνα. Τί τὸ ἔκανε αὐτὸ τὸ ἓνα; Σκέφθηκε λίγο καὶ ὕστερα ἔκανε τὸ ἑξῆς: Τὸ ἔβαλε μέσα σὲ ἓνα μπουκάλι τὸ βούλωσε καλά καὶ τὸ πέταξε στὴ θάλασσα. Σὲ λίγες ἡμέρες ἕνας ἄγνωστος ἐπισκέπτης τοῦ ἐξηγεῖ: — «Κυριέ μου, ὀφείλω τὴ ζωὴ μου σιὸ φυλλάδιο αὐτὸ καὶ ἦρθα νὰ σὰς εὐχαριστήσω. Εἶμαι ὁ ἰαδὸς μεγαλέμπορος. Ἐχρεωκόλησα καὶ ἐπῆρα μιὰ δόξα νὰ πωρῶ. Τὸ κοντὶ ἐξήπλησε σιὸ μπουκάλι. Τὸ παῖρνω καὶ διαβάω. Ὁ τίτλος του μόνον, «Σκέψου τί κάνεις», μὲ συνέφερε». Πολλοὶ Χριστιανοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες διοργανῶνουν συχνὰ ἐξορμήσεις σιὸς πόλεις καὶ τὰ χωριά, μὲ χριστιανικὰ ἐντυπα. Πᾶνε σὲ κάθε σπίτι καὶ ὁμιλοῦν γιὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἄλλοι ἀγορεύουν νὰ πάρουν τὰ ἐντυπα. Ὅμως ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι, οἱ περισσότεροι, ποὺ τὰ δέχονται. Αὐτοὶ τὰ διαβάζουν καὶ ἀλλάζουν ζωὴ. Ὅλα τὰ χριστιανικὰ ἐντυπα κάνουν καλόν, γιατί διαπεριέχουν τὸ λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ τὴν πρώτην θέοι τὴν ἔχει ἡ Καινὴ Διαθήκη. Ἐνας Ἰνδὸς πρὶν λίγα χρόνια ἔλεγε: «Ἄν ἦσαν ἱεραπόστολος δὲν θὰ συζητοῦσα καθόλου. Θὰ ἔδινα σιὸς ἀνθρώπους τὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ θὰ τοὺς ἔλεγα, «Διαβάστε τὴν».

● Μὲ τὴν ζωὴν μας. Δὲν φτάνει μόνο ἡ γλώσσα στὴν ἱεραποστολή, οὔτε ἀλλοι μόνο καὶ τὸ χριστιανικὸ ἐντυπο. Χρειάζεται καὶ κάτι ἄλλο. Χρειάζεται καὶ τὸ παράδειγμα, ἡ συνέπεια. Χρειάζεται καὶ ἡ καλὴ

ζωὴ μας. Καὶ μόνο αὐτὴ ἀποτελεῖ μέσον ἱεραποστολῆς. Δὲν εἶναι λίγοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἄλλαξαν ζωὴ ἀπὸ τὸ παράδειγμα ἑνὸς καλοῦ χριστιανοῦ ἢ χριστιανῆς. Τὸ παράδειγμα βυλεῖ καλύτερα ἀπὸ τὴν γλώσσα. Τὸ παράδειγμα ξεπερνᾷ, καὶ τὸ πιὸ καλὸ χριστιανικὸ ἐντυπο. Γι' αὐτὸ εἶπε ὁ Κύριος: «Ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 5, 19). Νὰ ποιὸς θὰ εἶναι μέγας στὴ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; Ἐκεῖνος ποὺ προῖτα θὰ ἐγαρμύσῃ στὴ ζωὴν ὅλες τὶς ἐπιτολὰς καὶ ὕστερα θὰ διδάξῃ αὐτὰς καὶ σιὸς ἄλλους. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ καλύτερος ἱεραπόστολος. Ἐνα ξένο περιοδικὸ ἀνέφερε μιὰ συγκινητικὴ ἱστορία. Τὴν ἀντιγράψαμε: Σὲ ἓνα χωριὸ τῆς Κίνας, ἕνας Εὐρωπαῖος ἱεραπόστολος ἀνέλαβε νὰ κηρύξῃ τὸ Χριστὸ σιὸς ντόπιους. Σὲ ὅλους ἔκανε ἐντύπωσι πόσο καλὸς ἦταν, πόση ἀγάπη ἔφερε σιὸς φτωχοὺς καὶ σιὸς ἀδυνάτους καὶ πόσο προσηγνῆς, γλυκὺς καὶ ἀνεξίτητος ἦταν ἀπέναντι ἐκείνων ποὺ τὸν περιφρονοῦσαν. Ἡ συμφορὰ ὅμως τοῦ ἐμμενῶν πολέμου ἐξετόπισε ἀρκετοὺς ἀπὸ τοὺς Κινέζους τοῦ χωριοῦ καὶ τοὺς ἔφερε σὲ μιὰ ἄλλη πόλιν. Ἐκεῖ γινόταν Κατηχητικὸ Σχολεῖο. Γι' αὐτὴν πρώτην φορὰ πῆγε σιὸ μάθημα καὶ μιὰ μικρὴ Κινέζα προσφυγοπούλα ἀπὸ τὸ χωριὸ ποὺ ἀναφέραμε. Στὸ Κατηχητικὸ ἄκουσε τὸν κατηχητὴ νὰ διδάσκῃ γιὰ κάποιον ποὺ ἔκλινε οὐρανοὺς καὶ κατέβηκε στὴ γῆ, σιὰβηκε κοντὰ σιὸς ποταμῆνους, θεράπευσε ἀρρώστους, σπῆγγισε τὰ δάκρυα τῶν θλιμμένων καὶ ἔδειξε μεγάλη ἀγάπην... Τότε ρώτησε ὁ κατηχητής:

— Μήπως τὸν ξέρει κανεὶς σας; Ἡ μικρὴ Κινέζοπούλα σήκωσε τὸ χεῖρ της. Ὁ κατηχητὴς τὴν ρώτησε: — Ποιὸς εἶναι μικρὴ μου; Καὶ ἐκεῖνη ἀπήντησε μὲ βεβαιότητα: — Ὁ ἱεραπόστολος τοῦ χωριοῦ μας. Πράγματι! Στὸ πρόσωπον τοῦ ἱεραποστόλου εἶχε διαβάσει δολόκληρη τὴν ἱστορία τοῦ Χριστοῦ μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ παράδειγμα. Ἄν μερικοὶ ἄνδρες, ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, δὲν ὑπακούουν σιὸ λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, «ἀμειβοῦσι τῷ λόγῳ», οἱ ἄνδρες αὐτοὶ μπορεῖ νὰ κερδηθοῦν στὴν κατὰ Χριστὸν πίστι καὶ ζωὴ «ἄνευ λόγων», χωρὶς λόγια καὶ διδασκαλίες, ἀλλὰ «διὰ τῆς

Οἱ καλῶς ἀθλήσαντες

Ὁ Ὅσιος ΣΥΜΕΩΝ ὁ Στυλῖτης

1 Σεπτεμβρίου

Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ

Ἐπικίνδυνες περιπλανήσεις

Γιὰ πολλὰ πράγματα σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀγωνιοῦν καὶ μάλιστα γιὰ τὸ πῶς θὰ μπορέσουν νὰ βροῦν τὴν πρὸς κατὰλληλὴ λύσι. Γιὰ ἕνα ὅμως ἀδιαφοροῦν. Εἶναι ἡ καταπολέμησι τοῦ κακοῦ, ποῦ τόσο ἐπικίνδυνα περιζῶναι καὶ περισφίγγει τὸν ἄνθρωπο καθιστώντας αὐτὸν ἀνήμερο νὰ πετάξῃ οἱ ἀνώτερους πνευματικούς κόσμους.

Ἡ ἀνάγκησι πνευματικῶν δυνάμεων γιὰ ἀποφασιστικούς ἀγῶνες εἶναι βασικὴ προϋπόθεσι κληρονομίας τοῦ οὐρανοῦ. Παρὰ ταῦτα ὁ ἄνθρωπος τὸ παραμελεῖ αὐτὸ τὸ θέμα. Συμβαίνει αὐτὸ ποῦ εἶπε ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν πατέρα τοῦ δαιμονισμένου παιδιοῦ. Ρώτησε ὁ Χριστὸς ἀπὸ πότε ἦταν ἄρρωστο τὸ παιδί καὶ ὁ πατέρας ἀπάντησε «παιδίόθεν», δηλαδὴ ἀπὸ μικρὸ παιδί.

Ἡ ὁμολογία αὐτὴ βεβαιώνει ὅτι οἱ κακίες κυριεύουν τὴν ἀνθρώπινη καρδιά ἀπὸ τὴν παιδικὴν ἡλικία, τὴν κρατοῦν μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν βασανίζουν ἀνελέητα μὲ τὶς ἀγωνίες καὶ τὶς ἐπικίνδυνες περιπλανήσεις σὲ ἕνα κόσμο ποῦ ἡθικὰ βρίσκεται χωρὶς συγκεκριμένη πορεία.

Πόσο λίγο προσέχουν οἱ ἄνθρωποι σὺν νὰ περιορισθοῦν οἱ ἁμαρτωλὲς πράξεις φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν γιὰ τὴν ἡθικὴ καὶ πνευματικὴ κατάστασι τῆς ἐποχῆς. Ἡ περιφρόνησι αὐτὴ ἔχει τὶς τρομερὲς συνέπειες γιὰ ὁλόκληρο τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Μικροὶ καὶ μεγάλοι ἀδυνατί-

ζουν στὴ θέλησι καὶ σὺν ἐνθουσιασμό γιὰ νὰ βροῦν τὴν συγκεκριμένη πορεία τῆς ζωῆς τους. Γίνονται τυφλὰ ὄργανα τῶν ἀδυναμιῶν των καὶ τῶν κατωτέρων ἐνστίκτων μὲ ἀποτέλεσμα τὸν πνευματικὸ μαρασμὸ καὶ θάνατο. Ὑφίστανται τρομερὴ σύγχυσι στὶς σκέψεις, στὰ συναισθήματα, στὰ λόγια καὶ στὶς πράξεις.

Οἱ ἄνθρωποι βλέποντας αὐτὴν τὴν κατάστασι, ἀνησυχοῦν καὶ στρέφονται πρὸς τὴν ἀτομικὴ καὶ ὁμαδικὴ προσευχὴ ζητώντας φωτισμὸ καὶ δύναμι ὥστε ἀποτελεσματικὰ νὰ αγωνισθοῦν καὶ νὰ βοηθήσουν στὴ θεραπεία τοῦ ἀρρώστου πνευματικῶν συνανθρώπων των. Γνωρίζουν ὅτι ἡ ἐκρίζωσι ἐλατιώματος σημαίνει ταυτόχρονα φύτευσι ἀρετῆς. Καὶ ὅτι κάθε κακὴ σκέψι καὶ ἐνέργεια ὅταν ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸν κάθε ἄνθρωπο τὸν μεταβάλλουν σὲ ἕνα ἄγγελο, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ τὸν γλύπτη, ποῦ παίρνει τὴν ἀκατέργαστη καὶ γεμάτη προεξοχὲς καὶ ἀκαθαρσίες πέτρα καὶ τὴν μεταβάλλει σὲ ὡραῖο καὶ ἀξιοθαύμαστο γλυπτὸ καλλιτέχνημα.

Πέτρα σκληρὴ εἶναι ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ πολλὰ ἐλαττώματα καὶ τὶς φοβερὲς ἀδυναμίες του. Ποιὸς ὅμως θὰ γίνῃ ὁ καλλιτέχνης, ποῦ μὲ τὸ σπαθὶ τῆς θελήσεως καὶ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ μὲ τὴν σμίλη τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς θὰ λαξεύσῃ μὲ ἐπιμέλεια τὴν ἁμαρτωλὴ καρδιά καὶ τὴ σκοτισμένη καὶ νωθρὴ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε καὶ ἡ πίστι νὰ δυναμώσῃ καὶ ἡ ἐλπίδα νὰ φουντώσῃ γιὰ τὸ βάδισμα σὲ μιὰ συγκεκριμένη πορεία; Δὲν ἔλλειψαν οἱ ἐκλεκτοὶ ψυχὲς ποῦ γρήγορα περπάτησαν σὺν σωστῷ δρόμῳ καὶ εἶδαν τὸν ἄνθρωπο σὺν τὴν σκληρὴν πέτρα καὶ ἀνέλαβαν τὴν σμίλευσί του. Ἀπὸ τὴν στρατιὰ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγωνιστῶν τῆς πίστεως ἐπισημαίνει ἡ στήλη

τῶν γυναικῶν ἀναστρεφῆς», δηλαδὴ, μὲ τὴν ἐνάρετη, τὴν εὐγενῆ καὶ τὴ σεμνὴ συμπεριφορὰ τῶν γυναικῶν τους. Ἀναφέρουμε τὸ σχετικὸ χωρίο: «Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς καὶ εἰς τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστρεφῆς ἅνευ λόγου κερδηθήσονται» (Α' Πέτρ. 3, 1).

(Συνεχίζεται)

αὐτὴ τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ τὸν πρωτοποιοῦ τρόπο ἀγῶνος τοῦ ὁσίου πατρὸς **ΣΥΜΕΩΝ** τοῦ Στυλίου, ποὺ τὴν μνήμη του τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τὴν 1η Σεπτεμβρίου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς σπηλιᾶς καὶ τοῦς στύλους τῶν ἀσκητηρίων του μὲ πείσμα ἐπεδίωξε νὰ βοηθήσῃ τὸν συνάνθρωπό του νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τῆς ἐπικίνδυνες περιπλανήσεως καὶ νὰ βρεθῇ στὴ συγκεκριμένη πορεία.

Ὁ ὁσιος Συμεὼν ὁ στυλῖτης γεννήθηκε στὸ χωριὸ Σισάν τῆς Ἀντιοχείας ἀπὸ πτωχοὺς κτηνοτρόφους γονεῖς. Τὰ νεανικά του χρόνια τὰ πέρασε κοντὰ στοὺς βοσκοὺς γονεῖς του. Ἐδειξε μεγάλη ὑπακοὴ καὶ ἀγάπη καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς του καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους μεγαλυτέρους του. Ἐζῆσε στὰ χρόνια τοῦ ἄρχοντα Λέοντα τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Πατριάρχου τῆς Ἀντιοχείας (457 -- 474) Μαρτυρίου. Κάθε λόγος εὐσεβείας ἀκούσσε ἐπίδρασι στὸ χαρακτῆρα του καὶ κάθε καλὴ πράξι γινόταν παράδειγμα μιμήσεως. Ἔτοι πολὺ γρήγορα φημίσθηκε γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν τιμότητα. Προσευχόταν συνεχῶς ὁρθιος ζητώντας ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ σώσῃ ὅλον τὸν κόσμον.

Ἐνας ἐργάτης τῆς ἀληθείας τοῦ ὑπέδειξε τὸν μοναδικὸ τρόπο γιὰ τὴν τέλεια μακαριότητα τῆς ἐπίγειας καὶ τῆς οὐράνιας ζωῆς. Τὸν παρώτρυνε νὰ καταφύγῃ στὴν ἔρημο καὶ ἐκεῖ νὰ μείνῃ συνομιλώντας μὲ τὸν Θεὸν ἡμέρα καὶ νύκτα. Ἡ καρδιά του συγκινήθηκε καὶ ἡ ἀπόφασί γενναία καὶ ὀριστικὴ τὸν ἔφερε κοντὰ σὲ μεγάλους ἀσκητὰς καὶ ἐρημίτας ποὺ τὸν βοήθησαν νὰ συνεχίσῃ τοὺς σπουδαίους ἀσκητικούς του ἀγῶνες, ὥστε νὰ φθάσῃ σὲ ὑψηλὰ στάδια ἀρετῆς καὶ ἀσκητικῆς ζωῆς.

Στόχος του ἦταν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχοντας σὰν ὀρμητήριο, στὴν ἀρχὴ καὶ ἐπὶ δέκα χρόνια, τὸ Ἰουχααστήριο, τὴν λεγόμενη Μάνδρα, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν Τελάνισον -- κατὰ τὸ ὑπόλοιπο τῆς ἐπίγειας ζωῆς του -- ὀπλιζόταν γιὰ τὰ μεγάλα πειτάγματα μὲ τὰ φιερά τῆς προσευχῆς, τῆς νηστείας καὶ τῆς αὐτοσυγκεντρώσεως.

Ἀγῶνας του συνεχῆς ἦταν ἡ αὐξήσει τοῦ πλούτου τῆς ἀρετῆς. Ἐνόμισε ὅτι πε-

ρισσότερο θὰ εὐχαριστοῦσε τὸν Θεόν, ἂν ἡ ἀσκήσι γινόταν μὲ καταπονημένο σῶμα, γι' αὐτὸ καὶ παρέμεινε νηστικός πολλές ἡμέρες καὶ προσευχόταν σιεκόμενος ὁρθιος τόσο στὶς ὀλονύκτιες ὥς καὶ στὶς ὀλοήμερες προσευχές. Οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἀδύνατο νὰ καταλάβουν τὸν τρόπο αὐτοῦ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ὁσίου γιατί ἀραιὰ καὶ που ἐκκλησιάζονται καὶ στέκονται λίγο χρόνο στὶς ἀκολουθίες καὶ ὁποδῆποτε φαίνονται σὰν ἀδύνατοι καὶ ἴσως σὰν φαντασίες. Καὶ ὅμως οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ζήσουν αἰώνια στὴ χαρὰ τοῦ Θεοῦ υποβάλλουν τὸν ἑαυτό τους στὴ γῆ σὲ αὐστηρὴ δοκιμασία καὶ ἄθλησι μακριὰ ἀπὸ κάθε τι τὸ κοσμικὸ ποὺ ἐνδέχεται νὰ ἐπηρεάσῃ καὶ γιὰ λίγο ἔστῳ τὸν τρόπο καὶ τὰ μέσα ἀσκήσεως.

Ἡ προσωπικὴ προετοιμασία εἶναι τὸ πρῶτο στάδιο γιὰ τὴν πορεία

Ἐπιτακτικὸ ἔργο τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ γίνῃ ἕνας καλλιτέχνης, ἕνας γλύπτης ψυχῶν. Τὸ πρῶτο στάδιο αὐτοῦ τοῦ ἔργου εἶναι νὰ ἀσκήσῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Αὐτὸν πρέπει πρῶτα νὰ μεταβάλλῃ σὲ ἄγγελο ἐπίγειο γιὰ νὰ ἔκῃ καὶ τὴν δυνατότητα νὰ μεταστρέψῃ καὶ τοὺς ἄλλους.

Λέγεται ὅτι τὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ ἄνθρωποι περπατοῦσαν ξυπόλυτοι ἀκόμα ἕνας ἄρχοντας κτύπησε μὴ μέρα τὸ πόδι του σὲ μὴ μυτερὴ πέτρα καὶ τὸ αἷμα ἔτρεξε πολὺ. Διέταξε τοὺς προϊσταμένους τῶν ὑπηρεσιῶν νὰ βροῦν τρόπο νὰ σκεπασθῇ ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς μὲ δέρμα γιὰ νὰ βαδίξῃ ἐλεύθερα. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους γιὰ νὰ σώσῃ τὴ δική του ζωὴ καὶ τὴν ζωὴ τῶν ἄλλων ἔκανε ἕνα ζευγάρι παπούτσια γιὰ τὸν ἄρχοντα. Ὁ ἄρχοντας ἔμεινε εὐχαριστημένος γιατί μὲ τὰ παπούτσια, ὅπου καὶ ἂν πατοῦσε, πατοῦσε ἐπάνω σὲ δέρμα καὶ τὰ πόδια του ἦταν ἀσφαλισμένα.

Μὲ παρόμοιο τρόπο καὶ οἱ Χριστιανοί, ἂς μὴ ζητοῦν πρῶτα τὴν διόρθωσι ὅλης τῆς κοινωνίας ἀπὸ τῆς κακῆς ἐπιδράσεως. Τὸ δυνατό καὶ ἀσφαλὲς καὶ σωτήριο εἶναι νὰ ὁδηγήσῃ ὁ καθένας τὸν ἑαυτό του καὶ τὸ περιβάλλον του ὕστερα στὸ Χριστὸ καὶ

Αὐτὸν νὰ ἀφῆρουν νὰ διατηρῇ ἀσφαλῆ καὶ καθαρὸ ἀπὸ κάθε μολυσμὸ καὶ ἐπίδρασι τὸν ἄνθρωπο.

Αὐτὸ κατενόησε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς πορείας του ὁ ὅσιος Συμεὼν ὁ ὁποῖος σιράφηκε πρὸς τὸν ἑαυτὸ του γιὰ νὰ τὸν προετοιμάσῃ ὥστε ἰὸ δυνατόν ἀποτελεσματικώτερα γιὰ τὴν σωτηρίαν. Καὶ ὥστε ἀπὸ τὴν προσωπικὴν του ὁλοκλήρωσι μὲ τὴν προσευχὴν, τὴν νηστεία καὶ τοὺς πνευματικούς διαλογισμούς ἄρχισε νὰ ἐκπέμπῃ ἀκτῖνες φωτός.

Ἡ φήμῃ τῆς ἐνάρετης ἀσκήσεως τοῦ ὁσίου Συμεὼν ἔγινε γνωστὴ σὲ μεγάλη ἔκτασι. Κοντὰ του ἔτρεχαν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴς κοντινὰς περιοχάς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μακρινάς, ποὺ γιὰ νὰ φθάσουν ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ὁδοιπορήσουν πολλὰ ἡμερονύκτια. Οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὸν ὅσιο ἔφευγαν χαρούμενοι, ἐλεύθεροι ἀπὸ τὰ ψυχικὰ βάρη καὶ πρόθυμοι νὰ μιλήσουν γιὰ τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἀνωτερότητα τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς. Ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτας πολλοὶ ἦταν καὶ σωματικὰ ἄρρωστοι ποὺ ὁ ὅσιος μὲ τὴν δύναμιν καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τοὺς γιάτρευε.

Ὁ ὅσιος καλοῦσε μὲ τὴ διδασκαλίαν του καὶ μὲ τὸν τρόπο ἀθλήσεως τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸν νὰ σκέπτονται καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὰ ἀγαθὰ τοῦ οὐρανοῦ. Τόνιζε ὅτι καὶ ὁ πῶς ἀμαρτωλὸς μπορεῖ νὰ σωθῇ ἀρκεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἀμαρτωλὸ τρόπο ζωῆς καὶ νὰ συνεχίσῃ τὴν ζωὴν μὲ τὸν ἀναγεννημένο καὶ θεοπρεπεῖ τρόπο πορείας πρὸς τὸν οὐρανόν.

Γιὰ νὰ ἀποφύγῃ ὁ ὅσιος τὴς τιμὲς καὶ τοὺς ἐπαίνους, τὸν θαυμασμὸ καὶ τὸ θόρυβο ἀγέθηκε πάνω σὲ στύλο. Χρησιμοποίησε νέον τρόπο ἀσκήσεως, ποὺ ἦταν ἄγνωστος μέχρι τότε, πάνω στὸ στύλο ἀπὸ ὅπου δίδασκε καὶ ὅπου ἔμεινε προκαλώντας τὴν ἐκπληξίαν καὶ τὴν συγκίνησιν τῶν ἐπισκεπτῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ἦτο περισσότερο εὐχαριστημένος γιατί ἡ ἀσκησι ἦταν σκληρότερη. Ὁ νέος τρόπος ἀσκήσεως ἔκανε περισσότερο φημισμένη τὴν ἀρετὴν του καὶ πολλοὶ ἄπιστοι καὶ αἰρετικοὶ βαπτίσθησαν σὺν ὀνόματι τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ἀσκητὴς τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ταπει-

νοφροσύνης ὁ ὅσιος Συμεὼν ἔλαμπε ἀπὸ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ἀντιλογία, θυμὸς κατάκρισι καὶ λόγος σαπρὸς δὲν βρῆκαν θέσιν στὴν καρδίαν τοῦ ὁσίου. Ἀντίθετα κάθε κίνησι καὶ κάθε λόγος του εἶχαν σὰν βάσιν τὴν ἐναρμόνισίν τους μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὲς οἱ προϋποθέσεις τὸν ἀνέδειξαν ἐκλεκτὸν ἐργάτη τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἀληθείας καὶ ζωῆς. Μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡδήγησε στὴν σωτηρίαν ἀμαρτωλοὺς, κακοποιοὺς καὶ πωρωμένους στὴ συνείδησιν ἀνθρώπους. Οἱ συναξαρισταὶ ἀναφέρουν πολλὰς περιπτώσεις θαυμάτων.

Ἡ ἐπίδρασι τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς

Στὰ πρῶτα χρόνια οἱ Χριστιανοὶ ἀκτινοβολοῦσαν τὸ Σωτῆρα Χριστὸ μὲ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ψυχικῆς των καλωσύνης. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ παντοῦ συνέρρεαν ὄπαδοὶ καὶ πύκνωναν τὴς χριστιανικῆς τάξεως, μὲ κίνδυνον μάλιστα νὰ θανατωθοῦν γι' αὐτὸ κάθε στιγμῇ.

Σήμερα αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ λέγονται Χριστιανοὶ τί ἀκτινοβολοῦν μὲ τὴν ζωὴν τους; Ποιὰ χάριν, ποιὰ εὐγένεια, ποιὰ ἀπλότητα καὶ ποιὰ καλωσύνη; Πόσους φέρνουμε σὺν Χριστῷ συγκινώντας τους μὲ τὴν καλὴν συμπεριφορὰν;

Σὲ κάποια συζήτησι εἶπαν μερικοὶ ἀπὸ τὴν παρέαν γιὰ τὴν ἐπίδρασιν τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ σχόλια ἐφημερίδων γιὰ ὅσα πνευματικὰς ἡγέτης ἔκανε...

«Ποιὸν νὰ πρωτορωτήσης, ἢ σὰν τί ἔχει νὰ σοῦ πῇ; Νὰ ρωτήσωμε πρῶτα τῆς ἐκκλησίας τοὺς τρανοὺς καὶ ἀξιωματικούς; Κι' ἂν οἱ περισσώτεροι ἀπ' αὐτοὺς μετέβαλαν τὸ θρόνον τοῦ Χριστοῦ σὲ πλουτοφόρον ἐπιχείρησι; Νὰ ρωτήσωμε τοὺς ἄρχοντες τῆς πολιτείας — τῆς χριστιανικῆς μας πολιτείας —; Κι' ἂν τὰ σκάνδαλα καὶ οἱ κλοπές, οἱ μεγάλες καταχρήσεις καὶ λοβιτοῦρες σὲ βάρος τοῦ λαοῦ ἀπὸ πρῶτοτερον ἔχουν δοσμένη τὴν ἀπάντησιν; Τοὺς πλοῦσιους νὰ ρωτήσωμε; Κι' ἂν αὐτοὶ κάνουν τράσι καὶ κόμματα κεφα-

λαιοκρατικά για να έχουν ασφαλέστερα και ολοένα πιο πολλά, και... όποιος πεινάει άς κλαίγεται...;

Και έμεις οι άλλοι που συνθέτουμε τη μεσσία τάξη και που λέμε ότι αποτελούμε τη σπονδυλική στήλη της κοινωνίας, πώς άραγε δείχνουμε ότι είμαστε Χριστιανοί; Πιστεύουμε ειλικρινά; Άγαπούμε με την καρδιά μας το Χριστό; Έχουμε τακτοποιημένη τη συνείδησή μας με το νόμο του Θεού; Είμαστε έτοιμοι στην πρόσκληση του Θεού να πούμε: 'Ιδού εγώ Κύριε! Δυστυχώς όχι. Δεν είμαστε ενιάξει.

Κι' αυτή ακόμα ή έλεημοσύνη άλλαξε χαρακτήρα. Δεν είναι πια το άπόσταγμα της καλωσύνης και το μύρο της αγάπης. Γι' αυτό και δεν συγκινεί και δεν κατακτά αυτούς που έλεούνται. Ούτε ένθουσιάζει και ούτε συγκινεί αυτούς που έλεούν».

Δεν έχει άδικο ο άνθρωπος αυτός, γιατί ή στάσι μας απέναντι του Χριστού είναι έχθρική. Και ένω ο Κύριος έδωσε τον εαυτό του για μäs έμεις τον άπωθούμε. Η άνεξκακία του μäs τραυματίζει και ή δικαιοσύνη του μäs άναστατώνει. Και ένω δεν τον γνωρίσαμε, τον διώκομε. Και ένω μäs άποκαλεί άδελφούς, τον άγνωσούμε. Ξέρετε με τί μοιάζει ή στάσι μας αυτή; Με τη στάσι του άγραμμάτου Άθηναίου που ή δικαιοσύνη του Άριστέιδου τον έννοχλούσε.

Είναι ή επιπόλαιη συμπεριφορά που χαρακτηρίζει πολλούς κατ' όνομα Χριστιανούς. Δεν συμβαίνει το ίδιο με τους έκλεκτους του Θεού. Έκείνοι προσέχουν πολύ. Κάθε λόγος και πράξι τους άσκοϋσαν επίδρασι άποφασιστική.

Παράδειγμα ή καλή συμπεριφορά του

όσιου Συμεών. Οι συναξαρισταί σημειώνουν ότι:

Οι τρόποι συμπεριφοράς του ήταν εύγενικοί. Καταδεδειγμένος σε όλους χωρίς διάκρισι γνώσεων, οικονομικής και κοινωνικής θέσεως των έπισκεπτιών και με γλυκύτητα δίδασκε πολλές φορές την ήμέρα καλώντας όλους να γνωρίσουν τον Σωτήρα Χριστό και να έκτελούν τις έντολές του για να γίνουν κληρονόμοι της βασιλείας του Θεού.

Πολλά και μεγάλα υπήρξαν τα έργα του όσιου Συμεών στα 69 χρόνια της επίγειας ζωής του, μιμούμενος το παράδειγμα των μεγάλων άσκητιών. Άφωτισμένος στην προσπάθεια να εύχαριστήσει τον Θεόν παρέδωκε το 461 την ψυχή του στα χέρια του οϋρανίου Πατρός για να ζή αιώνια κοντά στο θρόνο αυτού άφύονιας δυναμικό παράδειγμα άποφασιστικού όδοιπόρου.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Υπενθυμίζομεν εις τους άγαπητούς συνδρομητάς και συνδρομητριάς την άνάγκην της άνανέωσης της συνδρομής των, όσοι δεν την άνανέωσαν άκόμη. Η συνδρομή παραμένει 30 δρχ. έτησίως διά το έσωτερικόν και 2 δολλάρια ή 5 μάρκα διά το έξωτερικόν. Ίδιαπέρας παρακαλούνται όσοι όφείλουν παλαιάς συνδρομäs να έπισπεύσουν την άποστολήν των.

Παρακαλούνται όσοι αλλάζουν διεύθυνσιν να μäs την γνωρίζουν έγκαίρως μαζί με την παλαιάν τοιαύτην.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαίον δοθόδοξον χριστιανικόν περιοδικόν.

Ίδιοκτησία και Έκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντής Συντάξιος: Σάββας Ν. Ξανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Έτησία συνδρομή: Έσωτερικού δρχ. 30 — Έξωτερικού δολλ. 2

Έπιστολαί - συνδρομαί εις Περιοδικόν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΗΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

«Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σωτὴρ ἀπὸ Θεοῦ, δ' ἐκαιοσύνῃ τε καὶ ἄγισμός τε καὶ ἐπολύτρωσις» (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ὁκτώβριος 1976

Ἀριθ. φύλλου 370

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ σιπορέως ὁ σπειρὼν σκορπῇ τὸ σπέρμα εἰς τὴν πεπατημένην γῆν καὶ δὲν φυτρῶναι, εἰς τὰ ἀγκάθια καὶ τὸ πνίγουν, εἰς τὸ πετρῶδες ἔδαφος καὶ τὸ μαραζίνουν καὶ εἰς τὸ γόνιμον χωράφι καὶ τὸ πληθαίνει ἑκατὸν φορὰς περισσότερον. Μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἀπεκαλύπτεται τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος τῆς Θεϊκῆς διδασκαλίας καὶ τονίζεται ὅτι ἡ ἀλήθεια φωτίζει τὸν δρόμον τοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ. Τὸ φῶς τῆς ἀληθείας εἶναι δυνατὸν καὶ ἐκτυφλωτικὸν δι' ὅσους μὲ στενόκαρδον διάθεσιν τὴν ἀντικρύζουν κατὰ πρόσωπον, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ των δὲν ἀντέχουν εἰς τὴν λάμψιν τῆς.

Ἀντιθέτως εἰς ὅσους μὲ ἀπλότητα καὶ πίστιν στρέφουν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοὺς πρὸς τὸν Θεὸν Σιπορέα, πάντοτε θὰ ἀποκαλύπτεται κατὰ μυστηριακὸν τρόπον ἡ ἀλήθεια. Ἐἴσι κάθε φορὰ πὺν τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ θὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸν λόγον τὸν ἀποκαλυπτικὸν θὰ εὕρεται εἰς τὴν ὀρθὴν πορείαν διὰ τὸ λυτρωτικὸν τέρμα.

Χωράφι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ. Χωράφι πὺν θέλει καλλιέργεια διὰ νὰ φυτρώσῃ, νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ νὰ καρποφορήσῃ ἡ σπορά. Μὲ ἔμφασιν τονίζεται ὅτι τὸ χωράφι τοῦ Θεοῦ δὲν πρέπει νὰ μένῃ κέρσον καὶ σκεπασμένον ἀπὸ τὰ ἀγριόχορτα καὶ τὴν σκόνην τῆς μεταίστετος καὶ τῆς ὑπερφανείας, οὔτε νὰ εἶναι κατασιτισμένον ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰς κακὰς συνηθείας καὶ νὰ υποχωρῇ εἰς τὰς ὑποὺλους πονηρίας τοῦ πειρασμοῦ.

Ἡ ἄσωτος ζωὴ καὶ αἱ μάταιαι ἀπολαύσεις, αἱ περιταὶ καὶ ἀνώφελοι ὕλικοι δαπάναι, εἰς τὰς ὁποίας μὲ τὴν ἐπιπολαιότητα ἐπιδίδονται οἱ ἀκούοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ χριστιανικόν, εἶναι τὰ πετεινὰ πὺν ἀφαιροῦν ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου τὸν ἀγαθὸν σπῶρον τῆς χριστιανικῆς ἡθικῆς.

Αἱ ἡθικαὶ παρεκτροπαὶ — μικραὶ ἢ μεγάλα ἀδιάφορον — πέραν ἀπὸ τὰς ἀνεπανορθώτους ζημίας, τὰς ὁποίας προκαλοῦν εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, ἐξαλείφουν καὶ καταστρέφουν τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀρετῆς καὶ παρακυλῶν τὴν πνευματικὴν αὐξήσιν καὶ καρποφορίαν.

Πλήρης εἶναι ἡ μεταμόρφωσις τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν περάσῃ ἐπάνω του τὸ ἀλῆτρι τοῦ καλοῦ. Ὁργάνει βαθεῖα τὴν ψυχὴν του καὶ ἐπιτυχάνει ξεχέρσισμα ἀποφασιστικόν. Ἐἴσι τὸ χωράφι ἀναζωογονεῖται καὶ εἶναι ἕτοιμον νὰ ἀποδώσῃ καρποὺς ἀρετῆς τριάκοντα ἕως καὶ ἑκατὸν φορὰς.

Ὀλίγοι δυστυχῶς εἶναι αὐτοὶ πὺν σκέπτονται τὴν ἀξίαν τοῦ χωραφιοῦ τους. Καὶ εἶναι τὸ χωράφι αὐτὸ τὸ καλλίτερον δῶρον τοῦ Πλάστου πρὸς τὸ πλάσμα του καὶ τὸ μοναδικὸν κτῆμα τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ σπέρμα διὰ νὰ φυτρώσῃ ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ πόσιμα, ἀπὸ περιποίησην καὶ ἀπὸ τροφήν. Τὰς ἰδίας ἀνάγκας ἔχει καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Θέλει καὶ αὐτὴ τὴν περιποίησιν τῆς. Θέλει τὸ πόσιμα καὶ τὴν τροφήν. Ὅσον καλὴ καὶ ἐπιτυχισμένη καὶ ἂν ὑπῆρχε ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, εἰς δὲν μείνῃ πέραν αὐτῆς κά-

ποιος καρπός, μία ἀρετή καὶ ἓνα ἔργον, ποῦ νὰ περνᾷ εἰς τὴν αἰωνιότητα θὰ εἶναι θλιβερόν τὸ τέρμα της καὶ δύσκολος ἡ ἀνάστασις της.

Ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου διὰ νὰ μὴ ἀποβαίνει στεῖρα, σκληρὰ καὶ ἀπολιθωμένη πρὸς τὴν ἠθικὴν καὶ διὰ νὰ δέχεται εὐχαρίστως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὀφείλει μὲ τὴν προσευκὴν νὰ καταβιάζῃ ἐντὸς αὐτῆς τὴν δρόσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ γίνεταί γόνιμος καὶ πλήρης καρπῶν. Πολλάκις θλίψεις καὶ δοκιμασίαι πικραὶ ἀφαιροῦν τὴν ἐλπίδα. Δι' αὐτὸ ἀπαιτεῖται συνεχὲς ἐργασία πρὸς ἐκρίζωσιν τῶν ἀκανθῶν, ποῦ καταπνίγουν τὸν ἀγαθὸν σπόνρον τῆς θείας ἠθικῆς.

Ὅσοι ἀρνοῦνται νὰ ἐκτελέσουν τὰ ἱερὰ τοὺς καθήκοντα τῆς ζωῆς καὶ πωλοῦν τὴν τιμὴν τοὺς διὰ κυδαίνας ἀπολαύσεις· καὶ ὅσοι ἀρνοῦνται ιδέας καὶ πίστιν διὰ συμφεροντολογικοὺς λόγους· καὶ ὅσοι προδίδουν τὴν ἀλήθειαν διὰ νὰ ἀποκτήσουν θέσεις καὶ ἀξιώματα, ὅλοι τοὺς κρατοῦν κλειστήν τὴν θύραν τῆς ψυχῆς των διὰ νὰ καρποφορήσῃ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ἐκεῖνο ποῦ ξεχωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ἄλλους συνανθρώπους του εἶναι ὁ ἀγὼν καὶ ἡ νίκη του κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ ἡ πάλη του διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀγιότητα.

Οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἀρνοῦνται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἔχουν πολλὰς προκαταλήψεις καὶ ἡ ζωὴ τοὺς κυλᾷ ἀδιάκοπα μέσα εἰς τὸν φόβον, εἰς τὴν ἀγωνίαν καὶ εἰς τὴν ἀβεβαιότητα. Ἀποκροῦν τὸν Χριστόν. Τὸν κατηγοροῦν καὶ τὸν παρεξηγοῦν μέσα εἰς τὸ παράνομον συνέδριον τῶν σκέψεων καὶ τῶν κυδαίνων αἰσθημάτων τους. Ὁ Χριστὸς μὲ τὴν διδασκαλίαν του θέλει νὰ κηρύνῃ καὶ νὰ ἀποβάλλῃ ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου τὰ εἰδωλα τὰ ὁποῖα στήνει ὁ πονηρὸς καὶ εἰς τὴν θέσιν τοὺς νὰ κτίσῃ ὅ,τι ὠραῖον καὶ εὐγενικὸν προάγει καὶ συμπληρῶναι τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Θέλει ὁ Χριστὸς νὰ διδῇ περισσοτέραν ἀξίαν εἰς τὴν ζωὴν. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ κηρύνει τὰς ἀτελείας καὶ τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰς ἀντικαθιστᾷ μὲ τὴν σύνεσιν καὶ τὸν πόθον διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ

οὐρανοῦ. Αὐτὸν τὸν «χαλασμόν» τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἀναγεννητικὴν δύναμιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τὸν δεχθῇ καὶ ἐπιμόνως νὰ τὸν ἀναζητῇ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀναζήτησιν ὀφείλουν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ νὰ στρέφουν τὴν προσοχὴν των μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ὑπάρχει ἡ δημιουργὸς δύναμις ἡ ὁποία ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου στοργικά, διαμορφωτικά καὶ καθοδηγητικά καὶ ἡ ὁποία ἐπιζητεῖ τὴν ἀδιάκοπον ἐπαφὴν της μὲ τὸ δημιούργημα.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ διατηρεῖ τὴν ἐπικοινωνίαν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸν διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς λατρείας, διὰ τῆς μελέτης τῶν Ἱερῶν Γραμμάτων καὶ διὰ τῆς μυστηριακῆς ζωῆς καὶ ἐπαναφέρει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν καταστροφὴν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας ἐλευθερώων αὐτὸν ἀπὸ τὴν τυραννικὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καρποφορεῖ εἰς χριστιανικὰς πεποιθήσεις, εἰς βίον ἡμέμιτον, εἰς λόγους συνειτούς καὶ εἰς ἔργα τέλεια, ὅταν ἀφεθῇ νὰ καλλιεργηθῇ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. Αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπιδίωξις τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων διὰ νὰ συγκροτηθῇ μία ὠραία καὶ ἰδεώδης χριστιανικὴ κοινωνία.

Δ.Β.Χ.

Ἀνέκδοτον

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ Κ. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ἐνας ἐργάτης ρώτησε κάποιον συνάδελφό του, μὲ τί ἀσχολεῖται ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του. Καὶ ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε·

— Μεταφράζω τὴν Καινὴ Διαθήκη.

Ὁ ἄλλος τὸν κοίταξε ἐκπληκτος καὶ τοῦ εἶπε·

— Ἐρεῖς τόσο καλὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά;

— Ὁχι, τοῦ ἀπαντᾷ, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποῦ προσπαθῶ νὰ κάνω εἶναι νὰ μεταφράζω τὴ διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης στὴν καθημερινή μου ζωὴ.

Ἀντιαιρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΔΒ' 6. Ἡ ἁγία Τριάς στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή

ΕΡ.: Γιὰ ποῖο θέμα θὰ μᾶς μιλήσετε σήμερα, κ. καθηγητά;

ΑΠ.: Θὰ σοῦ παρουσιάσω τὶς μαρτυρίες γιὰ τὸν τριαδικὸ Θεὸ ἀπὸ τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή.

ΕΡ.: Καὶ σὲ μιὰ ἄλλη προηγούμενη συνέντευξί μας ἀκοῦσαμε μιὰ μαρτυρία ἀπὸ τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή.

ΑΠ.: Ἐχετε δίκαιο. Ἀνέφερα μόνο μιὰ ἀπὸ τὰ κεφ. 2, 21-22, στὴν ὁποία διδάσκει ὁ Παῦλος ὅτι ὁ κάθε πιστὸς εἶνε καὶ ἕνας ζωντανὸς ναὸς τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἡ μαρτυρία αὕτη ὁμοιάζει μὲ δύο ἄλλες ποὺ εἶνε στὴν Α' Κορινθίους, καὶ γι' αὐτὸ τὴν συνέντευξά μου ἔκανα λόγο γιὰ τὴν Α' Κορινθίους. Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτὴν στὴν ἐπιστολὴ πρὸς Ἐφεσίους ὑπάρχουν ἄλλες 6 μαρτυρίες ποὺ μαρτυροῦν ὅτι ὁ Θεὸς τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶνε τριαδικός, Πατὴρ, Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

ΕΡ.: Ἐπὶ μαρτυρίες στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή! Καὶ δὲν εἶνε ἀπὸ τὶς μεγάλες ἐπιστολές.

ΑΠ.: Ἐχει μόλις 6 κεφάλαια. Εἶνε ὅμως ἡ ἐπιστολὴ μὲ τὰ πιὸ ὑψηλὰ νοήματα. Ἄν λάβῃ δὲ κανεὶς ὑπ' ὄψιν του ὅτι μερικὲς ἀπὸ τὶς 7 μαρτυρίες εἶνε ὁλόκληρες περικοπὲς καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἐπιστολῆς ἐπαναλαμβάνει, καὶ ὑπενθυμίζει συνοπτικὰ τὴν προφορικὴ διδασκαλία τοῦ Παύλου γιὰ τὸν τριαδικὸ Θεό.

ΕΡ.: Μιλεῖστε μας, κ. καθηγητά, καὶ γιὰ τὶς μαρτυρίες αὐτές.

ΑΠ.: Ἡ πρώτη μαρτυρία εἶνε μιὰ ὁλόκληρη περικοπὴ. Βρίσκεται στὸ πρῶτο κεφ. στοὺς στίχους 3-14, ἀμέσως μετὰ τὸ προοίμιό τῆς ἐπιστολῆς. Διαβάζω τὴν περικοπὴ ἀπὸ τὸ κείμενο τῆς Κ. Διαθήκης. «Ἐὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλόγησας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ, καθὼς καὶ ἔξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἁ-

λώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἔχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παρωπιμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, ᾗς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνικεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλεκμένους ἐν τῷ Χριστῷ ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ, ὃς ἐστὶν ἀρραθὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ».

Στὴν περικοπὴ αὕτη παρουσιάζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνοπτικὰ τὸ σχέδιο τῆς θείας οἰκονομίας, δηλαδὴ ὅλες τὶς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία, τὸν ἁγιασμὸ καὶ τὴ δόξα τοῦ ἀνθρώπου. Στὴν σκέψιν του ἔχει ὁ Παῦλος τὴν ἱστορία τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀποκαλύπτεται στὴν ἁγία Γραφή, καὶ πῶς συνδέεται ἡ ἱστορία αὕτη τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος. Πρῶτα ἐμφανίζεται ὁ Θεὸς πατὴρ καὶ προετοιμάζει τὴ σωτηρία καὶ δίδει τὶς ἐπαγγελίες, τὶς ὑποσχέσεις γιὰ τὴ σωτηρία. Μετὰ ἔρχεται ὁ Υἱὸς Θεὸς καὶ γίνεται ἀνθρώπος καὶ πραγματοποιεῖ τὶς ὑποσχέσεις, χαρίζει τὴ σωτηρία. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιφοίτησι τοῦ ἁγίου Πνεύματος, γιὰ νὰ ὁλοκληρώσῃ καὶ συνεχίσῃ τὸ ἔργο τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν πιστῶν.

Ἄν διαβάσετε προσεκτικὰ τὴν περικοπὴν θὰ δῆτε ὅτι μιὰ ροὰσι ἐπαναλαμβάνεται τρεῖς φορές.

ΕΡ.: Πράγματι ἡ φράσι εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνεται 3 φορές, στοὺς στίχους 6, 12 καὶ 14. Γιατί γίνεται αὐτό;

ΑΠ.: Ἡ φράσι αὕτῃ χωρίζει τὴν περικοπὴν σὲ τρία μικρότερα μέρη· τὸ α' 3-6, τὸ β' 7-12 καὶ τὸ γ' 13-14. Στὸ α' μέρος γίνεται λόγος κυρίως γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Πατρὸς, στὸ β' γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Υἱοῦ καὶ στὸ γ' μέρος γιὰ τὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἄς τὰ δοῦμε ἕνα ἕνα. Στὸ α' μέρος. Ὁ εὐλογητὸς Θεὸς Πατέρας μᾶς διῶλεξε, γιὰ νὰ γίνουμε ἅγιοι καὶ ἄμωμοι «πρὸ καταβολῆς κόσμου», δηλ. προτοῦ γίνῃ ὁ χρόνος, προαιώνια. Μᾶς προσόρισε νὰ γίνουμε παιδιὰ του, γιὰ νὰ τὸν δοξάζουμε. Στὸ β' μέρος. Ἡ υἰοθεσία πραγματοποιήθηκε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔγινε ἄνθρωπος, γιὰ νὰ γίνουν οἱ ἄνθρωποι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὸ αἷμα του μᾶς χαριτώνει καὶ μᾶς χαρίζει τὴν ἄρresi τῶν ἁμαρτιῶν, τὴν ἀπολύτρωσι, τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ μυστικοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς εἶνε ἡ κεφαλὴ τῶν πάντων, οὐρανίων καὶ ἐπιγείων, γιὰ τὸν ἔπαινον τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Στὸ γ' μέρος γίνεται λόγος γιὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα τὸ ὁποῖο διὰ τῶν ἀποστόλων κηρύττει τὸ λόγο τῆς ἀληθείας, τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας, σφραγίζει τοὺς πιστοὺς ποὺ ἀποτελοῦν τὴν περιουσίαν καὶ ἰδιοκτησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ χαρίζει σ' αὐτοὺς τὸν ἀραβῶνα δηλ. τὴν ἐγγύησιν τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ τὴν προκαταβολὴν τῆς μελλούσης κληρονομίας εἰς ἔπαινον δόξης τοῦ Θεοῦ.

ΕΡ.: Μᾶς ἀρέσουν, κ. καθηγητά, αὐτὰ ποὺ ἀκοῦμε· δὲν μποροῦμε ὅμως νὰ ποῦμε, ὅτι τὰ καταλαβαίνουμε ὅλα, ἂν καὶ τὰ κάνετε τόσο ἀπλά. Μποροῦμε ἔμως νὰ σᾶς δεβαιώσουμε ὅτι δυναμώνουν τὴν πίστιν μας στὸν τριαδικὸ Θεό.

ΑΠ.: Φτάνει αὐτό, σὰν μιὰ καλὴ ἀρχή. Γιὰ νὰ τὰ καταλάβῃ κανεὶς καλὰ, χρειάζεται συνεχὴς μελέτη τῆς Γραφῆς, ζωὴ πνευματικὴ, θείος φωτισμὸς, καὶ τότε θὰ μάθῃ ἀκόμη περισσότερα καὶ θὰ λίμπῃ στὴ σκέψιν του καὶ στὴν καρδίαν του ὁ τριαδικὸς Θεός.

ΕΡ.: Ἡ περικοπὴ ποὺ μᾶς ἀνάλυσαι, κ. καθηγητά, ἔχει ἀκόμα περισσότερα νοήματα;

ΑΠ.: Ἀσφαλῶς ἔχει. Ἐγὼ σᾶς παρουσίασα ἕνα γενικὸ διάγραμμα, στὸ ὁποῖο φαίνεται ξεχωριστὰ τὸ ἔργο τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, γιὰ νὰ διακρίνουμε τὰ τρία πρόσωπα. Ἀλλ' ἐνῶ τὰ πρόσωπα διακρίνονται ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ δὲν ξεχωρίζει, ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας. Ὅταν ὁ Παῦλος γράφῃ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», ἐννοεῖ καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ὅταν στὴ συνέχεια λέῃ ὅτι μᾶς ἐξέλεξε καὶ μᾶς προσόρισε, μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα εἶναι καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ἐπίσης στὸ ἔργο τοῦ Υἱοῦ, ποὺ ἀναπτύσσει ὁ Παῦλος στὸ β' μέρος, συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ Πατὴρ καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, καὶ στὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Πνεύματος συμμετέχει καὶ ὁ Υἱὸς καὶ ὁ Πατὴρ. Καὶ σὰν παράδειγμα γι' αὐτὸ ποὺ λέγω σᾶς διαβάσω ἀπὸ τὸ πρῶτο μέρος ἕνα στίχο· «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ...». Μὲ ἀπλά λόγια ὁ Θεὸς μᾶς εὐλόγησε μὲ κάθε εὐλογία πνευματικὴ ἐν Χριστῷ. Φαίνεται καθαρά καὶ στὸ στίχο αὐτὸ ἡ ἁγία Τριάς ὅπως καὶ σ' ὅλη τὴν περικοπὴ. Οἱ εὐλογίαι τοῦ Πατρὸς εἶνε πνευματικές, δηλ. τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ὑπάρχουν ἐν Χριστῷ. Ὁ Πατὴρ εὐλογεῖ μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἐν Χριστῷ. Καὶ ἐνῶ λοιπὸν ἡ περικοπὴ χωρίζεται σαφέστατα μὲ τὸ στίχο εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ ποὺ ἐπαναλαμβάνεται τρεῖς φορές σὲ τρία καὶ στὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ παρουσιάζεται τὸ ἔργο τῶν τριῶν προσώπων τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐμφανίσθησαν στὴν ἱστορίαν πρῶτα τοῦ Πατρὸς, ὕστερα τοῦ Υἱοῦ καὶ μετὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐν τούτοις, γιὰ νὰ φανῇ ὅτι ἡ Τριάς εἶνε ὁμοούσιος καὶ ἀδιάρετος, διδάσκει ὁ Παῦλος ὅτι πάντοτε μὲ τὸν Πατέρα συνυπάρχουν ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, μὲ τὸν Υἱὸ συνυπάρχει ὁ Πατὴρ καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα καὶ μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα συνυπάρχει ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός. Αὕτῃ ἡ ἀλήθεια ποὺ ὀνομάζεται «περιχώρησις» ἀποδίδεται ὡς ἐξῆς ἀπὸ ἕνα πατέρα τῆς Ἐκκλησίας· «ἅγιος ὁ Πατὴρ, ὁ τὰ πάντα δημιουργήσας δι' Υἱοῦ τῇ συνεργίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἅγιος Ἰσχυρὸς (Υἱὸς) δι' οὗ τὸν Πατέρα ἐγνώκαμεν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπεδήμησε τῷ κόσμῳ· ἅγιος ἀθάνα-

τος, τὸ παράκλητον Πνεῦμα, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν Τῷ ἀναπαυόμενον. Τριῶς ἅγια δόξα σοι».

ΕΡ.: Ποιὸν σπονδαῖς καὶ μεγάλες ἀλήθειες ἔχει ἡ πίστις μας. Σὰς παρακαλοῦμε πῶστε μας καὶ ἄλλα, κ. καθηγητά.

ΑΠ.: Γράφει ὁ Παῦλος ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἐγνώρισε «τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ». Ποῦ εἶνε οἱ λεγόμενοι μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά πού αὐτοαποκαλοῦνται καὶ σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς νὰ διαβάσουν καὶ νὰ σπουδάσουν τὸν ἀπόστολο Παῦλο, γιὰ νὰ μάθουν ὅτι καὶ ὁ Παῦλος μιλάει γιὰ μυστήρια; Γιατί θὰ θυμᾶστε ἀπὸ τὴν πρώτη μας συνέντευξι γιὰ τὸ θέμα τῆς Τριᾶδος πόσο εἰρωνεύονται, ὅχι μόνον τὸ δόγμα τῆς Τριᾶδος ἀλλὰ καὶ τὴ λέξι μυστήριο.

ΕΡ.: Καὶ τί σημαίνει, κ. καθηγητά, ἐδῶ ἡ ἔκφρασις «γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ»;

ΑΠ.: Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ ποιὸς εἶνε ὁ Θεὸς καὶ ποῖο σχέδιό του ἦταν «μυστήριον», ἄγνωστο σ' ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους. Καμμιὰ διάνοια δὲν μπορούσε νὰ διεισδύσῃ στὸ βάθος τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον καὶ τὸ φανέρωσε, τὸ γνώρισε. Ὅπως ἐφανέρωσε καὶ ἐγνώρισε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἔτσι καὶ τὸ θέλημά του. Σὰς ἐξήγησα σὲ μιὰ προηγουμένη συνέντευξι, ὅτι τὸ ὄνομα πού ὁ Χριστὸς φανέρωσε καὶ γνώρισε στοὺς ἀνθρώπους ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ, στὸ ὅποιο ὤρισε νὰ γίνεται καὶ τὸ βῆματισμα. Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶνε τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχει μεγάλη σχέσι μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ὅπως τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἦταν μυστήριον καὶ τὸ φανέρωσε ὁ Χριστὸς, ἔτσι καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦταν μυστήριον, ἄγνωστο, μυστικόν, καὶ τὸ γνώρισε σὲ μᾶς ὁ Χριστὸς. Σὰς κάνω ἓνα ἐρώτημα: Ὑποθέσατε ὅτι ζούσατε στὴν ἐποχὴ πού ἦρθε ὁ Χριστὸς στὴ γῆ. Γνωρίζατε ὅτι ὁ Θεὸς ὀνομάζεται Γιαχβὲ καὶ ὅτι ἔχει ἓνα σχέδιον. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ JAHVE κατήντησε ἀπόρρητον καὶ τὸ θέλημα ἄγνωστο. Καὶ τὸ ἓνα μυστήριον καὶ τὸ ἄλλο μυστήριον. Καὶ ὁ Χριστὸς ἀποκαλύπτει ὅτι τὸν ἔστειλε ὁ Πατὴρ, ὅτι εἶνε ἓνα μὲ τὸν Πατέρα, καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ στείλῃ τὸ ἅγιον Πνεῦμα πού εἶνε Θεὸς ὅπως ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός. Ἐπίσης φανερώνει ὁ

Χριστὸς ὅτι ὅσα ὑποσχέθηκε ὁ Πατὴρ ἦρθε αὐτὸς στὸν κόσμον νὰ τὰ πραγματοποιήσῃ καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασί του θὰ στείλῃ τὸ ἅγιον Πνεῦμα νὰ μένῃ γιὰ πάντα μαζί σας, γιὰ νὰ πραγματοποιῇ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας στὸν κάθε πιστὸ καὶ νὰ ὁδηγῇ τὴν Ἐκκλησίαν «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν». Ἔτσι θὰ ἀνακεφαλαιωθῶν τὰ πάντα μὲ μιὰ κεφαλὴ, τὸ Χριστό, τὸν αἰώνιον βασιλέα. Γιὰ νὰ θυμᾶστε δὲ τὸ μᾶθημα αὐτὸ κάθε μέρα θὰ τὸ ἀναφέρετε στὴν προσευχή σας. «Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου» ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου». Καὶ γιὰ νὰ γίνετε μέλη τῆς βασιλείας, πρέπει νὰ πιστέψετε καὶ μετὰ νὰ βαπτισθῆτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Πέστε μου σὰς παροικαλῶ, τί συμπέρασμα θὰ ἐγράψετε καὶ τί θὰ πιστεύατε σὰν πρῶτον δόγμα σωτηρίας;

ΕΡ.: Ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ἓνας ἀλλὰ τριαδικός· Πατὴρ, Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

ΑΠ.: Αὐτὴ εἶνε ἡ μόνη ὁδοὶ ἀπάντησις.
Στεργίου: Ν. Σάκκος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

Στεργίου Ν. Σάκκου:

Ἡ ἔρευνα τῆς Γραφῆς Δρχ. 50

Π. Παναγιωτίδης:

1. Ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά	» 20
2. Ἀντιαιρετικὸν ἐγκόλπιον	» 3
3. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς σωτηρίας	» 4
4. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς μετάνοιας	» 4
5. Πορεία πνευματικῆς ζωῆς	» 4
6. Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ	» 4

Διηγήματα:

1. Ἡ Ρόζα ἀπὸ τὸ Τάννερμπουργκ	» 15
2. Τὸ θῦμα	» 15
3. Φάροι στὸ σκοινιάδι	» 10

* Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε τὸ ἀντιαιρετικὸν βιβλίον τοῦ κ. Ν. Σωτηροπούλου θεολόγου - φιλολόγου, «Ὁ Ἰησοῦς Γιαχβέ», σχῆμα 8ον, σελίδες 350, δρχ. 100.
Διὰ πᾶσαν παραγγελίαν σας ἀπευθύνεσθε:

Βιβλιοπωλεῖον «Ἀπολύτρωσις»

Πλάτωνος 2 - Θεσσαλονίκη

Εἰς τὸ ὡς ἄνω βιβλιοπωλεῖον μας θὰ βρῆτε καὶ ὅλα τὰ βιβλία, ὅλων τῶν ὁρθόδοξων χριστιανικῶν ἐκδόσεων.

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

13. - Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

«Καὶ ἐπέστρεψεν Ἀβεσσαλώμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως σὺν εἶδε».

(Β' Βασιλ. 14, 24)

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἀβεσσαλώμ τὸν τελευταῖο καιρὸ ἦταν παράξενη. Πολλὰ θράνα ἰώρα, τὴν ὥρα πού ὁ ἥλιος θαοίλευε, ἐρχόταν σιὸ ἄκρο τῆς πόλεως, ἐκεῖ ὅπου ἄρχιζαν οἱ δρόμοι πού ὠδηγοῦσαν σιὴν παιρίδα του, καὶ ἐκεῖ ἔμενε ὥρες ὁλόκληρες ἀμίλητος καὶ σιωπηλός, ἀπορροφημένος ἀπ' τὶς δικές του σκέψεις. Οἱ χωρικοὶ πού γυροῦσαν τὸ θραδάκι ἀπ' τὰ χωράφια τους, ἔβλεπαν τὸν ἑγγονὸ τοῦ βασιλεῦς τοὺς νὰ κάθεται μόνος καὶ ν' ἀγγατεῦν τοὺς δρόμους πού φέροναν σιὰ Ἱεροσόλυμα...

Ὁ Ἀβεσσαλώμ δὲν ἀντέχει περισσότερο. Κουράστηκε πιά. Τρεῖς ὁλόκληρα χρόνια αὐτοεξόριστος ζῇ σιὸ παλάτι τοῦ παπποῦ του Θολμί σιὴ χώρα τῆς Γεδσοῦρ. Ξέρει πὼς πέρα, σιὸ τέρμα αὐτῶν τῶν δρόμων, εἶναι ἡ μητέρα του, οἱ φίλοι του, οἱ δικοί του ἀνθρώποι. Πόσο ἐπενθύμισε ὅλους νὰ τοὺς ξαναδῇ! Ἦ λαχρίδα τῆς ἐπανόδου τοῦ καίει τὴν καρδιά. Πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ γυρίσῃ. Πὼς ὅμως; Τὸ μόνο πού τοῦ ἀπομένει εἶναι νὰ ταξιθεῖ τὴ σκέψη του καὶ τὸ στοχασμὸ του σιὰ γνώριμα καὶ ἀγαπημένα μέρη τῆς Ἱερουσαλήμ. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ σιωπηλὸς ρεμβασμὸς ἔγινε πιά μόνιμος καὶ ἀχώριστος σύντροφός του ἐδῶ σιὴ ξενιτιά.

***

Τοῦτο τὸ θράνν ὁ Ἀβεσσαλώμ δὲν θυγῆκε ἀπ' τὸ παλάτι, ὅπως τὸ σιγήθηζε. Ἦλθε καὶ κάθισε σ' ἓνα περβάζι κάποιου ψηλοῦ παραθύρου τοῦ παλατιοῦ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλι κοιτάζει τοὺς ἀγαπημένους του δρόμους. Τὸ μυαλό του καὶ ἡ καρδιά του θυόκοιται σιὴν παιρίδα του. Ἀπόψε μέσα του ἀκούεται ἔντονα τὸ λεπητερό τραγοῦδι τῆς νοσταλγίας. Τὰ ὠραία του μάτια θορυκλώνουν. Σιὴ μοναξιά του μπορεῖ νὰ κλάψῃ. Νὰ κλάψῃ σὺν μικρὸ παιδί πού τὸ μάλωσαν

αὐτοῦ καὶ τ' ἀπομάκρυναν διαίως ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του...

Σ' αὐτὴ τὴν ψυχικὴ κατάραση θρισκόταν ὁ Ἀβεσσαλώμ θιαν ἔξαφνα ὅλην ἀπ' τὸ παράθυρο γνώριμο πρόσωπο νὰ κατευθύνεται σιὸ παλάτι. Δὲν θέλει νὰ πιστέψῃ σιὰ μάτια του. Εἶνε ποτὲ δυνατόν; Κι' ὅμως νάτος! Τὸν ἀναγνωρίζει. Σ' αὐτὸ τὸ πολυτελὲς ἄρμα πού πλησιάζει σιέκεται ὀρθὸς ὁ Ἰωάβ. Ὁ ἀρχιστρατήγος τοῦ πατέρα του. Ὁ καλὸς του Ἰωάβ. Ἦλθε ἐπὶ τέλους!

Βάζει τὶς φωνές. ὦ χαρά, χαρά! Ἦλθε χαρά! Τρέχει ὁ Ἀβεσσαλώμ, περῶ τὶς αἰδουσες τοῦ παλατιοῦ σὺν τρελλός. Κατεβαίνει τὶς σκάλες σὺν σίφοντας, καὶ προφάνει τὸν Ἰωάβ τὴν ὥρα πού ἔμπαινε μὲ τὴ συνοδεία του μέσα σιὸ παλάτι. Ρίχνεται σιὴν ἀγκαλιὰ του. Τὸν σφίγγει. Δὲν θέλει νὰ τὸν ἀφήσῃ. Ζητᾷ νὰ κρατηθῇ πάνω σιὰ γερά μπράτσια τοῦ γενναίου στρατηγοῦ.

Ὁ Ἰωάβ καὶ αὐτὸς χαίρεται πολὺ. Τὸ λένε τὰ μάτια του. Τὸ ὁμολογεῖ ὅλη ἡ σιάση του. Τώρα ὅμως εἶναι κουρασμένος ἀπὸ τὸ ταξίδι. Πρέπει ν' ἀναπνεύσῃ λίγο καὶ μετὰ ἔχουν καιρὸ νὰ κουβεντιάσουν ἀρετιά.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ παλατιοῦ πάνε καὶ ἔρχονται. ἔχουν φροντίδες πολλές. Ἀπόψε γιλοξενοῦν τὸν ὀνομαστὸ στρατηγὸ τοῦ πύδοξασμένου βασιλεῖ, τοῦ Δαυὶδ. Εἶχαν ἐνωλὲς ἀπ' τὸν Θολμί νὰ δείξουν περιποιητικότητα μεγάλη. Καταλάβαιναν πὼς ὁ Ἰωάβ ἐρχόταν μὲ εἰδικὴ ἀποστολή.

Ὅταν ὁ στρατηγὸς ἀναλαύτηκε ἀρετιά καὶ οἱ πρῶτες διαχύσεις ἐπέρασαν, τότε καλεῖ τὸν Ἀβεσσαλώμ γιὰ νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ πὼς ὁ πατέρας του ἔδωσε τὴν ἄδεια τῆς ἐπιστροφῆς του. Ἐξ ἄλλου γι' αὐτὸ ἦλθε. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰωάβ θὰ τὸν ἐπαιρνε γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Τοῦ λέει ἀκόμα πὼς πρέ-

πει γρήγορα νά ετοιμασθῇ γιὰ τὸ ταξίδι. Δὲν εἶχαν καιρὸ γιὰ χάσιμο.

Ὁ Ἀβεσσαλώμ φεύγει ἀπ' τὴ Γεδσοῦρ. Ὅλοι οἱ συγγενεῖς τῆς μητέρας του τὸν προσέμπουν. Ἐκεῖνος χαίρεται πολὺ. Καθισμένος στὸ ἄρμα, δίπλα στὸν Ἰωάβ, στέλνει ἀποχαιρετιστήρια χαμόγελα πρὸς δούλους. Κάποια στιγμή ξεκινοῦν. Ὡ εὐλογημένη ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς!

Κατὰ τὴ διαδρομὴ ἔχει πολλὰ νὰ ἐρωτήσῃ. Τρία χρόνια ἔλειπε ἀπ' τὴ χώρα κι' ἀρκετὰ καινούργια πράγματα θὰ συνέβησαν. Θέλει νὰ τὰ μάθῃ ὅλα. Ρωτᾷ γιὰ τὴ Θιμάρ, γιὰ τὴ μάνα του, γιὰ τοὺς φίλους του, γιὰ τὶς παρτές του. Γίνεται φλύαρος σὰν χειλιδόνι. Ὅλο μιλά. Κι' ἐνῶ τὸ ἄρμα σέρνεται πάνω στοὺς κακοστράχλους δρόμους, ὁ Ἀβεσσαλώμ ἀρχίζει νὰ ἐξιστορῇ μὲ λεπτομέρειες πὼς πέρασε τὰ τρία χρόνια τῆς αὐτοεξορίας του.

Γιὰ πλεῖστα ὅσα θέματα συζητεῖ ὁ Ἀβεσσαλώμ. Ἐπιμελῶς ὅμως ἀποφεύγει νὰ ἀνοίξῃ κουβέντα γιὰ τὸ φόνο. Δὲν ἐρωτᾷ ποιά ἐντύπωση ἔκανε ἡ φυγὴ του καὶ τί σχόλια ἔγιναν κατὰ τὰ τρία αὐτὰ χρόνια. Ὅτι ἀκόμα θέλει νὰ μάθῃ τίποτα γιὰ τὸν πατέρα του. Ἐκτός ἀπὸ μερικὲς ξηρὲς καὶ τυπικὲς ἐρωτήσεις πὼς ἔκανε γιὰ τὸ Δαυὶδ τίποτε ἄλλο. Τὸν σινοχωροῦσε θαρρεῖς καὶ τὸν ἐτάρασε καὶ μόνο ἡ ἀπλὴ ἀναφορά τοῦ ὀνόματος τοῦ πατέρα του.

Ὁ πανέξυπνος στρατηγὸς τὸ ἀντιλήφθη αὐτὸ καὶ δὲν τοῦ ἔκανε καθόλου καλὴ ἐντύπωση. Κατάλαβε πὼς ὁ Ἀβεσσαλώμ ὠδηγοῦσε τὴ συζήτηση ὅπου ἤθελε, γιὰ ν' ἀποφύγῃ νὰ θίξῃ τὸ θέμα τῶν σχέσεών του μὲ τὸν πατέρα του.

Αὐτὴ ὅμως ἡ σιάνση τοῦ νεαροῦ γεμίζει τὴν ψυχὴ τοῦ Ἰωάβ μὲ ἀνησυχία. Γι' αὐτὸ καὶ μένει σιωπηλός. Ἀφήνει τὸν Ἀβεσσαλώμ νὰ συνεχίτῃ τὶς διάφορες φλυαρίες του. Προσποιεῖται πὼς τὸν ἀκούει ἐνῶ ἔχει ἀπορροφηθῇ ἀπὸ τὶς ἀνησυχίες του. Τὸ παιδί τοῦτο πὺν κάθεται δίπλα του φαίνεται ἀδῶο καὶ χαρούμενο. Ἐνας ἔφηβος γελαστός μὲ ἀγγελικὴ μορφὴ καὶ ὀψη. Κι' ὅμως αὐτὸ τὸ παιδί ἔχει διαπράξει ἕνα σκληρὸ φόνο. Σκότωσε τὸν ἀδερφό του. Καὶ τώρα δείχνει σὰν νὰ μὴ θυμᾶται τί-

ποτε ἀπ' αὐτὴ τὴν αἱματηρὴ του πράξη. Ἐπάνω του δὲν ὑπάρχει οὔτε ἴχνος μεταμελείας. Ἐκανε ἀραγε καλὰ πὺν ἐπενέβη καὶ ἐπέτυχε τὸν ἐπαναπατρισμό του; Θὰ μείνῃ καλὸς καὶ ἀπλὸς ὅπως τὴν ὥρα δέχεται ἡ θάρσυν ὥρες πὺν θὰ ξυπνήσῃ μέσα του πάλι τὸ ἄγριο ἐνοικιο τῆς καταστορῆς; Ὡ Ἀδωναὶ! Βοήθησε τούτῃ τὴ νεανικὴ ψυχὴ. Εἰσήνευε τὴ χώρα μας. Ἀρχίζω νὰ φοβᾶμαι. Μοῦ φαίνεται πὼς ὁ Ἀβεσσαλώμ ὑποκρίνεται τὸν καλὸ καὶ τὸν ἀδῶο. Δὲν ἔκανα καλὰ πὺν τὸν ἔφερα πίσω. Ὁχι! Δὲν ἔκανα καλὰ.

Σὲ κάποια στιγμή ὁ Ἀβεσσαλώμ πὺν ὅλο μιλά, ἀντιλαμβάνεται πὼς μιὰ μαύρη σκιά περνᾷ πάνω ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Ἰωάβ. Καταλαβαίνει πὼς καὶ σοβαρὸ ἀπασχολεῖ τὸν στρατηγὸ. Σταματᾷ λοιπὸν τὴν κουβέντα, τὸν κοιτᾷ στὸ πρόσωπο καὶ τὸν ἐρωτᾷ: «Τί ἔπαθες, Ἰωάβ; Γιατί φαίνεσαι σὰ νὰ μεταγχόλησες; Ποιά σκέψη σὲ τινεραεῖ;». Ὁ στρατηγὸς ξαφνιάζεται. Σὰ νὰ τὸν συνέλαβαν νὰ κἀνῃ καὶ κακό. Προσπαθεῖ μὲ μισόλογα νὰ δικαιολογηθῇ πὼς δὲν τὸν ἀπασχολεῖ τίποτα, ἀλλὰ νά, ἔτσι, ὅπως τυχαίως ἀφαιρέθηκε. Ὁ Ἀβεσσαλώμ ὅμως δὲν γελιέται. Ἐπιμένει. «Καὶ μοῦ κρύβεις. Μία μου λοιπὸν καθαρά. Δὲν μὲ ξεγελᾷς. Καὶ μοῦ κρύβεις, ἐπαναλαμβάνω». Ὁ Ἰωάβ πρὸς στιγμήν τὰ χάνει. Δὲν θέλει νὰ φανερώσῃ τὶς μεταγχολικὲς σκέψεις πὺν ἔκανε γιὰ τὸν Ἀβεσσαλώμ. Γι' αὐτὸ γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ τοῦ λέγει πὼς ἀναπολοῦσε τὴν ἱστορία μὲ τὴν γυναικα ἀπ' τὴ Θεκαέ. Μὲ ποῖο τρόπο δηλαδὴ κατώρθωσε ν' ἀποσπάσῃ ἀπ' τὸ βασιλεῖα τὴν ἄδεια τῆς ἐπαυτοῦ. Ἀφοῦ τοῦ εἶπε ὅλα, στὸ τέλος πρόσθεσε: «Καὶ τώρα ἐπιστρέφεις, παιδί μου, σὶν παριίδα σου. Ὁ πατέρας σου ὅμως ἔθεσε κάποιον ὄρο, πὺν δὲν σοῦ τὸν ἔχω πῃ ἀκόμα. Ὅταν πῇ-ρα τὴν ἔγκριση γιὰ νὰ ἔλθω νὰ σὲ πάρω, ὁ βασιλεῖας μοῦ εἶπε: «ἀποστραφεῖτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλέπειτω» (Β' Βασιλ. 14, 24). Σοῦ ἐπιτρέπει δηλαδὴ νὰ ἐπανέλθῃς μὲν στὸ σπίτι σου, ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ σ' ἀντικρύσῃ. Δὲν θέλει νὰ παρουσιασθῇς μπροστὰ του».

Σὰν ἀκουσε τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια ὁ Ἀβεσσαλώμ ἐνοίωσε μέσα του καὶ νὰ τα-

ρᾶσονται. Τὰ χεῖλη του σφίχτηκαν. Καὶ τὰ μάτια του ἔγιναν πάλι σκληρά. "Ὡστε ὁ πατέρας του δὲν τὸν συγχωροῦς λοιπόν; Ἀκόμα θρηνεῖ τὸν αἰσιμαίκτη Ἀυών; Δὲν ἔσχασε τὸν σκοτωμένο; Καλά. Ἀφοῦ ἔτσι θέλει ὁ βασιλεὺς, ἔτσι ἂς γίνῃ. Δὲν θὰ παρουσιασθῇ ποτὲ μπροστά του, ἀφοῦ δὲν γίνεται δεκτός. Οὕτως καὶ θὰ πῶσι σὺ πόδια γιὰ τὰ τοῦ ζητήσῃ συγχώρησιν. Ἐχει καιρὸ νὰ σκεφθῇ μὲ ποῖο τρόπο θ' ἀντιδράσῃ. Τώρα ἂς πνίξῃ τὴν ταραχὴν του καὶ τὸν πόνο του. Ἄς ὑποκριθῇ πάλι τὸν ξένοιστο. Ἐμπρός, ἀλογάνια μου, τρέχετε, τρέχετε! Φθάνουμε στὴν ἐνδοξὴ Σιών. Τί ἀγαλλίασιν! Χαμογέλα Ἰωάβ, μὴν ἀνησυχῇς. Θὰ ἴδῃς πὺς ὅλα θὰ πάνε καλά. Ἐμπρός, ἀλογάνια μου, φέριτε με κοντὰ στὴν πατρίδα μου, κοντὰ στοὺς δικούς μου! (Καὶ ἐπέστρεφεν Ἀβессαλώμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν).

***

Γιὰ ἀνακαλέσῃτε τώρα, ἀγαπητοί μου, στὴ μνήμη σας, μιὰν ἄλλην ἐπιστολήν. Θυμηθῆτε τὴν ὥρατὰ παραβολὴν ποὺ εἶπε ὁ Κύριος γιὰ τὸν ἄσωτο υἱό. Κι' αὐτὸς παιδί ἐξοστρατιμμένο ἦταν. Ἐφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πατέρα του μακριὰ σὺς χώρες τῆς ἀσωτείας. Καὶ ἐκεῖ ἔφαγε τὰ ξυλοκέρατα τῆς ἀμαρτίας. Διεσκόρπισε, σπατάλησε τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀουλλόγησι. Ἦλθε ὁμῶς ἡ ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς. Σηκώνεται καὶ παίρνει τὸ δρόμο μὲ ἀπόφασιν νὰ πῶσι σὺ πόδια τοῦ πατέρα καὶ νὰ ζητήσῃ χίλιες συγχώρησεις. «Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου».

Μὰ κι' ὁ πατέρας τὸν περιμένει. Ἐχει ἀνοιχτὴ τὴν εἰρηνοφόρα ἀγκαλιά του. Μόλις ἀντικρύξῃ τὸ ἄσωτο παιδί του νῶχεται, τρέχει καὶ τ' ἀγκαλιάζει. Κλαίει μαζὺ του. Τὸ φιλά, τὸ χαϊδεύει, τὸ παρηγορεῖ, τὸ ντύνει μὲ καινούργια ρούχα, τοῦ φορᾷ χροῦδ δαχτυλίδι σὺ χέρι καὶ σφάζει γιὰ χάσιν του τὸ μοσχάρι τὸ σιευτό.

***

Στὴν ἐπάνοδο τοῦ Ἀβессαλώμ ἀντικρύσαμε καμμιὰ τέτοια σκηνὴ ἔγκαρδιότητος; Εἶδαμε δάκρυα μετανοίας; Ἀκούσαμε αὐτὸ τὸ «ἡμαρτον»; Ἀκούσαμε δὲ καὶ τὸν πατέρα νὰ μιλά μὲ τρυφερότητα σὺς ἀμαρτω-

λὸ παιδί του; Τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά.

Καθμένε Δαυὶδ! Πολὺ ἀκριβὰ θὰ πληρώσῃς αὐτὴ σου τὴ σκληρὴ συμπεριφορὰ. Αἰσιμαίκτης τὸ καθήκον σου. Στὶς ἀνοιχτὲς πληγὰς δὲν ρίχνεις τὸ λάδι τῆς συγχώρησις. Τὸ χάσμα ποὺ ἀνοίξε ὁ σεισμὸς τῆς ἀδελφοκτονίας δὲν προσπάθησες νὰ τὸ γεμίσῃς μὲ τὴν ἄβυσσὸν τῆς συγχωρήσεως. Δαυὶδ, δὲν ἐβοήθησες τὸ παιδί σου γιὰ νὰ βρῇ τὸ μονοπάτι τῆς ἀληθινῆς μετανοίας.

***

Ὁ ἀγαπητοί μας ἀναγνώσιαι!

Κάθε ἄνθρωπος, ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος, εἶναι καὶ ἓνας ἀποστάτης ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μήπως καὶ μεῖς μὲ τὴν αἰσθητὴ ζωὴ μας πολλὰς φορὰς δὲν ἐγκαταλείψαμε τὸν Κύριόν μας καὶ δὲν πῆγαμε νὰ περάσουμε τὴ ζωὴ μας μακριὰ ἀπὸ τὴν παρουσία Του; Μήπως καὶ μεῖς δὲν διαπράξαμε καὶ δὲν διαπράττουμε καθημερινῶς ἔργα ὁργῆς, καὶ δὲν αὐτοεξορίζομεθα, ὅπως ὁ Ἀβессαλώμ; Μήπως καὶ μεῖς δὲν ἐφορεύσαμε; Ποιὸν δὲ ἐφορεύσαμε; ὦ! Ἐμεῖς δὲν ἐφορεύσαμε ἀμαρτωλὸ ἄνθρωπο, ὅπως ὁ Ἀβессαλώμ. Ἐμεῖς μὲ τὰ μίσιν, τὰ ψεύδη, τὶς ἐποκρίσεις καὶ τὰ ποικιλώνυμα πάθη μας ἐφορεύσαμε τὸν δίκαιο Ἀυών, τὸν Κύριον τῆς δόξης. Ἀλλὰ κουρασμένοι καὶ πικραμένοι ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, ἀπογοητευμένοι ἀπ' τὴ χωρὶς Θεοῦ ζωὴ, φαίνεται νὰ ζητᾶμε κι' ἐμεῖς πολλὰς φορὰς νὰ ἐπιστρέψουμε. Καλὸς καὶ ἅγιος ὁ λογισμὸς τῆς ἐπιστροφῆς. Ὁ λογισμὸς ὁμῶς αὐτὸς πρέπει νὰ γίνῃ πράξις. Ὁ διαισθημὸς δὲν πρέπει νὰ μᾶς νικᾷ. Ἄς πάρουμε τὴν ἡρωϊκὴ ἀπόφασιν. Δὲν πρέπει νὰ φοβόμαστε. Γιατὶ δὲν μοιάζει ὁ οὐράνιος Πατέρας μὲ τὸν πατέρα τοῦ Ἀβессαλώμ. Ἐκεῖνος διέταξε νὰ μὴν τὸν ἀντικρύσῃ ὁ υἱὸς του. Ὁ σπλαχνικὸς Θεὸς μας ἔχει ἀνοιχτὰς τὶς ἀγκαλιὰς του καὶ μᾶς περιμένει, τὰ ἄσωτα παιδιά του νὰ ἐπιστρέψουν. Ἔλα λοιπόν, ψυχῇ. Ὁ Πλάστης σου σὲ περιμένει. Ἔλα! Σ' ἐξορκίζω, ἔλα!

Μιχαὴλ Κ. Ἐδθυμίου

Τὸ διήγημά μας

Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Μαῦρα σύννεφα κάλυψαν δλάκερη τὴν οἰκογένεια μετὰ τ' ἀποτελέσματα τῶν ἀνεξεταστέων. Ὁ Ἀντρέας δὲν μπόρεσε νὰ πάρῃ τὴ βάση στὸ ἕνα μάθημα ποὺ ἔμεινε νὰ ἐξετασθῇ κι' ἔπρεπε νὰ φοιτήσῃ τῶρα στὴν ἴδια τάξη. Ὅλοι ὑπολόγιζαν πῶς μετὰ ἀπ' αὐτὴ τὴ δοκιμασία, θὰ πῆγαινε πὰ στὴν τελευταία τάξη καὶ θὰ ἔπαιρνε ὁ ἕνα χρόνο τὸ ἀπολυτήριον, ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε ἢ νὰ δώσῃ ἐξετάσεις στὸ Πανεπιστήμιον ἢ νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ γιὰ μιὰ ἀξιοπρεπῆ δουλειά, ἀλλὰ ἀπογοητεύτηκαν.

Ἕνας καυχᾶς, σιγήθηκε ξαφνικὰ ἀνάμεσα στὰ μέλη τῆς οἰκογένειας. Ὁ ξυνομιλοῦσε τὸν ἄλλο.

— Σκοτώνομαι στὴ δουλειὰ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσω τὰ ἀπαραίτητα κι' ἐσὺ σκοτώνεις τὸν καιρὸ σου, δὲν ξέρω μὲ τί ἀπασχολήσαι καὶ παραμελεῖς τὰ μαθήματά σου, ἔλεγε ὁ πατέρας στὸν Ἀνδρέα.

— Σκλάβοι κατάνησα στὸ σπίτι γιὰ νὰ ζῆς σὺν μαχαράγιας. Τί σοῦ λείπει, πές μου, δὲν τὰ ἔχεις ὅλα τὴν στιγμὴν ποὺ τὰ χρειάζεσαι; Τί δικαιολογία μπορεῖς νὰ φέρῃς γιὰ τὴν ἀποτυχία σου; πρόσθεσε καὶ ἡ μητέρα.

— Δὲν φτάνουν μόνο αὐτὰ γιὰ νὰ πετύχουμε σινοὺς σκοποὺς μας, ἀγαπητοί μου, μπῆκε στὴ μέση καὶ ἡ μεγάλη ἀδελφή. Φταίει ἡ βαριά οἰκογενειακὴ μας ἀτμόσφαιρα. Δὲν ὑπάρχει συνεννόηση μεταξύ μας οὔτε καὶ πραγματικὴ ἀγάπη. Ὅλοι μας βαρυκομᾶμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο καὶ λόγος καλὸς δὲν βγαίνει ἀπ' τὸ στόμα μας. Δὲν μᾶς τραβᾷ τὸ σπίτι καὶ θέλουμε νὰ βροῦμε χαρὰ καὶ διασκέδαση ἔξω ἀπ' αὐτό. Ἔτσι μὲ κακὰς παρέες περνοῦμε τὸν καιρὸ μας κι' ἐγὼ κι' ὁ Ἀνδρέας καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔχουμε ἐπίδοσιν στὸ σχολεῖο. Δὲν εἶδατε πῶς δύο φορὲς κι' ἐγὼ ἔσπασα τὰ μοῦτρα μου στὶς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου; Ἄς προσπαθήσουμε νὰ δοῦμε καθαρὰ τὰ πράγματα, γιὰ νὰ βροῦ-

με μιὰ λύσιν στὸ πρόβλημά μας.

Ὁ Ἀντρέας καθόταν ἀμίλητος καὶ εἰσέπρατε τὰ δίκαια παράπονα τῶν γονέων του γιὰ τὴν ἀποτυχία του. Πιὸ πολὺ ὁμως μίλησαν στὴν καρδιά του τὰ λόγια τῆς μεγάλης του ἀδελφῆς.

Ναί, οἱ γονεῖς του ἦταν φτωχοὶ πνευματικὰ καὶ δὲν μπορούσαν νὰ τὸν ἐμπνεύσουν γιὰ κάτι μεγαλύτερο καὶ ὠραιότερο. Ὁ πατέρας παραπονιότανε διὰρκῶς γιὰ τὴν κοινωνικὴ ἀδίκια καὶ ἔβριζε διὰρκῶς τὴν ἐξουσία, τοὺς παπάδες καὶ τοὺς κεφαλαιοκράτες. Οἱ φιλοδοξίες του σαρματοῦσαν ἀπλῶς στὸ πῶς θὰ βελτιώσῃ τὰ οἰκονομικά του. Ἡ μητέρα, ἔξω ἀπὸ μιὰ δεισιδαίμονα θρησκευτικότητα, ποὺ ἀπωθοῦσε τὰ παιδιὰ τῆς ἀπὸ κοντὰ τῆς, δὲν εἶχε κανένα ἄλλο χάρισμα. Μιὰ κοινὴ νοικοκυροσύνη, παραδοσιακὰ χωριάτικη, δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴν κἀνῃ νὰ ὑπερφηανεύεται. Ἡ ἀδελφή του μὲ τίς ὠραῖες κομμώσεις διάβαζε τελευταία ὅλα τὰ παράγωγα τοῦ κίτρινου τύπου, ποὺ πολλὰς φορὲς κι' ὁ ἴδιος ξεφύλλιζε, γιὰ ν' ἀποθαυμάσῃ τὸ ἀφθονο γυμνὸ, ποὺ ξυπνοῦσε στὸ νεανικὸ του κορμὶ μύριες ὄσες φλόγες σαρκικῆς ἡδονῆς.

Αὐτὰ κι' ἄλλα πολλὰ σκεφτόταν ὁ Ἀντρέας μοιρολογώντας γιὰ τὴν ἀποτυχία του, ὅταν χτύπησε τὸ κουδούνι τῆς πόρτας. Ἕνας νέος κρατώντας μιὰ μικρὴ βαλίτσα, πρόσβαλλε στὸ ἀνοιγμα τῆς πόρτας.

— Θεὰ Μαρία, ἐγὼ εἶμαι ὁ Στάμος ὁ ἀνεψιὸς σου ἀπ' τὸ Σουφλί, δὲ μὲ θυμᾶσαι;

Κοντοσιάθηκε γιὰ λίγο ἐκείνη. Χρόνια εἶχε νὰ ἐπισκεφτῇ τὸν ἀδελφὸ τῆς καὶ ὁ Στάμος τότε ἦταν ἕνα παιδόπουλο. Τώρα εἶχε μπροστά της ἕνα καλοσχηματισμένο ἔφηβο, σὺν τὸ γιό της τὸν Ἀντρέα.

— Ἄ, βρὲ Στάμο ἔλα πέρασε, καλῶς ὤρισες. Βρὲ πῶς μεγάλωσες! Θαρῶ πῶς βλέπω τὸν ἀδελφὸ μου τὸ Γιωργῆ. Ἐ-

λα, κάτσε. Πώς ἔτσι ἀπ' ἐδῶ, τόσο μακρυνὸ ταξίδι;

Χαίρετ' ὅλους μὲ τῇ σειρᾷ τὸ παλληκάρι μὲ μιὰ ἀνοιχτόκαρδα χαρούμενη διάθεση καὶ κάθησε.

— Νά, τώρα θὰ πάω σὴν τελευταία τάξη τοῦ Λυκείου καὶ τοῦ χρόνου θὰ δώσω ἐξετάσεις γιὰ τὸ Πανεπιστήμιο. Ὅλοι ἐκεῖ στὸ χωριὸ μου τριβέλιζαν τὸ νοῦ. Καλὸς μαθητὴς εἶσαι, μου λέγανε καὶ μπορεῖς νὰ πᾶς ψηλά, μὰ θὰ ἀδικηθῇς ἂν δὲν πᾶς καὶ σὴν πόλιν τῇ μεγάλῃ καὶ δὲν κάνης φροντιστήρια. Τί μπορεῖς νὰ κάνης σ' ἓνα καλοκαίρι; Ἔτσι ἀποφάσισα νάρθω ἐδῶ νὰ φοιτήσω σὴν τελευταία τάξη καὶ παράλληλα νὰ κάνω καὶ φροντιστήριο.

— Καὶ ξεκίνησες ὁλομόναχος μ' ἓνα μικρὸ θαλασάκι γιὰ νὰ κάνης πραγματικότητα ὅσα εἶπες; Ἀναλογίστηκες τί σὲ περιμένει ἐδῶ σὴν μεγαλούπολιν μόνο κι' ἔρημο; εἶπε ὁ θεῖος του.

— Γιατί μόνος, θεῖε μου; Ὅχι, ἔσῃς νὰ μοῦ μετριόσσετε τὸν ξενιτεμό μου. Ὅχι, τὸ Θεὸ βοηθὸ ποὺ δὲν ξεχνᾷ τοὺς δικούς του ἀνθρώπους, εἶπε χαριπὰ τὸ παλληκάρι.

Κυτάχτηκαν ὅλοι μὲ μιὰς μὲ σημασία. Τοῦτο τὸ παλληκάρι ἐνῶ εἶναι πανέξυπνο σκέπτεται μὲ ἀφέλεια, συλλογίστηκε ὁ Ἀντρέας.

— Ἔ, λοιπόν τί θὰ γίνῃ; Ἐρεῖς πῶς μπορούμε νὰ σὲ βοηθήσουμε, ρώτησε ὁ θεῖος του, ποὺ ἄρχισε νὰ τὸν συμπαθῇ.

— Νά, θέλω νὰ μὲ φιλοξενήσετε μερικὲς μέρες μέχρι νὰ γραφῶ στὸ σχολεῖο μὲ δική σας διεύθυνση καὶ κηδεμονία, γιὰ νὰ μὴ ξεδευτῶ στὸ ξενοδοχεῖο καὶ μετὰ μὴ θροῦμε ἕνα δωμάτιο νὰ νοικιάσω. Ἴσως μὲ κανένα ἄλλο παιδί, κανένα φοιτητὴ μου πέση φτηνότερο τὸ νοίκι. Ἴσως πάλι μπῶ καὶ σὲ κανένα χριστιανικὸ οἰκοτροφεῖο. Ἐχω συστατικὲς ἐπιστολές.

— Μπράβο, παλληκάρι μου, ἐνθουσιάστηκε ἡ θεία του. Βλέπεις, Ἀντρέα, πῶς προκόβουν οἱ ἐργατικοὶ νέοι; Χωρὶς βοήθεια, ὁλομόναχος βγῆκε νὰ παλαίψῃ στὴ ζωὴ καὶ θὰ ἐπιτύχῃ.

— Μὲ τί βαθμὸ πήρες, Στάμο, τὸ ἐνδεικτικὸ σου; ρώτησε καὶ ἡ ἐξαδέλφη

του.

— Μὲ δεκαεννέα καὶ ἔξη δωδέκατα.

— Ἀριστα δηλαδὴ.

— Ἔ, ναί, νὰ δοῦμε ὅμως τί θὰ γίνῃ μὲ τὸ Πανεπιστήμιο, γιατί ἐκεῖ ποὺ φοίτησα δὲν εἶχε πρακτικὸ τμήμα καὶ πρέπει νὰ κουρασθῶ γιὰ νὰ ἀναπληρώσω τίς ἐλλείψεις μου.

Ἐμεινε μαζί τους ἀρκετὲς ἡμέρες. Γράφτηκε στὸ σχολεῖο καὶ στὸ φροντιστήριο καὶ ἔψαχνε γιὰ δωμάτιο. Μὲ τὸν Ἀντρέα ἔγιναν φίλοι. Τὸ πεσμένο ἠθικὸ του ἀναπετρώθηκε. Εἶχε τώρα μπροστά του ἕναν ὑποδειγματικὸ ἄνθρωπο καὶ θὰ προσπαθοῦσε νὰ τὸν φτάσῃ. Μιά μέρα τὸν ρώτησε:

— Δὲ μοῦ λές, Στάμο; Ποιὸ εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας σου καὶ τῆς αἰσιοδοξίας σου στὴ ζωὴ;

— Ἡ πίστη μου στὸ Χριστό, ξάδερφε. Ποτὲ δὲν μετάνοιωσα ἀφήνοντας τίς ἐλπίδες μου σ' Αὐτόν.

— Ἐρέεις κάτι; Θὰ ἤθελα νὰ δοκιμάσω κι' ἐγὼ τὸ δικό σου τρόπο ζωῆς. Θέλεις νὰ γίνῃς ὁδηγός μου;

— Ἀκου λές. Μὲ μεγάλη μου χαρά. Αὐριο βράδυ θὰ σὲ πάω στοὺς φίλους μου τῆς Ἀπολυτρώσεως, γιὰ νὰ γνωριστῇς καὶ μετὰ θὰ τρέφεσαι πνευματικὰ καὶ θὰ δυναμώνῃς ψυχικά. Νὰ δῇς στὸ τέλος, Ἀντρέα, πῶς καὶ σὰ μαθήματα θὰ πᾶς καλύτερα, ἀφοῦ θὰ ἀποκτήσης ὄρεξη γιὰ δουλειὰ καὶ αὐτοπεποίθηση.

— Ἐν τάξει, Στάμο. Καὶ κάτι ἄλλο. Ἄν ἀποφασίζαμε νὰ σοῦ κάναμε μιὰ πρόταση νὰ μείνης μαζί μας, τί θὰ ἔλεγες;

— Μὰ θέλει καὶ ρώτημα; Ποιὸς δὲ θῆθελε ἓνα σπῆτι ζεστό κι' ἓνα πιάτο φαγητὸ ἀπ' τὴν καλή μου τὴ θεία κι' ἀνάμεσα σ' ἀγαπητὰ πρόσωπα;

— Καλά, θὰ τὸ πῶ σὶν μπαμπά. Ἦ μαρὰ καὶ ἡ Φιλίτσα δὲν θάχουν ἀντίρρηση. Σὲ συμπαθοῦν.

— Καί, πρόσεξε Ἀντρέα, νᾶμαστε ἐξηγημένοι, θὰ πληρώνω ὅ,τι μοῦ πέφτει γιὰ τὸ φαγητὸ καὶ τὸ νοίκι.

— Δεκτό. Αὐτὸ πᾶ θὰ εἶναι τὸ ἐχέγγυο γιὰ τὴ συγκατάθεση τοῦ μπαμπά.

6. Η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

Β'

Κίνητρο τῆς ιεραποστολῆς

Κίνητρο τῆς ιεραποστολῆς εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι μοναδικὰ ἡ ἀγάπη. Μήπως καὶ ἡ ἐνανθρώπις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἐκφράσις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον; «Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. 3, 16). «Ὅπως ἐλέγχθη» ὁ Θεὸς εἰχε μόνον ἓναν Υἱόν, καὶ αὐτὸς ἦταν ἱεραποστολὸς».

Στὴν καρδίᾳ τοῦ χριστιανοῦ καὶ τῆς χριστιανῆς πὺν καίει ἡ ἀγάπη στὸ Χριστὸ καὶ στὸν ἄνθρωπον, σ' αὐτὴν τὴν ἴδια τὴν καρδίᾳ καίει καὶ ὁ πόθος τῆς ιεραποστολῆς. Μία ψυχὴ ἔλεγε: «Εἶμαι ἔτοιμη, γιὰ τὴ διάδοσι τοῦ Εὐαγγελίου νὰ πάω ὡς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου καὶ νὰ ξήσω ὡς τὴ γενικὴ κρίσι». Χριστιανὸς χωρὶς ιεραποστολὴ δὲν νοεῖται. Ἡ ιεραποστολὴ πρέπει νὰ εἶναι μέσα στὸ αἷμα τοῦ χριστιανοῦ. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος παρατηρεῖ: «Ἄν κάποιος δὲν ἔκανε τίποτε γιὰ τὴ σωτηρίᾳ τῶν ἀδελφῶν του, δὲν μπορεῖ νὰ πεισθῇ ὅτι αὐτὸς μπορεῖ νὰ σωθῇ».

«Εἷς χριστιανὸς μὲ ἀγάπῃ μεγάλη σιὸς ἀμαρτωλοὺς καὶ κατὰ συνέπεια μὲ δυνατό τὸ ιεραποστολικὸ φρόνημα γνώρισε κάποιον πολλὸ παραστρατημένον σὴν ἀμαρτία. Ποιοῦσε ἡ ψυχὴ του γι' αὐτόν. Κάθε φορὰ

τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴν μετάνοια, ἀλλὰ ἐκεῖνος παρέμεινε ἀμετανόητος. Κι' ὅμως κι' αὐτὸς ἔπρεπε νὰ σωθῇ. Μὲ ποῖό ὅμως τρόπο, ἀφοῦ δὲν ἔκουε τὶς προτροπές; Κάποια φορὰ βρέθηκαν οἱ δύο τοὺς σ' ἓνα ποτάμι. Ἦταν χειμῶνας τότε. Τὸ κρῖο ἦταν διαπεραστικόν. Τότε ὁ πιστὸς χριστιανὸς ἔκανε τὸ ἐξῆς γιὰ τὴ σωτηρίᾳ τοῦ ἀμαρτωλοῦ. Μπήκε μέσα στὸ ποτάμι ὡς τὸ λαμπρὸ καὶ παρέμεινε ἐκεῖ ἀκίνητος. Τρόμαξε ὁ παραστρατημένος χριστιανὸς καὶ ἄρχισε νὰ παρακαλῇ νὰ βγῇ ἔξω. Ἐκεῖνος ὅμως τοῦ ἀπήντησε: — Δὲν θὰ βγῶ ἂν δὲν μετανιώσης. Συγκλονίσθηκε ὁ ἀμετανόητος ἀμαρτωλὸς, συγκινήθηκε ἀπὸ τὴν προᾶν αὐτῇ τῆς ἀγάπης, καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ῥώναξε: — Βγές, μετανοῶ. Ἔτσι σόθηκε μία ψυχὴ. Μὲ τὸν συγκλονιστικὸ αὐτὸ τρόπο ιεραποστολῆς. Ὅταν μέσα μας καίῃ ἡ ἀγάπη βρισκόμε, τότε, πολλοὺς τρόπους ιεραποστολῆς.

Ἐἶδη ιεραποστολῆς:

● Ἐξωτερικὴ ἡ ιεραποστολὴ σὲ χῶρες πὺν δὲν κηρύχθηκε ποτὲ μέχρι σήμερον τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ἡ κι' ἂν κηρύχθηκε, δὲν κηρύχθηκε σὲ ἄλλους τοὺς κατοικοῦντων χωρῶν αὐτῶν. Τέτοιες χῶρες ἐπάρχουν κυρίως στὴν Ἀσία καὶ στὴν Ἀφρική. Μακρυνὲς εἶναι οἱ χῶρες αὐτές. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς ἐμπνέει ψυχὰς πὺν φθάνουν ἐκεῖ καὶ εὐαγγελίζονται τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἰδιαιτέρα σήμερον οὗς χῶρες τῆς Ἀφρικῆς καὶ τόσο μεταβαίνουν κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξο πατριδα μας καὶ ὁδοιποροῦν οὗς ἀχανεῖς ἐκτάσεις τῶν χωρῶν αὐτῶν γιὰ νὰ μεταδώσουν τὸ μήνυμα τοῦ Χριστοῦ οὗς μύητους ἀδελφούς μας.

Τις ἐπόμενες ἡμέρες ὅλοι στὴν οἰκογένεια διεπίστωσαν ὅτι ὅλα ἄλλαξαν στὴ ζωὴ τους, γιὰτὶ ἀνάμεσά τους μπήκε μιὰ ψυχὴ πὺν ἀκτινοβολοῦσε τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ.

● **Ἑσωτερική.** Τὸ ἄλλο εἶδος εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ἱεραποστολή. Ἱεραποστολὴ μέσα στὴν πατρίδα μας, μέσα στὴν πόλι καὶ σὶδ χωριὸ πὸν ζοῦμε. Καὶ ἀκόμα μέσα σὶδ σπῖτι μας. Γιατί, ἂν καὶ ὅλοι εἴμαστε βαπτισμένοι χριστιανοί, ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι πὸν ζοῦν χριστιανικά. Οἱ ἄλλοι ζοῦν χωρὶς Θεοῦ, εἰδωλολατρικά. Θεοὶ αὐτοὶ ἔχουν τὸ χοῦμα, τὴ σάρκα μὲ τις χίλιες δυὸ ἀνθρώπινες παρεκτροπές, τὸν ἐγωϊσμό, τὸ φθόνο, τὴν ἀδικία, τὸ μῖσος. Καὶ τὸ πῶς τραγικό: Χριστιανοὶ νὰ βλασημοῦν τὸ Χριστό, τὴν Παναγία, τοὺς Ἁγίους, κάθε ἱερὸ καὶ ὅσο τῆς πίστεώς μας! Οἱ «χριστιανοὶ» γιὰ τοὺς ὁποίους κάνουμε λόγο οὔτε ἐκκλησιάζονται, οὔτε προσεύχονται, οὔτε μελετοῦν τὴν Ἁγ. Γραφή, οὔτε ἐξομολογοῦνται. Ζοῦν μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Σπαταλοῦν τὴν ἱκμάδα τῆς ζωῆς τους μέσα σὰ νικιερινὰ κέντρα, ἄλλοτε μὲ τὸ «χαρτὶ», ἄλλοτε μὲ τὴ μέθη καὶ ἄλλοτε μὲ κάθε εἶδος ἄλλης ἀσωτείας. «Ὅλοι αὐτοὶ ζοῦν χωρὶς Θεοῦ. Ποιὸς θὰ κάνῃ ἱεραποστολὴ σ' αὐτὲς τις ψυχές; Ποιὸς θὰ τις θυμῆσῃ τὰ καθήκοντά τους πὸν πρέπει νὰ ἐπιτελοῦν σὰν χριστιανοί; Ποιὸς θὰ τοὺς κάνῃ λόγο γιὰ τὴ μυστηριακὴ ζωὴ; Ἡμεῖς πὸν γνωρίζουμε τὴν ἀλήθεια καὶ ζοῦμε κοντὰ σὶδ Χριστό. Ἡμεῖς θὰ γίνουμε ἱεραπόστολοι μέσα σὶδ περιβάλλον πὸν ζοῦμε. Ἄλλος μέσα σὶδ σπῖτι του, ἄλλος μέσα σὶδ χωριὸ του, ἄλλος ἐκεῖ στὴν ἐργασία του, σὶδ ἐργοστάσιο, σὶδ γραφεῖο, σὶδ σχολεῖο, δ-που ἐργάζεται. Μέσα στὴν πατρίδα μας ἀνοίγεται, δυστυχῶς, ἓνα μεγάλο πεδίο ἱεραποστολικῆς δράσεως πὸν θυμίζει Ἀσία καὶ Ἀφρική.

Γυναικες ἱεραπόστολοι.

● Ἡ Σαμαρείτισσα. Ἡ Σαμαρείτισσα γυναίκα τῆς Συχάρ ζοῦσε χρόνια μέσα στὴν ἄγνοια καὶ στὴν ἁμαρτία. Μιὰ ψυχὴ πονεμένη, δπως καὶ τόσες ἄλλες. Ποιὸς θὰ τῆς μιλοῦσε γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀρετὴ; Ποιὸς θὰ ἔκανε ἱεραποστολὴ στὴν ψυχὴ αὐτῆς; Ὁ πρῶτος ἱεραπόστολος πὸν περπάτησε πάνω στὴ γῆ, ὁ Χριστός. Μολονδὶ «κεκοπιανῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας» κάθισε ὥρα πολλὴ πλάι τῆς, ἐκεῖ σὶδ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, καὶ τῆς κήρυξε τὴν ἀλήθεια. Κι' εἰταν ἐκεῖνη γνώρισε τὴν ἀλήθεια, μαζί μὲ τὸν Μεσσία, τὸν συνο-

μιλητὴ τῆς, ἄναψε μέσα τῆς ὁ πόθος τῆς ἱεραποστολῆς. Χωρὶς νὰ πάρῃ μαζί τῆς τὴ σιάννα μὲ τὸ νερό, εἰρεξε στὴ Συχάρ καὶ μίλησε σιτους συμπατριῶτες τῆς γιὰ τὸ Μεσσία. «Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις: δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπε μοι πάντα ὃσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;» (Ἰωάν. 4, 28-29). Τὸ κήρυγμα αὐτὸ τῆς γυναίκας βρῆκε ἀπήχησι. Ἐνας κόσμος ὁλόκληρος ξεχύθηκε πρὸς τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ. «Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν». Ὁλος αὐτὸς ὁ κόσμος γνώρισε καὶ ἄκουσε τὸ Χριστό, ὥστε πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Καὶ εἰταν ὁ Κύριος, ἀνταποκρινόμενος στὴν παράκλησι τῶν Σαμαρειτῶν, ἐμεινε στὴν πόλι τους δυὸ ἡμέρες, τότε πολλὰ πλείους ἐπίστευσαν.

Ἡ Σαμαρείτισσα παρέμεινε σὲ ὅλη τῆς τὴ ζωὴ μιὰ ἐξαιρετὴ ἱεραπόστολος. Ἀφιέρωσε ὅλη τῆς τὴ ζωὴ στὴ διάδοσι τοῦ Εὐαγγελίου. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἔφθασε μέχρι τὴν Ἀφρική καὶ τὴ Ρώμη. Ἐκεῖ στὴ Ρώμη ἐπέτυχε καὶ ἔκανε χριστιανή, μαζί μὲ πολλὰς δοῦλες τοῦ Καίσαρος, καὶ τὴ θυγατέρα τοῦ Νέρωνα.

● Οἱ Μυροφόρες. Ὅταν ὁ ἄγγελος ἀνέφερε σις Μυροφόρες τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ, τις ἔδωσε μιὰ ἐντολή. Νὰ πάνε σιτους Ἀποστόλους καὶ νὰ τοὺς ἀναγγελοῦν τὸ μεγάλο γεγονός τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ διι ὁ Ἰησοῦς θὰ τοὺς συναντήσῃ στὴ Γαλιλαία. «Υπάγετε, εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ διι προσάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε καθὼς εἶπεν ὑμῖν» (Μάρκ. 16, 7). Ἔτσι, μὲ τὸν τρόπο αὐτό, οἱ Μυροφόρες γίνονται ἱεραπόστολοι καὶ μεταφέρουν σιτους μαθητὰς τοῦ Κυρίου τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς ἀναστάσεως. Ἐκεῖνο τὸ «ὑπάγετε εἰπατε...» θὰ ἀντηχῇ σὰ αὐτὰ τῆς ψυχῆς τῶν Μυροφόρων σὲ ὅλη τους τὴ ζωὴ ὥστε νὰ μὴ παύσουν ποτὲ νὰ ἀκούν τὸ ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς καὶ σὲ ἄλλες ψυχές, πολλὰς ψυχές. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὅλη τους ἡ ζωὴ ἦταν ἓνα διαρκὲς «ὑπάγετε».

● Οἱ συνεργάτιδες τοῦ Ἀπ. Παύλου. Ὁ Ἀπ. Παῦλος δὲν εἶχε συνεργάτας μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, τις ὁποῖες ἀναφέρει σὶδ δέκατο ἔκτο

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΔΗΛΩΣΑΝΤΕΣ

Ἡ Ἀγία ΠΡΟΚΛΑ
ἡ σύζυγος τοῦ Πιλάτου

27 Ὀκτωβρίου

ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΓΟΡΟΙ

Ἡ ἀκτινοβολία τῆς μαρτυρίας

Ὅσοι δὲν ἔχουν γευθῇ τὴ γλυκύτητα τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ τὴν πολεμοῦν. Οἱ πιστοὶ ὅμως θὰ γίνονται συνέκρια οἱ μάρτυρες καὶ οἱ συνήγοροί της. Ἡ ἀπάντησί τους σὲς ἀρνητικὰς θέσεις θὰ εἶναι αὐτὴ πού ἔδωσε καὶ ὁ Φίλιππος στὸν Ναθαναὴλ: Ἐλα νὰ

δῆς καὶ νὰ δοκιμάσης τὴν ὠραιότητα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Καὶ γεύθηκε πράγματι ὁ Ναθαναὴλ τὴν γλυκύτητα τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ εἶδε τὴν πραγματικότητα, εἶδε τὴν ἀκτινοβολοῦσα ἀρετὴ καὶ ἀγάπη σὺν πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποφασιστικὰ τὸν ἀκολούθησε.

Οἱ ἄνθρωποι, πού ἔχουν καλὴ πρόθε-

κεφάλαιο τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς, πλέκοντας γιὰ τὴν κάθε μιὰ τὸ καλύτερο ἐγκώμιο. Ἀνάμεσα σὲς γυναῖκες αὐτὲς ἐσχωριστὴ θέσι κατέχουν ἡ Πρίσκιλλα, ἡ Φοῖβη, ἡ Ἰουνία, ἡ Μαριάμ. Ἡ Πρίσκιλλα, ὅπως διαβάζουμε σὲς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἐκατήχησε ἀκόμη καὶ τὸν λόγιον Ἀπολλῶ. «Προσελάθοντο αὐτὸν καὶ ἀκριθέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. 18, 26). Καὶ ὁ Ἀπολλῶ «καίπερ λόγιος ὢν... οὐκ ἀπηξίωσε τὸ ἀκριθὲς τῆς πίστεως παρὰ γυναῖκός μαθεῖν». Σύζυγος ἡ Πρίσκιλλα ἐνὸς σκηνοποιοῦ, ἀσκοῦσε ἀκατάπαντα τὸ ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς. Ἡ Φοῖβη διακονοῦσε μὲ ὑπερβολικὸ ζῆλο σὴν κατήχησι τῶν γυναικῶν σὲς Κεγχρεάς. Ἦταν δὲ τόσο ἐμπειοτὴ συνεργάτις τοῦ Ἀποστόλου, ὥστε σ' αὐτὴν ἐμπιστεύθηκε νὰ μεταφέρῃ τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή, σὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρώμης. Ἡ Ἰουνία διακρίθηκε τόσο πολὺ σὴν διάδοσι τοῦ Εὐαγγελίου μαζὶ μὲ τὸν Ἀνδρόνικο, ὥστε οἱ δύο τοὺς ἀποκαλοῦνται ἀπὸ τὸν Παῦλο «ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις». Ἡ δὲ Μαριάμ, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἐρμηνεὺς Οἰκουμένιος, «οὐ μόνον εἰς ἐαυτὴν ἐκοπίασεν, ἵνα σωθῇ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμᾶς, ἀποστόλου τάξιν πληροῦσα καὶ εὐαγγελιστοῦ». Ἐξ ἄλλου οἱ δύο διακόνισσες τῶν Φιλιππων Εὐδοκία καὶ Συντύχη χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὸν ἴδιον Ἀπόστολο συναθληταί του. «Ἀζινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι» (Φιλιπ. 4, 3). Οἱ δύο αὐτὲς γυναῖκες ὅπως σημειώνει ὁ Παν. Τρε-

μπέλας «φαίνεται ὅτι ὑπῆρξαν συνεργοὶ τοῦ Παύλου οὐχὶ ἐν τῇ δημοσίᾳ διακονίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ κατ' ἰδίαν ὁράσει, ἐπισκεπτόμεναι ἀσθενεῖς, διδάσκονσαι κατ' οἶκον γυναῖκας, πείθουσαι πεπλανημένους, παρηγοροῦσαι τεθλιμμένους».

Παρόμοιο ἔργο ἱεραποστολῆς ἀσκοῦν, καὶ ὀφείλουν νὰ ἀσκοῦν, καὶ σήμερα πολλὰς γυναικες. Ἀλλες ὡς κατηχήτριες, ἄλλες ὡς ὑποδιάρχισσες καὶ ἄλλες ὡς κυκλόρχισσες, κάθε ἐβδομάδα ὁδοιποροῦν σὲς πρὸς ἀκράτους συνοικισμοὺς τῶν πόλεων, καὶ σὲς χωριά, γιὰ νὰ μεταδώσουν τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ἄλλοι πάλι ὥρες γονατίζουν σὲ προσευχὴ γιὰ τὲς ψυχὰς πού κατηχοῦν καὶ διδάσκουν. Τὸ καλλυντικὸ τῆς ἱεραποστολῆς εἶναι ἀπείρως ἀνώτερον ἀπὸ τὰ ὑλικά καλλυντικά τῶν κοσμικῶν γυναικῶν. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πνευματικὴ ὠραιότης εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴν σωματικὴ.

Γυναῖκες καὶ Νέες,

Ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου, πού εἶναι φωνὴ τοῦ Χριστοῦ, «ὑπάγετε εἴπατε», ἀπενδύεται σὲ κάθε χριστιανὴ γυναῖκα καὶ νέα. Ἀπειρες ψυχὰς ζοῦν σὴν ἄγνοια καὶ σὴν ἀμαρτία. Ὅλες αὐτὲς οἱ ψυχὰς μᾶς περιμένουν νὰ τὲς μιλήσουμε γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ γιὰ τὴν ἀρετὴ. Ἀς εἶναι, λοιπόν, καὶ ἡ ἰδική μας ζωὴ ἕνα διαρκὲς «ὑπάγετε εἴπατε». Μόνο νὰ προσέχουμε «μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτοὺς ἀδόκιμος γένωμαι» (Α' Κορινθ. 9, 27).

Β.Α.Ψ.

σι νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθεια, ὅταν ἔλθουν σὲ γνωριμία μὲ τὴν ὀρθοδοξίαν τὴν θαυμάζουν καὶ τὴν ἀγαποῦν. Μένουν σ' αὐτὴν ἰαόβια καὶ πεθαίνουν μὲ τὸ ὄνομά της στὴν καρδίᾳ καὶ στὰ χεῖλη καὶ στὶς πράξεις καὶ στὰ κείμενα.

Εἶναι δύναμις ποὺ ἐμπνέει, ἐνισχύει καὶ καθοδηγεῖ. Οἱ μάρτυρές της ἔχουν γεμίσει τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριά, τὰ βουνὰ καὶ τὶς ἐρήμους, τὶς σπηλιδὲς καὶ τὰ φαράγγια μὲ τὴν παρουσίαν τους ὑπὲρ αὐτῆς σὲ στιγμὲς πολέμου καὶ εἰρήνης καὶ σὲ περιόδους ἐπικίνδυνες καὶ κρίσιμες.

Ἡ Ὀρθοδοξία εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὅ,τι εἶναι τὸ μάτι γιὰ τὸ σῶμα, τὸ φῶς γιὰ τὸ διαβάτη ποὺ βαδίζει στὸ σκοτάδι, τὸ νερὸ γιὰ τὸ διψασμένο.

Μὲ τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ἄτομα καὶ κοινωνίες μεγαλουργοῦν καὶ ἐργάζονται τὴν δικαιοσύνην.

Ὁ πιστὸς διακηρύττει τὴν ἀλήθεια ἀπλὰ καὶ χωρὶς ὑστεροβουλίες καὶ ὑπολογισμούς. Δὲν κάρπτεται ἀπὸ θέσεις καὶ ἀξιώματα καὶ ἀπὸ πρόσωπα.

Οἱ μάρτυρες ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι πολλοί. Ἀκτινοβολοῦν στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου καὶ οἱ πράξεις καὶ τὰ λόγια ἐκείνων ποὺ εἶδαν τὴν ἀλήθεια κατὰ πρόσωπο, ἀναγνώρισαν τὴν ὁρθότητά της πίστεως καὶ ἀπερίφραστα διακήρυξαν τὴν δικαιοσύνην.

Ἕνας λόγος σὲ κρίσιμες καὶ ἐπικίνδυνες στιγμὲς εἶναι βασικὸ στοιχεῖο τῆς πνευματικῆς ποιότητος αὐτῶν ποὺ τὸν λέγουν. Καὶ ἂν μάλιστα δὲν διασώζονται ἄλλες μαρτυρίες ὁδηγοῦν σὲ ἀσφαλὲς συμπέρασμα ὅτι τὸ εὐαγγελικὸ φῶς καὶ ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπενήργησαν στὰ ἄτομα αὐτὰ δυναμικὰ καὶ ἀκολούθησαν τὸ δρόμο γιὰ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν μαρτυριῶν αὐτῶν ἀναφέρομε στὴ στήλῃ αὐτῇ τὴν μαρτυρίαν τῆς Ἁγίας Πρόκλης, ποὺ ἦταν σύζυγος τοῦ Πιλάτου καὶ ποὺ ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμη της στὶς 27 Ὀκτωβρίου.

Ἕνα λόγο της μᾶς διέσωσε ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος στὸν 19 στίχο τοῦ 27ου κεφαλαίου τονίζοντας ὅτι ἐνῶ τὸ πλῆθος τῶν Ἑβραίων φώναζε οὐρλιά-

ζοντας κάτω ἀπὸ τὸ Πραιτώριο καὶ ὁ Πιλάτος καθότανε συλλογισμένος καὶ δὲν ἔπαιρνε ἀπόφασι νὰ θανατωθῇ ὁ Χριστός, ἡ γυναῖκα του ἡ Πρόκλα τοῦσπερ-λε μῆνυμα καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὴν τύχει καὶ κάνεις τίποτε κακὸ σ' Ἐκεῖνον τὸν Δίκαιο. Ἡ παραγγελία αὐτῇ τῆς Πρόκλης νὰ μὴν ἀγγίξῃ τὸν Χριστὸν ἔφερε σὲ μεγάλο δίλημμα τὸν Πιλάτο. Τὸν προβλημάτισε ὁπωσδήποτε.

Τὸ ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος δὲν ἀγνόησε τὴν Πρόκλα καὶ δὲν ἀντιπαρήλαθε τὴ μαρτυρίαν της, ποὺ τὴν ἔδωσε στὴν πρὸ κρίσιμης στιγμῆς τῆς δίκης τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τὴν καταχώρησε στὸ Εὐαγγέλιο, δίνει τὴν εὐκαιρίαν σὲ κάθε ἄνθρωπο νὰ ἐμβαθύνῃ στὴν ἀξία τῆς μαρτυρίας γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν δικαιοσύνη καὶ γιὰ τὴν ὁρθὴν χριστιανικὴ πίστι.

Εἶναι ἓνα μάθημα ποὺ δίνει στὸν κάθε πιστὸ ἢ Πρόκλα ὅτι ἔχει ὑποχρέωσι νὰ παρίσταται ἀποφασιστικὸς σὰν μάρτυρας καὶ συνήγορος τῆς ἀληθείας. Καὶ ὅταν ἡ Ὀρθόδοξη πίστι κρίνεται καὶ κατακρίνεται ἀπὸ παντὸς εἶδους ἐχθροῦς, οἱ χριστιανοὶ ἐπιβάλλεται νὰ στέλνουν τὸ μῆνυμα: Κάτω τὰ χέρια ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξίαν. Μὴν ἀγγίζετε τὴν ἀλήθεια. Τὸ μῆνυμα αὐτὸ εἶναι ἡ ἀκτινοβολία τῆς μαρτυρίας. Οἱ ἐχθροὶ τῆς πίστεως μωδιάζουν, τρέμουν, προβληματίζονται καὶ ἀποφεύγουν μὴ δυναμικὴ ἀναμέτρηση γιὰτὶ γνωρίζουν ὅτι θὰ συντριβοῦν καθὼς θὰ λακτίζουν πάνω στὰ μυτερὰ καρφία τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ἡ Πρόκλα ὀνομάζει τὸν Χριστὸ δίκαιο στὴν πρὸ κρίσιμης στιγμῆς, ποὺ τὸ δικαστήριον πρόκειται νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν γιὰ νὰ καταδικάσῃ τὴν ἀλήθεια, καὶ ὁπωσδήποτε ἔκανε περισσότερο δραματικὴ τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ Πραιτωρίου.

Μπορεῖ ἡ Πρόκλα νὰ εἶναι μονάχα μὴ φωνή, ἓνα ἰδιωτικὸ μῆνυμα, ἀλλὰ ἡ ἀξία τῆς μαρτυρίας αὐτῆς τῆς φωνῆς εἶναι μεγάλης σημασίας καὶ σπουδαιότητος. Εἶναι τὸ μῆνυμα ποὺ ὁ Θεὸς στέλνει πρὸς ὅσους ἔχουν εὐθύνη γιὰ τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀληθείας χρησιμοποιοῦντας ὡς μέσο ἀπλὸν καὶ χωρὶς ἐξουσία ἀνθρώπων.

Είναι ένα σπουδαίο δίδαγμα για κάθε πιστό ανεξάρτητα από ηλικία, θέσι, μόρφωσι και εργασία ότι πρέπει να υπερασπίζεται την αλήθεια και την δικαιοσύνη. Να την διακηρύττει χωρίς δισταγὰ καὶ φόβο. Ἐτσι ὅλοι οἱ χριστιανοὶ θὰ εἶναι καὶ μάρτυρες καὶ συνήγοροι τῆς ἀληθείας καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας χωρίς συναισθηματισμοὺς καὶ ὑπερβολές, χωρίς ὑπολογισμοὺς καὶ συμφέροντα.

Ἐποικοδομητικὴ ἐπέμβασι

Τὸ μήνυμα τῆς Πρόκλης πρὸς τὸν σύζυγό της ἐνίσχυσε περισσότερο τὴν ἀποψὶ του ὅτι ὁ δικαζόμενος Χριστὸς ἦταν ἀθῶος. Ἡ ἐπέμβασις τῆς δείχνει ἀνησυχία γιὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ συζύγου τῆς ὅχι γιατί θὰ εἶχε συνέπειες ἂν ἐθγαζε ἀθωωτικὴ ἀπόφασιν ὁ Πιλάτος γιὰ τὸ Χριστό, ἀλλὰ γιατί ἡ τυχὸν καταδικαστικὴ ἀπόφασί του θὰ ἦταν ἀντίθετη στὴν ἠθικὰ καὶ στὴν δικαιοσύνη. Ἦθελε νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν διάπραξιν ἑνὸς ἠθικοῦ σφάλματος ποὺ τὸ βάρος τῆς ἐνοχῆς του θὰ τὸν πῆζε πάντοτε.

Ἐδῶ βρίσκεται τὸ σπουδαῖο σημεῖο ὧν τῶν ἐνεργειῶν τῶν χριστιανῶν ὅταν πρόκειται νὰ βοηθήσουν τοὺς ἄλλους στὴ λήψιν ἀποφάσεων ἠθικοῦ περιεχομένου. Νὰ ὑποδεικνύουν ἐκεῖνο ποὺ εἶναι ὀρθό, δίκαιο, ἠθικόν, νόμιμον πέρα ἀπὸ προσωπικὰς ἐκτιμήσεις καὶ ἐπιδιώξεις. Ἡ Πρόκλα ἐνέργησε ὅχι σὰν σύζυγος γιὰ νὰ βοηθήσῃ ὑπηρεσιακὰ τὸν ἄνδρα της, ἀλλὰ σὰν εὐκρινῆς βοηθὸς καὶ συμπαραστάτης. Μὴ παίρνει ἀπόφασιν ἀντίθετη πρὸς τὸ δίκαιο, τοῦ τονίζει.

Ἀγνοεῖ τοὺς τύπους καὶ ἐπεμβαίνει σὸν ὕπατο γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τὸ μήνυμα ποὺ στέλνει εἶναι βγαλμένο ἀπὸ τὴν γεμάτην ἀγάπην, ἀγωνία καὶ ἐξέγερσιν καρδιάς της.

Πόσο ωφέλιμη καὶ ἐποικοδομητικὴ γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ θὰ ἦταν κάθε ἐπέμβασις τῶν ἀνθρώπων πρὸς αὐτοὺς ποὺ ἀποφασίζουν γιὰ τὴν ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ καλλιέργειαν τοῦ λαοῦ! Ὁχι μὲ κολα-

κευτικὰ λόγια γιὰ πράξεις καὶ ἀρετὰς τῶν ποὺ δὲν εἶναι σύμφωνες μὲ τὸν εὐαγγελικὸν νόμον. Ἀλλὰ μὲ ἀγάπην γιὰ τὴν ἀλήθειαν. Μία τέτοια συνεργασία θὰ ἀναδείκνυε ὁλοκληρωμένους προσωπικότητες καὶ ἡ κάθε ἐπέμβασις θὰ ἦταν παραδεκτὴ, ἀφοῦ θὰ γινόταν πάντοτε μὲ ἀγάπην καὶ εὐκρίνεια.

Δύο πῆσεις δέχεται ὁ Πιλάτος τοῦ κόσμου καὶ τοῦ Θεοῦ. Ὁ κόσμος τὸν ᾤθει στὴν ἀδικίαν: σταύρωσον αὐτόν, εἰδεμὴ δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος. Ἐτσι πιέζουν ὁ κόσμος καὶ τὰ τοῦ κόσμου τὸν ἄνθρωπον γιὰ νὰ τὸν κρατοῦν μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ εἶναι τόσοι οἱ ἐχθροὶ ποὺ καίρονται ὅταν κατορθώνουν νὰ ἀποπροσανατολίσουν ἀπὸ τὴν ὀρθὴ πορεία τὸν κάθε ἄνθρωπον. «Ἄπεχε τοῦ δικαίου ἐκείνου, εἰδεμὴ εἶσαι ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ» εἶναι ἡ πῆσις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴν τὴν πῆσιν τὴν ἀκούσας ἡ Πρόκλα καὶ ἦταν αὐτὴ ποὺ κατὰ προφητικὸν τρόπον τοῦ ἐμήνυε τί ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ. Ἦταν μία συνηγορία ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ ἕνα «κατηγορῶ» γιὰ τὸν Πιλάτον γιὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ καταδίκης τοῦ Χριστοῦ, ἔστω καὶ ἂν νίπτοντας τὰ χέρια του ἔτριξε τὸ βάρος σποδὸς ἄλλους. Ὁ Πιλάτος ἀπώθησε τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ποὺ τοῦ πρόσφερε ἡ συνηγορία τῆς συζύγου του, σὲ στιγμὲς ποὺ μπορούσε νὰ χαράξῃ πορεία γιὰ τὸν οὐρανόν.

Πολλὰ εἶναι οἱ ἐποικοδομητικὰς ἐπεμβάσεις τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ στὴν πορεία τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ὀρθὸν προσανατολισμὸν καὶ βίωσιν τῆς ἀληθείας. Δυστυχῶς στίς περισσότερας περιπτώσεις οἱ ἄνθρωποι ἀπώθουν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Κλείνουν πεισματικὰ τὰ αὐτιά σὺν νὰ ἀκούσσουν καὶ τὰ μάτια σὺν νὰ δοῦν καὶ τὸ στόμα σὺν νὰ κηρύξουν τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας ποὺ στέλνει ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Τὸ μήνυμα τῆς Πρόκλης πρὸς τὸν Πιλάτον ἀποκαλύπτει τὴν ἀπειρὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ εἶναι μιὰ προτροπὴ πρὸς ὅλους ἐκείνους ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι σταυρωτὰ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν ἁμαρτωλὴ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

*Βαρύται αἱ εὐθύναι
τῆς νέας Ἱερᾶς Συνόδου*

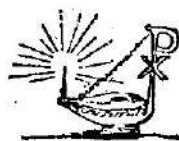
Πολλά καὶ σοβαρὰ προβλήματα ἀναμένουν τὴν λύσιν των ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς νέας περιόδου. Τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας κατεχόμενον ἀπὸ ἀγωνίαν διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα ἐνθαρρύνεται ἀπὸ τὴν παρουσίαν φλογερῶν ἐπισκόπων εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς νέας Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐλπίζουν οἱ Χριστιανοὶ ὅτι τὸ κλυδωνιζόμενον σκάφος τῆς Ἐκκλησίας θὰ ὀδηγηθῇ εἰς ἀσφαλῆ λιμένα καὶ θὰ ἀποκατασταθῇ ἡ διασυνθεῖσα τάξις καὶ θὰ τονωθῇ ὁ σύνδεσμος τῆς ἐνότητος εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν κώρον. Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ἀναμένουν νὰ τεθοῦν ὑπὸ ἑλεγχον αἱ αὐθαίρετοι ἐνέργειαι καὶ νὰ διοικηθῇ ἡ Ἐκκλησία

ζωή τους, ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιορισθοῦν ἀπλῶς στὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ νὰ προχωροῦν στὸ ἀποφασιστικώτερο πλησίασμα μὲ ταπεινῶσι κοντὰ στὸ Χριστὸ ζώντας ἀδιάκοπη μυστηριακὴ ζωὴ, ποὺ εἶναι ὁ ὁρθὸς δρόμος γιὰ ἀγία χριστιανικὴ ζωή.

Ἡ παράδοσι μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ Πρόκλα ἀκολούθησε τὰ ἴχνη τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία τὴν κατέταξε σὲ χορεία τῶν ἁγίων σὰν μάρτυρα καὶ συνήγορο τῆς ὁληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἔτσι ἡ ὑπόσχεσις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὅτι «θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰ αἰτήματα τῶν καιρῶν μας καὶ μάλιστα πρὸς τὴν διακαῇ ἐπιθυμίαν τοῦ εὐσεβοῦς καὶ μαρτυρικοῦ Γένους μας, ἵνα ἡ Ἐκκλησία ἀναδειχθῇ καὶ πάλιν, ὅχι μόνον ἐν λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πράξει, ἡ φιλόστοργος μήτηρ καὶ τροφὸς ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἀσχετῶς πολιτικῶν ἀντιλήψεων καὶ κατευθύνσεων — ἀσφαλῶς καὶ τῶν ἀδίκως ἐκθρονηθέντων ἐπισκόπων —, νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὀστέα, ὥστε ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία νὰ γίνῃ «ζῶσα καὶ Ἐλευθέρα Ἐκκλησία». Διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν καὶ εὐθύνην καὶ ὑποχρέωσιν οἱ ἀπαρτίσαντες τὴν νέαν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ εὐσεβὴς λαὸς εὐχεται εὐόδωσιν τοῦ ἔργου τῶν ἁγίων Συνοδικῶν πατέρων καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀνυποχώρητα ἐργασθοῦν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος καὶ ἀνόρθωσιν τῶν ἐρείπιων καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἰδιαιτέρως ὀφείλουν νὰ ὀδηγήσουν τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα πρὸς τὸν ὁρθὸν προσανατολισμὸν διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐν σπουδῇ ληφθεῖσάν ἄχρι τοῦδε ἀποφάσεων.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 85, Θεσ/νίκη

Ἔτησίᾳ συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δρχ. 30 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύπος: ΤΥΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΛΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Νοέμβριος 1976

Ἀριθ. φύλλου 371

ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΜΕΝΟΙ

Ἡ ὀξεῖα ἐκκλησιαστικὴ κρίσις εἰς τὸν ἑλλαδικὸν κῶρον τῶν τελευταίων χρόνων παρατείνει τὴν ἀπογοήτευσιν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος. Ἀπὸ τοὺς φορεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας δὲν παρουσιάσθησαν ἀκτινοβόλος ἀγιότης, ὑποδειγματικὴ συνοχή καὶ ἐνότης καὶ ἀξιόλογος ἀνταπόκρισις εἰς τὰ σύγχρονα προβλήματα. Ἔτσι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἔμεινεν ἀπληροφόρητος ὡς πρὸς τὴν πορείαν, τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ ἀκολουθήσῃ, καὶ μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία διέρχεται βαρεῖαν καὶ ἐπικίνδυνον κρίσιν.

Ἰοχυρίζονται μερικοὶ ὅτι ἡ κρισιμότης δὲν εἶναι μόνον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χώρου, ἀλλὰ φαινόμενον εἰς παγκόσμιον κλίμακα καὶ εἰς τὰς περισσοτέρας φάσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὴν παγκόσμιον ἀναταραχὴν τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἰδεολογικῶν ἀποκλίσεων.

Οὐδεὶς ἀμφισβάλλει ὅτι ὑπάρχουν ἔντονοι ἢ καλараὶ διαμάχαι, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν τὴν ἀναταραχὴν, τοὺς προβληματισμοὺς καὶ τὴν κρισιμότητα καὶ ὀδηγοῦν παράλληλα εἰς ἕνα πνευματικὸν ἀποπροσανατολισμὸν. Ἐδῶ ἀκριβῶς εὐρίσκεται καὶ ἡ ἀφειρητρία δράσεως βλῶν τῶν ἐργατῶν τῆς ἀληθείας. Θὰ ἀναλάβουν ἐνεργὸν δράσιν διὰ τὴν ὁδήγησιν τοῦ λαοῦ εἰς θεαματικὰς δραστηριότητας πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἡ θὰ τὸν ἐγκαταλείψουν ἀβοήθητον καὶ ἀπογοητευμένον. Θὰ τὸν ἀφήσουν ἐκπληκτικὸν πρὸ τοῦ ὄγκου τῶν τεχνοκρατικῶν τοῦ

ἐπιτεύξεων ἢ θὰ τὸν ἐναρμονίσουν πρὸς ὅ,τι εἶναι ὠφέλιμον, ἐποικοδομητικὸν καὶ ἐνισχυτικὸν διὰ τὴν ἐκτίλξησιν τοῦ ἐπιγείου βίου τοῦ.

Ἄν ἀδιαφορήσουν οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ἢ θὰ μείνουν ἀπροσάρμοστοι πρὸς ὅσα ἀπαιτοῦν αἱ περιστάσεις ἢ θὰ μείνουν ἀπογοητευμένοι δι' ὅσα ἀποκαρδιωτικὰ συντελοῦνται γύρω των. Καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ἔλειψαν οὔτε θὰ λείψουν οἱ διωγμοί, τὰ σκάνδαλα, αἱ διαστροφαὶ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ ἠθικῆς καὶ ἄλλαι σκοτειναὶ δραστηριότητες. Θὰ ὑπάρχουν οἱ ἀπροσάρμοστοι καὶ οἱ ἀπογοητευμένοι, ἀλλ' οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοὶ θὰ ἀγωνίζονται ὥστε ὁ κύκλος τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς ἀληθείας νὰ διευρύνεται εἰς βάθος καὶ ἔκτασιν.

Οἱ σύγχρονοι πνευματικοὶ ἡγέται ὀφείλουν νὰ δεῖξουν μὲ τὴν παρουσίαν των τὴν μαρτυρίαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἡ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν δίδουν μὲ τὰ ἔργα των, ὅτι ἀπέβαλον τὴν θερμότητα τῆς πίστεως ἢ ὅτι οὐδέποτε ἀπέκτησαν πνεῦμα χριστιανικὸν πρέπει νὰ διαλυθῇ διὰ νὰ μὴ φαίνωνται ὅτι προσπαθοῦν νὰ συμβιβάσουν τὰ ἀσυμβίβαστα, δηλαδὴ τὴν ἀλήθειαν μὲ τὸ ψεῦδος, τὸν Θεὸν μὲ τὸν κόσμον, τὸν Χριστὸν μὲ τὸν Βελίαρ. Ὁφείλουν οἱ πιστοὶ νὰ δεῖξουν ὅτι οὔτε ψυχροὶ περὶ τὴν πίστιν εἶναι οὔτε χλιαροί, ἀλλὰ ὅτι τὸ πνεῦμα τοὺς φλογίζεται ἀπὸ τὸν πῦθον διὰ τὴν σωτηρίαν.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κατανοηθῇ ὅτι, ἐφ' ὅσον τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ συγχρόνου

ἀνθρώπου ἀλματωδῶς αὐξάνουν καὶ αἱ πολεμικαὶ διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων κατὰ τῆς θρησκείας διευρύνονται, ἡ δραστηριότης τῶν Χριστιανῶν πρέπει νὰ αὐξηθῇ. Τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα παρὰ τὸ ἀπλῶμα τοῦ ἀθεϊσμοῦ, ὅπως διαπιστοῦται ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας, συνεχῶς αὐξάνει. Αὐτὴν τὴν διαπίστωσιν ὀφείλουν νὰ τὴν γνωρίζουν οἱ Χριστιανοί, ὥστε νὰ μὴν ἀφήνουν εἰς τὴν ἀπογοήτευσιν τοὺς κλονιζομένους ἀπὸ τὰς σκανδαλώδεις δραστηριότητος τῶν ἀρνητῶν τῆς πίστεως.

Ἡ ἀθεΐα ἀπλώνεται εἰς τὴν ἐποχὴν μας ὡς μία δύναμις φανερά ἢ κεκαλυμμένη κρατικὴ πολιτικὴ. Παρὰ ταῦτα ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος μένει προσηλωμένος εἰς τὸν Θεόν. Ζητεῖ τὴν θρησκείαν νὰ στεγάσῃ τὴν συνειδήσιν του. Καὶ τὴν διατηρεῖ. Παραμένει προσηλωμένος εἰς τὴν θεϊκὴν ἀναγκαιότητα. Ποῖος ὅμως θὰ τὸν ὁδηγήσῃ ὥστε νὰ καταλάβῃ ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ ἐκδηλώσεις καὶ ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι ἢ ἀπωθοῦν τὴν προσαρμοστικότητά του πρὸς τὰ σύγχρονα προβλήματα ἢ τὸν ἀπογοητεύουν;

Ἡ ἀπροσαρμοστία πρὸς τὰς πνευματικὰς ἀπαιτήσεις καὶ ἡ ἀπογοήτευσιν δι' ὅσα κατὰ τοῦ πνεύματος συντελοῦνται ὁδηγοῦν εἰς ἀδράνειαν καὶ ραθυμίαν, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδυναμίαι ἐμποδίζουσαι τὸν ἄνθρωπον νὰ πράξῃ ἔργα ἐνάρετα καὶ σωτηριώδη. Ὁ ἀδιάφορος καὶ ράθυμος ἄνθρωπος μένει ἀπροσάρμοστος καὶ ἀπογοητεύει τοὺς ἄλλους.

Ὅπως ἡ ἀδράνεια ἐπιφέρει πολλὰς ἀνωμαλίας εἰς τὸ σῶμα, ἔτσι καὶ ἡ ραθυμία ναρκώνει τὸ πνεῦμα.

Εἰς περίοδον, ὅπως ἡ σύγχρονος, κατὰ τὴν ὁποῖαν αἱ ἀνανεωτικαὶ τάσεις εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἔχουν ἔντονον χαρακτῆρα καὶ αἱ ποικίλλαι ἀντιλήψεις διὰ δημιουργίαν νέων σχημάτων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς σκέψεως, τῶν ἀποδείξεων καὶ τῶν ἐρμηνειῶν τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων εἶναι δυναμικαὶ θέσεις ἀδρανείας καὶ ἀδιαφορίας, μαρτυροῦν ὁπωσδήποτε νωθρότητα καὶ ραθυμίαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ δὲ προβλήματα ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς συσσωρευόμενα θὰ ἀποτελοῦν ἐστίας ψυχικῶν ἀναταρα-

χῶν. Δὲν πρέπει νὰ ἀγνοηθῇ ὅτι ὁλόκληρος ἡ πνευματικὴ ζωὴ, ὅταν διαποτίζεται ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ χριστιανικὸν ἥθος, δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ παρὸν πνευματικόν, νὰ ἀπομακρύνῃ κάθε τι τὸ ὁποῖον ἀπογοητεύει καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν πνευματικὴν προσαρμοστικότητα.

Ἀπὸ ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του πρὸς τὸν Θεὸν θὰ διαπιστώσῃ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ ὅσο τὸν φαντάζεται. Μελετῶν ὁ ἄνθρωπος τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ αἱ τρικυμιώδεις ιδέαι του καθησυχάζουν, τὰ πάθη καὶ αἱ ἀδυναμίαι του εὐρίσκουν διέξοδον.

Δὲν ἀγνοοῦν οἱ πιστοὶ πόσον προκλητικὴ, ἐλκυστικὴ, μεθυστικὴ καὶ γεμάτη ὑποσχέσεις εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας. Ἀπογυμνώνει τὸν ἄνθρωπον καὶ τοῦ προκαλεῖ ἀναστάτῳσιν καὶ ψυχικὴν ταραχήν.

Αἱ παγίδες τῆς ἁμαρτίας εἶναι ὑπολοιποὶ καὶ ἐπακίνδυνοι. Ἐμποδίζουν τὴν προσαρμοστικότητά τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ὑγιὲς καὶ ἠθικὸν περιβάλλον καὶ δι' ἀρκῶς ἀπογοητεύουν. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ ἀποφεύγουν ὅτι ἀπογοητεύει τοὺς ἄλλους. Καὶ μάλιστα ὅταν ἔχουν ὑπεύθυνον θέσιν εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον αἱ ὑποχρεώσεις καὶ αἱ εὐθύναι των εἶναι ἀκόμη μεγαλύτεραι.

A.B.X.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ἡ οἰκογένεια Τραχανᾶ προσέφερε δραχμὰς χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τῆς μητρὸς καὶ μάρμης των Ὀλγας Τσολέκα.

Ἡ δις Μαρίκα Μουρτζόγλου, δραχμὰς δύο χιλιάδας (2.000) εἰς μνήμην τοῦ θεοῦ της Ἰ. Μαλιούμογλου.

Τὸ Δ. Συμβούλιον εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν αὐτῶν.

Ἀντιαιρετικὴ στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΔΓ' 7. Ἡ ἁγία Τριάς στὴν πρὸς Ἑφεσίους ἐπιστολὴ

ΕΡ.: Περιμένουμε ν' ἀκούσουμε, κ. καθηγητά, καὶ τίς ἄλλες μαρτυρίες περὶ Τριάδος ἀπὸ τὴν πρὸς Ἑφεσίους ἐπιστολή.

ΑΠ.: Μετὰ ἀπὸ τὴ μεγάλη περικοπὴ πὺν εἶνε στὸ πρῶτο κεφάλαιο στοὺς στίχους 3—14 καὶ τὴν ὁποία ἀνέλυσα στὴν προηγούμενη συνέντευξί μας καὶ συγκεκριμένα στὸ στίχο 17 ὑπάρχει ἓνα αἶτημα τῆς προσευχῆς τοῦ Παύλου γιὰ τοὺς πιστοὺς: «εἰνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ...». Ὁ Θεὸς εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Πατὴρ τῆς δόξης καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ἰσως τὸ χωρίο αὐτὸ νὰ ἦταν μόνο του ἀδύνατο, ἀλλ' ἐπειδὴ ῥίσκεται μετὰ τὴ μεγάλη περικοπὴ γίνεται δυνατό.

ΕΡ.: Αὐτὸ δὲν τὸ καταλαβαίνουμε, κ. καθηγητά. Πῶς ἓνα ἀδύνατο χωρίο γίνεται δυνατό;

ΑΠ.: Ὅπως τὸ τόνισα πολλές φορές, τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλι. Τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ θέματα τῆς πίστεως οἱ ἀπόστολοι τὰ ἀνέπτυξαν προφορικά. Στὶς ἐπιστολὰς τὰ ἐπαναλαμβάνουν συνοπτικὰ ἢ ἀπλῶς τὰ ὑπενθυμίζουσι ἢ τὰ προϋποθέτουσι. Ἔτσι μὲ τὸ φῶς δοριμένων χωρίων πὺν εἶναι ἀπλὰ καὶ φωτεινὰ ἐρμηνεύουμε ἄλλα πὺν εἶνε θαθεῖα ἢ δυσνόητα. Μὲ ἐκεῖνα πὺν εἶνε ἀναλυτικὰ καταλαβαίνουμε ὅσα εἶνε πυκνά. Καὶ μὲ τὰ δυνατὰ ἐνισχύουμε τὰ ἀδύνατα. Στὸ χωρίο μας δὲν φαίνεται νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ὅταν ὅμως ξέρουμε ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα χαρακτηρίζεται πολλὰς φορές ἀπὸ τὰ χαρίσματα του καὶ ἐδῶ ἀναφέρονται δυὸ χαρίσματα του, πνεῦμα σοφίας καὶ πνεῦμα ἀποκαλύψεως, ἀμέσως ἀντιλαμβανόμαστε ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ὅταν πάλι ξέρουμε, τὸ ἔγραψε μόλις πῶν πάνω ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι ὁ Θεὸς πὺν φανέρωσε στὸν κόσμον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός εἶνε τριαδικός, εἶνε ὁ Πατὴρ τῆς δόξης, ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ἀμέσως ὁ νοὺς μας ἀνυψώνεται στὴν ἀ-

λήθεια πὺν κρύβεται στὸ χωρίο «ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ».

ΕΡ.: Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα χωρία παρόμοια;

ΑΠ.: Στὴν ἴδια ἐπιστολὴ κεφ. 3, ὁ Παῦλος γονατίζει καὶ προσεύχεται καὶ πάλι γιὰ τοὺς πιστοὺς. Ἡ προσευχή του δὲν ἀπευθύνεται ἀπλῶς στὸ Θεὸ ἢ στὸν Πατέρα, ἀλλὰ στὸν «Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ», καὶ τὸ αἶτημά του εἶνε νὰ κραταωθοῦν καὶ νὰ δυναμώσουν οἱ πιστοὶ διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ στὸν ἐσωτερικὸ ἑαυτοὺς, γιὰ νὰ κατοικήσῃ μέσα στὶς καρδιὰς τοὺς ὁ Χριστός. Ὁ Πατὴρ λέγεται Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα λέγεται Πνεῦμα αὐτοῦ τοῦ Πατρὸς, ὅπως ἄλλου λέγεται Πνεῦμα Χριστοῦ ἢ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ. Τὸ ἅγιο Πνεῦμα δυναμώνει τὸν ἐσωτερικὸ ἄνθρωπο, ὁ Χριστὸς κατοικεῖ στὶς καρδιὰς, δηλ. στὸν ἐσωτερικὸ ἄνθρωπο. Εἶνε πολὺ καθαρὰ ἐδῶ τὰ πράγματα. Λάμπει ὁ τριαδικὸς Θεός. Καὶ νὰ λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψη του, ὅτι ἡ προσευχὴ αὐτὴ μὲ τὴ δοξολογία πὺν ἀκολουθεῖ ἀποτελεῖ τὸ τέλος τοῦ τρίτου κεφαλαίου, τὸ ὁποῖο εἶνε ὁλόκληρο μιὰ μαρτυρία περὶ τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ.

ΕΡ.: Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὸ ἀκούσουμε ὁλόκληρο;

ΑΠ.: Σὰς τὸ διαβάζω εὐχαρίστως.

Γι' αὐτὸ ἐγὼ ὁ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, δέσμιος γιὰ σὰς τὰ ἔθνη, ἐὰν ἀσφαλῶς ἀκούσατε γιὰ τὴ διαχείρισι τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ πὺν μοῦ τὴν ἔδωκε γιὰ σὰς τὰ ἔθνη, ὅτι δηλαδὴ μοῦ γνώρισε τὸ μυστήριον μὲ ἀποκάλυψιν, ὅπως τὸ περιέγραψα προηγουμένως μὲ συντομία, τὸ ὁποῖο διαβάζοντας μπορεῖτε ν' ἀντιληφθῇτε πόσο ἔχω ἐμβαδύνει στὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸ πὺν σ' ἄλλες γενεὲς δὲν ἔγινε γνωστὸ στοὺς ἀνθρώπους ὅπως ἀποκαλύφθηκε τώρα στοὺς ἁγίους ἀποστόλους του καὶ προφῆτες

μέ το Πνεῦμα, ὅτι εἶνε τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σώσωμα καὶ συνεταῖροι τῆς ἐπαγγελίας του μέσα στο Χριστό (στο Χριστιανισμό) μέ το εὐαγγέλιω, τὸ ὁποῖο διακόνησα ἐγὼ ἀνάλογα μέ τὴ δωρημένη χάρι τοῦ Θεοῦ πού μου τὴν ἔδωσε ἀνάλογη μέ τὴ δύναμι του πού ἔβαλε σ' ἐνέργεια. Σέ μένα τὸν κατώτερο ἀπ' ὅλους τοὺς ἁγίους δόθηκε αὐτὴ ἡ χάρι, νὰ εὐαγγελιστῶ στά ἔθνη τὸν ἀνεξιχνίαστο πλοῦτο τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ διαφωτίσω ὅλους γιὰ τὸ ποιά εἶνε ἡ οἰκονομία (ἡ γιὰ τὸ πῶς ὁ Θεὸς τακτοποίησε τὸ μυστήριον) τοῦ μυστηρίου πού ἦταν τελειῶς κρυμμένο ἀπ' τοὺς αἰῶνες μέσα στο Θεό, σ' αὐτὸν πού δημιούργησε τὰ πάντα μέ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, γιὰ νὰ γίνη τώρα γνωστὴ σὲς ἀρχές καὶ σὲς ἐξουσίες τῶν ἐπουρανίων διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας ἡ πολύπλοκη σοφία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποία προγραμματίισε πρὶν ἀπὸ αἰῶνες καὶ τὴν ὁποία πραγματοποίησε μέ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μας μ' αὐτὸν ἔχουμε τὴν παρουσία καὶ τὴν παρουσίαν στο Θεό μέ πεποιθήσι, ἐρ' ὅσον πιστεύουμε σ' αὐτόν. Γι' αὐτὸ ζητῶ νὰ μὴν ἀποθαρρύνετε ἀκούοντας τίς θλίψεις πού ὑποφέρω γιὰ χάρι σας, πράγμα πού εἶνε δόξα σας. Γι' αὐτὸ γονατίζω μπροστά στὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπ' τὸν ὁποῖο ἀντλεῖ τὴν ὑπαρξί του κάθε γένος ὄντων στοὺς οὐρανούς καὶ πάνω στὴ γῆ, καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ σᾶς δώσῃ ἀνάλογα μέ τὸν πλοῦτο τῆς δόξης του, νὰ ψυμώσετε ἀπὸ δύναμι στὸν ἐσωτερικὸ σας ἄνθρωπο μέ τὸ Πνεῦμα του, νὰ κατοικήσῃ ὁ Χριστὸς σὲς καρδιές σας μέ τὴν πίστι, νὰ ριζώσετε μέ τὴν ἀγάπη καὶ νὰ μπήξετε θεμέλιω, γιὰ νὰ μπορέσετε μαζὶ μ' ὅλους τοὺς ἁγίους νὰ κατανοήσετε πόσο εἶνε τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, καὶ νὰ νιώσετε τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πού βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς γνώσεως, γιὰ νὰ καταλάβετε ὡς γέμισμα ὅλο τὸ χῶρο τοῦ Θεοῦ πού πρέπει νὰ γεμίση.

Σ' αὐτὸν δὲ πού ἔχει τὴ δύναμι περισσότερο ἀπ' ὁποιοδήποτε νὰ πραγματοποιήσῃ πολὺ πολὺ μέ τὸ παραπάνω αὐτὰ πού ζητοῦμε ἢ βάζουμε στο νοῦ μας, ἀνάλογα μέ τὴν δύναμι πού μπορεῖ νὰ τεθῇ σὲ ἐνέργεια μέσα μας, σ' αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα πού ἐκπέμπεται μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ

Ἰησοῦ σ' ὅλες τίς γενιές τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων ἀμήν.

ΕΡ.: Θὰ θέλαμε νὰ μᾶς ἐξηγήσετε ἐκεῖνα πού σὲς κρίνετε ἀναγκαῖα, κ. καθηγητά.

ΑΠ.: Στὸ κεφάλαιο αὐτὸ γίνεται λόγος συνεχῶς γιὰ ἓνα μυστήριω. Θὰ θυμᾶστε ἀπὸ τὴν προηγούμενη συνέντευξι, ὅτι καὶ στο κεφ. 1, 9 γίνεται λόγος γιὰ ἓνα ἄγνωστο μυστήριω. Ἐκεῖ γράφει ὁ Παῦλος: «Γνωρίζας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ». Σᾶς ἐξήγησα τί σημαίνουν τὰ λόγια αὐτά. Ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μᾶς γνωστοποίησε, μᾶς ἐφανερώσε, τὸ μυστικὸ σχέδιό του. Καὶ τὸ μυστικὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, «τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ», εἶνε νὰ ἐκδοῦν τὰ πάντα, ἐπίγεια καὶ ἐπουράνια, ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι, Ἰουδαῖοι καὶ ἔθνη, σ' ἓνα σῶμα μέ κεφαλὴ τὸ Χριστό, «ἀνακεφαλαιώσασθε τὰ πάντα ἐν Χριστῷ», ὅπως οἱ δημιουργοὶ αὐτῆς τῆς ἐνότητος Πατρὸς, Υἱὸς καὶ ἅγιω Πνεῦμα, εἶνε ἓνας Θεός. Στὴν περικοπὴ πού σᾶς διάβασα 4 φορές ἀναφέρεται ὅτι τὸ μυστήριον φανερώθηκε στὸν κόσμω. Ποιὸς τὸ φανέρωσε;

Στὸ στίχο 3 λέγεται ὅτι τὸ φανέρωσε ὁ Θεὸς στὸν ἀπόστολο Παῦλο μέ ἀποκάλυψιν: «ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον».

Στὸ στίχο 4 ὀνομάζεται μυστήριον τοῦ Χριστοῦ: «ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ».

Στὸ στίχο 5 λέγεται, ὅτι φανερώθηκε μέ τὸ ἅγιω Πνεύμα: «ἐν Πνεύματι».

Καὶ στο στίχο 9 ἀποκαλύπτεται διὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Περιορίζομαι στοὺς στίχους 3, 4 καὶ 5. Σέ μιὰ μικρὴ συνάφεια τριῶν στίχων ὁ Παῦλος ὀνομάζει τὸ μυστήριον τὴ μιὰ φορὰ τοῦ Θεοῦ, τὴν ἄλλη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν τρίτη τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Μόνοι σας τί συμπέρασμα θάζετε ἀπ' αὐτό;

ΕΡ.: Ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ μυστηρίων πού ἔχει σχέση μέ τρία πρόσωπα πού εἶνε ἴσα μεταξύ τους.

ΑΠ.: Τὸ δεύτερο πού θέλω νὰ παρατηρήσω στὴν περικοπὴ, εἶνε ὅτι τὸ μυστήριον παρουσιάζεται ἐντελῶς ἄγνωστο. Γνωστὸ μόνο στο Θεὸ Πατέρα, στὸν Υἱὸ καὶ στο ἅγιω Πνεῦμα, σ' αὐτοὺς πού τὸ φανέρωσαν. Γιὰ τὸ ἀπόρητο αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου ὁ Παῦλος γράφει: «ὃ ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνώρι-

σθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὥς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν Πνεύματι».

ΕΡ.: Ὡστε ἦταν, κ. καθηγητά, γνωστὸ στοὺς προφῆτας;

ΑΠ.: Ὁχι. Ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τοὺς προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ γιὰ τοὺς προφῆτες καὶ διδασκάλους τῆς Κ. Διαθήκης.

Πῶ κάτω πάλι γράφει ὁ ἀπόστολος: «Τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ» καὶ «ἵνα γνωρισθῇ σὺν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις». Ὡστε ἦταν τελείως κρυμμένο ἀπὸ τοὺς αἰῶνες μέσα στὸ Θεό. Καὶ οἱ ἄγγελοι στὸν οὐρανὸ δὲν γνώριζαν αὐτὸ τὸ μυστήριον.

ΕΡ.: Συγκεκριμένα, κ. καθηγητά, ποῖο ἦταν αὐτὸ τὸ ἄγνωστο μυστήριον ποὺ φανερώθηκε;

ΑΠ.: Τὸ μυστήριον ἔχει ἓνα ὑποκείμενο καὶ ἓνα ἀντικείμενο. Ὑποκείμενο εἶνε ὁ Θεός. Ἀντικείμενο ὁ κόσμος. Ὅλοι λίγο πολὺ γνωρίζουν καὶ κάνουν λόγο περὶ Θεοῦ. Ἐπίσης γνωρίζουν πολλὰ ἢ λίγα γιὰ τὸν κόσμον, ὁρατὸ καὶ ἀόρατο. Ποῦς ὅμως συγκεκριμένα εἶνε ὁ Θεός καὶ ποῖός ὁ σκοπός, τὸ τέλος τοῦ κόσμου; Ἰδοὺ τὸ μυστήριον. Καὶ αὐτὸ τὸ μυστήριον φανερώθηκε ἐν Χριστῷ. Ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον καὶ τακτοποίησε τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ. Ἦρθε καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἰδρύσκει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ. Μὲ ἀπλὰ λόγια. Ποῖο εἶνε τὸ ὑποκείμενο τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ; Ὁ Θεός ὁ ἓνας εἶνε τριαδικός. Ποῖο εἶναι τὸ ἀντικείμενο τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ; Ὁλος ὁ κόσμος, Ἰουδαῖοι καὶ ἔθνη, ἀνθρώποι καὶ ἄγγελοι, ν' ἀποτελέσουν μία ἐνότητα, ἓνα σῶμα με κεφαλὴ τὸ Χριστό. «Ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν Χριστῷ». Καὶ ὅπως ἓνας ὁ Θεός ἀλλὰ τριαδικός, ἔτσι πολλὰς οἱ ἀνθρώπινες καὶ ἀγγελικὲς υπάρξεις, πολλὰ τὰ λογικὰ ὄντα, ἀλλὰ τὰ πάντα σὲ μιὰ ἐνότητα, σὲ ἓνα σῶμα. Νὰ τὸ μυστήριον. Καὶ ὅπως διδάσκεται καὶ ἀποκαλύπτεται ἀπὸ τὸν Παῦλον, ἔτσι φανερώθηκε στὸν Παῦλον καὶ στοὺς ἀποστόλους ἀπὸ τὸ Θεὸ Πατέρα, ἀπὸ τὸ Θεὸ Υἱό, ἀπὸ τὸ Θεὸ Πνεῦμα ἅγιον, ἀπὸ τὸν ἓνα τρισυπόστατον Θεό. Ἐτσι ἀποκαλύπτει τὴν ἱστορίαν. Πότε ἰδρύθηκε ἡ Ἐκ-

κλησία, ποῦ εἶνε τὸ ἀντικείμενο τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ; Ὅταν δολοκληρώθηκε ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ὑποκειμένου τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ.

ΕΡ.: Συγκεκριμένα πότε, κ. καθηγητά;

ΑΠ.: Τὴν Πεντηκοστή. Τότε ἦρθε καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, δολοκληρώθηκε ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀκριβῶς τὴν ἰδίαν στιγμὴ πραγματοποιήθηκε καὶ ἀντικειμενικὰ τὸ μυστήριον. Ἰδρύθηκε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ποὺ συμπεριλαμβάνει ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους, Ἰουδαίους καὶ εἰδωλολάτρες, τοὺς πάντας. Ἐτσι καταλαβαίνουμε τώρα τὰ λόγια τοῦ Παύλου ποὺ ἐξηγεῖ τὸ ἀντικείμενο τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ με ὅσα γράφει εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σῶμα καὶ συμμετοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου. Αὐτὸ τὸ μυστήριον ἔμαθαν οἱ οὐράνιες δυνάμεις ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅταν ἐπιφοίτησε τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἰδρύθηκε ἡ Ἐκκλησία, τότε καὶ οἱ ἄγγελοι πληροφορήθηκαν τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸ τὸ μυστήριον ἐξακολουθεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ τὸ κηρύττει στὸν κόσμον. Ὁ ἓνας τριαδικός Θεός καλεῖ τὸν διασπασμένο κόσμον εἰς τὴν ἐνότητα. Οἱ πάντες νὰ γίνουν ἓνα σῶμα με κεφαλὴ τὸ Χριστό, γιὰ νὰ κληρονομήσουν ὅλοι τὴν περιουσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ν' ἀπολαύσουν ὅλοι τὴν δόξαν καὶ τὴν χαρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅλα αὐτὰ τὰ σπουδαῖα πράγματα ποὺ ἀναπτύσσει ὁ ἀπόστολος σ' ὁλόκληρον τὸ 3 κεφ. τὰ ἐπροέγραψε ἐν ὀλίγῳ στὸ προηγούμενον κεφάλαιον. Ἐκεῖ στὸ κεφ. 2, 18 συνοπτικὰ ἐκθέτει τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας συνδεδεμένο με τὸ μυστήριον τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ: «ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἁμάρτεροι ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα». Θυμηθῆτε τὴν περιωπὴ Ρω 5, 1-11 ποὺ σὰς ἀνέπτυξε σὲ μιὰ προηγούμενη συνέντευξι. Δὲν νομιζῶ ὅτι χρειάζονταν νὰ γράψῃ περισσότερα ἢ σαφέστερα ὁ Παῦλος, γιὰ νὰ πιστέψουμε ὅτι ὁ Θεός εἶνε τριαδικός. Διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι συμφιλωνόμεθα με τὸν πατέρα καὶ δημιουργεῖται ἡ νέα καὶ ἐνιαία κτίσις, ἡ μία Ἐκκλησία ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, Ἰουδαίους καὶ εἰδωλολάτρας καὶ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Ἐτσι καὶ πάλι καταλήγουμε στὸ δόγμα τῆς Ἐκκλησίας: «ὁ Πατὴρ δι' Υἱοῦ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ ποιεῖ τὰ πάντα».

Στέργιος Ν. Σάκκος

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

14. ΕΝΑΣ ΠΑΛΙΟΣ ΜΗΤΗΣ

«Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ - καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ὥς ἂν ἐκείρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτὸν - καὶ κειρόμενος αὐτὴν ἔσκησε τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ» (Β' Βασιλ. 14,26)

Ὁ Ἀβεσσαλὼμ ἐπληρώθη. Καὶ εἶδαμε κάτω ἀπὸ ποιῆς συνθήκης ἔγινε ἡ ἐπ' ἀντιδοῶς του. Μεγάλω ὑπῆρξε τὸ σφάλμα τοῦ Δαυὶδ ποὺ ἀπηγόρευσε μαζὺ του κάθε συνάντησιν. Ἐκλείσει ἔτσι ὅλους τοὺς δρόμους γιὰ μιὰ διευθέτησιν τῆς παρεξηγήσεως ποὺ χῶριζε τὸν πατέρα μὲ τὸν γιὸν καὶ ἔσπρωξε τὸν Ἀβεσσαλὼμ στὴν ἀπελπισίαν καὶ τὴν ἀπόγνωσιν. Ἄν τὸν ἔπαιρνε μὲ τὸ καλὸ ἂν τοῦ μιλοῦσε γλυκὰ ἂν ἔδειχνε πῶς ὅλα τὰ ἔχασε ἂν προσπαθοῦσε νὰ συγκινήσῃ τὴν ἄγρια αὐτῇ νεανικῇ καρδίᾳ, ἴσως ὁ πατέρας νὰ κατάρθωνε ἀρετὰ καὶ ἴσως νὰ ἀπέφευγε ἄλλες μοιραῖες ἐξελίξεις. Ἀσυν-χῶς ὅμως. Ὁ Δαυὶδ στὴν προκειμένη περίπτωση ἔδειξε ἑλλειψη πατρικῆς ἐλαστικότητος καὶ τρυφερῆς ἀγάπης. Ἀκόμα δὲν μπόρεσε μὲ διορατικότητα νὰ προὖσῃ τὸ τί κακὸ μποροῦσε νὰ τοῦ κάνῃ ὁ ἀτίθασος αὐτὸς γιὸς του. Γι' αὐτὸ καὶ ἀσυλλόγιστα ἔδωσε τὴν ἐντολὴ νὰ μὴ φανερωθῇ ποτὲ μπροστά του.

Καὶ ὁ Ἀβεσσαλὼμ ὑπάκουσε. Δὲν παρουσιάσθηκε ποτὲ μπροστὰ σὸν πατέρα του. Ἄλλοι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ βλέπουν τὸν βασιλῆα, νὰ τοῦ μιλοῦν καὶ νὰ τοῦ ζητοῦν τὴν βοήθειάν του. Αὐτὸς ὅμως ποτέ. Στὴ σκληρὴ τούτῃ ἀπαίτησιν τοῦ πατέρα του ἀναγκάσθηκε νὰ προσαρμολογῇ. Ἀπέφυγε συνήθιστα κάθε συνάντησιν μαζὺ του. Μόνο ἂν κοροῦσε καμμιὰ φορὰ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ μέρους ποὺ ἦσαν καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, ἀναγκασθῆναι νὰ κρυφθῇ. Μυστικὰ τότε παρακολοῦθοῦσε τὸν πατέρα του ἀπὸ μακριά. Ἐβλεπε τὸν Δαυὶδ νὰ ἀπομακρύνεται ἀνύποπτος γιὰ τὴν παρουσίαν τοῦ ἀνεπιθύμητου γιου τοῦ

καὶ ἡ ψυχὴ του γέμιζε ἀπὸ παράπονον καὶ ἀγανάκτησιν. Ποτὲ ὅμως δὲν μίλησε σὲ κανέναν γι' αὐτὴ τὴν ψυχικὴ περιπέτειαν ποὺ περνοῦσε. Δὲν ἄνοιξε σὲ κανένα τὴν καρδιά του. Ἐπιμελῶς ὁ Ἀβεσσαλὼμ ἐκρυβε ἀπ' ὅλους τὶς βαθύτερες σκέψεις του. Εἶχε αὐτὴ τὴν ἱκανότητα. Ἀποτραβιόταν μονάχος μέσα σὲ ἅδυντα τῆς ψυχῆς του καὶ ἐκεῖ ζοῦσε τὶς τραγωδίαι τοῦ χαρακτῆρος του καὶ τῆς ζωῆς του. Ἐπεδίωκε μάλιστα νὰ ξεγελά καὶ νὰ παραπλανᾷ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ περιβάλλοντός του γιὰ νὰ μὴν ὑποπιεῖται τὴν ψυχικὴν του κατὰστασιν καὶ νὰ μὴ ἔξερσιν ποιοὺς δρόμους ἀκολουθοῦσε ἡ σκέψιν του. Θυμᾶσθε πῶς ἔδωσε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἶχε ξεχάσει τὴ μεγάλη προσβολὴ ποὺ ἔκανε ὁ Ἀμνὼν στὴν Θεμάρι; Μὲ τί ἐγκαρδιότητα καὶ μὲ πόσα χαμόγελα ἐκάλει τὸ ὑποψήφιο θῦμα σὲ μακάριο τραπέζιν του; Καὶ μὲ τί γαλιφῆς ξεγέλασε τὸν πατέρα του καὶ πῆρε τὴν ἄδεια προσκλήσεως τῶν ἀδελφῶν του σὲ μοιραῖον ἐκείνον γλέντι; Κανένας δὲν ὑποπιεῖσθαι καὶ σκοτεινὰ του σχέδια. Ἀπὸ χρόνια σκέπασε τὸ ἀβυσσάλον μῖσος του κάτω ἀπὸ μιὰ μάσκα ὑποκρισίας.

Τὸ ἴδιο κάνει καὶ τώρα. Ἐνῶ πικραίνεται γιὰ τὴ σκληρότητα τοῦ πατέρα του ἐνῶ ἀρχίζει πάλιν νὰ γεννιέται μῖσος στὴν ψυχὴν του ἐνῶ τρικυμία σηκώνεται σὲ συναισθηματικὸν του κόσμον ἐνῶ σκέπεται καὶ σχεδιάζει φοβερὰ, ἐν τούτοις ἔχει πάρει τὴν ἀπόφασιν νὰ δημιουργήσῃ σ' ὅλους τὴν ἐντύπωσιν πῶς τίποτα δὲν συμβαίνει καὶ πῶς ὅλα πάνε μιὰ χαρὰ. Φαίνεται πῶς ζεῖ τελείως ξέγνοιαστος. Ξαναδημιουργεῖ τὶς παλῆς θυροῦσας παρῆς του. Τὸ ἔρριξε σὲ γλέντια καὶ σὲ διασκεδάσεις. Εἶνε

πάντα γελασιὸς καὶ χαρούμενος. Ποῖός μπορεῖ ν' ἀντιληφθῇ τὸ δῶμα πὺν παίζεται μέσα στὴν καρδιά του; Ἐκεῖ ἡ πικρὴ ἀγανάκτηση ἔγινε μῖσος. Καὶ τί μῖσος! Ἐνα μῖσος πὺν μέρα μετὰ τὴν μέρα θὰ μεγαλώνῃ καὶ θὰ θεριεύῃ. Θάρσθαι καιρὸς μάλιστα πὺν θ' ἀπλωθῇ τόσο μέσα στὴν ψυχὴ του, ὥστε κάθε ἴνα τοῦ εἶναι του θὰ μισῇ. Ποῖόν; Τὸν γεννήτορά του. Θάναι μάλιστα ὥρες πὺν θὰ θέλῃ κάποιον νὰ τὸν ἀνταμώσῃ γιὰ νὰ ὀρμήσῃ πάνω του καὶ μετὰ τὰ δάχτυλά του νὰ τοῦ χώσῃ τὰ μάτια. Συγκροτεῖται ὁμῶς. Δὲν ἀποφασίζει ἀκόμα νὰ κἀνῃ μιὰ τέτοια τρέλλα. Ὁχι. Πρέπει νὰ σκεφθῇ πολὺ. Νὰ καταστρώσῃ πάλι σχέδιο μελετημένο. Ἐχει τίς νύχτις στὴ διάθεσή του. Ἐκεῖ ξαπλωμένος σὺδ σκοιάδι τοῦ δωματίου του σχεδιάζει τρόπους ἐνεργείας. Πρέπει νὰ χτυπήσῃ. Νὰ ἐκδικηθῇ. Νὰ σκορπίσῃ γύρω του τὴν συμφορὰ καὶ τὸν δλεθρο. Νὰ κἀνῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ τρελλαθοῦν ἀπ' τὴ φοβίῃ. Τὸ ἔχει πάρει πιά ἀπόφαση. Τούτῃ τὴ φοβὰ πρέπει νὰ δείξῃ ὅλη τὴν ἐγκληματικὴν του ἰδιοφυΐα. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν σπεύδει. Μονάχα σκέπτεται. Σκέπτεται μέρα καὶ νύχτα...

Ὑποτέρα ἀπὸ πολὺμῃνο βασανισμό τοῦ μυαλοῦ του κατέληξε στὴν ἀπόφαση νὰ κἀνῃ σιροφὴ πρὸς τὸ λαό. Ὅταν θὰ ἐνεργοῦσε δυναμικὰ, ἤθελε νὰ σιηριχθῇ πάνω σὺδ πληθος. Πρῶτο λοιπὸν σιάδιο τοῦ σχεδίου του ἦταν μιὰ σιροφὴ πρὸς τὸ λαό. Μετὰ κολλακίτες, μετὰ δημαγωγίτες νὰ πάρῃ μαζὺ του τὸν ὄχλο. Ἐπρεπε ὅπωδῆποτε νὰ γίνῃ δημοφιλής.

Ὁ Ἀθεσσαλὼμ παρ' ὅλο τὸ νεαρὸ τῆς ἡλικίας του ἐγνώριζε τίς ἀδυναμίες τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ. Ἦξευρε λοιπὸν πῶς θὰ συγκινοῦσε τὸν ἀπλοϊκὸν κοσμάκη. Μάλιστα ἦσαν σὺδ δολώματα. Ἐξ ἄλλου εἶχε καὶ τὴ συνείδηση τῆς μεγάλης του ὁμορφιάς. Καταλάβαινε μετὰ τὴν μεγάλο δπλο ἦταν προικισμένος. «Καὶ ὡς Ἀθεσσαλὼμ οὐκ ἦν ἀνὴρ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ αἰνεῖς σφόδρα, ἀπὸ ἰχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος» (Β' Βασιλ. 14, 25).

Τὸ σωματικὸ του κάλλος ἦταν τὸ μεγάλο του αἰτοῦ. Μ' αὐτὸ πρωτίτως θὰ ποτιάρριζε γιὰ νὰ κερδίσῃ τὴν συμπάθεια τοῦ λαοῦ.

Κι' ἄλλοιτε μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία, γιὰ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν σωματικὴν ὁμορφιὰ τοῦ Ἀθεσσαλὼμ. Ἦταν κατὰ τὸ σπάνιο, πὺν ἄγγιζε τὰ ὄρια τοῦ ἀπεριγράπτου. Κανένας σ' ὁλόκληρῃ τῇ χώρᾳ δὲν ἦταν τόσο ὠραῖος ὅπως αὐτός. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του ἦταν ἀγγελικά. Στὶς γραμμὲς τοῦ σώματός του ὑπῆρχε μιὰ ἀπόλυτη συμμετρία. Τὸ κορμὶ του γεροδεμένο, ἐλάνγιστο. Τὸ θάδιμά του ἦταν ἀνάλαφρο καὶ γευστὸ χάρι. Εἶχε ἕνα πρόσωπο σὲ σχῆμα ὀβάλ. Τὰ δύο του μάτια ἦταν μαῦρα σὰν δύο σθημένα κάρβουνα. Ὅταν ἐσιήριζε τὸ παράξενον βλέμμα του ἐπάνω σου, ἐξασκοῦσε μιὰ καταπληκτικὴ γοητεία. Τὰ χεῖλῃ του λεπτὰ. Θαρρεῖς καὶ τὰχε ζωγραφίσαι σταθερὸ χέρι καλλιτέχνου. Πάνω σ' αὐτὰ τὰ χεῖλῃ ὥρες - ὥρες φαινόταν ὅλη ἡ θεληματικότης τῆς ψυχῆς του. Τὰ φρύδια του κοντυλογραμμένα. Δυὸ καμάρες πὺν σκέπαζαν τὰ ἀστραποδόλα μάτια του. Ἐκεῖνα ὁμῶς πὺν δὲν εἶχαν ὁμοίους, ἦταν τὰ μαλλιά του. Μιὰ κόμη πλούσια στέλλιζε τὸ κεφάλι τοῦ Ἀθεσσαλὼμ. Μαλλιά κορακίατα, πὺν σκορποῦσαν διαχίτα σὰν χαίτη λιονταριοῦ. Ὅσο κι' ἂν τὰ περιώριζε, πάλι θρισκόνταν θόστουχοι αἰτίθασσι πὺν ἀνέμιζαν σὲ κάθε κίνημα τῆς κεφαλῆς. Αὐτὰ τὰ μαλλιά του ἔμειναν παροϊμωδῇ. Ὁ λαὸς συζητοῦσε γι' αὐτά. Ἐπίτηδες μάλιστα ὁ Ἀθεσσαλὼμ δὲν τὰ ἐκούρευε γιὰ νάχῃ μιὰ πλούσια κόμη πὺν στέλλιζε τὸ ὁμορφο κεφάλι του... Ἡ Γραφὴ χαρακτηριστικὰ σημειώνει: «Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ - καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ὡς ἂν ἐκείρετο, διὸ κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτὸν - καὶ κείρόμενος αὐτὴν ἐποίησε τὴν τριχὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους οἰκλους ἐν τῷ οἰκλῷ τῷ βασιλικῷ» (Β' Βασιλ. 14, 26). Ἀγλαδὴ διὰν ἐκουρεύετο - μιὰ φορὰ τὸ χρόνον ἐκουρεύετο, διότι ἠῦξανε ὑπερβολικὰ καὶ ἐδάρυνε ἡ κόμη του - τὸ βάρος τῆς κουρεμένης κόμης του ζυγίζετο καὶ ἐφθανε τοὺς διακοσίους βασιλικοὺς οἰκλους, τρία περίπου κιλὰ.

Αὐτὸ τὸ ἐξωτερικὸ κάλλος τοῦ Ἀθεσσαλὼμ γινόταν μαγνήτης πὺν γοήτευε τοὺς ἀπλοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ. Ἀπ' ὅπου περνοῦσε δημιουργοῦσε ἐντύπωση. Οἱ διαβάτες σταματοῦσαν καταμεσὶς τοῦ δρόμου γιὰ νὰ

θανυμάσουν τὸν ὠραῖο νεανία. Θαμπωμένοι ὄλοι τὸν κοίταζαν. Καλοτυχίκανε τότε τὸν Δαυὶδ πὺν εἶχε ἓνα τόσο δημοφφει παιδί. Καὶ ἐνοιωθάν οἱ ἴδιοι περηφάνεια, γιὰτὶ ὁ Ἀθεσσαλὼμ ἦταν γνὺὸς τοῦ βασιλῆα τοὺς. Σὰν περνοῦσε καὶ χανόταν σὺδ βάθος τοῦ δρόμου ὁ γοητευτικὸς πολὺκρηπὰς τοὺς, ἀρχίζαν ζωηρὸς οἱ συζητήσεις γιὰ τὴν δημοφφειὰ καὶ τὴ χάρη τοῦ. Σὰν ὁπιασὶα ἀκόμα πλανίσιαν ἡ μορφή τοῦ νεαροῦ αὐτοῦ γόητος μέσα σὺς ψυχές τοὺς. Ἐνας ἀρχαῖος ἀκούρευτος Μπῆτλς γνῶνοῦσε μέσα σὺδὸς δρόμους τῶν Ἱεροσολύμων πὺν ἐξεμειαλλεύετο τὰ μακρὰ τοῦ μαλλιά καὶ τὴν ἐξωτερική τοῦ ἐμφάνιση καὶ ἐξαγόραζε μ' αὐτὰ θανυμασιὰς καὶ φίλους.

Ἐπάρχει μάλιστα καὶ ἡ γνώμη μερικῶν ἐρμηνευτῶν πὺς τὰ κουρεμένα μαλλιά τοῦ τὰ ἀγόραζαν αὐτοὶ οἱ διάφοροι θανυμασιὰ τοῦ, γιὰ νὰ κρατοῦν κάτι ἀπὸ τὸ δημοφφει εἶδωλὸ τοὺς.

***

Κι' ὁμως αὐτὸς ὁ λαὸς ἐγνώριζε πολλὰ ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ τὴ συμπεριφορὰ τοῦ Ἀθεσσαλὼμ. Ἦξευραν πολὺ καλὰ ὄλοι τοὺς πὺς μέλχι σιγμῆς δὲν προσέφερε καμμιὰ ὀτηρεσία σὺδ ἔδνος, πὺς ἦταν ἓνας τύπος γλεντζέ, πὺν μὲ τοὺς ἐπιπολαίους νεαροὺς τῆς παρέας τοῦ ξενητιοῦσε σὲ θορυβώδεις διασκεδάσεις. Ἐγνώριζαν πὺς ἐφάνηκε ὑποκριτὴς καὶ ραδιοῦργος σὲ πολλὲς περιστάσεις. Πὺς ξεγέλασε τὸν πατέρα τοῦ ἀρκετὲς φορὲς. Εἶχαν μάθει πὺς παρέσυρε τὸν ἀδελφὸ τοῦ Ἀμνὼν σὲ παγίδα καὶ πὺς τὸν κατέσφαξε τὴν ὥρα τοῦ δείπνου. Καὶ τὴ ὥρα τὸν ἐβλεπαν νὰ γυρνᾷ μέσα σὴν χώρα χωρὶς καμμιὰ ντροπή γιὰ τὰ καμώματά τοῦ. Καὶ ἀντὶ νὰ προκαλῇ ἡ παρουσία τοῦ Ἀθεσσαλὼμ αἰσθηματα ὀργῆς σὺς ψυχές τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, δημοσιογρῶδες θανυμασμοὺς καὶ εὐμενὴ σόγια! Ἐτοὶ συμβαίνει πάντα. Ὁ ἀκαλλίεργητος λαὸς μαγεύεται ἀπὸ τὶς λεπτομέρειες. Συγκινεῖται ἀπὸ ἐξωτερικὲς ὠραιότητες. Θανυμάζει τιποτία προτερήματα, εὐτελὴ χαρίσματα. Δὲν φάχνει νὰ βρῇ τὰ ἀληθινὰ ὠραῖα γιὰ νὰ τὰ θανυμάσῃ καὶ νὰ τὰ προσκυνῇ. Οἱ δημαγωγοὶ γνωρίζουν τὴν ἀδυναμία αὐτὴ τῆς μάξης, καὶ προσέχουν νὰ τὴν ἱκανοποιοῦν.

***

Μήπως τὰ ἴδια δὲν βλέπουμε καὶ σὺς μέρες μας; Ὁ θεντετισμὸς ὀργιάζει. Μὲ μιὰ κατὰλληλα κατευθυνόμενὴ διαφήμιση ἐπίμορα προβάλλονται ὀρισμένοι τύποι καὶ γίνονται τὰ ἰνδάλματα τῆς νεολαίας. Περιφρονοῦνται ἀληθινὲς ἀξίες καὶ ἐκτιμῶνται ἀνάξια ὑποκείμενα. Διότι τὰ ὑποκείμενα αὐτὰ ἔχουν νὰ παρουσιάσουν καλλίγραμμα σώματα, πόδια πὺν δίνουν ζυγισμένα λακτίσματα, χρυσὸς φωνές, μακρὰ μαλλιά, τολμηρὲς ἐπιδείξεις γύμνας καὶ ξεισιπρωσίας. Καὶ τὸ πλῆθος χάσκει. Ἡ νεολαία συγκινεῖται. Καὶ ἡ κοινωνία μας ἐκμανλίζεται.

Ν' ἀρχίσουμε τὴν ἀπαρίθμηση τέτοιων παραδειγμάτων; Θὰ τραβήξουμε τότε σὲ μακρὸς πολὺ. Ἐνδεικτικὰ μονάχα ἀναφέρουμε μερικά ἀπ' τὴ σοιρεία πὺν ὑπάρχουν.

Πρὸ ἐτῶν εἶχε ἔλθει σὴν Ἀθήνα μιὰ Ἱταλίδα σιὰρ. Ὀλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Τύπος ἀφιέρωσε τὶς σελίδες τοῦ γιὰ νὰ μᾶς περιγράψῃ πὺς κοιμήθηκε, πὺς ξύπνησε, τί ρόφημα πῆρε, καὶ πὺς πῆγε σὺδ περιπτερο ν' ἀγοράσῃ τὰ τοιγάρα τῆς. Τὴν ἴδια μέρα ἦλθε σὴν Ἑλλάδα κι' ἓνας σοφὸς, κορυφαῖος Ἀμερικανὸς ἐπιστήμων, ὁ Ὀπεράιμερ. Ἐ, λοιπόν. Τὰ πὺν ψιλὰ στοιχεῖα χρησιμοποίησε ὁ Τύπος γιὰ ν' ἀναγγεῖλῃ ξηρὰ πὺς ὁ σοφὸς ἀνέβηκε σὴν Ἀκρόπολη. Ἐνῶ γιὰ τὸ χαμόγελο τῆς Σοφίας Ἀῶρεν οἱ Ἕλληνες δημοσιογράφοι παρεχώρησαν ἀρκετὲς σελίδες ἀπ' τὶς ἐφημερίδες τῶν...

Καὶ δὲν εἶδατε τί γίνονται μὲ τοὺς γελοίους ἐκείνους Μπῆτλς; Ὅπου πῆγαιαν, πανζουρλισμός. Τὰ εἰσιτήρια πρπωλοῦνταν. Τοὺς ἀποθέωναν οἱ θανυμασιὰς τῶν. Καὶ τὰ «καθαρία» αὐτὰ ἔγιναν σπουδαῖοι γιὰτὶ μὲ τὰ ἀκούρευτα κι' αὐτοὶ μαλλιά τοὺς καὶ μὲ τὰ καμώματά τοὺς συγκινοῦν τὴ νεολαία ὄλου τοῦ κόσμου. Ἀκόμα κι' αὐτὴ ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας τοὺς παρὰσημοφόρησε. Ἰδετε κατὰπτωση. Καμαρῶστε ἀξιολόγησι καὶ σωσὴ ἐκτίμηση.

Καὶ νᾶταν μονάχα οἱ Μπῆτλς! Μήπως δὲν ὑπάρχουν κι' ἄλλα παρόμοια ἡχηρά; Δικὲς μας θεντέτιες τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ κινηματογράφου δὲν γυρνοῦν τὴν ἑλληνικὴ ἐπαρχία καὶ δὲν γίνονται ἀντικείμενα λατρείας καὶ θανυμασμοῦ πὺν ἐγγίζει τὰ ὄρια τῆς ὀστερίας;

Τὸ διήγημά μας

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

Δὲν εἶχε περάσει πολὺς καιρὸς ποὺ κάλεσε ὁ ἐργοστασιάρχης στὸ γραφεῖο του τὸν Ἄρη καὶ τοῦ ἀνακοίνωσε τὴν ἀπόφασή του νὰ τὸν κἀνὴν τηματάρχη στὸ Λογιστήριον.

— Ἐμαθα, τοῦ εἶχε πεῖ, πὼς εἶσαι ἐργατικὸς καὶ τίμιος. Διαισταύρωσα τὴς πληροφορίες μου καὶ εἶμαι σίγουρος πὼς εἶσαι ὁ κατάλληλος γι' αὐτὴ τὴ θέση. Ἀνάλογος μὲ τὴν καινούργια θέση θάναί κι' ὁ μισθός σου.

Ἦταν φυσικὰ μεγάλη ἡ χαρὰ του γιατί, ὅπως πίστευε, ἀναγνωρίστηκε ἡ ἀξία του καὶ ἄρχισε ν' ἀνεβαίνει τὰ σκαλοπάτια τῆς προκοπῆς. Ἐνῶ προσπαθοῦσε νὰ διερευνήσῃ τὴν αἰτία τῆς ξαφνικῆς αὐτῆς εὐνοίας καὶ προσπαθοῦσε ν' ἀνακαλύψῃ τὸν καλὸ του ἄγγελον προστάτη, ποὺ εἰσηγήθηκε μὲ καλὰ λόγια τὴν προώγησή του, ἀνακάλυψε ἀπὸ ἓνα νεαρὸ συνάδελφό του, πὼς ἦταν εὐνοούμενος τῆς κόρης τοῦ ἀφεντικοῦ του.

— Γιὰ κοίτα κάτι πράγματα, βρέ ἀδελφέ! Δὲν πρόσεξε ἐμένα τὸν νεαρὸ, τὸν

ἀνύπαντρο, μ' ἓνα σωρὸ ἄλλα προσόντα κι' ὀρέχτηκε ἐσένα τὸν παντρεμένο, τὸ σοβαρὸ καὶ μετρημένο. Μοῦ τῶπε ξεκάθαρα, πὼς ἂν ἤμουν Ἄρης θὰ μὲ προτιμοῦσε, τοῦ εἶχε πεῖ ὁ ἐμπόλαιος καὶ ἀθυρόστομος Πέλος.

Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ. Στὸ σπῆτι ἡ γυναίκα του καὶ τὰ δυὸ του παιδιὰ παρατήρησαν τὴν ἀλλαγὴ. Ὑστερὰ ἀπ' τὴν ξαφνικὴ χαρὰ ἡ ξαφνικὴ λύπη. Κι' ὁ ἴδιος ἀποροῦσε μὲ τὸν ἑαυτὸ του. Ἦ φαντασία του τοῦ ἔπαιζε ἓνα σωρὸ ἀμαρτωλὰ παιγνίδια. Παρουσίαζε μπροστά του τὴν Βούλα ὁμορφα στολισμένη καὶ ἐλκυστική, νὰ τὸν καλῇ κονιά της. Πίσω της τὴν ἀκολουθοῦσαν τὰ πλοῦτη καὶ τ' ἀγαθὰ τοῦ πατέρα της. Γιὰ φαντάσου, λέει, νὰ τοῦ κἀνὴν τὴν δελεαστικὴ πρότασι! Γιὰ πρώτη φορὰ ἔνοιωσε τὸ παράξενο συναίσθημα νὰ μὴν ἦταν παντρεμένος, νὰ μὴν εἶχε παιδιὰ. Σὺν ξυπνοῦσε ἀπ' τὴς ἀμαρτωλῆς αὐτῆς περιπλανήσεως τῆς φαντασίας ἔφριπτε καὶ σychαίνονταν τὸν ἑαυ-

Καὶ δὲν ἀνέφερε ὁ διεθνὴς Τύπος πὼς κάποια πολλὲς θαυμάστριες τοῦ Γκρέγκορν Πέκκ, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσαν νὰ φιλήσουν ἐκεῖνον, βοήκων τὸ ἀμάξι του κάπου παρκαρισμένο καὶ τὸ γέμισαν μὲ φιλιά; Ὅταν δὲ ἐπέστρεψεν ὁ δημοφιλὴς ζαῖν - πρεμιέ τοῦ Χόλλυγουντ, βοήκε τὰ κοκκινάδια ἀπ' τὸ κραγιὸν τῶν θαυμαστριῶν του πάνω στὰ τῆξμα καὶ τὴς χειρολαβὲς τῆς κόρης του...

Νὰ ἐπεκταθοῦμε τώρα στὴν ὁμαδικὴ ἐστιαγμένη πὺν πιάνει ὀρισμένους φιλάθλους γιὰ τοὺς «ἄσσους» τοῦ ποδοσφαίρου; Ἡ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ θλιβερὸ φαινόμενο ποὺ παρουσιάσθηκε σὲ μιὰ αἰθουσα δικαστηρίου ὅταν ἐδικάζετο ὁ στυγερός δολοφόνος Ζιάγκας. Οἱ νεαρὲς θαυμάστριές του εἶχαν κατακλύσει ἀσφυκτικῶς τὴν αἰθουσα. Μετὰ τὴν ἐκδοσὴ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἦλθαν ὅλες καὶ προσέφεραν σοκολάτες στὸ φονιά. Ὅταν δὲ περνοῦσε, συνοδεῖα χωροφυλακῆς,

τὸν χειροκροτοῦσαν οἱ κοπέλλες. Καὶ ὅλα αὐτὰ ξεύρετε γιατί; Διδίτι ἦταν ὁμορφος καὶ εἶχε καὶ ὥραια μύτη...

Σ' ἐποχὲς διαφθορᾶς ἐτοίμα συμβαίνει πάντα. Ὁ λαὸς χάνει τὰ ἀληθινὰ κριτήρια. Περιφρονεῖ ὅ,τι εἶνε πραγματικὰ ἀξιοθαύμαστο καὶ σέβεται πίσω ἀπὸ Μπήλς, νέον τύπον καὶ παλαιῶν...

***

Ἀγαπητοὶ μου ἀναγνώσται!

Ἡ κρίσις τοῦ ὄχλου εἶναι ἐπισφαλὴς. Ἀς μὴ παρασυρῶμεθα ἀπ' τὴ μάζα, θαυμάζοντας σύγχρονα εἰδωλα, τὰ ὁποῖα ὡς μόνον προσόντα ἔχουν ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση. Ἀς μὴ μᾶς ξεγελοῦν οἱ γοητεῖες τῶν συγχρόνων Ἀθεσσαλῶν. Πρέπει νὰ χρονομετρήσῃ τὸ ἀληθινὸ κριτήριον στὰ χέρια, καὶ μ' αὐτὸ νὰ ζυγίζουμε καὶ τὸν ἑαυτὸ μᾶς καὶ τοὺς ἄλλους.

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

τό του. Αὐτὴ ἡ προαγωγή του τοῦ εἶχε καταστρέψει τὴν οἰκογενειακὴ του γαλήνη.

Ἡ κατάστασή του χειροτέρευσε, ὅταν μιὰ μέρα τὸν πλησίασε ἡ Βούλα καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν βεβαιότητα ὅτι οἱ φήμες εἶχαν πραγματικὴ βάση. Τοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβῃ ὅτι ἐνδιαφερόταν γι' αὐτὸν καὶ τὸν κάλεσε στὸ πάρτυ τῶν γενεθλίων της. Δὲν μπόρεσε ν' ἀρνηθῇ καὶ πῆγε χωρὶς τὴ γυναῖκα του, ὅπως ἤθελε ἄλλωστε καὶ κείνη.

Ἡ Βούλα, ἐνῶ ἦταν περικυκλωμένη ἀπὸ ἕνα σωρὸ νεαροὺς θαυμαστές, πάντα κατ'ὥρθωνε νὰ τοὺς ξεφεύγῃ, γιὰ νὰ τὸν πλησιάσῃ κἀνοντάς του κοπιμμένα πολὺ κολακευτικά γι' αὐτόν. Μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία μάλιστα τὸν ξεμονάχιασε καὶ τοῦ φανέρωσε ἀπερίφραστα τὰ αἰσθηματά της. Ἡ καρδιά του πῆγαινε νὰ σπάσῃ ἀπ' τὴν συγκίνησή του. Ἐνῶ κανονικὰ θάῤῥεπε νὰ τῆς δηλώσῃ τὶς ἐπιφυλάξεις του αὐτὸς δὲν μιλοῦσε καθόλου σὰν νὰ συμφωνοῦσε μαζὺ της. Ὅταν τελείωσε ἡ συζήτησή τους, τὸ δρᾶμα του ἔφτασε στὸ κατακόρυφο.

Ὁ πειρασμὸς ἦταν μεγάλος· κι' ἀβάσταγος. ἔχασε τὸ κέφι καὶ τὴν ψυχικὴ του ἡρεμία. Δούλευε μηχανικὰ χωρὶς νὰ μιλᾷ καὶ ἔφευγε τελευταῖος ἀπ' τὸ γραφεῖο. Ὅλοι βέβαια παρατήρησαν τὴν ἀλλαγὴ στὰ φεροίματά του, μὰ τὴν ἀπέδωσαν στὶς εὐθύνες τῆς νέας του θέσεως. Ἐνας, ὅμως μόνο, ἀπ' τοὺς ὑπαλλήλους ὁ παλιότερος καὶ ἱκανώτερος, ποὺ ἦταν ὁ μὲ κατὰλληλος νὰ πάρῃ τὴν θέση ποὺ προσφέρθηκε σ' αὐτόν, ἔδειξε πραγματικὰ ἀδελφικὸ ἐνδιαφέρον.

Μιὰ βραδυά, κι' ἐνῶ εἶχαν ὅλοι σχολάσει κι' ὁ Ἄρης βρισκόταν στὸ κατακόρυφο τῆς ἀγωνίας του, τὸν πλησίασε ὁ Ἀγγελος καὶ προσφέρθηκε νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἂν εἶχε ἀνάγκη.

— Εὐχαριστῶ κ. Ἀγγελε. Τὸ μόνο ποὺ θὰ μὲ ἀνακουφίζε αὐτὴ τὴ στιγμή, εἶναι μιὰ παρέα, μιὰ οποιαδήποτε ἀνθρώπινη παρέα. Τί λές, πᾶμε μαζὺ καμμιὰ βόλτα;

— Εὐχαρίστως, κ. Ἄρη. Στὴ διάθεσή σας, ἀπάντησε ὁ ἄλλος εὐγενικά.

Βγῆκαν ἀμίλητοι στὸ δρόμο. Ὁ Ἀγγελος βάδιζε δίπλα στὸν Ἄρη χωρὶς νὰ μιλᾷ, γιὰτὶ καταλάβαινε πὼς δὲν ἦταν καιρὸς ἀκόμη νὰ ξεκλειδώσῃ τὸν μυστικό του κόσμο. Περίμενε λοιπὸν τὴν κατάλληλη εὐκαιρία, γιὰ νὰ προσφέρῃ τὴν συμπαράστασή του. Εὐτυχῶς ποὺ πολὺ γρήγορα τοῦ δόθηκε ἀναπάντεχα ἡ εὐκαιρία.

— Μήπως εἶχες καμμιὰ δουλειὰ καὶ σὲ κρατῶ;

— Νὰ σοῦ πῶ εἰλικρινά, εἶχα πρόγραμμα νὰ παρακολουθῶ μιὰ ὁμιλία.

— Ὡραία εὐκαιρία· πᾶμε ν' ἀκούσῃμε γιὰ ν' ἀλλάξῃμε παραστάσεις. Ποῦ θὰ γίνῃ ἡ ὁμιλία;

— Γιὰ τὴν ἀκρίβεια πρόκειται γιὰ θρησκευτικὴ ὁμιλία. Κοντὰ στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Δημητρίου εἶναι μιὰ αἴθουσα ὅπου γίνονται τακτικὰ ὁμιλίες μὲ βάση τὴν Ἁγία Γραφή.

Ἄν ἦταν ἄλλη περίσταση μὲ κανένα τρόπο δὲν θὰ πῆγαινε ὁ Ἄρης. Τώρα ὅμως μὲ τὴν προσδοκίαν τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπ' τὴν ἀφόρητὴ κατάστασιν δέχτηκε.

Ποτὲ δὲν περίμενε νὰ δῇ μιὰ εὐρύχωρη αἴθουσα σ' ἕνα στενὸ δρομάκι στὸ κέντρο τῆς πόλεως γεμάτῃ ἀπὸ κόσμο. Ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ καὶ ὕμνοι ἀκούγονταν ἀπ' τὰ μεγάφωνα, καθὼς ὅλοι περίμεναν ν' ἀρχίσῃ ἡ ὁμιλία. Σὰν ἄρχισε ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ σπέρνεται ἀπλόχερα, ἔπιασε τὸν ἑαυτό του συνεπαρμένο ἀπὸ τὸν ὁμιλητὴ. Τὸ θέμα ἦταν θαρρεῖς, ὅτι ἔπρεπε γιὰ τὴν περίπτωσή του.

Ὅταν τελείωσε ἡ ὁμιλία, τὸν ρώτησε ὁ Ἀγγελος.

— Λοιπὸν; Ποιὲς εἶναι οἱ ἐντυπώσεις σου;

— Ὁμολογῶ πὼς ἦταν μιὰ ἀποκάλυψη γιὰ μένα. Ἐνοιῶσα μιὰ δύναμη νὰ διαπερνᾷ τὴ θέλησή μου, κι' ἀνοίξε τὴ διάθεσή μου νὰ προσευχηθῶ στὸ Θεό. Ὁπωσδήποτε μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία θὰ ξανάρθω.

Φανερά ἤρεμος πῆγε στὸ σπίτι του παίρνοντας ἀποφάσεις γιὰ τὴν καλύτερη ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματός του. Τὴν ἄλλη μέρα εἶχε κι' ὅπως καταλήγει γιὰ τὸ τί θὰ ἔκαμε. Δὲν χρειάστηκε ὅμως νὰ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Κατωτέρω αναδημοσιεύομεν, λόγω επικαιρότητος και σπουδαιότητος, τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἄρθρου τοῦ Πρωτοδίκου κ. Γ. Ἀρβανίτη, δημοσιευθέντος εἰς τὸ νομικὸν περιοδικὸν «Δικαιοσύνη» (Ἀριθ. φύλ. 11—22—1975).

Α' Ἐπὶ τῶν ἀρχῶν

1. Ἀντὶ τοῦ ἀντικειμενικοῦ κλονισμοῦ εἰσάγεται συγκεκριμένως τὸ δικαίωμα πρὸς διάζευξιν τοῦ ὑπαίτιου, δηλαδὴ τοῦ ἐνόχου, ἥτοι οὐσιαστικῶς ἢ μονομερῆς αὐθαίρετος λύσις τοῦ γάμου. Ἄλλο ἀντικειμενικὸς κλονισμὸς (εἰδικὰς περιπτώσεις τοῦ ὁποίου προβλέπει ὁ Α.Κ. εἰς τὰ ἄρθρα 1443—1446) καὶ ἄλλο ὑπαίτιος κλονισμὸς. Δέχομαι συζήτησιν περὶ διευρύνσεως τῶν λόγων τοῦ ἀντικειμενικοῦ κλονισμοῦ ἢ ἔστω καὶ περὶ καθιερώσεως αὐτοῦ διὰ γενικῆς διατάξεως, ἀλλ' ὅχι παροχὴν δικαιώματος διαζεύξεως εἰς τὸν προκαλοῦντα τὸν κλονισμὸν ὑπαίτιως. Τοιαύτη ἐπιβράβευσις τοῦ ἀδίκου νομιμοποιεῖ τὴν σκέψιν πὺρ ὠδήγησε εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ ΑΤΤΙΛΑ καὶ δὲν δύνα-

ται νὰ προβλεφθῇ εἰς νόμον εὐνομούμενης πολιτείας, διότι ἀνατρέπει ὅχι τὸν γάμον ἢ τὴν οἰκογένειαν ἀλλὰ τὸ βασικὸν θεμέλιον τοῦ δικαίου, τοῦ κράτους δικαίου, τῆς πολιτείας. Τότε πᾶς ἄρπαξ, πᾶς δυνατός, πᾶς ἔχων ἐξουσίαν θὰ δικαιοῖ ἑαυτὸν λέγων: «Ἔτσι θέλω, κλονίζω τὸν γάμον (σήμερον καὶ αὔριον ὅτι ἄλλο θέλω) καὶ παίρνω διαζύγιον, ἢ ἀπαιτῶ, δίκην διεθνoῦς τρομοκράτου, αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο». Ἐὰν ἀρβλυνθῇ ἐπὶ τοσοῦτον τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου, τὸ αἶσθημα ὅτι ὁ ἀδίκων δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαιτῇ καὶ νὰ ἀποκτῇ δικαίωματα βάσει τῆς ἀδικίας του, τότε... τί τὰ θέλομεν τὰ δικαστήρια;

2. Ἡ παρεχομένη εὐχέρεια συνομολογήσεως τῆς ὑπαιτιότητος (καὶ ἴσως πλεόν καὶ τῶν ἄλλων περιστάτικῶν) ὁδηγεῖ εἰς τὸ κατὰ συναίνεσιν διαζύγιον. Ἐφ' ὅσον οὔτε ἡ εἰσήγησις οὔτε τὸ ὑπουργεῖον θεωρεῖ εἰσέτι ὥριμον τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ κατὰ συναίνεσιν διαζυγίου διὰ τῆς νομοθετικῆς θύρας, θεωρῶ παράδοξον νὰ εἰσάγεται τοῦτο διὰ τοῦ παραθρόνου. Τοσοῦτῃ μᾶλλον καθόσον ἡ τοιαύτη εἰσαγωγὴ ὁδηγεῖ εἰς μίαν συναίνεσιν τελείως ἀνέλεγκτον. Ἐν ὅψει τῆς ἐλληνικῆς πραγματικότητος τὸ κατὰ συναίνεσιν διαζύγιον διὰ τῆς συνομολογήσεως τῆς ὑπαιτιότητος θὰ ἐκδίδεται εἰς ἐλάχιστον χρόνον καὶ διὰ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἐνδίκων μέσων θὰ εὐρίσκωνται οἱ σύζυγοι διεζευγμένοι πρὶν κἂν συναισθανθoῦν ὅτι προσέφυγον εἰς δικηγόρον. Ἐὰν ὁ νομοθέτης πιστεύῃ ὅτι χρειάζεται ὥριμος σκέψις διὰ τὴν ἐκποίησιν ἐνὸς ἀκινήτου καὶ τὴν ὑποβάλλει εἰς τύπους καὶ διατυπώσεις πρὸς προστασίαν τοῦ ἐκποιούντος ἀπὸ ἐσπευσμένων ἀποφάσεων, τότε τοῦλάχιστον καὶ ὁ γάμος θὰ πρέπει νὰ υποβληθῇ εἰς ποικίαν τινα προθεσμίαν λύσεως. Συνεπῶς ἡ παραδοχὴ τῆς συνομολογήσεως τῆς ὑπαιτιότητος θὰ ἔχη συνεπείας τὰς ὁποίας μᾶλλον δὲν προέβλεψεν ὁ νομοθέτης καὶ καλὸν εἶναι νὰ ἐπανεξετασθῇ

κάνη τίποτε.

Πρὶν ἔλθῃ τὸ μεσημέρι μπῆκε στὸ γραφεῖο χαρούμενη καὶ πεταχτὴ ἡ Βούλα κρατῶντας στὰ χέρια τῆς κεράσματα.

— Κυρίες καὶ Κύριοι, εὐχηθῆτε μου γιὰ τὸ εὐχάριστο νέο. Ἀρραβωνιάστηκα μὲ τὸν ἐκλεκτὸ τῆς καρδιάς μου. Ὅλα ἔγιναν κεραυνοβόλα, ὥπως συμβαίνει σὲ τέτοιες περιστάσεις.

Ὁ Ἄρης πῆρε βαθιὰν ἀνάσα κι' ἕνα χαρόγελο ἄνθισε στὰ χεῖλη του. Πλησίασε μετὰ τῇ Βούλα καὶ τῆς εὐχήθηκε εὐγενικά.

— Δεσποινίς, πιστέψτε με, τὸ νέο αὐτὸ ἦταν πραγματικὰ τὸ ὠραιότερο πού θὰ μποροῦσα ν' ἀκούσω. Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ εὐχωμαι κάθε μέρα γιὰ τὴν εὐτυχίαν σας, μιὰ εὐτυχία πού θὰ σκορπᾷ γύρω της καὶ στοὺς ἄλλους εὐτυχία.

Σάββας Ν. Ξανθοπούλος

τὸ θέμα καὶ κατ' ἐμὲ νὰ ἀποκλειοθῇ ἡ τοιαύτη συνομολόγησις. Ἐὰν ἀντείπη τις ὅτι νῦν αἱ ἀποδείξεις ἐπὶ «συναινετικῶν διαζυγίων» εἶναι παρρηδία ἀποδείξεων, τότε θὰ ἀπαντήσω ὅτι ἡ παράνομος σημερινὴ κατάσταση εἶναι ποὺ θέλει διόρθωσιν καὶ αὕτη (ἡ διόρθωσις) δὲν ἐπέρχεται διὰ τῆς καταργήσεως τῶν ἀποδείξεων (κατὰ τὴν παροιμίαν «πονάει κεφάλι - κόψει κεφάλι»), ἀλλὰ διὰ τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου.

3. Διὰ τῆς καθιερώσεως τῆς πενταετοῦς διαστάσεως ὡς λόγου διαζυγίου ἀναγνωρίζεται τὸ «ὑπεραυτόματον διαζύγιον». Ἐδῶ τὸ θέμα εἶναι ὅχι μόνον νομικὸν ἢ ἠθικὸν ἢ κοινωνικὸν ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ἔθνικόν. Δεδομένης τῆς χωριστικῆς διαβιώσεως χιλιάδων ἑλληνικῶν ἐγγάμων ζευγῶν λόγῳ μεταναστεύσεως, ἐργασίας εἰς τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν, ἐργασίας εἰς Γερμανίαν κλπ. κλπ., συνιστᾷται διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰς ὅσους τῶν Ἑλλήνων τούτων ὑπέκυψαν εἰς τὸν εὐκολὸν πειρασμὸν τῆς δημιουργίας ἐνὸς παροδικοῦ ἐρωτικοῦ δεσμοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, νὰ ζητήσουν καὶ λάβουν τὸ «ὑπεραυτόματον διαζύγιον», τὸ ὁποῖον γενναιοδύρως τοὺς προσφέρει ἡ πατρίς. Οὐδεμίᾳ προϋπόθεσις ἀπαιτεῖται, ἀπολύτως οὐδεμίᾳ. Τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῆς ἐλπίδος ἀποκαταστάσεως τῆς ἐγγάμου σχέσεως ρίπεται εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἀλλὰ τοιαύτη ἀπόδειξις, δεδομένης τῆς δεδηλωμένης ἀντιθέσεως τοῦ ἐνάγοντος, οὐδέποτε θὰ εὐσταθήσῃ καὶ εἶναι ἀπλῶς «στάχτι στα μάτια» τῶν ἀφελῶν. Εἶναι τόσο ἀνύπαρκτος ἡ δυνατότης κρίσεως δικαστικῆς ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων, ὥστε κα' αὕτη ἡ εἰσήγησις λέγει ὅτι τὸ δικαστήριον θὰ ἐρευνᾷ, ἐκτὸς τῆς συμπληρώσεως τοῦ χρόνου, καὶ τὴν ὑπαρξίν διαστάσεως, ἀλλ' ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἠδυνήθην νὰ κατανοήσω πῶς εἶναι ἐν προκειμένῳ ἄλλο πρᾶγμα ὁ χρόνος καὶ ἄλλο ἡ διάστασις, ἀφοῦ κατὰ νόμον ἀπαιτεῖται κρίστασις ἐν χρόνῳ πενταετεί. Ἄς μὴ κροτώμεθα. Ἡ πενταετὴς διάστασις ὡς λόγος διαζυγίου, εἴτις ὅπως διατυπῶται εἰς τὸ νομοσχέδιον, ὑπερβαίνει εἰς ἀδικίαν καὶ τὴν συγκεκαλυμμένην ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀντικειμενικοῦ

κλονισμοῦ εἰσαγωγὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ ὑπαίτιου, ὅπως ζητήσῃ καὶ λάβῃ διαζύγιον. Καὶ ὁδηγεῖ εἰς ἐκβιασμοὺς τοῦ ἐνόχου πρὸς τὴν ἀνυπαίτιον διὰ τῆς προβολῆς τοῦ διλήμματος: «ἢ μοῦ δίδεις διαζύγιον τώρα διὰ τῆς συνομολογήσεως ὑπαιτιότητος ἢ τὸ παίρνω σὲ πέντε χρόνια μὲ τὸ ἔτσι θέλω». Ἄν ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία ἔφθασεν εἰς τοιαύτην κατάπτωσιν, ὥστε νὰ ἀναγνωρίζῃ διὰ νόμου τοιαύτας καταστάσεις ὡς θεμιτάς, τὸ πᾶν ἀπόλλωλε. Τοιαῦται καταστάσεις συμβαίνουν εἰς τὴν κοινωνίαν ὡς νόσος καὶ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζωνται ὡς νόσος. Ἐὰν δὲν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὴν νόσον ἀπὸ τὴν ὑγείαν καὶ καθιερούμεν τὸ νοσηρὸν ὡς ὑγιές, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ συνεννόησις.

4. Καὶ τί θὰ γίνῃ μὲ τοὺς διαλελυμένους γάμους; Ὅτι γίνεται μὲ τοὺς κλέπτας. Ὅταν ἡ κοινωνία μας καταστῇ ὥριμος, ὥστε νὰ καταργήσῃ τὸ ἐγκλημα τῆς κλοπῆς διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν κλέπτας, τότε νὰ καταργήσῃ καὶ τὸν θεσμὸν τοῦ ἐλέγχου τοῦ διαζυγίου, δηλαδή νὰ εἰσαγάγῃ τὸ Repudium, διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν γάμους ἀποτυχόντας καὶ μὴ λυθέντας. Δηλαδή ἡ ὑπαρξὶς μικροῦ ἀριθμοῦ γάμων ἀποτυχόντων καὶ μὴ δυνάμενων νὰ λυθοῦν βάσει τοῦ νόμου εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τοῦ ὅτι ὑπάρχει νόμος. Ἐὰν τὸ νομοσχέδιον δὲν σκοπεῖ τὴν συγκεκαλυμμένην εἰσαγωγὴν δυνατότητος λύσεως παντὸς γάμου, τότε καὶ ὑπὸ τὸ προτεινόμενον δι' αὐτοῦ νομοθετικὸν καθεστὼς θὰ ὑπάρχουν γάμοι, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δύνανται νὰ λυθοῦν. Ἰσως θὰ εἶναι ὀλιγώτεροι, ἀλλὰ θὰ ὑπάρχουν. Καὶ φυσικὰ τότε, ἀρχῆς γενομένης διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καὶ τῆς ὁρέξεως ἀνοίγεισθαι, οἱ «ἀλύτρωτοι» θὰ ἐπιδιώξουν τὴν νομοθέτησιν καὶ ἄλλου νομοσχεδίου, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ λύωνται καὶ οἱ δικοὶ τῶν γάμοι κατὰ τὰς ἀπόψεις των. Συνεπῶς ἡ ὑπαρξὶς ἀλύτρωτων δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ θαρύνουσιν σημασίαν προκειμένης νομοθετήσεως. Ἄν πρὸς αὐτοὺς ἀποβλέπῃ ὁ νομοθέτης τότε προβαίνει εἰς χαριστικὴν νομοθετικὴν πρᾶξιν, ἡ ὁποία δὲν χαρακτηρίζεται εὐνομούμενην πολιτείαν. Ὁ νόμος πρέπει νὰ σκοπῇ τὸ κοινόν

ΑΥΤΟΠΟΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΣΤΕΓΗΣ

Στὸ εὐρύχωρο σαλόνι τῆς κατοικίας τοῦ ἀειμνήστου Χαράλαμπος Χαράλαμπίδου ποὺ τὸ εἶχε παραχωρήσει γιὰ τίς συγκεντρώσεις, πάρθηκε ἡ ἀπόφαση νὰ πάρῃ ἡ προσπάθεια νομικὴ ὑπόσταση. Τὸ β' ἐξάμηνο λοιπὸν τοῦ 1928 γεννήθηκε ἐπίσημα ἡ Ο.Χ.Α. «Ἀποστολικὴ Διακονία» καὶ πολὺ γρήγορα ἔγινε φανερό, πῶς δὲν ἦταν πιά ἀνεκτὸ νὰ στεγάζεται σὲ ἰδιωτικὴ κατοικία. Νοικιάστηκε λοιπὸν ἓνα εὐρύχωρο δωμάτιο στὸν 3ο ὄροφο τῆς πολυκατοικίας, ποὺ βρισκόταν στὴν συμβολὴ τῶν ὁδῶν Συγγροῦ καὶ Ἑγνατία, ὅπου κι' ἄλλες ψυχὲς γνώρισαν τὸ Θεῖο Λόγο. Ἐκεῖ μέσα οἱ πρωτεργάτες ὁμολογήθηκαν τὰ τολμηρὰ τους ὄνειρα ὁ ἓνας στὸν ἄλλον, γιὰ μιὰ ἀπόκτηση ἰδιωτικῆς καὶ κατάλληλης γιὰ τὸ ἔργο στέγης. Στὰ τέλη τοῦ 1929 ἄρχισαν νὰ μπαίνουν οἱ βάσεις γιὰ τὴν πραγματοποιήσῃ τοῦ ὁνείρου αὐτοῦ, ποὺ τε-

συμφέρον, καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον ἀπαιτεῖ ψύχραιμον ἐξέτασιν, ἀπροσωπὸληπον, ὥστε ἡ δοθεῖσα λύσις νὰ εἶναι ἡ καλυτέρα δυνατὴ.

5) Τέλος τὸ νομοσχέδιον διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν περὶ διαζυγίου διατάξεων παρεισάγει εἰς τὸ σύστημα τοῦ ἀστικοῦ κώδικος καὶ τῆς πολιτικῆς δικονομίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς συνταξιοδοτικῆς νομοθεσίας, κλπ. προβλήματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξευρεθοῦν καὶ ἀναλυθοῦν πρὶν ἢ τοῦτο (τὸ νομοσχέδιον) γίνῃ νόμος τοῦ κράτους. Ἐφ' ὅσον καὶ κατ' αὐτὴν τὴν εἰσήγησιν εἶναι «ἐπακειμένη» εὐρυτέρα μεταρρυθμίσις τοῦ οικογενειακοῦ δικαίου, οὐδὲν θὰ ἔβλαπτε νὰ ἀνεβάλετο καὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἡ προώθησις, ἵνα τὸ θέμα τοῦ ἐξετασθῇ ἐν τῇ πλαισίῳ τῆς εὐρυτέρας ταύτης μεταρρυθμίσεως. Θέμα τὸ ὁποῖον συζητεῖται ἀπὸ τοῦ 1929 (κατὰ τὴν εἰσήγησιν) δὲν φαίνεται νὰ εἶναι πράγματι ἐπείγον.

Γ. Π. Ἀρβανίτης

λεσφόρησε δέκα χρόνια ἀργότερα.

Ἐνα χρόνο ἀργότερα, τὸ 1930 κτίθηκε πῶς ὁ χώρος ἦταν μικρὸς καὶ νοικιάστηκε ἓνα πρῶνν τέμενος στὴν ὁδὸ Κασσάνδρου 59, ποὺ δὲν ἦταν βέβαια ἰδεώδης λύσις, μὰ εἶχε τὰ στοιχειώδη προσόντα σὰν χώρος συγκεντρώσεως. Ἦταν καὶ μιὰ νίκη, μιὰ ἀνταπόδωσις τῶν ἰσῶν γιὰ ὅσα ἔκαμαν οἱ Τοῦρκοι ἐπὶ αἰῶνες μετατρέποντας τοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς σὲ τεμένη. Τώρα, ἐκεῖ ποὺ ἀκούγονταν μωαμεθανικὲς προσευχὲς καὶ διδασκαλίες, διδάσκονταν ἡ θεόπνευστη διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ.

Πέντε χρόνια καρποφορίας πνευματικῆς χρωστᾷ ἡ Ἀδελφότης στὸ οἶκημα αὐτό, ποὺ σήμερα δὲν ὑπάρχει πιά, γιὰτὶ κατεδαφίστηκε στὰ 1935. Αὐτὴ ἡ ἀπώλεια τοῦ χώρου συγκεντρώσεων δημιούργησε μιὰ ἀναγκαστικὴ διάσπαση. Τὰ μαθήματα τῆς Κυριακῆς καὶ Πέμπτης γίνονταν στὴν αἴθουσα τῶν τελετῶν τοῦ Β' Γυμνασίου Ἀρρένων (τότε ὁδὸ Σχολείων, τώρα Ἰκτίνου) καὶ τὰ μαθήματα γιὰ τοὺς Τουρκοφώνους (γράφουμε σχετικῶς κατωτέρω) στὸ 52ο Δημοτικὸ Σχολεῖο τῆς ὁδοῦ Κασσάνδρου. Οἱ ἑβδομαδιαῖες συνεδρίες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γίνονταν στὸ ὀφθαλμολογικὸ ἱατρεῖο τοῦ Προέδρου Ἰ. Μαλιούμogliu.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀδελφότητος, παράλληλα μὲ τίς κύριες συγκεντρώσεις, γίνονταν καὶ οἱ συγκεντρώσεις τῆς ὁμάδος τῶν Τουρκοφώνων μελῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Πρόσφυγες ἀπ' τὰ βάθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, βαθιὰ Ἑλληνες στὴν ψυχὴ καὶ τὸ φρόνημα, κατοικώντας σὲ μεγάλες παροικίες σὰν νησίδες μέσα στὴν πλημμυρίδα τῶν Ὀθωμανῶν, δέχθηκαν σὰ μόνη παραχώρησις στὸν κατακτητὴ νὰ μιλήσουν στὴν καθημερινὴ γλῶσσα τοὺς τὴν τουρκικὴ, ἱκανοποιώντας ἔτσι κάπως τοὺς σκληροὺς ἀφεντάδες, ἐνῶ τὰ λίγα Ἑλληνόπουλα ποὺ πηγαιναν στὰ σχολεῖα ποὺ διατηροῦσαν οἱ ἑλληνοκῆς κοινότητες, μάθαιναν νὰ γράφουν καὶ νὰ μιλοῦν καὶ τὰ ἑλληνικά. Ὁ περισσότερος ὅμως ἀγράμματος λαὸς μιλοῦσε μόνο

τουρκικά.

Αυτούς λοιπόν τούς Έλληνες, πιστούς στην πίστη των πατέρων τους, συγκέντρωνε ή 'Αδελφότης και με τούς αείμνηστους δασκάλους του Ευαγγελίου Λάζαρο 'Ιορδανίδη δικηγόρο γλωσσομαθῆ από την Σεβάστεια, πού με την ζωντανή του πίστι και την ευφράδεια συνήραπε το άκροατήριο, Χαράλαμπο Χαράλαμπίδη, 'Ελισάβετ Γιαγλόγλου, Μαρία Παπαδοπούλου και τις έπιζώσες Ροδονίκη Πανλίδου και 'Ελισάβετ Χαστάογλου καλλιεργούσε το λόγο του Θεού στις όλοπρόθυμες ψυχές των μέχρι το 1957. Τότε έπειδή, λόγω θανάτου, μειώθηκαν πολύ οι άκροαταί, ή κ. Χαστάογλου μετέφερε την συγκέντρωση σέ συγγενική κατοικία του μακαρίτου Λαζάρου 'Ιορδανίδου, όπου συνέχισε να τροφοδοτῇ πνευματικά τις ψυχές πού άπομείνανε, μέχρι του 1974.

Τό αξιοθαύμαστο είναι ότι πολλοί από τούς άκροατάς κρατούσαν στα χέρια τους και χοντρά βιβλία. 'Ισως φαίνεται περίεργο πώς διάβαζαν Τουρκόφωνοι άναγνώστες τη Βίβλο. Να πώς. Τα βιβλία είχαν έλληνικούς χαρακτήρες, πού σχημάτιζαν όμως τουρκικές λέξεις. 'Ετσι αν κάποιος ήξερε στοιχειωδώς να διαβάξη στα ελληνικά, είχε μπροστά του το κείμενο, στη μητρική του γλώσσα, πού καταλάβαινε καλά. 'Ο Λόγος του Θεού μπορεί να φυτευθῇ στην ψυχή του πιστού με όποιαδήποτε γλώσσα και να καρποφορήσει, γιατί είναι Θεός και έπιδορά με μυστηριώδη τρόπο στις πρόθυμες ψυχές κάτω απ' όποιεσδήποτε συνθήκες. Για το τμήμα αυτό των Τουρκοφώνων άκροατών μπορεί να είναι υπερέφρανη ή 'Αδελφότης. Γιατί πυρρήνες Τουρκοφώνων κυριών και δεσποινίδων μαζί με άλλες, πού παρακολουθούσαν τις έλληνόφωνες συγκεντρώσεις, ίδρυσαν από κοινού, περίπου 100 άτομα το 1931, την 'Ορθόδοξον Χριστιανικήν 'Αδελφότητα Γυναικών και Νεανίδων «Η 'Αποστολική Διακονία» «σαν παράρτημα», όπως ρητώς άνέγραφε το καταστατικό τους «της ήδη από του 1928 ύπαρχούχης 'Αδελφότητος των 'Ανδρών», με κύριο άντικειμενικό σκοπό, άφ' ενός μὲν για να παρουσιάζονται κι' αυτές οργανωμένες, άφ' έτέρου για να αναλάβουν τόν τομέα της φιλάνθρωπιας, δεδομένου ότι το τότε καταστατικό των άνδρων δέν προ-

έβλεπε για φιλάνθρωπία. Τα άλλα άρθρα του καταστατικού των ήταν άντιγραφή του καταστατικού των άνδρων, όσο δε άφορά στις υποχρεώσεις των μελών έγραφε ότι θα παρακολουθούν τα μαθήματα των άνδρων και θα συμμετέχουν σ' όλες τις εκδηλώσεις της 'Αδελφότητος των άνδρων.

Μιά μελανή σελίδα άπόκτησε ή 'Αδελφότης στην ιστορία της, όταν άργότερα, κατά την Κατοχή και μετά από αυτήν, έπίγονοι αυτού του παραρτήματος, έδειξαν τάσεις άνεξαρτητοποίησης και δημιούργησαν λυπηρές καταστάσεις ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, πού εκμεταλλεύθηκαν άσπονδοι φίλοι, του ιερού έργου για να το βλάψουν σημαντικά. Μα ό χρόνος και ή έπιμονή και ύπομονή των Διοικητικών Συμβουλίων εκείνης της έποχής, έλυσαν το πρόβλημα κατά τόν καλύτερο τρόπο, αφήνοντας μόνο τα γεγονότα στη μνήμη των παλαιότερων σαν κακή άνάμνηση.

Αυτή την πρώιμη άκόμη έποχή, την προπολεμική, ή άκτίνα δράσεως της 'Αδελφότητος ήταν πολύ μεγάλη. 'Απλώθηκε το έργο σέ διάφορους οικισμούς της Θεσσαλονίκης άκόμη και στην ύπαιθρο. Πλήθος παραρτημάτων λειτουργούσαν, τα περισσότερα με αξιοθαύμαστους καρπούς, πρό παντός στο Κιλκίς και στο Σουφλί, τα όποια είχε ιδρύσει ό κ. Νικόλαος Νικολαΐδης.

NEA BIBLIA

'Αρχιμ. Γερβασίου Ι. Ραπτοπούλου: «Η εύγενής στρατεία», Σχ. 8ον, σελίδες 332, Σέρραι 1976. Τιμάται άдетον δρχ. 130, δεμένον δρχ. 150. Πωλείται εις το Βιβλιοπωλείον μας, όπου θα βρῆτε και όλα τα βιβλία, όλων των όρθοδόξων χριστιανικών εκδόσεων.

Διά πάσαν παραγγελίαν σας άπευθύνεσθε: Βιβλιοπωλείον «'Απολύτρωσις» Πλάτωνος 2 Θεσσαλονίκη.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ συσπείρωσις

«Συσπείρωση κλήρου καὶ λαοῦ στὴν ἐπισημὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία», συνιστᾷ ἡ δεκαπενθήμερη ἐφημερίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», εἰς τὸ 2 τεῦχος τῆς 1 Νοεμβρίου 1976. Αὐτὸ ἀκριβῶς ζητοῦν καὶ οἱ θρησκευόμενοι καὶ πιστοὶ χριστιανοὶ τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου. Τὴν συσπείρωσιν ὁλων τῶν δυνάμεων, κάτω ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰν καὶ δυναμικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν, ἡ ὁποία νὰ ἀκτινοβολῇ μὲ τὴν φωτισμένην δράσιν, μὲ τὴν ἀνιδιαιτελῆ συμπεριφορὰν τῆς, μὲ τὴν ἀγάπην πρὸς ὁλόκληρον τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν αἰσθησὶν τῆς εὐθύνης καὶ τοῦ δικαίου, μὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ μὲ τὴν δύναμιν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς λάθῃ καὶ ἀδυναμίας τῆς.

Ἄραγε θὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀναγκαιότητα αὐτῆς τῆς συσπειρώσεως ἡ ἔχουσα τὴν εὐθύνην ὑπεύθυνος ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία διὰ νὰ τὴν ἐμπνεύσῃ καὶ εἰς τὸ ποίμνιον;

Ὅχι μόνον ἡ φλογέρα

Τὸ ὅτι ἡ κριτικὴ πρέπει νὰ οἰκοδομῇ οὐδεὶς ἀντίλογος. Ἄλλωστε καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς κάθε κριτικῆς τῶν πράξεων καὶ ἐνεργειῶν προσώπων καὶ συλλογικῶν ὁργάνων πάσης ἐξουσίας. Δι' ὅσους ἔχουν εὐαισθησίαν καὶ ἡ ἐλάχιστη ὑπόδειξις διὰ παρατοίησιν τῆς ἀληθείας ἔχει τὴν ἀποτελεσματικότητα. Τὸ πνεῦμα τῆς ταπεινώσεως ἀμέσως τοὺς ὁδηγεῖ εἰς ἀναγνώρισιν τοῦ σφάλματος καὶ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας. Τί θὰ γίνῃ ὁμως δι' ὅσους κατ' ἐξακολούθησιν καταπατοῦν τὴν ἀλήθειαν; Ἡ ἀδιαφορία τοὺς διὰ τὴν παράδωσιν τῆς ἀληθείας παίρνει μορφήν βαρείας ἀσθενείας, ὅποτε τὸ χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρέπει νὰ εἰσχωρήσῃ βαθύτερον διὰ νὰ ἔχῃ ἀποτελεσματικότητα. Συνηθίσαμεν εἰς τὰς κολακειὰς καὶ οὐχὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς ἀληθείας. Ἔτσι θέλομεν κριτικὴν, ἡ ὁποία νὰ

δικαιολογῇ τὰς παρεκτροπὰς, ἀλλὰ τότε παύει νὰ εἶναι κριτικὴ. Χρειάζεται πολλὰς φορὲς νὰ εἴπῃς κατὰ πρόσωπον: «ἔπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ». Ὁ λόγος αὐτὸς τοῦ Κυρίου εἶναι σκληρὸς. Καὶ ἀλλοῦ ὁ Κύριος ἀπεκάλεσε φίδια φαρμακερὰ τοὺς φαρισαίους. Χρειάζεται ὅχι μόνον ἡ φλογέρα, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἡ σφενδόνη.

Ὁ ἐκκλησιασμὸς τῶν μαθητῶν

Χωρὶς νὰ εἶναι θεολόγος οὔτε καὶ «θρησκευόμενος», ὅπως γράφει εἰς ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς καθημερινὴν ἐφημερίδα ὁ δικηγόρος κ. Π. Μαυρογιάννης, θέτει πολὺ δρθῶς τὸ θέμα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν. Χωρὶς ἄλλα σχόλια ἀναδημοσιεύομεν τὴν ὥρᾳ-αν ἐπιστολήν.

«Δὲν νομίζω ὅτι ὁ κ. Α. Παναγιωτᾶτος θέτει σωστὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων στὴν ἐπιστολὴν τοῦ ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ φύλλο σας τῆς 26.10.76 μὲ τὸν τίτλο «Ὁμαδικὸς ἐκκλησιασμός».

Χωρὶς νὰ εἶμαι ἐγὼ προσωπικὰ θρησκευόμενος δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ πῶς θὰ τραβήξῃ τὰ περισσότερα παιδιὰ ἢ ἴδια ἡ Ἐκκλησία, καθὼς λέει ὁ ἐπιστολογράφος σας, ἂν ἀφεθοῦν ἀπ' αὐτὴ τὴν τρυφερὴ ἡλικία νὰ ἀποφασίσουν μόνα τοὺς ἂν πρέπει νὰ ἐκκλησιασθοῦν ἢ ὄχι. Μὲ τὴν ἴδια λογικὴ θὰ πρέπει νὰ ἀφήσουμε τὰ παιδιὰ νὰ ἀποφασίσουν μόνα τοὺς ἂν θὰ πᾶνε ἢ ὄχι σχολεῖν. Κάθε μάθηση καὶ διαπαιδαγώγησις στὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν ἐνέχει κατ' ἀνάγκην τὸ στοιχεῖο ἐνὸς κάποιου ἐξαναγκασμοῦ, ἡ δὲ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως πρέπει νὰ λειτουργῇ ὅταν τὸ παιδί ὠριμάσῃ καὶ μπορεῖ μόνον τοῦ νὰ μορφῶναι κρίσεις καὶ νὰ ἀποφασίζῃ ὑπεύθυνα. Ὅτε εἶναι νομίζω σοβαρὸ νὰ λέγεται ὅτι ἀποτελεῖ ἀσέβεια ὁ ὁμαδικὸς ἐκκλησιασμός ἐπειδὴ σὲ ὠρισμένες περιπτώσεις τὰ παιδιὰ ἀτακτοῦν, δὲν προσέχουν τὴν λειτουργία κλπ. Καλαμπούρια, καζοῦρες καὶ ἀταξίες σημειώνονται πολλὰς φορὲς σὲ κάθε εἶδους ὁμαδικὴ ἐκδήλωση, ἀνε-

ξαρτήτως δὲ ἡλικίας, χωρὶς αὐτὸ βέβαια νὰ ἀναιρεῖ τὸν σκοπὸ τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν.

Ἄλλο βέβαια τὸ ζήτημα ἂν κανεὶς δὲν πιστεύει στὴν ἀνάγκη τοῦ ἐκκλησιασμοῦ γενικὰ (προκειμένου ἐννοεῖται περὶ ἐνηλίκων). Καὶ σ' αὐτὴ ὁμως ἀκόμη τὴν περίπτωση δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπικαλούμεθα τὴν ἐλευθερίαν συνειδήσεως (:) τοῦ ἀνηλίκου παιδιοῦ καὶ νὰ ἀποφαινόμαστε κατὰ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ἐκκλησιασμοῦ του, ὅπως δὲν μπορούμε νὰ ἐπικαλεσθῶμε τὴν ἐλευθερίαν αὐτὴ γιὰ τὸ ἐὰν θὰ παρακολούθησεν ἢ ὄχι τὰ μαθήματά του.

*Πᾶρος Α. Μαυρογιάννης, Δικηγόρος,
Σωτῆρος 7, Πειραιεύς».*

Ἡ καταπολέμησις τῆς ἐγκληματικότητος

Νὰ μὴ γίνῃ ἡ Ἑλλάς «ξέφραγο ἀμπέλαι» εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν διεύθυνσιν ὄλων τῶν νεοφανῶν καὶ συνδυασμένων μορφῶν τῆς ἐγκληματικότητος, ἐτονίσθη μὲ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ διὰ τὴν κινητοποίησιν ὄλων τῶν ὑπευθύνων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν νοσηρῶν ἐγκληματικῶν δραστηριοτήτων τοῦ τελευταίου καιροῦ, αἱ ὁποῖαι μετεφντενύθησαν εἰς τὸν ἐλλαδικὸν χώρον ἀπὸ ξένης περιοχῆς. Τὸ λαθρεμπόριον ὀπλων, τὰ ναρκωτικά, ἡ λαθραία ἐξαγωγή συναλλάγματος, ἡ λαθραία εἰσαγωγή ἀγαθῶν, τὰ

πλαστὰ διαβατήρια, αἱ ἀνήθικοι δραστηριότητες καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἐγκληματικαὶ πράξεις, ἔχουν ἐμφανίσει ἐντασιν τὸν τελευταῖον καιρόν. Τὰς δραστηριότητας αὐτὰς ἐνισχύουν καὶ οἱ παράγοντες, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν οἰκονομικὰ συμφέροντα, καθὼς καὶ ἡ ἀπροσεξία τοῦ τύπου καὶ ὄλων τῶν μέσων ἐνημερώσεως. Ἐτσι καθημερινῶς πληθαίνουν οἱ ὁπαδοὶ τῆς παρανομίας καὶ τοῦ ἐγκλήματος.

Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ κορμὸς τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας παραμένει ὑγιὲς ἀκόμη, διότι ἀντιδρᾷ εἰς τὰς σημαντικὰς διαβρώσεις. Τὰ κρούσματα τῆς ἐγκληματικότητος εἶναι δυνατόν νὰ λάβουν καταστρεπτικὰς διαστάσεις ἂν δὲν νύθετηθῶν μέτρα ραγδαίας προληπτικῆς καὶ κατασταλτικῆς δράσεως. Ὁ κ. πρωθυπουργὸς ἐπεσήμανε τὸ γεγονός καὶ ἐτόνισε τὴν ἀναγκαιότητα τῆς λήψεως μέτρων, ὕστερα ἀπὸ δραστηριοποίησιν ὄλων τῶν ἀρχῶν, διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐγκλήματος.

Εἶναι γεγονός ὅτι δὲν εἶναι εὐκολὸς ὑπόθεσις. Χρειάζεται ἀποφασιστικότης, ἔλεγχος καὶ συνδυασμὸς δραστηριοτήτων. Πάντως εἶναι ὑπόθεσις σοβαρά. Ἡ Ἐκκλησία, ἡ Πολιτεία, αἱ πάσης φύσεως ἀρχαὶ καὶ ὁλόκληρος ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ὀφείλου νὰ προχωρήσουν μὲ σθένος καὶ χωρὶς διαταγμούς. Ἐπὶ ὅσον ἀπὸ ἐνα τοιοῦτον ἔλεγχον θὰ αἰσθανθῇ ἱκανοποίησιν ὁ ἐλληνικὸς λαὸς διότι θὰ διαπιστώσῃ τὴν πάταξιν τοῦ ἐγκλήματος.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Ξανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 35, Θεσ/νίκη

Ἐτησίαν συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δοχ. 80 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΤΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΑΑ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Δεκέμβριος 1916

Ἀριθ. φύλλου 372

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Θὰ ἀντηχήσῃ καὶ ἐφέτος εἰς ὅλους τοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς ὁ χριστουγεννιάτικος χαιρετισμός: «Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη». Διὰ τὴν εἰρήνην θὰ προσευχηθοῦν οἱ πιστοὶ πρὸς τὸν Ὑψιστον μὲ πίστιν καὶ ἐλπίδα. Διότι ἡ εἰρήνη εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύ- τερα ἀγαθὰ διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐπάνω εἰς τὴν γῆν. Χωρὶς τὴν εἰρήνην κανένα ἀγα- θὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὐδοκηθῇ. Ἡ εἰρήνη προϋποθέτει τὴν καλλιέργειαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τῆς κα- λωσύνης, τῆς πραότητος, τῆς μετανοίας, τῆς συγκωρήσεως καὶ τῆς ἀγάπης.

Τὸ μῖσος καὶ ἡ σκληρότης, ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἀδιαφορία διὰ τὸν πλησίον, συνώ- δευαν τὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἀνθρώπων κα- τὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀπληστία τῶν Ρωμαίων ἐβάθυνε περισσότερο τὰς πληγὰς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κατάστασις ἦτο τραγικὴ. Τὸ αἶτημα διὰ λύτρωσιν ἐγένετο περισ- σότερον ἔντονον. Ἀνεμένετο ὁ Μέγας Ἐπαναστάτης διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ κάθε πάθος καὶ ἀδυναμίαν τὸν κατατυραν- νούμενον ἄνθρωπον. Ἡ χριστιανικὴ δι- δασκαλία, ἡ ὁποία ἤλθεν εἰς τὴν γῆν μὲ τὸ θεῖον βρέφος τῆς Βηθλεὲμ, ὑπῆρ- ξε καὶ παραμένει ἡ πλέον ριζικὴ ἐπα- ναστασις τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου. Αὐ- τὴ θὰ φλογίζῃ τὰς καρδίας καὶ θὰ βοη- τεύῃ ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀναζη- τοῦν τὸν ὀρθὸν προσανατολισμὸν τους.

Ὁ ἀρχαῖος κόσμος ἔτρεχε πρὸς τὴν δύσιν του. Ἕνας νέος κόσμος θὰ ἤρχιζε τὴν πορείαν. Τὸ σπῆλαιον ἦτο ὁ τόπος ὅπου τὸ λυτρωτικὸν μήνυμα θὰ ἐψάλλε-

το ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους καὶ θὰ συνέδεε τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεὸν ἀνυψώνον αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον.

Ὁ δυνατὸς καὶ ἄπειρος Θεὸς παίρνει μορφήν ἀνθρώπου διὰ νὰ δυναμώσῃ τὴν ἡνθρωπίνην ἀδυναμίαν. Ὁ ἀναμάρτητος ἐνδύεται τὰ πτωχὰ ἐνδύματα διὰ νὰ σπά- σῃ τὰ δεσμὰ τῆς ἐνοχῆς.

Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη, ὅπως ἀπεκα- λύφθη εἰς τὴν ταπεινὴν φάτιν, θὰ ἐπι- λύσῃ ὅλα τὰ προβλήματα οἰκογενειακὰ ἢ κοινωνικὰ, ἐθνικὰ ἢ παγκόσμια. Μὲ τὴν ἀγάπην πυργώνεται ὁ πύργος τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ἀτόμων καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ἀνθρωπότητα διέρχεται καὶ ζῆ ἡμέ- �ας κρίσιμων καὶ ἀποφασιστικῆς σημα- σίας γεγονότων διὰ τὴν φρούρησιν τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ τὴν προσπάσιν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ ἄνθρω- πος πλανᾶται εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμφιβο- λίας, ὅπου ὠθεῖται ἀπὸ τὴν πεζότητα τῆς ζωῆς καὶ ἀπὸ τὰς πειστικὰς ἀμφιβο- λίας καὶ ἀπὸ τὸ ἀνικανοποίητον τῶν ἐν- στίκτων του. Εἶναι χωρισμένος εἰς δύο ἀντιμαχομένας παρατάξεις· εἰς ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν οἱ ἄνθρωποι οἱ προσκεκολλημένοι εἰς τὴν ὕλην καὶ τὴν παροδικότητα, τῶν ὁποίων σύνθημα εἶναι ἡ ἱκανοποίησις τῶν ταπεινῶν ὀρμῶν, καὶ εἰς ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν οἱ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι ἀγωνίζονται διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς προσωπικότητός των.

Ἡ ταπεινὴ φάτιν τῆς Βηθλεὲμ θέλει νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν εὐγένειαν, τὸ ὑψηλὸν φρόνημα, τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὰς ἡ-

θικάς αξίας. Ἀποτελεῖ τὴν πηγὴν τοῦ ἠθικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ χρησιμεύῃ πάντοτε ὡς βάσις διὰ τὴν πραγματικὴν πνευματικὴν ζωὴν. Ἡ ἐπίγειος ζωὴ εἶναι τὸ στάδιον τῶν ἀγώνων τοῦ ἀνθρώπου διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Στόχος εἶναι ἡ στροφὴ τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰς αἰώνιους πνευματικὰς αξίας. Ἡ στροφὴ αὕτη πρὸς ἀκτινοβολίαν καὶ πνευματικὴν πρόδον ἀπαιτεῖ δύναμιν, ἀποφασιστικότητα, θάρρος καὶ σταθερότητα.

Τὸ σπῆλαιον τῆς Βηθλεὲμ δέχεται τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποῖου συναντῶνται τὸ θεῖον στοιχεῖον μὲ τὸ ἀνθρώπινον. Ὁ Θεὸς κατέρχεται εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ ἀνέλθῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν οὐρανόν, νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Θεὸν καὶ νὰ παύσῃ ἡ περιπλάνησις του καὶ ἡ ἀλλοτριώσις του. Διὰ νὰ οἰκαιοποιηθῇ πλήρως ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐνωσίν του μὲ τὸν Χριστὸν ὀφείλει νὰ κοπιᾷ, νὰ ὁδοιπορήσῃ διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν.

Πανηγυρίζει πρᾶγματι ἡ πονεμένη ἀνθρωπότης καὶ ἐνῷ αἱμορραγεῖ ἐλπίζει καὶ ἐνῷ φλέγεται ὑπομένει καὶ ἐνῷ πιέζεται ποικιλοτρόπως ἀγωνίζεται. Διότι μόλις στρέψῃ τὸ βλέμμα πρὸς τὴν Βηθλεὲμ ἀρχίζουν νὰ λυώνουν τὰ παγύβουνα τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀπανθρωπιάς.

Καὶ πόλεμοι καὶ ἀναστατώσεις καὶ πάσης φύσεως ταραχαὶ προκαλοῦν τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ ἀγχος. Ἡ ἀκτινοβολία τῆς ἀγάπης, τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος πάντα θὰ φωτίζει. Τὸ σπῆλαιον θὰ γοητεύῃ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Τὸ φῶς τὸ ὑπερκόσμιον τῆς Βηθλεὲμ θὰ φωτίξῃ κάθε σκοτεινὴν πλευρὰν τῶν ἠθικῶν καὶ ὀντολογικῶν φαινομένων πού τόσο πνευματικὰ περιστοιχίζουν καὶ πιέζουν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Ἀπὸ τὸ σπῆλαιον τῆς Βηθλεὲμ ἔλαμψε τὸ φῶς τῆς χαρᾶς, πού ἀποτελεῖ τὴν ζωογόνον θαλπωρὴν κάθε ἀνθρωπίνης καρδίας, καὶ ἡ νοσταλγία τῆς ἀληθείας, πού εἶναι τὸ θερμότημον τῆς ζωῆς.

Ματαίως οἱ ἄνθρωποι ἀναζητοῦν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰν εἰς τὸν πλοῦτον, εἰς τὴν σοφίαν, εἰς τὴν τέχνην, εἰς τὰς

ἡδονὰς καὶ ὕλιστικὰς ἀπολαύσεις, εἰς τὰς αἰσθήσεις, εἰς τὰς δυναμικὰς ἀναμετρήσεις, εἰς τὰς διπλωματικὰς εὐελξίας. Οὕτε ἡ πολιτικὴ εἰρήνη τὴν ὁποῖαν ἐπιβάλλουν οἱ νικηταὶ εἰς τοὺς νικημένους καὶ οἱ δυνατοὶ εἰς τοὺς ἀδυνάτους. Ὅλα ἀποτελοῦν τὴν γελοιογραφίαν τῆς πραγματικῆς εἰρήνης.

Ὁ ταπεινὸς τῆς φάτνης ἦλθεν ὡς ἐπαναστάτης νὰ θάλῃ πῦρ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων διὰ νὰ ἀντιδράσουν οὗτοι κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ἦλθε διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἕναν ὑπεράνθρωπον, ἐκείνον ὁ ὁποῖος θὰ τὸν δεχθῇ καὶ θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Τὸ θαῦμα τῆς Βηθλεὲμ πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς κάθε ψυχὴν διὰ νὰ ἀλλάξῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἀγιότητα καὶ δόξαν. Ψυχὴ πού θὰ δεχθῇ τὸν Χριστὸν θὰ λάμψῃ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἀμέτητοι κακοὶ καὶ παραστρατημένοι, οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν εἰς τὴν ψυχὴν των τὸ βρέφος τῆς Βηθλεὲμ, μετενόησαν, ἐκαθαρίσθησαν καὶ ἀνυψώθησαν ἀπὸ τὴν λάσπην τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Χριστὸς μεγαλύνει τοὺς μικροψύχους, ἡμερώνει τοὺς ἀγρίους, φωτίζει τοὺς σκοτισμένους, μαλακώνει τοὺς σκληροὺς, δυναμώνει τοὺς ἀσθενικοὺς καὶ τοὺς ἀπελπισμένους, δημιουργεῖ τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς ἁγίους.

Οἱ κουρασμένοι ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας πρέπει νὰ ἀναζητήσουν τὸν Χριστὸν νὰ ἀναπαύσῃ τοὺς λογισμοὺς καὶ νὰ γλυκάνῃ τὴν πικραμένην ἐλπίδα τους. Φοβερὰ εἶναι τὰ ἔργα καὶ τὰ λόγια τῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἐνῷ οἱ φρόνιμοι καὶ καλοὶ μένουν σιωπηλοὶ καὶ ἄφωνοι. Σήμερα πρέπει νὰ φωνάξουν περισσότερο τὸν ὕμνον τῆς εἰρήνης διὰ νὰ ἀκουσθῇ εἰς ὁλόκληρον τὴν οἰκουμένην.

Δ.Β.Χ.

Αντισταυρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΑΔ' 8. Ἡ ἁγία Τριάς στήν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή

ΕΡ.: Μᾶς εἰπατε, κ. καθηγητά, διὰ στήν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή υπάρχουν ἑπτὰ μαρτυρίες γιὰ τὸν τριαδικὸ Θεό. Τῇ μίᾳ μᾶς τὴν παρουσιάσατε μαζί με τίς ὅμοιες μαρτυρίες τῆς Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς. Ἀλλες τέσσερες στὶς δύο προηγούμενες συνεντεύξεις μας. Ἀπομένουν ἀκόμη δύο, καὶ περιμένουμε νὰ τίς ἀκούσουμε σήμερον.

ΑΠ.: Ἡ μία ἀπὸ αὐτὲς βρίσκεται στὸ κεφ. 4, 4-6, Σᾶς τὴν διαβάζω. Παρακαλῶ ν' ἀνοίξουν καὶ οἱ ἀγαπητοί μας ἀκροαταὶ τὴν Κ.Α., γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὸ κείμενο. Ἐπαναλαμβάνω Ἐφ 4, 4-6. «Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεύμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν» εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα» εἰς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν». Στὸ κείμενο αὐτὸ φαίνεται ὁλοκάθαρα, διὰ τὸ ἀπόστολος Παῦλος μετὰ δύναμι τοῦ ἐκκλησιάζει, διὰ τὸν Πνεῦμα, εἰς Κύριος, εἰς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων. Τὰ τρία πρόσωπα ἀποτελοῦν ἓνα Θεό, ἀλλὰ τριαδικό.

ΕΡ.: κ. Καθηγητά, ἔχουμε μία ἀπορία. Ὁ Παῦλος δὲν γράφει ἐπὶ λέγει, διὰ τὸ ἓνα Θεὸς εἶναι τριαδικός;

ΑΠ.: Ὅπως σᾶς εἶπα καὶ ἄλλοτε, τῇ λέξει τριάς καὶ τριαδικός δὲν θὰ τὴν ἔχουμε πούθενά στὴ Γραφή. Τὴν ἀλήθεια ὅμως περὶ τριάδος πολλὰς φορές. Δὲν πιστεύουμε σὲ λέξεις ἀλλὰ σὲ ἀλήθειες. Ἐπειτα στήν περικλήτῃ πού σᾶς διάβασα, ὁ Παῦλος μιλάει γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν πιστῶν στήν Ἐκκλησίαν. Αὐτὸ τὸ θέμα τὸν καίει. Γι' αὐτὸ ἀνησυχεῖ. Οἱ πιστοί, στοὺς ὁποίους γράφει, πιστεύουν στὸν τριαδικὸ Θεό, ὁμολόγησαν τὴν πίστιν τοὺς καὶ βαπτίστηκαν στὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Σ' αὐτοὺς τοὺς πιστοὺς παραγγέλλει ὁ ἀπόστολος νὰ φροντίζουν νὰ διατηροῦν τὴν ἐνότητα στήν ὁποία τοὺς ἔνωσε μετὰ τὸ σύνδεσμο τῆς εἰρήνης τὸ ἅγιο Πνεῦμα. «Σπουδαῖοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (στ. 3).

Καὶ ἀμέσως προσθέτει τὴν περικλήτῃ πού σᾶς διάβασα μετὰ τοὺς 3 στίχους καὶ στὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς τονίζει σὰν πηγὴ τῆς ἐνότητος καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῆς Τριάδος. Στὸ στίχο 4 γράφει «Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεύμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν». Ἐδῶ τονίζει ὁ ἀπόστολος, διὰ ὅλοι οἱ πιστοὶ ἀποτελοῦν ἓνα σῶμα. Τὴν ἐνότητα αὐτὴ τὴν κατέργησε καὶ τὴν ἐξασφαλίζει τὸ ἐν Πνεῦμα. Ἡ ἔκφρασις ἐδῶ «Ἐν Πνεύμα» εἶναι ἀπόλυτη. Σημαίνει ἓνα ἀπόλυτο Πνεῦμα, ἓνας Θεός. Καὶ ὅπως τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα ἐξασφαλίζει τὴν ἐνότητα καὶ ἀρμονία τῶν μελῶν στὸ ἀνθρώπινο σῶμα, ἔτσι καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα συνδέει ὅλους τοὺς πιστοὺς σὲ ἓνα σῶμα, τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Γιατὶ οἱ πιστοὶ ἔλαβαν καὶ λαμβάνουν ἅγιο Πνεῦμα, εἶναι ποτισμένοι μετὰ ἅγιο Πνεῦμα. Σ' ὁποιοῦ μέρους τῆς γῆς κι ἂν κατοικοῦν, σ' ὁποια ἐποχὴ κι ἂν ζήσουν, συνδέονται μετὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα πού εἶναι ἓνα γιὰ ὅλους, εἶναι ὁ Θεὸς ὅλων. Καὶ τὸ ἓνα σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ὁδηγεῖται ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα στὴ μίαν ἐλπίδα, δηλαδὴ στὴν ἴδια πνευματικὴ κατάστασι. Ὁ Παῦλος θὰ μπορούσε νὰ σταματήσει ἐδῶ. Συνεχίζει ὅμως καὶ ἐπαναλαμβάνει τὰ ἴδια μετὰ κέντρο τὴ δεύτερη φορὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Γράφει λοιπὸν στὸν ἐπόμενον στίχο 5 «Εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα». Ὁ ἓνας Θεὸς ὀνομάζεται ἐδῶ μετὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Υἱοῦ. Εἰς Κύριος. Εἶναι δὲ καὶ ἡ ἔκφρασις εἰς Κύριος ἀπόλυτη καὶ σημαίνει τὸν ἓνα Θεό. Μάλιστα ὅπως τὸ νόμισα κι ἄλλες φορές, τὸ Κύριος εἶναι μεταφράσις τοῦ ὀνόματος Γιαχβέ. Ὅταν γράφει ὁ Παῦλος εἰς Κύριος, εἶναι σὰ νὰ κηρύττουν οἱ προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐνας εἶναι ὁ Γιαχβέ. Καὶ ἐπειδὴ ὁ πρωταγωνιστὴς στὴν Καινὴ Διαθήκη δὲν εἶναι ὁ Πατὴρ ἀλλὰ ὁ Υἱός, γι' αὐτὸ καὶ τὸ Κύριος ἀναφέρεται κυρίως στὸν Υἱὸ καὶ τὸ Θεὸς στὸν Πατέρα. Καὶ πάλι ἐδῶ ὁ Παῦλος το-

νίζει την ένότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνας εἶνε ὁ Κύριος. Οἱ θεοὶ καὶ κύριοι τῶν εἰδωλολατρῶν εἶνε πολλοί, ἀποῦ εἶνε ψεύτικοι, γι' αὐτὸ καὶ χωρίζονται οἱ ἄνθρωποι σὲ πολλές θρησκείες. Οἱ αὐτοκράτορες καὶ οἱ βασιλεῖς τοῦ κόσμου εἶναι πολλοὶ καὶ διάφοροι, γι' αὐτὸ καὶ ὁ κόσμος εἶνε διασπασμένος. Ὁ Κύριος δηλαδὴ ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν εἶνε ἕνας, γι' αὐτὸ ὅλοι οἱ πιστοὶ ἀποτελοῦν μία ένότητα. Δὲν ἔχουν ἄλλον Κύριο οἱ ἔθνικοὶ καὶ ἄλλον οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ ὅλοι ἔχουν, αὐτὸν ποὺ τοὺς λύτρωσε, τοὺς ἀγόρασε μὲ τὸ αἷμα του. Μὰ οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔχουν Κύριόν τοὺς τὸν Γιαχβέ; Βεβαίως. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ ἐνανθρωπήσας Γιαχβέ, ὁ ἕνας Κύριος. Μία εἶνε ἡ πίστις ποὺ σώζει Ἰουδαίους καὶ ἔθνικούς, ἕνα εἶνε τὸ βάπτισμα στὸ ὁποῖο βαπτίστηκαν, στὸ βάπτισμα ποὺ ἔγινε στὸ «ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος». Καὶ ὅπως στὴν πρώτη φορὰ ὁ Παῦλος εἶπε, «ὅτι τὸ ἕνα ἀπόλυτο Πνεῦμα, ὁ Θεός, εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ένότητας, ἔτσι τῇ δεύτερῃ φορὰ τονίζει, ὅτι ὁ ἕνας ἀπόλυτος Κύριος, ὁ Υἱὸς Θεός, εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ένότητας».

ΕΡ.: Καὶ στὴν τρίτῃ ἐπανάληψι εἶνε ὁ Θεὸς Πατὴρ ἀσφαλῶς ἡ πηγὴ τῆς ένότητας.

ΑΠ.: Μάλιστα. Ἄν καὶ βαπτιζόμαστε στὸ ὄνομα τριῶν προσώπων, μία εἶνε ἡ πίστις, ἕνας ὁ Θεός. Στὸ στίχο 6 ὁ Παῦλος γράφει: «εἰς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν». Οἱ πιστοὶ ἔχουν ἕνα Πατέρα ὅλοι, τὸ Θεό. Σὰν παιδιὰ τοῦ ένος Θεοῦ εἶνε ἀδέρφια, ἀποτελοῦν μιὰ οἰκογένεια, τὴν οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ, μία Ἐκκλησία, τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, μία βασιλεία, τὴ βασιλείαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ὅπως βλέπετε στὴν περικοπὴ μας ἑφτά φορὲς τονίζεται τὸ εἰς μία ἕν. Καὶ ὅπως παρατηρεῖ ὁ Θεοδώρητος, «πανταχοῦ τὸ ἐν καὶ τὸ εἰς τέθεικεν εἰς συμφωνίαν συνάπτων τὴν Ἐκκλησίαν».

Ὁ σκοπὸς ποὺ ὁ Παῦλος τόσο πολὺ τονίζει, ὅτι ἕνας εἶνε ὁ Θεός, μία ἡ πηγὴ τῆς σωτηρίας, ὁ Χριστός, ἕνα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ποὺ μᾶς ἐνώνει, εἶνε νὰ τονίσῃ τὴν ένότητα τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ τὸ εἶδαμε καὶ σ' ἄλλες μαρτυρίες. Ὁ Παῦλος συχνὰ παρου-

σιάζει τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ, τὴν ένότητα στὸν τριαδικὸ Θεό, γιὰ νὰ κηρύξῃ τὴν ένότητα στὴν Ἐκκλησίαν.

ΕΡ.: Κύριε καθηγητά, θὰ θέλαμε ἄλλη μιὰ φορὰ συνοπτικὰ νὰ μᾶς ἐξηγήσετε αὐτὴ τὴ μαρτυρία.

ΑΠ.: Ξέρουμε ὅλοι ὅτι, τόσο ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὥς καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη κηρύττουν αὐστηρὰ τὴ μονοθεΐαν. Ὁ Θεὸς στὴν Παλαιὰ Διαθήκη παραγγέλλει στὸ λαὸ του: «Ἀκουε, Ἰσραὴλ: Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς ἔστιν». Ἐδῶ ὁ Παῦλος λέει: Ἐνα τὸ Πνεῦμα, ἕνας ὁ Κύριος, ἕνας ὁ Θεός, καὶ ἐννοεῖ τὸν Πατέρα. Καὶ ἐνῶ τὰ πρόσωπα εἶνε τρία, ὁ Θεὸς εἶνε ἕνας. Ὁ Παῦλος εἶνε σὰ νὰ λήῃ ἐδῶ. Ἀκούστε, Χριστιανοί: Ἐνας εἶναι ὁ Πνεῦμα - Κύριος - Θεὸς ἡμῶν. Σ' αὐτὸν τὸν ἕνα τριαδικὸ βαπτιστήκαμε, πιστέψαμε, ἐλπίζουμε καὶ ἀποτελοῦμε ἕνα σῶμα, τὴ μία Ἐκκλησίαν. Αὐτὸς ὁ ἕνας Πνεῦμα - Κύριος - Θεός εἶνε ὁ Πατέρας μας. Αὐτὸς ὁ ἕνας Θεὸς εἶνε ἐπάνω πάντων, προνοεῖ καὶ διοικεῖ τὰ πάντα καὶ κατοικεῖ στὸν καθένα. Τὸ ἔργο αὐτοῦ τοῦ ένος Θεοῦ ἐπιτελεῖται μὲ τὴ συνεργασία τῶν τριῶν προσώπων τῆς Θεότητος. Τὸ χωρίον «ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν» μᾶς θυμίζει τὸ παρόμοιον χωρίον ἀπὸ τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴ «ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα», γιὰ τὸ ὁποῖο ἔγινε λόγος σὲ μιὰ προηγούμενη συνέντευξί μας.

ΕΡ.: Τὸ θυμόμαστε, κ. καθηγητά. Μᾶς εἰχάτε πῇ τότε, ὅτι τὸ «ἐξ αὐτοῦ» σημαίνει τὸ ἔργο τοῦ Πατρὸς, τὸ «δι' αὐτοῦ» τὸ ἔργο τοῦ Υἱοῦ, καὶ τὸ «εἰς αὐτὸν» τὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

ΑΠ.: Πολὺ σωστά. Τὸ ἴδιο σημαίνει καὶ τὸ χωρίον ποὺ ἐξετάζουμε. Ἔτσι τὸ ἐξηγήσῃ ὁ Μ. Ἀθανάσιος. «Ἐπὶ πάντων μὲν ὡς Πατὴρ, ὡς ἀρχὴ καὶ πηγὴ, διὰ πάντων δὲ διὰ τοῦ Λόγου, ἐν πᾶσι δὲ ἐν τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ». Ἡ ὅπως ἐρμηνεύει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Διὰ τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ οἱ ἄνθρωποι σώζονται, μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ἐνώνονται, καὶ ἔχουν ὅλοι πατέρα τὸ Θεό. Καὶ ἡ Ἐκκλησία μας μὲ βάσι τὴ διδασκαλίαν τοῦ Παύλου ψάλλει καὶ ὑμνεῖ στὸν τριαδικὸ Θεό. «Νυμφοστολίσας ὁ Παῦλος τὴν ἐξ ἐθνῶν Ἐκκλησίαν, ἕνα σε τρισυπόστατον Θεὸν προσκυνεῖν ἐδίδαξεν, ἐξ οὗ καὶ δι' οὗ περ καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα γέγονε».

Η ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ

Ὁ στρατιώτης δὲν εἶναι μόνο πειθαρχικός, εἶναι καὶ γενναῖος. Γενναῖος στὴν μάχη. Γενναῖος στὸν πόλεμο. Οἱ δύο αὐτὲς ἀρετὲς εἶναι τόσο πολὺ συνυφασμένες μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ στρατιώτου ὥστε ἡ λέξις στρατιώτης κατήντησε νὰ σημαίνῃ πειθαρχία καὶ γενναϊότης. Ὑπακοὴ καὶ ἀνδρεία. Ὁ χαρακτηρισμὸς «γενναῖος ἀξιωματικός» εἶναι μιὰ πραγματικότητα. Εἶναι γενναῖος ὁ στρατὸς μας. Δὲν τὸ λέμε μόνον ἡμεῖς. Τὸ λένε καὶ οἱ ξένοι. «Ὅλοι οἱ ξένοι. Ἀκόμη κι' αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ μας. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Χίτλερ ὡμολόγησε καὶ εἶπε: «Χάριν τῆς ιστορικῆς δικαιοσύνης, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαπιστώσω, ὅτι ἐκ τῶν ἀντιπάλων, οἱτινες μᾶς ἀντιμετώπισαν, μόνον ὁ Ἕλληνας στρατιώτης ἐπολέμησε μὲ παράτολμον θάρρος καὶ ὑψίστην περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον». Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰταλὸς στρατιγὸς Πρίκολο ἀναγκάστηκε νὰ ὁμολογήσῃ κι' αὐτός, ὅτι «ἡ καταστροφή, τὴν ὁποίαν μᾶς προεκάλεσαν οἱ Ἕλληνες, ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν στρατιωτικὴν

κρίσιν τῆς Ἰταλίας». Ὁ δὲ Τσώρτσιλ, εἶπε τὸ ἐξῆς κολακευτικόν: «Παλαιότερα λέγαμε, οἱ Ἕλληνες μάχονται σὺν ἥρωες. Εἰς τὸ μέλλον θὰ λέμε, ὅτι οἱ ἥρωες πολεμοῦν σὺν Ἕλληνας».

Ἔτσι εἶναι. Αὕτῃ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ὁ Ἕλληνικὸς στρατὸς εἶναι γενναῖος στρατός. Τὰ θούριά του ἐκφράζουν δὴ τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν πολεμικὴν του ἀνδρεία καὶ προκαλοῦν αἰσθήματα ἐνθουσιασμοῦ καὶ συγκινήσεως στοὺς πολίτας κάθε φορὰ πού τὰ τραγουδοῦν οἱ στρατιῶτες μας. Ἐνᾶ ἀπὸ τὰ θούρια λέγει στὴν πρώτη του στροφή: «Περνάει ὁ στρατὸς τῆς Ἑλλάδος φρουρός, τοῦ κάθε τῆς ἐχθροῦ ὁ σκληρὸς τιμωρός, σὺ πέρασμά του τρέμει ἡ γῆ ὅπου πατεῖ καὶ μπρὸς στὴ δόξα περπατεῖ».

Πάντοτε ὁ στρατὸς μας ὑπῆρξε γενναῖος. Πάντοτε ὁ στρατιώτης τῆς πατρίδος μας ἦταν ἀνδρεῖος. Μάρτυρες πολλοί. Μάρτυς ἡ μάχη τοῦ Μαραθῶνος. Μάρτυς ἡ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν. Μάρτυς ἡ ναυμαχία τῆς Σαλαμίνος. Μάρτυς ἡ μά-

ΕΡ.: Πέστε μας, κ. καθηγητά, τώρα καὶ τὴν τελευταία, τὴν ἑβδόμη μαρτυρία, γιὰ νὰ τελειώσουμε τὴν πρὸς Ἐφραίμους ἐπιστολή.

ΑΠ.: Πρόκειται γιὰ τὴν περικοπὴ 5, 18-21. Σὰς τὴ διαβάσω: «Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἶνω, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ». Στὴν περικοπὴ αὕτῃ ἔχουμε μιὰ ἀπὸ τίς κλασσικὰς περιπτώσεις λατρείας καὶ δοξολογίας τοῦ Θεοῦ. Λατρεῖα τὸ Θεὸ καὶ Πατέρα διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Ὁ Παῦλος καὶ ἄλλοι μιλάει γιὰ τὴν ἐν Πνεύματι ἁγίῳ λατρεῖα καὶ προσεσχῇ. Τότε προσεύχομαι ἀληθινὰ στὸ Θεόν, διὰ προσεύχομαι μὲ Πνεῦμα ἁγίον. Στὴν ἰδίᾳ ἐπιστολῇ στὸ ἐπόμενο κεφ. 6, 18 παραγγέλλει τὸ «προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύ-

ματι». Ὅπως ἕνας, διὰν μετὰ μὲ κρασί, χάνει τὰ λογικά του καὶ δὲν ξέρει τί λέει καὶ τραγουδάει τὸ διάβολο, ἔτσι ὁ πιστὸς μεθάει, γεμίζει μὲ Πνεῦμα ἁγίον, ἀποκταίει πνευματικὴ λογικὴ καὶ μὲ ψαλμούς, ὕμνους, ᾠδὰς πού ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τραγουδάει καὶ ψάλλει μὲ τὴν καρδίᾳ του τὸν Κύριον. Πλημμυρισμένοι οἱ πιστοὶ μὲ Πνεῦμα ἁγίον εὐχαριστοῦν τὸ Θεὸ καὶ Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ ἕνα εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡ εὐχαριστία πού γίνεται στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ Πνεῦμα ἁγίον εἶναι εὐχαριστία στὸ Θεὸ καὶ Πατέρα.

Αὐτὸ τὸ παράγγελμα τοῦ Παύλου ἐκτελοῦν οἱ πιστοὶ στὴν Ἐκκλησίᾳ μὲ τὴν συνηθισμένη σύντομη δοξολογία «Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι».

Στέργιος Ν. Σάκας

κη τῶν Πλαταιῶν. Μάρτυρες, μεταγενέστερα, τὰ πεδία τῶν μαχῶν στὸ ἔπος τοῦ 1821. Ποιὰ μάχη νὰ ἀναφέρουμε πρῶτα καὶ ποιὰ ὕστερα; Ἡρώες ὅλοι οἱ Ἕλληνες: Ὁ Κολοκοτρῶνης στὸ Μωρητᾶ. Ὁ Καραϊσκάκης στὴ Ρούμελη. Ὁ Κατσαντώνης στὴν Ἠπειρο. Ὁ Ἐμμ. Παπᾶς στὴ Μακεδονία. Ὁ Κανάρης στὴ θάλασσα. Καὶ ἄλλοι πολλοί. Ὅλοι γενναῖοι. Ὅλοι ἄνδρεῖοι. Καὶ ὄχι μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. Πολλές γυναῖκες. Σουλιάτισσες. Μακεδόνισσες. Μεσολογγίτισσες. Νησιώτισσες. Μιὰ πεγάλη νησιώτισσα ἡρωῖδα, θαλασσινή ἡρωῖδα, εἶναι ἡ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα. Γυναίκα αὐτὴ ἔφτασε στὸ σημεῖο νὰ ἐνθαφρύνῃ, νὰ ἐμψυχύνῃ ὄχι γυναῖκες, ἀλλὰ ἄνδρες. Ὅταν κάποτε, στὴν πολιορκία τοῦ Ναυπλίου, εἶδε μερικοὺς ἄνδρες νὰ δειλιάζουν, τοὺς φώναξε καὶ τοὺς εἶπε: «Εἶθε, λοιπόν, γυναῖκες καὶ ὄχι ἄνδρες; Ἐμπρός, πολεμᾶτε σὺν Ἕλληνας». Δικαιολογημένα ὁ ἐκθρός εἶπε γι' αὐτήν: «Ἀπὸ τῆ στεριά μὲ δέρνει ὁ Κολοκοτρῶνης, ἀπὸ τῆ θάλασσα ἡ Μπουμπουλίνα». Γενναῖοι οἱ στρατιῶτες μας καὶ ἀργότερα. Στὸ 12 καὶ στὸ 13. Γενναῖοι καὶ στὸ 40. Γενναῖοι καὶ τελευταῖα. Στὸ Γράμμο καὶ στὸ Βίτσι. Γενναῖοι στὴν μάχη. Γενναῖοι στὸν πόλεμο.

...

Ἔτσι, τὸ ἴδιο, γενναῖος πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὁ Χριστιανὸς ἀγωνιστής. Γενναῖος σὲ ἄλλα πεδία μαχῶν αὐτός. Σὲ ἄλλους Μαραθῶνες. Σὲ ἄλλες Θερμοπόλες. Σὲ ἄλλα Δερβενάκια. Σὲ ἄλλη Πίνδο. Σὲ ἄλλο Ροῦπελ καὶ Ἰστίμπεη. Σὲ ἄλλο Γράμμο καὶ σὲ ἄλλο Βίτσι.

Γενναῖος στὸν πόνο. Σ' αὐτὸ τὸ πεδίο. Σ' αὐτὸ τὸ Ροῦπελ νὰ φανῇ γενναῖος καὶ ἄνδρεῖος ὁ Χριστιανὸς μαχητής. Στὶς ἀρρώστειες. Στὶς θλίψεις. Κάποιος εἶπε: «*Σὰν ἔρθῃ ὁ πόνος νὰ σὲ ἐρῇ, νὰ τὸν δεχθῇς παλληκαρίσια*». Τὸ ἴδιο προτρέπει καὶ ὁ Ἄπ. Παῦλος: «Μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι» (Α' Θεσ. 3, 3). Στὶς θλίψεις κανεὶς νὰ μὴ κλονισθῇ. Κανεὶς νὰ μὴ δειλιάσῃ. Τὸ ἔλεγε ὁ Παῦλος αὐτό, ἀλλὰ καὶ τὸ ζοῦσε. Κάποιος

«σκόλοψ», ποὺ εἶχε ὁ Ἀπόστολος, τὸν ἀνέδειξε γενναϊότατο σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε νὰ διακηρύττῃ: «Ἡδίστα καυχῶμαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου» (Β' Κορ. 12, 9). Μὲ εὐχαρίστησι καυχῶμαι γιὰ τὶς ἀρρώστειες μου. Παλληκάρι τοῦ Χριστοῦ ὁ Παῦλος. Γενναῖα ψυχὴ. Γενναῖα στὸν πόνο, ὅπως ὁ πολυάθλος Ἰώβ. Ἀλλὰ καὶ ποιὰ ψυχὴ τοῦ Χριστοῦ δὲν ἀναδείχθηκε γενναῖα στὸ πεδίο τοῦ πόνου; Μιὰ ψυχὴ, λεπρὴ στὸ σῶμα, ἔγραψε στὸ ἡμερολόγιό της: «Θεέ μου. Ὁ πόνος εἶναι ἀνεκτίμητος θησαυρός, ποὺ τὸν δέχομαι χαρούμενη, γι' ἀγάπη σου. Θεωρῶ χαμένη τὴ μέρα ἐκείνη ποὺ καμμιά καινούργια σταγόνα δὲ χύνεται στὸ ποτήρι τῆς πίκρας μου. Πεφίλημένε μου Ἐσταυρωμένε, γι' ἀγάπη σου ὑποφέρω καὶ θὰ τὰ ὑποφέρω ὅλα». Ἡρωϊσμός, μεγαλεῖο! Ἡρωϊσμός, τὸν ὁποῖο ἐμπνέει ὁ Ἰησοῦς στοὺς μαχητάς του.

Γενναῖος στὴν φτώχεια. Ἐνα ἄλλο πεδίο ἡ φτώχεια. Ἐνα ἄλλο Ροῦπελ καὶ Ἰστίμπεη. Ποιὸς μπορεῖ νὰ φανῇ γενναῖος σ' αὐτὸ τὸ πεδίο χωρὶς ποτὲ νὰ γογγύσῃ καὶ νὰ δειλιάσῃ; Εἶναι ἡ χήρα τῶν Σαραπτῶν τῆς Φοινίκης. Μιὰ κοῦφτα ἀλεύρι καὶ λίγες σιραγόνες λάδι ἦταν ὅλη τῆς ἡ περιουσία. Τίποτε περισσότερο. Καὶ δὲν ἦταν μόνη. Εἶχε καὶ τὸ παιδί της. Διμελὲς οἰκογένεια. Παρὰ ταῦτα δὲν ἐδειλίασε. Δὲν ἐλιποψύχησε. Στάθηκε ἡρωῖδα στὴ φτώχεια της. Κί' ὅταν χρειάσθηκε νὰ θρέψῃ καὶ τὸν προφήτη Ἠλία, δὲν τὸ ἀρνήθηκε. Φάνηκε πρόθυμη καὶ φιλόξενη. Καὶ ἐκεῖνος νὰ φάγῃ ἀπὸ αὐτὸ ποὺ εἶχε. Ἀνδρεία γυναίκα. Μιὰ ἄνδρεία ἡ ὁποία ἐβραβεύθη μὲ τὸ θαῦμα ποὺ ἔγινε στὸ ἀλεύρι καὶ στὸ λάδι.

Ἀνδρεία καὶ ἡ ἄλλη ἐκείνη χήρα ποὺ ἀναφέρει ὁ Λουκᾶς στὸ Εὐαγγέλιό του. Δύο λεπτά ἦταν ἡ περιουσία της. Κί' αὐτὰ τὰ δύο λεπτά τὰ ἔρριψε στὸ Γαζοφυλάκιο τοῦ Ναοῦ.

Ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ ξεπερνᾷ ὅλους στὸν ἡρωϊσμό, πάνω στὸ πεδίο τῆς φτώχειας, εἶναι ὁ φτωχὸς ὁ Λάζαρος. Σπίτι δὲν εἶχε. Ροῦχα μόνον κουρέλια. Ψωμί οὔτε μπουνιά. Ζοῦσε ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπνόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ

πλουσίους» (Λουκ. 16, 19-31). Πάντοτε πεινασμένος. Πάντοτε κρυωμένος. Και μαζί με αυτά και ἄρρωστος. Γεμάτος πληγές στο σῶμα του. Γιατρός κανείς να τοῦ παράσκη μιὰ βοήθεια. Νοσοκόμα καμμιὰ να τοῦ δώσῃ μιὰ γάζα καὶ ἕνα ἐπίδεσμο. Τὰ σκυλιά ἦταν ἡ νοσοκόμα. Αὐτὰ ἐγλύφαν τὶς πληγές του. Κι' ὅμως ποτὲ δὲν γόγγυσε στὸ Θεό. Ποτὲ δὲν ἐδειλίασε. Ποτὲ δὲν λιγοψύχησε. Κανένα ἀδιάκριτο «Γιατί;» στὸ Θεό. Γενναία ψυχὴ. Ἡρωϊκώτερος τῶν ἡρώων.

Γενναῖος στὸ θάνατο. Οἱ περισσότεροι δειλιάζουν μπροστὰ στὸ θάνατο. Οἱ Χριστιανοὶ ὅμως μαχηταὶ ποτέ. Ἀναδεικνύονται καὶ σ' αὐτὸ τὸ πεδίο γενναῖοι. Δὲν λυποῦνται αὐτοὶ «καθὼς οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα» (Α' Θεσ. 4, 13). Γενέθλιος ἡμέρα εἶναι γιὰ τὸ Χριστιανὸ ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου. «Ἀποθνήσκουμε γιὰ νὰ ζήσουμε», εἶπε κάποιος. Μιὰ πόρτα εἶναι ὁ θάνατος. Μιὰ πόρτα ποὺ μᾶς ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴ φθορὰ στὴν ἀφθαρσία. Ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανό. Ὁ Ἀπ. Παῦλος λαχταροῦσε τὸ θάνατο. «Ἐμοὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος», ἔλεγε. Καὶ στὴ συνέχεια διεκήρυττε: «Τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι» (Φιλιπ. 1, 21, 23). Πόθο μεγάλο ἔχω νὰ φύγω ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτὴ γιὰ νὰ εἶμαι στὴν ἄλλη μετ' τὸ Χριστὸ μαζί. Σκεπτόμενος, ὅπως ὁ Παῦλος, κάθε Χριστιανὸς δὲν θρηνεῖ μπροστὰ στὸ θάνατο, ἀλλὰ χαίρεται καὶ ἀδήμονε γιὰ τὴ μεγάλη συνάντησι μετ' τὸ Χριστὸ στὸν οὐρανό.

Γενναῖος στὶς εἰρωνεῖες τοῦ κόσμου. Παλαιότερα στὰ πρῶτα χριστιανικὰ χρόνια, στὰ χρόνια τῶν διωγμῶν, οἱ Χριστιανοὶ ἀντιμετώπιζαν κάθε πῶσο τὸ ἔϊφος, τὰ λιοντάρια, τὶς παγωμένες λίμνες, καὶ χίλια δυὸ ἄλλα βασανιστήρια. Σήμερα αὐτὰ δὲν ὑπάρχουν. Ὑπάρχουν ἄλλα. Ὑπάρχουν οἱ εἰρωνεῖες τῶν κοσμικῶν ἀνθρώπων. Κάθε πιστὸς Χριστιανὸς καὶ Χριστιανὴ σφυροκοπεῖται μετὰ καταγιγνῶς εἰρωνικῶν ἐπιθέτων: «Παπᾶς». «Καλόγερος». «Καλογρηά». «Καθυστερημένος». «Ὁποθοδρομικός». «Ἀπροσάρμοστος». «Ἀσυγχρόνιστος». «Διαβασμένος». «Ψωνισμένος». «Θρησκόληπτος».

Καὶ χίλια δυὸ ἄλλα παρόμοια ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν πεδῖον μάχης γιὰ τὸ Χριστιανό. Ἐναν Γράμμο καὶ ἕνα Βίτσι. Ἀλλὰ ὅσα εἰρωνικὰ ἐπίθετα κι' ἂν ἀραδιάσουν οἱ κοσμικοὶ καὶ οἱ μοντέρνοι ἄνθρωποι, οἱ Χριστιανοὶ μαθηταὶ δὲν λυγίζου ν. Δὲν κάμπτονται. Ἀναδεικνύονται κι' ἐδῶ γενναῖοι καὶ νικοῦν. Νικοῦν καὶ θριαμβεύουν. Καὶ μένουν σταθεροὶ στὶς χριστιανικὲς τοὺς ἀρχὲς καὶ πεποιθήσεις.

Γενναῖος στὸν πόλεμο ἐναντίον τῶν παθῶν, ὅπου καὶ κυρίως ἀναφέρεται ἡ εὐγενὴς μας στρατεία. Ποιὸς μπορεῖ νὰ νικήσῃ τὴ φιλαργυρία; Ποιὸς τὴ μέθη; Ποιὸς τὴ σάρκα; Ποιὸς τὸν ἐγωισμό; Ποιὸς τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐκδίκησι; Ποιὸς τὸ φθόνο καὶ τὴ ζήλεια; Καὶ πόσα ἄλλα; Αὐτὸς εἶναι γενναῖος. Αὐτὸς εἶναι ἄνδρεψος. Αὐτὸς εἶναι παλληκάρι. Αὐτὸς εἶναι ἥρωας. Καὶ τέτοιοι εἶναι μόνον ὁ Χριστιανὸς μαχητὴς. Αὐτὸς νικᾷ στὸ θέρετρο αὐτοῦ τοῦ μεγαλυτέρου πολέμου. Καὶ τὸ πετυχαίνει γιατί ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ νικητὴ τῶν αἰώνων, τὸ Χριστό. Παράδειγμα οἱ μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι πάλεψαν ὄχι μόνο μετὰ τὰ θηρία τῶν ἀμφιθεάτρων, ἀλλὰ πρωτίστως μετὰ τὰ πάθη καὶ τὰ ἐνέκησαν. Ποιὸν ἅγιον ν' ἀναφέρουμε καὶ ποιά ἁγία; Κάθε ἐπάγγελμα ἔχει καὶ τὸν Ἅγιό του. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουν τοὺς μεγαλομάρτυρας Δημήτριον, Γεώργιον καὶ τοὺς Θεοδώρους Τήρωνα καὶ στρατηλάτην. Οἱ στρατιῶτες τοὺς 40 μάρτυρας. Οἱ διδάσκαλοι τὸν Ἅγιον Ἀρσένιον. Οἱ ἱατροὶ τὸν Ἅγιον Παντελεῆμονα. Οἱ δικασταὶ τὸν Ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην. Οἱ γεωργοὶ τὸν Ἅγιον Τρύφωνα. Οἱ βοσκοὶ τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα. Οἱ κηπουροὶ τὸν Ἅγιον Φωκᾶν. Οἱ μάγειροι τὸν Ἅγιον Εὐφρόσυνον. Οἱ ὑποδηματοποιοὶ τὸν Ἅγιον Ζαχαρίαν. Ὅλοι οἱ ἅγιοι ἀνεδείχθησαν οἱ μεγαλύτεροι ἥρωες τῶν αἰώνων πάνω στὰ πεδία τῶν ποδὸ σκληρῶν πνευματικῶν μαχῶν.

Ἀδελφοί,

Πρέπει νὰ γίνουμε γενναῖοι. Ὅλοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Νέοι καὶ νέες. Μαθηταὶ καὶ μαθήτριες. Γενναῖοι στὸν πόνο. Γενναῖοι στὴ φτώχεια. Γενναῖοι στὸ θάνατο. Γενναῖοι στὶς εἰρωνεῖες τοῦ

Πρόσωπα τῆς Βίβλου

Ο ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

15. ΤΙ ΣΥΓΚΙΝΕΙ....

«Καί' ἀνέστη Ἰωάβ καὶ ἦλθε πρὸς Ἀβессαλὼμ εἰς τὸν οἶκον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν «Ἰνατί οἱ πατέρες σου ἐνεπύρισαν τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν πυρὶ;» (Β' Βασιλ. 14, 31).

Ἔχουν περάσει δυὸ δλόκληρα χρόνια ἀπὸ τότε πού γύρισε ἀπὸ τὴν ξενιτειὰ ὁ Ἀβессαλὼμ. Μέχρι σήμερα τὸν πατέρα του δὲν τὸν εἶδε. Ἡ ἀπαγορευτικὴ διαταγὴ πού εἶχε δώσει ὁ βασιλεὺς ἀπ' τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς, ἀκόμα ἰσχυε. Τὴν περιφρόνηση αὐτῆ τοῦ Δαυὶδ ὁ Ἀβессαλὼμ δὲν μπορεῖ πιά νὰ τὴν ὑποφέρει περισσότερο. Τὶς πρώτες ἡμέρες κατὶ γινόταν. Ἠλπιζε πὼς γρήγορα θὰ μαλάκωνε ἡ καρδιά τοῦ πατέρα του, πὼς θὰ λησμονοῦσε τὴν παλὰ περιπέτεια καὶ πὼς σύντομα θὰ τὸν καλοῦσε στὸ παλάτι. Ὁ καιρὸς ὅμως περνοῦσε καὶ ἡ ἀπομόνωσή του συνεχιζόταν. Δὲν ἔβλεπε καμμιά συμφύλιωτι-

κὴ κίνηση ἐκ μέρους τοῦ Δαυὶδ. Κι' αὐτὸ τὸν ἀναστάτωνα κυριολεκτικά.

Ἐπρεπε ὅπωσδήποτε ν' ἀποκαταστήσῃ τὶς σχέσεις του μὲ τὸν πατέρα. Ἐστὼ καὶ φαινομενικά. Ἐνοιῶθε πὼς ἦταν ἀπαραίτητη ἀνάγκη νὰ ξανάλθῃ στὸ παλάτι. Ἀρχισε νὰ φροβᾶται ὁ Ἀβессαλὼμ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς του. Ἀσφαλῶς αὐτοὶ τώρα μὲ τὴν ἡσυχία τους θὰ ἐργάζονταν εἰς ὄφελός του. Καὶ νὰ μὴν μπορῇ ν' ἀντιδράσῃ ἀποτελεσματικά! Ἀπὸ μακριὰ πὼς νὰ ἐξουδετερώσῃ τὶς ποικίλες ἐπιρροὲς πού ὑφίστατο ὁ πατέρας του ἀπὸ τοὺς διαφόρους πού τὸν ἐπλησίαζαν; Οἱ περιστάσεις λοιπὸν καὶ οἱ συνθήκες καλοῦσαν τὸν Ἀβессαλὼμ στὴν αὐλὴ τοῦ βασιλεῖ. Γιατὶ εἶχε κι' αὐτὸς τὰ σχέδιά του καὶ τὶς φιλοδοξίες του. Καὶ ἦταν καιρὸς ν' ἀρχίσῃ τὴν πραγματοποίησή τους. Ποιὸς ὅμως πάλι θὰ τὸν βοηθοῦσε; Ὁ λαὸς ἦταν μὲ τὸ μέρος του δέβαια. Ἡ τελευταία στροφή ποῦχε κάνει πρὸς αὐτὸν εἶχε καλὰ ἀποτελέσματα. Ἡ ὁμορφιά του ἐγούθητε πολλούς. Κι' ἦταν ἀρκετοὶ ἐκεῖνοι πού τὸν συμπαθοῦσαν καὶ τὸν θαύμαζαν. Μὰ δὲν ἔφθανε αὐτό. Ἀργότερα ἴσως νὰ χρειάζονταν τὸ λαό. Τώρα καταλάβαινε ὁ Ἀβессαλὼμ πὼς εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ κάποιον ἄξιον δυνατό προστάτη μὲ ἐπιβολὴ καὶ κύρος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπενέβαινε γιὰ νὰ πατήσῃ τὸ πόδι του πάλι στὰ ἀνάκτορα. Δὲν γρειάστηκε νὰ σκεφθῇ πολὺ γιὰ νὰ δοῇ τὸν ἀνθρώπο πού χρειαζόταν. Ἐξ ἄλλου κι' ἄλλοτε αὐτὸς τὸν ἐδοθήθη. Ἦταν ὁ Ἰωάβ. Ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ πατέρα του μπορεῖ νὰ μὴν εἶχε καὶ μεγάλη ἐμπιστοσύνη στὴ σταθερότητα τοῦ χαρακτῆρα τοῦ Ἀβессαλὼμ, μπορεῖ ὥρες - ὥρες νὰ φροβόταν αὐτὸ τὸ νεαρὸ πάνθηρα, ἐν τούτοις ἔμειναν στὴν ψυχὴ του καὶ ὑπολείμματα ἀπὸ μιὰ παλὰ συμπάθεια πού ἔτρεφε γι' αὐτὸν τὸν ζωηρὸ ἔφηβο. Ὁ Ἀβессαλὼμ δὲν ξεχνοῦσε πὼς καὶ τέχνα-

κόσμου. Γενναῖοι στὸν πόλεμο τῶν παθῶν. Γενναῖοι παντοῦ. Αὕτῃ εἶναι ἡ προτροπὴ τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Προτροπὴ ἰσχυρὴ, δυνατὴ. «**Α ν δ ρ ί ζ ε σ θ ε κ ρ α τ α ι ο ὕ σ θ ε . . . Ἐ ν δ υ ν α μ ο ὕ σ θ ε ἐ ν Κυρίῳ καὶ ἐ ν κ ρ ά τ ε ι τ ῆ ς ἰ σ χ ύ ο ς α ὐ τ ο ὕ**» (Ἐφεσ. 6, 10). Δει-(Α' Κορινθ. 16, 13) λὸς κανεῖς καὶ ποτέ. Οἱ στρατιῶτες πού ἔδειχναν, παλαιότερα, δειλία στὴ μάχη, σύμφωνα μὲ τὸ Ἀστικὸ Δίκαιον, περνοῦσαν ἀπὸ Δικαστήριο καὶ ἐτιμωροῦντο μὲ στέρησι τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Στὴ χριστιανικὴ παράταξι οἱ δειλοὶ τιμωροῦνται μὲ ἀποκλεισμὸ ἀπὸ τὴν οὐράνια βασιλεία. «**Τοῖς δὲ δειλοῖς... τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ἐν πυρὶ καὶ θείῳ, ὃ ἐστὶν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος**» (Ἀποκ. 21, 8). «**Οχι, λοιπὸν, δειλοὶ, ἀλλὰ γενναῖοι πολεμισταί, γενναῖοι μαχηταί ἄχρι θανάτου.**»

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ρατιόπουλος

σμα ακόμη ἐχρησιμοποίησε ὁ Ἰωάβ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ἐπαναπατρισμό του.

***

Ἀποφασίζει λοιπὸν νὰ κλείσῃ συνάντησιν μαζί του. Πρέπει νὰ τὸν ἴδῃ γιὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπέμβασή του. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ φωνάζει ἕνα ὑπηρέτῃ καὶ τὸν στέλνει μὲ εἰδικὴ ἀποστολὴ πρὸς τὸν Ἰωάβ. Δυστυχῶς ὅμως! Ὁ ἀπεσταλμένος ἐπιστρέφει ἀπρακτος. Ὁ στρατηγὸς μ' ἕνα εὐσχημο τρόπο καὶ μὲ μιὰ ἔξυπνη δικαιολογία ἀποφεύγει νὰ ἔλθῃ στὸ κάλεσμα τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Αὐτὸς ὅμως ἐπιμένει. Τώρα στέλνει ἄλλον ὑπηρέτῃ του. Καὶ πάλιν ὅμως ὁ Ἰωάβ βρίσκει τρόπο γιὰ νὰ ἀπορρήγῃ τὴ συνάντησιν. Δὲν ξέρει πιά τί νὰ κάνῃ ὁ Ἀβεσσαλώμ. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ στρατηγοῦ εἶνε ἐξοργιστικὴ. Ἡ ἀδιαφορία ποὺ ἔδειξε καὶ στίς δυὸ προσκλήσεις κάνει τρελλὸ ἀπ' τὸ κακὸ του τὸν Ἀβεσσαλώμ. «Ὡστε ἔτσι, ἔ; Μ' ἔφεραν ἀπ' τὴ γῆ Γεδσοῦρ καὶ μ' ἄφησαν μονάχῳ μέσα στὴν περιφρόνησιν! Καλὰ λοιπὸν. Θὰ λογαριαστοῦμε μιὰ μέρα μαζί, Ἰωάβ. Τώρα ἕνα μικρὸ καψονάκι θὰ σοῦ κάνω. Ἀφοῦ οἱ εὐγένειες καὶ οἱ προσκλήσεις δὲν σὲ φέρνουν κοντά μου, ἀφοῦ τὰ προβλήματά μου καὶ οἱ θλίψεις μου δὲν σὲ συγκινοῦν, τότε, στρατηγέ μου, κάτι ἄλλο θὰ σὲ συγκινήσῃ ἀσφαλῶς. Θὰ ρθῇς νὰ βοῇς τὸν Ἀβεσσαλώμ θέλεις δὲν θέλεις. Καὶ ἐξωργισμένος καλεῖ τοὺς ὑπηρέτας του. Τοὺς δίδει δὲ τὴν ἐξῆς ἐντολή: «Ἵδετε, ἡ μερίς ἐν ἀγρῷ τοῦ Ἰωάβ ἐχόμενά μου, καὶ αὐτῷ ἐκεῖ κριθαί, πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρὶ» (Β' Βασιλ. 14, 30). Προσέξτε! Ἐνας ἀγρὸς τοῦ Ἰωάβ βρίσκεται πλησίον τοῦ ἰδικοῦ μου. Μέσα σ' αὐτὸν ἔχει σπαρῇ καὶ φνιτρώσει κριθάρι. Πηγαίνετε καὶ βάλετε φωτιά καὶ καύσετε τὸν.

Οἱ δοῦλοι τοῦ Ἀβεσσαλώμ προθυμότερα ἐξετέλεσαν τὴ διαταγὴ τοῦ κυρίου των. Πῆγαν νύχτα στὸ χωράφι κι' ἔβαλαν φωτιά. «Καὶ ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβεσσαλώμ τὴν μερίδα». Ἀπ' ἄκρῃ σ' ἄκρῃ τὸ μεσιτωμένο κριθάρι πῆρε φωτιά. Οἱ φλόγες ὑψώνονταν καὶ λαίμαργες ἔγλυφαν τὸ σκοτάδι. Κατατρομαγμένοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ἰωάβ ἀντίκρουζαν μπροστὰ στὰ μάτια τους τὰ χρυσὰ σπαρτά τοῦ ἀρεντικοῦ τους νὰ γίνωνται τροφή τοῦ ἀδηφάγου πυρός. Νὰ σβήνουν τὴν πυρκαγιὰ ἦταν ἀδύνατο. Καὶ τὰ τέσσερα μέρη τοῦ χωραφιοῦ εἶχαν ἀνάψει. Δὲν ἦταν

κάτι τυχαῖο. Φαινόταν πὼς δὲν ἄναψε ἀπὸ παραπεταμένη σπῖθα. Χέρια πονηρὰ ἔθεσαν τὸ πῦρ. Καὶ εἶδαν τὶς μαῦρες σιλουέτες τῶν ἐμπρηστῶν μέσα στὸ φοβερὸ ἀντιφάγγισμα τῆς φωτιᾶς. Τοὺς ἀναγνώρισαν. Ἦταν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Μιὰ καὶ δυὸ τρέχουν στὸν Ἰωάβ. Τὸν βρίσκουν στὸ σπῖτι. Λαχανιασμένοι ἀπ' τὸ δρόμο καὶ τρομαγμένοι ἀπ' τὸ κακὸ μὲ ἀνάπαντες καὶ βαρεῖα ἀναπνοὴ τοῦ ἐξιστοροῦν τὴ συμφορὰ ποὺ τοὺς συνέβη. «Καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι Ἰωάβ πρὸς αὐτὸν διεσπασμένοι τὰ ἱμάτια αἰτῶν καὶ εἶπον· ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοι Ἀβεσσαλώμ τὴν μερίδα ἐν πυρὶ» (Β' Βασιλ. 14, 30).

Ἀμέσως, χωρὶς καθυστέρησιν καὶ χρονοτριβή, ὁ Ἰωάβ ἔρχεται στὸ σπῖτι τοῦ Ἀβεσσαλώμ γιὰ νὰ διαμαρτυρηθῇ. Εἶνε πολὺ ὠργισμένος. Τί ἦταν πάλι αὐτὰ τὰ κατορθώματα τοῦ νεαροῦ; Μὰ ἔγινε ἀνυπόφορος πιά, τίποτε δὲν σέβεται! Πρέπει μιὰ καὶ καλὴ νὰ τὸν βάλλῃ στὴ θέσιν του. «Καὶ ἀνέστη Ἰωάβ καὶ ἦλθε πρὸς Ἀβεσσαλώμ εἰς τὸν οἶκον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἵνατί ἐνεπύρισαν οἱ παῖδες σου τὴν μερίδα τὴν ἐμήν ἐν πυρὶ;» (Β' Βασιλ. 14, 31). Εἶσαι λοιπὸν, Ἀβεσσαλώμ τρελλός, ἄνυαλος. Τί εἶνε πάλι αὐτὲς οἱ καινούργιες σου ἀνδραγαθίες; Τί σοῦ ἔρταιξε, βοῇ τρελλέ, πές μου, τί σοῦ ἔρταιξε τὸ κριθάρι μου;

***

Ὁ Ἀβεσσαλώμ δὲν ἀπαντᾷ ἀμέσως στὸ ἐρώτημα τοῦ Ἰωάβ. Ἐγώφνει μονάχα τὴ φωνὴ καὶ τοῦ ἐκφράζει μ' ἕνα χεῖμαρρο ἀπὸ λόγια ὅλα τὰ παράπονά του. «Γιατί, Ἰωάβ, μὲ περιφρονεῖς; Γιατί σκόπιμα καὶ συστηματικὰ ἀποφεύγεις νὰ συναντηθῇς μαζί μου. Τόσον καιρὸ σ' ἀναζητῶ. Στέλνω ἀνθρώπους. Σὲ φρονάζω, καὶ σὺ τίποτε. Γιατί μὲ φέρατε ἀπ' τὴ Γεδσοῦρ; Γιὰ νὰ μὲ παρατήσετε στὴν περιφρόνησιν ὅλων; Δυὸ χρόνια τώρα, καὶ τὸν πατέρα μου δὲν τὸν εἶδα. Στὸ παλάτι δὲν ἀνέβηκα. Εἶμαι ἀνεπιθύμητος. Ἄλλοι ἔχουν τὸ προνόμιον αὐτό. Ἐγὼ ἀποδιωγμένος περιφέρομαι ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Οἱ ἐχθροί μου σκευωροῦν ἐναντίον μου καὶ εἶμαι ἀνήμερος γιὰ νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσω. Κατάλαβες λοιπὸν σὲ ποιά θέσιν εἶμαι; Μονάχα ἐσὺ μ' ἀπόμεινες. Μὴ μ' ἐγκαταλείπῃς καὶ σὺ. Ἡ φωτιά ποῦβάλα στὸ κριθάρι σου, ἦταν πράξη ἀπελπισίας. Ἀλλιῶς δὲν μπορούσα νὰ σὲ φέ-

Τὸ διήγημά μας

Ο ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΣ ΚΡΙΚΟΣ

Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἡ Ἀννούλα δὲν πήγαινε καθόλου καλὰ στὰ μαθήματά της. Τὸ παραιτήρησε ἀκόμη καὶ ἡ δασκάλα της καὶ θέλησε νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν αἰτία. Τὴ ρώτησε, μὰ ἐκείνη ἔκρυβε ἀλύγιστη τὸ μυστικὸ της. Κάθε φορὰ πού τὴ ρωτοῦσε τὰ χαρακτηριστικά της κατισούφιαζαν, ἔσφιγγαν τὰ χεῖλάκια της

τὸνα μὲ τᾶλλο καὶ δὲν ἔβγαζε λέξι. Τὸ μόνο πού βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα της σὲ μιὰ στιγμή δυνατῆς συγκινήσεως, ἦταν ἓνα παράπονο ἢ μᾶλλον μιὰ ἐπιθυμία.

— Τί καλὰ νὰ μὴν ὑπῆρχα! Πῶς θὰ θελα νὰ πεθάνω!

Ἡ δασκάλα κατάλαβε πῶς τὸ παιδί ἦταν θύμα ἐνὸς δράματος, πού παιζότανε

ρω. Ἔπρεπε νὰ κάνω κι' αὐτὸ τὸ κακό. Εἶνε τὸ τελευταῖο. Σοῦ τ' ὀρκίζομαι. Ἔλα τώρα, καλὲ μου Ἰωάν, γενναῖε κι' ἐνδοξε στρατηγέ, πήγαινε σὸν πατέρα μου καὶ θρὲς τρόπο γιὰ νὰ μὲ δεχθῇ. Πρέπει νὰ μὲ δεχθῇ. Ὅπωςδήποτε πρέπει νὰ μπῶ σὸ παλάτι. Τ' ἀκοῦς; Εἶναι ἀνάγκη νὰ μπῶ στὴν αὐλὴ τοῦ βασιλεῖ. Τί μὲ κοιτᾷ ἔτσι; Ἔλα, σῆκω. Πήγαινε. Φρόντισε γιὰ τὸν καλὸ σου Ἀδессαλὼμ. Συγκινήσου ἀπ' τὸ δράμα ἐνὸς ἀδοκηθῆτου νέου. Ἄς μὴ σὲ συγκινή μονάχα τὸ κριθάρι...».

***

Πραγματικά! Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἰωάν ἦταν σκληρὴ. Ἔπρεπε ὥστερα ἀπ' τὶς δύο ἐπιμονες προσκλήσεις τοῦ Ἀδессαλὼμ νὰ ἔλθῃ πρὸς συνάντησίν του. Ἐγνώριζε σὲ ποῖο σημεῖο δξούτης θρῖσκόνταν οἱ σχέσεις πατέρα καὶ γιου. Ἀκόμα ἤξευρε πῶς ὁ Ἀδессαλὼμ ἐπιζητοῦσε ἀποκατάσταση. Ἀντιλαμβάνόταν κι' ὁ ἴδιος ποῖο δράμα παιζόταν μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ νέου. Καὶ ἔμενε ἀσυγκίνητος. Μὲ τὴ στάση του φανερώανε πῶς δὲν τὸν ἐνδιέφεραν τὰ προβλήματα τοῦ ἄλλου. Μονάχα ὅταν τὸ κριθάρι του τυροπολήθηζε, τότε συγκινήθηζε, ἀγανάκτησε κι' ἔτρεξε νὰ διαμαρτυρηθῇ.

Ἔτσι δυστυχῶς συμβαίνει πάντοτε. Οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὸ κακὸ καὶ τὴν ἁμαρτία ἔχουν μὴν παράξενη νοοτροπία. Σοῦ λένε: Μακριὰ ἀπὸ μένα, κι' ὅσο θέλει τὸ κακὸ ἂς ἀπλώνεται. Μονάχα νὰ μὴν κινδυνεύσῃ τὸ δικό μου ὄνομα, ἡ δική μου ὑπόληψη, ἡ γαλήνη τῆς οἰκογενείας μου, οἱ καταθέσεις μου, τὰ ὑποστατικά μου νὰ μὴ θιγούν. Εἶνε ἡ νοοτροπία Ἰωάν, συγχρόνων πιά Ἰωάν. Ὅπως ὁ ἀρχαῖος ἐκεῖνος στρατηγὸς δὲν ἔδινε σημασία

στὶς ἀγωνιώδεις προσκλήσεις τοῦ Ἀδессαλὼμ κι' ἔμενε ἀσυγκίνητος κι' ἀδιάφορος γιὰ τὴ διάσταση πού συνεχιζόταν μεταξὺ πατέρα καὶ γιου, διάσταση ἢ ὅποια πολλὰ κακὰ θὰ προξενούσε στὸ ἔθνος, καὶ μονάχα ἐταράχθη ὅταν τὸ κριθάρι του πήρε φωτιά, ἔτσι καὶ πολλοὶ σύγχρονοί μας Ἰωάν, βλέπουν γύρω μας τὸ κακὸ νὰ βασιλεύῃ, νὰ κυριαρχῇ, νὰ γαυριᾷ, καὶ μένουν ἀσυγκίνητοι. Γιὰ τὸ ὅτι ἔβριζεται ὁ Χριστὸς αὐτοὶ ἀδιαφοροῦν. Σὰν νὰ μὴ συμβαίνει τίποτα. Γιὰ τὸ ὅτι ὑπάρχει πόνος, δυστυχία καὶ θλίψη γύρω τους, αὐτοὶ δὲν νοιάζονται. Γιὰ τὸ ὅτι ἡ ἀδικία γίνεται καθεστῶς, αὐτοὶ δὲν διαμαρτύρονται. Γιὰ τὸ ὅτι στὴν Ἐκκλησίᾳ μας μπῆκαν λυκοπομῆνες, αὐτοὶ δὲν στενοχωροῦνται. Γιὰ τὸ ὅτι ὁ κίτρινος τύπος μὲ τὰ «Ρομάντισα», τὶς «Φαντασίες», τὰ «Ντομινὸ» καὶ τὶς «Βεντέτες» διαφθείρει τὴ νεολαία μας, γι' αὐτὰ δὲν τοὺς καίγεται καρφί. Γιὰ τὸ ὅτι ὁ σύγχρονος κινηματογράφος καθημερινῶς μαστιγώνει τὶς αἰσθήσεις τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεγάλων, αὐτοὶ δὲν τὸ ὑπολογίζουν. Γιὰ τὸ ὅτι...

Γιὰ ὅλα αὐτὰ καμμιά διαμαρτυρία, κανένα ἐνδιαφέρον, καμμιά ἀνησυχία ἐκ μέρους τῶν πολλῶν. Δὲν συγκινοῦνται αὐτοὶ ἀπὸ τέτοια. Ἡ τσεπούλα τους νὰ μὴν πειραχθῇ, ὁ ἐγωισμὸς τους νὰ μὴ θιγῇ. Καὶ στὰ συμπεριφορὰ νὰ μὴ πλησιάσῃ βέβηλο χέρι... Ἰωάν, σύγχρονοί Ἰωάν! Γέμισε ὁ κόσμος ἀπὸ Ἰωάν. Γιὰ τὰ μικρά, τὰ εὐτελῆ, τὰ τιποτένια ἀγωνίζονται. Πορεῖες διαμαρτυρίας κάνουν. Σὲ ἀπεργίες κατέρχονται. Διάτορη ὑψώνουν τὴ φωνή. Γιὰ τὰ μεγάλα, ὅμως, σωπὴ καὶ ἀδιαφορία ἐγκληματική! Τὰ κριθαράκια νὰ μὴν πάθουν τίποτε. Προπαντὸς τὰ κριθαράκια...

Μιχαὴλ Κ. Εἰδουμίου

γύρω του. Κάλεσε λοιπόν τη μητέρα του και τότε κατάλαβε την αίτια της δυστυχίας του. Οί γονεῖς, ἄνθρωποι κατὰ τὰ ἄλλα καθὼς πρέπει, δὲν μπορούσαν νὰ συνεννοηθοῦν.

— Ὁ ἄντρας μου τώρα τελευταῖα ἔχασε τὰ μυαλά του. Δὲν ἐνδιαφέρεται πιά γιὰ μᾶς καὶ συνέχεια μοῦ κάνει σκηνές. Ἐγὶνε ἀφόρητος. Φαίνεται πὼς ἔβαλε μὲ τὸ μυαλό του, ὅτι μπορεῖ νὰ βρῇ τὴν ἐλευθερίαν του κάνοντάς μου συνέχεια τὴ ζωὴ δύσκολη, γιὰ νὰ μπορέσῃ μετὰ νὰ ξαναπανιρευτῇ μὲ τὴν ἐκλεκτὴ τῆς καρδιάς του.

— Καὶ σεῖς; Πὼς σκέφτεστε νὰ ἀντιμετωπῶτε τὴν κατάστασιν; ρώτησε ἡ δασκάλα.

— Δὲν οἶς κρύβω ὅτι βαρέθηκα καὶ πολλές φορὲς σκέφθηκα νὰ τοῦ δώσω τὸ διαζύγιο, γιὰ νὰ ξαναφτιάξω τὴ ζωὴ μου. Μὰ πάντα μὲ κρατοῦσε ἡ σκέψη τῆς Ἀννούλας.

— Μήπως εἶπατε καὶ φωναχτὰ στὸ παιδί τὴ σκέψη σας αὐτή; Τότε ἐξήγεται γιὰτὶ φωνάζει, πὼς ἦταν καλὰ νὰ μὴν ὑπῆρχε.

— Ἀστειεύεσθε; Πὼς μπορούσα νὰ τὸ κάνω αὐτό;

— Γιὰ νὰ φωνάξουμε τὴν Ἀννούλα νὰ τὴ ρωτήσουμε.

Ἡ δασκάλα πῆρε ἰδιαίτερα τὴ μαθήτριά της καὶ ἀφοῦ πιά εἶχε μαντέψει τὸ μυστικὸ της, δὲν ἄργησε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια.

— Ἐχεις κανένα παράπονο ἀπ' τοὺς γονεῖς σου; τὴ ρώτησε.

Δυσκολεύτηκε ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ στὸ τέλος ἀπάντησε μὲ τὸ κεφάλι κατεβαμένο καὶ δάκρυα στὰ μάτια.

— Δὲν μ' ἀγαπᾶνε.

— Γιατί, πὼς τὸ κατάλαβες;

— Νὰ ὁ μπαμπᾶς ὅλο φωνάζει καὶ βρίζει καὶ τὴ μαμὰ καὶ μένα. Δὲν ξέρω γιατί, ἀλλὰ φαίνεται πὼς δὲν δείχνει κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ μᾶς.

— Καλὰ ὁ μπαμπᾶς. Ἡ μαμὰ; Ἐχεις κανένα παράπονο ἀπ' αὐτή;

— Ὅχι, αὐτὴ μ' ἀγαπᾷ, ἀλλὰ νομίζω πὼς στέκομαι ἐμπόδιο στὴν εὐτυχία της.

— Πὼς τὸ κατάλαβες αὐτό;

— Μιὰ μέρα τὴν ἄκουσα ἀπ' τὸ διπλὸν δωμάτιο νὰ λήθῃ στὸ μπαμπᾶ:

— «Δὲν σκέφτεσαι τοῦλάχιστον τὸ παιδί; Ἄν δὲν ὑπῆρχε αὐτὸ ἴσως κι' ἐγὼ νὰ ἔκανα κάτι παρόμοιο μὲ σένα, γιὰτὶ σὲ βαρέθηκα πιά». Καταλάβατε κυρία; Ἐγὼ στέκομαι ἐμπόδιο στὴν εὐτυχία τους. Τί νὰ τὴν κάνω τέτοια ζωὴ ποὺ σκορπᾷ δυστυχία;

— Ἡ εὐτυχία τῶν μεγάλων ἔρχεται σὲ δεύτερη μοῖρα μπροστὰ στὴν εὐτυχία τῶν παιδιῶν. Δὲ ζῆς ἐσὺ γιὰ κείνους, ἀλλὰ ἐκεῖνοι γιὰ σένα. Ἐχουν καθῆκον νὰ σὲ βοηθήσουν μὲ ὅλες τους τίς δυνάμεις νὰ βρῇς τὴν εὐτυχία. Αὐτὸ ἄλλωστε εἶναι καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Πρέπει λοιπόν, κατὰ τὴ γνώμη μου, νὰ κάνῃς ὑπομονή, νὰ προσεύχεσαι στὸ Θεὸ νὰ τοὺς φωτίσῃ, νὰ κάνουν τὸ καθῆκον τους, κι' ἂν μπορῇς νὰ βρῇς ἕναν τρόπο, νὰ τὸ καταλάβουν μόνοι τους.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα καί, καθὼς πλησίαζαν τὰ Χριστούγεννα, ἡ Ἀννούλα πῆρε μιὰ γενναία ἀπόφαση νὰ βοηθήσῃ τοὺς γονεῖς της. Ἀρχισε θερμὲς προσευχὲς στὸ Θεό, ὅπως τὴ συμβούλεψε ἡ καλὴ τῆς δασκάλα καὶ περίμενε νὰ τὴ φωτίσῃ νὰ κάνῃ ὅ,τι χρειαζόταν στὴν περίπτωση. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς ἀργοῦσε νὰ μιλήσῃ, ἐνῶ τὰ πράγματα χειροτέρευαν στὸ σπῆτι.

Ἡ Ἀννούλα εἶχε ἀρχίσει ν' ἀπογοητεύεται καὶ νὰ πιστεύῃ πὼς ὁ Θεὸς τὴν ἐγκατέλειψε, ὅταν τὶς παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων ἔγινε κάτι χειρότερο. Ἀρρώστησε βαρὶὰ ἡ Ἀννούλα μὲ ὑψηλὸ πυρετό. Ὁ γιὰτὸς ἔκανε ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γιὰ τὴν ἀνακούφιση, μὰ ἐκεῖνη ἦταν σὲ ἀπελπιστικὴ κατάσταση.

— Σᾶς παρακαλῶ μαμὰ, μπαμπᾶ, σᾶς θέλω κοντά μου. Ἐλᾶτε, σᾶς παρακαλῶ, μὴ μ' ἀφήσετε μόνη, παραμιλοῦσε.

Ἡ μητέρα της μὲ δάκρυα καὶ τὴν καρδιὰ κομματιασμένη χανόταν στὴ φροντίδα, νὰ τὴν περιποιηθῇ καὶ νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

— Μὴ στενοχωριέσαι, παιδί μου, εἶμαι κοντά σου, σ' ἀγαπῶ καὶ σοῦ δηλώνω, πὼς τίποτε δὲν πρόκειται νὰ μιπῇ ἐμπόδιο στὴν ἀγάπη μας.

— Σ' εὐχαριστῶ μαμά. Εἶσαι ἡ καλύτερη μαμά τοῦ κόσμου.

Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων ἤρθε ἡ δασκάλα τῆς καὶ τὴν ἐπισκέφθηκε.

— Τί κάνεις, Ἀννούλα; Πῶς πᾶμε;

— Ἀχ, καλὴ μου δασκάλα, δὲ μὲ βοήθησε ὁ Θεός. Καὶ νὰ ξέρατε πόσο προσευχήθηκα.

— Γιατί τὸ λὲς αὐτό; Ὁ Θεός ποτὲ δὲν ἐγκαταλείπει τὰ καλὰ παιδιὰ του, εἶπε μὲ καλωσύνη ἡ δασκάλα.

— Μὰ δὲ βλέπετε; Ἐγὶνε ἐντελῶς τὸ ἀντίθετο. Ὁ μπαμπᾶς μᾶς ἐγκατέλειψε κι' ἔχει μέρες νὰ φανῇ. Ἐγὼ ἀρρώστησα καὶ φαίνεται πῶς ὁ Θεός ἀποφάσισε ὅλους νὰ μᾶς λυτρώσῃ παίρνοντάς με κοντά Του.

Ἐνα βουβὸ κλᾶμα ἀκούστηκε ἀπ' τὴ μεριά τῆς μαμᾶς.

— Μὴ λὲς τέτοια πράγματα καὶ μοῦ σκίζεις τὴν καρδιά.

— Ἔτσι εἶναι μαμά νᾶμαστε εἰλικρινεῖς.

— Ὅχι παιδί μου, μὴν εἶσαι ἀπαισιώδοξη. Ὁ Θεός εἶναι μέγας, εἶπε ἡ δασκάλα.

— Κυρία, σὰς παρακαλῶ, εἶπε μὲ δυσκολία ἡ Ἀννούλα, φέρτε μου τὸν πατέρα μου. Νομίζω πῶς θὰ γίνω καλὰ μόλις τὸν δῶ. Σὰς παρακαλῶ.

Πῆρε τὴ μαμά ἰδιαιτέρως ἡ δασκάλα καὶ τὴ ρώτησε.

— Ποῦ μπορῶ νὰ βρῶ τὸν ἄντρα σας;

— Θὰ πάτε νὰ τὸν βρῆτε; ρώτησε ἀνήσυχα ἡ ἄλλη.

— Θάπρεπε νάχη γίνῃ κι' ὅλας. Ποῦ μπορῶ νὰ τὸν βρῶ;

— Ξέρω τὴ διεύθυνση τῆς δουλειᾶς του. Ἀλλὰ θᾶναι ἐκεῖ;

— Θὰ ἐπαχειρήσουμε νὰ τὸν βροῦμε. Δῶστε μου τὴ διεύθυνση.

Τὴν πῆρε καὶ σὲ λίγο βρέθηκε ἐκεῖ. Ἦταν τυχερή. Παρὰ τὸ ἀκατάλληλο τῆς ὥρας τὸν βρῆκε στὸ γραφεῖο του. Ἦταν μαζύ του καὶ μιὰ κοπέλλα, ποὺ τὴ οὔστησε γιὰ γραμματεῖα του.

— Μιλήστε μπροστά της, εἶναι πρόσωπο ἐμπιστοσύνης.

— Εἶμαι δασκάλα τῆς Ἀννούλας, κύριε, καὶ πρέπει νὰ σὰς μιλήσω γι' αὐτήν.

Τὴν κύτταξε συνοφρυωμένος, ἐνῶ ἔρ-

ριξε μιὰ κλεφτὴ ματιὰ πρὸς τὸ μέρος τῆς κοπέλλας.

— Ἀπὸ πότε οἱ δασκάλες κυνηγοῦν τοὺς πατεράδες τῶν μαθητῶν τους, εἶπε ἐκεῖνος εἰρωνικά.

— Ἀπὸ τότε ποὺ οἱ πατεράδες ἐγκαταλείπουν τὰ παιδιὰ τους, εἶπε ἐλεγκτικὰ ἡ δασκάλα.

— Τί συμβαίνει λοιπόν; Δὲν πιστεύω νὰ ἦρθατε ἐδῶ γιὰ νὰ μὲ ἐλέγξετε; ρώτησε φανερά πειραγμένος.

— Ἦρθα νὰ σὰς πληροφορήσω ὅτι ἡ κόρη σας ἀρρώστησε βαρὶὰ καὶ σὰς χρειάζεται κοντά της.

Ἀνασηκώθηκε φανερά συγκινημένος. Μέσα του ζύπνησε ξαφνικὰ τὸ πατρικὸ φίλτρο.

— Δηλαδή, πῶς μὲ χρειάζεται;

— Μέσα στὸν πυρετὸ καὶ τίς παραισθήσεις ζητᾷ συνέχεια τὸν πατέρα της. Ὅταν μάλιστα μὲ εἶδε μοῦ ζήτησε παρακλητικὰ νάρθω νὰ σὰς βρῶ.

Ἀντέδρασε ἀμέσως ἀνταλλάσσοντας βουβὲς ματιὰς μὲ τὴ νεαρὴ κοπέλλα, ποὺ τὸν ἔνευε νὰ πάη.

***

Ὅταν πλησίασε στὸ κρεββατάκι τῆς κόρης του ἐκεῖνη φαίνόταν σὰν νὰ κοιμᾶται, ἀλλὰ πολὺ γρήγορα τὴν ἄκουσε νὰ παραμιλᾷ.

— Πατερούλη, ποῦ εἶσαι; Γιατί εἶσαι μακριὰ μου; Γιατί μ' ἄφησες; Τί κακὸ σοῦκανα; Ἐλα κοντά μου καὶ ἐγὼ θάμαι καλὸ κορίτσι.

— Ἐδῶ εἶμαι, Ἀννούλα μου, κοντά σου. Νὰ ἐδῶ μπροστά σου, εἶπε σιγὰ συγκινημένος.

Ἀπλωσε τὰ χεράκια της καὶ ἀναζητοῦσε τὴν ἀγκαλιά του. Ἐσκυψε ἐκεῖνος καὶ τὴν πῆρε σιτὴν ἀγκαλιά του.

— Μὴ ξαναφύγης, σὲ παρακαλῶ μπμπᾶ, κάνε μου τὴ χάρη, μείνε κοντά μου. Σ' ἀγαπῶ μπαμπᾶ.

— Μὴ φοβᾶσαι, κόρη μου, θὰ μείνω κοντά σου. Δὲ θὰ ξαναφύγω ποτὲ πὰ σοῦ τὸ ὑπόσχομαι.

— Εὐχαριστῶ, Θεέ μου, σὰς εὐχαριστῶ ὅλους. Τώρα θὰ γίνω γρήγορα καλὰ.

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ

Ὁ ἅγιος Ὁσιομάρτυς ΓΕΔΕΩΝ ὁ νέος

30 Δεκεμβρίου

Η ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΙΣ

Τὸ δυνατό θεραπευτικὸ
μέσο τῆς ψυχῆς

Τί ποθεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου στὴν ἀληθινὴ τῆς πορείας πάλιν στὸ γήινο πλανήτη εἶναι γνωστὸ σὲ δούλους ἔδωσαν σοφεῖς προανατολιστικούς στόχους στὴ ζωὴ τους. Ποθεῖ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ φωτιὰ τῆς ἀγάπης τῆς καρδιάς του νὰ πλησιάσῃ τὸ Θεό. Κατανοεῖ, διὰ αὐτὸ τὸ ἐπιδιώκει ἀποφασιστικά, διὰ μὲ τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβῃ τὸ μυστήριον τῆς θείας οικονομίας, οὕτως νὰ ἰδῇ τὸν Θεό. Ὁ ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ γνωρίζει διὰ τὸ Θεὸς διώνεται, διὰ ἀποκαλύπτεται στὴν ἀνθρώπινη καρδιὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ φωτίζει δόλοκληρο τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴ ζωὴ του. Ἄν ἡ σύγχρονη ζωὴ χαρακτηρίζεται γιὰ τὴν ἄχρωμη καὶ ἀλλοπρόσθετη μορφὴ τῆς, ὁ λόγος πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ στὴν ψυχρότητα τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ Θεοῦ.

Ἐλεύθερο καὶ ὑπεύθυνο γιὰ τὴ ζωὴ ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπο ὁ Θεός. Μὲ τὴν ἀγάπην καὶ θυσίαν τοῦ ὁ Θεὸς ἐπιδιώκει τὴ γεφύρωσιν τοῦ χάσματος τῆς παρακοῆς. Θέλει μὲ τὴν ἐνανθρώπησιν, τὴν ταπείνωσιν, τὴν δοκιμασίαν, τὸν διωγμὸν, τὴν διδασκαλίαν, τὰ θαύματα, τὰ πάθη, τὴ σταύρωσιν καὶ τὴν ἀνάστασιν τὴν αἰώνια ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου οἰοῦν κόλπους τοῦ Ἀβραάμ. Καλεῖ τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀναζητήσῃ τὸ πῶς δυναμικὸν θεραπευτικὸν μέσον τῆς ψυχῆς ποὺ εἶναι ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια καὶ ἡ ἐξομολόγησις.

Πόσες φορὲς σὶ ἀλήθεια ὁ ἄνθρωπος μένει προσκολλημένος στὰ πάθη καὶ σὶς ἀδυναμίες του! Ἡ ἀναισθησία ἡ ψυχικὴ τὸν κρατεῖ παγωμένο καὶ ἀναποφάσιστο. Ἀνέμπορο νὰ πῇ τὸ «Ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ» τοῦ ἱερώτη. Ἔτσι συνεχῶς μένει κλεισμέ-

νος σὶς παρεκτροπὲς τοῦ πιεζόμενος σκληρὰ ἀπὸ αὐτές. Τὸ ἀντίθετο συμβαίνει μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ χρησιμοποιοῦν τὴν μετάνοια καὶ τὴν ἐξομολόγησιν γιὰ νὰ βαδίσουν πρὸς τὴν αἰωνιότητα καθαροὶ καὶ ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὰ βάρη ποὺ κρατοῦν τὸ ἄτομο δεμένο μὲ τὴν ὕλη καὶ τὸν κόσμον. Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι γίνονται ἐλεύθεροι, δυνατοί, χαρούμενοι καὶ δραστήριοι. Ἡ ἐξομολόγησις φανερώσει διὰ τὸ αἷμα τῆς θείας ἀγάπης διαποτίζει τὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ μετανοεῖ εἰλικρινὰ γιὰ τὰ παραπτώματά του. Γίνεται νέος, ἀναγεννημένος ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποὺ χρησιμοποιοῖ αὐτὸ τὸ δυναμικὸν θεραπευτικὸν μέσον γιὰ τὴν ψυχὴν του, ἐξασφαλίζοντας τὴς προϋποθέσεις γιὰ τὴν σὺν ἁγία βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ὅσους ἀνεβάξει ἀπὸ τὰ γήινα ἡ ἀνάμνησις τῆς σωτηρίας, δλοὶ τοὺς ἀκολουθοῦν μὲ πολλὴ σχολαστικότητα τὴν θεραπευτικὴν ἀγωγὴν ποὺ ὑποδεικνύει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ὁ θεραπευτικὸς ὁδὸς ποὺ ἀκολούθησαν δλοὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς πίστεως. Μὲ τὴν ἐξομολόγησιν ἐπροχώρησαν σὲ ὑψηλοὺς πνευματικὸν στόχους.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τιμᾷ σὶς 30 Δεκεμβρίου τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΓΕΔΕΩΝ τοῦ νέου, ποὺ ἔβλησε τὸ ἔτος 1818. Ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ νεομάρτυρος Γεδεῶν εἶναι μιὰ ζωντανὴ παρουσία στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ποὺ θέλει νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ τὸν πόθο ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ δίκτυα τοῦ διαβόλου. Θέλει νὰ δώσῃ σὶς ἀνθρώπους τὴν εὐκαιρία διὰ κάθε συνάντησίν τοὺς ἀνήκει, ὅπως δλοὶ οἱ ἄνθρωποι, στὴν αἰκογένεια τοῦ οὐρανοῦ. Κάθε στιγμὴ ἀδράνειας, ἐσωτερικῆς σιωπῆς, ἀδιαφορίας καὶ ἀναισθησίας τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μιὰ ὀφειλὴ. Δὲν πρέπει νὰ συλλογίζεται ὁ ἄνθρωπος τὴς ἐποχρεώσεις τῶν ἄλλων πρὸς αὐτόν, οὕτως νὰ μετρεῖ σιενόκαρδα τὴς εὐεργεσίας λησμονώντας τὴς πολλὰ-

Τὰ Χριστούγεννα ἐπεσε ὁ πυρετός καὶ ἡ καρὰ ξανάρθε στὸ σπιτικό τους χάρη στὸ συνδετικό κρίκο, τὴν Ἀννούλα.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

πλάσιες εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ἡ ἀγάπη χρειάζεται ὑπομονὴ καὶ ἐσωτερικὸ πλοῦτο. Ἔτσι εἶδε καὶ ὁ δοιομάρτυς Γεδεὼν τὴν μετάνοια καὶ τὴν ἐξομολόγησι.

Ὁ ἅγιος Γεδεὼν καταγόταν ἀπὸ ἓνα μικρὸ χωριὸ τῆς Δημοτηριάδος ποῦ λεγόταν Κάπουρνα κοντὰ στὴ Μακρυνίτσα ἀπὸ ὀρθοδόξους καὶ εὐσεβεῖς γονεῖς τὸν Αὐγερινὸ καὶ τὴν Κυράτσα καὶ ἦταν μέλος πολυμελοῦς οἰκογενείας.

Τὰ χρόνια ἦταν δύσκολα καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου ὑπόφεραν πολὺ ἀπὸ τὶς καταπιέσεις καὶ τὴν βαρεῖα φορολογία ποῦ ἐπέβαλλαν οἱ Τούρκοι. Ἔτσι ἡ οἰκογένεια τοῦ Γεδεὼν ἐγκαταστάθηκε σὲ μιὰ ἄλλη ἐκεῖ κοντὰ περιοχὴ γιὰ ἀποδοτικώτερον γεωργοκτηνοτροφικὴ ἐργασία. Τὸν Γεδεὼν, ποῦ εἶχε τὸ ὄνομα Νικόλαος, τὸν προσέλαβε γιὰ βοηθὸ σὺ ἐργαστήριό του ἐξάδελφος τῆς μητέρας του ἀπὸ τὸ Βελεστῖνο. Ἐκεῖ ἔδειξε προθυμία, δραστηριότητα καὶ τιμιότητα στὴ δουλειὰ ἀποσπάζοντας τὴν ἐκτίμησι δλων τῶν γνωστῶν. Βλέποντας τὴ δραστηριότητα τοῦ νέου ὁ Ἀγαρηνὸς διοικητὴς τῆς περιοχῆς Ἀλῆ, ἐπεδίωξε νὰ τὸν ἀποσπάσῃ γιὰ τὴν ὑπηρεσία του καὶ μὴ μισρώντας μὲ τοὺς κολακευτικὸς καὶ παρακλητικὸς λόγους τὸν ἄρπαξε μὲ τὴ βία καὶ τὸν ἐστεῖλε σὺ χαρῆμι του μὲ τὸ ὄνομα Ἱμπραῖμ. Τὰ κολακευτικὰ λόγια, τὸ νεαρὸ τῆς ἡλικίας καὶ ὅλες οἱ μηχανορραφίες τοῦ Ἀλῆ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῦ περιβάλλοντός του παρέσυραν τὸν Νικόλαο στὴν πλάνη καὶ στὴν αἰμιμία. Ὁ νοῦς του σκοτίστηκε, τὸ φρόνημα κλονίσθηκε καὶ οἱ θερησκευτικὲς καὶ ἄγνὲς ἀρχές του καταπατήθηκαν. Ἐγινε ἀγνώριστος καὶ σὺ σῶμα καὶ στὴν ψυχῇ. Αὐτὸ φρουκὰ πᾶθαινον δοσι ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ πίστι καὶ θερηκεία καὶ πέφτουν στὴν πλάνη καὶ τὴν ἡθικὴ ἀταξία. Γίνονται σκληροί, ἀνάληγτοι ἡθικὰ, βρώμικοι καὶ σὺς σκέψεις καὶ σὺς πράξεις. Βρίσκονται στὴν κατάστασι τοῦ ἀσώτου, τοῦ πλανημένου, τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Ὁ Θεὸς δὲν ἐγκαταλείπει τὰ πλάσματά του, δίδει πολλὰς εὐκαιρίες καὶ ἀφορμὰς γιὰ μετάνοια καὶ ἐπιστροφή στὴν πηγὴ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ φωτός. Καὶ σὺς σιγμὲς τῆς ἡθικῆς παραζάλης τοῦ ἀνθρώπου δέπλα

του ἐπάρχει ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ποῦ ἀναζητεῖ τὴν σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Σύντομα ὁ Ἱμπραῖμ καταλαβαίνει καὶ τὴν πλάνη καὶ τὴν πῖσιν του. Φεύγει νύκτα ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ χαρεμιῦ καὶ ἐπιστρέφει σὺν πατέρα του ὁ ὁποῖος φροντίζει νὰ τὸν κρύψῃ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ἄλλους κτίστες ἔφυγε γιὰ τὴν Κρήτη πρὸς ἐργασία. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Νικόλαος ἀναγκάσθηκε νὰ φύγῃ. Περώντας ἀπὸ ἐξωκλήσι συνάντησε λειτουργοῦντα ἓνα ἱερέα καὶ ἀφοῦ ἀνοῖξε τὴν καρδιά του ἐξομολογήθηκε τὰ καθέκαστα μὲ δάκρυα καὶ εἰλικρίνεια. Ὁ ἱερέας τοῦ διάβασε τὴν συγχωρητικὴ ἐσχὴ, τὸν δέχθηκε σὺ σίτι τοῦ ἔπου ξυμεινε τρία χρόνια. Ἐμαθε τὴν ὁφαντικὴ τέχνη, ἐμελέτησε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, προσευχήθηκε μὲ τὸν ἱερέα καὶ ὅποτερα ἀπὸ τὴν ἀποδημία στὴν αἰωνιότητα τοῦ ἱερέα ἔφυγε μὲ πλοῖο γιὰ τὸ Ἀγιο Ὄρος ἀναζητιώνας ἐμπειρο πνευματικὸ καὶ γέροντα γιὰ ἐξομολόγησι καὶ ἄσκησι.

Στὴν Ἱερὰ Μονὴ Καρακάλου βοήκη τὸν ποθοῦμενο τόπο γιὰ ἄσκησι κοντὰ σὲ ἄσκητικὲς καὶ ἅγιες μορφὰς πατέρων. Ἐκεῖ ἔλαβε τὸ μέγα ἀγγελικὸ σχῆμα καὶ μετονομάσθηκε Γεδεὼν, ὑποτάχθηκε μὲ ταπεινωσι, ἄσκήθηκε μὲ ζῆλο, προσευχήθηκε μὲ ἀφοσίωσι, ἐξομολογήθηκε μὲ εἰλικρίνεια, ἔζησε ὅπως θέλει ὁ Θεός.

Οἱ ἀνησυχίες τοῦ δόλου γιὰ ὅσα ἔκαναν οἱ Τούρκοι σὺν Χριστιανοὺς αὐξάνουν. Πληροφορεῖται δι πολλοὺ Χριστιανοὺς πέφτουν σὺ ἴδια παραπτώματα σὺ ὅποια εἶχε καὶ αὐτὸς παρὰσυνθῇ. Μαθαίνει δι Χριστιανοὺ ἀρνοῦνται τὴν πίστι σὺ Χριστὸ καὶ γίνονται μωαμεθανοί. Ἀναφε μέσα τον μεγάλη φλόγα καὶ ἀγάπη γιὰ τὸ μαρτύριο. Μὲ τὴν συγκατάθεσι καὶ προτροπὴ τῶν γερόντων καὶ συνασκητῶν του κατέρχεται σὺς πόλεις καὶ χωριά ἀγωνιζόμενος νὰ διατηρήσῃ στὴν πίστι καὶ σὺς παραδόσεις τοὺς βασανιζόμενους Χριστιανούς. Πολὺ καρπὸ ἔφερε ἡ δραστηριότητά του καὶ πολλοὶ Χριστιανοὶ σῶθηκαν ἀπὸ βέβαιες παρεκτροπές. Ἔτσι ἔδωκε νὰ καταλάβουν οἱ Χριστιανοὺ δι τὸ πῶς δυνατὸ θεραπευτικὸ μέσο γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἐξομολόγησι. Μέσο ποῦ εἶναι πάντοτε καὶ δυνατὸ καὶ ἀπαραίτητο γιὰ νὰ μένῃ ὁ ἄνθρωπος κοντὰ σὺ Θεὸ.

Συνεχῆς προτροπὴ

Ἐκεῖνο πού ληρομονοῦν πολλοὶ Χριστιανοὶ εἶναι ἡ παραμέλησις μιᾶς βασικῆς υποχρεώσεώς των. Ὅτι ὀφείλουν νὰ προτρέπουν ἀδιάκοπα καὶ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ἐπισκέπτονται τὸν πνευματικόν. Ἡ συνεχὴς ἐπαφὴ μὲ τὸν πνευματικὸν ἀποτελεῖ ἀδιάκοπη ἐπικοινωνία μὲ τὸν Θεόν.

Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν χάριτι τοῦ καθαρίζεται ἀπὸ τὰς ἁμαρτίαις προπαιδικὰς καὶ προσωπικὰς, ἀλλὰ τὸ περιβάλλον του δὲν μεταβάλλεται. Διαιρέχει ὁ ἄνθρωπος τὸν κίνδυνον ὅς κάθε δῆμα του νὰ πέσῃ στὴν ἁμαρτία. Καθὼς πέφτει στὴν ἁμαρτίαν χάνει τὴν καθαρότητα καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Θεόν. Μακριὰ ὅμως ἀπὸ τὸν Θεόν σωτηρία δὲν ὑπάρχει. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ συμπιλίωσις εἶναι ἀναγκαία. Μὲ σκοπὸ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον ὁ Σωτὴρ μας Χριστὸς συνέστησε ἰδιαιτέρο μουτήριον, πὺν καθαρίζει τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ πλανηθέντα ἄνθρωπον, τὸν ξανασημαίνει μὲ τὴν πηγὴ τῆς σωτηρίας καὶ τὸν ἐλευθερώνει ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ πονηροῦ. Εἶναι τὸ μουτήριον τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως.

Ὁ Χριστὸς ἔδωκε τὴν δύναμι σινοὺς μαθητὰς του νὰ συγχωροῦν τὰς ἁμαρτίαις, καὶ δι' αὐτῶν πρὸς ὅλους τοὺς διαδόχους των, ὥστε νὰ συγχωροῦν τὰ παραπτώματα αὐτῶν πὺν προσέρχονται στὴν ἐξομολόγησι.

Ἡ προσέλευσις τοῦ ἁμαρτωλοῦ σιὸν πνευματικὸν εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ νὰ πάρῃ δωρεὰν τὴν συγχώρησι καὶ νὰ συζητήσῃ τὰ προβλήματα, ὥστε νὰ περιορίσῃ μέχρις ἐξαφανισμοῦ τὰς παραβάσεις τοῦ ἡθικοῦ νόμου, γιὰτὶ ἡ ἐξαγέρουσι τῶν ἁμαρτημάτων πρέπει νὰ γίνεται σὲ πρόσωπα πὺν μποροῦν νὰ θεραπεύσουν τὰς πνευματικὰς πληγὰς. Σιὸν πνευματικὸν τοῦ ὁ ἁμαρτωλὸς θὰ ἀποκαλύψῃ τὰς πληγὰς πὺν τοῦ προξένῃς ἡ ἁμαρτία. Ἀποκαλύψτε σιὸν ἱερέα μὲ θάρρος κάθε κρυφὸ καὶ ἀπόρητο, προτρέπει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης. Σ' αὐτῶν ἀποκαλύψτε τὰ μουτήρια τῆς ψυχῆς σας, ὅπως κάμνει ὁ ἄρρωστος γιὰ τὰ κρυμμένα τραύματά του συνεχίζει ὁ αὐτὸς Πατήρ. Ἐτοι θὰ καταλάβῃ τὴν πληγὴν ὁ πνευματικὸς καὶ μὲ τὰ κατάλληλα πνευματικὰ φάρμακα θὰ τὴν θεραπεύσῃ. Ἀλλωστε ἡ μετάνοια δὲν πρέπει νὰ γίνεται μὲ ὑπολογισμούς, γιὰτὶ ἡ ἁμαρτία σιγὰ - σιγὰ ἀνυπομένει τὸν ἄνθρωπον καὶ

τὸν κάμνει ἀδύναμον καὶ ἀναποφάσιστο νὰ προχωρήσῃ σιὴν μετάνοια καὶ ἐξομολόγησι.

Δὲν πρέπει νὰ ληρομονεῖται δι τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ ὀλοκοκταῖ σὲ μιὰ ἀλληλεπίδρασι. Καὶ θιαν τὸ σῶμα ταράσσεται τότε καὶ ἡ ψυχὴ ἀναστατώνεται καὶ τὸ ἀντίθετο. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τοὺς ψυχολόγους τινίζεται ὅτι ἡ πλήρης ψυχανάλυσι μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ τὴν ἐξομολόγησι.

Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ καταλάβῃ μὲ ἅπλὰ λόγια δι χρέος του εἶναι νὰ καθρεπτίξῃ τὸν ἑαυτὸ του, τὰ λόγια καὶ τὰς πράξεις του σιὸν θεῖον νόμον, νὰ αἰσθάνεται τὰ σφάλματά του, νὰ μετανοῇ ἐλλεικρινὰ καὶ νὰ φροντίξῃ γιὰ τὴν βελτίωσι συνεργαζόμενος μὲ τὸν πνευματικόν του.

Οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι ἀναγνωρίζουν τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐξομολογήσεως γιὰ τὴν ψυχικὴ ἡρεμία τοῦ κάθε ἀτόμου, μάλιστα σιὴ σύγχρονη ἐποχὴ πὺν τόσο ταρασσομένοσ ἀπὸ τὰς ἐσωτερικὰς του συγκρούσεις εἶναι ὁ ἄνθρωπος.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τινίζει δι μὲ τὴ μετάνοια καὶ τὴν ἐξομολόγησι ὁ ἄνθρωπος ἀποκτὰ πνευματικὴ ὕγεια πὺν τὴσ ἐπίδρασι ἔχει σιὴν ὕγεια τοῦ σώματος. Ὁ Χριστὸς πρῶτα θεράπευε τὴν ψυχικὴν ἀσθένεια καὶ ὕστερα τὴν σωματικὴν, γιὰτὶ εἰσι ἐπιτυχάνεται ἡ ψυχικὴ ἀνακαίνισι.

Τὴν σπουδαιότητα τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἐξομολογήσεως γνωρίζοντας ὁ δοῖος Γεδεὼν δὲν ἡσυχάζει. Συνεχῶς παρακαλοῦσε τοὺς Χριστιανούς, νὰ ἀγαποῦν τὸν Θεόν, νὰ μετανοοῦν γιὰ τὰ σφάλματα καὶ νὰ ἐξομολογοῦνται γιὰ νὰ παίρνουν τὴν συγχώρησι.

Γιὰ τὸ ἔργο του αὐτὸ οἱ Ἀγαρηνοὶ τὸν συνέλαβαν, τὸν ἐκακοποίησαν θάνατον κατὰ τὴν Μεγάλην Παρασκευήν. Τὰ βασανιστήρια συνεχίσθησαν κατὰ διαστήματα μεταφερόμενος ἀπὸ Ἀγαρηνὸν διοικητὴ τοῦ Βελεστίνου σὲ Ἀγαρηνὸν διοικητὴ τῆς Λαρίσης. Τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου 1818 βασανιζόμενος παρέδωκε τὸ πνεῦμα του ταφείσ εἰς Τύρναβον. Πολλὰ θαύματα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ δοιομάργου ἀγίου Γεδεὼν ἔκαμε σινοὺς ἀνθρώπους.

Ἀς διδαχθοῦν οἱ πιστοὶ ἀπὸ τὴν δραστηριότητα τοῦ δοιομάργου καὶ ἀδιάκοπα νὰ μετανοοῦν καὶ νὰ ἐξομολογοῦνται γιὰ κάθε παράπτωμα, γιὰτὶ τότε θὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ ψυχικὴ των ἀνακαίνισι.

Δημήτριος Β. Χαρίσις

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΜΟΥ ΛΑ' (1976)

Α' ΚΤΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

Δ.Β.Χ., 'Η βασιλεία τῶν οὐρανῶν σ. 1 — 'Η ἀγωνία πρόβλημα τῆς ἐποχῆς 17 — 'Η ἀγωνιστικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας 33 — 'Η μόνη ἀσφαλὴς διέξοδος 49 — Οἱ μεγάλοι τῶν καιρῶν 65 — Οἱ ἐλεύθεροι δοῦλοι τῆς δικαιοσύνης 81 — ...Σώφρονα λογισμὸν, καρδίαν νήφουσας 97 — 'Η ἀναγκαιότης τῆς ἀμύνης κατὰ τῶν δυσμενῶν ἐπιδράσεων τῶν συγχρόνων μεταλλαγῶν 113 — Τομεῖς δράσεως καὶ προγραμματισμὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ οργανισμοῦ 129 — 'Ο λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἄνθρωποι 145 — Ἀπροσάρμοστοι καὶ ἀπογοητευμένοι 161 — 'Η μεγάλη ἐπανάστασις 177.

Β' ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Σάκκου Στ., Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά: ΚΓ' 'Η ἀγία Τριάς στὴν Κ. Διαθήκη σ. 8 — ΚΔ' 'Η ἀγία Τριάς στὸ κατὰ 'Ιωάννην Εὐαγγέλιο 19 — ΚΕ' 'Η ἀγία Τριάς στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων 35 — Κστ' 'Η ἀγία Τριάς στὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή 51 — ΚΖ1, ΚΗ'2, ΚΘ'3, Λ'4, 'Η ἀγία Τριάς στὶς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὰς 67, 84, 99, 115 — ΛΑ'5. 'Η ἀγία Τριάς στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή 131 — ΛΒ'6, ΛΓ'7, ΛΔ' 'Η ἀγία Τριάς στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή.

Γ' ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

Εὐθυμίου Μιχ., 'Ο Ἀδессαλώμ: 4. Μία ἀφύλαχτη καρδιά σ. 5 — 5. Ἐνας φίλος 21 — 6. Μία σκηνοθεσία 39 — 7. Ὅταν ἡ σάρκα προστάξῃ... 54 — 8. 'Η ἀγάπη ποὺ ἔγινε μῖσος 71 — 9. Μία ἀγάπη ποὺ σκοτώνει 87 — 10. Μία στυγερά δολοφονία 103 — 11. 'Η φυγή 117 — 12. 'Η Θεωκίτις 133 — 13. 'Η ἐπάνοδος 150 — 14. Ἐνας παλιὸς Μπότης 166. 15. Τί συγκινεῖ 184.

Δ' ΚΗΡΤΓΜΑ

Ραπτοπούλου Γερβ., Ἀρχιμ., Ἐπάρε-
χει Θεός: σ. 7 — Εἶσαι ἐλεήμων: 37 — Τί εἶ-
ναι ὁ θάνατος: 69 — Οἱ νεκροὶ θὰ ἀναστηθοῦν:
101. 'Η γενναϊότης 181.

Ε' ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ξανθοπούλου Σάβ., Καινούργιος χρό-
νος, νέα ζωὴ σ. 9 — Μέσ' ἀπ' τὴ μπόρα 23 —
'Η ραθυμία ποὺ σκοτώνει 41 — Δὲν χάνεται ἡ
καλωσύνη 55 — Τί θγαίνει ἀπὸ ἓνα ἀτύχημα 73
— Μέσα στὴν πνευματικὴ ξηρασία 89 — 'Ο ἐκ-
δασμὸς 106 — Χωρὶς ἀγωνία 136 — 'Ο ἐπι-
σκέπτης 153 — 'Ο πειρασμὸς 169 — 'Ο συνδε-
τικὸς κρίκος 186.

Στ' ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Β. Αχ. Ψ., 2. Α'. 'Η ἀγνότης σ. 11 — 2. Β'.
'Η ἀγνότης 25 — 3. Α'. 'Η εὐθύτητα 58 — 3.
Β'. 'Η εὐθύτητα 75 — 4. 'Η ἀλήθεια 91 — 5.
Α'. Τὰ ἀγαθὰ ἔργα 108 — 5. Β'. Τὰ ἀγαθὰ
ἔργα 120 — 6. Α'. 'Η ἱεραποστολή 138 — 6.
Β'. 'Η ἱεραποστολή 155.

Ζ' ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΑ

Χαρίση Δημ., Τὸ στάδιο τῶν ἀρετῶν (ἀ-
γία Εὐδοκία) σ. 43 — Ἔργο ὑψηλῆς κοινωνι-
κῆς δραστηριότητος (δοιοὶς Εὐλόγιος) 60 — Οἱ
πληγωμένοι (δοιομάρτυς Δημήτριος) 122 — 'Η
συγκεκριμένη κορεία (δοιοὶς Συμεὼν) 141 — Μάρ-
τυρες καὶ συνήγοροι (ἀγία Παύλα) 157 — 'Η
ψυχικὴ ἀνακαίνισις (δοιομάρτυς Γεδεὼν) 189.

Η' ΑΤΤΟΣΤΕΤΑΣΕΙΣ

'Η ἀδελφότης μας σ. 28 — Οἱ ρίζες τῆς ἀ-
δελφότητος 77 — 'Η νομικὴ ὑπόστασις τῆς ἀ-
δελφότητος 94 — Τὸ πρῶτο ἔργο καὶ τὰ στε-
λέχη του 110 — Καὶ ἄλλοι πρωτεργάται 126 —
Μέχρι τὴν ἀπόκτηση στέγης 173.

Θ' ΔΙΑΦΟΡΑ

Γεγονότα καὶ σχόλια σ. 14-16, 30-32, 46-47,
64, 96, 127-128, 160, 175-176.

'Ανέκδοτα σ. 45, 146.

'Επιστολαὶ σ. 47.

'Ανακοινώσεις Ἱ. Κοινότητος Ἀγίου Ὁρους
σ. 79.

Κριτικὴ διδῆλος σ. 119.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ δια-
ζυγίου (Γ. Ἀρδανίτη) σ. 171.

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδοτὴς Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Ξανθοπούλου, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Β. Π. Μακρόγλου, Βελισσαρίου 55, Θεσ/νίκη

Ἐτησίᾳ συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δοχ. 30 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

Τύποις: ΤΥΠΟ-EXPRESS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ